

Katastrofa smoleńska

Zamachu
nie było

Ofiary katastrofy komunikacyjnej, a nie wybuchu – to konkluzja ostatecznej opinii Międzynarodowego Zespołu Biegłych z zakresu medycyny sądowej, powołanego przez prokuraturę w czasach rządów PiS. „Wyborcza” poznała jej szczegóły

► 6

Kultura

Akcja!
Ekranizacja



FOT. RENATA PAUCHEL / EAST NEWS

Co jeszcze warto zekranizować? Kino kocha ekranizacje. Zapraszamy do wspólnej zabawy. Podpowiedzmy filmowcom, po które książki warto sięgnąć. Emilia Dłużewska marzy o nowej „Ziemi obiecanej”. A ty?

► 14-15

Świat

Luksusy ekipy
Orbána

Na Węgrzech trwają rozliczenia poprzedniej ekipy rządzącej. Na jaw wychodzą luksusowe wydatki Pétera Szijjártó, który nie szczędził publicznych pieniędzy na prywatne samoloty i drogie delegacje.

► 8

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198



1 RP

Rosyjska rakiet spadła na Lubelszczyźnie

Tusk: Byliśmy gotowi
do zestrzelenia

Nad ranem w czwartek w pobliżu wsi Tarnawa-Kolonia w województwie lubelskim spadła rosyjska rakiet. Uderzyła z daleka od zabudowań, nikomu nic się nie stało.

Katarzyna Rochowicz
Julia Panicz

W Lublinie i części woj. lubelskiego syreny alarmowe zawyły ok. godz. 3.50. Po kilku minutach alarm został odwołany.

Policja dostała zgłoszenie, że w powiecie biłgorajskim pomiędzy Tarnawą-Kolonią i Biskupicami słychać było „potężny huk”. Strażacy i policjanci po godz. 5 rano odnaleźli w lesie krater o średnicy około 10 metrów i głębokości ok. 5 metrów. A dookoła porozrzucone elementy „niezidentyfikowanego obiektu”

Teren został zabezpieczony przez policjantów. O zdarzeniu powiadomiono Żandarmerię Wojskową, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Prokuraturę Okręgową w Lublinie. Na miejsce skierowano także policyjnych kontrterrorystów.

Myśliwce i śmigłowiec
w akcji

Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych w nocy ze środy na czwartek informowało, że w związku z masowymi atakami rosyjskimi na Ukrainę poderwane zostały myśliwce oraz samolot wczesnego ostrzegania, a naziemne systemy obrony powietrznej oraz rozpoznania radiolokacyjnego zostały postawione w stan gotowości.

„O godzinie 3.40 polskie radary wykryły obcy, niezidentyfikowany obiekt lecący nad Polską w kierunku



• Krater po upadku rosyjskiej rakiety FOT. ESKA.PL

zachodnim. Do jego rozpoznania wysłano dyżurny myśliwiec F-16, co jest standardową procedurą przy naruszeniu przestrzeni powietrznej. Sześć minut później, zanim pilot zdążył jednoznacznie zidentyfikować obiekt, ten zniknął z ekranów radarów” – podało w komunikacie.

W rejon ostatniego wskazania radaru skierowany został śmigłowiec Mi-24, który zlokalizował miejsce upadku obiektu.

To była rosyjska rakiet

„W nocy rosyjski pocisk manewrujący Ch-101 wleciał na terytorium Polski w ramach zmasowanego ataku Rosji na Ukrainę, naruszając przestrzeń powietrzną NATO” – poinformował ukraiński minister spraw zagranicznych Andrij Sybiha.

Tę informację potwierdził premier Donald Tusk, który wczoraj po południu spotkał się w Tarnawie-Kolonii z dziennikarzami. – Nie było bez-

pośredniego zagrożenia w związku z tym, że rakiet nie spadła w terenie zabudowanym. Byliśmy gotowi do zestrzelenia w przypadku, gdyby kontynuowała swój lot – mówił.

Zaznaczył, że jest za wcześnie na szczegółowy raport na temat incydentu. – Jak na razie, wszystko wskazuje na to, że mamy do czynienia z rosyj-

Strażacy i policjanci po godz. 5 rano odnaleźli w lesie krater o średnicy około 10 metrów i głębokości ok. 5 metrów. A dookoła porozrzucone elementy „niezidentyfikowanego obiektu”

skim pociskiem manewrującym CH-101, ale też nie chcemy uprzedzać wyników szczegółowego badania. Będziemy chcieli mieć stuprocentową pewność, jaki to był pocisk, kto go wystrzelił, czy krater spowodowała eksplozja ładunku.

Premier zapewnił też, że nie ma żadnych powodów sądzić, że celem była Polska. Dodał, że wielkość krateru wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że pocisk eksplodował: – My nie rozstrzygamy tego ostatecznie, ale według ocen ekspertów, wojskowych, zdecydowana większość śladów, w tym odnalezione elementy, wskazują na rosyjską raketę Ch-101.

Donald Tusk przekazał, że otrzymał informacje od gen. Nowaka, że „myśliwce ukraińskie do samej polskiej granicy starały się przechwycić i zatrzymać pociski, które zmierzały w polską stronę”. – To pokazuje, jak ważna jest współpraca z naszymi sojusznikami – powiedział. • ► 4-5

Michał
Olszewski



Jak długo promowanie nienawiści będzie bezkarne?

Gromda to organizacja promująca walki bokserskie na gołe pięści. Do niedawna ochoczo szczuła na Ukraińców, ale po brutalnym ataku jednego z jej zawodników na Nastię i Maksyma we Wrocławiu jej szef odżegnuje się od odpowiedzialności za przemoc fizyczną.

Tyle że Gromda szczuje od dawna i bez przeszkód. Rok temu zapowiadała swoją galę filmem, na którym dwóch zawodników goni czarnego mężczyznę. Film kończy się tak: jeden z nich patrzy do bagażnika samochodu i mówi „Good bye, habibi”. Trzaska bagażnikiem, po czym auto zgniatane jest na złomowisku.

Podżeganie do nienawiści na tle rasowym to przestępstwo jasno sprecyzowane przez polskie prawo karne i powinno być przez państwo polskie ścigane. Nie jest.

Trzeba było ataku, który mógł się zakończyć ciężkim kalectwem ofiar, żeby zwrócić uwagę na patologiczną formę promocji tej formy rozrywki. O samej rozrywce nie mówię – walka na gołe pięści nie jest zabroniona.

Reklamy Gromdy to medialny koktajl Mołotowa: nienawiść rasowa miesza się tu z obrazkami galopującej husarii

Reklamy Gromdy to medialny koktajl Mołotowa: nienawiść rasowa, pochwała bandytyzmu i odwołania do działalności mafijnej mieszają się w nich z obrazkami galopującej husarii, żołnierzy powstania warszawskiego czy strajkujących związkow-

ców z „Solidarności”. Powstaje z tego bełkot, ale bełkot wyjątkowo niebezpieczny: wojownicy Gromdy pozuja na obrońców zagrożonej polskości. Wcześniej wrogiem był muzułmanin, teraz jest Ukrainiec. „Będzie zebrać paru chłopaków i się wyprostuje chochołów” – mówi w jednym z filmów mężczyzna ludzko podobny do współwłaściciela Gromdy Mateusza Grabowskiego, który teraz stanowczo odcina się od ataku swojego zawodnika na Ukraińców. Próbuje też przekonywać, że prowadzi czysto sportową działalność i nie ma nic wspólnego z zabronionym w Polsce podżeganiem do nienawiści rasowej.

Gromda z jej rasistowskim, nienawistnym przekazem nie wzięła się znikąd. To dobrze skonstruowany, precyzyjny i atrakcyjny medialny przekaz. Zestrajają się z nastrojami społecznymi w Polsce, z działalnością skrajnej prawicy i rosnącym wpływem patologicznych zachowań z trybun na życie społeczne. Gromda żeruje na społecznych lękach. Pomaga podburzać i buduje fałszywy obraz Polski jako twierdzy zagrożonej przez obce, wrogie siły. Od polityków różni się tym, że robi to w sposób brutalny i jednoznacznie wzywający do przemocy.

Po ataku na Ukraińców Grabowski powiedział, że „poza ringiem obowiązuje prawo i ludzka odpowiedzialność”. Najwyższy czas, by za podżeganie do nienawiści w filmach reklamowych stanął przed sądem. I by pokazać, że jawne promowanie przemocy nie pozostaje w Polsce bezkarne. ●

Igrzyska Wspólnoty Narodów 2026 Od biegania do rzucania



Brytyjska paralekkoatletka Ndidikama Okoh, medalistka paraolimpijska w biegach na 100 m, na trwających w Glasgow w Szkocji Igrzyskach Wspólnoty Narodów zadebiutowała w rzucie dyskiem. Zajęła miejsce szóste.

FOT. REUTERS / PHIL NOBLE

Liczba dnia

2122

KILOMETRY

Taki dystans przemierzył w poszukiwaniu samicy Gaspar, samiec jaguara z Amazonii, pozbawiony swojego terytorium przez innego samca.

Więcej ► Wyborcza.pl

Glen Hansard nie żyje

Ulica była jego ulubionym miejscem występów

Dublin znalazł go od lat 80. XX wieku. Świat poznał w 2008 r., gdy odebrał Oscara za piosenkę do filmu „Once”. Glen Hansard zginął w środę w wypadku motocyklowym.

Hansard urodził się w Dublinie w 1970 r. W wieku 13 lat opuścił szkołę, by grać na ulicy. Od 1990 r. był frontmanem zespołu rockowego The Frames, z którym zdobył umiarkowaną popularność opartą na niewielkiej, ale wiernej grupie fanów. Całe życie artystyczne i uczuciowe wywróciło mu się podczas wycieczki do Czech. Tam poznał Markétę Irglovą – klasycznie wykształconą pianistkę, wokalistkę, kompozytorkę i aktorkę. Zakończyli się i założyli zespół The Swell Season. Razem wystąpili w niskobudżetowym irlandzkim filmie „Once” w reż. Johna Carneya. To historia miłości między irlandzkim ulicznym grajkiem i czeską pianistką. W 2008 r. Hansard i Irglová odebrali Oscara za najlepszą piosenkę – pochodzącą z „Once” „Falling Slowly”. Odniesli światowy sukces mierzony nie tylko liczbą sprzedanych płyt, ale też zaproszeniem, by wystąpić w „Simpsonach”.



FOT. REUTERS / GARY HERSHORN

Hansard współpracował z wybitnymi artystami. Latem 2011 r. dołączył do Eddiego Veddera w jego amerykańskiej trasie solowej promującej solowy album „Ukulele Songs”. Śpiewał z Bruce'em Springsteenem w Nowlan Park w Kilkenny w Irlandii. Wykonał także kilka irlandzkich klasyków z Edem Sheeranem w Croke Park w Dublinie. Śpiewał na ulicy Dublina koledzy z Bono, liderem zespołu U2. W czerwcu ukazał się jego solowy album „Don't Settle – Transmissions West”.

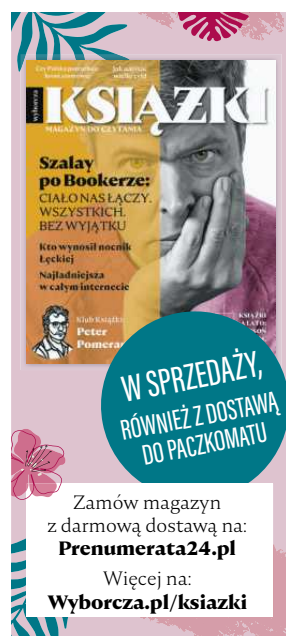
Muzyk zginął w środę w wypadku na motocyklu w Lucan, na zachód od Dublina.

Tak pożegnał go we wpisie w księdze kondolencyjnej Bono: „Naprawdę był tym, za kogo go uważałeś. Nigdy nie mógł przejść obok osoby żyjącej na uboczu, nie upewniając się, że wszystko z nią w porządku, a co więcej, bardzo ciężko pracował, żeby mniej osób musiało żyć na ulicy. Ze wszystkich wielkich i gigantycznych sal, w których grał z The Frames, ulica była jego ulubionym miejscem do występów. A uliczni ludzie byli jego ulubioną publicznością. Dla mnie zawsze będzie wszędzie tam, gdzie zobaczę wpadającą do otwartego futerału na gitarę mone-tę”. ●

Anna Kwiatkowska

1 RP

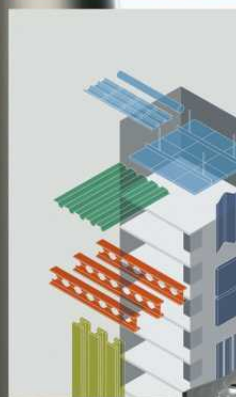
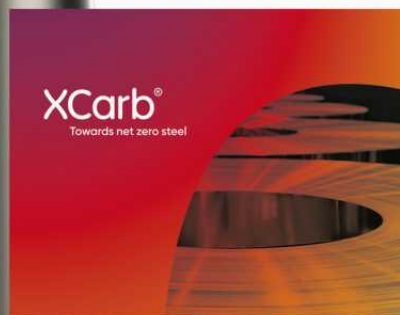
Andrzej rysuje



Zamów magazyn z darmową dostawą na:
Prenumerata24.pl
Więcej na:
Wyborcza.pl/ksiazki



20. rocznica 2026



Inteligentna stal dla nas i dla naszej planety

Od dwóch dekad rozwijamy się, nieustannie przesuwając granice możliwości stali – tworząc rozwiązania bezpieczniejsze, inteligentniejsze i bardziej zrównoważone. Fundamentem naszych działań jest jakość, a motorem – innowacje i zaangażowanie naszych pracowników. Dzięki temu współtworzymy infrastrukturę, wspieramy rozwój przemysłu i tworzymy symbole współczesnego świata.



years



Rosyjska rakiet spadła na Lubelszczyźnie

Musimy przestać udawać, że wszystko działa

Działania służb ratunkowych, chaos informacyjny, olbrzymie opóźnienie w reakcji wojska – ta sytuacja to kompletna paranoja.



• Służby na polanie, na której spadła rosyjska rakiet

ROZMOWA Z
MAKSYMILIAN DURA
ekspertem serwisu Defence24.pl

DOROTA ROMAN: Ukraińcy potwierdzili, że w Polsce spadła rakiet manewrująca, wskazują konkretnie na model Ch-101.
KOMANDOR PORUCZNIK REZ. MAKSYMILIAN DURA: Analiza pierwszych informacji oraz wielkość krateru nie pozostawiają złudzeń – kategorię wykluczono, aby był to dron. To najważniejsza i w pełni zweryfikowana wiadomość

Wskazuje na to również fakt, że miejsce uderzenia – teren polny w okolicach miejscowości Tarnawa-Kolonia w województwie lubelskim – znajduje się w linii prostej daleko od granicy polsko-ukraińskiej. Biorąc pod uwagę, że pocisk pokonał ten dystans w zaledwie kilka minut, obiekt musiał poruszać się z prędkością poddźwiękową przekraczającą kilkaset kilometrów na godzinę.

Te parametry lotu oraz skala zniszczeń stanowią kluczowy dowód na to, że była to rakiet manewrująca, a nie znacznie wolniejszy dron bezałogowy.

Jak to mogła być prędkość?

– Aby w tak krótkim czasie wbić się tak głęboko w terytorium Polski, obiekt musiał poruszać się z prędkością przekraczającą 400 kilometrów na godzinę. Jest to parametr charakterystyczny dla pocisków manewrujących typu Ch-101.

Dokładny typ pocisku zostanie ustalony na podstawie odnalezionych szczątków, których zabezpieczono dość dużo. Ich analiza pozwoli precyzyjnie określić, z jaką bronią mieliśmy do czynienia – czy były to wyrzucane z okrętów rakiety Kalibr, czy na przykład pociski Ch-101 odpalane z bombowców strategicznych.

10-metrowy krater potwierdza, że mieliśmy do czynienia z uzbrojonym, niezwykle niebezpiecznym pociskiem bojowym?

– Mamy bezwzględnie do czynienia z uzbrojonym pociskiem. Sam rozmiar krateru jednoznacznie dowodzi, że wewnątrz znajdował się potężny ładunek wybuchowy.

Gdyby rakiet uderzyła w ziemię bez sprawnej głowicy, zniszczenia byłyby nieporównywalnie mniejsze. Sytuacja wyglądałaby wtedy tak, jak podczas wcześniejszego incydentu w lasach blisko Torunia. Wtedy pocisk spadł niezauważony, a jego szczątki odnalazła dopiero po kilku miesiącach przypadkowa osoba na koniu.

Sygnały alarmowe

Ogłoszenie alarmu:

- sygnał akustyczny: modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut,
- w środkach masowego przekazu: powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (przyczyna, rodzaj alarmu itp.)..... dla.....,
- wizualny sygnał alarmowy: znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej.

Odwołanie alarmu:

- sygnał akustyczny: ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut,
- w środkach masowego przekazu: powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (przyczyna, rodzaj alarmu itp.)..... dla.....

Pamiętaj:

- jeżeli usłyszysz dźwięk syreny alarmowej, włącz radio lub telewizor na lokalną stację, słuchaj komunikatów o zagrożeniu i postępuj zgodnie z poleceniami

W tym przypadku ogromna skala eksplozji potwierdza obecność głowicy bojowej. Rakiety manewrujące tego typu mogą przenosić potężny ładunek o masie od 400 do nawet 550 kilogramów.

Jakie są najbardziej prawdopodobne przyczyny upadku tej rakiety? Czy w grę wchodzi awaria i utrata kontroli nad pociskiem, czy też musimy brać pod uwagę scenariusz świadomego i celowego działania?

– Z perspektywy naszego bezpieczeństwa najbardziej optymistycznym scenariuszem byłaby awaria techniczna pocisku. Świadczyłoby to o niskiej jakości rosyjskiego uzbrojenia, które z powodu usterek zbacza z kursu i spada w losowych miejscach. Należy jednak brać pod uwagę drugi, bardzo prawdopodobny scenariusz – rakiet mogła zostać uszkodzona przez ukraińską obronę przeciwlotniczą, co zmieniło trajektorię jej lotu.

Niestety, istnieje również trzeci, znacznie bardziej niepokojący scenariusz. Rosjanie mogli dokonać tego ataku celowo, aby przetestować nasze systemy obronne. Taki incydent – zaledwie tydzień po ogłoszonym u nas alarmie – miałby na celu pokazanie, że jesteśmy kompletnie nieprzygotowani na przyjęcie i odparcie tego typu zagrożenia.

Rosyjska rakiet spadła na Lubelszczyźnie

Niestety okazało się, że nie jesteśmy przygotowani. Działania służb ratunkowych, późniejszy chaos informacyjny, olbrzymie opóźnienie w reakcji wojska – cała ta sytuacja to jakaś kompletna paranoja.

Czas uderzyć się w pierś i otwarcie przyznać: musimy w końcu wziąć się do pracy i realnie przygotować na tego typu zagrożenia.

Czas na polityczną i systemową krytykę. Musimy wreszcie przestać udawać, że wszystko działa, i zacząć realnie budować odporność kraju na zagrożenia, które przestały być jedynie teoretyczne.

Opóźnienie w poinformowaniu ludności cywilnej oraz fakt, że wojsko nie pojawiło się natychmiast na miejscu zdarzenia, to sytuacje niedopuszczalne. Pokazuje że mechanizmy reagowania kryzysowego całkowicie wymknęły się spod kontroli.

Para dyżurna F-16 powinna stracić rakietę? – Kluczową barierą okazał się czas – pocisk przebywał w naszej przestrzeni zaledwie około sześciu minut, co uniemożliwiło pilotom wykonanie pełnej procedury identyfikacji i ataku.

Pocisk wleciał w polską przestrzeń powietrzną o godzinie 3:40, a zaledwie sześć minut później, o 3:46, uderzył w ziemię w rejonie Tarnawy-Kolonii i zniknął z radarów. W realiach lotnictwa to zdecydowanie zbyt mało czasu, aby pilot myśliwca zdołał fizycznie dopaść cel, dokonać jego wzrokowej identyfikacji zgodnie z pokojowymi procedurami NATO, a następnie skutecznie go zestrzelić.

Wszystko odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie można więc mieć pretensji do lotnictwa ani wojsk radiotechnicznych – piloci i obsługa naziemna działali precyzyjnie, zgodnie z procedurami i otrzymanymi rozkazami.

Kluczowym uchybieniem w procedurach reagowania kryzysowego był czas przybycia służb – Żandarmeria Wojskowa dotarła zabezpieczyć teren dopiero o godzinie 7.

Taka opieszałość stwarzała realne zagrożenie dla ludności, ponieważ upadkowi pocisku bojowego mogło towarzyszyć uwolnienie substancji toksycznych.

O powadze sytuacji świadczy to, że zabezpieczone miejsce musiało być później weryfikowane przez specjalistyczne jednostki pod kątem obecności promieniowania radioaktywnego.

W strefie zagrożenia znajdowali się ludzie, którzy w krytycznym momencie zostali pozostawieni sami sobie. Obywatele po prostu nie wiedzą, jak mają się zachować w obliczu takiego niebezpieczeństwa, ponieważ nikt ich o tym nie informuje. Zaledwie tydzień wcześniej w całej Polsce testowano systemy ostrzegania publicznego i wszyscy zapewniali, że systemy działały bez zarzutu.

Dzisiejsza sytuacja brutalnie to zweryfikowała – system alarmowania zawiódł na całej linii.

Tylko część ludności przebywającej na miejscu została ostatecznie zaalarmowana poprzez system Alert RCB. Musimy głęboko przeanalizować całą sytuację i otwarcie wskazać, co poszło nie tak.

W krytycznym momencie ludzie popełnili najgorszy możliwy błąd – zamiast szukać schronienia, zaczęli masowo dzwonić i biegać. Obywatele muszą mieć wreszcie wbite do głów elementarne zasady przetrwania:

gdy ogłaszany jest alarm, nie wyciąga się telefonów, nie filmuje się nieba i nie wychodzi na zewnątrz. Trzeba natychmiast się ukryć – najlepiej w piwnicy lub stosując zasadę dwóch ścian [chodzi o ty, by znaleźć się w miejscu, gdzie między człowiekiem a zewnętrzną ścianą budynku znajdują się co najmniej dwie ściany – przyp. red.] i czekać na odwołanie zagrożenia.

Tymczasem na miejscu wybuchu oglądaliśmy przerażający chaos. Jestem dziś autentycznie wściekły, ponieważ sprawdziło się wszystko, przed czym ostrzegałem: jako społeczeństwo jesteśmy na taki atak kompletnie nieprzygotowani, ale wina leży po stronie także państwa, które w obszarze obrony cywilnej wciąż robi dramatycznie mało.

Tymczasem w oficjalnych komunikatach dominuje samozachwyt – wszyscy dziękują sobie nawzajem, udając, że akcja przebiegła wzorowo. Nie było super. Po raz kolejny udowodniliśmy, że jesteśmy całkowicie nieprzygotowani na tego typu sytuacje kryzysowe. ●

Czas uderzyć się w pierś i otwarcie przyznać: musimy w końcu wziąć się do pracy i realnie przygotować na tego typu zagrożenia

KOMANDOR PORUCZNIK REZ.
MAKSYMILIAN DURA

Co spadło na Lubelszczyźnie Tą bronią Rosja atakuje ukraińskie miasta

Pocisk manewrujący Ch-101 to przenoszona przez bombowce strategiczne broń nieustannie używana przez Rosję do ataków na ukraińskie miasta.

Pociski napędzane silnikiem turbodrzutowym to w rosyjskim arsenale dość nowoczesna broń. Powstały już po rozpadzie Związku Radzieckiego, z zastosowaniem technologii utrudniających wykrycie przez radary obrony przeciwlotniczej. Pocisk leci do celu z prędkością 900 km na godz., naprowadzając się na niego za pomocą systemu nawigacji satelitarnej i wgranych fotografii, dzięki którym rozpoznaje swoje położenie. Ma ponad 3 tys. km zasięgu. Standardowa głowica zawiera 400 kg materiału wybuchowego. To moc dwóch typowych bomb lotniczych. Analiza szczątków rakiet zestrzelonych nad Ukrainą wskazuje, że Rosjanie zwiększy-



li wagę głowicy bojowej, zmniejszając ilość paliwa pocisku. Dzięki temu Ch-101 może przenosić nawet 800 kg materiału wybuchowego. W głowicy zestrzelonych pocisków znaleziono też substancje mające na celu wywoływanie intensywnych

pożarów na dużych obszarach. Zaangażowanie poważnych sił straży pożarnej w rejonie Tarnawy-Kolonii może świadczyć, że tego typu głowica rzeczywiście eksplodowała na terytorium Polski. ●

Bartosz T. Wieliński

Bartosz T.
Wieliński



Putin testuje Polskę i NATO

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO.

Wtargnięcie rosyjskiego pocisku manewrującego w polską przestrzeń powietrzną oznacza nową, jeszcze bardziej niebezpieczną fazę w toczonej przez Rosję z NATO – czyli także z naszym krajem – wojnie hybrydowej.

Nie licząc coraz śmielszych aktów sabotażu, do tej pory na terytorium Sojuszu spadały rosyjskie drony, zwykle nieuzbrojone. Pocisk manewrujący, który w grudniu 2022 r. przeleciał przez pół Polski i spadł pod Bydgoszczą (przeleżał

w lesie pół roku) przenosił ćwiczebną, betonową głowicę.

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO

Teraz, w czwartkową noc, mieszkańców Tarnawy-Kolonii na Lubelszczyźnie obudziła potężna eksplozja. Rosyjski pocisk –

najprawdopodobniej typu Ch-101 – przenosił głowicę bojową, 400 kg materiału wybuchowego. Trudno o bardziej czytelny sygnał, że Rosja eskaluje. I liczy się z tym, że spowoduje po stronie NATO zniszczenia, a nawet śmierć ludzi.

W zasadzie nie powinniśmy być zaskoczeni. O tym, że Rosja szykuje się do eskalacji, wojskowi i dyplomaci mówili od ponad pół roku, a w ostatnich tygodniach ostrzeżenia formułowano otwartym tekstem.

Przed użyciem do prowokacji przez Rosję ukraińskich dronów przestrzegał szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz. Jego litewski odpowiednik Robertas Kaunas wręcz mówił o szykowanym ataku Rosji na Polskę i kraje bałtyckie. Taka operacja miałaby odwrócić uwagę od niepowodzeń rosyjskiej armii na froncie w Ukrainie, podkopać solidarność z Ukraińcami, ograniczyć pomoc dla walczącego z agresją kraju.

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO.

Polskie siły zbrojne – tak jak podczas ataku nieuzbrojonych dronów wabików we wrześniu zeszłego roku – zdały egzamin. Polski myśliwiec F-16 był na pozycji, by zestrzelić rosyjski pocisk, gdyby intruz nie spadł na pole i eksplodował.

Zdała egzamin polsko-ukraińska współpraca. Ukraińska obrona przeciwlotnicza zestrzeliwała lecące na zachód pociski i informowała Polskę o nadciągającym zagrożeniu.

Nie było, z tego co wiemy, żadnych zgrzytów na linii rząd – prezydent Karol Nawrocki.

Wszystko wskazuje na to, że zadziałała również natowska solidarność i po deklaracjach wsparcia sojusznicy przysłał do naszego kraju konkretną pomoc. Cieszą zdecydowane reakcje USA. Bo po zeszłorocznym nalocie rosyjskich dronów prezydent Donald Trump publicznie zastanawiał się, czy to nie była pomyłka.

Może nadszedł też czas, by NATO wróciło do pomysłów z początku wojny i zaczęło zestrzeliwać rosyjskie pociski jeszcze nad zachodnią Ukrainą, zanim wleczą na nasze terytorium.

Bardzo możliwe, że Polska zażąda, zgodnie z zapisami art. 4 traktatu waszyngtońskiego, zwołania konsultacji członków NATO. A także specjalnej sesji Rady Bezpieczeństwa ONZ. Rosja będzie – to pewne – wypierać się odpowiedzialności i rzucić winę na Ukrainę.

Martwi jedno – reakcja części polityków. Działacze PiS i Rozwoju plus Mateusza Morawieckiego, którzy rządzą Polską podczas pierwszych dwóch lat wojny, rzucili się do ataków na obecnie rządzących.

Wszczynanie politycznej awantury w chwili, gdy krater po wybuchu rosyjskiej Ch-101 jeszcze nie ostygł, to dowód potwornej nieodpowiedzialności. A dla Rosjan nie tylko powód do radości, ale też bardzo celna lekcja na przyszłość. ●



Międzynarodowi biegli orzekli: Zamachu nie było

Ofiary katastrofy komunikacyjnej, a nie wybuchu – to konkluzja ostatecznej opinii Międzynarodowego Zespołu Biegłych z zakresu medycyny sądowej, powołanego przez prokuraturę w czasach rządów PiS. „Wyborcza” poznała jej szczegóły.

Agnieszka Kublik

O międzynarodowych ekspertów zabiegał Antoni Macierewicz, główny wyznawca teorii zamachowej, gdy był szefem MON, a potem stał na czele podkomisji smoleńskiej powołanej w resorcie obrony za rządów PiS.

Zespół powstał w 2019 r. Pracowali w nim specjaliści od medycyny sądowej i badania katastrof pochodzący z renomowanych ośrodków m.in. ze Szwajcarii,

Portugalii, Danii czy Francji. A także biegli z trzech polskich uniwersyteckich ośrodków medycyny sądowej.

Zadaniem zespołu było wydanie, na podstawie całości materiału dowodowego (z uwzględnieniem wszystkich uzyskanych wcześniej ekspertyz), kompleksowej opinii ws. katastrofy z 10 kwietnia 2010 r., w tym jej przyczyn i przebiegu.

Prace tego zespołu zakończyły się w sierpniu 2024 r. We wrześniu 2024 r. prokuratorzy mieli już kompleksową

opinię Międzynarodowego Zespołu Biegłych, była po angielsku. Prokuratura nakazała, by tłumacze przysięgli przygotowali wersję po polsku. Od kilku miesięcy rodziny ofiar katastrofy smoleńskiej mogą dokument przeczytać w tajnej kancelarii. Znamy jej kluczowe fragmenty.

PiS wchodzi w zamach

W katastrofie rządowego Tu-154, który rozbił się 16 lat temu tuż przed lotniskiem w Smoleńsku, zginął prezydent Lech Kaczyński z żoną Marią i 94 osoby, w tym wielu wysokich rangą urzędników państwowych, wojskowych, posłów i senatorów. Lecieli na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, w ramach której na polecenie władz Związku Sowieckiego potajemnie zamordowano ponad 21 tys. polskich oficerów, jeńców wojennych.

To miał być początek kampanii o reelekcję Lecha Kaczyńskiego. Niemal od początku PiS kwestionował, że w Smoleńsku doszło do tragicznego wypadku. Gdy w lipcu 2010 r. Jarosław Kaczyński przegrał walkę o prezydenturę z Bronisławem Komorowskim, otwarcie narzucił narrację o zamachu. Wbrew dowodom oskarżał o niego putinowską Rosję, dokładał współudział rządu Donalda Tuska.

Pierwsi członkowie polskiej komisji badającej katastrofę byli na miejscu już 10 kwietnia. Potem dojechali następni. Badali m.in. fragmenty ubrań, parasolkę, banknot, nadpaloną książkę. A to wszystko są materiały chłonne, które mają największe szanse na absorbowanie materiału wybuchowego.

Hipoteza wybuchu została wykluczona bardzo szybko, w ciągu kilku miesięcy pracy rządowej komisji Jerzego Millera, składającej się z ekspertów cywilnych i wojskowych. Jednym z dowodów była ekspertyza Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii, w której nie stwierdzono żadnych śladów materiałów wybuchowych. Analiza czarnych skrzynek z kokpitu też to potwierdziła – zero dowodów na eksplozję (skrzynki badało ABW i policyjne Centralne Laboratorium Kryminalistyczne).

29 lipca 2011 r. komisja Millera zaprezentowała raport o przyczynach katastrofy. Ustaliła, że załoga tupolewa złamała podstawowe zasady bezpieczeństwa, a samolot w bardzo gęstej mgłę, bez widoczności ziemi, leciał za nisko i za szybko. W rezultacie zahaczył skrzydłem o brzozę, stracił jego część, przechylił się, przekreślił i spadł brzuchem do góry. Wszyscy zginęli na miejscu.

• **11.04.2018 roku, Warszawa, siedziba Departamentu Wojskowych Spraw Zagranicznych MON. Antoni Macierewicz i prof. Piotr Witakowski podczas prezentacji „raportu technicznego” podkomisji Macierewicza**

FOT. SEAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nie było wątpliwości, że skrzydło zahaczyło o brzozę – w drzewie były wbite jego fragmenty, a w skrzydle tkwiły fragmenty tej brzozy. W dodatku komisja odkryła dramatyczne zaniedbania w szkoleniu załóg wojskowego pułku, który odpowiadał wtedy za transport najważniejszych osób w państwie. Po opublikowaniu raportu jednostka została rozwiązana.

Ziobro powołuje specjalny zespół

Równolegle śledztwo prowadziła prokuratura. W 2013 r. biegli z Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przebadali dwa ekshumowane ciała ofiar katastrofy tomografem komputerowym. Orzekli, że „pryczyną zgonu obu ofiar katastrofy były rozległe obrażenia czaszkowo-mózgowe i obrażenia klatki piersiowej”. Uznali, że ofiary zginęły w katastrofy lotniczej, nie w zamachu.

W 2014 r. Naczelna Prokuratura Wojskowa przyznała, że „konkluzja opinii sądowo-medycznych jednoznacznie wskazuje, że biegli medycy sądowi nie stwierdzili okoliczności wskazujących na to, iż obrażenia obu ekshumowanych ciał powstały w wyniku wybuchu”.

Otóż podczas sekcji biegli nie znaleźli charakterystycznych dla wybuchu. Chodzi m.in. o uszkodzenia błony bębenkowej (pęka w związku z dużą i nagłą zmianą ciśnienia atmosferycznego), o spalone włosy, opalone brwi, rzęsy, o przypaloną czy oparzoną skórę, rozległe opalenia płuc, tlenek węgla we krwi. Gdyby na pokładzie tupolewa doszło do wybuchu, musiałaby powstać fala cieplna o temperaturze ok. 3 tys. st. C i fala ciśnieniowa, które musiałyby pozostawić po sobie ślad – na samolocie i na ciałach.

Ale po przejęciu władzy w 2015 r. uznał, że polską racją stanu jest znalezienie dowodów na zamach i wybuchy na pokładzie. W 2016 r., gdy prokuratorem generalnym i ministrem sprawiedliwości został Zbigniew Ziobro, śledztwo przejął specjalnie do tego powołany Zespół Śledczy nr 1 Prokuratury Krajowej. I to on nakazał np. przymusową ekshumację wszystkich ciał ofiar katastrofy, choć bardzo wiele rodzin się na to nie zgadzało.

Antoni Macierewicz jako szef MON powołał – obchodząc prawo – podkomisję smoleńską. Jej prace kosztowały

ponad 30 mln zł i zakończyły się w nieślawie, z wieloma raportami opowiadającymi o wybuchach, ale bez dowodów. A w końcu z wieloma zarzutami takimi jak ujawnianie tajemnic czy manipulowanie faktami.

W 2018 r. zespół biegłych – na czele z płk. pilotem dr. inż. Antonim Milkiewiczem – na paru tysiącach stron precyzyjnie opisał, jak doszło do katastrofy i kto ponosi za nią winę. Ich wnioski były zbieżne z konkluzją rządowego raportu komisji Millera z 2011 r.

Ocenili dobór załogi do lotu za zły, a szkolenie w 36. Specjalnym Pułku Lotnictwa Transportowego za niewłaściwe. Ocenili też, że Rosjanie popełnili błąd, nie zamykając przed polskim samolotem lotniska, bo jego wyposażenie i warunki pogodowe nie pozwalały na bezpieczne lądowanie. Biegli znowu nie znaleźli żadnych dowodów na wybuch, a zatem i na zamach.

Eksperti: To był wypadek komunikacyjny

Ale eksperci pracowali nadal, Zespół Śledczy nr 1 zamawiał kolejne opinie, a gdy były gotowe, wysyłał pytania uzupełniające.

Dr hab. Grzegorz Staśkiewicz z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, specjalista z zakresu radiologii, przeprowadził ponowną analizę obrazów tomografii komputerowej ekshumowanych ciał w latach 2011-12, by „ujednolicić sposób pozyskiwania danych na potrzeby opinii biegłych”. To pozwoliło na bardziej szczegółowe określenie lokalizacji części obrażeń. Biegły stwierdził nieopisane wcześniej uszkodzenia tylnych elementów kręgosłupa czy złamanie panewki stawu biodrowego. Stwierdził też „zachowaną ciągłość łańcucha kosteczek

śluchowych” przy „współistnieniu złamania podstawy czaszki”.

Eksperti z Międzynarodowego Zespołu Biegłego z zakresu medycyny sądowej mieli dostęp do wyników badań fizykochemicznych materiałów zabezpieczonych podczas oględzin i otwarcia trumien ekshumowanych zwłok. I powołują się m.in. na wyniki badań z 2019 r. przeprowadzonych przez Forensic Science Northern Ireland. W tym badaniu analizowane były wymazy pobrane ze zwłok. Eksperti mieli sprawdzić, czy na tych materiałach były pozostałości materiałów wybuchowych. Na żadnym nie było.

Konkluzja Irlandczyków: „Brak pozostałości materiałów wybuchowych na przedłożonych przedmiotach wskazywałby, iż nie było bezpośredniego kontaktu pomiędzy badanymi przedmiotami a materiałami wybuchowymi”.

Biegli medycyny sądowej „wskazują obrażenia i mechanizm zgonu poszczególnych ofiar o zbliżonym charakterze”. Ich najistotniejsza konkluzja: „Analiza obrażeń ofiar katastrofy pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r., badanych przez Międzynarodowy Zespół Biegłych z zakresu medycyny sądowej oraz biegłych z Międzyczelnianego Zespołu Biegłych, wskazuje, że wszystkie te osoby zmarły na skutek działania urazu mechanicznego o bardzo dużym nasileniu (następstwa urazów wielonarządowych). Obrażenia wielonarządowe były wynikiem urazów powstałych od działania narzędzi twardych, tępych, w części ostrokończystych lub posiadających ostrą krawędź rozdzielającą struktury tkankowe”.

Dalej biegli tłumaczą, skąd takie przedmioty się tam wzięły: „W sytuacji wypadku lotniczego, takiego jak w opiniowanym przypadku, istnieje możliwość powstania w czasie przebiegu zdarzenia różnych rodzajów wolnych odłamków lub powierzchni przelomów materiałów

W katastrofie rządowego Tu-154, który rozbił się 16 lat temu tuż przed lotniskiem w Smoleńsku, zginął prezydent Lech Kaczyński z żoną Marią i 94 osoby, w tym wielu wysokich rangą urzędników państwowych, wojskowych, posłów i senatorów

– mogących spełniać charakterystykę podanych powyżej rodzajów narzędzi – czytamy w opinii. – Wszystkie stwierdzone u ofiar opiniowanej katastrofy obrażenia nie odbiegają od typowych, spotykanych w katastrofach lotniczych.”

Lasek: To powinno zakończyć sprawę

– Czy Jarosław Kaczyński i Antoni Macierewicz uznają taką konkluzję? – pytam Macieja Laska, który zasiadał w rządowej komisji Millera i był potem szefem Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych.

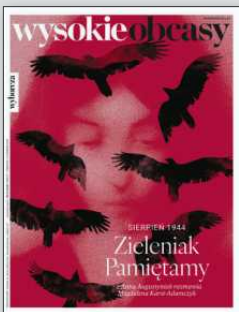
– Tak się zastanawiam, ile trzeba dowodów wykluczających wybuch przy braku jakichkolwiek dowodu potwierdzającego wybuch, by uznać, że to koniec wyjaśniania przyczyn katastrofy smoleńskiej – odpowiada Lasek. – Został zadany ostateczny kłam teoriom pana Antoniego, bo u niego wszystko polegało na wybuchach. Biegli komisji Millera, biegli prokuratury i teraz międzynarodowi eksperci wykluczyli wybuch czy wybuchy. I to powinno kończyć sprawę.

Jak poinformowała nas prokurator Anna Adamiak, rzeczniczka Prokuratury Krajowej, śledztwo jest przedłużone do końca roku. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”



Wydanie sobotnie „Wyborczej” możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

MATEUSZ MORAWIECKI

Czym chce uwieść klasę średnią i centrystów?

ROZWODY PO PIĘDZIESIĄTCE

Ciche, bez dram i wystawiania walizek za drzwi

JAK SIĘ ZMIENIA ŻEGLARSTWO NA MAZURACH

Kiedyś żagle, dziś silnik

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34446006

Slówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJA WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Luksusy ekipy Orbána

Na Węgrzech trwają rozliczenia poprzedniej ekipy rządzącej. Na jaw wychodzą luksusowe wydatki Pétera Szijjártó, który nie szczędził publicznych pieniędzy na prywatne samoloty i drogie delegacje.

Michał Kokot

Do tej pory Węgrzy jedynie domyślali się, że były minister spraw zagranicznych płacił w luksusach za rządów Fideszu. Teraz ekipa premiera Pétera Magyara, przedstawiła na to dowody.

György László Velkey, parlamentarzystę sekretarza stanu w węgierskim MSZ z partii TISZA, ujawnił, że w latach 2022-2026 Péter Szijjártó wydał na 53 delegacje łącznie blisko 4,8 mld forintów (57 mln zł), co oznacza, że średnio każda z nich kosztowała węgierskiego podatnika równowartość ponad miliona złotych.

Tak wysokie koszty spowodowane były przede wszystkim wydatkami na przeloty prywatnymi odrzutowcami, jakimi latał Szijjártó. Członkowie rządu Orbána byli zobligowani do korzystania z samolotów węgierskich sił powietrznych, ale wydany przez premiera dekret umożliwiał omijanie tych przepisów.

Prywatne samoloty i luksusowe hotele szefa MSZ

W niektórych przypadkach – jak twierdzą węgierskie media – Szijjártó, mając takie możliwości, sam udzielał sobie zgody na skorzystanie z prywatnego samolotu. Od 2022 roku wykorzystywał ten przywilej coraz śmielej. W 2022 roku polecał prywatnym samolotem pięć razy, w 2024 roku – 15, a w 2025 – 19 razy. Za każdym razem średni koszt delegacji rósł z równowartości ok. 600 tys. zł do ponad miliona złotych.

Według Velkeya, MSZ za rządów Orbána marnował publiczne pieniądze, płacąc za gotowość do lotu prywatnymi samolotami, z których Szijjártó ostatecznie nie korzystał. W ten sposób wydano niepotrzebnie ponad sto milionów forintów (ok. 1,2 mln zł).

Koszty podbijały też luksusowe hotele, w których Szijjártó nocował. Jak podała węgierska stacja RTL News, podczas mistrzostw świata w Katarze w 2022 roku – minister spędził tam jedną noc – rachunek za hotel wyniósł 6,5 mln forintów (ok. 77 tys. zł). Był to najdroższy hotel spośród delegacji Szijjártó, ale MSZ słono zapłacił także za dwa noclegi w Ghanie (4 mln forintów – 47 tys. zł), a także za noclegi w Stanach Zjednoczonych (3 mln forintów) i Turcji (2 mln forintów).

Krocze za pobyt w łożu VIP na rosyjskim lotnisku

Zwiększone wydatki spowodowane były również pobytami w łożach VIP Szijjártó i jego św-



• 31.03.2023 roku, Łódź. Péter Szijjártó podczas spotkania ministrów spraw zagranicznych FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ty. Najwyższy rachunek opiewał na 11 mln forintów (130 tys. zł) za konsumpcję w strefie VIP na lotnisku w Moskwie, dokąd węgierski szef MSZ często latał.

W tym samym roku otrzymał z rąk swojego rosyjskiego odpowiednika Siergieja Ławrowa Order Przyjaźni – najwyższe odznaczenie państwowe przysługujące w Rosji obywatelom. Przed tegorocznymi wyborami parlamentarnymi wyciekła rozmowa Szijjártó i Ławrowa z czerwca 2023 roku, gdy ten pierwszy zapewniał go o przyjaźni i oferował pomoc podczas marszu grupy Wagnera na Moskwę.

Szijjártó na prośbę Ławrowa obiecał również pomoc w zniesieniu unijnych sankcji wobec jednego z oligarchów, i faktycznie kilka miesięcy później tak się stało. Okazało się, że węgierski minister spraw zagranicznych regularnie wywoził informacje ze szczytów europejskich informując Rosjan o krokach, jakie wobec nich zamierza podjąć UE w związku z rosyjską agresją w Ukrainie.

Szef węgierskiego MSZ miłował jachty i luksus

Węgierskie media zwracają uwagę, że Szijjártó ani razu nie poleciał zwykłym, rejsowym samolotem w żadną delegację zagraniczną, wybierając wojskowe lub prywatne maszyny. W podróż samolotem udał się nawet do Bratysławy, choć dzieli ją od Budapesztu ledwie 200 km, a podróż samochodem wynosi ok. dwóch i pół godzin.

Szijjártó twierdzi, że podczas delegacji był w pracy i nie dbał o to, w jaki sposób dostanie się na miejsce.

– Dla mnie to była kwestia techniczna – mówił, gdy wytykano mu drogie podróże. Ale minister spraw zagranicznych był już wcześniej znany z zamiłowania do luksusów.

W 2020 roku został nagrany przez reporterów portalu śledczego Atlatszo, gdy spędzał wakacje na wartym 20 mln euro jachcie na Adriatyku. Należał on do László Szijja, jednego z największych oligarchów na Węgrzech, który zarobił krocie na budowie dróg za publiczne pieniądze.

MSZ: będą wnioski do prokuratury na niegospodarność

MSZ zapowiada teraz dokładne przejrzanie wydatków poprzedniej ekipy i złożenie doniesień do prokuratury, jeśli okaże się, że doszło do niegospodarności. Sekretarz parlamentarny Velkey

napisał w poście na Facebooku, że zmarnowane przez Szijjártó pieniądze można było wydać na rozwój kraju.

Obecny premier Péter Magyar zapowiadał odnowę i skromność przy wydatkach publicznych. Zrezygnował z rządowych limuzyn, wybierając na swój oficjalny samochód błękitną Skodę, którą jeździł w kampanii wyborczej.

W delegacje zagraniczne udaje się często tańszymi środkami transportu, zwykle węgierskim Wizzaiem (na swoją pierwszą delegację do Polski w maju tego roku przyleciał rejsowym Austrian Airlines z przesiadką w Wiedniu, bo za brak biletów na podróż do Warszawy nisko kosztowym przewoźnikiem).

Informacje o luksusowych wydatkach Szijjártó zbiegły się w czasie z przegłosowaniem przez węgierski parlament uchwały o powołaniu nowej instytucji, której zadaniem ma być odzyskanie publicznych pieniędzy, zdefaudowanych podczas rządów Viktora Orbána.

Pracownicy powołanego we wtorek (28.07) Biura Odzyskania i Ochrony Zasobów Państwowych (NVVH) dostali uprawnienia śledcze. Na ich żądanie osoby prywatne i instytucje mają obowiązek przekazać dokumenty, umożliwić dostęp do serwerów, a także udostępnić im wejście do wszelkiego rodzaju pomieszczeń. Mogą korzystać ze wsparcia innych instytucji, m.in. policji, prokuratury, urzędu skarbowego i celnego (NAV).

Formalnie NVVH rozpoczęło swoją działalność w środę. ●

Péter Magyar zapowiadał odnowę i skromność przy wydatkach publicznych. Zrezygnował z rządowych limuzyn, wybierając na swój oficjalny samochód Skodę, którą jeździł w kampanii wyborczej

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34446005



**NEWSLETTERY
WYBORCZEJ**

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newsletters



AfD bije rekordy popularności

Alternatywa dla Niemiec w ostatnich sondażach notuje poparcie na poziomie 27 proc. Za nimi plasują się chadeacy, ale ich popularność oraz poparcie dla kanclerza w ostatnich miesiącach regularnie spada.

Michał Kokot

Według ostatniego sondażu dla telewizji RTL i ntv CDU/CSU mają obecnie 21 proc. poparcia, co oznacza stratę jednego punktu procentowego w porównaniu z poprzednim tygodniem. W Niemczech wybuchł wówczas skandal wokół szefa klubu parlamentarnego Jensa Spahna, który pochwalił się publicznie mediom, że wraz ze swoim partnerem skorzystał z usług surogatki ze Stanów Zjednoczonych i wkrótce będzie ojcem.

W Niemczech surogacja jest zakazana karą do trzech lat więzienia. Polityk zrezygnował z funkcji, przyznając że nie jest w stanie jej pełnić dalej ze względu na utratę wiarygodności.

Spahn był jedną z gwiazd chadeków, która rozbłysła w trakcie pandemii, gdy był ministrem zdrowia. Długo w sondażach znajdował się w czołówce polityków, którzy wyborcy darzyli największym zaufaniem.

Jego odejście zbiega się z fatalną passą rządu Merza. Od czasu zeszłorocznych wyborów notowania chadeków spadły z 28 do 21 proc. Jeszcze mniejszą popularnością cieszą się koalicijni socjaldemokraci, na których głosować chce obecnie tylko 12 proc. Niemców. Na tym tle relatywnie dobrze wypadają Zieloni (14 proc.). Na 11 proc. mogłaby liczyć Lewica, a liberalowie z FDP nie weszliby już do Bundestagu.

AfD jest również w czołówce partii, którym Niemcy przypisują najwięcej kompetencji w polityce. Uważa tak 15 proc. ankietowanych, podczas gdy chadeków za kompetentnych uznaje tylko 13 proc. Ponad połowa (53 proc.) Niemców stwierdziła, że nie ufa żadnej z partii.

Niezadowolone wobec Merza słyszą nawet w jego partii

Merz z kolei cieszy się zaufaniem tylko 15 proc. ankietowanych. Nawet wśród elektoratu jego własnej partii ufa mu tylko połowa deklarujących gotowych zagłosować na CDU/CSU.

Niezadowolone wobec jego rządów zgłaszają również coraz częściej członkowie własnej partii. Heiko Strohmann, szef CDU w Bremie wezwał niedawno Merza, który obecnie przebywa na urlopie w Irlandii, by ten „zastanowił się tam nad sobą”.

Wielu członków partii nie jest zadowolonych z pracy kanclerza – powiedział w wywiadzie dla „Tagesspiegel”.

Bunt w partii wobec Merza najlepiej widoczny jest jednak w Nadrenii-Palatynacie. Tam frakcja w landtagu odmówiła spotkania z kanclerzem. Poszło o odwołanie ministra transportu Patricka Schniedera, który wywodził się z tamtego regionu. Merz załatwił to w sposób, który działacze uznali za brutalny, nie dając Schniedero- wi nawet szansy, by sam podał się do dymisji np. „z przyczyn osobistych”.

Rząd nie doprowadził do odbicia gospodarczego w Niemczech

Schnieder był krytykowany za zbyt wolne tempo remontów infrastruktury w kraju, na które rząd zacią-



• 2024 rok, Turynia, Wiec AfD

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

gnął 500 mld euro długu. Był jednym z ośmiu ministrów, których Merz postanowił wymienić, przemeblowując swój rząd.

Na razie nie pomogło mu to w zwiększeniu popularności. Niem-

cy zarzucają mu podejmowanie decyzji sprzecznych z wcześniej deklarowanymi poglądami, a także chaotyczne rządzenie. Koalicji nie pomagają sprzeczki z socjaldemokratami. Ostatnio duże kontrowersje w Niemczech wywołała zapowiedź rządu o likwidacji tzw. Minijobs, nisko płatnych, nieopodatkowanych miejsc pracy, w których można zarobić do 603 euro bez odprowadzania składek. Rząd chciał w ten sposób poprawić sytuację pracowników, ale protesty zgłaszają pracodawcy z wielu branż (np. gastronomii).

Gospodarka Niemiec buksuje, w pierwszym kwartale tego roku wzrost wyniósł tylko 0,3 proc. PKB. Ekspertsi przewidują, że aż do 2045 roku nie będzie wiele lepiej i Niemcy czeka przeciętny wzrost na poziomie 0,9 proc. PKB rocznie.

AfD może zdobyć większość w Saksonii-Anhalt

Sytuację Merza mogą pogorszyć wrześniowe wybory do landtagu w Saksonii-Anhalt. AfD jest tam najsilniejszą partią, na którą chce głosować 41 proc. wyborców. CDU jest na drugim miejscu z 24 proc. poparcia, trzecia jest Lewica. SPD z 5 proc. balansuje na granicy progu wyborczego. Jeśli partia ta nie weszłaby we wrześniu do parlamentu, AfD uzyskalaby większość w landtagu i mogłaby samodzielnie rządzić.

Dla chadeków byłby to cios. Rząd już teraz przygotowuje się na potencjalne zwycięstwo AfD w Saksonii-Anhalt zmieniając tak przepisy, by w razie jej wygranej w ręce polityków tej partii nie wpadły zastrzeżone informacje ze służb specjalnych i policji. Chodzi o możliwość przekazania ich Rosjanom, z którymi politycy AfD mają zażyłe kontakty. ●

REKLAMA

Kraj/34439087



Ministerstwo
Finansów



Bank Polski

Obligacje Skarbowe

Zamień obligacje skarbowe i patrz, jak oszczędności rosną

Sprawdź termin wykupu swoich obligacji i zamień je na nowe:

- im dłużej oszczędzasz, tym więcej zyskujesz,
- cieszysz się pewnością i bezpieczeństwem,
- masz stały dostęp do swoich oszczędności.

Dostępne w PKO Banku Polskim
lub na obligacjeskarbowe.pl.



Sprawdź termin wykupu swoich obligacji i dowiedz się więcej w Punktach Sprzedaży Obligacji Skarbowych w PKO Banku Polskim, pod numerami infolinii*: 801 310 210 lub +48 81 535 66 55**, lub na obligacjeskarbowe.pl.
* Oplata zgodna z taryfą operatora. Infolinia czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-17.00 (z wyjątkiem dni świątecznych).
** Numer dostępny w kraju, za granicą i z telefonów komórkowych.

Gospodarka Niemiec buksuje, w pierwszym kwartale tego roku wzrost wyniósł tylko 0,3 proc. PKB

Pracujących emerytów przest

Jest co najmniej kilka mocnych powodów, by po osiągnięciu wieku emerytalnego dalej pracować. Wśród nich – poza oczywistą wyższą emeryturą – na przykład zerowy PIT. A jednak te korzyści nie działają.

Kamil Fejfer

Podczas spotkania z wyborcami w Kazimierzu Dolnym ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk sporo mówiła na temat systemu emerytalnego. – Tak długo, jak lewica będzie odpowiedzialna za ten obszar nie będzie podwyższania wieku emerytalnego ani dla kobiet, ani dla mężczyzn. Ani dla ojców, ani dla matek, ani dla osób bezdzietnych. Nie będziemy podwyższać wieku emerytalnego – podkreślała szefowa resortu pracy.

Lewicowa polityczka dodała, że jeżeli mamy rozmawiać o wyrównaniu wieku uprawniającego do świadczenia, to byłoby to jedynie równanie w dół – do wieku emerytalnego kobiet. W obecnej sytuacji demograficznej jest to oczywisty absurd i proszenie się o zapas systemu. Szefowa resortu z pewnością zdaje sobie z tego sprawę, jest jednak zakładniczką lewicowego dogmatu niskiego wieku emerytalnego.

Dziemianowicz-Bąk podkreślała, że chciałaby zachęcać (lecz nie zmuszać!) ludzi do aktywności zawodowej po osiągnięciu momentu uprawniającego do świadczenia. Przywoływała w tym kontekście propozycję skrócenia czasu pracy dla osób starszych przy zachowaniu wysokości pensji.

Problem w tym, że zachęt do dalszej pracy w jest już sporo. Tylko że niewiele one dają.

Jak działa system emerytalny

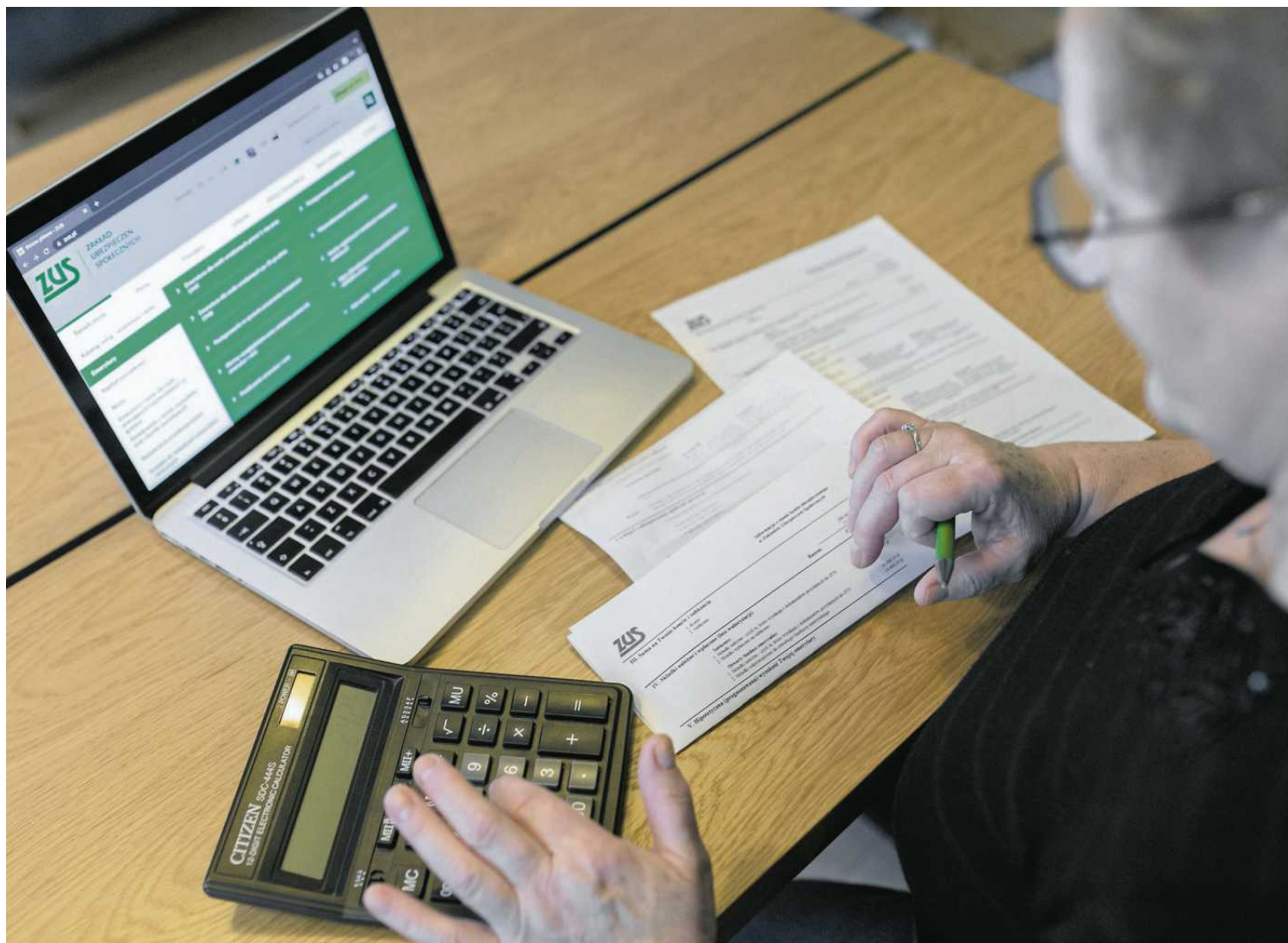
Powiedzmy na wstępie, jak obecnie wygląda system emerytalny. Wysokość świadczenia jest uzależniona od tego, ile uskładaliśmy przez nasze życie zawodowe (składka emerytalna wynosi 19,52 proc.). Osobom, które pracowały w poprzednim systemie, czyli przed 1999 rokiem (wtedy mieliśmy do czynienia z wielką reformą) „przydzielany” był tak zwany kapitał początkowy równy zasymulowanej sumie składek, które odłożyłyby przy obecnej ścieżce.

Suma tego, co uzbieraliśmy, jest co roku waloryzowana. Jest to niezbędne, aby zasoby nie traciły na wartości w wyniku inflacji.

I tak, w zeszłym roku stan konta emerytalnego został zwaloryzowany o 9,81 proc. A środki na subkoncie (II filar ZUS-owski) o 10,6 proc. „Osoba, która zgromadziła na koncie w ZUS 450 tys. zł, po waloryzacji ma o ponad 44,1 tys. zł więcej, czyli ponad 494,1 tys. zł. Natomiast jeśli ktoś dotąd zgromadził 850 tys. zł w postaci składek i kapitału początkowego, to dzięki waloryzacji stan jego konta zwiększył się o blisko 83,4 tys. zł, czyli do 933,4 tys. zł” – czytamy na stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Coroczna podbijanie wartości musi wyprzedzać inflację, to wymóg ustawowy (mechanizm jest nieco bardziej skomplikowany, ale tutaj poprzestańmy na tym). To z kolei oznacza, że waloryzacja składek bezkonkurencyjnie przebija wzrost wartości środków wrzucanych na giełdę.

Skumulowana waloryzacja od 2005 do 2025 roku wyniosła nieco ponad 400 proc. W przypadku giełdy mnożnik kapitału wyniósł „jedynie” około 220 proc. Skąd ta różnica? Jak



• **Niemal od razu po osiągnięciu praw emerytalnych na emeryturę przechodzi 68 proc. osób** FOT. ADAM STĘPIŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

powiedziałem, podbijanie wartości sumy składek musi wyprzedzać inflację. Środki na giełdzie nie mają tego zabezpieczenia.

Inaczej mówiąc, jeżeli traktowalibyśmy emeryturę jako inwestycję (a nie ubezpieczenie, czym jest realnie) to przynosi ona nieporównywalnie większy zwrot niż gra na giełdzie. Między innymi dlatego jest to jeden z najlepszych sposobów na zabezpieczenie przyszłości. Ogromna większość z nas, jakby miała te środki inwestować samodzielnie nigdy nie uzyska zbliżonych „zysków”.

Na marginesie, waloryzacja składek nie jest tym samym co waloryzacja samej emerytury. To dwa zupełnie inne mechanizmy.

Dłuższa praca równa się wyższa emerytura. Z trzech powodów

Wiemy więc, co się dzieje z naszymi składkami przez cały okres kariery zawodowej. Kiedy przechodzimy na emeryturę (wiek uzyskiwania uprawnień dla kobiet to 60 lat, mężczyzn to 65 lat), to co „u zbieraliśmy” i co zostało zwaloryzowane jest dzielone przez dalsze spodziewane trwanie naszego życia. Napisałem o „u zbieraniu” w cudzysłowie, ponieważ środki, które wpłacamy, są tylko księgowym zapisem; realnie są od razu przeznaczane na bieżące wypłaty świadczeń dla obecnych seniorów. A o tym, ile będziemy statystycznie żyli wie GUS, który co roku publikuje tak zwane tablice dalszego trwania życia. Skąd je bierze? Z informacji na temat zgonów w danym roku.

Tak stworzony system oznacza, że dłuższa praca równa się wyższej emeryturze.

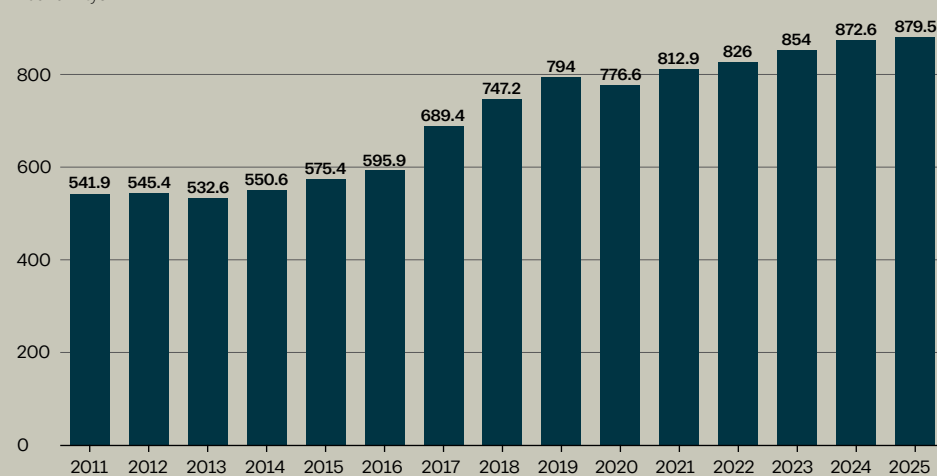
Wynika to z trzech powodów.

Po pierwsze dłużej odkładamy składki, a więc mamy więcej kapitału do podziału. To jednak nie ma tak istotnego znaczenia jak dwie pozostałe zmienne.

Po drugie to wspomniana waloryzacja. Jeżeli zebraliśmy 300 tys. zł, to waloryzacja na

Liczba pracujących emerytów

Liczba osób z ustalonym prawem do emerytury podlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pracy zarobkowej – dane w tys.



© TOMASZ LEBIODA, WYBORCZA.PL

ŹRÓDŁO: CIEKAWY LICZBY NA PODSTAWIE DANYCH ZUS

**Bardzo silna zachęta
ekonomiczna do pracy
po osiągnięciu wieku
emerytalnego w systemie już
jest! I nie działa**

poziomie 10 proc. oznacza dodatkowe 30 tys. zł do podziału na lata życia, które nam zostały.

Po trzecie jeśli dłużej pracujemy, to krócej będziemy pobierać świadczenie. A to oznacza, że zgromadzone kapitał dzieli się na krótszy okres.

„Połączenie trzech czynników – dodatkowych składek, waloryzacji i krótszego okresu wypłaty – znacząco zwiększa wysokość emerytury. Przykładowo, mężczyzna urodzony w 1959 roku, z kapitałem początkowym 75 tys. zł i zarobkami na poziomie 60 proc. średniej krajowej, który mógł przejść na emeryturę we wrześniu 2024 roku, ale przepracował dodatkowy rok, zyskał świadczenie wyższe o 19,1 proc. Zamiast 3882 zł otrzyma 4623 zł” – czytamy na stronie ZUS. „Mężczyzna urodzony w 1955 roku, który odroczył emeryturę o 5 lat, podwoił

Mało przybywać

swoje świadczenie – z 2477 zł do 5147 zł” – informuje zakład.

I jeszcze jedna informacja powiązana. „Dziś 60-latek będzie pobierać świadczenie przeciętnie przez 22,2 roku, a 65-latek – przez 18,4 roku. To o 18–20 proc. dłużej niż w 1999 roku. Wydłużanie trwania życia powoduje, że za tę samą kwotę składek emeryci uzyskują o 8–9 proc. niższe świadczenie niż w chwili, gdy ZUS rozpoczął przyznawanie i wypłatę emerytur z nowego systemu” – czytamy w na stronie instytucji.

Są zachęty, nie ma chętnych

Jak widać bardzo silna zachęta ekonomiczna do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego w systemie już jest! I nie działa, o czym za chwilę. Ale nie jest jedyną. Osoby pracujące po przekroczeniu wieku emerytalnego (ale niepobierające świadczenia!) nie płacą również podatku dochodowego do kwoty ponad 115 tys. zł rocznie.

Do tego dzięki dużej nowelizacji ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia z zeszłego roku pracodawcy zatrudniając osoby poszukujące pracy w wieku emerytalnym mogą co drugi miesiąc dostawać dofinansowanie do miejsca pracy w wysokości do połowy płacy minimalnej (obecnie około 2400 zł).

I znów – mimo tych zachęt bardzo niewiele osób decyduje się na pracę po osiągnięciu wieku emerytalnego. O jakich liczbach dokładnie mówimy?

Niemal od razu po osiągnięciu praw na emeryturę przechodzi 68 proc. ludzi. W ciągu roku od 60. (kobiety) lub 65. (mężczyźni) urodzin jest to już niemal 90 proc.

Dla doprecyzowania, istnieje możliwość albo odsunięcia momentu pobierania świadczenia, albo przejścia na emeryturę i dalszej pracy zawodowej (czyli łączenia obu źródeł dochodów). Wśród osób, które osiągnęły wiek emerytalny, tych które otrzymują emeryturę i jednocześnie pracują jest około 13 proc.

Portal CiekaweLiczby.pl powołujący się na GUS, zauważa jednak, że choć liczba tych osób zauważalnie rosła między 2015 a 2022 rokiem to obecnie trend się wypłaszczył.

System „emerytura plus praca zawodowa” wielu może się wydawać rozsądny. Mamy podstawę w postaci (niewielkiego) świadczenia, a do tego dorabiamy sobie tak jak nam pozwoli zdrowie i chęci. Jednak z taką architekturą dochodu jest pewien bardzo duży problem. Otóż, kiedy zdrowie nam naprawdę zaczyna szwankować i przestajemy pracować, to zostaje nam jedynie ta licha podstawa. I zostajemy z nią w momencie, kiedy najbardziej potrzebujemy środków – na leki, na opiekę, na dostosowanie domu pod nasze nowe potrzeby.

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk mówiła również o skróceniu czasu pracy dla seniorów przy zachowaniu tej samej pensji. To nie jest zły pomysł, natomiast wciągają nie ma żadnej konkretnej propozycji legislacyjnej. Powstaje również pytanie, dlaczego właściwie to rozwiązanie miałooby cokolwiek zmienić, skoro w systemie mamy już zachęty do dłuższej pracy, które po prostu nie działają?

Wybierają emeryturę, bo nie wiedzą, jak działa system

Wyjaśnienia dlaczego, mimo tych zachęt, pracujemy krótko są cztery. Pierwsze jest najprostsze. Spora część z nas jest przepracowana i woli po prostu odpocząć. Z tym wyjaśnieniem są dwa problemy. Otóż przepracowanie jest kwestią wysoce subiektywną i zależną od kontekstu kulturowego. Przecież spracowani i zmęczeni bywają również 40-latkowie, a nawet 30-latkowie. Do tego rośnie nam tak zwane trwanie życia w zdrowiu. W 2009 roku dla kobiet wyno-

siło ono nieco ponad 60 lat, dzisiaj wynosi ponad 65 lat.

Drugie wyjaśnienie również jest dość proste. Ludzie po prostu nie wiedzą, jak działa system. Znam historię seniorki, która pracowała w swoim zawodzie wiele lat po przekroczeniu wieku emerytalnego. Kiedy dostała pierwsze świadczenie na konto, myślała, że nastąpił jakiś błąd. Jej emerytura była wyższe niż ostatnia pensja.

Trzecie – wolimy zysk w postaci środków „na już” niż odroczoną gratyfikację w przyszłości. Niższa emerytura teraz waży dla nas więcej niż wyższa emerytura za 5 lat. Gorzej jednak będzie za 5 lat, ale kto by myślał o przyszłości, kiedy można wreszcie odetchnąć.

Potęga opcji domyślnej

Ostatnie wytłumaczenie jest najbardziej frapujące. Otóż istnieje bardzo dobrze udokumentowane w ekonomii behawioralnej zjawisko „preferowania opcji domyślnej”. Właśnie z niego korzystają wszystkie „darmowe okresy próbne” serwisów streamingowych i innych usług subskrypcyjnych. W „darmowym okresie” haczyk polega na tym, że spora część z nas nie wycofa się na czas, niejako pójdzie obraną ścieżką i będzie płacić.

Bardzo ciekawe badania odnoszące się do preferowania opcji domyślnej dotyczą kwestii zgody na przekazywanie organów do transplantacji. Kraje – również zbliżone kulturowo – bardzo różnią się między sobą, jeśli chodzi o odsetek osób, które wyrażają wspomnianą zgodę. Co jest zmienną najsilniej wpływającą na te różnice? Prawna opcja domyślna. Oczywiście z możliwością jej cofnięcia. Oznacza, to że w modelu, w którym jest zasada, że organy trafiają do transplantacji i obywatel musi podjąć aktywność, by wyrazić sprzeciw, częstotliwość oddawania organów jest kilkukrotnie wyższa niż w takim, w którym obywatel musi aktywnie zgłosić chęć przekazania organów do transplantacji.

W przypadku emerytur działa bardzo podobny mechanizm – większość z nas w większości spraw idzie po prostu utartymi ścieżkami. W ten sposób działają nasze umysły. Uartą ścieżką jest możliwie szybkie przejście na emeryturę.

„Zachęcanie” ludzi do pracowania po osiągnięciu (niskiego) wieku emerytalnego oznacza kontynuację ścieżki, którą mamy obecnie – wiele osób przechodzących na emeryturę będzie po prostu dostawać głodowe świadczenia. Wynika to z matematyki działania systemu. Część z nich oczywiście sobie poradzi nawet z groszową lub minimalną emeryturą. Wcześniej kupią sobie mieszkania na wynajem, zainwestują na giełdzie (z której będą mieli mniejszy zwrot niż z ZUS), pomogą im dzieci.

Problem będzie z tymi seniorami, którzy przez całe życie mało zarabiali, nie będą mieli wsparcia rodziny, a ich oszczędności nigdy nie pozwolą im na uciulanie wkładu własnego do mieszkania na wynajem. To oni będą rewersem politycznej bierności spod znaku „będziemy zachęcać, ale nie zmuszać do dłuższej pracy”. ●

wyborcza.pl

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- **Wejdz: Wyborcza.pl**

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER

- **Wyborcza.pl/newslettery**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445253

Z głębokim smutkiem i żalem żegnamy

Pana Profesora
Stanisława Gomułkę

Głównego Ekonomistę Business Centre Club

Wybitnego przedstawiciela myśli ekonomicznej

i wykładowcę wielu prestiżowych uczelni na świecie

Człowieka wielkiej wiedzy i życzliwości o niezłomnych zasadach i wielkim sercu,

Który na stałe wpisał się w historię BCC i polskiej transformacji gospodarczej

Dziękujemy za długie lata współpracy

Pozostanie w naszej pamięci.


Rodzinie i Bliskim

składamy

wyrazy głębokiego współczucia.

*Zarząd,
Gospodarczy Gabinet Cieni,
Rada Klubu,
Rada Główna,
Pracownicy i cała społeczność
Business Centre Club*

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34445774

PREZYDENT MIASTA PIŁY ogłasza pierwsze przetargi ustne nieograniczone na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowych położonych przy ul. Wilgowej w Piile

Lp.	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej i katastru, powierzchnia nieruchomości	Cena wywoławcza (netto) ¹ oraz wysokość wadium
1.	Piła, ul. Wilgowa działka nr 489 (obręb 39) powierzchnia działki 0,3740 ha przeznaczenie w planie miejscowym: MN/U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (oznaczenie dwubarwne), obejmujące integralne części działek przeznaczonych na cele: a) zabudowy usługowej, oznaczenie na rysunku – „u”, b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczenie na rysunku – „mn”	720 000,00 zł wadium: 144 000,00 zł
2.	Piła, ul. Wilgowa działka nr 490/1 (obręb 39) powierzchnia działki 0,1660 ha przeznaczenie w planie miejscowym: U1 – tereny zabudowy usługowej	378 000,00 zł wadium: 75 600,00 zł

Termin i miejsce przetargów:

16 października 2026 r. od godz. 9:00

w siedzibie Urzędu Miasta Piły – Piła (64-920) plac Staszica 10, sala 229 B, II piętro (odrębnie na każdą nieruchomość, według kolejności podanej w ogłoszeniu o przetargach)

Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargach:

- **www.bip.pila.pl** w zakładce Przetargi na nieruchomości i ruchomości gminne,
- **www.pila.pl** w zakładce Przetargi-Nieruchomości,
- tablica informacyjna Urzędu Miasta Piły.

Szczegółowe informacje o przetargach można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Piły – Piła (64-920) plac Staszica 10, pokój 118/118A, nr tel. 67/2104279 oraz nr tel. 67/3488554.

¹Do sprzedaży nieruchomości mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.) obowiązujące w dniu sprzedaży, na dzień publikacji ogłoszenia o przetargach stawka podatku VAT wynosi 23%.

Ekskomunika lefebrystów

Coraz bardziej ograniczona władza papieża

Dzisiaj już nie da się wykorzystać aparatu przemocy państwa do egzekwowania posłuszeństwa władzom kościelnym. Ale zanikła też władza duchowa, jaką Kościół sprawował przez wieki.

Terlikowski

Jeśli dosłownie potraktować zapisy znajdujące się w dokumentach Kościoła, prawo kanoniczne i tytułaturę papieską, to nie ma na świecie osoby o większym zakresie władzy niż papież. Już sama tytułatura – w ostatnich dziesięcioleciach mocno ograniczona – mocno eksponuje władzę papieską, bo każdy kolejny biskup Rzymu jest według niej Namiestnikiem Jezusa Chrystusa i Następcą Księcia Apostołów, a także Najwyższym Kapłanem Kościoła Powszechnego.

Jeszcze kilkadziesiąt lat temu papież nosił potrójną koronę (tiarę), która miała podkreślać – według jednej z interpretacji – zarówno władzę papieża nad Kościołem, jego rolę Najwyższego Prawodawcy, jak i władzę ziemską, w wymiarze wąskim nad Państwem Kościelnym, ale szerzej nad światem w ogóle. Z tego zwyczaju zrezygnował dopiero w latach 60. Paweł VI, przekazując tiarę na cele charytatywne.

Wszystkie te tytuły i symbole uzupełnione są zapisami prawa kanonicznego, zgodnie z którymi papież „posiada najwyższą, pełną, bezpośrednią i powszechną władzę zwyczajną w Kościele, którą może wykonywać zawsze w sposób nieskrępowany”. A to nie wszystko, bo papież cieszy się jeszcze „nieomyślnością w nauczaniu, na mocy swego urzędu (...), kiedy jako najwyższy Pasterz i Nauczyciel wszystkich wiernych, którego zadaniem jest utwierdzać braci w wierze, głosi w sposób definitywny, jako obowiązującą, naukę w sprawach wiary lub moralności”. Wierni i duchowni są zobowiązani do przyjmowania nauki, „którą głosi papież lub Kolegium Biskupów w sprawach wiary lub moralności, gdy sprawują autentyczne nauczanie, chociaż nie zamierzają przedstawić jej w sposób definitywny”.

To tylko kilka zapisów mówiących o władzy papieża. Listę można długo ciągnąć. Papież może zmienić każde prawo kościelne, bo jest jedynym prawodawcą, może wydać lub zmienić każdy wyrok, bo sprawuje władzę sądowniczą, i wreszcie ma uprawnienie do podejmowania każdej decyzji administracyjnej, co oznacza, że ma pełną władzę wykonawczą. Uświadamia to, że papież sprawuje (a przynajmniej sprawować może) władzę absolutną. Zarówno w kwestii uprawnień doczesnych, jak i duchowych.

Tyle w teorii teologicznej i religijnej. W praktyce zakres władzy papieskiej jest o wiele bardziej ograniczony, a żeby to zobaczyć wystarczy przyjrzeć się sprawie lefebrystów, czyli członków Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X, którzy zostali niedawno poddani ekskomunice.

Teoretycznie i kanonicznie wszystko jest jasne. Dykasteria Nauki Wiary ogłosiła – w imieniu papieża – wynikającą z ducha i litery Kodeksu Prawa Kanonicznego ekskomunikę wszystkich biskupów wyświęconych i wyświęcających podczas uroczystości lefebrystów



• Uroczystość wyświęcenia biskupów w swajcarskim Ecône, po której Watykan ogłosił ekskomunikę lefebrystów

FOT. REUTERS / PIERRE ALBOUY

w Ecône, a także wszystkich członków Bractwa.

Gdyby rzeczywiście władza papieska była taka, jak opisana powyżej, oznaczałoby to, że ta część członków Bractwa, która chce pozostać w jedności z papieżem, musi odejść ze swojego zgromadzenia, znaleźć biskupa, który ich przyjmie, złożyć wyznanie wiary, a potem czekać na ostateczną decyzję Kościoła. Tak wygląda droga do zdjęcia ekskomunik. Inni zaś pokornie powinni uznać, że zostali z Kościoła wykluczeni i formują własne wyznanie, co oznacza, że trwają w nałożonych karach.

Dodajmy do tego, że tradycyjnie przekonanie o ekskomunice, choć niemal nieobecne w nauczaniu Kościoła, wskazuje na potępienie nie tylko doczesne. Lefebryści, którzy podkreślają swoje przywiązanie do takich właśnie przekonań, powinni teraz drżeć z lęku przed piekłem.

Tyle, że tak nie jest. Władze Bractwa Kapłańskiego i jego członkowie wcale nie zamierzają prosić o przyjęcie w szeregi pozostających w pełnej jedności z biskupem Rzymu duchownych, bo uważają, że w ich sytuacji papież się myli, nadużył swoich uprawnień, a same ekskomuniky ich nie dotyczą, bo są nieważne i niebyłe. Ale – co niestety nie ujawnia zbyt głębokiej logiki myślenia – na wszelki wypadek, gdyby jednak były one ważne, Bractwo składa zgodnie z prawem kanonicznym odwołanie od papieskiej decyzji, którego celem jest wstrzymanie egzekucji wyroku i ponowne rozpatrzenie sprawy.

To oczywiście ominieć drogi, jaka została wskazana przez Dykasterię Nauki Wiary, ale także jasne pokazanie, że wbrew własnym deklaracjom o konieczności uznania władzy papieskiej, lefebryści de facto jej nie uznają. A Watykan w zasadzie niewiele, poza przypomnieniem zasad i apelami, może im zrobić.

Władze Bractwa Kapłańskiego uważają, że w ich sytuacji papież nadużył swoich uprawnień.

Są w tym zachowaniu dziećmi świata, którzy odrzucają

Powodów papieskiej niemocy jest wiele. Po pierwsze końca dobiegł czas, gdy Kościół i papieństwo cieszyło się wsparciem władz świeckich. Od czasu rozgromienia donatystów w Afryce na przełomie IV i V wieku Kościół mógł liczyć na wsparcie aparatu państwa w robieniu porządków z niepokornymi synami (i córkami), a teolodzy – nawet ci niechętni temu, jak początkowo Augustyn z Hippony – ostatecznie docenili jego skuteczność. Przemoc i administracja bywają skuteczniejsze niż apele. Reformacja jednak, a później oświecenie, rozwój ruchów narodowych (w tym przede wszystkim włoskiego, który skasował Państwo Kościelne) i koniec XIX-wiecznego status quo, a także późniejsza laicyzacja położyły kres takim rozwiązaniom. Dzisiaj już nie da się wykorzystać aparatu przemocy państwa do egzekwowania posłuszeństwa władzom kościelnym.

Istotniejsza jest jednak inna zmiana: chodzi o zanik władzy duchowej, jaką Kościół sprawował przez wieki. Chantal Delsol, wybitna francuska katolicka intelektualistka, ukazuje, że u podstaw tej władzy leżała głęboka wiara, że Kościół (a także sam papież) ma w istocie klucze do życia wiecznego i może swoją decyzją zamknąć komuś drogę do nieba i skazać na piekło. Najpierw Reformacja, a potem oświecenie podkopały to głębokie przekonanie i odebrały skuteczne narzędzie kontroli i władzy Kościołowi.

I nie dotyczy to tylko osób niewierzących, ale i tych, które wciąż są wierzącymi katolikami. Owszem, są jeszcze duchowni i świeccy, którzy zachowują ten model wiary, ale reformy Soboru Watykańskiego II, nauczanie posoborowych papieży, dialog międzyreligijny i ekumeniczny co do zasady osłabiły ten sposób myślenia o duchowej władzy Kościoła. Widać to nawet w przypadku podejścia do ekskomuniky wobec Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X – nikt nie mówi już o karach wiecznych, a podważa się ważność czy go-dziwość sakramentów.

Od słabo wykształconych teologicznie księży wierni wciąż słyszą, że papieża wybiera Duch Święty, ale nawet Benedykt XVI podkreślał, że wybierają go kardynałowie. I nie ma co ukrywać, że

obowiązek osobistego posłuszeństwa łatwiej jest wyegzekwować, gdy wierzy się, że „pasterza” wybrał Bóg, niż wówczas, gdy – zgodnie zresztą z doktryną – przypomina im się, że wybrali go starsi panowie. Wiara pozwala widzieć w tej doczesnej grze uczestnictwo Ducha Świętego, ale w kulturze liberalnej demokracji, w której wszyscy jesteśmy uformowani, z roku na rok staje się to coraz trudniejsze.

Bractwo Kapłańskie św. Piusa X może oczywiście powtarzać, że ono samo ten kierunek zmian odrzuca, ale jego wierni i duchowni są dziećmi tego samego świata, co wszyscy inni i nawet jeśli go odrzucają, to są nim przeniknięci. I właśnie dlatego tak, a nie inaczej, traktują papieską władzę.

Pod ogromem tytułatury i mocą zapisów prawno-kanonicznych kryje się rzeczywistość kościelna, która jest o wiele bardziej skomplikowana i o wiele mniej jednoznaczna, niż chcieliby z jednej strony radykalni antyklerykalowie, a z drugiej ci, których określić można radykalnymi papistami. I jedni, i drudzy, odwołując się do teologii nieuzupełnionej przez pragmatykę, popełniają błąd zbyt wielkiej wiary w to, co zapisane na rozmaitych kartkach. Kościół i papieństwo nie wyczerpują się w tych zapisach.

Czy Kościół będzie odchodził od zapisów kanonicznych w sprawie władzy papieskiej? Trzeba mieć świadomość, że to już się w pewnym sensie dzieje. Jeszcze Jan Paweł II apelował do innych wyznań chrześcijańskich o pomoc w lepszym zrozumieniu dogmatów papieskich i bardziej ekumeniczny model sprawowania władzy biskupa Rzymu, a Franciszek sporo mówił o bardziej synodalnym stylu papieskim... I choć nie prowadzi to do zmiany doktryny, to z całą pewnością będzie prowadzić do reformy tego, jak władza papieska jest sprawowana. ●

Tomasz Terlikowski

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

Prześladowania w PRL

Bodnar pyta o akcję „Hiacynt”

Pamięć historyczna, tak świetnie zagospodarowana przez prawicę, mogłaby w końcu poszerzyć swe granice o ofiary, które nie mieszczą się w pseudopatriotycznej wspólnotie narodowej.

Słowiński

Pomiędzy 1985 a 1987 r. władze PRL przeprowadziły co najmniej trzy akcje wymierzone w homoseksualnych mężczyzn. Milicja Obywatelska przeprowadzała zatrzymania, przesłuchania i zastraszanie gejów żyjących w Polsce, a sama akcja miała charakter ogólnokrajowy.

Od ponad 40 lat nikt nie poniósł za to odpowiedzialności, ale może się to zmienić, bowiem senator Adam Bodnar, były Rzecznik Praw Obywatelskich i minister sprawiedliwości, wystąpił w tej sprawie z senatorskim oświadczeniem. Słowa skierował do komendanta głównego policji gen. Marka Boronia, ministra sprawiedliwości Waldemara Żurka i prokuratora Andrzeja Pozorskiego, dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przy IPN-ie.

15 listopada 1985 roku milicjanci rozpoczęli aresztowania i przesłuchania homoseksualnych mężczyzn. Akcja miała charakter tajny, nie znamy też „oficjalnego” powodu działań służb. W ramach działań operacyjnych powstało 15 tys. „różowych teczek”, czyli danych personalnych homoseksualnych mężczyzn. Adresy, nazwiska, miejsca pracy – porządna policyjna kartoteka, w PRL-u materiał niebezpieczny. Materiały były wykorzystywane do identyfikacji osób do współpracy z SB i do szantażu.

O akcji „Hiacynt” wiemy i dużo i mało. Na pewno jest obecna w mitologii środowiska LGBT+ jako jawnie homofobiczna forma represji państwowej wymierzona w społeczność w Polsce Ludowej. O „Hiacyncie” powstało kilka książek i artykułów naukowych. W 2021 r. premierę miał film Piotra Domańskiego opowiadający o tej akcji.

Ale zarazem wiemy o nim mało – jak przekonuje w swojej książce prof. Ewa Majewska („Czule oczy Lewiatana. Archiwa akcji hiacynt, biopolityka i queerowy słaby opór”), „nikt nic nie wiedział o przyczynach, metodach, założeniach, celach i efektach tych operacji. Stan ten trwa w zasadzie po dziś dzień”. Autorka stawia uzasadnioną tezę, że skoro działania służb miały charakter niejawni i nigdy publicznie nie odwołano tej akcji, to metaforycznie cały czas znajdujemy się w obszarze afektywnego stanu wyjątkowego, czyli stanu, gdzie poza jakimkolwiek trybem można osobom LGBT+ zrobić wszystko, bez podania jakiegokolwiek powodu i bez żadnego obywatelskiego nadzoru.

W trakcie badań prof. Majewska ustaliła, że zebrane w ramach akcji „Hiacynt” dokumenty wciąż pozostają materiałem operacyjnym 16 z 17 komend wojewódzkich (jedynie Komenda w Szczecinie w całości zdeponowała materiały do IPN-u). Zarówno więc brak choćby symbolicznego rozliczenia i przeproszenia represjonowanych obywateli, jak i faktyczne niezarchiwizowanie dokumentów pozostających w dyspozycji policji, stanowi asumpt do tego, że coś z „Hia-



• Marsz Równości we Wrocławiu, 2 października 2021 r. FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

IPN-owska prokuratorka już raz odmówiła wszczęcia śledztwa w sprawie akcji „Hiacynt”, bo w działaniach Milicji Obywatelskiej nie dopatrzyła się niczego niezgodnego z prawem

cyntem” trzeba zrobić. Ale czy państwu polskiemu starczy odwagi? Czy w ogóle uzna to za potrzebne?

Właśnie w tej sprawie zabrał w Senacie 22 lipca głos Adam Bodnar. Powołując się na art. 2. Ustawy o IPN, mówił, że „czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego »polegające na stosowaniu represji lub innych form naruszania praw człowieka wobec jednostki lub grup ludności bądź związku z ich stosowaniem, stanowiące przestępstwa według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienia« stanowią zbrodnie komunistyczne, a do ich badania oraz ścigania powołany jest pion prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej”. Senator przekonywał, że celem akcji „Hiacynt” było niezgodne z prawem gromadzenie danych i identyfikacja osób na potrzeby współpracy z SB.

W 2007 roku osoby poszkodowane w owej akcji – Jacek Adler, Szymon Niemiec, Waldemar Zboralski – próbowały coś z tym zrobić, składając zawiadomienie do prokuratury. IPN-owska prokuratorka odmówiła wszczęcia śledztwa, bo w działaniach Milicji Obywatelskiej nie dopatrzyła się niczego niezgodnego

z prawem, a formy represji (wykorzystywanie zebranych danych osobowych czy szantaż), zdaniem prokuratorki, nie zostały potwierdzone przez zawiadamięcych wystarczającymi dowodami.

Zdaniem Bodnara do tej sprawy trzeba obecnie wrócić i przyrzeć się raz jeszcze ew. naruszeniom popełnionym przez funkcjonariuszy PRL-u w ramach trzech operacji przeprowadzonych w latach 80. Choć wystąpienie Bodnara w Senacie nie zyskało rozgłosu, uważam je za przełomowe.

Po zawetowaniu przez prezydenta Karola Nawrockiego ustawy o statusie osoby najbliższej w związku i wspólnym pożyciu, realizacja postulatów zapewniających podstawowe prawa osobom LGBT+ zakończyła się fiaskiem. Przyznają to przedstawiciele lewicy, którzy przekonują, że dopiero w następnej kadencji Sejmu, przy odpowiednim ułożeniu się mandatów, będzie można przeprowadzić odpowiednie zmiany. Zostaje transkrypcja zagranicznych aktów służbów, ale – umówię się – jest to poniżej godności, którą państwo powinno gwarantować swoim obywatelom i obywatelkom. Choć i to nie jest przesądzone, ponieważ upolityczniony Trybunał Konstytucyjny orzekł we wtorek, że przygotowane przez Ministerstwo Cyfryzacji rozporządzenie o zmianie wzorów aktów małżeństwa, umożliwiające transkrypcję małżeństw jednopłciowych zawartych za granicą, jest niezgodne z prawem. Katarzyna Kotuła komentowała, że wyrok TK nie ma żadnej mocy prawnej. Ale jak wyjdzie w praktyce – zobaczmy.

Wystąpienie Bodnara daje możliwość powrotu do dyskusji o represjach na osobach LGBT+. Publiczne przepra-

cowanie „Hiacynta” mogłoby zdelegitimizować homofobiczny dyskurs. Długie trwanie operacji sprzed ponad 40 lat jest znakiem, że wciąż jesteśmy obywatelami drugiej kategorii.

Sprawę mogłaby monitorować nowa rzeczniczka praw obywatelskich Sylwia Gregorczyk-Abram, która niedawno mówiła w wywiadzie dla „Gazety Wyborczej”: „Rzecznik powinien wstawiać się za każdą grupą, którą dotyka dyskryminacja. Dotyczy to oczywiście także praw społeczności LGBT”.

Akcja „Hiacynt” nie dotyczy tylko przeszłości. To, że część teczek zebranych w ramach działań operacyjnych z lat 80. wciąż pozostaje w dyspozycji większości komend wojewódzkich, jest niepokojące. Stanowi naruszenie podstawowych praw osób, które były poddane represjom.

Jeśli więc rząd chciałby wykazać się wobec społeczności LGBT+, powinien przypilnować tej sprawy. Chodzi tu nie tylko o ofiary represji z przeszłości, ale także aktualne poczucie bezkarności wobec nieheteronormatywnych obywateli i obywaterek. Polska pamięć historyczna, tak świetnie zagospodarowana przez nacjonalistyczną prawicę, mogłaby w końcu poszerzyć swe granice o ofiary, które nie mieszczą się w pseudopatriotycznej wspólnotie narodowej. ●

Sebastian Słowiński

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

„Akcja! Ekranizacja”

JAKĄ POLSKĄ
POWIEŚĆ WARTO
ZEKRANIZOWAĆ?

W tej książce jest wszystko: wyraziści bohaterowie, konflikty moralne, pieniądze, seks, przyjaźń i zdrada. A przede wszystkim opowieść o końcu świata i wyłanianiu się nowego porządku.



• „Ziemia Obiecana”, reż. Andrzej Wajda, 1974, prod. Zespół Filmowy X FOT. RENATA PAJCHEL / EAST NEWS

Emilia Dłużewska

W polskim kinie wzbiera nowa fala ekranizacji. A we mnie przerażenie. Należę do wczesnych roczników gimnazjalnych, czyli tych, które załapały się na poprzednią falę. „Przedwiośnie”, „Quo Vadis”, „Zemsta”, „Pan Tadeusz” – ekranizacje lektur szkolnych ciągnęły nas do kin bezlitośnie jak prąd wsteczny. Z tamtych czasów zostało nam hasło: dobre czy złe, szkoły pójdą. Odzyskanie wiary w to, że polskie kino może być świeże i ekscytujące, zajęło mi lata.

Ciekawe, jak współczesne ekranizacje będą bronić się po latach. Póki co wydaje się jednak, że jeśli nastolatków do polskiego kina nie zachęcą, to przynajmniej im go nie obrzydzą. Można więc śmiało pofantazjować o tym, co by tu jeszcze przenieść na ekrany.

To pytanie zadajemy również wam – czytelnikom, spodziewając się gorących dyskusji. Choć dla mnie odpowiedź jest prosta: jeśli ekranizować, to „Ziemię obiecana”.

LEPSI OD TRÓJCY
ŚWIĘTEJ

Zanim zapłoną państwo oburzeniem, uprzedzam: nie chodzi o poprawianie Andrzeja Wajdy. Jego „Ziemia obiecana” z 1974 roku to film najpewniej niedościgniony.

Tamta ekranizacja, słusznie nominowana do Oscara – i niesłusznie pozbawiona szans na statuetkę ze względu na rzekomy antysemityzm – ma niepodważalne miejsce w historii filmu, nie tylko polskiego.

To kino totalne, epickie, nakręcone z niezwykłym rozmachem, rozpięte między brutalnym naturalizmem a groteskowym rozbuhanianiem. Do tego fantastycznie obsadzone: nawet epizody grają tu wybitni aktorzy. Niezapomniane postaci stworzyły Bożena Dykiel i Kalina Jędrusik. Grający główne role Daniel Olbrychski (Karol Borowiecki), Andrzej Seweryn (Maks Baum) i Wojciech Pszoniak (Moryc Welt) w kategorii „wybitne trio” biją na głowę nie tylko Nirvanę, trzech tenorów i Bee Gees razem wziętych, ale i samą Trójcę Świętą.

A jednak będę się upierać: „Ziemia obiecana” powinna zostać zekranizowana po-

nownie, tym razem jako serial. Po co? Już tłumaczę.

WIĘCEJ ADAPTACJI

Po pierwsze, ekranizacje nie muszą ze sobą konkurować. Pokazują to losy powieści Jane Austen, z zamilowaniem przenoszonych na ekran nie tylko przez Brytyjczyków, ale i filmowców amerykańskich, włoskich czy indyjskich. „Rozważna i romantyczna”, „Duma i uprzedzenie” i „Emma” filmowane były wielokrotnie: od wersji bardzo wiernych, po luźne adaptacje.

Dla fanów pisarki to okazja, by wracać do ulubionych historii. „Jane Austen działa terapeutycznie. Nie wracam może tak często do książek, za to od lat o tej porze roku, gdy więcej jest ciemności niż światła, oglądam ich filmowe adaptacje” – pisała Maja Staniszevska w 250. rocznicę urodzin autorki.

„Ziemia obiecana” Wajdy też nie była zresztą pierwszą ekranizacją. Powieść Reymonta przeniósł już na ekran Aleksander Hertz niemal pół wieku wcześniej, w 1927 roku. Mniej więcej tyle samo dzieli nas od premiery filmu Wajdy.

Po drugie, przeniesienie powieści na ekran nie jest transferem, a przekładem. Zmienia się język, środki wyrazu, a przede wszystkim kontekst. I choćby dlatego warto przymerzać się do klasyków w różnych czasach i miejscach.

W latach 90. XX wieku wcieleniem Emmy z powieści Austen została Cher, grana przez Alicję Silverstone trzpiotowata bohaterka komedii „Clueless” – dziś znajdującej się na liście dziedzictwa kulturowego Biblioteki Kongresu USA. Nakręcony w języku tamilskim melodramat „Rozważne i romantyczne” dzieje się w 1999 roku w cieniu wojny indyjsko-pakistańskiej. Wyprodukowany w tym roku serial BBC „Ta inna siostra Bennet”, adaptacja powieści Janice Hadlow, wraca do świata „Dumy i uprzedzenia”, ale opisuje go z perspektywy siostry głównej bohaterki. Mary Bennet – w wersji Austen postać nadęta i mało błyskotliwa – w serialu jest młodą kobietą walczącą o podmiotowość poza matrymonialnym rynkiem.

Na podobny zabieg zdecydowali się twórcy netfliksowej wersji „Lalki”, która będzie miała premierę jesienią tego roku. Producenci zapowiadają, że Izabela Łęcka będzie w niej walczącą o niezależność emancypantką. To chwyt kuszący, choć ryzykowny – w powieści Prusa Łęcka była bierna i pusta, bo była ofiarą specyficznych ograniczeń swojej klasy i epoki, które były sednem „Lalki”. Czy postać Izabeli da się przepisać, nie splaszczając tej historii? Jestem sceptyczna, ale po obejrzeniu zwiastu na trzymam kciuki.

To dwa argumenty. Jest i trzeci, najważniejszy: „Ziemia obiecana” to po prostu fantastyczna historia. W powieści Władysława Reymonta jest wszystko, czego dobre kino potrzebuje: wyraziści bohaterowie, konflikty moralne, pieniądze, seks, przyjaźń i zdrada. A przede wszystkim opowieść o końcu świata, na gruzach którego rodzi się nowy porządek.

CZEGO CHCIEĆ WIĘCEJ?

Powieść Reymonta to historia trzech przyjaciół, których dzieli pochodzenie, ale łączy wspólny cel. Polski szlachcic Karol Borowiecki, syn niemieckiego fabrykanta Maks Baum i przedsiębiorczy Żyd Moryc Welt chcą otworzyć własną fabrykę. Pieniądzy na interes nie mają, ale gotowi są na wiele, by je zdobyć. Dzięki romansowi Karola dowiadują się o planowanej podwyżce cel bawelny – jeśli uda im się wykupić zapas, mają szansę szybko się wzbogacić, ale ten sam romans może ich plany pogrzebać. I nie tylko on.

Fabuly aż nadto, by zrobić z tego dobrą serialową opowieść: jest jasna stawka, o jaką grają bohaterowie; są miłosne wielokąty (Ka-

rol poza kochanką, Lucy, ma narzeczoną Ankę, a o jego względy stara się córka bogatego fabrykanta, Mada; do Anki z kolei wdycha Maks; są finansowe machinacje, salonowe intrygi i statusowe rozgrywki. Główni bohaterowie są moralnie niejednoznaczni, postaci drugo- i trzecioplanowe bywają szlachetne, podłe, cyniczne, naiwne, ale zawsze wyraziste.

A to nie wszystko. W powieści Reymonta są sceny, przy których ręka zadrżałaby niejednemu współczesnemu scenarzyście: pijackie orgie, na które bogacze sprowadzają sobie szwaczki! Rodowa zemsta, kończąca się zmiążdżeniem dwóch ludzi przez maszynę tkacką! Seks w karecie! Krew leje się tu równie obficie jak szampan, a rozdział, w którym Karol Borowiecki pędzi pociągami do Łodzi, na kolejnych stacjach odbierając depesze relacjonujące pożar jego fabryki, ma w sobie tyle napięcia, że wystarczyłoby go na cały odcinek.

Zrobienie z „Ziemi obiecanej” serialu ma sens nie tylko dlatego, że Reymont – jak wielu współczesnych mu pisarzy – publikował powieść w odcinkach, na łamach „Kurierza codziennego”. Taki zabieg pozwoliłby też wrócić do wątków, które Wajda musiał ze swojej ekranizacji wyciąć, bo fabuła „Ziemi obiecanej” jest tak epicka, że nawet trzygodzinny film nie był w stanie jej pomieścić.

Takim wątkiem jest choćby nieszczęśliwa miłość między Mieczysławem Wysockim, polskim lekarzem opiekującym się łódzką biedotą, a Melą Grünspan, córką bogatego żydowskiego fabrykanta. Młodzi stopniowo zakochują się w sobie, jednak Mela odrzuca oświadczenia Wysockiego, łamiąc jego i swoje serce. Zda-je sobie sprawę, że jako Żydówka będzie zawsze odrzucana przez Polaków i ostatecznie wychodzi bez miłości za Morvca Welta.

Antysemityzm „Ziemi obiecanej” to temat niełatwy. Dopatrywanie się go w filmie Wajdy

wynika raczej ze zbyt powierzchownej interpretacji, ale w powieści znaleźć go nietrudno. I nie jest on wzięty w nawias: w uprzedzeniach postaci odbijają się uprzedzenia samego Reymonta. Nowa ekranizacja powieści to okazja, by się z tym zmierzyć, przesunąć akcenty, pokazać napięcia między Żydami, Polakami i Niemcami bez wybielania, ale też bez ulegania uprzedzeniom. I zrobić z nich paliwo opowieści.

GDZIE JEST NASZA „ZIEMIA OBIECANA”?

Problemy? Widzę jeden: pieniądze. „Ziemi obiecanej” nie da się sfilmować bez wielkiego budżetu. To opowieść epicka i historyczna, a oszczędzanie na kostiumach, scenografii czy statystach potrafi pogrzebać nawet najlepszy scenariusz. Film Wajdy kosztował 30 mln złotych, co w ówczesnych latach było ogromną kwotą, ale bez tego nie byłby tak oszałamiający.

Ale skoro Netflix był gotów sfinansować adaptację „Lalki”, z „Wiedźmina” zrobić flagową produkcję (czy udaną, to inna sprawa), a katastrofę Heweliusza kręcić w Belgii, to czy serialowa „Ziemia obiecana” byłaby poza zasięgiem? Zwłaszcza, że podobny format już się sprawdził. Ludzie na całym świecie pokochali birminghamskich gangsterów, bohaterów „Peaky Blinders”, a wcześniej produkowane przez HBO „Boardwalk Empire” czy niemiecki „Babylon Berlin”.

Łódź lat 80. XIX wieku nie jest międzywojennym Berlinem ani Atlantic City czasów prohibicji. Ale spokojnie mogłaby iść z nimi w szranki. Zwłaszcza, że jest nie tylko miejscem akcji, ale pełnoprawną bohaterką powieści Reymonta. „Ziemia obiecana” to też świadectwo narodzin młodego miasta. W ciągu niecałych siedemdziesięciu lat z liczącej

*„Ziemia obiecana” powinna
zostać zekranizowana
ponownie, tym razem jako
serial*

Akcja! Ekranizacja

- Polskie kino kocha ekranizacje. Widzowie również. Dlatego zapraszamy Was do zabawy „Akcja! Ekranizacja”. Odpowiedzmy polskim filmowcom, po które książki warto jeszcze sięgnąć. „Księgi Jakubowe”? A może nowy „Solaris”? Jaka polska książka najbardziej zasługuje na ekranizację? A może na drugą szansę i lepszą adaptację?

- Redakcje kultury „Gazety Wyborczej” i Gazeta.pl rozpoczynają wspólną zabawę, w której oddają głos czytelnikom. W pierwszym etapie akcji zapraszamy do udziału w specjalnej ankiecie, którą znajdziecie przy publikacjach dotyczących akcji na Wyborcza.pl i Gazeta.pl. To co, zaczynamy?

mniej tysiąc osób osady zmieniała się w przemysłową metropolię, w którym mieszkało ponad 230 tys. ludzi.

Reymont Łodzi nie znośił, to nie ulega wątpliwości. Ale w obrzydzeniu, z jakim noblista patrzy na miasto, trudno nie wyczuć fascynacji. Może przemysłowa Łódź to piekło, ale piekło odmalowane barwnie, plastycznie, z czarnym humorem i tym niezwykłym zmysłem obserwacji, który przyniósł Reymontowi Nobla za „Chłopów”.

Gdyby szukać w polskiej kulturze odpowiednika filmowego Nowego Jorku – żywego, samowystarczającego, pełnego sprzeczności wszechświata, w którym mieści się wielowątkową opowieść – najbliższymi byłyby nie współczesna Warszawa, a właśnie Łódź czasów „Ziemi obiecanej”. Wrzący, wieloetniczny tygiel, w którym interesy robili Polacy, Żydzi, Niemcy, Rosjanie, Anglicy, w którym wyrastały ociekające złotem pałace fabrykantów, płonęły fabryki, a robotnicze dzieci bawiły się w błocie przed rozpadającymi się chatkami.

Miejsce, w którym jednostka odpowiednio bystra, zdeterminowana i bezwzględna mogła w krótkim czasie zbić majątek. A przynajmniej mogła uwierzyć, że go zbije. Na ogół na własną zgubę.

Bo „Ziemia obiecana” to również powieść o krwiożerczym kapitalizmie, który miażdży pechowych i słabych jak rozpedzona taczka maszyna. Który znosi dawne podziały społeczne, ale nie sprawia, że społeczeństwo jest równiejsze czy lepsze. O świecie opętanym pieniądzem, sztydzącym z sentymentów, bez mrugnięcia okiem uświęcającym środki finansowym celem.

Dzisiaj w bezwzględny kapitalizm Reymonta możemy się przejrzeć na nowo. I choćby do tego przyda się nam własna „Ziemia obiecana”. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414003

Olsztyn green festival

14-15-16.08

NA WARMII I MAZURACH




VITO BAMBINO
KACPERCZYK
KAYAH

PEZET
ARTUR ROJEK
SISTARS
SOKÓŁ

GRZEGORZ TURNAU
ZALEWSKI

BASS ASTRAL
JOHN PORTER

HUBERT.
KASIA SIENKIEWICZ

IGO
MERY SPOLSKY

RALPH KAMINSKI
VOO VOO

KASIA LINS

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST

SONBIRD · THE CASSINO · ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY

NAD JEZIOREM UKIEL

A → Z

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR: 	WSPÓROGANIZATOR: 	PARTNER GŁÓWNY: 	PARTNER STRATEGICZNY: 	SPONSORZY STRATEGICZNI:								PARTNER TECHNICZNY: 	PARTNER DKO: 	PARTNERZY EDUKACYJNI: 	PARTNER TRENINŻ:
PARTNER MEDIAŁNE:				SPONSORZY:											

Witamy w Polsce



Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej” pracujących w redakcjach w całym kraju.

Trzy dni przed pierwszą turą wyborów prezydenckich kandydat Karol Nawrocki miał nagle zasłabnąć, a następnie ledwo dojść do kampanijnego busa, na kilka minut stracić przytomność i gwałtownie wymiotować.

Tak zrelacjonował sytuację ze spotkania w Ząbkowicach Śląskich prof. Andrzejowi Nowakowi w książce „Skąd się wziął Karol Nawrocki?”. Pod koniec czerwca tę historię nagłośniły propisowskie media. Politycy, komentatorzy i propagandyści z PiS zaczęli mówić, że była to próba zamachu na życie ich kandydata.

Sprawę zaczęła badać prokuratura, wkrótce powinniśmy poznać decyzję, czy będzie wszczęte śledztwo w sprawie narażenia Karola Nawrockiego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo zdrowia. Od miesiąca rozmawiamy ze świadkami, oglądamy nagrania, analizujemy detale, które widać na filmach. Ze stoperem w rękę jeździmy po ząbkowickim Rynku i zasypujemy dziesiątkami pytań Kancelarię Prezydenta oraz chroniącą Karola Nawrockiego w czasie kampanii firmę Grom Group. Rozmawiamy też z toksykologiem. Oto nasze ustalenia.

CO ZAŻYŁ NAWROCKI

W piątek 16 maja 2025 o północy kończyła się kampania przed pierwszą turą wyborów. Dzień wcześniej Karol Nawrocki odwiedził na Dolny Śląsk.

Kandydat PiS jeździł kampanijnym busem marki Mercedes, wynajętym od warszawskiej firmy Gerwazy Masztanowicz. Ten przewoźnik od lat zatrudniany jest przez partię Jarosława Kaczyńskiego we wszystkich kampaniach wyborczych.

Na konferencję w Wałbrzychu przyszedł tłum zwolenników Nawrockiego. Dziennikarz TVP Mateusz Dołatowski nagrał, jak Nawrocki wkłada coś do ust. Było wąskie, białe, zwinięte na końcu. Kandydat rozmawiał i witał się wtedy ze swoimi sympatykami. Dziennikarz zwrócił na ten szczegół uwagę, bo po telewizyjnej debacie toczyła się dyskusja o używkach Nawrockiego.

Jego sztab twierdził, że kandydat stosuje woreczki z nikotyną. Wkłada się je do ust i tak nikotyna wchłania się do organizmu. Sztab nazwał to snusem, choć formalnie snus i woreczek z nikotyną to dwa różne produkty.

Zresztą to, co wkładał do ust Karol Nawrocki w Wałbrzychu, nie wyglądało jak dostępne na rynku woreczki z nikotyną. Te mają równe końce, a końcówka przedmiotu z Wałbrzycha była zwinięta. „Wyborcza” spytała wówczas sztab kandydata, co to był za produkt. Odpowiedzi nie dostaliśmy.

Z Wałbrzycha kandydat przejechał na obiad do Kłodzka. Najprostsza odpowiedź na pytanie o późniejsze zdarzenia z Ząbkowic: coś mu zaszkodziło. Sprawdziliśmy w miejscowym sanepidzie, bo gdyby objawy – podobne jak Nawrocki – mieli inni uczestnicy obiadu, sanepid musiałby wszcząć postępowanie w sprawie zbiorowego zatrucia. Niczego takiego nie było.

NIEBO PŁACZE

W Ząbkowicach Śląskich Karol Nawrocki pojawił się z kilkudziesięciominutowym opóźnieniem, w stosunku do planu. Na schodach do biblioteki przemawiał do zebranych wyborców. W internecie znaleźliśmy film pokazujący to spotkanie. To fragment relacji na żywo stacji Republika TV. Trwa sześć minut i trzydzieści sekund. Zaczyna się o godzinie 15.32. Przez cztery minuty i jedenaście sekund widzimy Nawrockiego, słuchamy jego przemówienia i oglądamy, jak wita się z wyborcami, dostaje prezenty. Dwie kobiety całuje w rękę. Druga z nich wita się zaraz potem z europosem Michałem Dworczykiem, stojącym blisko kandydata.

Od 4. minuty i 12 sekundy kamera nie pokazuje już Nawrockiego tylko dziennikarza TV Republika, który robi wywiady z wyborcami. Zaczyna padać deszcz. Dziennikarz idzie w stronę kampanijnego busa, żartując, że to niebo płacze, bo Karol Nawrocki odjeżdża z Ząbkowic. Relacjonuje, że kandydat jeszcze „zbija piątki” z ludźmi. Fragment relacji Nawrockiego:

ZAMACH
CZY ZATRUCIE

Czy Karol Nawrocki na finiszu kampanii wyborczej został otruty, bo na wiecu pocałował kobietę w rękę? Toksykolog: „Bardzo mało wiarygodne”.

„Kończę mówić i nagle czuję, że dzieje się ze mną coś bardzo złego.(...). Mówię: „Szybko zaprowadź mnie do autokaru i od razu mnie połóż na podłodze”. Zaprowadzili mnie. Dostałem wodę, wypilem ją. Z tyłu siedzieli jeszcze jacyś ludzie z obsługi, ale ja już czulem, że po prostu zjeżdżam, film mi się urywa. Jarek od razu zaczął krzyczeć, żeby wszyscy wyszli z autokaru. Zaciągnęli czarne zasłony, staliśmy na ulicy”.

Jeżeli zatem „Jarek od razu zaczął krzyczeć” to znaczy, że do incydentu miało dojść na Rynku w Ząbkowicach i bus nie zdążył jeszcze stamtąd odjechać. Z nagrania TV Republika wynika, że bus stał na zakręcie, na wysokości sklepu jubilerskiego, niedaleko fontanny, kilkadziesiąt metrów (według Nawrockiego około pięćdziesięciu) od schodów, na których przemawiał.

Marcin Gwóźdź, do niedawna dolnośląski poseł PiS, uczestnik tego spotkania, mówił tak: – Nie jechałem busem, nie widziałem sytuacji, o której opowiada prezydent w książce, że wszyscy pasażerowie wysiedli z busa, bo Karol Nawrocki zasłabł. O całej historii dowiedziałem się z mediów dopiero teraz.

Gdy poseł dostał tę wypowiedź do autoryzacji, przypomniał sobie, że „bus nie odjechał od razu i rzeczywiście stał kilka, kilkanaście minut na rynku w Ząbkowicach”. Czyli i według Nawrockiego, i posła Gwoździa dramatyczna scena rozegrała się tam. Choć kandydat słyszy krzyk „Jarka”, żeby wszyscy z busa wyszli, a z relacji posła Gwoździa nie wynika, żeby widział kogoś wysiadającego z busa.

Wracamy do nagrania z TV Republika, gdy dziennikarz mówi o placzącym niebie. Widać busa i otwarte drzwi. Dziennikarz rozmawia z uczestniczką spotkania w Ząbkowicach. W tle widzimy zamykające się drzwi odjeżdżającego pojazdu. Jest godzina 15.38.

Czyli po wejściu Karola Nawrockiego do środka, bus nie stał koło fontanny ani minuty.

Michał Dworczyk, europoseł, do niedawna w PiS, w maju 2025 r. organizował wizytę kandydata w Ząbkowicach i Dzierżoniowie. Na konferencji prasowej w czerwcu 2026 r., zaraz po opublikowaniu relacji prezydenta, mówił: „bus, w którym poruszał się obecny

prezydent, a wówczas kandydat, zatrzymał się, były zasłonięte wszystkie okna, natomiast nie mieliśmy wiedzy, co się dzieje wewnątrz”.

Czyli według Dworczyka bus ruszył, ale potem się zatrzymał, a nie jak mówią Nawrocki i poseł Gwóźdź nie ruszył. Dworczyk nie odpowiedział na nasze pytania, gdzie bus rzekomo stanął, czy widział, jak ktoś wysiada z busa na polecenie „Jarka”. Poza tym bus miał okna zaklejone wyborczą reklamą. Dość wątpliwe, by Dworczyk z zewnątrz zauważył zasunięte zasłony.

OCHRONA VIP-A

Ochroną Karola Nawrockiego podczas kampanii kierował pułkownik Krzysztof Radziwon, były operator wojskowych jednostek specjalnych. Udzielił wywiadu „Rzeczpospolitej”.

„W Ząbkowicach po kilkudziesięciu sekundach od momentu, gdy ruszył bus z kandydatem, dostałem sygnał od członka ochrony będącego w pojeździe, że coś się dzieje z Karolem Nawrockim” – mówił dziennikarzowi.

Na pytania „Wyborczej” pułkownik nie odpowiada. Ale w jego wersji – inaczej niż w opowieści Nawrockiego i posła Gwoździa, a podobnie do relacji posła Dworczyka -bus rusza spod fontanny i zatrzymuje się po – bliżej niesprecyzowanych – kilkudziesięciu sekundach.

A gdzie on wtedy był, co robił? Znowu brak odpowiedzi.

Nagranie z TV Republika: 6. minuta i szósta sekunda. Kamera pokazuje zamykające się drzwi busa. Po obu stronach dwaj ochroniarze. Ten stojący z lewej strony, na wysokości drzwi do szoferki, jest ludzko podobny do pułkownika Radziwona.

– Logiczne. Szef ochrony nie powinien odstępować VIP-a. No i trzeba patrzeć, kto wsiada do busa – mówi nam specjalista od ochrony osobistej. Dziwi się, że szef ochrony nie wsiada z chronionym do tego busa.

Dziwi jeszcze jedna rzecz. Z relacji prezydenta wynika, że bardzo źle się poczuł, zanim wszedł do pojazdu i prosił o wodę swojego współpracownika Jarosława Dębowskiego, dziś wiceszefa Gabinetu Prezydenta RP. Tymczasem szef ochrony, stojący obok wejścia do busa, nie dostaje żadnego sygnału, że chroniona osoba bardzo źle się czuje. I niczego takiego nie zauważa. Dowiaduje się o tym dopiero po kilkudziesięciu sekundach od pracownika ochrony w pojeździe.

JAK W EGZORCYŚCIE

Pułkownik Radziwon w „Rzeczpospolitej”: „Od momentu powiadomienia o incydencie do momentu wejścia do pojazdu minęła maksymalnie minuta. Gdy dotarłem do pojazdu już stał”.

Co robił szef ochrony przez kilkadziesiąt sekund, od momentu, kiedy bus odjechał, do otrzymania informacji, że coś się złego dzieje? Dlaczego aż minutę zajęło mu dotarcie do busa z VIP-em?

Karol Nawrocki w książce: „Obudziłem się po jakimś czasie. Wszystkie okna zasłonięte. Nade mną stoją bladzi Mikołaj, Jakub i Jarek. W życiu nie miałem czegoś takiego. Autokar, cały garnitur, wszystko – kompletnie zbry-

• **Karol Nawrocki podczas kampanii wyborczej w 2025 r.** FOT.

JAKUB ORZECZOWSKI /
AGENCJA WYBORCZA.PL

powiada, że nie pamięta, bo wszystko działo się rok temu, że nie wie nawet, czy on wtedy kierował busem, czy ktoś inny, bo z Nawrockim jeździło ośmiu kierowców.

Czy trzeba było sprzątać bus, łącznie z czyszczeniem siedzeń? – Niewykluczone, że tak było. Trzeba pytać sztabowców pana Nawrockiego – odpowiada przedsiębiorca.

To ostatnie pytanie powtarzamy po kilku dniach, znowu w telefonicznej rozmowie. Jarosław Masztanowicz milczy kilka sekund, po czym mówi: „nie mogę panu pomóc” i się rozłącza.

Pytamy świadków o sprzątanie busa. Czy zwrócili uwagę na coś takiego. Poseł Gwóźdź tym razem nie odpowiada. Michał Dworczyk też. Sam Karol Nawrocki musiał się nie tylko przebrać, ale i umyć. Gdzie? Znowu milczenie.

Nawrocki w książce: „Od początku kampanii słyszałem od ochrony różne ostrzeżenia, np. że nie powinienem całować kobiet w rękę, że to może być sposób, żeby mnie podtruć, że poruszam się po bardzo wąskiej linii ryzyka i że prędzej czy później coś takiego może się wydarzyć”.

Pisowscy publicyści i komentatorzy podchwycili ten wątek. Że przecież na rękę kobiety – zamieszanej w spisek – można nanieść truciznę, on pocałuje i trucizna w jego organizmie zaczyna działać.

Objawy, o których mówi pan prezydent, najbardziej mi pasują do zatrucia nikotyną. Są drgawki, nudności, wymioty. Jakiś niepokój pobudzenie

zgane moimi gwałtownymi wymiotami. Wszystko. Oni potem opowiadali, że nie mogli na to patrzeć. Mówili, że wyglądało to jak fontanna, porównywali to do filmu »Egzorcysta« – kopalem nogami, rzucało mną, kompulsywnie wymiotowałem. A gdy się obudziłem, to nie wiedziałem, co się wydarzyło przez te kilka minut”.

Czyli doszło do groźnej sytuacji, a pułkownik – szef ochrony – docierał do busa „maksymalnie minutę”. Sprawdziliśmy, że w maju 2025 r. średni czas oczekiwania na połączenie z numerem alarmowym 112 to 11,8 sekundy. W ciągu tej minuty można było się zadzwonić pięć razy. Sprawdziliśmy też, że tego dnia nie było wezwań z ząbkowickiego Rynku. Co prawda linia 112 nie notuje sytuacji, w których ktoś próbuje się połączyć, a potem rezygnuje. Jednak nagle niedyspozycja Nawrockiego miała trwać dłużej niż 12 sekund. Czyli nie było raczej tak, że ktoś chciał zadzwonić i zrezygnował, gdy kandydat poczuł się lepiej.

Dlaczego zatem nikt nie wezwał pomocy w ciągu „maksymalnie minuty”, w której szef ochrony docierał do busa, w którym Karol Nawrocki leżał nieprzytomny, a jego objawy zdradzały poważny zdrowotny problem? Dlaczego nie zrobił tego albo nie polecił zrobić innym sam szef ochrony, nawet w drodze do busa? Nawrocki miał odmówić wizyty w szpitalu. Z wywiadu w „Rzeczpospolitej” wynika, że Radziwon go do tego namawiał. Zapadła jednak decyzja, że nikt ma się nie dowiedzieć.

TOKSYKOLOGIA

Próbowaliśmy ustalić, czy ktokolwiek sprzątał zanieczyszczonego busa. Jeśli niedyspozycja Karola Nawrockiego skojarzyła się mu się ze słynną sceną wymiotów z filmu „Egzorcysta”, to sprzątanía musiało być sporo.

Szef firmy od busa Jarosław Masztanowicz nie chce rozmawiać. – O zdarzenie z Ząbkowic Śląskich trzeba pytać sztabowców pana prezydenta – oznajmia. Na dodatkowe pytania – kiedy dowiedział się o zdarzeniu – od-

– Opowieść o możliwości zatrucia kogoś przez pocałowanie w rękę jest bardzo mało wiarygodna – mówi „Wyborczej” dr n. med. Eryk Matuszkiewicz z Poznania, internista i toksykolog kliniczny. – W toksykologii ważna jest tzw. droga ekspozycji substancji i czas ekspozycji. Może być na przykład droga pokarmowa albo wziewna. Przez pocałowanie w rękę trudno otruć. Za krótki czas ekspozycji, bo to jest sekunda kontaktu i trzeba by połknąć, a to raczej zostaje na ustach. Na pewno nie mogłaby to być substancja jakaś powszechnie dostępna. Jeżeli już to jakiś środek z tajnych laboratoriów służb specjalnych.

Wiadomo, że tajne laboratoria mają wywiady takich państw jak Rosja czy Korea Północna. Jednak do zamachu na swoich wrogów stosowano inne metody niż całowanie w rękę. Litwinience wiano do herbaty kilka kropel wyjątkowo trującej substancji. W przypadku Skripała i jego córki podanie trucizny przez „całowanie w rękę” zabiłoby również zamachowca. Bo podana im trucizna wchłania się przez skórę. Wystarczy dotknąć nasączony nią przedmiot.

WYMIANA INFORMACJI

Szef ochrony Radziwon „w Rzeczpospolitej” przekonywał, że ich kandydat był obiektem inwigilacji, prowadzonej przez jakieś tajemnicze siły. „W miejscach, w których przebywał kandydat, były puszczane drony. Nie mówię o wiecach, bo tam to normalne – ale były one w momentach i miejscach, w których nie powinno ich być, w miejscach czasowego pobytu. Po drugie: często widzieliśmy powtarzające się samochody, zaparkowane godzinami tam, gdzie przebywał kandydat. Oprócz zespołu ochronnego miałem też zespół zawodowców od kontrinwigilacji, więc potrafiliśmy to rozpoznawać. Po trzecie: byliśmy nagrywani jako zespoły ochronne – nasze szyki, sposób poruszania się, jak działamy. My to wszystko wychwyciliśmy, choć nie jestem w stanie wskazać, kto to robił”.

Co ciekawe, firma Grom Group nie poinformowała o tym fakcie policji i innych służb. Przypomnijmy, że to koncesjonowana agencja ochrony. Podlega przepisom Ustawy o ochronie osób i mienia. W ustawie czytamy, że owe formacje współpracują z policją, a ta współpraca polega m.in. na „wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego”.

Od lutego 2022 r. w Ukrainie – tuż za granicami Polski – toczy się wojna. Polskie służby regularnie notują działania rosyjskiego i białoruskiego wywiadu w Polsce. W tym podpalenia, a nawet eksplozję materiału wybuchowego. Tymczasem ochrona jednego z ważniejszych kandydatów w wyborach Prezydenta RP zauważa, że jest on inwigilowany i nikomu o tej sprawie nie mówi.

OBJAWY NIEPOŻĄDANE

Mamy nagranie ze spotkania Nawrockiego na dworcu w Dzierżoniowie, na który przyjechał po 52 minutach z Ząbkowic Śląskich. Kandydat wygląda, jakby się nic nie stało. Mocno i energicznie przemawia. Stoi wśród ludzi, robi sobie z nimi zdjęcia. Ma tę samą kurtkę co w Ząbkowicach, choć inną koszulę, nie ma marynarki. Najwyraźniej jednak nie „wszystko” było „kompletnie zbryzgane”, bo kurtka ocalała.

Co zatem mogło się stać Nawrockiemu? – Objawy, o których mówi pan prezydent, najbardziej mi pasują do zatrucia nikotyną – stwierdza dr Matuszkiewicz. – Są drgawki, nudności, wymioty. Do tego pocenie, ślinienie, przyspieszenie tętna. W ciężkim zatruciu również utrata świadomości.

Ekspert tłumaczy: – Dawka toksyczna nikotyny to 0,2 miligrama na kilogram masy ciała. Zakładając, że pan prezydent waży 100 kilogramów, to dla niego taka dawka z woreczka nikotynowego 20-miligramowego (najwyższa dawka dopuszczalna w Polsce), byłaby toksyczna. Czyli takie objawy już mogą wystąpić.

– Po woreczku 20-miligramowym spodziewałbym się objawów niepożądanych – mówi dr Matuszkiewicz. – Może też być efekt kumulacji. Ktoś bierze kolejne woreczki z nikotyną, równocześnie mało pije, nie wydalą moczu. Wtedy eliminacja nikotyny z organizmu jest wolniejsza, a cały czas dochodzą nowe dawki.

Dr Matuszkiewicz dostał od nas do obejrzenia po pierwsze stopklatkę z nagrania dziennikarza TVP z konferencji w Walbrzychu z przedmiotem, który Karol Nawrocki wkłada do ust. Przesłaliśmy też lekarzowi 11-minutowe nagranie telewizji Sudety ze spotkania w Dzierżoniowie, które było około 50 minut po tajemniczym zasłabnięciu.

Dr Matuszkiewicz: – To, co mi w tej opowieści najmniej pasuje, to szybki powrót do pełnej sprawności. Okres połowicznej aktywności nikotyny, czyli czas, po którym wydalona jest z organizmu, to około dwóch godzin. Po dwóch godzinach stężenie nikotyny spada o połowę, po kolejnych dwóch godzinach o kolejną połowę i tak dalej aż do zera. Tymczasem nagranie z drugiej miejscowości wygląda, jakby się nic nie stało.

CZY KTOŚ POMÓGŁ?

Ostatnia kwestia, którą poruszył ekspert, to nieudzielenie pomocy Karolowi Nawrockiemu. – Bo w sytuacji ciężkiego zatrucia, a te objawy wskazują na ciężkie zatrucie, to zawsze niepokojące. Gdy pracowałem w pogotowiu, bardzo często byłem wzywany do takich sytuacji, że ktoś tracił świadomość, miał drgawki. A jeszcze jak wymiotuje, to przecież może się zachłysnąć. Takie zachłyśnięcie w 80 procentach kończy się śmiercią.

Pułkownik Radziwon, dla Rzeczpospolitej: „[...] ekipa, która wbiegła ze mną, miała za zadanie działać zgodnie z medycyną pola walki: udrożyć drogi oddechowe, sprawdzić krążenie i ocenić świadomość. Kandydat już siedział i był w pełni przytomny, więc nie trzeba było tego robić”. Ze słów Radziwona wiemy, że do busa z chronionym VIP-em owa „ekipa” dotarła dopiero po minucie. Kto więc przez ową minutę udzielał pomocy Karolowi Nawrockiemu, który mógł się zachłysnąć przy wymiotach?

Firma Grom Group pytania „Wyborczej” zignorowała. Kancelaria Prezydenta RP odpisała, że wszystko działo się w czasie kampanii wyborczej, Karol Nawrocki nie był prezydentem, więc ta sprawa ich nie dotyczy. Chociaż Jarosław Dębowski, jedyny świadek dramatycznych wydarzeń, wymieniony w relacji Karola Nawrockiego, jest dziś zastępcą szefa Gabinetu Prezydenta RP. ●

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Paweł Szczegielniak*

...próchnicy z refluksem

Próchnica to nie jedyne, co może zniszczyć zęby. Może to też zrobić kwasowa erozja szkliwa. Powstaje ona wskutek działania kwasów egzo- i endogennych.

Jest to chemiczne zniszczenie tkanek twardych zębów w wyniku działania kwasów niezwiązanych z metabolizmem bakteryjnym. Mogą one kryć się pod całkiem niewinną postacią, na przykład soku pomarańczowego, pomidorowego, napoju gazowanego czy sałatki skropionej obficie winegretem. Wtedy mówimy o kwasach egzogennych, czyli dostarczonych z zewnątrz, a pod endogennymi kryją się kwasy wewnętrzne, a więc soki żołądkowe z kwasem solnym.

Coraz więcej osób cierpi na refluks żołądkowo-przelykowy, czyli zarzuca nie treści żołądkowej do przełyku. Jednym z rodzajów refluksu jest refluks krtaniowo-gardłowy, LPR (laryngopharyngeal reflux disease), zwany także cichym refluksem. Nie daje typowych objawów pieczenia za mostkiem, ale chrypkę i drapanie w gardle.

Szkliwo osłabione działaniem kwaśnego odczynu z diety czy żołądka jest bardziej podatne na próchnicę.

Refluks może być skutkiem ciężkostrawnej diety, przyjmowania niektórych leków, ale też problemów typowo gastrologicznych. ● **Not. ET**

* stomatolog z Medicover Stomatologia

PYTANIE DO... pływaczki

Co najlepiej robić, gdy grozi nam utonięcie?

**Agata Korc**olimpijka, trenerka,
prezeska Fundacji
Bezpiecznie
do brzegu

Gdy w wodzie dopada nas sytuacja kryzysowa, wybuchająca panika natychmiast przejmuje kontrolę nad ciałem i umysłem. Wszystkie instynktowne odruchy stają się wtedy naszym największym wrogiem. Zaczynamy walczyć z wodą: wykonujemy chaotyczne ruchy, jakbyśmy chcieli się po niej wspiąć, wpadamy w hiperwentylację i łapiemy zadyszkę. W kilkanaście sekund opadamy z sił. To najkrótsza droga do utonięcia.

Aby przeżyć, musimy przejąć kontrolę nad tym, co

podpowiada nam przerażone ciało, a w chwili paniki jest to niezwykle trudne. Dlatego tak ważne jest, aby zadować sobie w głowie jedno konkretne słowo: dryfowanie.

To najskuteczniejszy sposób samoratownia.

Jest to pozycja całkowicie bezwysiłkowa, którą warto jednak najpierw przećwiczyć i opanować na basenie. Wystarczy odchylić głowę do tyłu, pozwolić przejść do leżenia na plecach, rozluźnić całe ciało i spokojnie oddychać. Dla lepszej stabilizacji należy delikatnie rozszerzyć ręce i nogi. W tej pozycji możemy opanować emocje, uspokoić oddech i odzyskać siły.

Najwyższy poziom bezpieczeństwa na wodach

otwartych da nam bojka asekuracyjna. Wystarczy przypiąć ją w pasie – zupełnie nie przeszkadza w pływaniu, a w razie skurczu czy braku sił daje pewne oparcie i chwilę na odpoczynek. Ma jaskrawe kolor, dzięki czemu jesteśmy doskonale widoczni dla osób sterujących motorówkami czy skuterami. Jako Fundacja „Bezpiecznie do brzegu” zachęcamy wszystkich trenerów i instruktorów, aby nauka dryfowania stanowiła fundament każdego kursu pływania. Szykujemy również ogólnopolską kampanię informacyjną, aby ten prosty sposób samoratownia dotarł do milionów Polaków. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Liczba

45

PROC.

● **Polek słyszy w czasie ciąży lub po porodzie krytyczne uwagi na temat swojego ciała – wynika z badania SW Research przeprowadzonego na zlecenie marek Pink Mama i Pink (Hydrex Diagnostics)**

Akcja

WaterWipe już po raz piąty otwiera nabór zgłoszeń do polskiej edycji programu Pure Foundation Fund – inicjatywy stworzonej, by docenić położne, pielęgniarki neonatologiczne oraz osoby zaangażowane w opiekę okołoporodową. Nominację mogą zgłaszać rodzice oraz przedstawiciele personelu medycznego. Jeśli, więc znasz położną lub pielęgniarkę, które swoją postawą i troską wyróżniają się na tle innych to właśnie ten konkurs może docenić ich pracę. Zgłoszenia można przesyłać do 9 września 2026 r. ●

Nowoczesne terapie

Nie każdy zd
skorzystać z l
biologicznyc

Jeszcze kilkanaście lat temu diagnoza reumatoidalnego zapalenia stawów, choroby Leśniowskiego-Crohna czy ciężkiej łuszczycy oznaczała dla wielu pacjentów konieczność pogodzenia się z postępującą chorobą. Lekarze nie potrafili zatrzymać procesów niszczących stawy, jelita czy skórę. **Przełom przyniosły leki biologiczne.**

Paulina Mozolewska

Leki biologiczne u części chorych pozwoliły osiągnąć coś, co jeszcze dwie dekady temu wydawało się nierealne: wyciszyć chorobę na tyle skutecznie, że pacjent może teraz przez lata normalnie funkcjonować.

– Ostatnie 25–30 lat to prawdziwa rewolucja w leczeniu chorób reumatycznych. Z medycyny bezsilnej doszliśmy do „złotej ery” reumatologii z dostępem do nowoczesnej diagnostyki i innowacyjnych terapii. Nadal nie potrafimy wyleczyć reumatoidalnego zapalenia stawów, ale potrafimy doprowadzić do remisji, czyli ustąpienia objawów choroby. Zamiast niepełnosprawności i inwalidztwa możemy dziś zaferować pacjentom nowe życie – mówi nam prof. Zbigniew Żuber, prezes Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego.

Reumatologia to tylko jeden z przykładów. Dziś terapie biologiczne stosuje się także w dermatologii, gastroenterologii, pulmonologii, neurologii czy onkologii. Z każdym rokiem lista chorób, w których mogą pomóc, staje się coraz dłuższa.

CZYM WŁAŚCIWIE SĄ LEKI BIOLOGICZNE?

Określenie „biologiczne” odnosi się do sposobu wytwarzania leku. W przeciwieństwie do klasycznych preparatów, które powstają w wyniku syntezy chemicznej, leki biologiczne produkują żywe komórki hodowane w ściśle kontrolowanych warunkach laboratoryjnych. To właśnie one wytwarzają skomplikowane białka, z których później powstaje gotowy lek.

Wiele z nich to przeciwciała monoklonalne. Ich zadaniem jest odnalezienie jednego,

bardzo konkretnego celu w organizmie: białka lub receptora odpowiedzialnego za rozwój choroby. Można je porównać do klucza pasującego tylko do jednego zamka. Kiedy znajdują właściwy „zamek”, blokują mechanizm napędzający stan zapalny.

Ta precyzja działania odróżnia leki biologiczne od wielu tradycyjnych terapii. Klasyczne leki często działają szeroko, wpływając jednocześnie na wiele procesów zachodzących w organizmie. Leki biologiczne projektuje się tak, aby wyłączyć jeden konkretny element układu odpornościowego, który jest odpowiedzialny za rozwój choroby. Na przykład w reumatoidalnym zapaleniu stawów mogą zahamować proces prowadzący do niszczenia stawów.

– Jeżeli rozpoczniemy leczenie odpowiednio wcześniej i skutecznie opanujemy stan zapalny, możemy zapobiec nieodwracalnym uszkodzeniom stawów. Pacjenci wracają do pracy, uprawiają sport, zakładają rodziny, płacą podatki, zamiast przechodzić na rentę z powodu niepełnosprawności. To, co jeszcze niedawno było marzeniem, dziś jest realnym celem terapeutycznym – podkreśla prof. Żuber.

Jak zaznacza, reumatoidalne zapalenie stawów wciąż bywa błędnie postrzegane jako choroba ograniczająca się do bólu stawów. Tymczasem ta choroba autoimmunologiczna obejmuje cały organizm. Nieleczony stan zapalny może prowadzić nie tylko do uszkodzenia stawów, lecz także zwiększać ryzyko powikłań ze strony m.in. płuc i układu sercowo-naczyniowego.

SKUTECZNOŚĆ MA SWOJĄ CENĘ

Za skutecznością terapii biologicznych stoi jednak niezwykle skomplikowana technologia.

TYLKO ZDROWIE



FOT. SHUTTERSTOCK

aż eków h

Klasyczny lek można zsyntetyzować w laboratorium. Przy leku biologicznym trzeba najpierw „nauczyć” żywe komórki produkowania odpowiedniego białka, a następnie przez wiele miesięcy je hodować, oczyszczać i kontrolować jakość każdej partii. Do tego dochodzą wieloletnie badania laboratoryjne i kliniczne, które weryfikują ich bezpieczeństwo i skuteczność. Od pierwszego pomysłu do pojawienia się leku na rynku często mija ponad dziesięć lat.

Nic dziwnego, że przez wiele lat były to jedne z najdroższych terapii we współczesnej medycynie. Na ich cenę składały się nie tylko koszty badań i skomplikowanego procesu produkcji, ale również wieloletnia ochrona patentowa, która przez określony czas daje producentowi wyłączność na wytwarzanie leku.

Ta sytuacja zaczęła się zmieniać wraz z wygaśnięciem patentów na pierwsze leki biologiczne. Otworzyło to drogę innym firmom do opracowania tzw. leków biopodobnych.

Nie są one odpowiednikami klasycznych leków generycznych. Generyk zawiera dokładnie tę samą substancję czynną co lek oryginalny i jest jego chemiczną kopią. W przypadku leków biologicznych stworzenie identycznej kopii nie jest możliwe, ponieważ te leki są zbyt złożone, a ich produkcja odbywa się z udziałem żywych komórek. Dlatego leki biopodobne to preparaty, które są bardzo zbliżone do oryginału pod względem budowy, skuteczności i bezpieczeństwa. Zanim zostaną one dopuszczone do stosowania, muszą przejść rygorystyczne badania potwierdzające, że działają równie skutecznie i równie bezpiecznie jak lek referencyjny, czyli pierwszy, oryginalny lek.

Pojawienie się leków biopodobnych zwiększyło konkurencję na rynku i stopniowo obniżyło ceny terapii. W wielu krajach oznaczało to możliwość leczenia większej liczby pacjentów.

Można byłoby więc mieć nadzieję, że skoro koszt terapii stopniowo maleje, dostęp do leczenia będzie coraz łatwiejszy. W Polsce wciąż przed pacjentami piętrzą się jednak problemy.

PACJENT ZAKWALIFIKOWANY, ALE NIE LECZONY

Decyzja lekarza o rozpoczęciu leczenia biologicznego nie oznacza jeszcze, że terapia rozpocznie się od razu. W Polsce większość takich leków jest finansowana w ramach programów lekowych Narodowego Funduszu Zdrowia. Powstały one z myślą o najdroższych i najbardziej zaawansowanych terapiach, dlatego dostęp do nich jest ściśle kontrolowany.

Każdy program dokładnie opisuje, którzy pacjenci mogą zostać objęci leczeniem, jakie

Dziś terapie biologiczne stosuje się w reumatologii, dermatologii, gastroenterologii, pulmonologii, neurologii czy onkologii. Z każdym rokiem lista chorób, w których mogą pomóc, staje się coraz dłuższa

badania trzeba wykonać przed rozpoczęciem terapii, jak monitorować jej skuteczność i kiedy leczenie należy zmienić lub zakończyć. To oznacza, że co prawda pacjent nie ponosi kosztów terapii, ale jednocześnie sama decyzja lekarza prowadzącego, że warto wprowadzić leczenie biologiczne, nie wystarcza.

W przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów leczenie zaczyna się od terapii lekami konwencjonalnymi. Dopiero gdy nie przyniosą one oczekiwanych efektów albo są źle tolerowane, lekarz może rozważyć kwalifikację do programu lekowego. Choroba musi mieć również odpowiednio dużą aktywność, ocenianą według ściśle określonych kryteriów.

– Kluczowe znaczenie ma czas. W reumatoidalnym zapaleniu stawów istnieje tzw. okno możliwości terapeutycznych, czyli pierwsze 12–24 miesiące od początku choroby. To właśnie wtedy odpowiednio dobrane leczenie daje największą szansę na uzyskanie remisji i zapobieżenie trwałemu uszkodzeniu stawów – podkreśla prof. Żuber.

Jeszcze kilka lat temu największym wyzwaniem było właśnie zakwalifikowanie chorego do programu. Dziś niestety coraz częściej to nie wystarcza. Nawet jeśli pacjent spełnia kryteria i zostaje zakwalifikowany do leczenia, nie rozpoczyna terapii.

– Niestety mamy obecnie poważne problemy z finansowaniem programów lekowych w reumatologii. Liczba pacjentów wymagających terapii rośnie szybciej niż środki przeznaczone na programy lekowe – przyznaje prof. Żuber. Zdaniem eksperta ograniczenia dotyczą większości ośrodków prowadzących program

leczenia biologicznego reumatoidalnego zapalenia stawów.

– Lekarze stają przed niezwykle trudną sytuacją. Wiedzą, że pacjent powinien rozpocząć terapię, ale jednocześnie mają świadomość ograniczeń finansowych. W praktyce oznacza to odkładanie kwalifikacji kolejnych chorych albo tworzenie nieformalnych list oczekujących – tłumaczy.

Konsekwencje takiego opóźnienia bywają poważne.

– Każdy miesiąc zwłoki może oznaczać dalsze uszkodzanie stawów. Tego procesu często nie da się już odwrócić nawet najnowocześniejszym leczeniem. Dlatego tak duże znaczenie ma wykorzystanie wspomnianego „okna możliwości terapeutycznych” – mówi lekarz.

Zwraca też uwagę, że Polska i tak pozostaje daleko za wieloma krajami Europy pod względem wykorzystania nowoczesnych terapii.

– Średnio w krajach Unii Europejskiej z leczenia innowacyjnego korzysta około 15–20 proc. pacjentów z reumatoidalnym zapaleniem stawów. W Polsce jest to około 6,5 proc. – wylicza.

CZY NAPRAWDĘ NAS NA TO NIE STAĆ?

Zdaniem reumatologa problem nie sprowadza się wyłącznie do wysokości budżetu przeznaczanego na programy lekowe. Chodzi również o sposób myślenia o kosztach leczenia.

– Nowoczesne leczenie biologiczne rzeczywiście jest kosztowne, ale trzeba patrzeć na cały system. Pacjent skutecznie leczony pozostaje aktywny zawodowo, nie wymaga hospitalizacji, kosztownych operacji ortopedycznych ani świadczeń rentowych. To inwestycja, która zwraca się zarówno choremu, jak i państwu – mówi prof. Żuber.

Jak podkreśla, opóźnianie terapii oznacza często jedynie przesunięcie wydatków na później.

– Jeżeli nie wykorzystamy okna możliwości terapeutycznych, możemy bezpowrotnie stracić szansę na zatrzymanie procesu zapalnego. Pacjent będzie wymagał bardziej intensywnego leczenia, częściej trafi do szpitala, a z czasem może utracić sprawność. Tego nie da się już odwrócić – zaznacza.

Profesor zwraca uwagę, że współczesna reumatologia dysponuje dziś narzędziami, o których jeszcze dwie dekady temu lekarze mogli jedynie marzyć. Problem polega na tym, że nie każdy pacjent może z nich skorzystać wtedy, kiedy najbardziej ich potrzebuje.

To nie jest wyłącznie problem reumatologii. Programy lekowe funkcjonują także w wielu innych dziedzinach medycyny. W każdej z nich obowiązuje ten sam mechanizm: medycyna daje coraz skuteczniejsze możliwości leczenia, ale ich dostępność zależy od decyzji organizacyjnych i finansowych.

O komentarz poprosiliśmy Ministerstwo Zdrowia. Resort przekierował nas do Narodowego Funduszu Zdrowia, ale do czasu opublikowania artykułu nie otrzymaliśmy odpowiedzi dotyczących skali problemu, liczby pacjentów oczekujących na rozpoczęcie terapii ani ewentualnych zmian planowanych w finansowaniu programów lekowych. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445892

34444535

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wielński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utiko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:
facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,
instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.



20 lipca 2026 r odeszła z tego świata w wieku 98 lat



Wiesława (Sławka) Wierzchowska

Historyczka i krytyczka sztuki
Studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim (1948-1952).
Po ich ukończeniu, uczyła studentów jako asystentka w Instytucie Historii Sztuki UW do 1960 r. Potem przez kilka lat pracowała w dziale edukacji Galerii Sztuki „Zachęta”.
Po czym podjęła współpracę ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków redagując Biuletyn Zarządu Głównego (do1975 r.).
Najważniejszym miejscem jej redaktorskiej działalności w latach 1968-1983 stał się trójjęzyczny kwartalnik Projekt, spełniający w tym okresie centrum życia artystów plastyków w kraju i łącznika ze sztuką światową.
Po wprowadzeniu stanu wojennego i zastrzeżeniu kontroli politycznej czasopism Sławka i większość członków ówczesnej redakcji pisma podało się do dymisji i włączyło się w nurt podziemnego ruchu artystycznego.
Była współorganizatorką i kuratorką głośnych wystaw Jesteśmy (Zachęta,1991), prezentującej po raz pierwszy po wojnie prace polskich artystów tworzących za granicą oraz Sztuki Erotycznej (Muzeum Narodowe, 1994).
W latach 1993-2007 współpracowała w warszawską Galerią Krytyków organizując wystawy prac artystów i współredagując jej pismo Pokaz. Współredagowała także pismo Aspiracje (2004-2007) wydawane przez Akademię Sztuk Pięknych w Warszawie.
Swoim piórem towarzyszyła i wspierała przyjaźnie wielu artystów w ich pracy, jako jedna z pierwszych oddawała im głos w formie wywiadu, cieszyła się ich uznaniem i przyjaźnią. Przez wiele lat była czynnym członkiem Polskiej Sekcji Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki AICA i została wyróżniona tytułem jej Honorowego Członka.
Przez całe życie fascynowała Ją kultura starożytnej Grecji, czemu dała wyraz pisząc w ostatnich latach bajki dla dzieci o greckiej mitologii oraz fantazyjne opowieści o młodości Homera, pojawieniu się Greckich bogów oraz o kulturze minojskiej i jej upadku na Krecie, utożsamianej z legendarną Atlantydą.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dniu 27 sierpnia 2026 roku o godzinie 11:00 w Domu Pogrzebowym na Cmentarzu Północnym w Warszawie (Sala B) przy ul. Wójcickiego 14 A,

O czym zawiadamiają z wielkim smutkiem i żalem

Mąż: *Kazimierz Lech Wierzchowski z synami Tomaszem i Jackiem i pozostałą rodziną*

Organizatorem uroczystości pogrzebowej jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445082

Na wieczną wachtę odszedł

Kapitan Jarosław Marszałł

20 lipca w nocy zmarł ŻEGLARZ.

To był dobry, wielki mały człowiek, który lubił ludzi i poświęcił swoje życie żeglarsztwu, harcerstwu i działalności społecznej.

Pogrzeb Jarka odbędzie się 4 sierpnia o godzinie 15:00 na cmentarzu północnym w Warszawie w kaplicy A, Domu Pogrzebowego znajdującego się na terenie cmentarza.
Kościół główny latem jest zamknięty.
Adres: ul. Wóycickiego 14A Warszawa.

Z żeglarskim pozdrowieniem Ahoj
żegna Jarka

cała rodzina !!!



www.nekrologi.wyborcza.pl/34445485

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej Koleżanki

Pani

dr Anny Bisagi

wieloletniej Członkini Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Opolu
Jej obecność pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Rodzinie oraz Bliskim

składamy wyrazy szczerego współczucia

Łącząc się w smutku

zarząd i członkowie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Opolu



www.nekrologi.wyborcza.pl/34445626



Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis odeszli.pl



Z głębokim żalem w sercu żegnamy naszą najdroższą Przyjaciółkę

Martę Rytel

Opuścił nas Człowiek o wielkim sercu i dobroci.
Przez całe życie wierna najwyższym wartościom. Kochała świat, ludzi i zwierzęta.
Dziękujemy Ci za każdą wspólną chwilę i wieloletnią bezwarunkową przyjaźń.

Żegnaj Martusiu

Beata i Rycho



www.nekrologi.wyborcza.pl/34445853

Nadleśnictwo Konstantynowo

ogłasza przetarg pisemny

**na dzierżawę obiektu hotelowo – szkoleniowego
w Puszczykowie przy ul. Wodczizki 3.**

Umowa dzierżawy do 31.12.2041 r.

Szczegółowe informacje, ogłoszenie, dokumentacja przetargowa oraz warunki udziału dostępne są na oficjalnej stronie Nadleśnictwa Konstantynowo link: <https://konstantynowo.poznan.lasy.gov.pl/>

Oferty można składać w Sekretariacie Nadleśnictwa Konstantynowo, adres: Konstantynowo 1, 62-053 Konstantynowo do dnia 18.08.2026 r. do godz. 9:00.

Osoba do kontaktu: Mariusz Rutkowski, tel. 696 080 140.

Kraj/34444491

OGŁOSZENIE BURMISTRZA NAMYSŁOWA

ogłasza I publiczny przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż

nieruchomości niezabudowanych stanowiących własność Gminy Namysłów, położonych w **Namysławie, przy ul. Oleśnickiej**, obejmujących jeden kompleks gruntu niezabudowanego składający się z działek: **nr 1360** oraz **nr 1361/2 o łącznej pow. 1,1033 ha**, cena wywoławcza **1 500 000,00 zł**. Podana cena jest ceną brutto. Działki będące przedmiotem sprzedaży zapisane są w księdze wieczystej nr OP1U/00075500/1 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kluczborku Wydział IV Ksiąg Wieczystych. Działki bez obciążeń i zobowiązań.

Oferowane nieruchomości stanowią teren niezabudowany, położone na peryferiach Namysłowa, przy drodze wojewódzkiej nr 454 (ul. Oleśnicka). W pasie działki wzdłuż ul. Oleśnickiej, znajdują się sieci uzbrojenia technicznego (woda,kan.,tel.). Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przeznaczone są:

- dz. nr 1360 teren usług lub produkcji lub elektroenergetyki z wykluczeniem, oznaczona symbolem 3.2U-P-IE i teren drogi głównej, oznaczona symbolem 3.1KDG;
- dz. nr 1361/2 teren usług lub produkcji lub elektroenergetyki, z wykluczeniem, oznaczona symbolem 3.2U-P-IE.Przez działkę nr 1361/2 przechodzi linia elektroenergetyczna.

Wjazd na działki odbywać się będzie z drogi wojewódzkiej poprzez drogę gminną oznaczoną numerem ewidencyjnym 654. Kształt działek nieregularny. **Przetarg odbędzie się w dniu 6 października 2026 r. w Urzędzie Miejskim w Namysławie, ul. Stanisława Dubois 3, budynek A, pokój nr 9c (mała sala narad) godz. 10:00.**

Warunkiem wzięcia udziału w przetargu jest wpłata wadium w pieniądzu, w wysokości nie niższej niż 10% ceny wywoławczej podanej w ogłoszeniu do dnia 30 września 2026 r. Wadium należy wpłacić na rachunek Urzędu Miejskiego w Namysławie nr 78 8890 0001 0000 1124 2000 0005 w Banku Spółdzielczym w Namysławie. W tytule wpłaty prosimy podać: „**Wadium w przetargu na sprzedaż – działka nr, Namysłów**”. Za dzień wpłaty wadium przyjmuje się dzień wpływu wadium na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Namysławie.

Blizszych informacji udzielają pracownicy Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miejskim w Namysławie, tel. 77 41 90 326 (w godzinach pracy Urzędu).

Namysłów, 31 lipca 2026 r.

BURMISTRZ
Jacek Fior

Kraj/34444583



LESZNO
JestemTU

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Leszna

**ogłasza I przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:**

1. Oznaczenie nieruchomości: **Leszno, ul. Cypryjska**, KW nr PO1L/00041512/1 na ark. mapy nr 34, działki ewidencyjne numer:

Nr dz.	Powierzchnia (w m²)	Cena wywoławcza (w tym 23% podatku VAT)	Wadium (w zł)
1/290	813	446 000,00	40 000,00

2. Opis nieruchomości: **nieruchomość gruntowa niezabudowana, niezagospodarowana**, kształt czworoboku, z niewielkim wzniesieniem w części frontowej, porośnięta pojedynczymi drzewami, teren z tylniej strony ogrodzony. Usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości jest możliwe na warunkach określonych w *Ustawie o ochronie przyrody*. Wszelkie koszty i opłaty związane z usunięciem drzew i krzewów a także przygotowaniem gruntu pod zabudowę obciążają nabywcę nieruchomości. **Z uwagi na sąsiedztwo działki z ładowiskiem dla śmigłowców sanitarnych występują ograniczenia w wysokości zabudowy. Zabudowa nie może stwarzać zagrożenia dla ruchu lotniczego.** Wszelkie wymagane do uzyskania pozwolenia na budowę analizy i ekspertyzy oraz uzgodnienia nabywca zobowiązany jest wykonać własnym kosztem i staraniem.

3. Przeznaczenie: **zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.**

4. Termin i miejsce przetargu: **6 października 2026 r., godz. 10:00** w sali konferencyjnej Wydziału Architektury Planowania Przestrzennego i Budownictwa na II piętrze w budynku Urzędu Miasta Leszna przy Al. Jana Pawła II 21.

5. Termin wniesienia wadium: wadium **wymagalne na koncie** Urzędu Miasta Leszna nr: 37 1020 3088 0000 8302 0005 7703 PKO BP S.A. I O/Leszno **do dnia 1 października 2026 r.**

6. Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w Urzędzie Miasta Leszna przy ul.Kazimierza Karasia 15 oraz Al.Jana Pawła II nr 21 a także na stronie internetowej: bip.leszno.pl – w dziale „Przetargi na nieruchomości”.

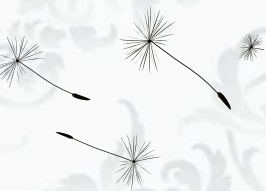
7. Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje: Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Leszna, Al. Jana Pawła II 21, 64-100 Leszno, pok. nr 16, telefon 65/ 529-82-13 w godz. 8:00-14:00, w poniedziałki w godz.8:00-17:00.

www.leszno.pl

Kraj/34444533



Stwórz Miejsce Pamięci



Wejdź
na serwis
odeszli.pl

Dziel się
wspomnieniami
o bliskich,
których
już z nami
nie ma



pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

GAZETA
wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia



KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

 **Komunikaty.pl**
 **nekrologi.wyborcza.pl**



WIN-I.747.3.6.2026

Olsztyn, 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3, ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1199 ze zmianami)

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

zawiadamia, że na wniosek pełnomocnika inwestora Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna z dnia 22.06.2026 r. (data wpływu: 27.07.2026r.), zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa stacji 220/110 kV Norki” będącego częścią programu inwestycyjnego: „Potężenie międzysystemowe między Polską a Litwą (obecnie znane jako Harmony Link) wraz z przyłączeniem Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Przedmiotowa inwestycja położona będzie w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie etckim w gminie Kalinowo na następujących działkach ewidencyjnych o numerach i księgach wieczystych (podanych w nawiasie):

– 11 (OL1E/00027652/3), 12 (OL1E/00027652/3), 14 (OL1E/00027652/3), 28/2 (OL1E/00012538/0), 29/2 (OL1E/00027652/3), 30/2 (OL1E/00012538/0), 31/9 (OL1E/00066042/9), 10/2 (OL1E/00043331/5), 1/2 (OL1E/00027652/3), 271 (OL1E/00057861/0), 2/10 (OL1E/00045438/9) w **obrębie 0012 Kalinowo;**

– 152 (OL1E/00001870/9), 53/2 (OL1E/00004113/6), 179 (OL1E/00077122/4) w **obrębie 0028 Piętki;**

W oparciu o art. 4 ust.1 pkt 7 ustawy do wniosku dołączono mapy z projektami podziału nieruchomości dotyczące działek geodezyjnych 11, 12, 14, 29/2, 28/2 w obrębie 0012 Kalinowo.

W stosunku do wydzielonych części ww. działek decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej ma wywoływać skutek, o którym mowa w art. w art. 19 ust. 3 ww. ustawy.

W odniesieniu do części działek ewidencyjnych w granicach wskazanych we wniosku, przewiduje się ograniczenie sposobu korzystania na czas określony lub/i nieokreślony w celu zapewnienia prawa do wejścia na teren nieruchomości dla prowadzenia inwestycji w zakresie sieci przesyłowej w zakresie wskazanym w art. 22 ust. 1 ww. ustawy lub/i art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 ww. ustawy.

Nieuregulowany stan prawny nieruchomości nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia niniejszego postępowania.

Ponadto informuję, że:

- Z dniem doręczenia zawiadomienia, o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej:
 - nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna;
 - w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę, a toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa;
 - w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, zawiesza się postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- W przypadku, gdy po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nastąpi:
 - zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej,
 - przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej

– nabywca, a w przypadku, o którym mowa w pkt a), nabywca i zbywca, są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 10 §1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.) strony postępowania mają prawo do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, mogą, w terminie 7 dni od podania niniejszego obwieszczenia do publicznej wiadomości, składać w przedmiotowej sprawie, w formie pisemnej wnioski dowodowe, uwagi i żądania korespondencyjnie pocztą tradycyjną na adres: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn; za pośrednictwem platformy ePUAP www.epuap.gov.pl, adres skrytki /WMURZADWOJ/skrytka; poprzez platformę e-Obywatel <https://obywatel.gov.pl/ePUAP>; przez adres Urzędu na platformie e-Doręczenia AE:PL-63617-21139-RGDWI-27.

Akta sprawy znajdują się w Wydziale Infrastruktury i Nieruchomości Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, w pok. nr 322.

Kraj/34445501

W Sądzie Rejonowym w Pruszkowie I Wydział Cywilny pod sygnaturą akt I NS 232/26 toczy się postępowanie z wniosku Genowefy Potrzebowski o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości położonej w Dawidach, obręb Dawidy (142106 2.0001), oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 31 o powierzchni 8581 m² oraz nr 32 o powierzchni 1015 m², dla której nie została założona księga wieczysta. Wzywa się wszystkich zainteresowanych, aby w ciągu trzech miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia stawili się w Sądzie Rejonowym w Pruszkowie I Wydziale Cywilnym i udowodnili swoje prawa do opisanej wyżej nieruchomości, pod rygorem pominięcia ich w postanowieniu stwierdzającym zasiedzenie, jeżeli zostanie ono udowodnione.

Kraj/34445712

Tatry mountain resorts, a.s.
Demänovská Dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš, REGON: 31 560 636
zgodnie z ustawą nr 566/2001 Dz.U. Republiki Słowackiej o papierach wartościowych i usługach inwestycyjnych z późniejszymi zmianami informuje, że **Półroczne sprawozdanie finansowe od 1.11.2025 do 30.04.2026** spółki Tatry mountain resorts, a.s. oraz spółek zależnych od 31.7.2026 jest dostępne bezpłatnie w formie elektronicznej na stronie internetowej www.tmr.sk

Kraj/34444018



OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311) zawiadamiam **o wszczęciu postępowania administracyjnego** na wniosek złożony przez:

**Prezydenta Miasta Lublin reprezentowanego przez
Dyrektora Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie**
w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:

„Rozbudowa ul. Plewińskiego – drogi gminnej nr 113015L, ul. Spiessa – drogi gminnej nr 113016L oraz ul. Braci Krausse – drogi gminnej nr 113014L w zakresie budowy drogi dla rowerów wraz z budową i przebudową drogi dla pieszych, infrastrukturą przystankową oraz budową i przebudową infrastruktury technicznej

w ramach inwestycji

p.n. Zadanie XIII: Budowa drogi dla rowerów wraz z budową i przebudową chodnika oraz infrastrukturą przystankową w ul. Plewińskiego na odcinku od ul. Grygowej do ul. Spiessa/ ul. Braci Krausse, w ul. Spiessa na odcinku od ul. Plewińskiego do granicy miasta oraz w ul. Braci Krausse na odcinku od ul. Plewińskiego do ul. Vetterów”, na działkach:

1. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INWESTYCJI

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113015L – ul. E. Plewińskiego	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/6, 1/177, 1/150, 1/153, 1/154, 1/155, 1/194 (1/206, 1/207), 60 (60/3), 1/97 (1/213)
ark. 2	1/6, 16/6, 15/2, 13/8, 12/9, 11/9, 10/9, 9/4, 5/8, 4/10, 3/10

Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 10	20/6, 21/4, 22/3, 23/3, 24/3
ark. 9	106, 112 (112/3)
ark. 8	105, 128/1 (128/5)
ark. 7	106, 116 (116/3), 117 (117/3), 118/3 (118/10)

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113016L – ul. L. Spiessa	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 6	106, 130 (130/3), 131 (131/3), 132/1 (132/13)

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113014L – ul. B. Krausse	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 7	105/2, 107

Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/109, 1/106, 1/105, 1/108, 1/172 (1/209), 1/173 (1/211)

w nawiasach podano działki po podziale

2. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INNYCH DRÓG PUBLICZNYCH

pod rozbudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 113017L – ul. W. Hessa	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 9	105/2, 124 (124/3)

w nawiasach podano działki po podziale

2. POZA LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI

pod przebudowę drogi powiatowej nr 2347L – ul. A. Grygowej	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/168

pod przebudowę drogi gminnej nr 106889L– ul. Vetterów	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/62

pod przebudowę drogi gminnej bez nazwy (IVA 16KDD – G)	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/195

pod budowę i przebudowę sieci uzbrojenia terenu	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/167, 1/168, 60(60/4), 1/178, 1/62

pod przebudowę zjazdów	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/28, 1/178

w nawiasach podano działki po podziale

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. od daty ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Lublin, stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej.

Strony niniejszego postępowania mogą się zapoznać z aktami oraz składać uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 (X piętro, pok. 1000, tel. 81-466-22-41) w terminie 7 dni od dokonania zawiadomienia.

W sprawach, w których niezbędne jest stawiennictwo osobiste oraz w przypadku zamiaru zapoznania się z aktami sprawy osobiście, ze względów organizacyjnych i w trosce o Państwa bezpieczeństwo należy wcześniej umówić wizytę telefonicznie.

Kraj/34445316

Syndyk Masy Upadłości

Mariusza Jakubiuka prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo Zaopatrzeniowa AGROHANDEL Mariusz Jakubiuk w upadłości **ogłasza przetarg na sprzedaż pakietu wierzytelności wchodzących w skład masy upadłości za najwyższą złożoną ofertę, nie niższą niż 11.814,90 zł.**

Wykaz wierzytelności dostępny jest na stronie internetowej kancelarii syndyka www.doradcarestrukturyzacyjny.net w zakładce SPRZEDAŻ.

Oferty nabycia przedmiotu należy składać z podaniem nazwy oferenta, oznaczeniem przedmiotu oferty, z zaproponowaną ceną do dnia 14.08.2026 r. na adres mailowy kanc.syndyka@gmail.com. Syndykowi zastrzega się prawo do: swobodnego wyboru oferty, unieważnienia konkursu w całości lub części bez podania przyczyny. Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 693 466 323 w godzinach 10-16.

Kraj/34445714



GNP.6720.1.1.2026.GNPiV

Ustronie Morskie, dnia 31.07.2026 r.

OGŁOSZENIE
Wójta Gminy Ustronie Morskie

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

Na podstawie art. 13i pkt 8 w związku z art. 8h ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) a także art. 39 ust. 1 w związku z art. 46 ust.1 pkt 1, art. 51 ust. 1 i art. 54 ust.3. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.) Wójt Gminy Ustronie Morskie ogłasza o rozpoczęciu w dniu 31 lipca 2026 r. konsultacji społecznych dotyczących projektu Planu ogólnego gminy Ustronie Morskie, które potrwać do 27 sierpnia 2026 r.

Zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy: osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Ustronie Morskie, ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie, w godzinach urzędowania lub telefonicznie pod nr (94)35-14-187, (94)35-14-188, w dedykowanej karcie projektu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Gminy Ustronie Morskie poprzez ścieżkę dostępu <https://bip.ustronie-morskie.pl/bip/prawo-lokalne/studium-i-plan-zagospodarowania/plan-ogolny-gminy-ustronie-morskie/opiniowania-i-uzgadnianie-iii>, przez adres e-mail: sekretariat@ustronie-morskie.pl, za pomocą platformy ePUAP na adres /UGUstronie/skrytka lub usługi e-Doręczenia na adres AE:PL-73694-63431-HJVJ-26.

Konsultacje prowadzone są w formie: zbierania uwag, dwóch spotkań otwartych oraz sześciu punktów konsultacyjnych.

Spotkania otwarte dotyczące przyjętych w projekcie planu ogólnego rozwiązań odbędą się:

- 11 sierpnia 2026 r. godzina 17:00-20:00 - Ustronie Morskie ul. Nadbrzeżna 20 – Dom Kultury (wejście od sali kinowej),
- 18 sierpnia 2026 r. godzina 17:00 – 20:00 – Rusowo 27 – świetlica wiejska „Melmak”.

Punkty konsultacyjne dotyczące przyjętych w projekcie planu ogólnego rozwiązań odbędą się:

- 10 sierpnia 2026 r. godzina 16:30-18:00 – Kukinia 16B – świetlica wiejska,
- 10 sierpnia 2026 r. godzina 18:30-20:00 – Kukinka 21 – świetlica wiejska,
- 11 sierpnia 2026 r. – podczas spotkania otwartego – Ustronie Morskie ul. Nadbrzeżna 20 – Dom Kultury (wejście od sali kinowej),
- 12 sierpnia 2026 r. godzina 16:30-18:00 – Gwizd 7 – świetlica wiejska,
- 12 sierpnia 2026 r. godzina 18:30-20:00 – Sianożęty ul. Kwiatowa 2A – świetlica wiejska.
- 18 sierpnia 2026 r. – podczas spotkania otwartego – Rusowo - świetlica wiejska „Melmak”.

Uwagi do projektu planu można składać od 31 lipca 2026 r. do 27 sierpnia 2026 r. na piśmie w postaci papierowej lub elektronicznej do Wójta Gminy Ustronie Morskie na podane powyżej adresy (zgodnie z art. 8 g ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w Urzędzie Gminy Ustronie Morskie oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Ustronie Morskie w zakładce „Karty Usług”, Kategoria sprawy: Planowanie, Zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo, Nr druku: GP 09-01.

Uwagi należy składać z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu oraz oznaczenia nieruchomości (nr ewidencyjny działki i obręb), której uwaga dotyczy, a także wskazanie, czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 27 sierpnia 2026 r.

Uwagi i wnioski dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 40 i 54 ust. 3 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie można składać w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej jak uwagi do projektu planu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 27 sierpnia 2026 r.

Organem właściwym do rozpatrzenia złożonych uwag jest Wójt Gminy Ustronie Morskie.

Uwagi złożone po upływie ww. terminu pozostają bez rozpatrzenia.

Wójt Gminy Grzegorz Czachorowski

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej RODO, oraz art. 11a ustawy z dnia 27 marca 20093 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.) w związku z przystąpieniem do sporządzenia planu ogólnego informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Ustronie Morskie z siedzibą w Ustroniu Morskim (78-111) przy ulicy Rolnej 2, e-mail: sekretariat@ustronie-morskie.pl.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem e-mail: iod@ustronie-morskie.pl.
3. Dane osobowe wnioskodawcy będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązków prawnych tj. rozpatrzenia wniosków do sporządzenia planu ogólnego, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.).
4. Dane osobowe wnioskodawcy mogą zostać przekazane:
 - 1) organom władzy publicznej oraz podmiotom wykonującym zadania publiczne lub działającym na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w tym urzędowi wojewódzkiemu;
 - 2) innym podmiotom, które na podstawie stosownych umów podpisanych z Gminą Ustronie Morskie, przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem danych jest Wójt Gminy Ustronie Morskie, w tym do biura projektowego.
5. Dane osobowe wnioskodawcy będą przechowywane przez okres realizacji niniejszej sprawy oraz przewidziany prawem okres archiwizacji.
6. Podane przez wnioskodawcę dane osobowe nie będą wykorzystywane do decyzji opartej na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu ani nie zostaną przekazane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Wnioskodawca ma prawo do:
 - 1) dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii, przy czym zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.), prawo to przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osób, od których dane pozyskano;
 - 2) do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne,
 - 3) do żądania usunięcia danych osobowych;
 - 4) do żądania ograniczenia przetwarzania danych, przy czym wystąpienie z żądaniem ograniczenia przetwarzania nie wpływa na przebieg i wynik postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych (zgodnie z art. 8b ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
 - 5) wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), gdy przetwarzanie danych osobowych wnioskodawcy narusza przepisy RODO.
8. Podanie przez wnioskodawcę danych osobowych jest wymogiem ustawowym, a niepodanie ich jest równoznaczne z niemożliwością rozpatrzenia wniosków złożonych w ramach sporządzenia planu ogólnego.

Kraj/34445776



Wójt Gminy Cedry Wielkie
podaje do publicznej wiadomości wyciąg z ogłoszenia
o drugim ustnym przetargu nieograniczonego
na sprzedaż następujących nieruchomości gruntowych niezabudowanych,
stanowiących własność Gminy Cedry Wielkie

L.p.	Położenie działki	Nr dz. KW	Pow.	Cena wywoławcza netto	Wadium 10% ceny wywoławczej	Przeznaczenie w planie zagospodarowania
1.	Cedry Wielkie	166/8 GD1G/00045223/9	0,3860 ha	701 000,00 zł	70 100,00 zł	Tereny zabudowy usługowej: lokalizacja budynków usługowych w szczególności z zakresu handlu, gastronomii lub usług społecznych.
2.	Cedry Wielkie	163/7 GD1G/00047848/0	0,3626 ha	626 000,00 zł	62 600,00 zł	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej.

Uwaga: Cena wywoławcza nie obejmuje należności podatkowych. Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wycycytowanej ceny sprzedaży oraz podatku vat w wysokości obowiązującej w dniu sprzedaży.

Przetarg odbędzie się w dniu 5 października 2026 r., od godzinie 10:00 w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Cedrach Wielkich, ul. M. Płażyńskiego 16.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **28 września 2026 r.** (z zaznaczeniem na jaką nieruchomość) na konto Urzędu Gminy Cedry Wielkie nr 44 8335 0003 0200 0114 2000 0880 prowadzone w Banku Spółdzielczym Pruszc Gdański o/Cedry Wielkie. Za datę wpłaty wadium przyjmuje się datę uznania środków na rachunku bankowym Urzędu Gminy. Pełna treść ogłoszenia została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz stronie internetowej www.cedry-wielkie.pl.

Wójt Gminy Cedry Wielkie ma prawo odwołać przetarg z ważnych powodów.

Kraj/34445872



Prezydent Wrocławia
ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej we Wrocławiu przy:

ul. Księcia Witolda 6, ul. Romana Dmowskiego, ul. Władysława Jagiełły;

obręb: Plac Grunwaldzki, AM-22, dz. nr 4/2, 6/4, 6/6, 6/7;
GPS: 51.11620 N, 17.02403 E;
pow. nieruchomości: **3 452 m²**;
KW nr: **WR1K/00257217/0**;
Opis nieruchomości: zabudowana budynkiem handlowo-usługowym oraz budynkiem przemysłowym.
Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: **zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, gastronomia, handel detaliczny małopowierzchniowy B i wielkopowierzchniowy; usługi: podstawowe, rozrywki i kultury, edukacji, wielkomiejskie, zdrowia i opieki; kryte urządzenia sportowe.**
Cena wywoławcza: **50 000 000,00 zł**;
Wadium: **5 000 000,00 zł**
Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **1 września 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Data dokonania wpłaty wadium jest datą uznania rachunku bankowego Gminy.
Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 8 września 2026 r.**



Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Promocji Nieruchomości Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34440441



NEWSLETTERY
WYBORCZEJ



Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny.
Nasi najlepsi redaktorzy. Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

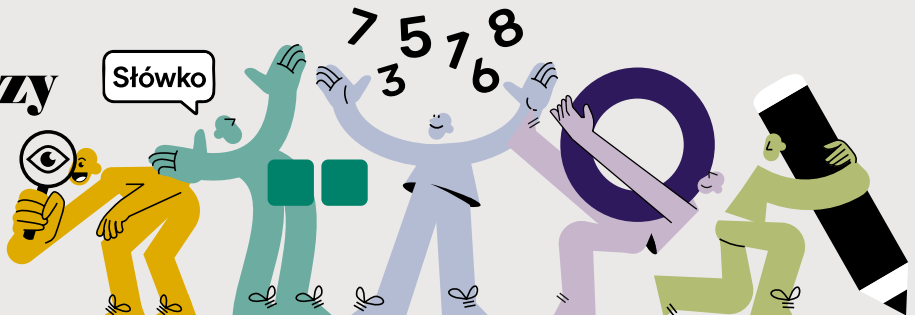
Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery





Kraj/34445872

Słówko • Literówka • Quizy
Sudoku • Krzyżówki





Szukaj  w  **APLIKACJI WYBORCZEJ**

eprasa.pl bedc4457d1

1

Piłka nożna

Co zrobić po takiej kompromitacji?

Ferszter

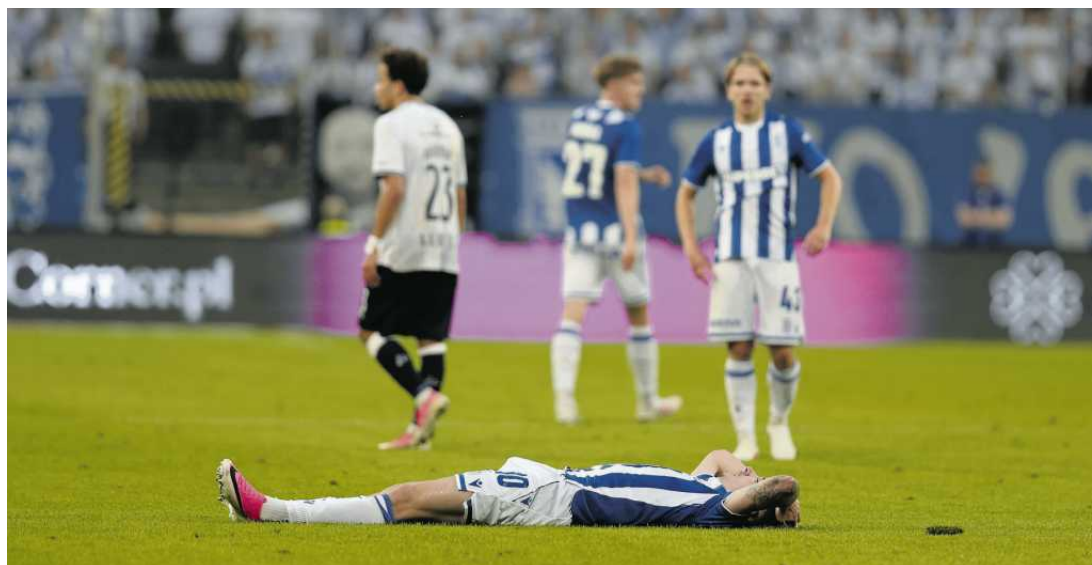
Lech Poznań w rewanżu z Aarhus się skompromitował, ale teraz nie powinien podejmować żadnych nerwowych ruchów. Mistrzowie Polski jakiś czas weszli na dobrą drogę i muszą nią konsekwentnie podążać. Nawet jeśli najedli się wstydu jak nigdy.

To miała być tylko formalność, a skończyło się jedną z największych, o ile nie największą kompromitacją polskiego klubu w europejskich pucharach. Lech Poznań po zwycięstwie 4:1 w Aarhus miał spokojnie przejść do III rundy kwalifikacji i kontynuować marzenia o historycznym awansie do Ligi Mistrzów. Bo przecież szanse na to miał wielkie jak nigdy. Ale zamiast tego, jak to często bywa w naszym przypadku, były jednak szok i niedowierzanie.

Ale tym razem naprawdę trudno zrozumieć to, co wydarzyło się w środowy wieczór w Poznaniu. Zwłaszcza po dobrym początku sezonu w wykonaniu drużyny Nielsa Frederiksen. Początku, który tylko zdawał się potwierdzać, że Lech zrobił wszystko, by stojącej przed nim szansie sprostać. Tym razem to naprawdę nie miało tak wyglądać, dlatego tym trudniej zrozumieć i przyjąć klęskę w rewanżu z mistrzem Danii.

Do kwalifikacji Ligi Mistrzów Lech podszedł przecież silniejszy, niż był na koniec poprzedniego sezonu. Drużyny nie opuścił żaden z kluczowych piłkarzy, a klub nie szczędził pieniędzy na wzmocnienia. Za Luisa Palmę, Terry'ego Yegbe, Mateusza Lisa i Allahyara Sayyadmanesha Poznaniacy zapłacili tyle, ile nigdy wcześniej się im nie zdarzyło. Lech zrobił wszystko, by przygotować drużynę i zadać klam dawno nieprawdziwym zarzutom, że nie lubi wydawać pieniędzy, a kiedy już to robi, robi to źle.

Nie można mieć pretensji do właścicieli i pionu sportowego, oni swoją robotę wykonali wzorowo. Frederiksen? Do



• 29.07.2026 roku, Poznań. Przegrany przez Lecha Poznań mecz z Aarhus GF w II rundzie eliminacji Ligi Mistrzów

FOT. ŁUKASZ CYNALOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

niego pewnie można mieć żal, że nieodpowiednio przygotował zespół od strony mentalnej i nienajlepiej zarządzał samym spotkaniem. Ale to nie sprawia, że Duńczyk nagle stał się trenerem gorszym niż tydzień temu, kiedy rozbijał Aarhus na wyjeździe, czy nawet dwa miesiące temu, kiedy zdobywał z Lechem drugie z rzędu mistrzostwo Polski. Frederiksen na pewno błędów się nie ustrzegł, ale w tym wypadku największe pretensje trzeba mieć do samych piłkarzy.

To oni najbardziej pokpił sprawę. To oni, choć po pierwszym meczu mówili, że rewanżu nie zlekceważą, ostatecznie na niego nie dojechali. Wystarczy tylko spojrzeć na indywidualne występy niektórych z nich. Mikael Ishak zagrał je-

den z najsłabszych meczów w Lechu, Robert Gumny zawałił pierwszego i drugiego gola, Palma pod koniec pierwszej połowy zmarnował stuprocentową okazję, a drużynie w ogóle nie pomógł Lis. Czy można mieć pretensje do Frederiksen, że Gumny przy pierwszej bramce podał pod nogi rywala? Albo że Palma z czterech metrów strzelił nad pustą bramką? Lepsze zachowanie w tych prostych sytuacjach oddaliłoby od Lecha nadchodzące kłopoty. Tak samo byłoby, gdyby w trudnym momencie piłkarze Frederiksen potrafiliby przenieść grę na połowę rywala i spokojnie utrzymać się przy piłce. – Zabrakło im boiskowej inteligencji – mówił po meczu Artur Wichniarek w Kanale Sportowym. I nie sposób się z tym nie zgodzić.

Piłkarze Lecha muszą mieć świadomość, że to oni w największym stopniu położyli rewanż z Aarhus. Oni sami odebrali sobie wielką szansę na awans do Ligi Mistrzów. Dlatego w Lechu – mimo wszystko – powinni zachować spokój. Klub dostał brutalną lekcję, ale też taką, która drugi raz się pewnie nie powtórzy. A przynajmniej nie powinna.

Lech kilka lat temu obrał dobrą drogę i powinien nią kroczyć, nie podejmując przy okazji nerwowych ruchów. To na pewno nie czas na zwalnianie Frederiksen, choć ciekawe jest, jak Duńczyk zarządzi tym koszmarnym wynikiem i jak zareaguje na niego drużyna. To też nie czas na wyprzedzą i panikę. Nawet jeśli któryś z wychowanków odejdzie z klubu jeszcze tego lata, jego następca powinien zostać wybrany na podobnych zasadach, co poprzedni piłkarze. Bo zwłaszcza w ostatnim czasie transfery Lecha w większości też były dobre.

Jeśli Poznaniacy – i jakkolwiek polski klub – chcą zbudować cokolwiek poważnego w skali Europy, nie mogą panikować po pierwszej porażce. Nawet tak dotkliwej. Najlepszym przykładem niech będzie Bodo/Glimt, którym przed chwilą zachwycaliśmy się w Lidze Mistrzów, a które nie tak dawno temu z pucharów eliminowały i Lech, i Legia Warszawa. Tam mieli jednak dobry plan i w niego wierzyli. I oby tej wiary nie zabrakło teraz w Poznaniu. ●

Konrad Ferszter

Klub dostał brutalną lekcję, ale też taką, która drugi raz się pewnie nie powtórzy. A przynajmniej nie powinna

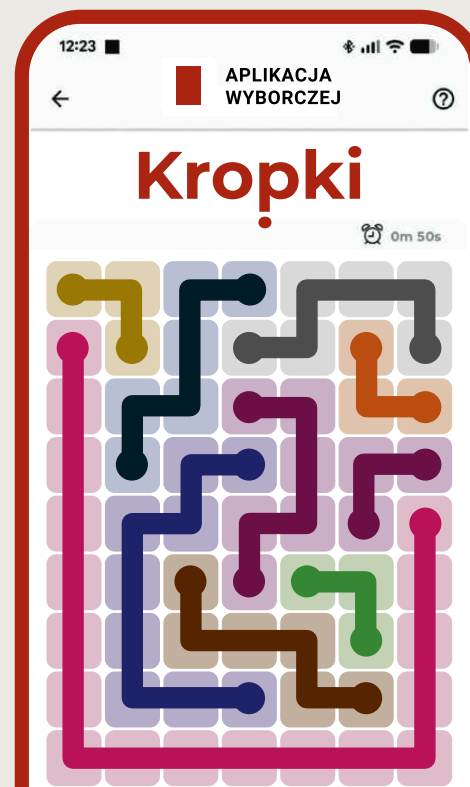
OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445957

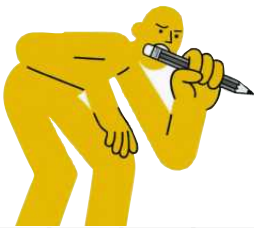
Połącz Kropki

Idealna gra na krótką przerwę

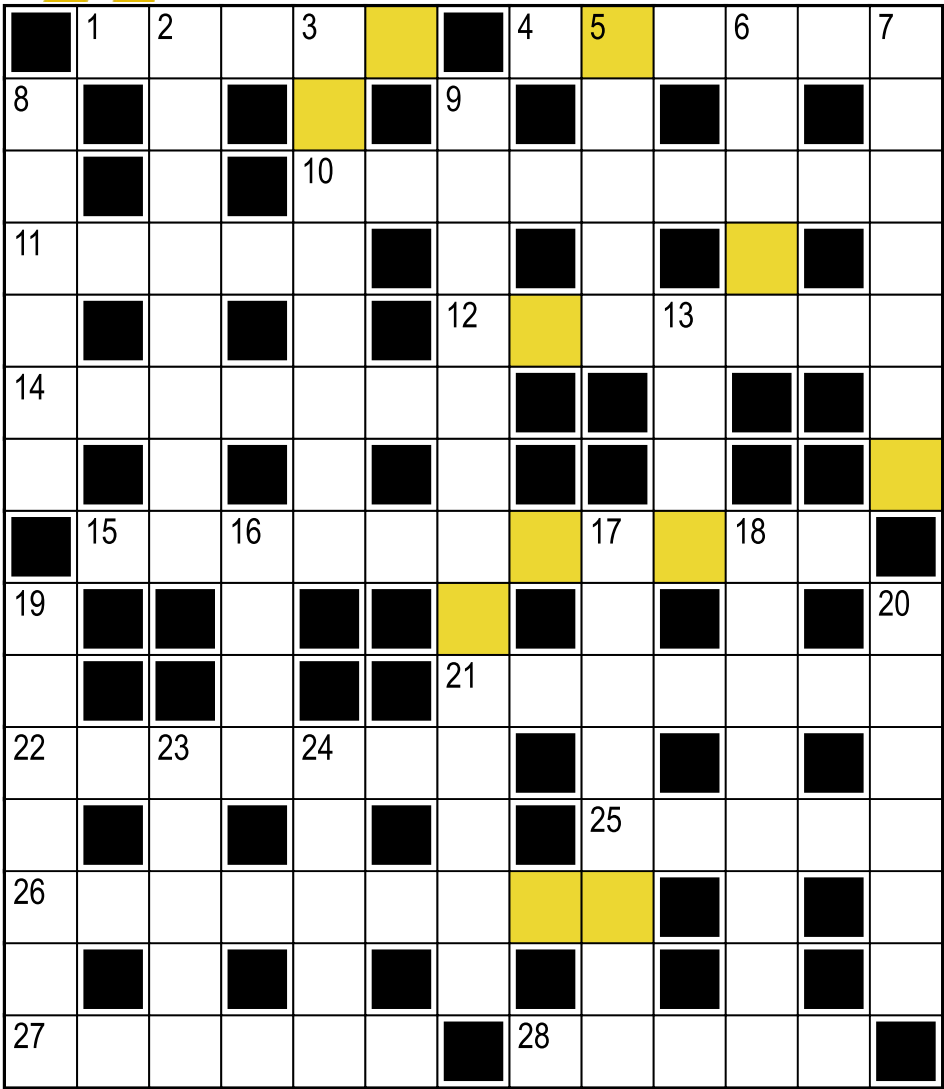
Zeskanuj
QR kod i graj



APLIKACJA
WYBORCZEJ



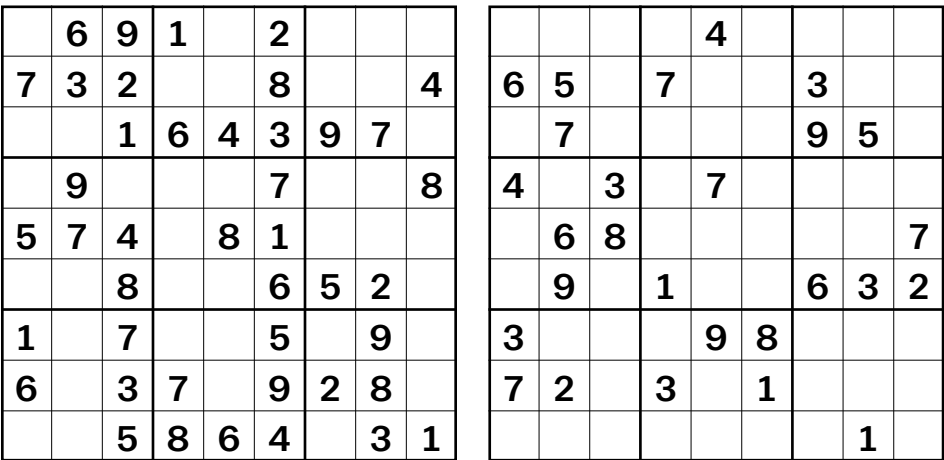
krzyżówka



Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 85 z 30.07:
Poziomo: 1) spoty 4) śpiwór 10) egiptolog 11) Jurek 12) łapicki 14) tablica 15) diagnostyka 21) Lord Jim 22) Chelsea 25) scena 26) stetoskop 27) optyka 28) Elvis
Pionowo: 2) podróbki 3) trekking 5) Potop 6) walec 7) ragtime 8) kajuta 9) Biała Podlaska 13) igły 16) azyl 17) Terespol 18) kajzerki 19) Picasso 20) emfaza 23) efekt 24) stoik
Hasło: Świetny mecz.

su do ku



Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:**
1) ... Burz, największe z tzw. mórz księżycowych
4) dwutygodniowy pobyt w ośrodku czasowym
10) klub sportowy Jagiellonia ...
11) delikatny, ciepły wiatr
12) ... maturalne (skojarz z CKE)
14) niejedno z generatorem pary
15) źle zaparkowany lub bardzo wolno jadący pojazd utrudniający ruch
21) teren przeznaczony do ćwiczeń wojskowych
22) Janusz, reżyser filmu „Piłkarski poker”
25) wierny – wspiera drużynę, nawet gdy ta regularnie przegrywa
26) ...-Zdrój, uzdrowisko u podnóża Stogu Izerskiego
27) firma kojarzona z siecią paczkomatów
28) ujście Missisipi, Nilu

- Pionowo:**
2) szeleszczące złotko
3) pokarm bogów olimpijskich
5) ilość produktu otrzymanego po procesie produkcyjnym
6) kołonoatnik na zapiski
7) osiągnięcia, którymi można się pochwalić
8) stanęły na Golgocie
9) zawody sportowe dla osób z niepełnosprawnościami
13) żabie – chudsze niż kurze
16) chemiczny (HCO3) lub matematyczny ($y = 2x + 4$)
17) przedmioty kojarzone ze świętymi
18) GB
19) ... matrymonialni (uwiodą, okradną, porzucają)
20) liana, wisteria lub powojnik
23) góra – lokum Afrodyty, Zeusa, Aresa
24) długotrwałe napięcie psychiczne

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy
na Twoje
uwagi i pomysły

ROZRYWKA
@WYBORCZA.PL



zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężkiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

N	Z	U	O	F	O	L
A	K	M	R	O	R	H
J	I	W	A	S	Ę	C
B	D	E	K	T	Ń	O
Ą	D	C	U	A	S	Ł
U	R	Y	B	C	R	E
A	Z	O	I	J	R	T
D	I	N	Ś	A	O	P
I	E	I	C	K	O	L

kubiści dąb kolporter chloroform
dinozaury dewastacja słoń znaki

Hasło z 30.07: krzyże

skojarzenia

Oprawka	Klasyk	Flaga	Bombonierka
Nafta	Garsonka	Szlagier	Żarówka
Standard	Spodnie	Kotwica	Szatierka
Oberża	Brzuch	Dżin	Evergreen

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 30.07:
Motywy z komedii Marka Piwowskiego „Rejs”: Sekcja gimnastyczna, Kaowiec, Nuda, Zorka 5. **Niech żyje ...!** / **Niech żyje nam ...!**: Prezes naszego klubu, Bał, Wolność, Górniczy stan. **Anagramy wyrazu „skojarzenia”:** Nisza Jokera, Rosjanie z AK, Orszaki Jane, Nike jarosza. **Książki, powieści o lotnikach:** Żądło Genowefy, Dywizjon 303, Paragraf 22, Nocny lot

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słowno

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji



Zakreślanka

Skojarzenia

TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący Maciej Nowakowski

trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Sopot

Była polska Ibiza,
jest jak w Mielnie

– To nie jest tak, że teraz w Sopocie nic się nie dzieje. Ale nie zjeżdża tu już pół Gdańska, a o trzeciej w nocy nie rzyga po kątach pół Monciaka. Wszystkim wyszło to na dobre – przekonuje pracownik jednego z sopockich klubów.

Ilona Godlewska

W lipcowy wieczór w Sopocie tłum przechodniów niespiesznie spaceruje po Monciaku i molo. Do okolicznych restauracji ciągną się kolejki. – Czas oczekiwania na stolik to około pół godziny – słyszę w popularnym lokalu Śliwka w Kompot. W lodziarniach i stoiskach z goframi też trzeba odstać swoje.

Choć jest kilka minut po godz. 22, wracać do domu się nie chce.

– Przyjemnie wyjść sobie wieczorem do knajpki na kolację, potem jeszcze mamy w planie spacer po plaży, trzeba korzystać jak sezon dopiero się zaczyna – mówi mi Marta, mieszkanka sopockiego Kamiennego Potoku.

Przed sklepem monopolowym stoi grupka kilku młodych mężczyzn, popijają piwo. Rozmawiamy chwilę. Okazuje się, że przyjechali z Pucka uczcić zakończenie sesji na studiach.

– I jak będzie świętować? – dopytuję.

– Sopot to tylko przystanek. Tak naprawdę jedziemy do Gdańska, do Bunkra – tłumaczy.

– Dlaczego nie zostajecie w Sopocie? Macie przecież stąd bliżej do domu – dopytuję.

– A rozejrzy się pani, gdzie tu można niby iść na imprezę? No chyba, że na geriatrię – kpi jeden z moich rozmówców.

Imprezy są, ale bez rozmachu

Przed klubem Story Disco, który mieści się w budynku sopockiego dworca, papierosa wypala Daria. Jej znajomi bawią się w środku.

– Mamy wieczór panieński – wyjaśnia. – Wybrałyśmy akurat Story i Sopot, żeby bez problemu SKM-ką wrócić po wszystkim do Gdańska. Droga na peron zajmie nam nie więcej niż trzy minuty. Nie nastawiamy się na jakieś szaleństwo do rana, po prostu przyszliznęliśmy potać. To nie impreza życia, sporo starszych kawalków, ale DJ daje radę.

– To nie jest tak, że teraz w Sopocie nic się nocą nie dzieje. Imprezy nadal są, tyle, że już bez takiego rozmachu jak dawniej. Nie zjeżdża tu już połowa Gdańska. A o trzeciej w nocy nie rzyga po kątach pół Monciaka. Wszystkim wyszło to na dobre – przynajmniej mi z kolei jeden z pracowników Story Disco.



• Monciak nocą w lipcu 2010 roku FOT. KAMIL GOZDAN / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jeszcze kilka lat temu
wieczorami Sopot tętnił
imprezą. Alkohol lał się
w lokalach przy Monciaku
strumieniami

Wracam na Monciak. Jest kilka minut przed północą. Ludzie nadal spacerują. Mijają mnie handlarze z neonowymi balonami. Z utargu raczej nie będą zadowoleni, bo nikt ich nie zaczepia, bo ludzi mniej niż w ciągu dnia. Inaczej niż przed laty, gdy nawet późnymi wieczorami były tu tłumy.

Przed SPATiF-em, przez stałych bywalców zwanym Spadem (bo jak głosi legenda, to tam kończyły się sopockie imprezy), spotykam Karolinę i Rafała. Są po 40-tce, do Sopotu przyjechali z Gdyni. SPATiF znają jeszcze z czasów studenckich. Umówili się z przyjaciółmi, żeby potańczyć.

– Tu nigdy nie było takiej chamowy jak w niektórych sopockich klubach – ocenia Kamila. – Można pogadać, można potańczyć. Młodych nawalonych do nieprzytomności i pokładających się po toaletach właściwie tu nie zobaczysz.

Jak Karnowski poszedł
na noże z klubami

Jeszcze kilka lat temu wieczorami Sopot tętnił imprezą. Kurort był szumnie nazywany „polską Ibizą”. Alkohol lał się w lokalach przy Monciaku strumieniami. Widok szarpiących się imprezowi-

czów nikogo nie dziwił. Tak jak polegających na ławkach i przystankach „zmęczonych” nocnym życiem. Mieszkańcy omijali tę okolicę szerokim łukiem. To właśnie z sopockiego Dream Clubu wracała Iwona Wieczorek w noc swojego zaginięcia (16 lat temu, dziewczyny wciąż nie odnaleziono), co w Trójmieście odbiło się szerokim echem.

Jacek Karnowski, wieloletni prezydent Sopotu, w pewnym momencie powiedział: dość. Czarą gorczy przelała się po tzw. Wielkich Połowinach Trójmiasta organizowanych przez jedenaście miejscowych klubów. W teorii bezalkoholowa i adresowana do 16-latków impreza zamieniła się w gigantyczną popijawę. Tego wieczoru policja interweniowała ponad sto razy. Z policyjnych statystyk: „98 przypadków picia w miejscu zabronionym i śmiecenia, czworo zatrzymanych, dwoje z objawami zatrucia alkoholem na pogotowiu. 16-letnia Gdynianka podejrzana o sprzedawanie narkotyków rówieśnikom”.

Właściciele klubów wezwano do magistratu i zagrożono odebraniem koncesji na sprzedaż alkoholu, jeśli będą go dalej sprzedawać nieletnim. To był rok 2014.

Niedługo potem urzędnicy przygotowali uchwałę i zmniejszyli limit zezwoleń wydawanych sklepom na sprzedaż alkoholu. W międzyczasie cała Polska usłyszała o Krystianie W., zwanym łowcą nastolatków, który w sopockich klubach polował na swoje ofiary. A „szerzył” Karnowski poszedł jeszcze dalej. W 2018 r. Sopot wprowadził nocną prohibicję. Kurort był jednym z pierwszych miast w Polsce, które zdecydowało się na ten krok.

Na efekt nie trzeba było długo czekać. Sopot zaczął się przeobrażać. Pandemia dołożyła swoje. Sopockie lokale notowały spadek liczby gości

rzędu 70–80 proc. Cześć z nich upadła, te, które przeżyły, nie przyciągały już później tłumów.

– Sopot znów zaczyna być kojarzony jako miejsce, gdzie można odpocząć, nabrać sił, ale też skorzystać z bogatej oferty kulturalnej, rekreacyjnej, gdzie dobrze spędza się czas, bez nocnych burd i hałasów – podkreślał trzy lata temu w rozmowie z „Wyborczą” Jacek Karnowski, który był wtedy – od 2023 r. – posłem, a niedługo potem został także wiceministrem w resorcie funduszy i polityki regionalnej. – Pozbyliśmy się lokali odwiedzanych przez podejrzaną klientelę, ograniczyliśmy spożywanie alkoholu na plaży, dzięki czemu jest zdecydowanie bezpieczniej. Chcemy, by Sopot był odbierany przez turystów jako miejsce z klasą. O to nam chodzi.

Władza w mieście się zmieniła, ale nie nastawienie. Magdalena Czarzyńska-Jachim, obecna prezydentka Sopotu, konsekwentnie realizuje tę samą politykę. Miasto nie promuje się już za granicą jako polska Ibiza, ale kurort dla rodzin z dziećmi i dla seniorów. Chwali się m.in. festiwalem muzyki klasycznej.

Symboliczna przemiana
Krzywego Domku

Tymczasem upadają kolejne sopockie kluby. Symbolicznym momentem było zamknięcie w ubiegłym roku imprezowni w Krzywym Domku, które słynęły ze swego rozmachu. Dziś działa tam food hall z interaktywną przestrzenią nastawioną na rodzinną rozrywkę.

Władze Sopotu bronią obranej przez siebie drogi. – Zmiana wizerunku Sopotu nie była przypadkowa – podkreśla Czarzyńska-Jachim. – To świadoma decyzja, która wynikała z przekonania, że miasto o tak wyjątkowym charakterze powinno być miejscem przyjaznym dla mieszkańców, rodzin z dziećmi, seniorów, miłośników kultury, sportu czy szeroko rozumianego biznesu.

Prezydentka zaznacza, że władzom kurortu zależało na tym, aby mieszkańcy czuli się bezpiecznie, a turyści wybierali Sopot nie tylko na jeden głośny weekend, lecz na dłuższy, wartościowy – z punktu widzenia miasta – wypoczynek.

– Postawiliśmy na kulturę wysokiej jakości, piękne, zielone miasto oraz bogatą ofertę usług uzdrowiskowych i SPA – mówi Czarzyńska-Jachim. – Nie postrzegamy tej zmiany przez pryzmat liczby wieczorów kawalerskich czy imprezowych wyjazdów. Naszym celem było przyciągnięcie gości, którzy korzystają z szerokiej oferty miasta – hoteli, restauracji, wydarzeń kulturalnych, atrakcji sportowych i konferencji.

I na koniec podsumowuje: – Dziś Sopot jest postrzegany jako nowoczesny kurort oferujący wysoką jakość wypoczynku, bogatą ofertę kulturalną, wydarzenia sportowe i biznesowe oraz bezpieczeństwo. To właśnie taki Sopot chcemy rozwijać – atrakcyjny przez cały rok. ●

Inwestycje

Marina z nowymi obiektami

W sercu Gdyni, tuż przy basenie żeglarskim, powstają trzy duże inwestycje.

Katarzyna Fryc

Reprezentacyjne tereny w Śródmieściu Gdyni, położone pomiędzy skwerem Kościuszki i Aleją Jana Pawła II a basenem żeglarskim im. Zaruskiego (tzw. starą mariną), zmieniają się bezpowrotnie.



• Widok z drona na nowe inwestycje przy Skwerze Kościuszki

FOT. MICHAŁ RYŃIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

PIERWSZY HOTEL MARKI SWISSÔTEL

Najbardziej zaawansowana jest budowa przyszłego hotelu, który wyrosta u zbiegu Alei Topolowej i Alei Jana Pawła II, gdzie przed laty działały koncertowo-taneczny klub Pokład i smażalnie ryb w drewnianych budynkach, a w głębi placu latem rozstawał się lunapark.

Od końca 2023 roku trwa tam budowa pierwszego w Polsce hotelu marki Swissôtel. Obiekt będzie się składał z dwóch sześciokondygnacyjnych budynków połączonych nadziemnym pasażem.

Swissôtel Gdynia zaoferuje 203 przestronne pokoje, w tym apartamenty oraz pokoje z prywatnym sprzętem do ćwiczeń. W hotelu znajdzie się strefa Spa & Sport z krytym basenem, jacuzzi, saunami i siłownią. Na gości będą czekać też dwie restau-

racje, lobby bar oraz Sky Bar z widokiem na morze. Obiekt zaoferuje również centrum konferencyjne i parking podziemny.

Operatorem hotelu ma być marka Swissôtel. Obiekt zapowiada inaugurację działalności w 2027 roku.

ZNIKA WIELKA PIASKOWNICA

Na etapie rozpoczynania wykopów pod fundamenty jest druga inwestycja przy basenie jachtowym, która jeszcze niedawno określana była największą piaskownicą w Polsce. To teren dawnych klubów żeglarskich, których budynki przed dwoma laty zostały wyburzone i teren czekał na rozpoczęcie nowej inwestycji.

Obiekty z początku lat 70. XX wieku położone w sercu Gdyni – pomiędzy aleją Jana Pawła II a basenem jachtowym – przez dekady służyły ko-

lejnym pokoleniom żeglarzy skupionych głównie w trzech klubach: Jacht Klubie Morskim Gryf, Yacht Klubie Polskim i Yacht Klubie Stal. Wieczystym użytkownikiem tego gruntu jest Polski Związek Żeglarski.

W 2015 roku Polski Związek Żeglarski, Związek Harcerstwa Polskiego i kluby żeglarskie podpisały porozumienie w sprawie powstania budynków Nowej Mariny. Miała je wybudować spółka Nova Marina Gdynia, a uroczyste otwarcie inwestycji planowano w 2018 roku – w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Ale spółka miała problem z otrzymaniem kredytu i inwestycja nawet się nie zaczęła.

Drugie podejście do inwestycji w tym miejscu zaczęło się w lipcu 2024 roku. Polski Związek Żeglarski i belgijski deweloper firma Ghelamco zaprezentowali wtedy projekt Nova Marina Gdynia.

Zakładał on powstanie kompleksu pięciu budynków. Zespół zabudowań

o łącznej powierzchni 20 tys. m kw. i pięciu naziemnych kondygnacjach z halą garażową w podziemiach miał się stać siedzibą gdyńskich klubów żeglarskich oraz Pomorskiego Związku Żeglarskiego. W parterach zaplanowano m.in. hangary do przechowywania jachtów, zaplecze techniczne oraz pomieszczenia socjalne i biurowe. Na wyższych kondygnacjach miała dominować komercyjna funkcja hotelowa – 247 lokali z widokiem na basen jachtowy i port. Projekt kompleksu Nova Marina, który powstał po konsultacjach z miejskim konserwatorem zabytków, środowiskiem żeglarskim i firmą Ghelamco, przygotowała pracownia PIG Architekci.

Inwestycja otrzymała pozwolenie na budowę i wiosną zeszłego roku rozpoczęła

Inwestorem budowy nowych obiektów została spółka Nova Marina Gdynia, w której udział mają Nova Marina Gdynia S.A. i firma Ghelamco Poland. Według planów, nowy kompleks miał być gotowy w 2027 roku. Jednak po zakończeniu rozbiórki starych budynków klubów żeglarskich przez rok na tym terenie nie działo się nic. W dodatku w maju tego roku Ghelamco ogłosiło, że sprzedaje większość udziałów w spółce, która miała realizować gdyńską inwestycję. Kupiła je grupa Atlas Ward z Wrocławia. Zosta-

ła inwestorem strategicznym i generalnym wykonawcą przedsięwzięcia.

Na terenie po wyburzonych klubach żeglarskich rozpoczęły się już wykopy pod fundamenty przyszłych obiektów. Jeśli prace pójdą zgodnie z planem, jest szansa, że kompleks będzie gotowy pod koniec 2028 roku.

OLIMPIJSKIE CENTRUM ŻEGLARSTWA

To nie koniec inwestycji w sąsiedztwie tzw. starej mariny, bo kilka dni temu władze Gdyni ogłosiły przetarg na wykonawcę budynku Olimpijskiego Centrum Żeglarskiego. W maju tego roku Gdynia otrzymała na ten cel 11 mln zł dofinansowania z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Bosmanat z zapleczem, który od niedawna nazywany jest Olimpijskim Centrum Żeglarskim, ma kosztować około 30 mln zł.

Jak zapowiadają władze Gdyni, inwestycja obejmie powstanie trzech budynków o dwóch i trzech kondygnacjach nadziemnych, o łącznej powierzchni zabudowy ok. 1400 m kw. oraz łącznej powierzchni użytkowej około 3500 m kw.

Kompleks będzie miał 12 metrów wysokości. Znajdą się w nim m.in. hangary na sprzęt, pomieszczenia techniczne, biura, toalety, prysznice, pralnia, a także sale szkoleniowe i konferencyjne. W budynkach klubowych o wysokości do 8 metrów zaplanowano przestrzenie dla szkółek żeglarskich – z hangarami, szatniami, zapleczem socjalnym i biurami klubów. Każdy z hangarów będzie wyposażony w suwnice z podnośnikami. ●

*Reprezentacyjne
tereny w Śródmieściu
Gdyni zmieniają się
bezpownotnie*

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wrocław/34440498

14-15-16.08

Olsztyn

green

festival

NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO

KACPERCZYK

KAYAH

PEZET

ARTUR ROJEK

SISTARS

SOKÓŁ

GRZEGORZ TURNAU

ZALEWSKI

BASS ASTRAL

HUBERT.

IGO

RALPH KAMINSKI

KASIA LINS

JOHN PORTER

KASIA SIENKIEWICZ

MERY SPOLSKY

VOO VOO

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST

SONBIRD · THE CASSINO · ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR: wyborcza.pl

WSPÓŁORGANIZATOR: OLSZTYN

PARTNER GŁÓWNY: #gen Warmii i Mazur

PARTNER STRATEGICZNY: LOTTO

SPONSORZY STRATEGICZNI: ING, Energa GRUPA ORLEN, bueno, Casablanca, LECH

PARTNER TECHNOLOGICZNY: NASK

PARTNER EKO: dobra energia by afterburn

PATRONI MEDIALNI: ZET, chillizet, GAZETA.PL, AMS, HELIOS, helios media

PARTNERZY EDUKACYJNI: UNIWERSYTET WARMIŃSKI I MAZURSKI W OLSZTYNIE, KORTO SFERA, Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji

PARTNER TERENU: OSIR

SPONSORZY: Biedronka, Cocolino, essence, instax FUJIFILM, Jordan*, Alcon, MICHELIN, SERWIS NOSOWICZ, MPEC, ZOOK, GALERIA WARMIŃSKA, Aura, K, opolem, REKOPOL, REMONDIS

Gdynia nie zamierza przejmować żaglowca na muzeum

Co z „Darem Młodzieży”?

Władze miasta uważają, że adaptacja żaglowca na cele muzealne i jego utrzymanie byłoby zbyt kosztowne.

Katarzyna Fryc

W kwietniu Uniwersytet Morski w Gdyni ogłosił przetarg na budowę nowego żaglowca szkoleniowego – następcę 44-letniego „Daru Młodzieży”, którego uczelnia jest armatorem. Jednak do przetargu nie zgłosiła się ani jedna stocznia. Dlatego kilka dni temu Uniwersytet Morski ogłosił zamiar przeprowadzenia „wstępnych konsultacji rynkowych” w tej sprawie, by poznać wymagania potencjalnych oferentów, zainteresowanych zaprojektowaniem i budową żaglowca, który zastąpi wysłużony „Dar Młodzieży”. Termin na zgłoszenie firm, które chcą wziąć udział w tych konsultacjach, upływa 24 lipca o godz. 10.

POTRZEBA OK. 300 MLN ZŁ

Mimo niepowodzenia pierwszego przetargu armator żaglowca liczy, że jeszcze w tym roku uda się wyłonić wykonawcę i podpisać z nim umo-



• „Dar Młodzieży” FOT. MICHAŁ RYŃIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

wę na zaprojektowanie i budowę nowego żaglowca. Jeśli to się powiedzie, cięcie blach oraz położenie stępki jest możliwe w 2027 roku. Dostarczenie w pełni wyposażonego żaglowca powinno nastąpić w 2028, a najpóźniej w 2029 roku.

W rozmowie z „Wyborczą” rektor Uniwersytetu Morskiego potwierdził, że łączny koszt budowy następcy „Daru Młodzieży” powinien wynieść około 300 milionów złotych.

„KONCEPCJI JEST KILKA”

Choć nowa jednostka będzie gotowa dopiero za trzy lata, wciąż trwa dyskusja o tym, co zrobić z „Darem Młodzieży” po jego wycofaniu z eksploatacji.

To sprawa skomplikowana z wielu powodów – także finansowych.

„Dar Młodzieży” nie jest jednym z żaglowców. Jest częścią biografii tego miasta – czytamy na darzostaje.pl

Bo gdyby zachować „Dar Młodzieży” jako muzeum, roczne koszty jego utrzymania wyniosą co najmniej 3,5 mln zł. Prawdopodobnie dlatego Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku nie pali się do wzięcia pod swoje skrzydła drugiego podobnego żaglowca.

– Muzeum Morskie nie bierze pod uwagę, w żadnych okolicznościach i pod żadnymi warunkami, możliwości przejęcia „Daru Młodzieży” – podkreśla dr Marcin Westphal z NMM.

O przyszłości jednostki nie chce przesądzać jej armator, Uniwersytet Morski w Gdyni. – Jest jeszcze za wcześnie, by mówić, co po zakończeniu czynnej służby może się stać z „Darem Młodzieży”. Koncepcji jest kilka – kwituje Zuzanna Szwedek-Kwiecińska, rzeczniczka uczelni.

ŻAGLOWIEC ZACUMUJE W SZCZECINIE?

Na początku maja „Wyborcza” informowała, że społecznicy i kapitanowie żeglugi wielkiej ze Szczecina chcą ściągnąć „Dar Młodzieży” na stałe do swojego miasta. Ich zdaniem żaglowiec, który mógłby zakotwiczyć przy Morskim Centrum Nauki, stałby się „pięknym pomnikiem na wodzie, wyjątkową atrakcją turystyczną i symbolem tradycji morskich Szczecina”.

Na wieść o inicjatywie Szczecinian w Gdyni podniosły się głosy, że „Dar Młodzieży” powinien jednak pozostać w macierzystym porcie. Zwolennikiem takiego rozwiązania jest Jakub Ubych, wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdyni, szef klubu radnych Samorządność, a przed laty zaufany człowiek byłego prezydenta Wojciecha Szczurka. W Gdyni mówi się, że w najbliższych wyborach samorządowych Ubych może być kandydatem środowiska skupionego wokół Wojciecha Szczurka na nowego prezydenta Gdyni.

– Uważam, że musimy zrobić wszystko, aby „Dar Młodzieży” pozostał w Gdyni – tu jest jego dom! – podkreśla Jakub Ubych, który założył stronę internetową darzostaje.pl i zainicjował zbiórkę podpisów do władz Gdyni, pod którą jest ponad tysiąc podpisów.

WŁADZE GDYNI MÓWIĄ „NIE”

Zapytaliśmy więc władze Gdyni, czy są zainteresowane przejęciem żaglowca po jego wycofaniu z eksploatacji.

– Gdynia nie jest właścicielem ani armatorem żaglowca, a więc ostateczne decyzje będą leżeć po stronie podmiotów odpowiedzialnych za jego utrzymanie i eksploatację – mówi Tomasz Złotoś, rzecznik prasowy gdyńskiego magistratu.

I dodaje: – Przeprowadzona przez wydział kultury Urzędu Miasta Gdyni analiza możliwości wykorzystania w Gdyni „Daru Młodzieży” pokazała, że

koszt adaptacji żaglowca do funkcji muzealnych wyniesie od 25 milionów złotych w wariantcie minimalnym, do około 50 milionów złotych w wariantcie umiarkowanym. Do tego należy doliczyć minimum 800 tysięcy złotych rocznie na konserwację oraz minimum 3 miliony złotych co 5 lat na remonty kapitalne.

To nie wszystkie wydatki. Jak wskazuje rzecznik, szacunkowy koszt utrzymania „Daru Młodzieży” już jako muzeum wyniosłby od 2,5 do 4 milionów złotych rocznie. I to pod warunkiem, że jednostka zostałaby włączona do istniejącej już instytucji kultury.

– Należy pamiętać, że w Gdyni znajduje się już kilka jednostek pełniących funkcje muzealne, w tym żaglowiec „Dar Pomorza”. Dublowanie funkcji mogłoby w dłuższej perspektywie ograniczać zainteresowanie zwiedzających poszczególnymi obiektami oraz utrudniać budowanie spójnej i kompleksowej oferty muzealnej – podkreśla Tomasz Złotoś. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

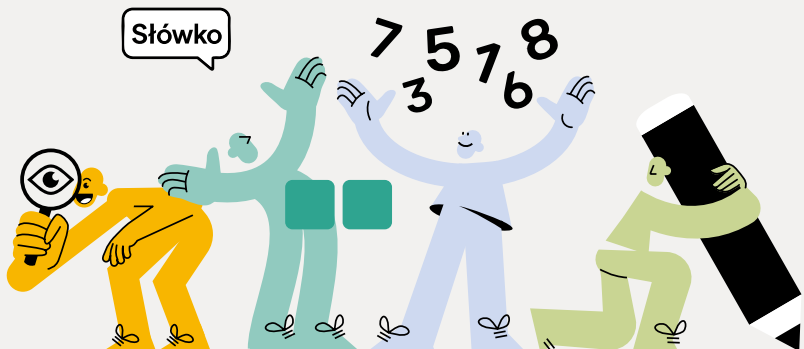
34445920

OGŁOSZENIE PŁATNE

Gdańsk/34445434

Słówko • Literówka Quizy • Sudoku • Krzyżówki

Szukaj  w  APLIKACJI WYBORCZEJ



Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację



Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa
ogłasza
drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w Wejherowie, przy ul. Śmiechowskiej 25, oznaczonej ewidencyjnie jako działka gruntu nr 128/2, obręb 14, o powierzchni 665 m²,

cena wywoławcza: 371 000,00 zł netto
wycytowana cena zostanie powiększona o podatek VAT w wysokości 23 %.

Opis: działka gruntu w kształcie odwróconej litery L, regularnym, niezabudowana, teren płaski, w dużej części niezagospodarowany, porośnięty trawą, pojedynczymi drzewami oraz krzewami, w pozostałej części wykorzystywany jako dojazd do sąsiedniej nieruchomości, w dużej części ogrodzony; przez działkę przebiegają odcinki przyłączy teletechnicznego oraz wodociągowego; przez działkę przebiegają przyłącza gazowe oraz energetyczne, które były doprowadzone do wyburzonego budynku.

Uzbrojenie: w ul. Śmiechowskiej przebiegają następujące sieci: energetyczna, wodociągowa, gazowa, ciepłownicza, teletechniczna, kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej.

Przeznaczenie: przedmiotowa nieruchomość położona jest na obszarze, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzony uchwałą nr IIIK/XXXV/379/2001 Rady Miasta Wejherowa z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wejherowa obejmującego obszar miasta Wejherowa z wyłączeniem obszarów, dla których Rada Miasta Wejherowa podjęła uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmian w planie miejscowym (tekst jedn. Dz.U. Woj. Pom. z dn. 31.12.2012 r., poz. 4569 z późn. zm.), w jednostce terytorialnej T9, gdzie dopuszcza się zabudowę mieszkaniową.

Przetarg odbędzie się **dnia 9 września 2026 r., o godz. 9:00**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłata **wadium** w gotówce w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. **37 100,00 zł**. Wpłaty należy dokonać na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: **Bank Millennium S.A. nr 1411602202000000061963861, najpóźniej do dnia 2 września 2026 r.**

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin nieruchomości oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi stanu nieruchomości. Dnia 27 sierpnia 2026 r., o godz. 14:30, na przedmiotowym terenie, odbędą się oględziny przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 220, tel. 58-677-71-47 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Turystyka

Modne lokalizacje i pęd za zaliczaniem

Autentyczność miejsc została zdeptana przez tłumy turystów, więc teraz wielki kapitał zleca firmom PR-owym tworzenie „unikalnego produktu”, który „wraca do korzeni” – mówi Robert Smagoń.

ROZMOWA Z
ROBERTEM SMAGONIEM,
żeglarzem od dekad związany z branżą
turystyczną

JOANNA WIŚNIEWSKA: Żeglarz widzi więcej?

ROBERT SMAGONI*: Chodzi bardziej o czas niż zawód. Podróżuję od kilku dekad, wiele razy byłem w różnych miejscach.

Co najbardziej zmieniło się w ostatnich latach w turystyce?

– Coś, co mnie przeraża jako człowieka starej daty. Skandynawia wyeliminowała ludzi w obsłudze portu. Oplata, rejestracja, odpalenie liczników, wody i dostęp do toalety, to wszystko teraz robi automat. Równolegle – już na większą skalę – zmieniło się nasycenie i zagęszczenie portów ludźmi. Do pandemii rosło to spokojnie, potem eksplodowało. Żeglarstwo to była dobra metoda na odpoczynek. Teraz tłumy są niemal wszędzie.

I jak się w tym odnajdujesz?

– Nadal potrafię znaleźć lokalizacje, w których jest spokojnie, w których zostało ostatnich dwóch rybaków, a ja nie jestem tysięcznym turystą w tym sezonie a dopiero dwudziestym. Pociągłowy boom spowodował, że na Bałtyku pojawiły się problemy znane wcześniej z Morza Śródziemnego. Teraz także u nas, gdy za późno przypłyniesz do portu, może już nie być dla ciebie miejsca. I nie mówię o żaglowcach, tylko o normalnej łódce.

Co jeszcze się zmieniło?

– Urosły floty czarterowe, obsługiwane przez łódki mierzące od 15 metrów wzwyż, przez to w portach mieści się przynajmniej o 30 proc. mniej jednostek. Łódki urosły, bo ludzie się wzbogacili i zmieniły im się równocześnie definicje wygody. W dziwną stronę poszło to przesunięcie rynkowe.

W jaką?

– Zależy, kto co lubi, ja nie przepadam za tłumami. W zeszłym roku po 22 latach wróciłem na Elblę. Tydzień, który tam spędziłem, zepsuł mi wszystkie wspomnienia. W mojej najulubieńszej marinie niegdyś było 20 miejsc postojowych dla jachtów, 30 dla kutrów rybackich. Teraz jachtów jest 350, kutrów może z 10. Już o szóstej rano kafeterie pękają w szwach, wcale nie są to miejscowi.

A co oni na to?

– Rozmawiałem z nimi, mówią, że nie są z tego zadowoleni. Ich przestrzenie są zdeptywane. Oni mają swoje święte rytuały, tymczasem latem nie są w stanie usiąść w swojej kafeterii. A podobno właśnie tego tak bardzo chcą turyści – wyjątkowości i unikalności. W te miejsca wchodzi wielki kapitał bez narodowości, to nie są biznesy miejscowych.

W miejscowości, która ma 300 stałych mieszkańców stawiany jest ogromny hotel, ściągają ludzi do pracy, lokalni wypychani są na margines, małe interesy przegrywają walkę o gości. I tak to się kręci.

Przez dekady włoskie kafeterie obsługiwali starsi ludzie, którzy tylko *parlare italiano*. Gdy pojawiła się turystyka wielkoskalowa, człowieka z baru wymieniono na najemników, którzy jednak *speak English*. Nie wydaje mi się, że są to ich dzieci czy wnuki. Takie miejsca straciły rodzinny charakter.

I autentyczność?

– Przed laty zajmowałem się turystyką na Pomorzu. Do Smołdzina, gdzie stacjonowałem, przyjeżdżali Szwajcarzy, Niemcy czy Francuzi. Ciągłe powtarzali: „unique”. Teraz to wielki kapitał zleca firmom PR-owym stworzenie „unikalnego produktu”. Szuka się autentyczności, bo ta, która była, została zdeptana, więc trzeba stworzyć produkt, który „wraca do korzeni”.



• **14.07.2026 roku. Robert Smagoń w „Marinie Gdańsk”**

FOT. MARTYNA NIECKO /
AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak jest w Polsce?

– Pewne rzeczy wydają się nam naturalne, nie zauważamy tego, gotujemy żabę. Nasz turysta lubi zaliczyć wiele polskich przystani (mających już śródziemnomorskie ceny), a takie skakanie wyklucza dobre poznanie miejsca. Od lat regularnie wracam do niektórych portów, schodziłem te miasta, spędzam tam po kilka dni. Jak ktoś tylko zalicza, to robi się taka sama turystyka jak wszędzie, inny jest tylko środek lokomocji. Ale po co tak robić żeglując, skoro pociągiem można szybciej i wygodniej? To kolowrotek, wyścig szczurów, który przeszedł na turystykę.

Kiedyś papierowe przewodniki Lonely Planet doprowadziły do tego, że ludzie tłumnie pojawiali się w danych miejscach, nazywałem to wtedy Crowded Planet. Teraz są social media, ludzie jest jeszcze więcej, liczy się popularność danej lokalizacji. To już nie jest nasze, ktoś inny robi na tym pieniądze. Dawno temu byłem na konferencji turystycznej. Pamiętam wykład jednego Katalończyka, zapytał o najbardziej dochodowy, zespołowy sport na świecie.

Piłka nożna?

– To była najoczywistsza odpowiedź, którą zaproponowała większość. Katalończyk uśmiechnął się i powiedział: „Nie, nie, turystyka”. Regiony, które o tym nie wiedzą, przegrywają. W turystyce gramy do jednej bramki, wtedy to się udaje. Chodzi o to, aby wszyscy byli zadowoleni.

Dla przykładu, miejsca z noclegami powinny polecać turystom lokalne atrakcje. Problem polega na tym, że w wielkich hotelach obowiązuje wewnętrzny przepis, żeby nie polecać turystom żadnych miejsc, bo jeśli im się nie spodoba, skojarzą to z hotelem.

Trudno też oczekiwać od ludzi, którzy pracują w hotelach, żeby wiedzieli, co dzieje się w okolicy, skoro najczęściej są to pracownicy sezonowi, którzy przyjechali z innych miejsc.

W grze zespołowej chodzi także o jednolity sposób przedstawiania oferty regionu. Gdy rezerwujesz nocleg, powinieneś od razu mieć sugestię z polecijkami, które miejsca odwiedzić, co dzieje się w terminie, w którym przyjeżdżasz. Nie wystarczy formułka: „Do zobaczenia w lipcu”.

Jeśli każdy będzie sam odcinał swój kupon, to starczy mu najwyżej na bilet na tramwaj, zamiast dożywotniego karnetu na cruisera. W ostatecznym rozrachunku straca wszyscy.

A propos, cruisery!

– To dla mnie fenomen i zatrważająca forma wypoczynku. „Wypoczynek” i „trzy tysiące ludzi na statku”, to się nijak nie łączy.

U nas z dumą ogłasza się, że do Gdyni przypłylnie „największy wycieczkowiec”.

– Tylko to nie są przyjezdni, którzy zostawiają na lądzie wielkie pieniądze. Były robione badania, kto wydaje najwięcej. Na pierwszym miejscu są rowerzyści – 80 kilka euro na dobę, na drugim – motocykliści, na trzecim – podróżujący komunikacją zbiorową, czwarte miejsce zajmują samochodiarze. Dopiero na piątej pozycji są cruisery czy kampery – poniżej 40 euro.

Po co pasażer wycieczkowca ma iść na obiad do miasta, skoro ma to w all inclusive. Gdy biorę ludzi na pokład, to tu śpimy, a jemy na mieście i to coś lokalnego u miejscowych. To jest element podróży, poznanie miejsca.

Ludzie podróżują z innych powodów niż kiedyś?

– Moim zdaniem boją się postawić na urlop niedaleko miejsca zamieszkania. Jeśli zostaną, wywoła to ostracyzm społeczny, bo jak to możliwe, że nie pojechali dalej, zmarnowali swój urlop, a tyle jest możliwości i miejsc do odwiedzenia. Jest moda na pewne lokalizacje, pęd za zaliczaniem. Ludzie przeżywają, że życia im nie starczy, żeby zobaczyć to czy tamto miejsce.



Ten mechanizm napędzają też social media, trzeba zrobić lepsze zdjęcie niż koleżanka czy kolega. Sam dostaję kilka razy w roku zapytanie, czy możemy popłynąć w miejsca, z których na pewno nikt nie miał zdjęcia. Niechętnie zabieram na pokład takie osoby.

Brzmi trochę jak narzekanie kierowcy, który stoi w korku, na korki. Narzekasz na współczesną turystykę, a sam pływasz w różne miejsca i żyjesz z turystyki.

– Staram się działać w przeciwnym kierunku. Jeżdżę w różne lokalizacje, np. po sezonie.

Jest takie powiedzenie: jak chcesz odpocząć od morza, to weź wiosło i jedź tak długo pociągami, aż ktoś cię spyta, co to jest i tam odpocznij. Może tak trzeba?

Wszyscy opowiadają, dokąd pojadą, to ty skreślaj te miejsca i jedź w inne. Skorzystają na tym miejscowi. Ważny jest świadomy wybór. Gdy szukam noclegów, nie korzystam z popularnych portali, dopytuję, czy ktoś sam wynajmuje, czy jest jakiś operator, który na tym zarobi. Mam takie miejsce w centrum Neapolu, jest tam wszystko, czego mi trzeba – łóżko i prysznic, a 70-letnia Angela pilnuje, żeby rano były świeże rogaliki.



Ważne jest budowanie świadomości wśród miejscowych – jeśli postawią na masową turystykę, bez pomysłu, stracą swój lokalny skarb i już go nie odzyskają. Rozmienią ten skarb na drobne, w imię chwilowych zysków

* Robert Smagoń

• gdańszczanin, podróżnik, żeglarz, stały korespondent morskich periodyków. Od kilku dekad zajmuje się organizowaniem wyjazdów, obecnie są to głównie wyprawy żeglarskie na żaglowcu Baltic Beauty. W latach 2007-2021 prowadził „Bazę pod lasem” w Słowińskim Parku Narodowym. Od trzech lat współtworzy podcast marynistyczny Nasiębiernie.

Wróćmy do sportu zespołowego. Jak to jest z tym w Polsce?

– Przez chwilę było zespołowo.

Kiedy?

– W 2020 roku, gdy była pandemia, wówczas graliśmy w jednej drużynie. W hotelach obowiązywały ograniczenia i wzajemnie przekierowywały do siebie gości, wiedząc, gdzie są wolne miejsca. Było cudownie, ale się skończyło. Teraz żyjemy w innym świecie. Wojna za naszą granicą obudziła lęki, które mają wpływ także na turystykę. To wywołuje niepewność, którą widać np. w tym, jak późno rezerwuje się noclegi czy usługi.

To, co zrobić, żeby u nas było zespołowo?

– Weźmy organizacje turystyczne, na różnych szczeblach, one grają z ogromnymi graczami, jak wielkie biura podróży czy hotele. Kowalski, który prowadzi małe biuro usług rowerowych, nie jest dla nich partnerem. A skoro są to organizacje dofinansowane z pieniędzy samorządowych czy państwowych, to powinny skupiać się na małych graczach. Duzi sobie poradzą. Sam miałem taki moment, w którym bałem się, że duży armator nas pochłonie.

I jak sobie poradziliście?

– Udało się nam utrzymać rodzinny charakter przedsięwzięcia. Także dzięki temu, że sami wychowujemy swoje kadry. Mamy ludzi, którzy zaczynali z nami pływać na rejsach edukacyjnych, gdy byli jeszcze w podstawówce, a teraz sami są oficerami. Oni znają... zaraz, bo dojdziemy do wizji, misji i przesłania korporacyjnego, ale chyba tak to trzeba nazwać – znają ducha tej firmy.

Rodzinność pozwala na autentyczność, o której tyle tu mówię. Kiedyś o osobach, które korzystały z usług hotelu, pensjonatu czy restauracji mówiło się „nasz gość”. Korporacyjne hotele mówią: „klient”. To ma inny wydźwięk. Oczywiście, nie czarujmy się, my w naszym biznesie także zarabiamy, ale człowiek, który korzysta z naszych usług, to dla nas jest ktoś specjalny. Często zastanawiam się, czy te semantyczne zmiany z „gościa” na „klienta” są przyczyną czy skutkiem.

Kto w takim razie w Europie traktuje turystykę zespołowo?

– Dania, to jest wzorcowy przykład, choć może za długo chwilami dywagują nad niektórymi tematami, tworząc komisję do powołania zespołu, do wyboru ciała, które wskaże metodę losowania.

Ale co sprawia, że są takim wzorem?

– Przewidują przyszłość, wyciągając wniosek z popełnionych błędów. Podam przykład z Bornholmu. Tam booking.com na masową skalę jest nielegalny. Jeśli zaczynasz wynajmować więcej lokali, to koszty gwałtownie rosną – drastycznie wzrasta podatek, piętrzą się wymagania, ograniczenia, zgody, odbiory.

Gdy masz mieszkanie i jeden domek, to płacisz symboliczny podatek od wynajmu. To jest wsparcie, bo dzięki temu ty, lokalny mieszkaniec, możesz sobie dorobić. Proste, a genialne.

Byłem na spotkaniu w portowym mieście Nexø, gdzie deliberują na temat powstania hotelu, myśląc o tym, w jaki sposób na jego obecności mogą stracić miej-

scowi. My za to się cieszymy z kolejnych milionów pasażerów, które bije gdańskie lotnisko.

Co w tym złego?

– Niewiele z tego mamy. Dlaczego na przykład nie wprowadzić opłaty od pasażera? Znam lotniska, które tak robią, sam nieraz płaciłem. Mieszkańcy województwa pomorskiego powinni korzystać z portu lotniczego za darmo, ale każdy, kto jest spoza, powinien zapłacić 10-12 euro za operację. Pieniądże otrzymywałby samorząd. Przecież nikt nie zrezygnuje z tego powodu z przylotu do Gdańska. A gdyby jednak, to znaczy, że prawdopodobnie ta osoba wygenerowałaby nam tylko śmieci, zużyła wodę, a żywiłaby się w Biedronce.

Dlaczego jako lokalna społeczność mamy pomagać zarabiać komuś, a nic z tego nie mieć? Tracimy taką szansę na wpływ z podatków.

Co z cruiserami, o których rozmawialiśmy?

– Dokładnie to samo – powinna być wprowadzona opłata. Choć w przypadku cruiserów najczęściej kończy się to tak, że szukają alternatywnych portów, gdy ktoś chce od nich dodatkowych pieniędzy. Jak tylko mogą uciekają z kosztami. Płacą dopiero, gdy z pewnych miejsc turystycznych nie mogą zrezygnować.

Czy te zmiany w turystyce, zanikanie autentycznych miejsc, można jeszcze odwrócić?

– Według mnie to proces nieodwracalny, ale można go spowalniać.

W jaki sposób?

– Samorządy powinny bronić się przed przesyleniem turystyką, m.in. nie pozwa-

lając na budowę wielkich hoteli. Krótkoterminowo to zysk z nieruchomości, ale na dłuższą metę nie jest to korzystne.

Warto tworzyć produkty regionalne, które są dobrem i dziedzictwem kulturowym danego miejsca. Podam ci przykład z mojej branży. W Szwecji czy Szkocji nadmorskie miasta skupiają się wokół historii szkutnictwa. Wokół tego organizuje się festiwale, ale i warsztaty, na które zapisują się ludzie i przybywają w różnych porach roku. Uczą się budowania statków czy zaplatania lin. Dookoła rozwija się „produkt” związany z rybołówstwem. Można więc wiele się nauczyć i wiele przekazać.

Na Borholmie wiele było hut szkła, postanowiono więc, że połączą sztukę ludową z tą nowoczesną. Niemcy na środkowej Odrze stworzyli produkt dookoła swojego charakterystycznego budownictwa – domów podcieniowych i szachulcowych. Promują tematyczne szlaki na wodzie, ale to wszystko łączy się np. z trasami rowerowymi.

Ważne jest budowanie świadomości wśród miejscowych – jeśli postawią na masową turystykę, bez pomysłu, stracą swój lokalny skarb i już go nie odzyskają. Rozmienią ten skarb na drobne, w imię chwilowych zysków.

Kiedy my się obudzimy?

– Zawsze będzie jakaś zadolowana grupa, która będzie czerpać zyski z tego, co wspólne, której będzie zależało na utrzymaniu status quo. Cała nadzieja w mieszkańcach, którzy zagłosują w wyborach, zmęczeni taką formą turystyki. Bo jakie są zyski z tego, że miejsce jest turystyczne? Według mnie żadne. Tłumy na mieście, wysokie ceny w lokalach gastronomicznych, problemy z wynajmem mieszkań czy korki. Kolejny przykład na prywatyzację zysków i uwspólnotowienie kosztów. ●
Joanna Wiśniowska

OGŁOSZENIE PŁATNE

Gdańsk/34445137



Zarząd Powiatu Puckiego ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony na dzierżawę nieruchomości, stanowiącej własność Powiatu Puckiego oznaczonej jako działki: nr **24/11** o pow. 0,3100 ha, nr **24/12** o pow. 0,3070 ha, nr **24/13** o pow. 0,3070 ha, nr **24/14** o pow. 0,3078 ha, nr **24/15** o pow. 0,3111 ha, nr **24/16** o pow. 0,3020 ha, nr **24/17** o pow. 0,3126 ha, nr **24/18** o pow. 0,3150 ha, nr **24/19** o pow. 0,3120 ha, nr **24/20** o pow. 0,3306 ha, nr **24/21** o pow. 0,3209 ha, nr **24/22** o pow. 0,3150 ha, nr **24/23** o pow. 0,3152 ha, nr **24/24** o pow. 0,3194 ha, nr **24/25** o pow. 0,3208 ha, nr **24/26** o pow. 0,3134 ha, nr **24/27** o pow. 0,3106 ha, nr **24/28** o pow. 0,3393 ha, nr **24/29** o pow. 0,3050 ha, nr **24/31** o pow. 0,3008 ha, nr **24/32** o pow. 0,3046 ha, nr **24/33** o pow. 0,3044 ha, nr **24/34** o pow. 0,3099 ha oraz część (o powierzchni 0,6254 ha) działki nr **24/10** o pow. całkowitej 0,8696 ha, **o łącznej powierzchni 7,8198 ha, położonej w Kłaninie**, obręb Parszkowo-Kłanino, gmina Krokowa, KW nr GD2W/00031946/3.

Dla terenu obejmującego przedmiotową nieruchomość brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krokowa, uchwalonym uchwałą nr III/23/2010 Rady Gminy Krokowa z dnia 29 grudnia 2010 r., zmienionym uchwałami nr XLIII/464/2014 Rady Gminy Krokowa z dnia 28 marca 2014 r. i nr XLVI/504/2014 Rady Gminy Krokowa z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krokowa, określono strefy funkcjonalne. Działki nr 24/11, 24/12, 24/13, 24/14, 24/15, 24/16, 24/17, 24/18, 24/19, 24/20, 24/21, 24/22, 24/23, 24/24, 24/25, 24/26, 24/27, 24/28, 24/29, 24/33, 24/34 i 24/10 obręb Parszkowo – Kłanino znajdują się w strefie funkcjonalnej oznaczonej na rysunku studium kolorem białym – „obszary rolnicze i zieleni krajobrazowej”. Działka nr 24/32 w obrębie Parszkowo – Kłanino znajduje się w strefie funkcjonalnej oznaczonej na rysunku studium kolorem brązowym – „obszary rozwoju zainwestowania wielofunkcyjnego – funkcje mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne, zagrodowe”. Działka nr 24/31 obręb Parszkowo – Kłanino w części znajduje się w strefie funkcjonalnej oznaczonej na rysunku studium kolorem brązowym – „obszary rozwoju zainwestowania wielofunkcyjnego – funkcje mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne, zagrodowe” oraz w części znajduje się w strefie funkcjonalnej oznaczonej na rysunku studium kolorem białym – „obszary rolnicze i zieleni krajobrazowej”.

Czynsz wywoławczy z tytułu dzierżawy wynosi 4.300,89 zł netto, wadium 850,00 zł. Dzierżawa nieruchomości rolnej zwolniona jest z podatku VAT zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 832).

Przetarg odbędzie się w dniu 18.09.2026 r. o godz. 10.30 w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pucku przy ul. E. Orzeszkowej 5 w Sali konferencyjnej na pierwszym piętrze.

Warunkiem dopuszczenia do przetargu jest **wpłacenie wadium** w pieniądzu lub obligacjach Skarbu Państwa **w terminie do dnia 14.09.2026 r.** W przypadku wpłacenia wadium w pieniądzu wpłaty należy dokonać na konto Starostwa Powiatowego w Pucku w Banku Millenium: 48 1160 2202 0000 0006 0369 1371. W przypadku wpłaty wadium w obligacjach Skarbu Państwa obligacje należy zdeponować w Starostwie Powiatowym w Pucku przy ul. E. Orzeszkowej 5. O uznaniu, że wadium wpłacono w wymaganym terminie, decyduje data wpływu środków pieniężnych na konto Starostwa Powiatowego w Pucku, bądź data złożenia do depozytu obligacji Skarbu Państwa.

Pełna treść ogłoszenia o przetargu została zamieszczona na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pucku w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.starostwo.puck.pl) oraz na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Pucku przy ul. Orzeszkowej 5. Szczegółowe informacje o przedmiocie dzierżawy i warunkach przetargu można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Pucku w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami, ul. E. Orzeszkowej 5, w Pucku lub pod nr telefonu: 58 673 42 09.

WICESTAROSTA
Tomasz Herrmann

Turcja

Dwa oblicza Stambułu

W niewielkiej piekarni zamawiam bułkę z kakaowym nadzieniem, tak zwane Çikolatal? Açma. Sprzedawca od razu pyta, skąd jestem. Gdy odpowiadam, że z Polski, uśmiecha się i opowiada, że jego kuzyn prowadzi salon fryzjerski w Warszawie.

Michał Ryniak

Od 14 stycznia 2026 roku do Stambułu można polecieć bezpośrednio z Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy. Trasę obsługują Polskie Linie Lotnicze LOT, a rejsy odbywają się cztery razy w tygodniu – w poniedziałki, środy, piątki i niedziele. Lot trwa około dwóch godzin i 50 minut. Postanowiłem sprawdzić, dlaczego warto skorzystać z tego połączenia.

STAMBUŁ TĘTNIAJĄCY ŻYCIEM

Głównym powodem mojej wyprawy do Turcji było przygotowanie fotoreportażu o Kurkpinar w Edirne, najstarszym turnieju tradycyjnych zapasów w oliwie. Gdy emocje związane z zawodami opadły, wróciłem do Stambułu. Przed wieczornym lotem do Gdańska miałem jeszcze jeden dzień. Postanowiłem sprawdzić, jak wiele można zobaczyć w zaledwie kilkanaście godzin.

Dzień zaczynam w Sultanahmet, historycznym sercu Stambułu. Nad dzielnicą góruje Błękitny Meczet, a jego minarety są widoczne niemal z każdego miejsca i szybko stają się najlepszym drogowskazem. Po kilku minutach docieram na rozległy plac pomiędzy Błękitnym Meczetem a Hagią Sophią, która od dłuższego czasu skrywa się pod rusztowaniami związanymi z pracami konserwatorskimi. Turysty ustawiają się do zdjęć na tle dwóch najbardziej rozpoznawalnych budowli miasta, a kilka metrów dalej mieszkańcy szukają chwili wytchnienia w cieniu drzew.

Nie spędzam tam wiele czasu. Sultanahmet niemal przez cały dzień przyciąga tłumy turystów, dlatego ruszam w stronę wybrzeża. Po drodze zaglądam w wąskie uliczki pełne sklepów i straganów. Można tu kupić niemal wszystko, od pamiątek i tureckich słodczy po świeże owoce i przyprawy. Nad ulicami powiewają czerwone flagi z półksiężycem i gwiazdą, a z każdym krokiem zbliżam się do tętniącej życiem dzielnicy Eminönü.

To właśnie z Eminönü każdego dnia tysiące mieszkańców i turystów przeprawiają się promami na drugi brzeg Bosforu. Przed wejściem na przystań kupuję Istanbulkart, kartę umożliwiającą korzystanie z niemal całej komunikacji miejskiej: tramwajów, metra, autobusów i promów. Sam rejs kosztuje około 50 lir, czyli niespełna 5 zł. Trudno o tańszy sposób, by zobaczyć panoramę Stambułu.



• **Stambuł w okolicy przystani w Kadıköy. Kawiarnie, niewielkie sklepy i mieszkańcy spieszący do swoich codziennych spraw**

FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Im bliżej wybrzeża, tym donośniej słychać krzyk mew, a w powietrzu unosi się zapach morza i grillowanych ryb. Kilka minut później stoję już na pokładzie promu płynącego do azjatyckiej części miasta.

ZA BOSFOREM JEST ZUPEŁNIE INNY STAMBUŁ

Prom powoli odbija od nabrzeża. Za rufą zostaje europejska część Stambułu z charakterystyczną sylwetką Hagii Sophii i Błękitnego Meczetu, a przede mną otwiera się Bosfor, cieśnina od wieków łącząca Morze Czarne z Morzem Marmara i jednocześnie rozdzielająca Europę od Azji.

Z perspektywy promu widać, jak rozległy jest Stambuł. Historyczna architektura zlewa się z piętrzącymi się biurowcami na horyzoncie. Bosfor to nie tylko promy pełne mieszkańców i turystów. Co rusz przepływają tędy ogromne statki handlowe i tankowce, przypominając, że cieśnina jest jednym z najważniejszych szlaków żeglugowych świata.

Po około dwudziestu minutach prom przybija do przystani w Kadıköy. Już po wyjściu na ląd czuć, że to zupełnie inny Stambuł.

*Od 14 stycznia 2026 roku do
Stambułu można polecieć
bezpośrednio z Portu
Lotniczego Gdańsk
im. Lecha Wałęsy*

Zamiast kolejek do zabytków są kawiarnie, niewielkie sklepy i mieszkańcy spieszący do swoich codziennych spraw. Choć turystów nie brakuje, to właśnie tutaj łatwiej poczuć codzienny rytm miasta.

Po drodze zatrzymuję się w niewielkiej piekarni. Zamawiam bułkę z kakaowym nadzieniem, tak zwane Çikolatalı Açma. Sprzedawca od razu pyta, skąd jestem. Gdy mówię, że z Polski, uśmiecha się i opowiada, że jego kuzyn prowadzi salon fryzjerski w Warszawie. Kiedy wspominam, że przyjechałem do Turcji fotografować Kurkpinar, wyraźnie się ożywia. Nie spodziewałem się, że ktoś z Polski zna ten turniej. Przez chwilę rozmawiamy o zapasach. Na pożegnanie prosi o mój profil na Instagramie. Chce zobaczyć zdjęcia z Edirne.

SPOKOJNA WAKACYJNA ATMOSFERA

Żegnaj się ze sprzedawcą i ruszam przed siebie. Jedna z bocznych ulic przyciąga wzrok setkami kolorowych parasoli zawieszonych nad głowami przechodniów. To jedno z najciekawszych fotografowanych miejsc w Kadıköy. Wystarczy jednak odejść kilkadziesiąt metrów dalej, a ulice znów wypełniają niewielkie sklepy, kawiarnie i mieszkańcy zajęci codziennymi sprawami.

Spacer prowadzi mnie nad brzeg Bosforu. Kilkaset metrów od lądu, na niewielkiej wyspie, stoi Wieża Leandra, jeden z najbardziej charakterystycznych symboli Stambułu. Według jednej z miejscowych legend właśnie tutaj sułtan ukrył swoją córkę, chcąc uchronić ją przed przepowiednią o śmierci po ukąszeniu przez węży.

Przez wieki pełniła różne funkcje, od latarni morskiej po punkt obserwacyjny, dziś jest jedną z najchętniej fotografowanych budowli w mieście. Z promenady w Modzie doskonale widać, jak za nią nieustannie przepływają promy, statki handlowe i prywatne łodzie.

Znacznie większym zaskoczeniem okazuje się jednak to, co dzieje się tuż przy brzegu.

Skaliste nabrzeże pełne jest mieszkańców, głównie starszych osób, które przychodzą tu popływać, opalić się i porozmawiać. Między nimi spacerują mewy, cierpliwie czekające na pozostawione resztki jedzenia. Panuje spokojna, wakacyjna atmosfera.

Po dłuższej chwili obserwacji pora wracać do Sultanahmet. Muszę odebrać bagaż z hotelu i ruszyć na lotnisko. Tym razem zamiast promu wybieram metro. Korzystam z tej samej Istanbulkart, dzięki której bez problemu przesiadam się między kolejnymi środkami transportu. W wagonie nie ma już turystów. Jadę ramię w ramię z mieszkańcami wracającymi z pracy, zmęczonymi po całym dniu i wpatrzonymi w ekrany telefonów.

W NIECAŁE TRZY GODZINY DO STAMBUŁU

Kilkanaście godzin wystarczyło, by zobaczyć dwa zupełnie różne oblicza Stambułu. Jedno tworzą monumentalne zabytki Sultanahmet i tłumy turystów. Drugie odnajduję po azjatyckiej stronie Bosforu, gdzie życie płynie wyraźnie spokojniej, mieszkańcy odpoczywają nad wodą, codzienność toczy się własnym rytmem. Do Gdańska wracam z przekonaniem, że jeden dzień pozwala jedynie musnąć to miasto, ale czasem właśnie tyle wystarczy, by nabrać ochoty na kolejną wizytę. ●

KULTURA | XII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL TEATRALNY „POCIĄG DO MIASTA”

Teatr wychodzi do ludzi i pyta: czym jest dziś wspólnota?

Na placach, podwórkach, czy przed Miejską Halą Targową, po raz dwunasty będzie można oglądać spektakle w ramach organizowanego przez Teatr Gdynia Główna Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Pociąg do Miasta”. Tegoroczna edycja, odbywająca się od 3 do 9 sierpnia, poświęcona jest wspólnocie – tematowi szczególnie ważnemu w roku 100-lecia Gdyni. Przez siedem dni miasto stanie się przestrzenią spotkań, rozmów i sceną teatru, który opowiada o rzeczywistości a zarazem zaprasza mieszkańców do jej współtworzenia.

Od początku swojego istnienia „Pociąg do Miasta” działa według zasady, która zmienia tradycyjne myślenie o teatrze: to teatr wychodzi w miasto, zanurza się w jego rytm i zaprasza widzów do spotkania tam, gdzie nikt się go nie spodziewa. Przedstawienia nie odbywają się w tradycyjnych salach, ale w przestrzeni miasta. Sceną stają się miejsca, które na co dzień pełnią zupełnie inne funkcje: place, podwórka, hale, skwery czy zaułki Gdyni.

Tegoroczna, dwunasta edycja festiwalu odbywa się pod hasłem „Stacja Wspólnotowość”. To nawiązanie zarówno do idei wydarzenia, jak i do jubileuszu 100-lecia Gdyni. Organizatorzy zachęcają, by spojrzeć na historię miasta przez pryzmat ludzi i relacji, które tworzyli. Przypominają, że Gdynia od początku rozwijała się dzięki współpracy – mieszkańców, robotników, społeczników, sąsiadów i wszystkich tych, którzy swoją codzienną pracą współtworzyli miasto.

Siedem spektakli, siedem spojrzeń na współczesność

Program festiwalu składa się z siedmiu spektakli wyłonionych w konkursie. Każdy z nich podejmuje temat wspólnoty z innej perspektywy i pokazuje, jak bardzo zmieniło się znaczenie tego słowa. Będą zatem historie o kobiecej solidarności i oddolnym aktywizmie, o relacjach rodzących się podczas monotonnej pracy, o rodzinach próbujących porozumieć się mimo narastających konfliktów oraz o ludziach mierzących się z samotnością, stratą i potrzebą obecności drugiego człowieka. Przyjrzymy się także współczesnym modelom ojcostwa, odpowiedzialności za środowisko naturalne oraz społecznym lękom i uprzedzeniom, które coraz częściej wpływają na funkcjonowanie lokalnych społeczności. Choć historie rozgrywają się w różnych światach i opowiadają o odmiennych doświadczeniach, wszystkie prowadzą do podobnego pytania: co sprawia, że grupa ludzi staje się wspólnotą i jak łatwo można tę wspólnotę utracić.

Kultura, która zaprasza do rozmowy

Festiwal nie kończy się wraz z ostatnią sceną przedstawienia. Po każdym spektaklu odbędzie się otwarte spotkanie z twórcami i twórczyniami. Rozmowy poprowadzi reżyserka i kuratorka artystyczna Teatru Gdynia Główna Monika Jarząbek. Będzie to okazja do



fot. Paweł Liszkowski Aqua Sapiens

zadawania pytań, poznania kulis powstawania przedstawień i wspólnej refleksji nad tematami poruszonymi na scenie.

*W jubileuszowym roku Gdyni
festiwal porusza temat
wspólnotowości i zadaje pytanie:
„Czy w świecie pełnym podziałów
wciąż potrafimy być razem?”
Miasto jako scena, mieszkańcy
jako współuczestnicy”*

Jak patrzeć na teatr? Spektakle i nauka uważności

Nowością tegorocznej edycji festiwalu jest codzienny cykl warsztatów „Trening uważnego widza i uważnej widzki”, rozwijający ideę aktywnego uczestnictwa w odbiorze teatru. Spotkania odbywać się będą przed każdym spektaklem i mają pomóc uczestnikom świadomie odbierać teatr. Jak opisać to, co dzieje się na scenie? Na co zwracać uwagę? Jaką rolę odgrywa światło, muzyka, ruch czy przestrzeń? Odpowiedzi na te pytania uczestnicy będą szukać wspólnie z prowadzącym warsztaty dramaturgem Szymonem Wróblewskim. To propozycja zarówno dla osób, które regularnie oglądają spektakle, jak i tych, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z teatrem.

Każdy może zostać krytykiem

Festiwal zachęca również publiczność do zabrania głosu. Towarzyszący wydarzeniu konkurs „Młoda Krytyka” skierowany jest do wszystkich, którzy po obejrzeniu spektaklu chcą podzielić się własnymi refleksjami. Organizatorzy nie oczekują akademickich analiz ani spe-

cjalistycznego języka. Liczy się osobista perspektywa, emocje i autentyczna reakcja na obejrzone przedstawienie. Nadesłane recenzje będą publikowane na festiwalowym blogu, a autorzy i autorki najlepszych tekstów otrzymają nagrody.

Teatr dostępny dla wszystkich

Od pierwszej edycji „Pociąg do Miasta”, Teatr Gdynia Główna pokazuje, że teatr może pojawić się dokładnie tam, gdzie toczy się życie mieszkańców. A uczestnictwo w kulturze nie jest przywilejem, ale fundamentem społeczeństwa. Dlatego wszystkie wydarzenia festiwalowe pozostają bezpłatne. W ten sposób w spektaklach, spotkaniach i warsztatach mogą uczestniczyć zarówno stali bywalcy teatrów, jak i osoby, które z taką formą sztuki spotkają się po raz pierwszy. Idea tegorocznej edycji festiwalu „Stacja Wspólnotowość” jest prosta: aby teatr stał się miejscem prawdziwego spotkania – nie tylko aktorów z publicznością, lecz przede wszystkim człowieka z człowiekiem.

*Idea tegorocznej edycji festiwalu
pod hasłem „Stacja Wspólnotowość”
jest prosta: aby teatr stał się
miejscem prawdziwego spotkania
– nie tylko między aktorami
a publicznością, lecz przede
wszystkim między ludźmi*

Pełen program Festiwalu
dostępny na stronie:
teatrgdyniaglowna.pl

Droga Aniu,

z głębokim smutkiem przyjęliśmy
wiadomość o śmierci
Twojego Taty**Eugeniusza**W tych bolesnych chwilach składamy Ci
szczerze wyrazy współczucia oraz słowa wsparcia.
Niech pamięć o Tacie i wspólnie przeżytych chwilach,
a także życzliwość bliskich przyniosą Ci siłę oraz ukojenie w czasie żałoby.

Łączymy się z Tobą i Twoją Rodziną w smutku.

Koleżanki i Koledzy
z Pomorskiego Biura Planowania Regionalnego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445486



Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl****Burmistrz Miasta Ustka**
informuje, że:na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka,
ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 3
został wywieszony na okres 21 dni**wykaz nieruchomości,
przeznaczonej do oddania
w dzierżawę:**– teren stanowiący część działki nr 552/3,
położony w Ustce przy ul. Grunwaldzkiej
na rzecz PSS „Społem” pod indywidualne
miejsce parkingowe.

Gdańsk/34445869



DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi • Ogłoszenia
Nekrologikontakt_komunikaty@wyborcza.pl
nekrologi@wyborcza.pl**nekrologi.wyborcza.pl****NEWSLETTERY**
WYBORCZEJWszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters**wyborcza.pl****OGŁOSZENIE**Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia
1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399)**Prezydent Miasta Gdańska**informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 17 lipca 2026 r. na okres
21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości
objętych niżej wymienionymi zarządzeniami
wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu
15 lipca 2026 r.**ZARZĄDZENIE Nr 1201/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1202/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1203/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1204/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1205/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1206/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1207/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1208/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta
Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.**ZARZĄDZENIE Nr 1209/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
lokalu mieszkalnego stanowiącego własność Gminy
Miasta Gdańska przeznaczonego do sprzedaży wraz
z ułamkową częścią gruntu w trybie bezprzetargowym na
rzecz najemcy tego lokalu.**ZARZĄDZENIE Nr 1210/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
nieruchomości zabudowanej garażem, stanowiącej
własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej
do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz
najemcy garażu oraz wyrażenia zgody na ustanowienie
służebności drogi koniecznej do garażu.**ZARZĄDZENIE Nr 1211/26****PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA**w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu
zawierającego lokal mieszkalny stanowiący własność
Gminy Miasta Gdańska, przeznaczony do zbycia w trybie
przetargu ustnego nieograniczonego.**GDAŃSK**ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl**Stwórz**
Miejsce
PamięciWejdź
na serwis
odeszli.plDziel się
wspomnieniami
o bliskich,
których
już z nami
nie ma

pomoc@odeszli.pl

tel. 22 55 55 383

22 55 55 399

22 55 55 555

Gdańsk/34445863

wyborcza ŁÓDŹ TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Joanna Chudzińska

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. MARCIN STEPIEN / AGENCIA WYBORCZA

Łódzka gastronomia

Tu piątek jest święty ▶ 6-7

• Izabela Brzozowska, właścicielka jadłodajni Do Syta

Dwie Polski w taksówce

Wyzwiska i hymn Ukrainy

Tymur Pavlenko ma 52 lata. Do Łodzi przyjechał krótko po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny w jego kraju. Pytam Tymura, czy sam dostrzega, że rosną antyukraińskie nastroje w Polsce. – Staram się nie brać do siebie negatywnych komentarzy. Czasem ktoś krzyczy na ulicy lub w sklepach, bym wracał na Ukrainę, czasem ktoś wyzywa mnie bez powodu. Najczęściej są to młodzi mężczyźni wracający nocami z Piotrkowskiej – przyznaje.

▶ 2



FOT. TOMASZ STANCIK / AGENCIA WYBORCZA.PL

Młodzi uciekają z Łodzi

Karolina już pakuje walizki

Pod koniec miesiąca wróci do rodzinnego Gdańska. Kilka lat temu przyjechała do Łodzi z przekonaniem, że to właśnie tutaj – w mieście Szkoły Filmowej – będzie mogła rozwijać swoją pasję. Dziś, przyznaje, że mimo wielu prób nie udało jej się znaleźć pracy w zawodzie. – Z mojego roku właściwie wszyscy wyjechali do Warszawy – mówi. Nie jest to pojedyncza historia. 32 proc. osób w wieku 18–24 lata chce wyjechać z Łodzi.

▶ 3

Działacze KO w spółkach

Tajna partyjna legitymacja

„Czy należy pan do Koalicji Obywatelskiej?” Zadając to pytanie prezesom łódzkich spółek komunalnych, nie spodziewam się, że zostaną posądzony o niemoralność i naruszanie prywatności, usłyszę wyrazy oburzenia i odniesienia do orientacji seksualnej. A kontekst jest jasny. Co by było, gdyby władze Łodzi wzięły przykład z prezydenta Rafała Trzaskowskiego (KO), który postanowił wyrugować partyjnych działaczy z władz spółek?

▶ 4-5

Dwie Polski w taksówce Tymura

Wyzwiska i hymn Ukrainy

Polska to kraj, w którym jednego dnia ktoś przypomina Tymurowi, że jest obcy. A drugiego – ktoś inny daje mu poczucie, że nie jest sam.

Maria Stefańska

Tymur Pavlenko ma 52 lata. Do Łodzi przyjechał krótko po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny w jego kraju. Z zawodu jest prawnikiem. W Ukrainie wykonywał ten zawód przez prawie 20 lat. W Polsce od 2022 roku pracuje jako taksówkarz, średnio 45-50 godzin w tygodniu. To, co zarobi, wysyła żonie Irynie i córce Olenie, które zostały w Odessie.

– Na początku trudno było mi się odnaleźć, ale nie miałem wyjścia. Musiałem szybko znaleźć pracę, by moja rodzina nie została bez pieniędzy. Nie znałem języka, dlatego nawet nie liczyłem na to, że znajdę tu pracę w zawodzie prawnika – opowiada.

„W POLSCE TWORZY SIĘ
ATMOSFERA POGROMOWA”

I dodaje: – Olena studiuje medycynę. Jej kole-dzy i koleżanki z kierunków humanistycznych



• Łódź, rok 2022. Marsz jedności z Ukrainą

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

większość czasu uczą się online, jednak ona, z racji kierunku, musi częściej bywać na uczelni. Codziennie się o nią boje, nawet jeśli nie musiała jeszcze uciekać do schronu. To może wydarzyć się zawsze.

Tymur przeprowadzał się już kilka razy. Teraz za 1400 zł wynajmuje kawalerkę na łódzkim Polesiu. Z wynajmem do tej pory nie miał problemu. – Niekiedy właściciele nawet woleli wynająć mieszkanie komuś z Ukrainy. To było dziwne, bo spodziewałem się czegoś zupełnie innego.

Media coraz częściej opisują sytuację, w których dochodzi do ukraińskich incydentów.

Ostani – we Wrocławiu. W niedzielę, 26 lipca, na ulicy Okulickiego brutalnie pobito 20-latkę oraz 21-letni mężczyznę, oboje narodowości ukraińskiej. Sprawcy zostali zatrzymani.

Kolejny incydent wydarzył się w poznańskim tramwaju – sprawcy pobili 67-latkę, który stanął w obronie chłopca z Ukrainy. Do sieci trafiło krótkie nagranie fragmentu zdarzenia. Sły-

chać na nim, jak jeden z pasażerów zwracał się do 67-latka następującymi słowami: „Ty stary ch*je*, wypier* do nich [do Ukrainy – red.]”.

– W Polsce tworzy się atmosfera przedpogromowa. Mówię to z pełną odpowiedzialnością. Trzeba postawić pytanie, czy politycy, którzy dziś sprawują władzę albo aspirują do jej sprawowania, będą mieli dość rozsądku, żeby te nastroje ostudzić? Oczywiście to nie umyka uwadze ukraińskich żołnierzy, którzy mają żony, dzieci i rodziców mieszkających w Polsce – mówiła w rozmowie z Dorotą Roman Monika Andruszewska, polska dziennikarka relacjonująca wojnę w Ukrainie od 2014 roku.

I dodawała: – Mam przyjaciółkę z Kijowa, która w 2022 roku uciekła do Polski z trójką dzieci. Kilka tygodni temu wyjechała z Polski do jednego z krajów bałkańskich. Napisała, że pierwszy raz od dawna czuje się bezpiecznie. Nie boi się, iż jej dzieci zostaną pobite za to, że mówią po ukraińsku.

TYMUR I DWIE
TWARZE POLSKI

Pytam Tymura, czy sam dostrzega, że rosną antyukraińskie nastroje w Polsce. – Staram się nie brać do siebie negatywnych komentarzy. Czasem ktoś krzyczy na ulicy lub w sklepach, bym wracał na Ukrainę, czasem ktoś wyzywa mnie bez powodu. Najczęściej są to młodzi mężczyźni wracający nocami z Piotrkowskiej – przyznaje. – Jesteś w stanie przytoczyć jakąś wyjątkowo nieprzyjemną dla siebie sytuację? – pytam.

– To był piątek lub sobota. Do taksówki wsiadło trzech chłopaków, jeden z nich usiadł z przodu. Ci dwaj na tylnym siedzeniu najpierw wul-

garnie rozmawiali o Ukraińcach. Nie przysłuchiwałem im się, poza tym mówili dość niewyraźnie. Jedyne, co udało mi się zrozumieć to „jeb*ć banderowców”. Potem włączyli na telefonie jakąś wypowiedź Putina i przekazali telefon chłopakowi siedzącemu obok mnie. Nazywali Putina „prawdziwym facetem”, kimś, kto w końcu robi porządek. Pomyślałem wtedy: Obyście nigdy nie musieli stanąć ze swoim „bohaterem” twarzą w twarz.

Jednocześnie zauważa: – To byli młodzi ludzie. Pewnie usłyszeli prorosyjskie tezy i powtarzają je bezwiednie. Nie winię ich za to. Ukraińcy naprawdę woleliby wrócić do siebie. To wojna nas tu przywiodła. I to zwykli ludzie tracą na wojnie najwięcej.

Mówiąc o antyukraińskich nastrojach w Polsce Tymur używa takiego porównania: – Jeden sąsiad napadł na drugiego i ten drugi musiał uciekać do trzeciego. Sąsiad ciepło go ugościł: zrobił herbatę, podał obiad, ale gdy gość zaczął zapraszać swoich przyjaciół i czuć się jak u siebie, usłyszał, że przecież wcale u siebie nie jest.

Nie chce generalizować, bo przecież ludzie są różni, zarówno Polacy, jak i Ukraińcy. Zawsze będzie wspominał inny kurs w Łodzi: młoda Polka po rozmowie, zanim wysiadła z taksówki, zaśpiewała mu fragment hymnu Ukrainy.

Dla Tymura te dwie sytuacje – wyzwiska i śpiewany hymn – są obrazem Polski, jaką poznał po 2022 roku. Kraju, w którym jednego dnia ktoś przypomina mu, że jest obcy, a drugiego – ktoś inny daje mu poczucie, że nie jest sam.

Nadal codziennie wyjeżdża taksówką na łódzkie ulice. Wysyła pieniądze żonie i córce. Wciąż czeka na dzień, kiedy będzie mógł wrócić do Odessy. ●

Łódź w remoncie

Do wymiany idą wysłużone tory tramwajowe

W Łodzi trwają remonty torowisk tramwajowych. W ostatnich miesiącach realizowane są kolejne inwestycje, które jeszcze kilka lat temu wydawały się odległymi planami.

Jerzy Walczyk

Modernizowane są przede wszystkim najbardziej wyeksploatowane rozjazdy i luki tramwajowe, których zły stan wpływał nie tylko na komfort podróży, ale również na punktualność komunikacji miejskiej.

Łuki tramwajowe
do wymiany

W ostatnim czasie zakończono wymianę luków tramwajowych na Rondzie Lotników Lwowskich.

Nowe torowisko ma zapewnić cichszą i płynniejszą jazdę oraz wyeliminować konieczność wprowadzania ograniczeń prędkości.

Prace objęły również skrzyżowanie Al. Kościuszki i Al. Mickiewicza. To jeden z najbardziej obciążonych



• Torowisko tramwajowe zostanie wymienione na odcinku Plac Reymonta - Plac Niepodległości. Łódź, 25 kwietnia 2025 roku

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

węzłów tramwajowych w centrum Łodzi. Aktualnie pracownicy Zakładu Torów i Sieci MPK Łódź wymieniają tam luki tramwajowe, które od lat wymagały kompleksowej modernizacji. Równolegle odnowiono także

fragment torowiska na skrzyżowaniu Al. Kościuszki i ul. Andrzeja Struga.

To jednak nie koniec inwestycji.

Kolejny etap prac
na Placu Reymonta

W kwietniu 2026 roku wymieniono luki tramwajowe w południowej części Placu Niepodległości, a już w połowie sierpnia rozpocznie się kolejna ważna inwestycja. Tym razem drogowcy wymieniają luki tramwajowe na Placu Reymonta – na relacji z ul. Piotrkowskiej w kierunku ul. Przybyszewskiego.

Remont będzie jednak oznaczał poważne utrudnienia dla pasażerów. Plac Reymonta to jeden z kluczowych punktów łódzkiej sieci tramwajowej, dlatego zamknięcie tego odcinka znacząco skomplikuje ruch w rejonie Górniaka. Konieczne będzie wyznaczenie objazdów oraz wprowadzenie zmian w kursowaniu kilku linii tramwajowych.

W drugim etapie prac zostanie wymienione torowisko tramwajowe na odcinku od Placu Reymonta do Placu Niepodległości. Prace w sumie potrwają około trzech miesięcy, do października 2026 roku. W tym czasie

wstrzymany zostanie ruch tramwajowy na ul. Przybyszewskiego, na odcinku od ul. Kilińskiego do Placu Reymonta. Zawieszono zostanie również kursowanie tramwajów Łódzkiego Tramwaju Regionalnego (ŁTR) od centrum miasta w kierunku południowym do Ronda Lotników Lwowskich. Należy też pamiętać, że obecnie trwają prace drogowe na Placu Wolności, Nowowiejskiej i Legionów, dotyczące nawierzchni torowisk tramwajowych.

Nowe drogi w Łodzi

Utrudnienia odczują również kierowcy. W pierwszym etapie prac jadący ul. Sieradzką od strony ul. Wólczarńskiej będą mogli skręcić w lewo w ul. Piotrkowską i przez Plac Reymonta dojechać do ul. Przybyszewskiego w kierunku ul. Kilińskiego. Niewykłuczone, że przejazd ul. Piotrkowską przez remontowany odcinek będzie odbywał się pod ruchem, jednym pasem w kierunku ul. Pabianickiej.

Pomocą dla kierowców ma być nowy układ drogowy na terenie Ogrodów Geyera. Niedawno informowa-

liśmy o budowie wewnętrznej ulicy, która połączy Wólczarńską z Piotrkowską. Obecnie droga jest w trakcie procedury przekazania miastu.

Jego uruchomienie nastąpi po zakończeniu tej procedury. Jest to planowane na koniec sierpnia tego roku, po czym na początku września zostanie wprowadzona stała organizacja ruchu. Wówczas Łodzianie będą mogli już w pełni z niego korzystać, co uporządkuje ruch w tym obszarze i umożliwi korzystanie z nowych dróg, a także ścieżek rowerowych będących jego integralną częścią – informuje Marek Thorz z biura prasowego firmy Atal.

W planach są następne remonty punktowe. Po zakończeniu wymiany luków na skrzyżowaniu Al. Kościuszki i Al. Mickiewicza kolejną inwestycją będzie modernizacja luków tramwajowych na skrzyżowaniu ul. Piotrkowskiej z Al. Mickiewicza, w kierunku przystanku Piotrkowska Centrum.

W tegorocznych planach jeszcze jest remont torowiska i wymiany zwrotnic na skrzyżowaniu ul. Pomorska – ul. Kilińskiego. ●

Dlaczego młodzi uciekają z Łodzi

Karolina już pakuje walizki

– Nie widzę sensu mieszkania w Łodzi, gdy Warszawa jest tak blisko – mówi Jakub.

Maria Stefańska

W mieszkaniu Karoliny już stoją walizki. Pod koniec miesiąca wróci do rodzinnego Gdańska. Kilka lat temu przyjechała do Łodzi z przekonaniem, że to właśnie tutaj – w mieście Szkoły Filmowej – będzie mogła rozwijać swoją pasję. Dziś, jako absolwentka kierunku film animowany i efekty specjalne, przyznaje, że mimo wielu prób nie udało jej się znaleźć pracy w zawodzie.

– Z mojego roku właściwie wszyscy wyjechali do Warszawy – mówi. Sama kończy właśnie pracę nad animacją tworzoną wspólnie z przyjaciółką z Gdańska na potrzeby filmu. To ten projekt utwierdził ją w przekonaniu, że przyszłość chce budować właśnie tam.

– Jeśli chodzi o rynek pracy, Łódź jest filmowa właściwie tylko z nazwy. To gorzka diagnoza dla miasta, które przez lata budowało swoją tożsamość właśnie wokół kina – dodaje.

Jakub wraca na Śląsk

Jakub, który przyjechał ze Śląska, studiować realizację dźwięku w łódzkiej Akademii Muzycznej, przyznaje, że od początku nie myślał o tym, aby zostać tu po studiach. Do studiowania w Łodzi nakłoniły go pozytywne opinie o uczelni.

– Warszawa jest zaledwie godzinę drogi pociągiem, a oferuje znacznie więcej możliwości – mówi, dodając: – Nie widzę sensu mieszkania w Łodzi, gdy Warszawa jest tak blisko.

Dziś pracuje jako realizator nagrań i nagłośnień w Akademii Muzycznej w Katowicach oraz jako realizator techniczny dźwięku w TVP. Niebawem



• **32 proc. Łódzian w wieku 18-24 lata chce wyjechać z Łodzi w ciągu trzech lat** FOT. RAWPIXEL.COM/SHUTTERSTOCK

planuje przeprowadzkę do Warszawy, by dalej rozwijać się w swojej branży.

Lena ma przed sobą jeszcze rok studiów i obronę pracy magisterskiej z zarządzania na Uniwersytecie Łódzkim. Plan na życie? – Wyjeżdżam do Warszawy. Słyszałam od znajomych, że tam placą zdecydowanie więcej – mówi.

Już śledzi oferty pracy w stolicy, jest pewna, że tam łatwiej niż w Ło-

dzi będzie jej rozpocząć zawodową karierę.

Antonina zrobiła coś, czego studenci zazwyczaj nie robią: przeniosła się z Warszawy do Łodzi. Powód – studia z produkcji muzycznej. Wcześniej w stolicy studiowała grę na altówce. Dla niej jednak Łódź od początku była etapem, a nie miejscem, z którym wiązała swoją przyszłość. Powrót do rodzinnego miasta był więc naturalnym krokiem.

Dziś mieszka w Warszawie, gdzie od roku pracuje w jednej z redakcji muzycznych. – Rynek pracy w moim zawodzie jest znacznie większy w stolicy – tłumaczy.

Łódź poza czołówką rankingu miast dla młodych

Nie są to pojedyncze historie. 32 proc. osób w wieku 18–24 lata chce wyjechać z Łodzi w ciągu trzech lat – pisaliśmy w „Wyborczej” dwa lata temu. Kluczową rolę odgrywają perspektywy zawodowe i wysokość wynagrodzeń.

Młodzi ludzie wyjeżdżają przede wszystkim dlatego, że uważają, iż w innych miastach – zwłaszcza w Warsza-

wie – łatwiej znaleźć pracę zgodną z wykształceniem, rozwijać karierę i zarabiać więcej. W przypadku części branż, takich jak film czy muzyka, problemem jest także niewielka liczba ofert pracy w Łodzi. Pozostałe czynniki – jakość życia, estetyka miasta czy przywiązanie do rodzinnych stron – zwykle jedynie wzmacniają decyzję o wyprowadzce.

Potwierdzają to wyniki „Rankingu przyjaznych miast – życie dla młodych” z 2024 roku. Miasta oceniano m.in. pod kątem rynku pracy, możliwości edukacyjnych, dostępności mieszkań, oferty kulturalnej, komunikacji i jakości życia młodych mieszkańców. Na pierwszych miejscach znalazły się Wrocław, Warszawa, Kraków, Poznań i Gliwice. Łódź nie zdołała przebić się do czołówki.

Eksperci: Sytuacja się poprawia

– Odływ absolwentów z Łodzi od lat pozostaje jednym z głównych problemów miasta. Młodzi najczęściej wybierają Warszawę i inne duże ośrodki, kierując się wyższymi zarobkami, większą liczbą ofert pracy oraz lepszymi możliwościami rozwoju zawodowego – mówi dr Dorota Kałuża-Kopias z Katedry Demografii Uniwersytetu Łódzkiego.

I podkreśla: – Wyjazd nie zawsze oznacza decyzję na całe życie. Wielu traktuje go jako etap zdobywania doświadczenia, a do powrotu mogłyby ich zachęcić atrakcyjne miejsca pracy, dostępne mieszkania i wysoka jakość życia.

Zwraca uwagę na dane GUS z lat 2002–2024, z których wynika, że choć Łódź nadal ma jeden z najsłabszych bilansów migracyjnych wśród największych polskich miast, sytuacja stopniowo się poprawia. – W ostatnich latach dodatnie saldo migracji

odnotowano w grupie osób w wieku 25–34 lata, co może świadczyć o rosnącej atrakcyjności miasta dla młodych pracujących – mówi ekspertka. – Nadal jednak Łódź ma trudności z przyciąganiem osób w wieku 20–24 lata, które częściej wybierają Warszawę, Wrocław czy Poznań. Co więcej, napływ do Łodzi ma głównie charakter regionalny – miasto przyciąga przede wszystkim mieszkańców województwa łódzkiego, a znacznie rzadziej osoby z innych części kraju.

Prof. Piotr Szukalski, demograf z Uniwersytetu Łódzkiego, pytany o wybory młodych ludzi kończących studia, przyznaje: – Widać, że część młodych Łódzian wyjeżdża.

Ale zaraz dodaje: – Warto jednak podkreślić, że bilans migracji jest dodatni – do Łodzi wciąż przyjeżdża więcej młodych osób, niż z niej wyjeżdża.

Profesor porównał liczbę mieszkańców w wieku 10–14 lat w 2004 roku z liczbą osób z tego samego pokolenia, które dwadzieścia lat później miały 30–34 lata. Okazało się, że osób w tej drugiej grupie jest o około 30 proc. więcej, niż wynikałoby to z naturalnych zmian demograficznych. To pokazuje, że miasto przez lata przyciągało młodych dorosłych z innych części kraju, którzy przyjeżdżali przede wszystkim na studia i do pracy.

Dominika zostaje w Łodzi

Życia poza Łodzią nie wyobraża sobie Dominika. Tutaj się urodziła, chodziła do szkół, tutaj skończyła studia pielęgniarские. Potrafi godzinami opowiadać o historii swojego miasta, a wolne popołudnia uwielbia spędzać na stadionie Widzewa.

– Zżyłam się z Łodzią. Znam każdy zakamarek tego miasta – mówi. – Mam tu rodzinę i przyjaciół. A nie długo wychodzę za mąż. Oczywiście za Łódzianina. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445285

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy. Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newsletters

REKLAMA

Łódź/34441420

www.kmmokno.pl

niemiecka technologia - polska cena!

10 lat gwarancji!

OKNA z PCV oraz ALU

raty i rabaty termin 7 dni

KMM OKNO

rolety żaluzje plisy

Łódź, ul. Inflancka 52
tel. 42 659 99 77,
604 976 009

Łódź broni tajemnic szefów spółek

Partyjna legitymacja jak

Trzęsienie ziemi w łódzkich spółkach obsadzonych przez działaczy KO lub zmiany w partii. Tak musiałoby się to skończyć, gdyby Hanna Zdanowska poszła tropem Rafała Trzaskowskiego.

Piotr Brzózka

Czy należy pan do Koalicji Obywatelskiej? Zadając to pytanie prezesom łódzkich spółek komunalnych, nie spodziewam się, że zostaną posądzeni o niemoralność i naruszanie prywatności, usłyszę wyrazy oburzenia i odniesienia do orientacji seksualnej.

Odpowiada nieco więcej niż połowa (niemal wszyscy twierdząco), część jednak nie zamierza się spowiadać z politycznej przynależności (lub jej braku).

A pytania nie padają w próżni, kontekst jest jasny. Co by było, gdyby władze Łodzi wzięły przykład z prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego (KO), który postanowił wyrugować partyjnych działaczy z władz spółek?

Bombę Trzaskowski odpalił 3 lipca. Reagując na aferę w stołecznym Szpitalu Południowym, odwołał dwie wiceprezydentki, a następnie stwierdził: – Kwestia upartyjnienia spółek od lat rodzi emocje i wątpliwości. Standard odpartyjniania zostanie rozszerzony na pozostałe miejskie spółki. Zasada będzie bardzo prosta. Osoby zasiadające w zarządach i radach spółek mają czas do końca lipca na decyzję: albo praca dla Warszawy, albo członkostwo w partii.

„PANI PREZYDENT NALEŻY DO KO, JA NALEŻĘ DO KO”

Zapowiedź Trzaskowskiego wywołała wrzenie wśród działaczy, nie tylko w Warszawie. Choć poza stolicą podobne deklaracje nie padają, jest dobry przyczynek do przeglądu kadr.

W Łodzi, w zarządach i radach nadzorczych, znajdują mocną ekipę z KO, wspartą przez działaczy współpracującą Lewicę.

Zbigniew Papierski, najlepiej zarabiający z menedżerów łódzkich spółek komunalnych (ponad 477 tysięcy złotych w 2025 roku), 16 lat temu prowadził kampanię wyborczą Hanny Zdanowskiej, walczącej o pierwszą prezydencką kadencję. W styczniu 2012 roku został prezesem Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego (MPK). Jest nim do dziś. Niezmiennie należy też do partii – wcześniej była Platforma, teraz jest Koalicja Obywatelska.



• **Tomasz Piotrowski, wiceprezydent Łodzi i członek rady nadzorczej MPK. Zbigniew Papierski, prezes MPK. Adam Wieczorek, wiceprezydent Łodzi i członek rady nadzorczej MPO** FOT. PIOTR BRZÓZKA

Jak by się zachował, gdyby władze Łodzi postawiły ultimatum?

– Jeżeli pani prezydent uzna, że mam zrezygnować, to wtedy będę się zastanawiał. Ale na razie takiego pytania nie było. Dla mnie nie ma konfliktu interesów. Pani prezydent należy do KO, ja należę do KO, ale nigdy nie mieszałem polityki z bieżącym działaniem spółki, nie wiązałem z polityką mojej funkcji. Traktuję to jako służbę pani prezydent i realizację bieżących zadań MPK – stwierdza Papierski.

Członkiem Koalicji Obywatelskiej jest też Radosław Stępień, dziś prezes Widzewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego (WTBS), w przeszłości między innymi wiceprezydent Łodzi i wiceminister w resorcie infrastruktury kierowanym przez Cezarego Grabarczyka.

– Zarządzam spółką od 2017 roku i mam nadzieję, że robię to dobrze, o czym świadczy przedłużająca się kadencja. Nie przeszkadza mi w tym zarządzaniu przynależność do KO. Nie jest rzeczą naganną, że ktoś zasiadający w zarządzie lub radzie nadzorczej należy do partii. Naganne jest, gdy zasiada tam bez żadnych kompetencji – przekonuje Stępień.

Prezes WTBS podkreśla, że zero-jedynkowe rozwiązanie polegające na wyrzucaniu wszystkich, którzy są „partyjni”, to wylanie dziecka z kąpielą. Jest bowiem wielu dobrych menedżerów, którzy posiadają legitymację. Choć zdarza się też, w jego ocenie, że do partii politycznej – obojętnie jakiej – zapisują się ludzie pragnący zrekomensować brak kompetencji.

– Ja nie miałem takiego problemu. Jestem licencjonowanym brokerem, zdałem ministerialny egzamin do rad nadzorczych, nie mam więc też zaszłości z ewentualnym oglądaniem dyplomu MBA. W sektorze publicznym zarządzam, lekko licząc, 20 lat, byłem również w zarządach i radach nadzorczych spółek komercyjnych. Mój życiorys zawodowy liczy 16 stron – wylicza Stępień.

W dwóch wspomnianych spółkach są też „koalicyjni” wiceprezesi. W WTBS na tym stanowisku znajduje Marcina Bugajskiego, niegdyś rozpoznawalnego radnego, obecnie wiceprzewodniczącego jednego z kół KO (Łódź-Widzew). Natomiast w MPK analogiczną posadę zajmuje Łukasz Kucharski, który do niedawna był

szefem kancelarii marszałek województwa Joanny Skrzydlewskiej, a wcześniej kierował pracami m.in. Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz regionalnego sztabu wyborczego PO.

– W życiu publicznym nie można ukrywać swoich poglądów. Nie zmieniłem ich i myślę, że nigdy nie zmienię – mówi Kucharski, potwierdzając przynależność do KO.

A gdyby, hipotetycznie, ktoś postawił go przed wyborem? – Nie zostalbym ani w partii, ani w spółce.

W 2023 roku, gdy Jan Zbroński bezskutecznie ubiegał się o mandat posła, serwis wnp.pl zamieścił taki jego życiorys: „Manager. Absolwent administracji publicznej oraz studiów podyplomowych na Uniwersytecie Łódzkim i Uniwersytecie Krakowskim z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania operacyjnego oraz studiów Master of Business Administration (MBA) in Community Management. Prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w Łodzi. Członek Zarządu Platformy Obywatelskiej w Łodzi. Prezesem MPO pozostaje nadal, a na pytanie, czy jest członkiem KO, odpowiada krótko: – Jestem.

– Należę – deklaruje też Mariusz Łysio, prezes Łódzkich Nieruchomości. Co zrobiliby, słysząc: Koalicja Obywatelska albo spółka? – W ogóle nie rozpatrywałbym tego w kategoriach ultimatum. Nieruchomości to moje życie zawodowe, a zarządzanie zrewitalizowanym majątkiem miasta traktuję jako ważną służbę publiczną. Funkcja prezesa miejskiej spółki to ogromna odpowiedzialność i obciążenie, ale ostatecznie to tylko narzędzie do profesjonalnego dbania o kamienice. Mam jasny pomysł, co i jak należy tu robić. Zawsze będę działał w tej branży, niezależnie od zajmowanego w danej chwili stanowiska.

– Należę do KO i jestem z tego dumna – to z kolei deklaracja Anny Adamskiej-Makowskiej. Prezeska Expo-Łódź do partii Donalda Tuska zapisała się mniej więcej rok temu. Wcześniej przeszła długą drogę, częściowo ramię w ramię z mężem. Krzysztof Makowski jest dziś szefem klubu Lewicy w łódzkiej radzie miejskiej, choć bezpartyjnym. Kilkanaście lat temu oboje byli związani z SLD, a w 2011 roku wspólnie przeszli na pewien czas do Ruchu Palikota.

W 2014 roku Makowski zrezygnował ze startu w wyborach prezydenckich, udzielając poparcia walczącej o reelekcję Hannie Zdanowskiej z Platformy. Niedługo potem jego żona trafiła do rady nadzorczej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, a w 2016 roku – do zarządu Expo-Łódź.

PREZESI WYBIERAJĄ TAJEMNICĘ

Od 2025 roku Expo-Łódź wchodzi w skład szerszej grupy miejskich spółek, w której dominującą rolę odgrywa Holding Łódź (powstały na bazie Miejskiego Ogrodu Zoologicznego), i w której są też Aqua Park Łódź oraz Miejska Arena Kultury i Sportu. Na ich czele stoją odpowiednio: Łukasz Goss, Krzysztof Babij oraz Maciej Łaski.

Wiedziony zakulisowymi podpowiedziami z łódzkiej KO, o partyjną przynależność chcę zapytać całą trójkę. Są w partii, czy nie są? Goss nie chce rozmawiać, natomiast Babij i Łaski nie odbierają telefonu, przez blisko tydzień nie odpisują na wiadomości wysłane smsem i messengerem.

Powołując się między innymi na RODO oraz wrażliwość pytania, informacji na temat ewentualnej przynależności partyjnej nie chce udzielić również Michał Śmiechowicz, prezes Zakładów Wodociągów i Kanalizacji. Podkreśla, że jest na urlopie; nie życzy sobie, by dzwonić do niego w takich sprawach.

Mamy też jedno stanowcze zaprzeczenie, a dotyczy ono Anny Midery zarządzającej Portem Lotniczym w Łodzi im. Władysława Reymonta, czyli spółki, w której miasto ma około 95 procent udziałów.

Wioletta Gnacikowska, rzeczniczka lotniska: – Pani prezes nie należy i nigdy nie należała do żadnej partii. Wiceprezes Robert Makowski również. – Jest wielu fachowców, osób z ogromną wiedzą, które mogą pracować w spółkach komunalnych, a nie należą do partii politycznej – komentuje Szymon Osowski, prezes Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska.

Jego zdaniem ruch Rafała Trzaskowskiego jest działaniem w dobrym kierunku. Jednocześnie jednak nie widzi on możliwości wprowadzenia podobnego rozwiązania w innych miastach i na poziomie krajowym.

W kontekście uników poczynionych przez kilku prezesów łódzkich spółek pytam Osowskiego, czy informacje o politycznych barwach (lub ich braku) członków zarządów i rad nadzorczych powinny być jawne.

– Oczywiście, że tak. W normalnych sytuacjach przynależność do partii jest prywatną sprawą i podlega ochronie. Ale my już przekroczyliśmy granicę. Stopień zawłaszczania spółek komunalnych przez partie polityczne jest przeogromny. To wiadać, przeglądając sytuację w różnych miastach. Żeby to wyczyścić, należałoby ustawowo uregulować, że ta przynależność jest wskazywana – mówi szef Watchdoga.

Osowski dodaje, że ustalenie członkostwa w partii jest rzeczą trudną, ale nie niemożliwą: – Gdybyśmy uzyskali sprawozdanie z Państwowej Komisji Wyborczej, gdzie w jednym z załączników są imienia

orientacja seksualna

ne składki, to i tak byśmy się dowiedzieli, gdzie kto należy.

PRZYNALEŻNOŚĆ PARTYJNA JAK ORIENTACJA SEKSUALNA

Kierując się opiniami Osowskiego, wysyłam do centrali Koalicji Obywatelskiej w Warszawie kilka pytań.

Czy mam prawo pytać o ewentualne umocowanie polityczne osób na eksponowanych stanowiskach w publicznych spółkach? Czy gdybym wystąpił o listę członków KO opłacających składki w Łodzi, otrzymałbym ją? I konkretnie – czy kilku prezesów, od których nie udało mi się uzyskać deklaracji, należy do Koalicji?

Odpowiedź z Biura Krajowego KO jest krótka. „Partia nie udziela informacji dotyczącej przynależności partyjnej poszczególnych osób. Dane takie nie stanowią informacji publicznej i są tzw. danymi osobowymi szczególnej kategorii, których przetwarzanie bez zgody dysponenta danych jest co do zasady zabronione”.

Pytam też władze Łodzi. Czy poszczególni prezesi należą do którejkolwiek z partii politycznych? Czy w Łodzi jest rozważane ultimatum na wzór warszawskiego? Czy w mechanizmie obsady stanowisk w spółkach coś się zmieniło od czasu raportu NIK z 2013 roku, gdy Izba „negatywnie oceniła brak zasad i kryteriów doboru członków rad nadzorczych oraz uznaniowy charakter wyboru polegający na indywidualnym wskazywaniu kandydatów przez Prezydent Miasta”?

Czy mogę prosić o listę członków zarządów i rad nadzorczych spółek wybranych w drodze konkursu?

– Osoby zasiadające w organach spółek spełniają warunki formalne wynikające z przepisów prawa, przynależność partyjna,

poglądy polityczne, wyznanie, czy preferencje seksualne nie stanowią determinantów wyboru na określone stanowisko. Są osobistą sprawą każdego obywatela tego kraju. W doborze osób zajmujących stanowiskach w organach spółek kierujemy się powszechnie obowiązującymi przepisami prawa – odpowiada Aleksandra Hac, szefowa biura promocji łódzkiego magistratu, dodając:

– Funkcjonowanie spółek z kapitałowym udziałem Miasta Łodzi podlega każdego roku badaniu przez niezależnych biegłych rewidentów, którzy nie wykazują nieprawidłowości w zarządzaniu tymi podmiotami. Spółki bez zakłóceń realizują powierzone im zadania w obszarze zaspokajania bieżących potrzeb naszych mieszkańców. Łączny wynik wypracowany przez spółki w 2025 roku wyniósł 35,5 mln zł.

PREZESI ZARABIAJĄ WIĘCEJ NIŻ ZDANOWSKA

W tym miejscu warto dodać, że zarządzanie publicznymi spółkami to nie tylko odpowiedzialność, ale również wynagrodzenia dalece wykraczające ponad średnią krajową. A w Łodzi – w kilku przypadkach – znacznie przewyższające uposażenie prezydent Hanny Zdanowskiej (w 2025 roku zarobiła w UMŁ 285 465 złotych) i czwórki jej zastępców (od 321 144 do 359 601 złotych). Z oświadczeń majątkowych za ubiegły rok wylania się następujący obraz:

- Zbigniew Papierski (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne): 477 280 zł
- Łukasz Goss (Holding Łódź): 467 199 zł
- Agnieszka Hołownia (Łódzkie Inwestycje): 460 343 zł
- Maciej Łaski (Miejska Arena Kultury i Sportu): 422 810 zł
- Michał Śmiechowicz (Zakład Wodociągów i Kanalizacji): 407 324

- Krzysztof Babij (Aqua Park Łódź): 345 034 zł
- Anna Adamska-Makowska (Expo-Łódź): 263 044 zł
- Jan Zbroński (Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania): 286 650 zł
- Mariusz Łysio (Łódzkie Nieruchomości): 189 329 zł
- Marta Nowak (Miejskie Centrum Medyczne „Śródmieście”): 171 147 zł
- Anna Moska (Łódzkie Centrum Filmowe): 160 025 zł

W BIP Urzędu Miasta Łodzi nie ma najnowszego oświadczenia majątkowego Radosława Stępnia, prezesa Widzewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Jest za rok 2024, gdy wykazał dochód na poziomie 273 393 zł.

Nie ma też informacji na temat zarobków Anny Midery, prezeski Portu Lotniczego Łódź, która od lat konsekwentnie utrzymuje, że nie ma obowiązku publikacji oświadczeń w sytuacji, gdy lotnisko nie jest spółką w 100 procentach miejską. Jednocześnie jednak firma przekazuje „Wyborczej”, że od 2017 roku zarabia ona tyle samo: 21 402 zł brutto miesięcznie.

– Nie ma u nas takiego tematu, nie rozważamy tego – mówi wprost wiceprezydent Łodzi Tomasz Piotrowski (KO), zapytany o warszawskie ultimatum i możliwość jego implementacji na łódzkim gruncie.

A gdyby temat był i gdyby musiał podjąć decyzję między innymi w swojej własnej sprawie?

– Zastanowiłbym się, ale finalnie licząc się kompetencje. Nie wiem, czy miasto powinno odwoływać kompetentnych ludzi, którzy mają legitymację partyjną. Jeżeli są niekompetentni, to absolutnie tak. Ale jeśli to są doświadczeni ludzie, to nie wiem, czy pomysł jest dobry – stwierdza.

Piotrowski reprezentuje drugą grupę działaczy partyjnych, którzy posady ma-

ją nie w zarządach, lecz radach nadzorczych. Od 19 listopada 2024 roku zasiada w radzie MPK Łódź, gdzie – według ostatniego oświadczenia majątkowego – zarobił w 2025 roku 46 352 zł (dokładając do tego 55 348 zł z rady Przedsiębiorstwa Komunalnego Gminy Konstantynów Łódzki).

Są też inni. Adam Wieczorek, kolejny z wiceprezydentów, a jednocześnie sekretarz zarządu Koalicji Obywatelskiej w Łodzi, pełni tego typu funkcję w MPO, co w 2025 roku przyniosło mu dochód na poziomie 53 965 zł.

Agnieszka Stępnik, która w magistracie zajmuje stanowisko dyrektorki departamentu prezydenta, a w KO jest skarbnikiem zarządu łódzkich struktur, piastuje jednocześnie funkcję przewodniczącej rady nadzorczej Miejskiej Areny Kultury i Sportu.

Ile zarabia? Nie wiadomo. Wyszukiwarka BIP urzędu miasta nie wskazuje jej oświadczenia majątkowego.

W radzie MAKiS zasiada też Ali Kousan, wieloletni działacz PO, a potem KO, w przeszłości jeden z doradców prezydent Hanny Zdanowskiej.

Sekretarzem rady nadzorczej Holdingu Łódź jest Jarosław Berger, bliski współpracownik europosła Dariusza Jońskiego. Przed laty kojarzony z SLD, dziś – wiceprzewodniczący koła Inicjatywa Łódź, czyli jednej z nowych lokalnych struktur KO.

Z kolei przewodniczący tej rady, Bartosz Hajdan, to były rzecznik łódzkiego SLD, jesienią wybrany na szefa koła Łódź – Bałuty Nowej Lewicy.

To tylko wybrane przykłady. W zarządach i radach nadzorczych łódzkich spółek znajdują więcej osób, które – według różnych źródeł – mają posiadać legitymację KO lub Lewicy.

Działacze partyjni, w tym radni, są też zatrudnieni na innych stanowiskach w komunalnych firmach, nieco niższych, ale kierowniczych. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wrocław/34440498

14-15-16.08

Olsztyn
green
festival

NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO

KACPERCZYK

KAYAH

PEZET

ARTUR ROJEK

SISTARS

SOKÓŁ

GRZEGORZ TURNAU

ZAŁEWSKI

BASS ASTRAL

HUBERT.

IGO

RALPH KAMINSKI

KASIA LINS

JOHN PORTER

KASIA SIENKIEWICZ

MERY SPOLSKY

VOO VOO

MISIA FURTAK · HELA · BARTEK KRÓLIK · OFELIA · PRZEBIŚNIEGI · RUNFORREST

SONBIRD · THE CASSINO · ZABŁOCKI/MOZIL · PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEL

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR:
wyborcza.pl

WSPÓŁORGANIZATOR:
OLSZTYN
OGROD ZIMNY

PARTNER GŁÓWNY:
#gen
Warmii i Mazur

PARTNER STRATEGICZNY:
LOTTO

SPONSORZY STRATEGICZNI:
ING
Energa
GRUPA ORLEN
bueno
Casablanca
LECH
NASK

PARTNER TECHNOLOGICZNY:
dobra energia
by others

PARTNER EXO:
ZET
chillizet
GAZETA.PL
ams
HELIOS
helios media

PATRONI MEDIALNI:
UNIWERSYTET
WARMII I MAZURSKI
W OLSZTYNIE
KORTO
SFERA
Centrum
Popularyzacji
Muzei i Innowacji
OSIR
Biedronka
Ciepła Woda
Coccolino
essence
instax
Fujifilm
Jordan
Złoty uśmiech na całe życie
Alcon
MICHELIN
SERWIS
NOSOWICZ
NOSOWICZ.PL
MPEC
Obstym
zook
GALERIA
WARMIŃSKA
Aura
K
Ciepła
WARMIA MAZURY
REKOPOL
REMONDIS
WORKING FOR THE FUTURE

1 LO

eprasa.pl bedc4457d1

Łódzka gastronomia

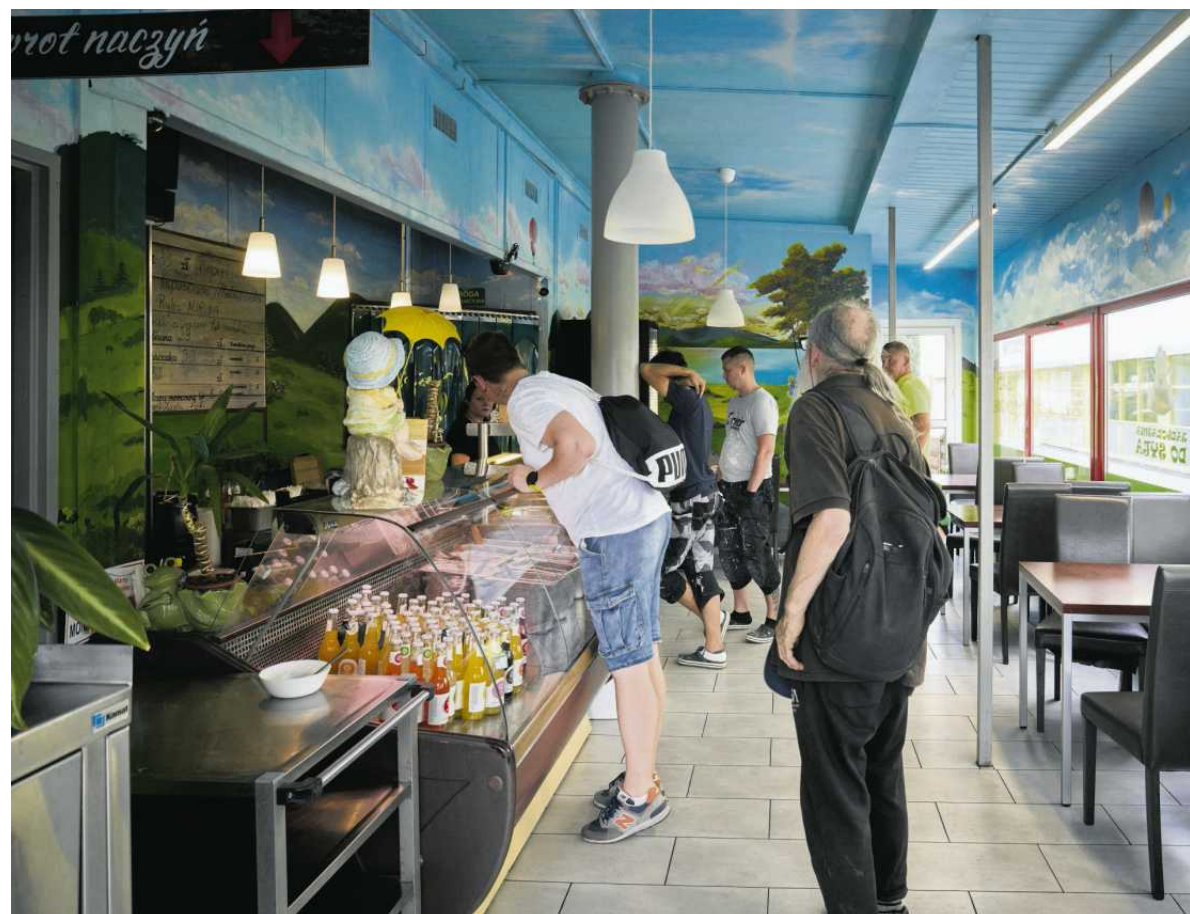
Rosół nie może być z wiadra

– Na flakach znam się najlepiej. Sama robię najlepsze na świecie – oznajmiła klientka, która stanęła w drzwiach łódzkiego lokalu. Właściciele skoczyło ciśnienie, a niedługo potem się popłakała.

Robert Grześkowiak

Drzwi się tutaj nie zamykają.
– Poproszę rybę.
– Pierś z kurczaka.
– Naleśniki na wynos.
Rozmowa co chwilę się
rwie. Izabela Brzozowska, właścicielka łódz-

kiej Jadalni Do Syta, podbiega do stolika, odbiera zamówienie, wraca, by po chwili obsłużyć kolejnego klienta. Na obiad czeka się tu trzy minuty. Izabela zawsze lubiła gotować – na rodzinne imprezy, dla bliskich, dla siebie. W 2003 roku poszła do policealnej szkoły, kierunek – kucharz. – Miałam wtedy 26 lat, dziecko i chciałam coś zrobić dla siebie, taki krok do przodu – opowiada.



Pracowała w kilku miejscach. Była szefową kuchni, prowadziła catering, miała pod sobą zespół kilkudziesięciu ludzi. Ale coraz bardziej drażniło ją to, co widziała w gastronomii: pośpiech, nerwy, złe traktowanie pracowników, jedzenie z proszku, półprodukty, gotowe wiadra. Najbardziej irytowały ją zupy. – Otwierasz wiadro z proszkiem, dolewasz wo-

dy i masz „rosół” na wesele. Takie chińskie zupki. Wstyd mi było to ludziom podawać – wspomina.

Nie chciała tak gotować. Jej rosół musi mieć kilka rodzajów mięsa. – Jestem nauczona normalnego gotowania. Prawdziwego i domowego jak u naszych babć. Tak jem sama, tak karmię moje dzieci i takie jedzenie chcę podawać gościom – mówi.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Łódź/34445741

OGŁOSZENIE PŁATNE

Łódź/34445596

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445753



BURMISTRZ MIASTA I GMINY PARZĘCZEW OGŁASZA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu Planu Ogólnego Gminy Parzęczew wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2026 r. poz. 538), art. 39 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 670) zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu Planu Ogólnego Gminy Parzęczew, sporządzonej na podstawie uchwały XII/94/25 Rady Miejskiej w Parzęczewie z dnia 30 stycznia 2025 r.

Konsultacje społeczne będą prowadzone **w dniach 03.08.2026 r. – 31.08.2026 r.** i obejmą:

- 1) zbieranie uwag do projektu zmiany planu i prognozy oddziaływania na środowisko w dniach **03.08.2026 r. – 31.08.2026 r.**;
- 2) dyżury projektanta, które odbędą się w dniach **06.08.2026 r. i 20.08.2026 r. w godz. 15.30-17.30** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Parzęczewie, przy ulicy Południowej 1, 95-045 Parzęczew w Sali nr 16;
- 3) spotkanie otwarte, które odbędzie się dnia **13.08.2026 r. w godz. 15.30-17.30** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Parzęczewie, przy ulicy Południowej 1, 95-045 Parzęczew, w Sali Posiedzeń pok. nr 26.

Projekt zmiany planu ogólnego wraz z załącznikami został udostępniony w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Parzęczewie, przy ulicy Południowej 1, 95-045 Parzęczew, w godzinach od 8.00 do 15.00, pok. nr 20 oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta i Gminy Parzęczew – <https://bip.parzeczew.nv.pl/m.779.plan-ogolny-projekt-do-konsultacji.html>

Uwagi do projektu zmiany planu ogólnego i prognozy oddziaływania na środowisko należy kierować do Burmistrza Miasta i Gminy Parzęczew **wyłącznie za pomocą „FORMULARZA PISMA DOTYCZĄCEGO AKTU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO”**. Formularz dostępny jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta i Gminy Parzęczew – <https://bip.parzeczew.nv.pl/api/files/18897> oraz w pok. nr 20.

Uwagi należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego na adres Urzędu Miasta i Gminy w Parzęczewie, przy ulicy Południowej 1, 95-045 Parzęczew lub poczty elektronicznej: sekretariat_ug@parzeczew.pl. Uwaga musi zawierać dane wnioskodawcy tj. imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania albo siedziby, adres poczty elektronicznej (o ile taki posiada), a także wskazanie nieruchomości, której wnioskodawca jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, której uwaga dotyczy tj. adres lub numer działki i obręb ewidencyjny. Można również podać adres do korespondencji lub numer telefonu w terminie do **31.08.2026 r.**

Uwagi powinny zawierać także oświadczenie (zgodę) składającego, dotyczące przetwarzania i udostępniania danych osobowych na potrzeby procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Administratorem przetwarzanych danych osobowych na postawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.), jest Burmistrz Miasta i Gminy Parzęczew, ul. Południowa 1, 95-045 Parzęczew. Szczegółowe informacje o przetwarzaniu danych osobowych dostępne są pod adresem: <https://bip.parzeczew.nv.pl/api/files/19219>.

Burmistrz Miasta i Gminy Parzęczew

GPB-III.7821.8.2026
PK

OBWIESZCZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, oraz na podstawie art. 72 ust. 6 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawiadamiam, że w dniu 24 lipca 2026 r. Wojewoda Łódzki wydał decyzję Nr 207/2026, którą uchylił w części decyzję Prezydenta Miasta Skierniewice Nr 3/2026, z dnia 2 kwietnia 2026 r., zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany i udzielając Prezydentowi Miasta Skierniewice zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie ulic: Nowomiejskiej, Makowskiej i Kościuszki w Skierniewicach, realizowanej w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa ulicy Nowomiejskiej” i orzekł w tym zakresie co do istoty sprawy, a w pozostałej części zaskarżoną decyzję utrzymał w mocy. Dodatkowo tutejszy organ postanowieniem Nr 102/2026, z dnia 24 lipca 2026 r., odmówił wstrzymania wykonania ww. decyzji Prezydenta Miasta Skierniewice.

Decyzja i postanowienie Wojewody Łódzkiego są ostateczne w administracyjnym toku instancji.

Z treścią wydanej decyzji i postanowienia można zapoznać się po wcześniejszym telefonicznym umówieniu wizyty (tel. 42 664 1453) w Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź.

Niniejsze obwieszczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od daty publicznego ogłoszenia, tj. od dnia 31 lipca 2026 r.

Treść ww. decyzji i postanowienia została również udostępniona na stronie BIP ŁUW na okres 14 dni pod adresem: <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki/wykaz-decyzji-wojewody-lodzkiego> od dnia 31 lipca 2026 r.

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci



Wejdź na serwis
odeszli.pl

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

DWIEŚCIE OBIADÓW DZIENNIE

Pracowała w domu weselnym i czuła się coraz bardziej wypalona. Audyty, kolejne wymagania, rosło napięcie, a ona po kilkunastu godzinach na kuchni musiała iść jeszcze na zebranie. – I wysłuchiwałam pytań typu: dlaczego to, dlaczego tamto, dlaczego ktoś śmiał zrobić sobie przerwę na wypicie wody – wspomina.

Po jednym z takich dni wracała z koleżanką do domu. Ta jej powiedziała: „Idź na swoje, znasz się na wszystkim, po co się denerwujesz?”. A niedługo później nadarzyła się możliwość otrzymania niewielkiej dotacji z urzędu pracy. Tani lokal znalazła przy Wapiennej 3. Małeńka przestrzeń na dwa stoliki z jednym oknem. Wystarczyło. I tak w maju 2018 otworzyła Jadłodajnię Do Syta.

A potem wszystko zaczęło się rozkręcać. – W pandemii, gdy jedzenie szło właściwie tylko na wynos, ludzie potrafili stać w kolejce po godzinie. Przy tych dwóch stolikach wydawaliśmy ponad 200 obiadów dziennie – mówi właścicielka.

W 2022 roku uruchomiła drugi lokal – przy ul. 3 Maja. Młode ziemniaki, świeżo wykopane, przywozi jej rolnik. Na miejscu trafiają do maszyny, która ściiera wierzchnią skórkę. Potem trzeba je ręcznie doczyścić – i do garnka. Izabela czasami słyszy od klientów, żeby nakładać ich mniej, bo trudno zjeść tak dużą porcję. Ale ona nie chce, żeby ktokolwiek wychodził od niej głodny. Taki nawyk przejęty od babci i mamy. – Kiedy przychodzili goście, mówiły, że „w domu nic nie ma”, a po chwili zastawiały suto cały stół, że starczyłoby na tydzień – wspomina. – Przylapuję się na tym, że mówię: „No, jeszcze łyżeczkę”, bo chcę mieć pewność, że wszyscy są najedzeni.

Obiad w Jadłodajni kosztuje 33 zł za cały zestaw. Wybór tylko drugiego dania to koszt 24 zł. Izabela może trzymać takie ceny, bo nie ma dużego zespołu: w lokalu na Wapiennej pracują dwie kobiety, w drugim wszystko robi sama – gotuje, pilnuje patelni, biega do kasy. Jeśli obłożenie jest wyjątkowo duże, pomagają jej mąż, syn i córka z zięciem.

Lokal otwiera o 11, ale pracę zaczyna zwykle o siódmej, ale zdarza się, że o piątej, a nawet o czwartej. – To zależy, czy wszyscy za pracowników dopiszają. Jak nie mam wsparcia, muszę przyjść wcześniej.

RYBA W PIĄTEK TO RYTUAŁ

Jadłodajnia nie ma długiej karty. Kiedyś, owsem, były golonki, wątróbka i inne dania, ale klienci sami zaczęli narzekać, że nie wiedzą, co wybrać: „To już jadłem, tamto też, co tu znowu wziąć?”. Ktoś podpowiedział, żeby był jeden zestaw dnia. I tak zostało.

Teraz menu jest krótkie, ale zmienne. Jednego dnia natrafimy na pomidorową, drugiego już na zalewajkę, a jeszcze innego dostaniemy krupnik, pieczarkową, kapuśniak czy koperkową (często jest na nią szansa w piątek). Do tego drugie danie: ziemniaki ze schabem po cygańsku, ćwiartka kurczaka z ryżem zapiekany (do wyboru również ziemniaki), kotlet cordon bleu... Plus oczywiście surówka: biała, porowa, z marchwią, buraczki. Jeśli przez dwa tygodnie nie było mielonych, Izabela już wie, że w kolejnym tygodniu trzeba je zrobić, najlepiej z buraczkami.

Ale jest jedna rzecz, która jest święta. To ryba w piątek. W okolicy mieszka sporo starszych osób, dla wielu z nich ryba w piątek to rytuał, coś tak oczywistego,

• **Jadłodajnia Do Syta w Łodzi zamiast frytek i kebabów proponuje domowe obiady** FOT. MARCIN

STĘPIEŃ / AGENCJA
WYBORCZA.PL

jak niedzielny rosół. Niektórzy biorą obiad na dwa dni, inni dzielą porcję na osoby, bo emerytury niskie, a sił do gotowania coraz mniej. Dla wielu jej klientów jest tylko wstępem do rozmowy. Izabela wspomina panią, która miała ponad 100 lat i zawsze brała rybkę i naleśniki. Inna, 87-letnia, przychodzi czasem po to, żeby usiąść, zjeść zupę i porozmawiać. O wizycie u lekarza, bólu w kolanie, o cenach w sklepie. Były żołnierz Armii Krajowej przychodził w mundurze: wyprostowany, eleganci. Kiedy chorował, nosili mu obiady do domu, bo mieszkał niedaleko. Mówił, że smakują jak u mamy.

Jedna z najważniejszych znajomości właścicielki Do Syta zaczęła się od flaków. Do jadłodajni przyszła kobieta, która od progu dała do zrozumienia, że na flakach zna się najlepiej. Sama, a jakże, robi najlepsze na świecie, porządne, na wołowinie, bez oszczędzania. – Od razu podniosła mi ciśnienie. Zestresowałam się, co tu mówić – opowiada Izabela.

Klientka zamówiła flaki, zjadła i podeszła do właścicielki. A tej zrobiło się gorąco. – Bo zaczęła od tego, że musi mi coś powiedzieć. Zamarłam. Nie wiedziałam, czy jej smakowało. A ona po chwili mówi, że tak dobrych flaków jeszcze nie jadła. I wtedy się pierwszy raz się popłakałam dzięki klientce.

Krysia, bo tak klientka miała na imię, zaczęła często przychodzić do Jadłodajni. Była sama, mąż dawno zmarł. Siadała, rozmawiała, poznawała rodzinę Brzozowskich i ludzi z baru. Któregoś dnia przyszła zrobić oporządzić kwiatki przed lokalem. Z czasem przestała być tylko klientką od flaków.

Dziś Izabela mówi do niej po prostu: babcia. Od siedmiu lat Krysia jest częścią ich rodziny: jeździ z nimi na urodziny, na

łowisko. Na święta zawieźli ją do Zamościa, rodzinnego miasta, za którym tęskniła.

OBIAD TO JEST OBIAD

Drugi lokal Do Syta Izabela otworzyła w 2022 roku przy ul. 3 Maja, obok łódzkiego Selgrosu. Wcześniej w tym miejscu działały inne lokale, przede wszystkim z kebabem. Na początku klienci pytali o frytki. Odpowiadała, że nie będzie ich u niej, podobnie jak kebabów czy burgerów. – Obiad to jest obiad – mówi. Ma być ciepły, smaczny i sycący.

Bo Do Syta to kontynuacja dawnych barów mlecznych: miejsc prostych, codziennych, dostępnych, takich, do których można było wejść na talerz zupy albo kluski – i naprawdę się najęść. Sama jako dziecko chodziła do Oazy przy dawnym Dworcu Fabrycznym. Matka pracowała i wychowywała ją sama, więc rano dawała jej pieniądze na kluski leniwe. – A ja się nimi zjadałam – wspomina.

Dziś wraca do tamtych smaków, dbając o utrzymanie cen. Dlatego w Do Syta nie ma np. kopytek. Bo gdyby chciała je mieć, musiałaby zatrudnić dodatkowych pracowników. Gdyby to zrobiła, musiałaby podnieść ceny. A nie chce, by klientów, którzy dziś do niej przychodzą, przestało stać na obiad.

Mogłaby zamówić gotowe kluski albo kopytkę w hurtowni, podgrzać, podać i zamknąć temat. Ale nie chce chodzić na skróty. – Gotuję tak, jak dla swoich bliskich. Nie oszczędzam – mówi.

I już biegnie do stolika obsłużyć klienta, który przychodzi tu od dziesięciu lat. Rzuca jeszcze przez ramię, że pamięta go z czasów, kiedy uczył się w liceum. A po chwili znika w kuchni. ●

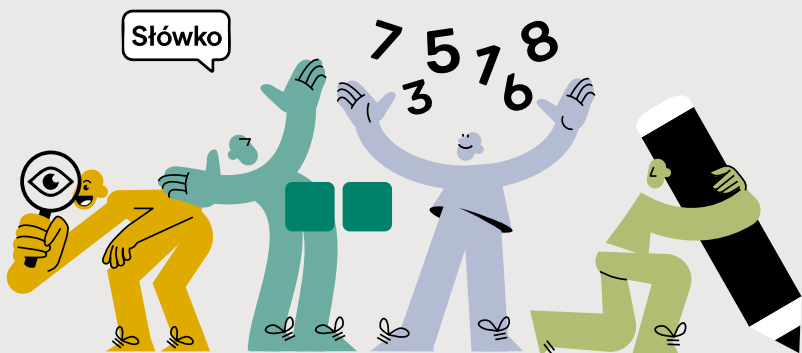
OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445752

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445566

Słówko • Literówka Quizy • Sudoku • Krzyżówki

Szukaj  w  APLIKACJI
WYBORCZEJ



Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445819

W sprzedaży!



TEMAT NUMERU: ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI

oraz:

- Pułapki terapii
- Czy można być szczęśliwym bez seksu
- Niewygodne pytania w związkach



Więcej o psychologii
czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

Handel w Łodzi

Nowe sklepy nie tylko w centrach handlowych

Sporo nowości w centrach i parkach handlowych w Łodzi.

Otwarte zostały nowe sklepy i punkty usługowe. Wiemy także, jakie zmiany czekają klientów w 2027 roku.

Alicja Zboińska

Monika Langner, rzeczniczka Manufaktury: – Na rynku Manufaktury trwa remont lokalu po Pizza Hut, która przeniesiona do lokalu koło kręgielni. Pod koniec wakacji otworzy się warszawski koncept AIOLI z daniami kuchni europejskiej i rozbudowaną ofertą śniadań.

Trwają też prace w Qulinarium – Berlin Doner Kebap przenosi się do nowego lokalu, a w jego miejsce wejdzie Popeyes – to sieć restauracji szybkiej obsługi z daniami kuchni z Luizjany. Planowane otwarcie to początek września.

Na parkingu przed Leroy Merlin zaczął z kolei działać najnowszy foodtruck Auchan, który serwuje kanapki, zapiekanki i różnego rodzaju napoje. Zmiany wystąpiły także w galerii handlowej: w lipcu otworzyły się Alior Bank oraz Exim Tours, a najbliższe zaplanowane otwarcie to butik La Mania – w połowie sierpnia.

NOWOŚCI W GALERII ŁÓDZKIEJ ORAZ PORCIE ŁÓDŹ

Klienci Galerii Łódzkiej mogą robić zakupy w kolejnym sklepie obuwniczym – Office Shoes, a na początku czerwca został ponownie otwarty salon z biżuterią Verona, który zyskał dodatkową powierzchnię. W Galerii Łódzkiej działa także restauracja Popeyes, a centrum wzbogaciło się o kilka stoisk: Oh Matcha!, Vezzi – z biżuterią oraz IFOG – branża wyrobów tytoniowych.

Kilkoro najemców zdecydowało się na odnowienie swoich lokali: Rossmann, Betty Barclay (odzież), Eurofirany (akcesoria do domu), Rajske Jadło (gastronomia) oraz Whitestone (biżuteria).

W Porcie Łódź od lipca działa butik Perła m.in. z sukniami wieczorowymi i ślubnymi. Planowane są także nowe otwarcia: na początku października będzie można robić zakupy w sklepie Senpo z łózkami, materacami i akcesoriami do spania. Wcześniej ten punkt mieścił się w Niciarnian Park. W ostatnim kwartale do Portu Łódź wrócą powiększony sklep odzie-



• **Centrum Handlowe Manufaktura. Łódź, 20 kwietnia 2025 roku**
FOT. TOMASZ STAŃCZAK
/ AGENCJA WYBORCZA.PL

żowy Tatum oraz salon Fryzjerek, które zmieniają lokalizację. W listopadzie odbędzie się otwarcie samoobsługowej myjni Kärcher na zewnętrznym parkingu, od strony Leroy Merlin.

– W grudniu będzie można zrobić zakupy w powiększonym salonie marki 4F, a pod koniec roku zadebiutuje nowa marka Kubenz z modą męską – mówi Aleksandra Kaczorowska, reprezentująca centrum. – W I połowie 2027 roku w Porcie Łódź otworzy się centrum rowerowe, które zajmie ponad 2,5 tys. m kw. powierzchni.

ZMIANY W NOWEJ SUKCESJI, ROZBUDOWA PARKU HANDLOWEGO

W Nowej Sukcesji w ostatnich tygodniach zadebiutowały gokarty, salon fryzjerski i nietypowy automat. Chodzi o Crazy Carts, czyli elektryczne gokarty do driftowania. Obok centrum rozrywki Hopa Lupa otwarty został nowy salon fryzjerski – Hopa Fryz

dla całej rodziny. Nowością jest też automat, w którym można kupić karty kolekcjonerskie, np. Pokémony, FC Barcelona.

Zmiany czekają także klientów parku handlowego Górna Corner u zbiegu ul. Dąbrowskiego i Kilińskiego, w którym działa 11 sklepów i 16 punktów usługowych. Powstają tu dwa nowe pawilony, w których będzie osiem sklepów i punktów usługowych oraz restauracja. Otwarcie jest planowane na jesień, inwestor nie zdradza na razie, jakie marki tu zadebiutują.

FUZJA Z NOWYM SKLEPEM I GASTRONOMIĄ

W sierpniu ma zostać natomiast otwarty nowy sklep Auchan w Łodzi, który zajmie 1200 m kw. na terenie osiedla Fuzja, w północnej części kompleksu, od strony ul. ks. bp. Wincentego Tymienieckiego. Nowy na jeździe zadebiutuje w zrewitalizowanym, historycznym budynku z czerwonej cegły, będącym częścią dawnego imperium przemysłowego Karola Scheiblera. Będzie to inny sklep niż pozostałe tej sieci: do dyspozycji klientów będą dwie kasy tradycyjne, jedna kasa pomocnicza w Punkcie Obsługi Klienta oraz cztery kasy samoobsługowe. Bezpośrednio przy sklepie znajdzie się parking na ponad 50 miejsc.

W ostatnich tygodniach w Fuzji otworzone zostały nowe lokale: Cafe Fuzja, Zaparowane Koszyki z daniami kuchni azjatyckiej oraz Mucha w Kieliszku, czyli sklep i bar z winami. Uzupełniając ofertę gastronomiczną tego miejsca. Fuzja to osiedle, które powstało na terenie XIX-wiecznego imperium Karola Scheiblera. Pofabryczne zbudowania z charakterystycz-

nej dla Łodzi czerwonej cegły sąsiadują z nowymi blokami.

Kolejny adres to Aleja Jana Pawła II 30, gdzie mieści się Pasaż Łódzki.

Anna Mrzewska, dyrektorka Pasażu Łódzkiego zapowiada na koniec lipca otwarcie punktu Mister Minit, dzięki któremu podczas codziennych zakupów będzie można załatwić wiele praktycznych spraw – od dorabiania kluczy i naprawy obuwia, po wymianę baterii w zegarkach czy wykonanie pieczętek. – Galeria jest niemal w pełni wynajęta, koncentrujemy się na podnoszeniu jakości istniejącej oferty. Trwa modernizacja Cukierni Sowa, w pierwszym kwartale tego roku zakończyliśmy przebudowę salonu Rossmann, który działa już w nowym formacie i na większej powierzchni – mówi.

PARK ROZRYWKI W M1

Zmieni się również centrum handlowe M1 przy ul. Brzezińskiej, w którym 13 lipca został zamknięty sklep Media Markt. Są też nowości: szkoła języka angielskiego Kids Talk oraz biuro podróży Itaka. Przybyło również sklepów: Via Moda, czyli ubrania dla kobiet produkowane w Polsce oraz Butssi z obuwiem i galanterią.

Największa inwestycja dopiero przed właścicielami i klientami M1. W 2027 roku zostanie otwarty park aktywności i rozrywki FlyPark, którego powierzchnia wyniesie blisko 3 700 m kw. Dostępne tu będą m.in. trampoliny, tory ninja oraz strefy workout. Inwestor zapowiada, że nie będzie to atrakcja tylko dla dzieci i młodzieży, ale także dla dorosłych.

PRZEBUDOWA PORTU ŁÓDŹ

W 2028 roku klienci będą natomiast robić zakupy w odnowionym Porcie Łódź. W pierwszym kwartale 2027 roku rozpocznie się przebudowa centrum: odnowione zostanie blisko 10 tys. m kw. przestrzeni wspólnej, w tym liczące 7 tys. m kw. patio, które zyska zupełnie nowy wygląd. Do grona najemców dołączy 16 nowych marek.

Bardzo rozbudowana zostanie strefa gastronomiczna, która będzie powiększona o 1100 m kw., w tym o 440 m kw. nowej powierzchni najmu oraz 430 m kw. dodatkowej przestrzeni dla gości.

Inwestor zapowiada, że liczba miejsc siedzących niemal się podwoi, do grona najemców dołączy sześć restauracji. Powstanie również nowy ogród zimowy o powierzchni 230 m kw., a ta przestrzeń będzie wychodziła na patio, na którym ma być więcej zieleni. Przewidziane są tu także: letnie kino, wodny plac zabaw. Szerokie schody będą prowadziły z ogrodu zimowego bezpośrednio na patio. Z kolei na powierzchni 2 350 m kw. powstanie nowa część Portu Łódź, z czterema tanimi sklepami. Przebudowa zakończy się w 2028 roku. ●

W 2027 roku w M1 zostanie otwarty park aktywności i rozrywki FlyPark, którego powierzchnia wyniesie blisko 3 700 m kw. Dostępne tu będą m.in. trampoliny, tory ninja oraz strefy workout. Inwestor zapowiada, że nie będzie to atrakcja tylko dla dzieci i młodzieży, ale także dla dorosłych

Nocna prohibicja w mieście

Poznaniacy są
w większości za

To takie tradycyjne: rozmawiamy, aż się rozmydli – irytuje się Przemysław Plewiński, przewodniczący miejskiej komisji bezpieczeństwa. Mówię mu, że urzędnicy przesuwają prace nad rozszerzeniem nocnej prohibicji. Zapowiada interwencję.

Mikołaj Woźniak

Miasto opublikowało raport z konsultacji społecznych w sprawie rozszerzenia nocnej prohibicji na cały Poznań. Nie dość, że 83 proc. uczestników było za, to wielu z nich zażądało bardziej radykalnych rozwiązań. Wśród nich było wydłużenie godzin zakazu czy cofnięcie możliwości picia alkoholu nad Wartą.

Mimo takiego wyniku konsultacji urzędnicy nie przyspieszają prac nad projektem uchwały, która rozszerzyłaby nocną prohibicję. Według wcześniejszych planów w czerwcu miały go zapoczątkować rady osiedli. Wtedy radni mogliby zagłosować nad projektem już we wrześniu. Tyle że nadal go nie ma, a urzędnicy nie ukrywają: dalsze prace są zaplanowane na jesień.

Poznań zwleka z nocną prohibicją

O rozszerzeniu zakazu nocnej sprzedaży alkoholu na cały Poznań mówi się co najmniej od ubiegłego roku. Podobne rozwiązania wprowadziły już Kraków, Warszawa czy wielkopolski Konin.

W Poznaniu prohibicję w godz. 22-6 najpierw wprowadzono w centrum. Był 2018 rok. Pięć lat później zakazem objęto Wildę i Łazarz. Dalej rozlał się on na Jeżyce i sąsiadujące z nimi Ogrody.

Rozwiązanie nie jest idealne, bo tam, gdzie pojawia się prohibicja, kwitnie turystyka alkoholowa. Kto chce kupić napoje z procentami, idzie na osiedle, gdzie zakazu nie ma. Czasami wystarczy kilka minut spaceru.

Dlatego, zamiast wprowadzać prohibicję na kolejnych osiedlach, radni pochylił się nad jej rozszerzeniem na cały Poznań. Rozwiązanie poparła większość rad osiedli. W październiku 2025 roku radni z Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego jednogłośnie zobowiązali urzędników do przygotowania odpowiedniego projektu uchwały.

Temat wrócił pół roku później. Radni z komisji byli zirytowani, że w sprawie nadal nic się nie dzieje.

Wtedy Gerard Hajgelman, zastępca dyrektora Wydziału Działalności Gospodarczej i Rolnictwa nakreślił plan na kolejne miesiące.



• W Poznaniu prohibicję w godz. 22-6 najpierw wprowadzono w centrum. O jej rozszerzeniu na całe miasto mówi się co najmniej od ubiegłego roku FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Realnie na pierwszej sesji rady miasta po wakacjach [we wrześniu] moglibyście państwo głosować nad uchwałą – zapowiedział.

Przewidywał, że terminy nie są zagrożone. Dziś wiadomo, że nie uda się ich dotrzymać.

Kiedy radni zagłosują? Nie wiadomo

Jak się okazuje, mimo że 83 proc. z 1,2 tys. uczestników konsultacji społecznych opowiedziało się za nocnym zakazem sprzedaży alkoholu, nie przesądza to, że miasto przygotowuje taki projekt uchwały.

– Wyniki konsultacji stanowią istotny materiał przy dalszych pracach nad możliwymi rozwiązaniami, jednak nie przesądzą o ostatecznym kształcie ani o podjęciu decyzji w sprawie przygotowania projektu uchwały – odpowiada Hajgelman na pytania „Wyborczej”.

Tłumaczy, że z wynikami muszą się jeszcze zapoznać radni komisji bezpieczeństwa i władze miasta.

– Następnie będą prowadzone dalsze rozmowy dotyczące potencjalnych rozwiązań i dalszego kierunku prac – dodaje Hajgelman.

Tym planom dziwi się Przemysław Plewiński z klubu Lewica-Centrum, przewodniczący miejskiej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

– Nad czym jeszcze mamy myśleć? Moglibyśmy dalej rozmawiać, gdyby w konsultacjach okazało się, że mieszkańcy są przeciw. Przy tak jednoznacznym wyniku nie mamy już o czym dyskutować – uważa.

Plewiński zdradza, że dyrektor Hajgelman niedawno do niego zadzwonił. Zapowiedział,

Mieszkańcy w ankietach
chcieli też zmniejszenia liczby
punktów sprzedaży alkoholu,
przewijala się również myśl,
żeby ponownie zakazać
spożywania alkoholu nad
Wartą

że przed wrześniową sesją przyjdzie na posiedzenie komisji z przedstawicielem firmy, która wykonywała konsultacje. Chce przedstawić ich wyniki. Tyle że Plewiński i inni radni już je widzieli.

– Wolałbym, żeby mieli już gotowy projekt uchwały, a nie, żeby ktoś przyszedł nam opowiadać, jak robił konsultacje. Na ten moment nie do końca mnie to już interesuje – mówi Plewiński.

Przypomina, że projekt uchwały powinien już trafić do rad osiedli, żeby później miejscy radni mogli nad nim głosować na wrześniowej sesji. – Chodzi o to, by nie zaskakiwać przedsiębiorców – przegłosować jak najszybciej uchwałę i określić czas jej wejścia w życie na 1 stycznia, a najdalej na wiosnę – tłumaczy Plewiński.

Tymczasem Hajgelman przyznaje „Wyborczej”, że projekt uchwały nie został przygotowany, więc nie było czego przekazać radom osiedli do zaopiniowania.

– Będą mogły one zapoznać się z wypracowanym projektem i przedstawić swoje stanowisko na dalszym etapie prac, planowanym jesienią – prognozuje zastępca dyrektora.

Zapytany o termin, w którym rada miasta będzie mogła zagłosować nad projektem uchwały, odpowiada, że jego wskazanie nie jest obecnie możliwe.

– To takie tradycyjne: rozmawiamy, aż się rozmydli. Dla mnie sprawa jest jasna. Komisja wypowiedziała się już za rozszerzeniem zakazu. Zainicjowaliśmy prace nad uchwałą, ale uznaliśmy, że trzeba sprawdzić, co sądzą mieszkańcy. Wynik jest jasny – mówi na to Plewiński.

Zapowiada, że po informacjach, które „Wyborcza” otrzymała od urzędników, będzie interweniował.

– Taka postawa mi się nie podoba – kwituje.

Mieszkańcy są za

W czasie konsultacji społecznych odbyło się jedno spotkanie otwarte, na które przyszło kilkanaście osób. Jego uczestnicy jednoznacznie wypowiedzieli się za rozszerzeniem zakazu nocnej sprzedaży alkoholu. Tłumaczyli, że tam, gdzie już on obowiązuje, mieszkańcy czują się bezpieczniej, a służby interweniują rzadziej. Wokół sklepów jest też mniej grup pijących alkohol.

– Podkreślano, że zmiana godzin obowiązywania ograniczenia na mniej restrykcyjne byłaby odbierana jako „krok w tył” – pisze w raporcie Marta Zaręba-Kosicka ze Stowarzyszenia „Akademia Myśli”, odpowiedzialnego za przeprowadzenie konsultacji.

Opinie mieszkańców były również zbierane w formie ankiety dostępnej online i w punktach stacjonarnych. Najwięcej odpowiedzi pochodziło z Jeżyc, Rataj, Piątkowa, Wildy i Łazarza. Licznie był też reprezentowany Grunwald Południe i Stare Miasto. Ponad połowę respondentów stanowiły osoby w wieku 29-45 lat.

2 na 3 osoby, które poparły rozszerzenie nocnej prohibicji, opowiedziały się za wprowadzeniem jej w maksymalnym wymiarze godzin, na które zezwala prawo, czyli od 22 do 6.

Były też bardziej radykalne propozycje, żeby zakaz obowiązywał do 8, 10 czy nawet 12. „Żeby ograniczyć poranną alkoholizację w tramwajach”, „może spadnie spożycie małek w drodze do pracy”, „bo największym problemem jest picie ludzi przed pracą” – motywowali respondenci.

W rozszerzeniu zakazu ankietowani upatrują wiele korzyści. Ich zdaniem zwiększy się bezpieczeństwo na drogach, a zmniejszy liczba aktów przemocy, także domowej. Niektórzy w nocnej prohibicji widzą pomoc dla osób z chorobą alkoholową.



→ Inni w rozwiązaniu upatrują szansę na zmniejszenie nocnych kolejek na szpitalnych oddziałach ratunkowych, czy „ograniczenie problemu załatwiania potrzeb fizjologicznych w bramach”.

Niektórzy w ankietach powoływali się na własne doświadczenia. „Gdy mieszkalam na Rybakach i wprowadzono zakaz na Starym Mieście, to byłam zachwycona, bo zrobiło się dużo ciszej” – napisała jedna z ankietowanych.

„Dzisiaj to żaden strach wracać czy spacerować nawet o późnych godzinach” – oceniła mieszkanka poznańskiego Łazarza.

Kolejna osoba wspominała, jak przez ścianę sąsiadowała ze sklepem: „Dopóki nie było koncesji na alkohol, było spokojnie, ale jak zaczął się handel wysokowymi trunkami, to dopiero ruszył się horror. Amatorzy pili przy sklepie i na pobliskim przystanku autobusowym. Hałasy, przekleństwa, butelki i puszki na mojej posesji i w okolicy, zapach moczu – były na porządku dziennym”.

Mieszkańcy w czasie konsultacji chcieli też zmniejszenia liczby punktów sprzedaży alkoholu. W ankietach przewijała się również myśl, żeby ponownie zakazać spożywania alkoholu nad Wartą. Od lat można to w Poznaniu robić w wyznaczonych strefach.

Majówka pokazała, że temat wymknął się spod kontroli. To już nie jest jedno, dwa piwka na łonie natury, a regularna libacja, bójki, śmieci i pożary” – napisał jeden z respondentów.

Bez alkoholu na stacjach benzynowych

Wielu mieszkańców, którzy wzięli udział w konsultacjach, liczy, że rozszerzenie zakazu zmniejszy liczbę pijanych kierowców. W ankietach regularnie przewijała się myśl, że alkohol nie powinien być sprzedawany na stacjach benzynowych. I to o żadnej porze.

„Na stacjach benzynowych w ogóle nie powinno być możliwości sprzedaży alkoholu, skoro nie można prowadzić po alkoholu, to po co alkohol w miejscu, które służy do tankowania pojazdów” – czytam w jednej z ankiet.

Elementem konsultacji był też okrągły stół z reprezentantami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, straży miejskiej, gabinetu prezydenta czy urzędnikami z działu działalności gospodarczej. Mogli się na nim pojawić też przedstawiciele sklepów czy stacji benzynowych. Ostatecznie zdecydowali się na to jedynie reprezentanci operatora stacji benzynowych MOL.

Uczestnicy spotkania przyznali, że alkohol, to główny towar, który nocami przyciąga klientów stacji benzynowych i generuje największe przychody.

„Przy okazji zakupu alkoholu, klienci sięgają również po inne produkty. Zdaniem przedsiębiorców alkohol jest „motorem napędowym” wszelkich zakupów dokonywanych na stacjach” – relacjonuje autorka raportu.

Przedstawiciele stacji MOL zwrócili uwagę, że zakaz może uszczuplić wpływy na stacjach, a w konsekwencji doprowadzić do redukcji zatrudnienia lub nawet likwidacji punktów. Zauważyli też, że „trudne” zachowania klientów pojawiają się częściej nie pod wpływem alkoholu, ale kiedy stoją w kolejce i nie zdążą go kupić przed godziną rozpoczęcia zakazu.

Dlatego byli przeciwni rozszerzeniu prohibicji od godz. 22. Zaproponowali, by przesunąć ją na północ.

„Rozwiązanie czysto komunistyczne”

15 proc. ankietowanych było przeciwnych rozszerzeniu zakazu. Statystycznie to 1 na 5 mężczyzn biorących udział w konsultacjach i 1 na 10 kobiet.

Przed wszystkim nie podoba im się ograniczanie wolności mieszkańców. Przestrzegali przed negatywnymi skutkami.

Jedna z opinii: „Wydaje mi się, że może to powodować robienie zapasów alkoholu w domu z obawy przed brakiem dostępności, co spowoduje zwiększenie spożycia alkoholu, gdyż będzie on zawsze w zasięgu ręki”.

Kolejna: „Młodsze pokolenia same wybierają niepicie alkoholu, problem się rozwiąże. Przestańmy nakładać na siebie same ograniczenia”.

Przewijały się też głosy, że „kto chce pić, i tak będzie pić” czy że rozwiązanie jest „czysto komunistyczne”. Przeciwnicy obawiają się też upadku małych sklepów. Oczekują nie zakazów, ale tego, że służby będą lepiej reagować w przypadku zakłócania porządku czy picia w miejscach publicznych.

Ankiety online wypełnili też przedsiębiorcy. Było ich jednak niewiele, bo 15. Czworo wypowiadało się z perspektywy prowadzenia sklepu w strefie objętej już nocnym zakazem. Troje z nich poparło prohibicję.

Wskazywali, że poprawiło się bezpieczeństwo pracowników, zmniejszyła liczba konfliktów z klientami czy ograniczyła liczba szkód i strat, jak kradzieże czy zniszczenia.

Najwięcej odpowiedzi w ankiecie pochodziło z Jeżyc, Rataj, Piątkowa, Wildy i Łazarza. Ponad połowę respondentów stanowiły osoby w wieku 29-45 lat

„Żaden z przedsiębiorców nie wskazał spadku przychodów, spadku rentowności działalności, trudności w utrzymaniu płynności finansowej, konieczności redukcji zatrudnienia ani zmiany profilu działalności” – dodaje autorka raportu.

Był natomiast głos, żeby ograniczenia wprowadzać tak, żeby dotyczyły wyłącznie sklepów całodobowych. „Inne sklepy zamykają się o 23 i to jest dobra pora na wprowadzenie ograniczenia. Dzięki temu pracownicy nie są angażowani w zaslanianie alkoholi” – napisał ankietowany.

Głosy „za” przeważały też wśród właścicieli sklepów na dziś nieobjętych nocną prohibicją. Na 11 ankiet, osiem popierało zakaz, trzy były przeciw.

Przedsiębiorcy przyznali natomiast, że nocna sprzedaż alkoholu ma dla nich znaczenie. Czterech respondentów wskazało, że pochodzi z niej 26-50 proc. przychodów, a kolejnych trzech, że ponad 50 proc.

Dlatego dostrzegają finansowe ryzyko rozszerzenia zakazu. Jednocześnie wskazują na możliwe pozytywne skutki – te same, które widzą właściciele sklepów objętych prohibicją.

„Koniec awantur przed sklepem wszczynanych przez niedopitych konsumentów, brak hałasu generowanego przez pijanych konsumentów” – wylicza jeden z respondentów. ●

Kolejkowe skróty dla VIP-ów

Jak w Szpitalu P

Była rejestratorka twierdzi, że ze specjalnych przywilejów kolejkowych w POSUM korzystały osoby pełniące ważne funkcje w miejskich spółkach. Miasto wskazuje na jej relacje ze środowiskiem przeciwnym prezydentowi Poznania.

Maria Bielicka

Szczerze mówiąc, liczyłam, że inne recepcjonistki, które też były wściekle na dopisywanie poza kolejką, mnie poprą, ale teraz, zapewne po rozmowie z dyрекcją, tak się wystraszyły, że nawet butów, które zostawiłam w POSUM, nie chcą mi podrzucić – opowiada Małgorzata Rakowska.

Z była recepcjonistką Poznańskiego Ośrodka Specjalistycznych Usług Medycznych spotykam się w kancelarii jej pełnomocnika Marcina Czachora. Kobieta twierdzi, że przez rok pracy przy najmniej pięć razy była świadkiem sytuacji, kiedy rejestratorki były proszone o zapisanie do lekarza poza kolejką osób pełniących ważne funkcje w organach spółek miejskich. – Te sytuacje dotyczyły również mnie. Wśród uprzywilejowanych pacjentów były osoby związane z takimi spółkami, jak Poznańskie Inwestycje Miejskie, Termy Maltańskie, czy Aquanet – wymienia rejestratorka. Według niej taki status miała też osoba z rodziny jednego z wiceprezydentów. I ksiądz z kurii.

SZYBKĄ DROGĄ DO LEKARZA

Dopiski „VIP” lub „Urząd Miasta” pojawiły się w systemie internetowym POSUM przy nazwiskach osób urzędników i osób związanych z miejskim samorządem. Screeny z takimi adnotacjami i danymi osobowymi kilku osób trafiły do dziennikarza portalu Zero.pl, który zażądał od przychodni wyjaśnień. Wybuchła awantura. „Wyborcza” napisała o tym w piątek.

– Miasto oskarża mnie teraz o udostępnienie danych wrażliwych osobom niepowołanym, a ja w ogóle nie powinnam mieć dostępu do wizyt rozliczonych już w Narodowym Funduszu Zdrowia – ripostuje Małgorzata Rakowska. I dodaje: – W POSUM wszyscy w rejestracji taki dostęp mieliśmy, bo kazali nam wykonywać pracę działu rozliczeń i wprowadzać poprawki po uwagach zgłoszonych przez NFZ. Tym samym udostępniali nam dane wrażliwe, choć nie jesteśmy pracownikami medycznymi – podsumowuje Rakowska. W największej w Poznaniu przychodni podległej najmu zatrudniła się rok temu.

Podczas rozmowy w kancelarii Rakowska podkreśla, że wskazane osoby były wpisywane na wizyty z polecenia przełożonej, która miała dbać o przestrzeganie praw pacjenta. Zaznacza, że wg dokumentacji cały proceder zaczął się, zanim ona sama zaczęła w POSUM pracować.

Na dowód ma screeny kartotek, na których są daty wystawienia skierowań i daty wizyt u specjalistów. Zagląda w nie i relacjonuje: – Przedstawiciel Aquanetu 4 stycznia 2024 dostał skierowanie do dermatologa, a wizytę miał już 22 stycznia. Nie wiem, jak długie były wówczas kolejki, ale teraz na wizytę trzeba czekać około 9 miesięcy. Osoba z Term Maltańskich 15 czerwca 2021 dostała skierowanie do neurologa, a na wizycie była już 29 czerwca. Zaś reprezentant Poznańskich Inwestycji Miejskich na wizytę u der-

matologa czekał od 18 maja tego roku, dnia wystawienia skierowania, do 19 czerwca, a do poradni urazowo-ortopedycznej – do 15 czerwca. Skierowania też miał z 18 maja. Wcześniej ta sama osoba była jeszcze u chirurga naczyniowego – skierowanie dostała 19 stycznia, a została przyjęta 17 lutego – wymienia sygnalistka. – Często gościem w POSUM jest też ksiądz kurialista. U pulmonologa był w styczniu i w lutym tego roku łącznie cztery razy, choć inni pacjenci nie mogą liczyć na wizyty częściej niż raz na pół roku. Natomiast osoba z rodziny wiceprezydenta w kolejce do neurologa i urologa czekała od kilku dni do kilku tygodni.

Sygnalistka podkreśla, że takie osoby nie były dopisywane dodatkowo do list pacjentów, ale zabierały termin komuś, kto czekał już miesiącami. – Najbardziej oburza mnie to, że zupełnie omijały kolejkę i rejestrację, choć żadnych preferencji nie mają nawet osoby chore onkologicznie czy dzieci z domów dziecka – mówi Rakowska. – Wielokrotnie słuchałam takich historii od zrozpaczonych ludzi, którzy naprawdę potrzebowali szybkiej pomocy i musieli ostatecznie za wizytę płacić, choć nie było ich na nie stać. Tymczasem VIP-om nie mogłyśmy nawet osobiście przekazać, że lekarz jest chory i wizytę trzeba przesunąć. Takie sprawy załatwiała wyłącznie szefowa. My mogłyśmy informować o zmianie terminu tylko „zwykłych” pacjentów.

WSZYSTKIE BYŁYŚMY OBURZONE

Kobieta podkreśla, że dopisywanie VIP-ów do list oczekujących ułatwiałoby prowadzenie zapisów w papierowym segregatorze zamiast w systemie informatycznym. – Pacjenci zapisani tylko w segregatorze nie mieli wyznaczonych konkretnych terminów. Te były ustalane z niewielkim wyprzedzeniem dopiero po tym, jak lekarze udostępniali nam swoje kalendarze.

Miałyśmy natomiast jasne instrukcje, żeby – w razie kontroli z NFZ – segregatory odłożyć na półkę i absolutnie z nich nie korzystać.

Kobieta przyznaje, że nie zna skali zjawiska. – Ale jak pojawiły się informacje o saloniku VIP w warszawskim Szpitalu Południowym, wszystkie dzweczyny mówiły, że przecież „u nas jest tak samo” – opowiada.

Rakowska odnosi się do zarzutu miasta o ujawnieniu danych osobowych kilku pacjentów przychodni. – POSUM oszczędzał na pracownikach działu rozliczeń, ale udostępniał nam dane wrażliwe, choć nie jesteśmy pracownikami medycznymi – zaznacza rejestratorka. I dodaje: – Podobny problem dotyczy wykorzystywania pracowników z rejestracji do zapisywania informacji w czasie wizyt pacjentów w poradni ortopedycznej i kardiologicznej. Oni się na to wprawdzie zgodzili, ale nie powinni być obecni podczas wizyt.

– O nieprawidłowościach w POSUM poinformowaliśmy Rzecznika Praw Obywatelskich, zawiadomimy też prokuraturę i Narodowy Fundusz Zdrowia, który może potwierdzić tak krótki czas oczekiwania na wizytę u specjalistów, do

ołudniowym



• **Małgorzata Rakowska jest była recepcjonistką Poznańskiego Ośrodka Specjalistycznych Usług Medycznych** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sygnalistka podkreśla, że uprzywilejowane osoby nie były dopisywane dodatkowo do list pacjentów, ale zabierały termin komuś, kto czekał już miesiącami

których zwykle kolejki są bardzo długie – puentuje Marcin Czachor, pełnomocnik Małgorzaty Rakowskiej.

JAK AFERĘ TŁUMACZY MIASTO?

Władze miasta i POSUM przekonują, że Małgorzata Rakowska spontanicznie dopisywała przy niektórych nazwiskach „VIP” lub „Urząd Miasta” z zamiarem ujawnienia tego i skompromitowania magistratu. Wiceprezydent Magdalena Pietrusik-Adamska przekazała, że to ko-

lejny zamach środowiska zrzeszonego wokół anarchistycznego kolektywu Rozbrat. Na myśli miała atak na prezydenta Jacka Jaśkowiaka, który miał miejsce podczas sesji absolutoryjnej 16 czerwca. Jedna z osób związanych z kolektywem Rozbrat uderzyła wtedy Jacka Jaśkowiaka tortem z bitą śmietaną. Miał być to odwet za drogą komunikację miejską i konszachty z deweloperami, a zwłaszcza za brak działania w sprawie osiedla Maltańskiego, z którego ludzie są wysiedlani, bo kuria sprzedawała teren pod budowę nowego osiedla.

Wiceprezydentka przekonywała, że zmiany w systemie informatycznym POSUM miały

miejsce w czerwcu, podobnie jak atak na prezydenta. Ta czasowa zbieżność oraz obecność Małgorzaty Rakowskiej na zgromadzeniu przed Komendą Policji w Poznaniu, wspierającym napastnika od akcji z tortem, miały być dowodem na związki wydarzeń w POSUM z Rozbratem. Pietrusik-Adamska podkreślała, że tym razem chodziło o zdyskredytowanie władz miasta i miejskiej instytucji poprzez stworzenie pozoru lepszego traktowania niektórych pacjentów, jak w warszawskim Szpitalu Południowym. Wiele mówiła o hejcie, jaki się wylewa na urzędników i podkreślała, że ofiarami tego hejtu są nie tylko urzędnicy, ale również ich rodziny.

Po publicznych wystąpieniach i wyjaśnieniach Małgorzaty Rakowskiej zapytałam raz jeszcze urząd miasta, czy chce dodać coś do swoich wcześniejszych tłumaczeń. W odpowiedzi z biura prasowego Urzędu Miasta Poznania dostałam komentarz Huberta Jeżewskiego, rzecznika prasowego POSUM, który powtórzył to, co wcześniej wybrzmiało na konferencji Pietrusik-Adamskiej.

„Podkreślamy raz jeszcze, że w POSUM nie funkcjonuje żadna ścieżka szybszych przyjęć dla wybranych pacjentów. Twierdzenia w tym zakresie nie znajdują potwierdzenia w ustaleniach Ośrodka. Zgromadzony przez POSUM materiał wskazuje, że oznaczenia „VIP” były wprowadzone do systemu przez Małgorzatę Rakowską (byłą rejestratorkę) przy kilku pacjentach. Następnie to również Małgorzata Rakowska zrobiła zrzuty ekranu, które wydrukowała i wyniosła poza teren POSUM. Następnie to właśnie dane tych konkretnych pacjentów wyciekły do dziennikarza lub dziennikarzy w celu wywołania afery medialnej na podstawie wytworzonych przez siebie dowodów” – napisał rzecznik POSUM. Raz jeszcze wskazał również na bliskie relacje Rakowskiej z kolektywem Rozbrat: „Nie oceniamy jej poglądów ani działalności społecznej, czy życia prywatnego; jednak okoliczności te stanowią istotny kontekst dla oceny całej sprawy i mają znaczenie w kontekście motywów jej działania”. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wrocław/3440498

14-15-16.08

Olsztyn

green* festival

NA WARMII I MAZURACH

VITO BAMBINO

KACPERCZYK

KAYAH

PEZET

ARTUR ROJEK

SISTARS

SOKÓŁ

GRZEGORZ TURNAU

ZAŁEWSKI

BASS ASTRAL

HUBERT.

IGO

RALPH KAMINSKI

KASIA LINS

JOHN PORTER

KASIA SIENKIEWICZ

MERY SPOLSKY

VOO VOO

MISIA FURTAŁ • HELA • BARTEK KRÓLIK • OFELIA • PRZEBIŚNIEGI • RUNFORREST

SONBIRD • THE CASSINO • ZABŁOCKI/MOZIL • PIOTR ZIOŁA

3 SCENY, 30 KONCERTÓW, TEATRY I STAND-UPY NAD JEZIOREM UKIEŁ

POCZUJ LATO! ☺

ORGANIZATOR: wyborcza.pl

WSPÓŁORGANIZATOR: OLSZTYN

PARTNER GŁÓWNY: #gen Warmii i Mazur

PARTNER STRATEGICZNY: LOTTO

SPONSORZY STRATEGICZNI: ING, Energa GRUPA ORLEN, bueno, Casablanca CATERING, LECH, NASK

PARTNER TECHNOLOGICZNY: dobra energia by attention

PARTNER EXO: ZET, chillizet, GAZETA.PL, AMS, HELIOS, helios media

PATRONI MEDIALNI: UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE, KORTESFERA, Centrum Popularyzacji Muzyki i Sztuki, DSIR, Biedronka, Cocolino, essence, instax FUJIFILM, Jordan*, Alcon, MICHELIN, SERWIS NOSOWICZ, MPEC Obłoty, zoek, GALERIA WARMIŃSKA, Aura, K, opozem WARMIA MAZURY, REKOPOL, REMONDIS WORKING FOR THE FUTURE

Jak wypadek w fabryce zmienił życie 20-latki

Po utracie ręki boi się ru

W snach Wasyłyny wraca jeden koszmar: jest pasażerką, samochód się rozbija. Traci drugą rękę. Budzi się przerażona. – Mam jedną rękę i boję się ją stracić – tłumaczy.

Mikołaj Woźniak

P przed spotkaniem patrzę na zdjęcia sprzed ponad roku. Młoda dziewczyna ma zabandażowane dwa palce prawej ręki. Trzyma się za głowę. Jej duże oczy są puste, patrzą w bliżej nieokreślony punkt. Lewej ręki nie ma. Straciła ją miesiąc wcześniej.

Wchodzę na rozmowę. Wasyłyna wstaje, uśmiecha się i podaje mi prawą dłoń na powitanie. Największą zmianę widać w jej oczach. Są pełne energii. Wzdłuż ciała, na razie bezwładnie, zwisa czarna, bioniczna proteza lewej ręki.

O wypadku stara się myśleć jak najrzadziej. Wspomnienie wraca samo. Nie tylko w snach.

Waha się, kiedy jedzie tramwajem lub windą i musi wsiąść lub wysiąść. Boi się, że drzwi przytrzasną jej rękę.

– Tak samo boję się schodów ruchomych w galeriach handlowych. Staję przed nimi, robi mi się gorąco, mocno bije mi serce. Ale wiem, że inaczej nie pójde – tłumaczy Wasyłyna.

Pochodzi z okolic Lwowa. Po polsku mówi o wiele lepiej niż rok temu. Nie uczyła się, ale osłuchiła z językiem, czasem tylko wtrąca ukraińskie słowa. Jak wtedy, kiedy mówi, że czasem coś ją „kusaje” w lewej ręce. To znaczy, że coś ją piecze. Ma fantomowe bóle ręki, którą straciła 14 lutego 2025 roku.

WYPADEK PRZY GRĘPLARCE

Dwa dni po jej 19. urodzinach. Wasyłyna za godzinę miała kończyć zmianę w firmie Sili zajmującej się produkcją włókien poliestrowych. Niedawno przeprowadziła się z Ukrainy do Bralinia położonego niedaleko Kępna na południu Wielkopolski.

W Polsce zamieszkała z bratem u cici i wujka. To on polecił ich do pracy w Sili. Brata zatrudnili w magazynie, a Wasyłynę w hali produkcyjnej. W chwili wypadku czyściła gręplarkę. Długą rurą wywiewała z niej kurz. Żeby było dokładniej, podeszła bliżej.

Nagle wały gręplarki wciągnęły rurę. Razem z lewą ręką dziewczyny. W pobliżu nikogo nie było. Zapierała się prawą ręką, żeby nie wciągnęło jej dalej. Wasyłyna pamięta, że głośno krzyczała z bólu.



• **Wasyłyna chce opanować obsługę protezy do tego stopnia, żeby uruchomić także łokieć. Powtarza mi: wszystko zależy ode mnie, od tego, ile się nauczę** FOT. ŁUKASZ CYNALIEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Najpierw pomagali jej inni pracownicy, w tym wujek. Potem nadjechały straże pożarna i pogotowie. Ze szpitala w Kępnie 19-latką trafiła do specjalistycznej placówki we Wrocławiu. Lekarze musieli amputować lewą rękę powyżej łokcia. Palce prawej były poranione, ale dziś są w pełni sprawne. O dramacie przypominają blizny.

„JAK TO SIĘ SKOŃCZY, NIE MAM NIC”

Niemal półtora roku później siedzę z Wasyłyną w sali konferencyjnej firmy Utal pod Poznaniem. Ma na sobie czarną koszulkę zespołu muzycznego, dzinsy i trampki.

Miejsce nie jest przypadkowe. Jacek Wojciechowski, właściciel firmy, dołożył ponad 80 tys. zł do protezy. Dziewczyna przyjechała się z nim spotkać i podziękować.

Wasyłyna otwarcie mówi o drodze, którą przeszła przez ostatnich kilkanaście miesięcy. Wspomina zdjęcia, które w marcu 2025 r. zrobił jej fotoreporter „Wyborczej”. – To był początek, szok, tabletki – wyjaśnia.

Nadal mieszka w Bralinie. Mama przeprowadziła się do niej z Ukrainy. Znalazła pracę.

– Finansuje całe moje życie. Dojazdy, jedzenie, ubrania, mieszkanie, wyjście na kawę z koleżanką. Nie mam własnych pieniędzy. Dostaję 215 zł zapomogi z gminy. Jak to się skończy, nie będę miała nic – mówi Wasyłyna.

Chce się starać o rentę, ale boi się formalności. To one po wypadku były największym problemem. Miała skierowanie na rehabilitację w ramach NFZ, ale ze

względu na terminy jeszcze jej nie przeszła. ZUS przyznał jej świadczenie rehabilitacyjne i 24 dni spędziła w Gdańsku.

Po wypadku musiała wzmocnić drugą rękę i kręgosłup. Chodziło o to, by nie doszło do dysproporcji. Nagle z jednej strony ciała ubyło 2-3 kilogramy. – Teraz muszę iść prywatnie na rehabilitację i to też kosztuje. Trudno mi uzyskać pomoc. Czuję się zagubiona w tym wszystkim. To załamuje. Często ma się nadzieję w sobie, a na końcu nic z tego nie ma – mówi Wasyłyna.

CZASEM NIE CHCĘ NIKOGO WIDZIEĆ

Po wypadku ma lepsze i gorsze chwile. Zmaga się z zespołem stresu pourazowego. Łatwo się denerwuje. Wystarczy, że ktoś kilka razy nie odbierze telefonu.

– Uśmiech to u mnie reakcja, żeby nie stresować się w środku, kiedy wokół jest więcej osób. Wtedy czasem coś sobie myślę, ale nie biorę do serca. Kiedy jestem sama w domu, czuję różne stany – tłumaczy mi.

Najsilniejsze załamanie przeszła ostatniej zimy. – Mogłabym i miesiąc nie wychodzić na dwór, bo nie chciałam nikogo widzieć. Ktoś proponował, że przyjedzie, ale nie chciałam, dziękowałam – wspomina. – Na co dzień nie mam takich stanów, ale raz czy dwa razy w tygodniu wracają.

Wojna w Ukrainie przysparza jej dodatkowego stresu. Czyta wiadomości, docierają do niej zdjęcia i nagrania. – Rozumiem ból innych osób, które straciły nogę czy rękę. Tak samo to przeżywam – mówi.

Wspomina, że chciała być barberką, ale czuje, że straciła tę szansę. Czasami myśli, że mogłaby spróbować, kiedy dobrze opanuje życie z bioniczną protezą. Prawa ręka i tak była jej wiodącą. Szybko porzuca te plany. Nie wie, jak czuliby się z tym klienci, a ona nie chce takiej odpowiedzialności. Po wypadku trudno ją znosi.

Mimo to ocenia, że z wypadku wyszła zahartowana. – Ale trochę nerwowa – zastrzega z lekkim uśmiechem.

Pytam, kiedy czuje się najlepiej. – Kiedy mam z kim wyjść na spacer, mogę żyć chwilę czyimś życiem. Wtedy jest dobrze. Jak kupiam się na sobie, to... – zamyśla się. Nie wraca już do odpowiedzi.

WASYŁYNA MA NAJWIĘKSZY POTENCJAŁ

Wasyłyna korzysta z pomocy psychiatry. Uważa, że nie ma szansy na bezpłatną pomoc psychologa. Pytała w fundacjach i slyszała odpowiedź: może za rok, może za dwa lata.

Oparcie znalazła w pracownikach firmy OrtoPes produkującej zaawansowane protezy, w tym tę, z której Wasyłyna uczy się korzystać.

– Jestem wdzięczna, że przyszli do mnie do szpitala, wzięli za rękę i do dziś współpracujemy. Dzięki nim jestem bardzo spokojna. Piszę i jest rozwiązanie. Pomagają z dokumentami, czasem je zawiozą – wylicza. – Wszystko kosztuje dużo pieniędzy, nie zebrałabym ich nawet na zbiórkach. Dziękuję wszystkim, którzy mi pomagają.

Chomomych schodów

Dołączają do nas Ariel Zielonka, kierownik ds. rozwoju w OrtoPes i fizjoterapeuta Tomasz Nowak. Siadają po dwóch stronach Wasyliny.

– Wasylina oglądała filmiki wszystkich dostępnych rozwiązań. Ale zdawała sobie sprawę, że musi zacząć od kosmetycznej protezy – wspomina Nowak.

– To nie dla mnie, ale pozwoliła mi coś zrozumieć. Miała tylko funkcję chwytu. W tej jest więcej opcji, więc muszę się uczyć i ćwiczyć – potwierdza Wasylina wskazując na nową protezę.

W protezie kosmetycznej chodziło o korekcję postawy, opanowanie równowagi, nauczenie się funkcjonowania z takim rozwiązaniem i stopniowe pójsie krok wyżej. Nowak wspomina pacjentów, którzy od razu po amputacji próbują zacząć z wysokiego C, czyli od bardzo zaawansowanych protez. Zdarza się, że problemy ich demotywują.

– Wasylina jest moją trzecią pacjentką z taką protezą i widzę u niej największy potencjał. Odpowiedź mięśniowa, steroowanie – wiele jej już wychodzi mimo stosunkowo krótkiej pracy z tym rozwiązaniem – podkreśla Nowak.

Pokazuje mi filmik. Nagrał jedną z sesji, na których Wasylina przygotowuje się do korzystania z protezy. Na kikucie lewej ręki ma założoną opaskę z przewodami podłączonymi do komputera. Odpowiednim napięciem mięśni ramienia powoduje zmianę chwytu w dłoni. Musi nauczyć się kontrolować to, co nam przychodzi w pełni naturalnie. Efekty widzi na ekranie.

Wasylina też chce mi pokazać filmik. – Tu mam założony czujnik, dźwigam mięśniami, a dłoń na ekranie się obraca – tłumaczy.

JAK JAZDA SAMOCHODEM. ALE TRUDNIEJSZE

Ariel Zielonka wprowadza mnie w możliwości nowej protezy Wasyliny. Wyjaśnia, że, tworząc ją, trzeba było skompenzować nie jeden, ale dwa stawy, bo amputacja była rozległa. Chodzi o staw łokciowy i rękę, czyli nadgarstek z dłonią, a więc i palcami.

Sygnał z mięśnia przekazuje impulsy do czujnika w protezie. Dalej trafiają do sensorów, a w efekcie ręka się porusza. – Między protezą kończyny górnej a dolnej są fundamentalne różnice. Noga tylko i aż nas podpira. Ręka wykonuje złożone ruchy – tłumaczy Zielonka i wskazuje na filiżankę. – Żeby ją podnieść, wykorzystujemy staw barkowy, łokciowy i rękę.

Żebym zrozumiał, jak człowiek uczy się korzystania z protezy, podaje mi przykład nauki jazdy samochodem. Od razu zastrzega, że jest bardzo uproszczony.

– Żeby ruszyć, uczymy się, że należy wcisnąć sprzęgło, wrzucić pierwszy bieg, powoli puszczać sprzęgło i dodawać gaz. Zastanawiamy się nad każdym elementem. Po czasie działamy automatycznie, uruchamia się pamięć mięśniowo-nerwowa – tłumaczy Zielonka. – Tę pracę trzeba wykonać w nauce każdego ruchu potrzebnego do funkcjonowania z protezą.

Uważa, że sama proteza to tylko narzędzie. Najważniejszy jest pacjent. Jeśli jest dobrze przygotowany, skorzysta z każdej protezy.

Kiedy rozmawiamy, Wasylina chwytając szklaną butelkę z sokiem pomarańczowym. Chce ją odkręcić, przytrzymując dłonią protezy. Przez chwilę próbuje uzyskać pewny chwyt, ale się jej nie udaje. – Jeszcze nie – mówi dziewczyna. Tłumaczy, że butelka jest mokra.

– Potencjał protezy nie jest jeszcze w pełni wykorzystany. Zablokowana jest praca stawu łokciowego. Na razie pracujemy nad wszystkimi możliwymi chwytami, które są w dłoni – wyjaśnia Zielonka, odkręcając butelkę soku.

Protezowanie jest złożonym procesem. Najpierw przygotowuje się pacjenta. Kikut musi być wygojony i wstępnie zahartowany. Bandażuje się go, żeby odpowiednio uformować do założenia protezy. Pacjent musi być też w odpowiedniej kondycji fizycznej. Później przychodzi pora na dopasowanie protezy i naukę obsługi.

Po wypadku musiała wzmocnić drugą rękę i kręgosłup. Chodziło o to, by nie doszło do dysproporcji. Nagle z jednej strony ciała ubyło 2-3 kilogramy

Co roku w Polsce wykonuje się około 15 tys. rozległych amputacji. Ta liczba rośnie. W 85 proc. z powodów naczyniowych, np. cukrzycy i miażdżycy. Wypadki to około 12 proc. przyczyn. – Protezę dla zdecydowanej większości pacjentów w Polsce można sfinansować z publicznych środków: PFRON i NFZ – podkreśla Zielonka.

W przypadku Wasyliny było to niemożliwe. Proteza kosztowała 200 tys. zł, z czego 99 tys. zł przekazał PFRON, 15 tys. zł NFZ. Trzeba było zdobyć jeszcze ponad 80 tys. zł. Dolożył je Jacek Wojciechowski, prezes Utalu.

UKRAIŃCY TO DZIELNY NARÓD

– Widzę u ciebie uśmiech na twarzy, to mnie cieszy – mówi Wojciechowski do Wasyliny, kiedy wchodzi do sali konferencyjnej.

Widzą się po raz pierwszy. Wcześniej Wojciechowski rozmawiał wyłącznie z Zielonką. Przez 20 minut, zdalnie. Chciał poznać przedstawiciela firmy, która sprzedaje protezę.

W pokoju jest z nami też Mariusz Szeib, poznański biznesmen, prezes firmy Texet. Działa w Lions Club, największej na świecie pozarządowej organizacji humanitarnej. Szeib od 15 lat organizuje bieg Lions Charity Run. Pieniądze, które uda się zebrać w trakcie, zawsze są przeznaczane na cele charytatywne.

Biegacze odwiedzili już pięć kontynentów. Szeib mówi, że pomoc dla Wasyliny jest efektem biegu z 2024 roku. Biegli z Warszawy do Brukseli, żeby uczcić 20-lecie Pol-

ski w Unii Europejskiej. Zebrane pieniądze przeznaczyli na protezy dla ofiar wojny w Ukrainie.

– Ostatecznie sfinansowaliśmy osiem protez. Zaangażowało się kilku przedsiębiorców. Wśród nich był Jacek – wspomina Szeib.

Panowie znają się od lat. Wojciechowski sfinansował wtedy protezę dla ukraińskiego żołnierza, który nadepnął na minę. – Otrzymał protezę i poszedł z powrotem na front – mówi Szeib.

Wasylina się ożywia. – Dużo jest takich osób, ale nie wszystkich biorą. Zależy, jak duża jest amputacja, bo np. bez kolana nie można biegać. Znajomy nie ma połowy ręki, ale ma łokieć i znów poszedł na wojnę – tłumaczy.

– Bardzo dzielny naród. – Wojciechowski z uznaniem kiwa głową. Tłumaczy, że duża część jego działań charytatywnych skupia się na pomocy Ukrainie.

– Jak widzę ten hejt na Ukraińców, jestem zły. To robota ruskich, którzy próbują nas poróżnić – ocenia.

Szeib wskazuje też na rolę pierwszego artykułu „Wyborczej” o wypadku w firmie Sili. Zadzwoił do Marty Danielewicz, autorki tekstu, i zapytał, czy da się odnaleźć poszkodowaną dziewczynę. Udało się. Na spotkanie z Wasyliną pojechali już razem.

– Pamiętałem, jak Jacek powiedział, że gdyby ktoś jeszcze potrzebował pomocy, to jest do dyspozycji. Odezwałem się do niego – mówi Szeib.

Wojciechowski potwierdza: – Gdyby Mariusz nie opowiedział mi tej historii, nie wiedziałbym, że mogę pomóc Wasylinie.

– Twoja historia jest wstrząsająca. Jesteś młodą dziewczyną, która przyjechała szukać szansy w naszym kraju. I nagle szansa zamieniła się w tragedię – mówi do Wasyliny Szeib.

– W inną szansę – prostuje dziewczyna.

INNA SZANSA

– Co miałaś na myśli? – pytam Wasylinę, kiedy na chwilę zostajemy sami.

– Bardziej doceniam życie – odpowiada. – Jestem ostrożniejsza, ale chcę coś w przyszłości robić. Czasami jest bardzo trudno, ale uważam, że psychicznie wyszłam z tego mocniejsza. Nie mogę powiedzieć, że wszystko jest super, ale proteza to dla mnie szansa. Nauczę się z niej korzystać i pójdę pracować. Może online?

Wasylina wie, że proteza nigdy nie będzie taka jak jej ręka. Pracownicy OrtoPres

mówili jej, że w Trzebnicy pod Wrocławiem być może mogłaby się zakwalifikować do przeszczepu kończyny. Poważnie o tym myślała, ale ostatecznie odrzuciła ten pomysł. Pomyślała o kolejnej operacji, rehabilitacji, przyjmowaniu leków do końca życia. Nie wiedziała, czy psychicznie zaakceptowała by rękę po transplantacji. Problemy miała już z kosmetyczną protezą.

– Dotykałam jej i dziwiłam się, że nic nie czuję. Tak działa głowa. Chciałam coś czuć. Niestety. To było rozczarowanie, szok dla mózgu, do którego dotarło: to proteza, nie masz ręki – wspomina.

Po otrzymaniu bionicznej protezy odczuła przypływ motywacji. Chce opanować jej obsługę do tego stopnia, żeby uruchomić także łokieć. Powtarza mi: wszystko zależy ode mnie, od tego, ile się nauczę. – Teraz nie chwycę tej kawki i się nie napiję. Ale może z czasem? Kto wie? – mówi.

Zielonka wyjaśnia, że granice możliwości protezy to chwycenie paleczek do sushi. O ile pozwoli na to mięsień, forma fizyczna i chęć nauki. W większości przypadków potrzeby są jednak o wiele bardziej prozaiczne. Wasylina zachowała wiodącą rękę, a proteza zawsze będzie dla niej tą wspierającą.

– Mamy pacjentów, którzy jeżdżą na snowboardzie, rowerze, biegają. To fajne przykłady do chwalenia się, ale 99 proc. osób potrzebują zrobić sobie śniadanie czy wyjść na zakupy. Wrócić do funkcjonowania, a nie być zależnym od kogoś – mówi Zielonka.

ZYSKAĆ PEWNOŚĆ SIEBIE

Wasylina jeszcze nie wie, czy zostanie w Polsce na zawsze. Na pewno na czas, kiedy uczy się życia z protezą. – To nie skończy się szybko, poza tym w Ukrainie trwa wojna. Gdyby nie wypadek, może wróciłabym wcześniej. Teraz sama nie wiem, co jest dla mnie lepsze – myśli.

Skupia się na każdym kolejnym dniu. Stara się spędzać w domu maksymalnie dwa dni, a pozostałe mieć zapelnione. Kiedy siedzi sama, za dużo rozmyśla.

– Że leżę, że nic nie robię, że nie zarabiam. A moje lata uciekają – wylicza. Ja wiem, że każdy ma takie problemy, ale teraz czuję je dwa-trzy razy mocniej.

Chce zdobyć nowy zawód. Na razie musi jeszcze odpocząć. – Chcę oddać czas protezie, nauczyć się jak najwięcej i zyskać pewność siebie – zapowiada. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34445965

Słowno **NOWOŚĆ**
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki



Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Szukaj  w  APLIKACJI WYBORCZEJ



• Internauci stają w obronie uczelni:
– Tysiąc osób idzie kilkaset kilometrów w każdą pogodę. Mdleją, przewracają się, mają zatrucia pokarmowe. To będzie ciekawe doświadczenie dla studentów

FOT. DOMINIK GAJDA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Janusz Jaros

Propozycja dla studentów medycyny

Jak informuje „Wyborczą” rzecznik uczelni Jakub Banasiak, propozycja wyszła od ks. Łukasza Urbana, kierownika kaliskiej pielgrzymki. Zwrócił się do rektora Uniwersytetu Kaliskiego prof. Andrzeja Wojtyły z prośbą o pomoc w zabezpieczeniu medycznym pielgrzymki. Kaliska uczelnia od wielu lat kształci pielęgniarzy i ratowników medycznych, a od trzech lat lekarzy.

– Rektor przystał na tę propozycję. Uznał, że służba medyczna na tak dużym wydarzeniu może być ciekawym doświadczeniem dla studentów naszego wydziału medycznego i nauk o zdrowiu – mówi rzecznik.

Rektor prof. Andrzej Wojtyła zaproponował, aby studenci – w szczególności pielęgniarstwa oraz ratownictwa medycznego – którzy zdecydowali się pełnić służbę medyczną podczas pielgrzymki, mieli częściowo zaliczone praktyki zawodowe.

– Uczestniczyłem w pieszej pielgrzymce na Jasną Górę kilkanaście razy, z czego trzy razy już jako dyplomowany lekarz i pracownik służb medycznych. Wiem doskonale, jak ważne jest medyczne wsparcie pielgrzymów, którzy w ciągu kilku godzin muszą pokonać np. 40 km. Mam również świadomość, że dla studentów Uniwersytetu Kaliskiego będzie to interesujące doświadczenie, dlatego zachęcam chętnych do zgłaszania się – mówił po spotkaniu prof. Andrzej Wojtyła, rektor Uniwersytetu Kaliskiego.

Ks. Łukasz Urban dodał: – Liczę na zainteresowanie studentów Uniwersytetu Kaliskiego, którzy pod okiem doświadczonych pielęgniarzy będą pomagać pątnikom znosić trudny marsz. Chodzi przede wszystkim o pomoc na postojach, gdzie trzeba opatrzyć pielgrzymów i pomóc im w sytuacjach drobnych urazów czy kontuzji.

INTERNAUCI SZYDZĄ

Informacja o takiej formie praktyki wzbudziła emocje internatów. – Ten cały uniwersytet to jest jedna wielka pielgrzymka donikąd – stwierdza jeden z nich. Inny dodaje: – To bardzo ciekawy sposób zapewnienia miejsca praktyk na neokierunkach lekarskich.

Kolejny stwierdza szydlerczo, że „studenci medycyny będą szkoleni w leczeniu wodą święconą”. Następny pisze o „odmawianiu zdrowasiek w ramach uczenia się poza murami uczelni”.

Jeden z lekarzy komentujących praktyki na pielgrzymce kwestionuje jakość takiej edukacji: – Masz być na praktykach w szpitalu i wyrobić miesiąc pracy przy pacjencie. Aby coś zobaczyć, aby czegoś się nauczyć. A tu proszę. Nowy uniwersytet kształci na pielgrzymce. Na

Praktyki studenckie na pielgrzymce

Studenci kierunków medycznych Uniwersytetu Kaliskiego mają pomóc w zabezpieczeniu medycznym pielgrzymki. Po tym, jak uczelnia podzieliła się pomysłem na Facebooku, wylała się na nią fala hejtu.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

– Na pielgrzymkach wbrew pozorom dużo się dzieje pod względem medycznym. Ostatnio były dwa udary (nie ciepłe). Są zasłabnięcia, krwotoki, bywały zachłyśnięcia. Przekrój wiekowy od pół roku do 90 lat – napisała jedna z internatek.

REKORDOWA LICZBA CHĘTNYCH

Uczelnia usunęła wpis o praktykach na pielgrzymce ze swojego fanpage’a. W rozmowie z „Wyborczą” rzecznik uczelni Jakub Banasiak komentuje o leczeniu święconą wodą czy zdrowaszkami nazywa głęboko krzywdzącymi. Przypomina, że kierunek lekarski na kaliskiej uczelni został pozytywnie zweryfikowany i ma pełną akceptację Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA).

Uniwersytet Kaliski rozpoczął kształcenie lekarzy już w pierwszym roku istnienia, czyli w 2023 roku. Mimo pierwszej negatywnej oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wydanej w 2022 roku, uczelnia dostała od ówczesnego ministra nauki Przemysława Czarnecka zgodę na kształcenie lekarzy. Po zamianie władzy zweryfikowano kierunki medyczne, które powstały za rządów PiS. PKA wydała zgodę na kształ-

cenie lekarzy w Kaliszu najpierw (w 2024 roku) na dwa lata.

Po kolejnej kontroli jesienią 2025 roku uczelnia dostała zgodę długoterminową. PKA stwierdziła, że „proces kształcenia studentów kierunku lekarskiego spełnia wszystkie kryteria rozporządzenia ministra nauki”. – Po wszystkich kontrolach Polskiej Komisji Akredytacyjnej okazało się, że my naprawdę dobrze kształcimy lekarzy – podkreśla rzecznik kaliskiej uczelni. Przywołuje ostatnie wyniki rekrutacji na kierunek lekarski Uniwersytetu Kaliskiego. Ta uczelnia miała największą liczbę chętnych na jedno miejsce spośród wszystkich w kraju.

NIE BĘDĄ SZLI W PIELGRZYMCE, TYLKO OPATRYWALI PIELGRZYMÓW

Jakub Banasiak broni propozycji praktyk na pielgrzymce. – To jest propozycja dla studentów kierunków medycznych. Udział w obsłudze medycznej pielgrzymki nie oznacza zaliczenia całych praktyk, tylko jednego z modułów. Do takiej formy praktyk zgłosiło się już kilka osób, wśród nich studenci pielęgniarstwa, ratownictwa medycznego i fizjoterapii.

Rzecznik zaznacza, że uczelnia odpowiedziała na prośbę duchownego, który skarżył się na brak pielęgniarek na pielgrzymkach. – Rektor, który sam jest lekarzem [pediatrą], odpowiedział pozytywnie na tę prośbę. Zna specyfikę pielgrzymek, bo brał w nich udział. Nasi praktykanci pod nadzorem doświadczonych pielęgniarzy będą musieli czasami przekuć pęcherz, rozmasować stopy itp. – wyjaśnia.

Rektor kaliskiej uczelni prof. Andrzej Wojtyła był senatorem PiS. Uczelnia zawdzięcza szybki awans i uruchomienie kierunku lekarskiego jego dobrym kontaktom z byłym ministrem nauki Przemysławem Czarneckim.

Jednak – jak zapewnia rzecznik Uniwersytetu Kaliskiego – praktyki na pielgrzymce nie mają związku z poglądami rektora. – Zwracając się do nas o pomoc organizatorzy różnych imprez o wsparcie dla zespołów medycznych. I taką współpracę podejmujemy – mówi Jakub Banasiak.

My nie zaliczymy praktyk za to, że ktoś poszedł na pielgrzymkę, tylko za udział w służbie medycznej w ustaleniu z opiekunem praktyk na danym kierunku. Praktykanci nie będą szli na pielgrzymce, tylko jechali samochodami służby medycznej.

– Najwięcej pracy, po kilka godzin, mają wieczorami, gdy pielgrzymi zatrzymują się na nocleg – dodaje.

Piesza pielgrzymka na Jasną Górę wyrusza z Kalisza 9 sierpnia. Do Częstochowy dotrze 13 sierpnia. Część pielgrzymów 16 sierpnia wyruszy pieszo w drogę powrotną i wróci do Kalisza 19 sierpnia. ●



• Na podstawie badań obrazowych inżynierowie tworzą szablony chirurgiczne. Lekarze korzystają z nich zarówno przy resekcji, czyli przy usuwaniu chorych tkanek, jak i przy pobieraniu zdrowych tkanek służących do rekonstrukcji FOT. MAGDALENA ŻUKOWSKA/PP

12 milionów grantu

Chirurg operuje silikonowy model

Dostali pieniądze na wsparcie chirurgów głowy i szyi z dwóch szpitali: w Poznaniu i we Wrocławiu. Jednak przede wszystkim korzyść z tego będą mieli operowani.

Maria Bielicka

Inżynierowie z Politechniki Poznańskiej już od lat współpracują z Kliniką Laryngologii i Onkologii Laryngologicznej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego przy ul. Przybyszewskiego, a teraz doszła jeszcze współpraca z Kliniką Chirurgii Szczękowo-Twarzowej. Ostatnio zespół dostał 12 mln zł na realizację eksperymentu badawczego, którego celem jest ocena skuteczności wsparcia inżynierów w przygotowywaniu i prowadzeniu operacji onkologicznych w obrębie szyi i twarzoczaszki.

Poznański projekt, obejmujący zarówno współpracę z poznańskim szpitalem, jak i z 4. Wojskowym Szpitalem Klinicznym we Wrocławiu, został wysoko oceniony przez Agencję Badań Medycznych i – spośród blisko 100 wniosków – zajął drugie miejsce. Realizacja projektu zaczyna się 1 września i będzie trwała pięć lat.

MODELE CHORYCH MIEJSC

O grantie w wysokości 12 mln zł jako pierwsze poinformowało Radio Poznań. To pieniądze, za które naukowcy mają sfinansować eksperyment badawczy dotyczący oceny skuteczności zabiegów resekcji i rekonstrukcji u pacjentów

operowanych bez wsparcia inżynierów, z wykorzystaniem modeli zaprojektowanych ręcznie oraz z wykorzystaniem modeli zaprojektowanych automatycznie. Eksperyment polegać więc będzie na ocenie efektów leczenia u tych trzech grup pacjentów. – Tu chodzi nie tylko o ocenę narzędzi ułatwiających pracę chirurgom, ale przede wszystkim ocenę szans dla pacjentów, chorujących na nowotwory głowy i szyi, u których konieczna jest operacja okaleczająca np. usunięcia fragmentu żuchwy czy języka – mówi prof. Politechniki Poznańskiej, Filip Górski, Kierownik Zakładu Wytwarzania Przyrostowego i Rzeczywistości Wirtualnej.

Naukowiec wyjaśnia też, na czym to wsparcie polega: – Inżynierowie, na podstawie wyników badań wykonanych tomografem komputerowym i rezonansem magnetycznym, przygotowują w technologii 3D anatomiczny model chorego miejsca, by lekarze mogli dokładnie przyjrzeć się mu jeszcze przed operacją i zdecydować, co trzeba wyciąć, a co można zostawić – opowiada Górski.

Na podstawie tych samych badań obrazowych inżynierowie tworzą też szablony chirurgiczne. Lekarze korzystają z nich zarówno przy resekcji, czyli przy usuwaniu chorych tkanek, jak i przy pobieraniu zdrowych tkanek służących do rekonstrukcji. – Na drukarce 3D przygotowujemy też zindywidualizowane zestawy narzędzi chirurgicznych, które po wysterylizowaniu trafiają na blok operacyjny. Takie postę-

powanie skraca czas operacji i poprawia efekty leczenia – wyjaśnia prof. Filip Górski.

PROJEKT WYDRUKU BEZ INŻYNIERA?

Metoda jest obecnie stosowana przede wszystkim w rekonstrukcjach kostnych, głównie w obrębie żuchwy. – W poznańskim szpitalu klinicznym działa już pracownia, w której inżynier biomedyczny przygotowuje modele anatomiczne i szablony chirurgiczne wykorzystywane przez lekarzy zarówno na etapie planowania zabiegu, jak i podczas operacji. Ułatwia to jednocześnie przeprowadzenie resekcji i rekonstrukcji, na przykład z wykorzystaniem fragmentu kości strzałkowej, biodrowej lub łopatki – wyjaśnia ekspert z Politechniki Poznańskiej. W ramach

Naukowcy z Politechniki Poznańskiej przeanalizują, jak automatyzacja wpłynie na czas operacji, dokładności rekonstrukcji, ryzyko powikłań i jakości życia pacjentów

projektu poznańskie laboratorium zostanie wyposażone. We wrocławskim szpitalu, w którym nie pracuje jeszcze inżynier biomedyczny odpowiedzialny za przygotowywanie takich rozwiązań, planowane jest uruchomienie pracowni, która będzie działać według tych samych zasad jak ta w poznańskim szpitalu.

Projekt pozwoli też sfinansować badania, które mają dać odpowiedź, czy ten proces da się zautomatyzować tak, by lekarze przy pomocy interfejsu sami mogli generować sobie modele i szablony. A naukowcy z Politechniki Poznańskiej przeanalizują, jak automatyzacja wpłynie na czas operacji, dokładności rekonstrukcji, ryzyko powikłań i jakości życia pacjentów.

Badaniami ma zostać objętych minimum 150 pacjentów. – Jeśli uda nam się ten proces skutecznie zautomatyzować, będzie to nowość w skali światowej – podkreśla ekspert. I dodaje: – Ułatwi to implementowanie takiego precyzyjnego przygotowania do operacji również w innych szpitalach, które wsparcia inżynierskiego nie mają. A przede wszystkim pomoże pacjentom, bo ułatwi im rehabilitację po operacji i podniesie jakość życia po operacji.

PAN PAWEŁ I JEGO NOWY JĘZYK

O wydrukach 3D przygotowywanych przez Laboratorium Wirtualnego Projektowania Wydziału Inżynierii Mechanicznej Politechniki Poznańskiej dla lekarzy ze szpitala przy Przybyszewskiego pisaliśmy już w 2021 r. Inżynierowie wykonywali wtedy jeszcze w swojej pracowni silikonowe odlewy zmienionych rakiem języków. Odlewy były dwukolorowe – silikon przezroczysty obrazował zdrową tkankę, a kolorowy – raka.

Przygotowany model dr hab. Jacek Banaszewski, kierownik Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej USK w Poznaniu, „operował” już w laboratorium, odcinając skalpelem taki fragment silikonowego modelu, jaki nazajutrz miał odciąć pacjentowi. Dzięki temu dokładnie wiedział też, ile zdrowej tkanki musi pobrać z przedramienia lub brzucha chorego, by uzupełnić brakującą część języka. – Trzeba uważać, by w czasie operacji nie uszkodzić nerwu języka i tętnicy oraz nie naruszyć guza, bo wówczas komórki nowotworowe mogą objąć zdrowe tkanki – tłumaczył.

Jeden z odlewów był modelem języka pana Pawła, który operację usunięcia części języka przeszedł rok wcześniej. O istnieniu modelu dawnego języka nic nie wiedział. – Co pani mówi? Naprawdę? – dziwił się, gdy do niego zadzwoniłam. Już wtedy pan Paweł mówił zupełnie normalnie. Sam twierdził, że trochę mniej wyraźnie, ale w ogóle nie było tego słychać. Zapewniał też, że może również normalnie jeść. Nie krył, że z efektów operacji jest bardzo zadowolony. – Specjalnie dyskomfortu nie odczuwam. Muszę tylko co dwa miesiące zgłaszać się na kontrolę – relacjonował.

– Ten pacjent znakomicie się zrehabilitował, ma szansę normalnie jeść i mówić – potwierdzał dr Banaszewski. – Na szczęście jest tak, że pozostały po operacji fragment języka, nawet jeśli jest stosunkowo niewielki, bez trudu uczy przeszczepiony mięsień nowych zadań, więc warto przeprowadzać operacje rekonstrukcyjne. Niestety w Polsce wciąż nie są one standardem i w gruncie rzeczy wykonuje je niewiele ośrodków.

Współpraca dra Banaszewskiego z inżynierami zaczęła się zresztą kilka lat wcześniej właśnie od modeli kości żuchwy, której część trzeba było pacjentowi wyciąć z powodu raka. Naukowcy z PP doprojektowali wtedy brakującą część z kości strzałkowej chorego, by pacjent mógł nosić protezę. Dziś laryngolog ze szpitala przy Przybyszewskiego komentuje tę współpracę tak: – O ile modele kości są już dziś właściwie standardem, to wydruki 3D tkanek miękkich, tworzone na potrzeby konkretnych operacji, wciąż należą do nowatorskich rozwiązań w skali Europy i mam nadzieję, że grant z ABM pomoże je upowszechnić, bo dla pacjentów to wielka korzyść. ●

SANATORIA I UZDROWISKA

Miejscowości
od A do Z

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca Beata Żurek

wyborcza.pl

Jak szybciej skorzystać z kuracji

Sanatorium last minute

Na wyjazd do sanatorium w Polsce czeka się nawet do 12 miesięcy. Można jednak wyjechać już za kilka dni, ale trzeba się szybko zdecydować.

Najdłużej na leczenie sanatoryjne czeka się w dużych regionach: mazowieckim, małopolskim i śląskim. Różnice w czasie oczekiwania pomiędzy województwami wynikają z różnej liczebności populacji mieszkającej w danym regionie oraz z różnej liczby miejsc wykupionych w uzdrowiskach przez dany oddział wojewódzki NFZ.

Sanatorium last minute. Kto może z tego skorzystać

Do sanatorium można jednak wyjechać szybciej, korzystając z tzw. sanatoryjnych zwrotów. Chodzi o niewykorzystane przez pacjentów skierowania, odesłane przed terminem realizacji. Takie zaplanowane, a niezrealizowane wyjazdy mogą być wykorzystane przez osoby, które na swoją kolejką musiałyby jeszcze poczekać. Z wcześniejszego wyjazdu ze zwrotu może skorzystać osoba, której skierowanie zostało już rozpatrzone pozytywnie i otrzymała ona swój numer w kolejce oczekujących.

Z wyjazdów last minute mogą skorzystać osoby, którym upłynęło 18 miesięcy od zakończenia ostatniego leczenia w sanatorium. Ta zasada oczywiście nie obowiązuje osób, które nigdy nie korzystały z leczenia w uzdrowisku w ramach NFZ i będą jechały po raz pierwszy. Do dyspozycji kuracjuszy są wszystkie ośrodki w całej Polsce, w zależności od profilu leczenia, które mają podpisane umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Skąd się biorą zwroty?

Wydawałoby się, że refundowane w znacznej mierze wyjazdy dla poratowania zdrowia cieszą się tak dużym powodzeniem, że rezygnacje będą sporadyczne i bardzo poważnie uzasadniane – zgonem, znacznym pogorszeniem stanu zdrowia czy ważnymi przypadkami losowymi. Jak okazuje się, to nie do końca prawda.

Najwięcej zwrotów skierowań na leczenie uzdrowiskowe pojawia się zimą. Podawane przez rezygnujących z wyjazdu powody zwrotów są

różne: konieczność palenia w piecu, opiekowania się bliskimi. Zdarza się, że przyszli kuracjusze, szczególnie seniorzy, narzekają na zbyt krótki dzień, chłodną, wilgotną pogodę, podczas której nie mogą przykładowo spacerować na świeżym powietrzu. Wskazują też na zaplanowane wcześniej wizyty lekarskie, które przypadają na ten sam czas, co pobyt w uzdrowisku.

Narodowy Fundusz Zdrowia może uznać rezygnację z leczenia za usprawiedliwioną, jeśli przyszły kuracusz nie może wyjechać z powodu wypadku losowego lub choroby osoby starającej się o wyjazd (np. pobyt w szpitalu, wypadek, zaplanowany zabieg operacyjny), potwierdzonego odpowiednim dokumentem.

Jeśli ktoś nie może skorzystać z przyznanego mu wcześniej wyjazdu do uzdrowiska, powinien natychmiast je odesłać na adres swojego wojewódzkiego oddziału NFZ. Wówczas takie skierowanie trafi do innych pacjentów, którzy czekają na wyjazd. Każda rezygnacja z przyznanego terminu leczenia uzdrowiskowego połączona z prośbą

o zmianę terminu jest rozpatrywana indywidualnie. Jeśli zostanie uznana za zasadną, to przyszli kuracjusze otrzymują inny termin leczenia uzdrowiskowego, albo i oni będą mogli skorzystać z tzw. „zwrotów”. Natomiast nieuzasadniony zwrot oznacza, że kuracusz musi złożyć do NFZ nowe e-skierowanie i poczekać na wyjazd.

Gdzie pytać o zwroty?

Trzeba kontaktować się z Działem Leczenia Uzdrowiskowego w Oddziale Wojewódzkiego NFZ. Ze zwrotów chętnie korzystają osoby, dla których najważniejszy jest czas: chcą szybko wyjechać do sanatorium i są dyspozycyjne np. seniorzy emeryci. Bo wyjazd ze zwrotu może nastąpić już za kilka dni, a nie – jak w normalnym trybie – za minimum 14 dni.

Można dzwonić codziennie do oddziału NFZ, w którym składało się wnioski. Wtedy pytamy czy i w jakim uzdrowisku pojawiły się zwroty.

Numery telefonów do oddziałów NFZ dostępne są na stronie nfz.gov.pl

Augustów

- **Województwo:** podlaskie
- **Zabiegi:** okłady z borowiny, kąpiele perełkowe, hydroterapia, kinezyterapia, laseroterapia, magnetoterapia, inhalacje, sauny i masaże.
- **W okolicy:**
 - plaża i kąpielisko nad jeziorem Necko,
 - kolejka wąskotorowa na terenie Wigierskiego Parku Narodowego i możliwość przejażdżki, Muzeum Kanału Augustowskiego,
 - wycieczki jednodniowe (m.in. do Wilna, Druskiennik, Rygi, Kłajpedy, gdzie działa delfinarium), rejsy po jeziorach, możliwość wypożyczenia rowerów, kijków do nordic walkingu, sprzętu wodnego,
 - szlaki piesze w Puszczy Augustowskiej – najdłuższy ma prawie 62 km, jednodniowe spływy kajakowe, np. Rospudą.

- **BiaVita Polska Sp. z o.o.** Sanatorium Uzdrowiskowe Augustów, ul. Zdrojowa 3/5/7, 16-300 Augustów, tel. 87 643 28 71, 606 795 542, www.sanatoriumaugustow.pl

INNE OBIEKTY:

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Lecniczy Augustów, tel. 87 643 81 81, www.uzdrowisko-ustron.pl
- Sanatorium Augustów „Pałac na wodzie” Falkowski, tel. 87 307 00 49 (rejestracja)

Busko-Zdrój

- **Województwo:** świętokrzyskie
- **Zabiegi:** okłady borowinowe i parafinowe, fizykoterapia, krioterapia, hydroterapia, masaże, kinezyterapia, masaże na łóżkach masujących, ultrasonoterapia, światłolecznictwo. Uzdrowisko powstało w 1828 r. Ma do dyspozycji wodę siarczkową oraz

solankę jodkową. Produkuje się tutaj naturalną wodę mineralną Buskowianka Zdrój.

► W okolicy:

- zabytki: zespół klasztorny, Park Zdrojowy, synagoga, Łazienki i oranżerie, ławeczka Wojtki Bellona, Dom Krystyny Jamróz, wielkiej polskiej śpiewaczki, Dom Jana Długosza w Wiślnicy,
- rezerwat Żimne Wody z tzw. jaśkółczymi ogonami, sosna na szczudłach w Weleczu, rezerwat Skoroce i Owczary,
- Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Ciuchcia Express Ponidzie – przejazd kolejką wąskotorową od maja do września,
- Hipoland ośrodek rekreacyjno-hipoterapeutyczny – możliwość jazdy konnej,
- Staw Borowina położony w sąsiedztwie miejscowości Mikułowice, gdzie można wędkować,

- do wypożyczenia rowery, kije do nordic walkingu,
- liczne koncerty i imprezy kulturalne, m.in. w lipcu Lato z Chopinem z udziałem pianistów z całego świata, Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz (czerwiec-lipiec),
- koncerty Salonowej Orkiestry Zdrojowej,
- kino, korty tenisowe.

- **Uzdrowisko Busko-Zdrój**, ul. F. Rzewuskiego 1, 28-100 Busko-Zdrój, tel. 41 370 32 00, www.ubz.pl
- **Sanatorium uzdrowiskowe Obłęgorek**, tel. 41 370 33 32
- **Sanatorium uzdrowiskowe Marconi**, tel. 41 370 38 00, sanatoriummarconi.pl (pobyty w ramach PCPR i PFRON)
- **Sanatorium uzdrowiskowe Mikołaj**, tel. 41 370 32 26, sanatoriummikalaj.pl
- **Sanatorium uzdrowiskowe Willa Zielona**, tel. 41 370 32 73

- **Willa Cyprys**, tel. 41 370 38 00
- **Szpital uzdrowiskowy kompleksowej rehabilitacji Krystyna**, Uzdrowiskowy Zakład Przyrodolecznicy, tel. 41 370 32 00
- **Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Górka**, (rehabilitacja i leczenie dzieci i dorosłych) tel. 41 370 34 00, www.szpitalgorka.pl

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium uzdrowiskowe MED&SPA Astoria, tel. 41 378 80 67, www.sanatoriumastoria.pl
- ART&Medical SPA Bristol, tel. 41 378 24 25, www.bristolbusko.pl
- Sanatorium uzdrowiskowe NidaZdrój, tel. 41 378 24 91 do 93, www.nidazdroj.pl
- Sanatorium uzdrowiskowe Rafał, tel. 41 378 39 68, www.rafal.busko.com.pl
- Sanatorium uzdrowiskowe Słowacki, tel. 41 378 78 79, www.slowacki.busko.pl





- Sanatorium uzdrowskowie Włóknarz, tel. 41 370 70 70, www.wloknarz.pl
- Sanatorium Zbyszko, tel. 41 378 25 66, 41 350 15 26, www.sanatoriumzbyszko.pl
- Pensjonat Sanato, tel. 41 378 19 48, www.sanato.com.pl
- Hotel Słoneczny Zdrój Medical SPA & Wellness, tel. 41 310 11 50, www.slonecznyzdroj.pl
- Zakład Lecznico-Rehabilitacyjny Natura, tel./fax 41 378 70 56,
- 21. Wojskowy Szpital Uzdrowskowo-Rehabilitacyjny, tel. 41 378 03 85, www.21wszur.pl

Ciechocinek

► **Województwo:** kujawsko-pomorskie

► **Zabiegi:** w zakładach uzdrowskowych wykonuje się zabiegi z zakresu m.in. balneoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, ponadto masaże, hydromasaże, zabiegi borowinowe oraz wiele innych zabiegów fizykoterapeutycznych. Naturalnym bogactwem Ciechocinka są obwite złoża solanki, która wykorzystywana jest do celów leczniczych – kąpeli w basenach oraz inhalacji.

Od 1836 r. słone źródła są tu wykorzystywane do celów leczniczych. Są tu cztery parki: Zdrojowy, Leśny, Tężniowy i Zdrowia. Miasto może się pochwalić największym w Europie kompleksem tężniowym o łącznej długości niemalże 1750 metrów.

► **W okolicy:**

- rezerwat przyrody Topieliska, Wambi,
- Muzeum Warzelni Soli, Szlak Solankowy – trasa spacerowa obejmująca najważniejsze obiekty 195 letniej Fabryki Soli – począwszy od fontanny „Grzybek”, poprzez tężnie, grootę solankową, tarasy widokowe aż do Warzelni Soli
- dywan i zegar kwiatowy
- przejażdżki tramwajem konnym,
- wycieczki statkiem po Wiśle, ogniska z pieczeniem kielbasy, możliwość jazdy konnej,
- wiele imprez kulturalnych, m.in. Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Kultury Romów, Wielka Gala Tenerów, Festiwal Operowo-Operetkowy,
- ciechociński Deptak Sław,
- Park Zdrojowy: Muszla Koncertowa, fontanna „Jaś i Małgosia”,
- Dworek Prezydenta RP.

- **Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S.A.**, ul. Kościuszki 10, 87-720 Ciechocinek, Centrala tel. 54 283 60 78, www.uzdrowskociechocinek.pl
- **Centrum Diabetologii i Chorób Przemiany Materii**, tel. 54 283 62 65
- **Kompleks Hotelowo Rekreacyjny „Kasztelanka”**, tel. 54 283 60 72
- **Łazienki Uzdrowskowie nr 1**, tel. 54 283 60 73
- **Sanatorium Uzdrowskowie Grażyna**, tel. 54 283 64 42
- **Szpital Uzdrowskowy nr III (dzieci)** im. dr. Markiewicza, tel. 54 283 60 72
- **Szpital Uzdrowskowy nr IV Dom Zdrojowy**, tel. 54 283 60 67

INNE OBIEKTY:

- Centrum Promocji Zdrowia Sanvit Sp. z o.o., tel. 54 283 42 81, www.ciechocinek.sanvit.pl



Duszniki-Zdrój

- Lila Medical SPA, tel. 54 283 32 34, www.lilamedicalspa.pl
- Hotel Uzdrowskowy St. George, tel. 54 253 00 00, www.ciechocinek.st-george.pl
- Klinika Uzdrowskowa Pod Tężniami im. Jana Pawła II, tel. 54 416 70 00, www.podtezniami.pl
- Kolejowy Szpital Uzdrowskowy Sp. z o.o., tel. 54 283 56 91, www.kolejowyszpitaluzdrowskowy.pl
- Ośrodek Lecznico-Rehabilitacyjny PZN Eden im. M.M. Kaczmarka, tel. 54 283 60 82, www.eden-ciechocinek.pl
- Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Perełka, tel. 54 283 42 61, www.sanatoria-ciechocinek.pl
- Sanatorium Klinika Villa Park, tel. 54 416 41 00, www.villapark.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Chemik, tel. 54 283 52 43, www.sanatoriumchemik.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Gracja Sp. z o.o., tel. 54 283 56 31, www.sanatoriumgracja.pl
- Sanatorium Julianówka, tel. 54 283 63 12, www.julianowka.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Krystynka sp. z o.o., tel. 54 283 62 21, www.sanatoriumkrystynka.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Łączność, tel. 54 283 60 74, www.sanatorium-laczność.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Max, tel. 54 234 76 10, www.sanatoriummax.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie MSWiA Orion, tel. 54 283 91 00, www.sanatoriummswia.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Pałac Łazienki II, tel. 54 231 10 11, www.lazienkiresort.com
- Sanatorium Uzdrowskowie Promień, tel. 54 283 42 56, www.sanatoriumpromien.pl
- Sanatorium Willa York, tel. 54 416 24 24 lub 662 907 527, www.willayork.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Wrzos, tel. 54 283 32 21, www.sanatorium-wrzos.ciechocinek.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Zdrowie, tel. 54 283 42 51, www.sanatoriumzdrowie.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie ZNP, tel. 54 283 60 98, www.znpciechocinek.pl
- Uzdrowski Szpital Kliniczny, tel. 54 253 00 00, www.balneoklinika.pl/cms/index

- 22. Wojskowy Szpital Uzdrowskowo-Rehabilitacyjny, tel. 54 283 72 50, www.22wszur1.home.pl

Cieplce

► **Województwo:** dolnośląskie

► **Zabiegi:** kuracje z zakresu wodolecznictwa, peloidoterapii, inhalacji oraz kinezyterapii, światło- i elektrolecznictwa z wykorzystaniem borowin. Temperatura leczniczych wód termalnych dochodzi do prawie 90 stopni Celsjusza.

Wody działają rozgrzewająco i antybakteryjnie, zapobiegają m.in. krystalizacji kwasu moczowego i tworzeniu się kamieni nerkowych. To jedne uzdrowisko w Polsce, które stosuje leczenie balneologiczne oczu, np. tampony borowinowe na gałki oczne i płukanie oka leczniczą wodą mineralną.

► **W okolicy:**

- Termy Ciepliskie z basenami wewnętrznymi i zewnętrznymi w Parku Zdrojowym, Park Norweski,
- Zamek Chojnik, Pałace i Zamki Karkonoszy, Park Miniatur w Kowarach, Western City w Ściegnach,
- Pałac Schaffgotschów,
- klasztor pocysterski,
- Muzeum Przyrodnicze,
- wycieczki krajowe i zagraniczne (Praga, Berlin),
- spacer po okolicy z przewodnikiem,
- jazdy konne,
- wypożyczalnia rowerów, zimną lodowisko,
- w pobliżu narciarskie trasy zjazdowe i biegowe,
- wystawy, targi, spektakle, koncerty, wieczory autorskie,
- wieczorki taneczne dla kuracjuszy.

- **Uzdrowisko Cieplce Sp. z o.o. – Grupa PGU**, pl. Piastowski 38, 58-560 Jelenia Góra, tel. 75 755 10 03 do 05, infolinia 801 587 678, www.uzdrowsko-cieplce.pl
- **Dom Zdrojowy**, tel. 75 755 10 57
- **Hotel Uzdrowskowy Długi Dom**, tel. 75 755 10 03
- **Sanatorium Pawilon Edward**, tel. 75 755 10 56
- **Sanatorium Pawilon Łalka**, tel. 75 755 10 56

- **Sanatorium Pawilon Marysienka**, tel. 75 755 10 04
- **Sanatorium Stocznowiec**, tel. 75 755 10 54

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowskowie MSWiA Agat, tel. 75 755 20 64 do 68, www.sanatorium-agat.pl

Dąbki

► **Województwo:** zachodniopomorskie

► **Zabiegi:** inhalacje, kąpiele lecznicze, m.in. wirowe, naświetlania, magnetoterapia, masaże oraz zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii i hydroterapii.

► **W okolicy**

- kilka kilometrów piaszczystej plaży, ścieżki zdrowia, możliwość skorzystania z rejsów morskich, Nowoczesne Centrum Sportów Wodnych
- nową ścieżką rowerową dojedziemy do Koszalina i Darłowa.

- **Interferie w Dąbkach Sanatorium Uzdrowskowie Argentyt**, tel. 94 314 81 31, www.interferie.pl/argentyt
- **Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy SUSMED**, tel. 695 107 532, susmed.com.pl
- **Sanatorium Dukat Medical SPA**, tel. 94 314 81 10, www.dukatspa.pl
- **Sanatorium Polonez**, tel. 94 314 81 10, www.polonez.msu.pl
- **Bursztyn Medical Spa & Wellness**, tel. 505 771 119, www.bursztynspa.pl
- **Centrum Zdrowia i Rekreacji Geovita**, tel. 94 314 81 67, www.geovita.pl
- **Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o.**, tel. 664 952 036, www.sanatoriumcegieski.pl

Długopole-Zdrój

► **Województwo:** dolnośląskie

► **Zabiegi:** balneologiczne, hydroterapia, fizykoterapia, termoterapia, krioterapia, masaże, inhalacje i gimnastyka indywidualna i grupowa. Specjalnością są suche kąpiele w naturalnym dwutlenku węgla. Miejscowość leży nad Nysą Kłodzką. Źródła szczawia alkalicznych: Emilia, Kazimierz i Rena-

ta. Wykorzystuje się je do kuracji pitnych i do kąpeli.

► **W okolicy:**

- Łądek-Zdrój z jaskiniami Radochowską i Niedźwiedzią, wodospad Wilczki i zaporą wodną na Wilczce,
- stara kopalnia uranu w Kletnie,
- jazda konna i spływy kajakowe,
- wypożyczalnia rowerów i kijów nordic walking.

• **Centrum Obsługi Kuracjusza Dom Zdrojowy**,

- ul. Wolna 2, 57-520 Długopole-Zdrój, tel. 74 813 90 51, www.dlugopolezdroj.com
- **Sanatorium Mieszko**, tel. 74 813 90 66
- **Sanatorium Ondraszek**, tel. 74 813 90 51
- **Willa Dąbrówka**, tel. 74 813 90 84, 74 813 90 75

INNE OBIEKTY:

- Hotel SPA Medical Dwór Elizy, tel. 74 812 08 40.

Duszniki-Zdrój

► **Województwo:** dolnośląskie

► **Zabiegi:** kąpiele mineralne i igliwowe, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi z zakresu hydroterapii, elektroterapii, inhalacji solankowe, masaże lecznicze, gimnastyka lecznicza.

Kuracjusze korzystają z kuracji pitnych i leczenia dietetycznego. W sanatorium Jan Kazimierz wykonuje się kompleksową diagnostykę i leczenie osteoporoz. Uzdrowisko istnieje od 1769 roku. Posiada wody lecznicze z ujęć Jan Kazimierz, Pieniawa, Chopina.

► **W okolicy:**

- Zielony i Czarny Staw,
- Park Zdrojowy o powierzchni 5,4 hektara
- od 1946 r. (120. rocznica występu Chopina w kurorcie) co roku w sierpniu organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Chopinowski, młyn papierniczy z 1605 roku (Muzeum Papiernictwa),
- Dworek im. Fryderyka Chopina,
- Pijalnia Wód Mineralnych,
- kościół pw. św. Piotra i Pawła,
- kolorowa fontanna Gigant w Parku Zdrojowym (od wiosny do jesieni wieczorne pokazy fontann), kalendarz kwiatowy,
- Dusznicki Ekspres – kolejka turystyczna,
- Duszniki Arena – jeden z najnowocześniejszych w Europie ośrodków sportów zimowych,
- można wypożyczyć rowery i skorzystać z tras rowerowych,
- w sanatoriach organizowane są wycieczki do atrakcyjnych miejsc w regionie, można wypożyczyć sprzęt rekreacyjny, jest Wi-Fi.

- **Uzdrowisko Duszniki-Zdrój, Uzdrowska Kłodzkie S.A. Grupa PGU**, ul. Zielona 23, 57-340 Duszniki-Zdrój, tel. 74 868 02 17, rezerwacja@uzdrowska-klodzkie.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO ZESPOŁU UZDROWISK KŁODZKICH S.A.:

- www.zuk-sa.pl
- Szpital Uzdrowskowy Jan Kazimierz,
- Sanatorium Uzdrowskowie Jan Kazimierz B,
- Sanatorium Uzdrowskowie Moniuszko

• Sanatorium Chopin

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowskowie Chemik, tel. 74 862 76 10, www.chemikduszniki.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Zimowit, tel. 74 866 94 64
- Sanatorium de Esperanto, tel. 74 866 94 00, www.deesperanto.pl

Goczałkowice-Zdrój

► **Województwo:** śląskie

► **Zabiegi:** kąpiele solankowe i borowinowe, zawijanie i fasony borowinowe, hydroterapia, fizykoterapia, inhalacje, krioterapia, gimnastyka lecznicza grupowa i indywidualna.

Leczenie dzieci w sanatorium Stokrotka obejmuje m.in.: skrzywienia kręgosłupa, przykurcze stawowe, stany po złamaniach lub wydłużeniach kończyn, niedowłady pourazowe.

Uzdrowisko powstało w 1856 r., gdy podczas poszukiwań złóż soli i węgla odkryto solankę.

► **W okolicy:**

- Ogrody Pokazowe Kapias w Goczałkowicach, Ekomuzeum „Żabi kraj”,
- Pałac w Pszczynie,
- Zagroda Żubrów w Pszczynie,
- skansen wsi pszczyńskiej,
- zapora na Jeziorze Goczałkowickim,
- plenerowe szachy i zegar słoneczny w Parku Źdrojowym,
- co roku Festiwal Róż,
- kawiarnia Źdrojowa,
- tężnia solanokowa, Jaskinia Solna – seanse o godz. 14, 18 i 20,
- basen z zabiegami odnowy biologicznej, np. hydromasaż, kąpiel perełkowa,
- w budynkach Wi-Fi, możliwość wypożyczenia żelazka, radia, suszarki do włosów.

• **Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój**,

ul. Uzdrowskowa 54, 43-230 Goczałkowice-Zdrój, tel. 32 449 20 00, www.gozdroj.pl, Obsługa medyczna: tel. 32 449 20 31 Do wyboru pawilony: Dagleza, Modrzew, Krokus, Wrzos, Jaśmin, Azalia, Magnolia, Limba, Tulipan

• **Sanatorium oraz Szpital dla Dzieci „Stokrotka”**, tel. 32 449 20 44

INNE OBIEKTY:

- Zespół Sanatoryjno-Szpitalny Rehabilitacji Narządu Ruchu „Gwarek”, tel. 32 210 73 70, www.gwarek.info

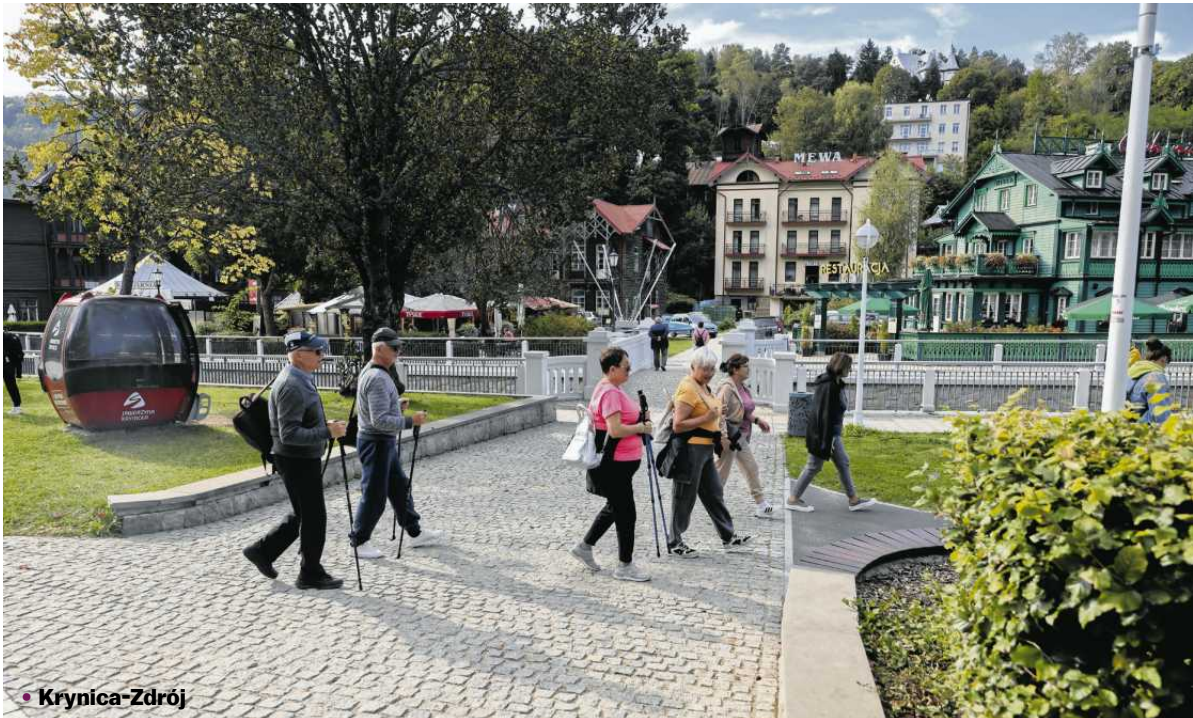
Gołdap

► **Województwo:** warmińsko-mazurskie

► **Zabiegi:** hydroterapia, inhalacja, ćwiczenia oddechowe, gimnastyka, masaże, krioterapia, ultradźwięki, pola magnetyczne, światłolecznictwo.

► **W okolicy:**

- wyciągi narciarskie oraz kolej linowo-krzesłkowa na Pięknej Górze,
- bezkrawe safari u podnóża Tatarskiej Góry,
- wycieczki do np. najwyższych wia-
duktów w Polsce, tzw. Stańczyki, pi-



• Krynica-Zdrój

ramidy w Rapie, trójstyk granic Polski, Rosji i Litwy,

- Mazurskie Tężnie Solankowe,
- Pijalnia Wód Mineralnych i Lecznicych,
- wieża ciśnień, z której podziwiać można panoramę na miasto i okolice.

• **Sanatorium Uzdrowskowie WITAL**,

ul. Wczasowa 7, 19-500 Gołdap, tel. 87 615 41 92, www.sanatorium.com.pl

INNE OBIEKTY:

- Ventus Natural Medical SPA, tel. 535 592 032, www.ventushotel.pl

Horyniec-Zdrój

► **Województwo:** podkarpackie

► **Zabiegi:** hydroterapia, fizykoterapia, kinezyterapia, okłady borowinowe, masaże, jonoforeza, laseroterapia, gimnastyka indywidualna i grupowa, inhalacja, krenoterapia.

Uzdrowisko jest znane od XIX w.

► **W okolicy:**

- Teatr Dworski z 1846 r.,
- park dworski z początku XIX w.,
- zespół budowli franciszkańskich z XVIII w.,
- kościół zdrojowy,
- Pomnik niepodległości
- kaplica na wodzie w Nowinach Horynieckich,
- rezerwat jałowca Solokija w Dziewięcierzu,
- Południoworożtoczański Park Krajobrazowy,
- zespół bunkrów Linii Mołotowa z czasów II wojny światowej,
- Uroczysko Buczya w okolicach Werchraty,
- Cerkiew Radruska – najstarsza cerkiew w Polsce, wpisana na listę zabytków dziedzictwa międzynarodowego UNESCO
- trasy spacerowe i rowerowe, kursy nordic walkingu, wycieczki piesze i rowerowe po Roztoczu,
- wycieczki autokarowe m.in. do Lwowa, Zamościa i Bełżca, Łańcuta i Leżajska.
- **Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o.**, ul. Sanatoryjna 3, 37-620 Horyniec-Zdrój, tel. 16 631 30 88, tel. kom. 604 563 497, www.uzdrowisko-horyniec.com.pl

Dom Źdrojowy łączy część hotelową i zabiegową.

• **Sanatorium Jawor**

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowskowie Bajka, (dawny Metalowiec), tel. 16 631 40 44, www.sanatoriumbajka.com
- Centrum Rehabilitacji Rolników, tel. 16 631 30 58, 507 223 025, www.crr-horyniec.pl

Inowrocław

► **Województwo:** kujawsko-pomorskie

► **Zabiegi:** hydroterapia, fizykoterapia, kinezyterapia, masaże oraz zabiegi borowinowe, jonoforeza solankowa, inhalacje i kąpiele solankowe, kąpiele kwasowęglowe.

► **W okolicy:**

- Park Solankowy (85 ha) z Ogrodami Papieskimi, układem nawiązujące do ogrodów watykańskich,
- zegar słoneczny w kształcie pawia,
- ogród botaniczny,
- Aleja Dębów Gwiazd,
- Ogrody Zapachowe,
- Pijalnia Wody „Inowrocławianka”,
- Chata Kujawska,
- Termy Inowrocławskie,
- stała wystawa solnictwa,
- tężnia solankowa,
- Muzeum im. Jana Kasprówicza
- palmiarnia,
- Kościół Imienia Najświętszej Maryi Panny w Inowrocławiu
- letni teatr
- ścieżki rowerowe, korty tenisowe, park linowy, siłownia terenowa, mini golf

• **Solanki Uzdrowisko Inowrocław Sp. z o.o.**, ul. Sienkiewicza 50, 88-100 Inowrocław,

www.solanki.pl

• **Sanatorium „Kujawiak” Centrum Rehabilitacji**,

tel. 52 356 31 00

• **Sanatorium „Kujawianka”**,

tel. 52 356 33 20

• **Solanki Medical Spa**,

tel. 52 356 31 01

• **Willa „As”**, tel. 52 356 31 01

• **Willa „Ostoja”**, tel. 52 356 31 01

INNE OBIEKTY:

- Balnea Medical SPA, tel. 52 357 30 84 w. 503

• Sanatorium Uzdrowskowie Oaza,

tel. 52 311 15 00, www.oazasanatorium.pl

• Sanatorium Uzdrowskowie Przy Tężni im. dr. J. Krzymińskiego,

tel. 52 358 13 00, www.przytezni.pl

• Szpital Uzdrowski Energetyk,

tel. 52 353 57 00, infolinia: 801 066 260, www.san-energetyk.com.pl

Iwonicz-Zdrój

► **Województwo:** podkarpackie

► **Zabiegi:** hydroterapia – wszelkie kąpiele, okłady borowinowe, masaże, fizykoterapia, kinezyterapia, inhalacje i kuracje pitne. Dla kuracjuszy przygotowano bogatą ofertę zabiegów leczniczych, m.in.: kąpiele, zawijania i okłady borowinowe, masaże, zabiegi fizykoterapii i kinezyterapii, a także inhalacje i kuracje pitne.

To jedno z najstarszych polskich uzdrowisk. Tutejsze źródła wód mineralnych znane są od 1578 roku.

► **W okolicy:**

- zabytkowe centrum z drewnianymi, XIX-wiecznymi zabudowaniami, m.in. „Stary Pałac” wzniesiony przez rodzinę Żalskich
- budynek Bazar z czworoboczną wieżą zegarową
- drewniany Kościół
- trasy rowerowe i spacerowe m.in. na górę Cergowa, do Rymanowa-Zdroju, do „Lasu Grabińskiego” i Kościoła w Iwoniczu
- basen kryty i otwarty
- imprezy kulturalne, rozrywkowe i sportowe, m.in. festiwale np. Połonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych,
- wycieczki autokarowe m.in. na Słowację, Węgry, Ukrainę, do Łańcuta, Dukli, Bóbrki i Krosna, a także w Bieszczady.

• **Uzdrowisko Iwonicz S.A.**,

al. Torosiewicza 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój, tel. 13 430 87 80, www.uzdrowisko-iwonicz.com.pl

• **Centrum Lecznictwa Uzdrowskiego**, tel. 13 430 87 70

• **Sanatorium Biały Orzeł**, tel. 13 430 87 00

• **Sanatorium Pod Jodłą**, tel. 13 430 86 00

• **Sanatorium Stare Łazienki**, tel. 13 430 85 00

• **Sanatorium Ustronie**, tel. 13 430 87 00

• **Sanatorium Uzdrowskowie nr IV**, tel. 13 430 86 60

• **Szpital Uzdrowskowo-Rehabilitacyjny Excelsior**, tel. 13 430 88 00

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowskowie Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS, tel. 13 435 06 12, www.crriwonicz.sanatoria.com.pl
- Górnicze Sanatorium Związkowe GÓRNIK, tel. 13 435 08 11, www.sanatorium-gornik.pl
- Sanatorium Uzdrowskowie Piast, tel. 13 435 07 11, www.piaستيwonicz.pl
- Sanatorium uzdrowskowie Sanvit, tel. 13 435 04 11, www.iwonicz-zdroj.sanvit.pl
- Sanatorium uzdrowskowie Wisła – Margot, tel. 13 431 19 40, www.sanatoriumiwniczy.pl
- Świerkowy Źród Medical SPA, tel. 13 435 02 11, www.swierkowyzdroj.pl

Kamień Pomorski

► **Województwo:** zachodniopomorskie

► **Zabiegi:** fizykoterapia, kinezyterapia, światłolecznictwo, wodolecznictwo, inhalacje, masaże, leczenie borowiną. Uzdrowisko posiada najnowszej generacji urządzenia (egzoszkielet, lokomat) wspomagające rehabilitację pacjentów po urazach.

► **W okolicy:**

- Muzeum Kamieni, Dworek von Kleista,
- repliki machin wojennych
- labirynt z drzew iglastych wysokich na ok. 1,5 m,
- Konkatedra Najświętszej Marii Panny i św. Jana Chrzyciela z organami o 3300 piszczałkach z XVII wieku,
- trasy rowerowe i spacerowe,
- wypożyczalnie rowerów,
- rejsy statkiem,
- jaskinia solna,
- zegar kwiatowy w Pobierowie

• **Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.**,

ul. Szpitalna 14, 72-400 Kamień Pomorski,

rezerwacja: tel. 91 382 50 43, www.uzdrowisko-kamienpomorski.pl

• **Sanatorium Uzdrowskowie „Dąbrówka”**, tel. 91 382 08 80

• **Mieszko II** – nowy obiekt,

tel. 91 382 50 43

• **Sanatorium Uzdrowskowie „Chrobry”**, tel. 91 382 04 40

• **Szpital Uzdrowski „Mieszko”**, tel. 91 382 06 30

Kołobrzeg

► **Województwo:** zachodniopomorskie

► **Zabiegi:** wszelkie kąpiele z wykorzystaniem borowiny. Ponadto morski klimat służy inhalacjom. Zabiegi z zakresu: kinezyterapii, fototerapii, elektroterapii, masaże. W ofercie także turnusy odchudzające.

Największe polskie uzdrowisko. O Kołobrzegu mówi się, że jest miastem „górnictwem”. A wszystko za sprawą wydobywanych tu borowin, które służą kuracjom



➤ w wielu uzdrowiskach w kraju. Stąd pochodzi także woda mineralna Jantar.

► W okolicy

- Bazylika Mariacka,
- Muzeum Oręża Polskiego, latarnia morską,
- Muzeum Figur Woskowych,
- Pomerania Fun Park z atrakcjami dla dzieci i dorosłych,
- ORP „Fala” zacumowany w Kołobrzegu,
- wystawa żywych myszy w Mieście Myszy w okolicy latarni morskiej,
- pomnik rybaka i rybaczki,
- Widokówka – kawiarnia na 12. piętrze sanatorium Perła Bałtyku. Z tarasu widok na morze i miasto,
- trasy piesze i rowerowe, można wypożyczyć rowery i kijki nordic walking,
- możliwość uczestnictwa w rejsie statkiem,
- koncerty, wieczory autorskie, dancingi, spektakle.
- **Uzdrowisko Kołobrzeg S.A.**, ul. ks. Ściegiennego 1, 78-100 Kołobrzeg, tel.: 94 352 60 46, www.uzdrowisko.kolobrzeg.pl

- **Sanatorium Mewa I** składające się z czterech połączonych ze sobą budynków: Sanatorium Mewa II, Sanatorium Sanatorium Mewa V, Sanatorium Uzdrowiskowe Perła Bałtyku, Sanatorium Uzdrowiskowe Muszelka. Tel. 94 354 88 94
- **Dziecięcy Szpital Uzdrowiskowy Stoneczko**, dyżurki: tel. 94 354 88 33, tel. 94 354 88 38, dyżurka tel. 94 354 88 44

INNE OBIEKTY:

- Ośrodek Lecznico-Wypoczynkowy Kormoran, tel. 94 354 61 82, www.kormoran.kolobrzeg.pl
- Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Gryf II, tel. 94 352 34 41, www.gryf2.info.pl
- Szpital Uzdrowiskowy Willa Fortuna, tel. 94 354 43 87, www.willafortuna.pl
- Centrum Zdrowia i Relaksu Verano, tel. 94 355 30 06, www.verano.kolobrzeg.pl
- Interferie Chalkozyn, tel. 94 354 76 10-17, www.interferie.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Holtur, tel. 531 767 899, www.holtur.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Bałtyk, tel. 94 355 34 34, www.subaltyk.pl
- Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Posejdon, tel. 94 355 37 52, www.posejdon.kolobrzeg.pl
- Arka Medical SPA, tel. 506 133 243, www.arka-mega.pl
- SAN Medical SPA & Sanatorium, tel. 94 352 64 41, www.san.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Koral Live, tel. 94 352 252 61, www.korallive.pl
- Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny Wistom, tel. 502 083 362, www.wistom-kolobrzeg.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Mesko, tel. 94 352 34 62, www.mesko.kolobrzeg.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe ORW, Kołobrzeg-Podczele, tel. 94 354 31 16, www.holtur.pl
- Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS Niwa, tel. 94 355 20 11, www.niwa.info.pl
- Spółdzielnia Sanatoryjno-Wypoczynkowa Lech, sanatorium uzdrowi-



- skowe, tel. 94 352 52 91, www.sanatoriumlech.pl
- SPZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA, tel. 94 354 46 20, www.msw.kolobrzeg.pl
- Sanatorium Kileczanka, tel. 94 354 55 25, www.kielczanka.pl
- Centrum Zdrowia i Wypoczynku Ikar, tel. 94 352 40 91, www.ikar-centrum.pl
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Rekreacyjny Magnolia, tel. 94 351 70 46, www.magnolia-kg.pl
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Sanatoryjny Perełka, tel. 94 352 40 71, www.perelka.com.pl

Konstancin-Jeziorna

- **Województwo:** mazowieckie
- **Zabiegi:** Z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, kąpiele, masaże, inhalacje. Do zabiegów wykorzystuje się tu solankę, która działa także podczas haloterapii w Tężni Solankowej, mieszczącej się przy ul. Sienkiewicza. Ze specjalistycznej opieki medycznej i zabiegów w Szpitalu Uzdrowiskowym korzystają m.in. osoby, które przeszły zawał lub udar.
- W Centrum Terapii Narządu Ruchu Biały Dom, gdzie prowadzi się kompleksową rehabilitację pacjentów w zakresie schorzeń narządu ruchu, wykorzystuje się m.in. egzozoskielet.

► W okolicy:

- Muzeum Papiernictwa,
- wille z przełomu XIX i XX w.,
- Dom Artysty Weterana Scen Polskich oraz stary młyn w Skolimowie,
- Katyńskie Dęby Pamięci,
- kościół św. Józefa, oblubieńca NMP,
- amfiteatr w Parku Zdrojowym,
- ścieżka spacerowa „Śladami Stefana Żeromskiego” (tworzy pętlę długości 10,5 km),
- ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Powsinie,
- koncerty, wieczory autorskie,
- potańcówki,
- trasy spacerowe i rowerowe,
- możliwość wypożyczenia rowerów i kijów do nordic walkingu.

- **Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.**, ul. Sue Ryder 1, 05-510 Konstancin-Jeziorna tel. 22 484 28 78, www.uzdrowisko-konstancin.pl

- **Eva Park Live & SPS**, z basenem solankowym, bezpośrednio zasilanym z naturalnego źródła solanki, wydobywanej z własnego ujęcia z głębokości 1750 m
- **Hotel Uzdrowiskowy Konstancja**, tel. 22 484 28 88, tel. 667 771 148
- **Szpital Rehabilitacyjny Uzdrowiska Konstancin-Zdrój S.A.**, z oddziałami kardiologicznym, neurologicznym i psychiatrii dziecięcej, tel. 22 484 28 63 lub 64
- **Centrum Terapii Narządu Ruchu Biały Dom Zakład Przyrodolecznicy**, tel. 22 484 28 35

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowiskowe Centrum Kompleksowej Rehabilitacji, tel. 22 703 01 00

Krasnobród

- **Województwo:** lubelskie
- **Zabiegi:** hydroterapia, inhalacja, kinezyterapia, fizykoterapia, krioterapia, światłolecznictwo, elektroterapia, laseroterapia, okłady borowinowe, suche kąpiele w CO₂.
- Pierwsze sanatorium działało tu już w 1884 roku i pomagało chorym na gruźlicę. W leczeniu wykorzystuje się naturalne wody lecznicze oraz wydobywaną w okolicy borowinę.

► W okolicy:

- Kaplica na Wodzie,
- kaplica św. Rocha,
- klasztor Dominikanów,
- Muzeum Wierców Dożynkowych, ptaszarnia przy klasztorze,
- wieża widokowa w kamieniołomie,
- tereny rekreacyjne nad rzeką Wieprz, spływy kajakowe,
- trasy spacerowe, rowerowe,
- możliwość wypożyczenia rowerów i kijów nordic walking,
- latem międzynarodowe koncerty organowe i wiele imprez kulturalnych w obiektach i w plenerze.

- **Sanatorium Rehabilitacyjne im. Janusza Korczaka**, ul. Sanatoryjna 1, tel. 84 660 71 02, www.sanatorium-krasnobrod.pl

Krynica-Zdrój

- **Województwo:** małopolskie

- **Zabiegi:** przede wszystkim wykorzystuje się tu wody lecznicze do kinezyterapii ze źródeł Jan, Józef, Mieczysław, Słotwinka, Tadeusz i Zuber. Pozostałe ujęcia służą do wykonywania inhalacji i kąpiele. Zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi m.in. z zakresu hydroterapii, elektroterapii, światłolecznictwa, krioterapii, kinezyterapii, masaży, magnetoterapii.

► W okolicy:

- Muzeum Nikifora Krynickiego, Muzeum Zabawek, Bulwary Dietla.
- cerkiew, zabytkowe wille w mieście, kolejka linowo-terenowa na Górę Parkową, gondola na Jaworzynę,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej,
- koncerty z cyklu Krynica Źródłem Kultury,
- fontanna multimedialna.

- **Uzdrowisko Krynica-Żegiestów SA**, ul. Nowotarskiego 9/4, 33-380 Krynica-Zdrój, tel. 18 471 55 22, 18 477 77 95, www.uzdrowisko-krynica-zegiestow.pl
- **Sanatorium Stary Dom Zdrojowy**,
- **Sanatorium Nowy Dom Zdrojowy**,
- **Nowe Łazienki Mineralne**,
- **Sanatorium Patria**

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Uzdrowiskowe Abaton, tel. 18 471 28 32 do 34, www.abaton-krynica.com.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Energetyk, tel. 18 471 55 94, 793 266 802, www.energetyk-krynica.com
- Sanatorium Uzdrowiskowe Leśnik-Drzewiarz, tel. 18 471 28 61, www.lesnik-drzewiarz.pl
- OSW Lwigród, tel. 472 58 00/05, www.lwigrod.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Mielec, tel. 18 471 57 47, www.mielec-spa-krynica.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Nad Kryniczanką, tel. 734 141 645, www.nadkryniczanka.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Watra, tel. 18 477 70 50, www.sanatoriumwatra.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Zgoda, tel. 18 472 20 76, www.sanatoriumzgoda.pl
- 20. Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 18 414 64 35; 18 414 62 11, www.sanatorium-wojskowe.pl

- SPZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA, tel. 18 471 28 51 do 53, 18 473 81 08, www.sanatorium.krynica.com.pl
- Centrum Leczenia i Rehabilitacji BESKID, tel. 18 471 28 45, www.beskid-krynica.pl
- Centrum Zdrowia, Urody i Rekreacji Geovita, tel. 18 471 04 00, www.geovita.pl/krynica-zdroj
- Centrum Wypoczynku i Rehabilitacji Silesia, tel. 18 471 28 37, www.silesia.krynica.pl
- Pensjonat Uzdrowiskowy Sopilicowo, tel. 18 471 22 52

Kudowa-Zdrój

- **Województwo:** dolnośląskie
- **Zabiegi:** wody pozyskiwane ze źródeł Marchlewski, Moniuszko i Śniadecki wykorzystywane są kinezyterapii, inhalacji oraz wszelkich kąpielach mineralnych. Stosuje się także wszelkie zabiegi z wykorzystaniem borowiny, krioterapię, fizykoterapię, masaże, kinezyterapię z gimnastyką indywidualną i w grupach, laseroterapię, diadynamik, galwanizację, jonosferę, światłolecznictwo. W sanatorium Zameczek działa kriokomora, w której może przebywać 6 osób jednocześnie.
- Pierwsze zakłady kąpielowe powstały tu w 1636 roku, rozbudowano je w XVIII wieku.

► W okolicy:

- Teatr Zdrojowy im. Stanisława Moniuszki w sanatorium Polonia,
- Altana Miłości na Górze Parkowej,
- Ruchoma Szopka i Kaplica Czaśzek w Czeremnej,
- Muzeum Mineralów,
- zabytkowa dzwonnica, ogród muzyczny,
- Muzeum Zabawek,
- Park Dinozaurów w Karłowie,
- możliwość zwiedzenia Gór Stołowych, Rezerwatu Błędne Skały, Zielenica, wodospadu Pośnego przy Drodze Stu Zakrętów,
- wycieczki autokarowe do okolicznych atrakcji, jak również zagraniczne do Pragi,
- trasy spacerowe i rowerowe, możliwość wypożyczenia sprzętu,
- koncerty, wieczory autorskie,
- dancingi,
- jazdy konne.

- **Uzdrowisko Kudowa-Zdrój Uzdrowiska Kłodzkie S.A. Grupa PGU**, Biuro Obsługi Klienta, ul. Moniuszki 2, 57-350 Kudowa-Zdrój, tel. 74 868 02 17 www.uzdrowiska-klodzkie.pl, rezerwacja@uzdrowiska-klodzkie.pl
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Koga**,
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Polonia**,
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Zacisze**,
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Zameczek**,
- **Sanatorium Dziecięce Jagusia**

INNE OBIEKTY:

- Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 74 866 14 05, www.zoz.klodzko.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA Bristol, tel. 74 632 60 00, www.sankud.pl
- Szpital Rehabilitacyjny Hematologiczny dla Dzieci Orlik, tel. 74 866 32 62

Lądek-Zdrój

- **Województwo:** dolnośląskie
- **Zabiegi:** wszelkie zabiegi z użyciem wody, m.in. kąpiele mineralne, kąpiele perelkowe, natryski, masaże podwodne, hydromasaże, kąpiele wirowe kończyn. Wszelkie zabiegi z użyciem borowiny, inhalacje, krenoterapia, masaże, kinezyterapia, fizykoterapia, krioterapia, laseroterapia, ultradźwięki.

Pierwsze wzmianki o wodach mineralnych i borowinach pochodzą z 1242 r., a pierwszy zakład ciepłych kąpeli otwarto tu w końcu XV wieku. Miejscowe wody mineralne mają temperaturę od 17,5 do 44 stopni Celsjusza.

- **W okolicy:**
 - rynek, ratusz, park zdrojowy,
 - kaplica św. Jerzego,
 - Zdrój Wojciech, który zbudowano nad gorącym źródłem już 1680 r. z marmurowym basenem do kąpeli leczniczych i pomieszczeniami z kamiennymi wannami do kąpeli perelkowych, pijalnią wód i kawiarnią,
 - Arboretum im. Mieczysława Wilczkiewicza, czyli leśny ogród drzew i krzewów egzotycznych,
 - Jaskinie Radochowska i Niedźwiedzia,
 - ruiny zamku Karpiń, Ogród Bajek w Międzygórzu, wodospad Wilczki,
 - Minieuroland w Kłodzku, Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Zamek na Skale,
 - szachy uzdrowskie, nordic walking, skałki wspinaczkowe, trasy turystyczne
 - wycieczki krajowe i zagraniczne do Czech.

- **Uzdrowisko Lądek-Długopole S.A.**, tel. 74 811 54 74, www.uzdrowisko-ladek.pl
- **Szpital Uzdrowski Jubilat**, tel. 74 814 65 55
- **Szpital Rehabilitacyjny Stanisław**, tel. 74 814 64 37
- **Zakład Przyrodolecznictwa Adam**, siedziba Dolnośląskiego Centrum Diagnostyki i Terapii Osteoporozy w Łądku-Zdroju
- **Szpital Uzdrowski Józef** z oddziałem sanatoryjnym,
- **Hostel Urszula**, tel. 74 811 54 85
- **Zdrój Wojciech** z zakładem przyrodolecznictwa i z gorącym źródłem wody leczniczej, tel. 74 811 54 74

- INNE OBIEKTY:**
- 23. Wojskowy Szpital Uzdrowsko-Rehabilitacyjny z oddziałem sanatoryjnym, tel. 74 811 72 19, www.23wszur.pl
 - Sanatorium Uzdrowskie Rybniczanka – Wanda, tel. 74 814 62 72
 - Centrum Konferencyjno-Rehabilitacyjne Złoty Łan, tel. 74 814 60 05
 - Hotel Trojan, tel. 74 814 66 81, www.hoteltrojan.pl
 - Centrum Konferencji i Rekreacji Geovita, tel. 74 814 64 11

Lidzbark Warmiński

- **Województwo:** warmińsko-mazurskie
- **Zabiegi:** Po niemal osiemdziesięciu latach przerwy Lidzbark Warmiński ponownie uruchomił działalność uzdrowską. Uzdrowisko ofi-



cialnie powstało 1 stycznia 2026 roku, a 1 marca przyjęło pierwszego kuracjusza. Uzdrowisko dysponuje naturalnymi solankami brudynowymio udowodnionym działaniu na drogi oddechowe i układ nerwowy. Prowadzi rehabilitację kardiologiczną oraz terapię schorzeń układu krążenia i nadciśnienia tętniczego, rehabilitację ortopedyczną, w tym po endoprotezoplastyce i amputacjach, rehabilitacja po udarach, urazach rdzenia kręgowego oraz w chorobie Parkinsona, a także kompleksowe leczenie i rehabilitacja chorób reumatologicznych oraz terapię chorób górnych i dolnych dróg oddechowych.

- **W okolicy:**
 - zabytkowy park ze szlakami spacerowymi i strefami relaksu nad warmińską rzeką
 - Termy Warmińskie czyli centrum basenowe z basenem mineralnym, saunami i pełnym pakietem SPA
 - Bulwar nad Łyną i scena plenerowa
 - Zamek Biskupów Warmińskich
 - Pałac Letni Biskupa Ignacego Krasickiego
 - Kolegiata św. Apostołów Piotra i Pawła oraz św. Michała Archaniola
 - Wysoka Brama – symbol średnio-wiecznego miasta
 - Cerkiew prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
 - Plaża Miejska Wielochowo

- **Uzdrowisko Lidzbark Warmiński** ul. Aleksandra Świętochowskiego 14 11-100 Lidzbark Warmiński tel. 89 767 85 17
- **Centrum Rehabilitacji Accessmedica** Szpital Uzdrowski ul. Uzdrowska 1 Tel. 690 022 455

Muszyna

- **Województwo:** małopolskie
- **Zabiegi:** kąpiele z wykorzystaniem wód mineralnych, zabiegi i kąpiele borowinowe, krioterapia, masa-

że, krenoterapia, kinezyterapia, hydroterapia, fizykoterapia, światłolecznictwo, aerzoloterapie – wzięwy i inhalacje.

- **W okolicy:**
 - ogrody sensoryczne,
 - Ogrody Biblijne,
 - rezerwat Las Lipowy Obrożyska (ponad 100 ha), park zdrojowy,
 - ruiny zamku z XIV w.,
 - Muzeum Regionalne w karczmie z XVIII wieku,
 - polemkowe cerkwie na Szlaku Architektury Drewnianej,
 - cmentarz żydowski,
 - spływy tratwami i rafting.

- **NESTOR ośrodek rehabilitacyjny PZN**, tel. 18 471 40 29, www.nestormuszyna.pl
- **Sanatorium Rehabilitacji Uzdrowskiej, Revita Sp. z o.o.**, tel. 18 471 42 80, www.sanatorium-revita.pl
- **Sanatorium Uzdrowskie Korona**, tel. 18 477 79 60, www.sanatoriumkorona.pl
- **Instytut Zdrowia Człowieka**
- **Uzdrowisko Muszyna nad Popradem**, ul. Mściwujewskiego 1, 33-370 Muszyna, tel. 18 471 42 05, muszyna@izc.pl
- **Sanatorium Uzdrowskie Wiarus**, Muszyna Złockie, tel. 18 471 42 81, www.sanatorium-wiarus.pl
- **Instytut Zdrowia Człowieka**, tel. 18 471 42 05, www.izc.pl

Nałęczów

- **Województwo:** lubelskie
- **Zabiegi:** leczy się tu przede wszystkim choroby: wieńcową, nadciśnienie tętnicze, nerwice serca oraz pacjentów po zawale serca i zabiegach kardiochirurgicznych. Stosuje się: kąpiele i hydromasaże, kinezyterapię, fizykoterapię, elektroterapię, przyrodolecznictwo i odnowę biologiczną.
- To jedyne w Polsce uzdrowisko nastawione wyłącznie na leczenie chorób kardiologicznych. Z trzech źró-

deł: Celiński, Miłość, Nadzieja pozyskuje się wodę mineralną. Tutaj znajduje się rozlewnia wody mineralnej Nałęczowianka.

- **W okolicy:**
 - dwór Gałęzowskich, Stare Łazienki, domek biskupi,
 - drewniane wille w stylu zakopiańskim i mauzoleum Adama Żeromskiego, syna pisarza, pijalnia wód mineralnych z palmiarnią,
 - Kolarska Aleja Gwiazd,
 - zabytkowe wille, muzea m.in. Żeromskiego, Prusa oraz Torebek i Misiów, galerie,
 - trasy turystyczne i ścieżki spacerowe, stacja kolejki wąskotorowej, wycieczki po okolicy,
 - koncerty, wieczory taneczne, dancingi.

- **Zakład Leczniczy Uzdrowisko Nałęczów S.A.**, al. Kasztanowa 2, 24-140 Nałęczów, tel. 81 501 43 56, e-mail: info@zlun.pl, www.uzdrowisko-naleczow.com.pl
- **Szpital Kardiologiczny**, tel. 81 501 60 27
- **Sanatorium Uzdrowskie Książę Józef**, tel. 81 501 60 27
- **Sanatorium Uzdrowskie Fortunat**, tel. 81 501 60 27
- **Stare Łazienki**, tel. 81 501 60 27
- **Jesienna Rezydencja**, tel. 81 501 60 27
- **Termy Pałacowe**, tel. 81 501 44 56
- **Pawilon Angielski**, tel. 81 501 60 27
- **Werandki**, tel. 81 50 14 356 wew. 0782
- **Kompleks Wodny Atrium**, (z basenem białej glinki) czynny codziennie od godz. 9 do 21.

- INNE OBIEKTY:**
- Kolejowy Szpital Uzdrowski, tel. 81 501 42 08, www.ksunaleczow.pl
 - Sanatorium Uzdrowskie Ciche Wąwozy, NZOZ w Nałęczowie, tel. 81 501 42 51, www.cichewawozy.pl
 - Sanatorium Uzdrowskie Rolnik, tel. 81 501 47 51, 81 501 47 86 www.sanatoriumrolnik.pl
 - Sanatorium Uzdrowskie ZNP im. Władysława Petrykiewicza, tel. 81 501 47 05, www.znpnaleczow.pl

Piwniczna-Zdrój

- **Województwo:** małopolskie
- **Zabiegi:** do kąpeli i okładów wykorzystuje się wody mineralne i borowinę, inhalacje, masaże, kinezyterapię, światłolecznictwo, ultrasonoterapię, elektrolecznictwo.
- Miejscowość położona w Beskidzie Sądeckim nad brzegiem Popradu. Już w 1931 roku odkryto tu lecznicze źródła, wybudowano łazienki i pijalnię wód.

- **W okolicy:**
 - szczyty: Eliaszkówka, Kicarz, Granica,
 - możliwość uczestniczenia w spływach lodziami,
 - trasy piesze i rowerowe,
 - jazdy konne, trasy narciarskie,
 - wycieczki autokarowe po okolicy,
 - zabytkowa studnia-cysterna,
 - rynek z ratuszem,
 - kościół pw. Narodzenia NMP z 1881 roku,
 - Muzeum Regionalne, żydowski kirkut,
 - na terenie sanatorium Limba znajdują się: miejsce na grill i ognisko, sauna, jaskinia solna, kawiarnia-bar,
 - wieczorki taneczne.
- **Sanatorium Uzdrowskie Limba**, ul. Krynicka 3, 33-350 Piwniczna-Zdrój, tel. 18 446 42 23, www.sanatoriumlimba.pl

- INNE OBIEKTY:**
- Hotel Piwniczna SPA&Conference, tel. 18 262 06 06, www.hotelpiwniczna.pl

Polanica-Zdrój

- **Województwo:** dolnośląskie
- **Zabiegi:** Największym bogactwem uzdrowiska są wody mineralne ze źródeł Wielka Pieniawa i Pieniawa Józefa. Wykorzystuje się je do krenoterapii, kąpeli, inhalacji. Wykonuje się także m.in.: wszelkie zabiegi z wykorzystaniem borowiny, masaże, krioterapię, hydroterapię, laseroterapię, magneto-terapię, elektroterapię.
- **W okolicy:**
 - Park Zdrojowy z atrakcyjnymi dywanami kwiatowymi, staw z podświetlaną fontanną, muszla koncertowa, park szachowy,
 - trasy piesze i rowerowe, letni tor saneczkowy, tor kartingowy, baseny,
 - możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego.

- **Uzdrowisko Polanica-Zdrój Uzdrowskie Kłodzkie S.A. Grupa PGU**, ul. Parkowa 4, 57-320 Polanica-Zdrój, tel. 74 868 03 71, 74 868 03 70, www.zuk-sa.pl
- **Sanatorium Carmen**,
- **Sanatorium Korab**,
- **Willa Mała Pieniawa**,
- **Sanatorium Szarotka**,
- **Sanatorium Wielka Pieniawa**.

- INNE OBIEKTY:**
- Sanatorium Malwa, tel. 74 868 11 00, www.sanatorium-malwa.pl
 - Sanatorium Stary Zdrój, tel. 74 868 12 79, www.staryzdroj.pl





• Centrum Zdrowia i Wypoczynku Nowy Zdrój, tel. 74 306 76 76, www.nowyzdroj.pl
• Medical SENSUS, tel. 74 667 49 00, www.medicalsensus.pl
• Centrum Rehabilitacji Neurologicznej, tel. 74 865 65 45, www.elderis.pl

Polańczyk

► **Województwo:** podkarpackie
► **Zabiegi:** wody lecznicze wykorzystuje się do krenoterapii oraz wszelakich kąpieli. Wykonuje się zabiegi: hydroterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, elektroterapii, fototerapii, magnetoterapii, krioterapii, masaże.

► W okolicy:

• zapory wodne w Solinie i w Myczkowcach, rejsy statkami po Zalewie Solińskim
• cerkiew w Łopience, Muzeum Bieszczadzkiego Parku Narodowego, wodospad Stare Sioło, Regionalne Muzeum Łemkowskie, Skansen Budownictwa Ludowego, ruiny zamku Kmitów, synagoga i kirkut, Bieszczadzka Kolej Leśna,
• wycieczki kolejką wąskotorową.

• **NZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe AmerPol**, tel. 13 469 20 10, www.amer-pol.com.pl
• **Sanatorium Atrium**, tel. 13 469 20 10, www.dwatrium.pl
• **Sanatorium Dedal**, tel. 13 469 20 08, www.dedal.ires.pl
• **Sanatorium Plon sp. z o.o.**, tel. 13 470 30 43, www.sanatorium-plon.com
• **Sanatorium Solinka – Fundacja Pomoc**, tel. 13 470 30 10, www.solinka.net2000.pl

Połczyn-Zdrój

► **Województwo:** zachodniopomorskie
► **Zabiegi:** wody o dużym stężeniu składników mineralnych wykorzystywane są do różnych kąpieli i inhalacji. Wykonuje się także zabiegi: hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii, termoterapii, fototerapii, elektroterapii, masaże.

► W okolicy:

• park zdrojowy z alpinarium i rosarium,
• pijalnia wód Joasia,
• amfiteatr,
• zamek z galerią i biblioteką,
• deptak spacerowy na ul. Grunwaldzkiej,
• starówka z zabytkową zabudową,
• wieża widokowa,
• spływy kajakowe
• kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

• **Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.**, ul. Zdrojowa 6, 78-320 Połczyn-Zdrój, tel. 94 366 24 24, 94 366 24 70, www.uzdrowisko-polczyn.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO UZDROWISKA POŁCZYN S.A.:

• Sanatorium Uzdrowiskowe Borkowo, tel. 94 366 21 06



• Sanatorium Uzdrowiskowe Gryf, tel. 94 366 20 19
• Sanatorium Uzdrowiskowe Irena, tel. 94 366 21 35
• Sanatorium Uzdrowiskowe Podhale, tel. 94 366 24 05
• Willa Gryf, tel. 94 366 20 19
• Hotel Spa Zdrojowe Zacisze, tel. 94 366 26 73
• OSW Barbarka Świnoujście, tel. 91 321 25 31

INNE OBIEKTY:

• Sanatorium uzdrowiskowe Marta, tel. 94 721 67 67, www.sanatoriummarta.pl
• Willa Hopferówka, tel. 504 484 630, www.hopferowka.pl

Rabka-Zdrój

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** w ofercie zabiegi lecznicze i rehabilitacyjne z zakresu: balneoterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, krioterapii oraz kuracji wodami mineralnymi. Uzupełnieniem oferty leczniczej jest szeroki wachlarz zabiegów SPA & Wellness.

Miasto zlokalizowane u podnóża Gorców i Beskidu Wyspowego. Klimat, walory turystyczno-krajoobrazowe i złoża mineralnych wód leczniczych uzdrowiska od 155 lat wykorzystywane są z powodzeniem do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji za równo dzieci jak i dorosłych. Największym bogactwem uzdrowiska są złoża mineralnych wód leczniczych.

► W okolicy:

• park zdrojowy o powierzchni 150 ha z przepięknymi rabatami kwiatowymi w sezonie,
• Centrum Rozrywki Rabkoland,
• Skansen Taboru Kolejowego w Chabówce,
• Muzeum Orderu Uśmiechu,
• fontanna ze słoniami,
• wieża widokowa na Polaczkówce,
• basen, lodowisko, tor saneczkowy, kręgielnie, trasy spacerowe i rowyrowe, w zimie przejażdżki saniami po okolicy,
• w sezonie zimowym przejażdżki saniami po Rabce i okolicy,
• tężnia solankowa,
• muszla koncertowa,
• kino Śnieżka.

• **Uzdrowisko Rabka SA**, ul. Orkana 49, 34-700 Rabka-Zdrój, tel. 18 267 72 46, www.uzdrowisko-rabka.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO UZDROWISKA RABKA S.A.:

• Centrum Zdrowia i Urody Zakład Przyrodolecznicy, tel. 18 269 26 74
• Rabczański Zdrój-Medical SPA, tel. 18 269 34 10
• Sanatorium Jagiellonka, tel. 18 267 63 33
• Szpital Kardiologiczny, tel. 18 267 65 16
• Uzdrowiskowy Szpital Dziecięcy Olszówka, tel. 18 269 26 34, 18 269 26 39
• Willa Świt, tel. 18 267 66 63

INNE OBIEKTY:

• Śląskie Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowe im. dr. A. Szebesty w Rabce-Zdroju sp. z o.o., tel. 18 267 63 00, www.scru.pl
• Sanatorium Cegielski, tel. 18 267 72 60, www.sanatorium-cegielski.pl
• Sanatorium Rzymianka, tel. 18 267 78 17,
• Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc Oddział Terenowy im. Jana i Ireny Rudników, tel. 18 267 60 60 do 68, www.igrabka.edu.pl

Rymanów-Zdrój

► **Województwo:** podkarpackie
► **Zabiegi:** w leczeniu wykorzystuje się walory miejscowego klimatu oraz naturalne wody mineralne. Kuracjusze mogą korzystać z krenoterapii i inhalacji, kąpieli, zabiegów z wykorzystaniem borowiny, kinezyterapii, hydroterapii, termoterapii i fizykoterapii.

► W okolicy:

• zabytkowe drewniane wille, dawna kaplica zdrojowa, główna pijalnia wód mineralnych w Parku Zdrojowym, Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce, rezerwat skalny Prządky.

• **Apartamenty Celestynka**, tel. 13 435 74 64
• **Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej Polonia**, tel. 13 435 74 94, 13 435 74 39

• **Uzdrowisko Rymanów SA**, ul. Zdrojowa 48, 38-481 Rymanów-Zdrój, Biuro Obsługi Kuracjusza, tel. 13 435 74 61, www.uzdrowisko-rymanow.com.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Eskulap**, tel. 13 435 71 08, 13 435 74 19
• **Szpital Uzdrowiskowy Zimowit**, tel. 13 435 72 31 do 35
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Maria**, tel. 13 435 74 44
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Anna – Staś**, (dla dzieci), tel. 13 435 71 10
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Gołębek – Opatrzność** (dla dzieci), tel. 13 435 74 37
• **Apartamenty Świtezianka**, tel. 13 435 73 05
INNE OBIEKTY:
• Świerkowy Zdrój Medical SPA, ul. Świerkowa 1, tel. 13 437 73 40, www.rymanow.swierkowyzdroj.pl

Solec-Zdrój

► **Województwo:** świętokrzyskie
► **Zabiegi:** do inhalacji, krenoterapii oraz kąpieli wykorzystuje się miejscowe wody mineralne, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi m.in. kinezyterapii, hydroterapii, krioterapii, masaże, elektroterapii, magnetoterapii, światłolecznictwa.
Solec-Zdrój leży nad rzeką Rzoską w sąsiedztwie lasu sosnowego. Wody mineralne czerpie się ze źródeł Karol, Malina, Szyb Solecki.

► W okolicy:

• budowle zdrojowe z początków XX wieku,
• kościół św. Mikołaja,
• ptaszarnia, park uzdrowiskowy, Szaniecki Park Krajoobrazowy z trasami pieszymi,
• ruiny synagogi w Nowym Korczynie,
• wypożyczalnie rowerów i kijków nordic walking (możliwość uczestnictwa w kursie nordic walkingu),
• wieczorki taneczne, występy operetkowe, pokazy, prelekcje, spotkania z lekarzami,
• możliwość uczestnictwa w wycieczkach autokarowych m.in. do Sandomierza, Wieliczki, Sandomierza, Łańcuta, Jaskini Raj, Buska-Zdroj.

• **Uzdrowisko Solec-Zdrój Sp. z o.o.**, ul. 1 Maja 1, 28-131 Solec-Zdrój tel. rezerwacja 41 377 63 90 – dla wszystkich obiektów w uzdrowisku, www.uzdrowiskosolec.pl
• **Apartamenty Pod Magnolią**,
• **Apartamenty Pod Różą**,
• **Sanatorium uzdrowiskowe Jasna**,
• **Sanatorium uzdrowiskowe Świt**,
• **Willi Prus**,
• **Willi Irena**,
• **Willi Marta**,
• **Baza zabiegowa w Łazienkach**,
• **Zakład Przyrodolecznicy Łazienki**.

INNE OBIEKTY:

• Holistic Centrum Terapii Mięśniowo-Powięziowej, tel. 534 878 834
• Malinowy Zdrój Hotel Medical Spa, tel. 41 370 40 00, www.malinowehotele.pl/malinowyzdroj
• Malinowy Raj Mineral Hotel, tel. 41 378 99 00, www.malonowehotele.pl/malinowyraj
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Krystyna, tel. 41 377 61 45, www.krystyna-solec.pl
• Pensjonat Uzdrowiskowy Solanna, tel. 41 377 61 80, www.solanna.com.pl

Sopot

► **Województwo:** pomorskie
► **Zabiegi:** kinezyterapia, balneoterapia, hydroterapia, fizykoterapia, krioterapia. Dzięki spacerom nad morzem możliwa jest talasoterapia. Do zabiegów wykorzystuje się także solanki i borowinę.
Miejscowość turystyczno-wypoczynkowa z dużą plażą i mołem (ma ponad pół kilometra i jest najdłuższe w Polsce). Uzdrowiskiem jest od 20 lat.

► W okolicy:

• latarnia morska, moło,
• deptak Monte Cassino zwany „Monciakiem” ze słynnym krzywym domem,
• Grand Hotel,
• Muzeum Sopotu,
• kompleks archeologiczny Sopockie Grodzisko,
• Opera Leśna,
• zabytkowe wille,
• aquapark,
• tor wyścigów konnych,
• pijalnia wód ze Zdroju św. Wojciecha,
• wieczorki taneczne,
• koncerty,
• spektakle,
• wystawy.
• **SP ZOZ „Uzdrowisko Sopot”**, 81-756 Sopot, ul. Chrobrego 6/8, tel. 58 551 72 63 do 65, www.lesnik.sanatoria.com.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Leśnik**, tel. 58 551 72 63, www.lesnik.sanatoria.com.pl
• **Pracownia Psychologiczna SPZOZ Uzdrowsiko Sopot**, tel. 58 551 63 31
• **Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień**, tel. 58 551 48 75

INNE OBIEKTY:

• **Pomorskie Centrum Reumatologiczne im. dr Jadwigi Titz-Kosko**, tel. 58 555 75 20, www.pcrsopot.pl
• **SP ZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA**, tel. 58 551 12 28, www.sanatorium-helios.com.pl

• **NAMI Klinika i Resort Medycyny**,
tel. 58 58 58 808, www.nami.invicta.pl

Supraśl

► **Województwo:** podlaskie
► **Zabiegi:** wykorzystuje się tu borowinę ze złoża we wsi Podsokółda. Kuracjusze korzystają m.in. z elektroterapii, balneoterapii (borowina, inhalacje), laseroterapii, magnetoterapii, ciepłolecznictwa, krioterapii, hydroterapii, kinezyterapii.

► **W okolicy:**
• prawosławny męski klasztor z cerkwią Zwiastowania, Muzeum Ikon,
• kościół Świętej Trójcy,
• Muzeum Sztuki Drukarskiej i Piśmiennictwa, pałac Buchholtzów,
• Teatr Wierszalin, Święta Sosna,
• fontanna zegar,
• leśny park Silvarium w Poczopku,
• trasy piesze i rowerowe, narciarstwa biegowego,
• wypożyczalnie sprzętu sportowego,
• możliwość uczestnictwa w spływach kajakowych,
• jazda konna,
• imprezy kulturalne.

• **Sanatorium Uzdrowiskowe Knieja**, działka w ramach Hotelu Knieja Medical-Spa, tel. 85 710 83 94, www.hotelknieja.pl
• **Holmed Uzdrowisko**, tel. 85 722 21 22, www.holmeduzdrowisko.pl

Swoszowice

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** kąpiele z wykorzystaniem wód siarczkowych, zabiegi z wykorzystaniem borowiny. A także zabiegi: hydroterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, masażu, krioterapii, nowoczesne metody rehabilitacji.
Swoszowice to dzielnica uzdrowska Krakowa. Uzdrowisko słynące z siarczkowych wód znane jest od XVI w. Działają tu dwa źródła – Zdrój Główny i Napoleon.

► **W okolicy:**
• Park Zdrojowy,
• możliwość uczestnictwa w wycieczkach krajowych (m.in. Łagiewniki, Zakopane, Wadowice) i zagranicznych, np. na Słowację,
• zabytki i atrakcje Krakowa

• **Uzdrowisko Kraków Swoszowice Sp. z o.o.**, ul. Kąpielowa 70, 30-698 Kraków, tel. 12 254 78 11, www.uzdrowisko.krakow.pl
• **Główny Dom Zdrojowy z bazą zabiegową**,
• **Pawilon Szwajcarka**,
• **Hotel Krystyna**, tel. 12 654 71 91, www.hotel-krystyna.krakow.pl

Szczawnica

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** kąpiele, krenoterapia i inhalacje na bazie wód mineralnych, kinezyterapia, hydroterapia, światłolecznictwo, elektrolecznictwo, krioterapia, ciepłolecznictwa, masaże.
Miasto położone nad malowniczym Dunajcem. Właściwości wody

• **Sopot**



z miejscowych źródeł znane są już od czasów średniowiecza, a uzdrowisko rozwinęło się na początku XIX wieku.

► **W okolicy:**
• dwa parki zdrojowe: Górny i Dolny,
• promenada spacerowa o długości 1,8 km,
• zegar kwiatowy,
• pijalnia Dom nad zdrojami,
• Dworek Gościnny,
• rezerwat krajobrazowy Wąwóz Homole, Muzeum Pienińskie,
• Muzeum Uzdrowskie,
• trasy piesze, rowerowe i konne,
• rymna grawitacyjna,
• koncerty, festyny,
• Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców,
• spływy tratwami Dunajcem.
• wystawy,prelekcje,
• wyciąg krzesełkowy na Palenice,
• dancingi.

• **Uzdrowisko Szczawnica S.A.**, ul. Zdrojowa 26, 34-460 Szczawnica, tel. 18 262 22 11, www.uzdrowiskoszczawnica.pl
• **Sanatorium Inhalatorium**, tel. 18 540 04 23
• **Pijalnia Wód Leczniczych**, tel. 18 540 04 22
INNE OBIEKTY:
• Sanatorium SPA Budowlani, tel. 18 262 25 10, 18 262 01 75, www.spabudowlani.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Dzwonkówka, tel. 18 262 21 58, tel. 18 262 27 87, www.szczawnicadzwonkowka.pl
• SOLAR Pienińska Uzdrowskowa Klinika Rehabilitacji i Leczenia Bólu, tel. 18 262 08 10, www.klinikasolar.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Nauczyciel, tel. 18 262 24 67, tel. 18 262 20 04, www.szczawnicanauczyciel.pl

Szczawnica-Zdrój i Jedlina-zdrój

► **Województwo:** dolnośląskie
► **Zabiegi:** wody mineralne wykorzystuje się do krenoterapii i kąpeli. Kuracjusze mogą korzystać z zabiegów: hydroterapii, elektroterapii, światłolecznictwa, laseroterapii, kinezyterapii, krioterapii, inhalacji i masażu.
To jedno z największych uzdrowisk balneologicznych Dolnego Ślą-

ska. Ponad 40 wypływów wód mineralnych zgromadzonych jest w czterech źródłach: Dąbrówka, Marta, Mieszko, Młynarz. Pierwsze sanatorium powstało tu w 1815 roku. Jedlina-Zdrój położona jest ok. 14 km od Szczawnicy. Sanatoria w obu miejscowościach działają pod wspólnym szyldem Uzdrowisko Szczawnica – Jedlina SA.

► **W okolicy:**
• park Zdrojowy im. Henryka Wieniawskiego, Teatr Zdrojowy,
• deptak na ul. Kościuszki,
• pijalnia wód z halą spacerową,
• muszla koncertowa,
• wieża Anna z zegarem,
• wieża widokowa na Trójgarbie,
• Park Szwedzki, trasy rowerowe,
• aquapark
• blisko stać do atrakcji takich jak m.in.: Zamek Książ, Zamek Bolków, Pałac Jedlinka w Jedlinie-Zdroju,
• Kościół Pokoju w Świdnicy, bazylika w Krzeszowie,
• bazylika w Wambierzycach,
• Festiwal Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego, który odbywa się tu od 1966 roku,
• wycieczki krajowe i zagraniczne.

• **Uzdrowisko Szczawnica – Jedlina SA**, ul. Wojska Polskiego 6, 58-310 Szczawnica-Zdrój, tel. 74 849 31 30, www.szczawnica-jedlina.pl
• **Dom Zdrojowy w Szczawnicy-Zdroju**, tel. 74 849 31 56
• **Dom Zdrojowy w Jedlinie-Zdroju**, tel. 74 849 31 35
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Anka**, tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Cis**, tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Dąbrówka**, tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Młynarz**, tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Pionier**, tel. 74 849 31 51
• **Dziecięcy Szpital Uzdrowiskowy Mieszko**, tel. 74 849 31 10, 572 729 809
• **Uzdrowiskowy Szpital Kardiologiczny Teresa w Jedlinie-Zdroju**, tel. 74 849 31 89, 572 729 897

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Azalia, tel. 793 704 034, www.sanatoria-dolnoslaskie.pl

• Sanatorium Uzdrowiskowe Zacisze, tel. 535 241 060, www.elderis.pl
• Sanatorium Villa Kosmowski, tel. 692 487 763, www.sanatorium.kosmowski.pl

Świeradów-Zdrój, Czarniawa-Zdrój

► **Województwo:** dolnośląskie
► **Zabiegi:** krenoterapia i kąpiele wykonywane z użyciem miejscowych wód mineralnych. Inhalacje, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, krioterapia miejscowa, magnetoterapia, światłolecznictwo.
Miejscowość w Górach Izerskich. Czarniawa-Zdrój to dzielnica uzdrowska w północno-zachodniej części Świeradowa-Zdroju, nad Czarnym Potokiem. W 1795 roku zbudowano tu pierwszy dom zdrojowy.

► **W okolicy:**
• pijalnia wód mineralnych z drewnianą halą spacerową (80 m długości),
• Sztuczna Grota, kiedyś pijalnia wód mineralnych, park zdrojowy z wieżą zegarową,
• zabytkowe wille i pensjonaty,
• Muzeum Zdrojowe, Szlak Dziejów Świeradowa,
• Czarci młyn,
• Centrum Edukacji Ekologicznej Izerska Łąka,
• kopalnia św. Jan, Muzeum Kargula i Pawlaka w Lubomierzu,
• szlaki turystyczne, np. Perłowy Szlak nad rzeką Kwisą,
• ścieżki rowerowe,
• kolej gondolowa,
• baseny, wyciągi narciarskie,
• wieczorki taneczne,
• koncerty,
• prelekcje,
• wycieczki krajowe i zagraniczne.

• **Uzdrowisko Świeradów – Czarniawa Sp. z o.o. Grupa PGU**, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 35, 59-850 Świeradów-Zdrój, tel. 75 782 05 69, www.uzdrowisko-pgu.pl
• **Dom Zdrojowy**, tel. 75 782 05 00, 75 782 06 00
• **Sanus**, tel. 75 730 21 00, www.hotel-sanus.pl
• **Sanatorium uzdrowiskowe Wacław**, tel. 75 781 62 32

• **Sanatorium uzdrowiskowe Goplana**, tel. 75 782 06 64, 75 782 06 94
• **Sanatorium uzdrowiskowe Gracja**, tel. 75 783 05 73
• **Szpital Dziecięcy Uzdrowiskowy „Zameczek”**, Czarniawa-Zdrój, tel. 75 781 63 13

INNE OBIEKTY:
• Klinika Młodości Medical SPA, tel. 75 783 00 00, www.klinika-mlodosci.pl
• St. Lukas Sanatorium & SPA, tel. 75 782 10 00,
• www.hotel-lukas.pl
• Ewa Medical & SPA, tel. 75 784 05 00, www.uzdrowiskoewa.pl

Świnoujście

► **Województwo:** zachodniopomorskie
► **Zabiegi:** zabiegi z wykorzystaniem wód mineralnych i borowiny, fizjoterapia, masaże, inhalacje, kinezyterapia, krioterapia, światłolecznictwo, elektroterapia, magnetoterapia, hydroterapia. W uzdrowisku prowadzi się wczesną rehabilitację kardiologiczną.
Miejscowość położona na licznych wyspach, w tym Wolinie i Uznamie, oddzielonych Świną.

► **W okolicy:**
• latarnia morska,
• Fort Gerharda,
• Muzeum Rybołówstwa,
• labirynt luster,
• Poziemne Miasto,
• pięć schronów połączonych korytarzem,
• fałochrony przy ujściu Świny do morza,
• oceanarium,
• muzeum muszli i Bałtycki Park Miniatur w Międzyzdrojach,
• szlaki piesze i rowerowe, możliwość wypożyczenia sprzętu,
• koncerty, festiwale,
• dancingi,
• wieczorki autorskie,
• prelekcje.

• **Uzdrowisko Świnoujście S.A.**, ul. Nowowiejskiego 2, 72-600 Świnoujście, www.uzdrowisko.pl. Informacja i rezerwacja, tel. 91 321 44 52
• **Adam i Ewa**, tel. 91 321 27 93
• **Admirał I**, tel. 91 321 21 85
• **Bursztyn**, tel. 91 321 21 66
• **Ośrodek Swaróżyc**, tel. 91 321 44 52
• **Światowid**, tel. 91 321 29 19
• **Sanatorium Trzygłów**, tel. 91 321 39 18
• **Sanatorium Henryk**, tel. 91 321 08 19
• **Sanatorium Bałtyk**, tel. 91 321 23 11
• **Zakład Przyrodolecznicy Rusalka**

INNE OBIEKTY:
• Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Barbarka (właściciel Uzdrowisko Połczyn, aktualnie w remoncie), tel. 601 580 056, www.interferie.pl/barbarka
• Sanatorium uzdrowiskowe Energetyk, tel. 91 321 24 83, www.su-energetyk.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Wodnik, tel. 91 321 27 96, www.wodnik.swinoujscie.pl
• Ośrodek Sanatoryjno-Wczasowy Perła Bałtyku, tel.



91 321 24 85,
www.perlabaltyku.info
• Ośrodek Wypoczynkowo-Sanatoryjny
Sobótka, tel. 91 321 38 01,
www.sobotka-swinoujscie.pl
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Sanatoryjny
Korab, tel. 91 321 54 32,
www.orskorab.pl

Uniejów

► **Województwo:** łódzkie
► **Zabiegi:** w 1978 roku odkryto tu źródła gorących wód (68 stopni Celsjusza), które są wykorzystywane w kuracjach.

W ofercie także zabiegi m.in. fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, inhalacji i masaże.

► W okolicy:

- Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich z połowy XIV w.,
- gotycka Kolegiata Wniebowzięcia NMP z zabytkową wieżą,
- sarkofag bł. Bogumiła,
- Pałacyk Tollów (teraz Dom Kultury),
- Zagroda Młynarska,
- Dom Pracy Twórczej,
- Kasztel Rycerski, a w nim pokazy, biesiady, ogniska i warsztaty,
- Podgrzewany Park
- imprezy m.in. Wielki Turniej Rycerski,
- Dworek Marii Konopnickiej w Bronowie,
- spływy kajakowe

• **Instytut Zdrowia Człowieka Uzdrowisko Uniejów Park**,
ul. Zamkowa 7, 99-210 Uniejów,
tel. 63 288 89 59,
www.izc.pl/uniejow

INNE OBIEKTY:

- Termy Uniejów sp. z o.o.,
tel. 506 090 419,
www.termyuniejow.pl
- Lawendowe Termy Medical SPA Hotel, tel. 42 233 47 00,
www.lawendowetermy.pl
- Hotel Uniejów eco Active & Spa, tel. 63 278 01 57,
www.hoteluniejow.pl

Ustka

► **Województwo:** pomorskie
► **Zabiegi:** zabiegi z użyciem solanki i borowiny. Zabiegi z zakresu: wodolecznictwa, ciepłolecznictwa, światłolecznictwa, masaże, inhalacje, krioterapia, laseroterapia, kinezyterapia.

► W okolicy:

- plaża,
- port rybacki,
- kładka obrotowa w porcie,
- promenada, latarnia morska,
- Muzeum Chleba,
- Muzeum Ziemi Usteckiej,
- wycieczki do m.in. Słupska, Darłowa, Trójmiasta, Słowińskiego Parku Narodowego, od maja do października na duńską wyspę Bornholm.

• **Dom Wczasowo-Sanatoryjny Perła Sp. z o.o.**,
tel. 59 814 64 09, www.perla-ustka.pl
• **Hotel Ustka**,
tel. 59 814 40 84,
www.hotel-ustka.eu
• **Niepubliczny Zakład Lecznictwa Uzdrowskiego Sanatorium Tęcza**,
tel. 59 814 40 91, www.tecza.tp1.pl

• Szczawnica



FOT. MAREK PODMOKY / AGENCIA WYBORCZA.PL

• **Sanatorium „Grand Lubicz”**,
tel. 59 841 82 00, www.grandlubicz.pl
• **Santorium „The Sun”**,
tel. 59841 82 50, www.thesun.pl

Ustroń

► **Województwo:** śląskie
► **Zabiegi:** zabiegi z wykorzystaniem wód mineralnych, borowiny. W ofercie ponad 70 różnych rodzajów zabiegów: balneoterapii, peloidoterapii, hydroterapii, kinezyterapii, fizykoterapii, masaże oraz krioterapii. Miejscowość u podnóża Czantorii i Równicy, przy granicy z Czechami. Uzdrowisko od 1882 roku.

► W okolicy:

- Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego,
- Muzeum Motocykli,
- Leśny Kościół,
- kościół św. Klemensa,
- amfiteatr,
- Leśny Park Niespodzianek, w którym organizowane są również pokazy sokolnicze
- piesze szlaki turystyczne, szlaki rowerowe,
- wyciąg kanapowy na Czantorię,
- wyciągi narciarskie, letni tor saneczkowy,
- na terenie uzdrowiska znajdują się: biblioteka, inhalatorium solankowe, ścieżki zdrowia i spacerowe, korty tenisowe, ogródek letni, salon piękności,
- możliwość zwiedzenia atrakcji Wisły, Szczyrku, Bielska-Białej i Cieszyna.
- wycieczki do Czech.

• **Uzdrowisko Ustroń Grupa American Heart of Poland**,
ul. Sanatoryjna 1, 43-450 Ustroń,
Infolinia: 33 854 54 54,
www.uzdrowisko-ustron.pl
• **Sanatorium i szpital uzdrowski Równica**, tel. 33 854 54 54
• **Prestige Club Medical & SPA**,
tel. 33 856 58 94, 33 856 58 75
• **Hotel Wilga**,
tel. 33 856 63 00, 504 104 887,
www.wilga-hotel.pl
• **Uzdrowski Instytut Zdrowia**,
tel. 33 856 57 56
• **Sanatorium Kos** – kontakt przez infolinię
• **Sanatorium Narcyz** – kontakt przez infolinię
• **Sanatorium Rosmak**
– kontakt przez infolinię

INNE OBIEKTY:

- Sanatorium Róża,
tel. 33 854 28 46, www.roza.com.pl
- Sanatorium Malwa,
tel. 33 479 05 04,
www.sanatorium-malwa.com
- Sanatorium Złocień,
tel. 33 854 33 55,
www.sanatorium.webd.pl/zlocien/
- Elvita NZOZ Sanatorium Uzdrowskie Elektron,
tel. 33 854 28 99,
www.sanatoriumelektron.pl
- Ośrodek Magnolia,
tel. 33 854 36 90,
www.hotel-magnolia.pl
- Ośrodek Tulipan, tel. 33 854 37 80,
www.hotel-tulipan.pl
- Santorium Orlik, tel. 33 854 36 93,
www.orlik-ustron.pl
- Mazowsze Med.-SPA,
tel. 33 857 72 71,
www.mazowszemedispa.com
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Muflon, tel. 33 854 27 11,
www.orw-muflon.com.pl

Wapienne

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** do zabiegów wykorzystuje się wody siarczkowe i borowinę. W ofercie także krenoterapia, inhalacje, fizykoterapia, masaże, laseroterapia, kinezyterapia, światłolecznictwo, elektrolecznictwo.

► W okolicy:

- rezerwat skalny Kornuty z Jaskinią Mroczną, Diabli Kamień w miejscowości Folsz, gdzie można samodzielnie łowić pstrągi, kościółki i cerkwie na Szlaku Architektury Drewnianej, średnio-wieczne miasto Królewskie Biecz, zwane małym Krakowem, Muzeum Przemysłu Naftowego w Libuszy, Stadnina Koni Huculskich w Gładyszowie,
- dwa baseny odkryte, trasy spacerowe i rowerowe, wypożyczalnie sprzętu
- wycieczki do ciekawych miejsc w okolicy oraz na Słowację i do Lwowa.

• **Uzdrowisko Wapienne, Ośrodek Wczasowo-Leczniczy w Wapiennem**,
Wapienne 45, 38-307 Sękowa,
tel. 18 351 81 63, 18 351 90 01,
www.uzdrowskiwapienne.pl,
www.wapienne.pl

Wieliczka

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** w leczeniu wykorzystywane są właściwości specyficznego mikroklimatu gdzie powietrze – dzięki naturalnym właściwościom soli kamiennej – jest wolne od zanieczyszczeń i alergenów, bogate w mikroelementy, pozbawione szkodliwego promieniowania, o stałej temperaturze oraz wysokiej wilgotności. Kuracjusze korzystają z rehabilitacji pulmonologicznej. W ofercie zabiegów na powierzchni są kinezyterapia, masaże, fizykoterapia. Miasto znane z zabytkowej kopalni soli. Uzdrowisko działa od 1974 r. Prowadzi działalność leczniczą w komorach solnych na III poziomie kopalni, 135 metrów pod ziemią.

► W okolicy:

- trasa turystyczna wiodąca przez najpiękniejsze wyrobiska solne, Zamek Żupny, kościół św. Klemensa, drewniany kościół św. Sebastiana, obraz 3D na rynku zatytułowany Solny Świat, tężnia solankowa,
- zabytki Krakowa, Niepołomic, Dobczyc.

• **Uzdrowisko Kopalnia Soli Wieliczka**, Park Kingi 1, 32-020 Wieliczka, tel. 12 278 73 68, 12 278 75 37,
www.uzdrowisko.kopalnia.pl

Wieniec-Zdrój

► **Województwo:** kujawsko-pomorskie
► **Zabiegi:** w ofercie zabiegi kinezyterapii, fizykoterapii, balneoterapii zarówno dla dorosłych, jak i dzieci. Podczas zabiegów wykorzystuje się miejscowe wody i borowinę.

Miejscowość położona w otoczeniu lasów sosnowych. Wody mineralne i borowinę wydobywa się tutaj od 1923 r.

► W okolicy:

- Dąb Siostry Amelii, pałac w Brzeziu,
- 19. południk, park zdrojowy,
- pijalnia wód mineralnych, rozlewnia wody mineralnej „Selenka”.

• **Uzdrowisko Wieniec-Zdrój Sp. z o.o.**,
ul. Brzozowa 1, 87-880 Wieniec-Zdrój,
Centrala tel. 54 272 10 00,
www.uzdrowisko-wieniec.pl
• **Jutrzenka Medical SPA**,
• **Jutrzenka Hutnik**,
• **Jutrzenka Hel**,

- **Jutrzenka Tęcza**,
- **Jutrzenka Zacisze**,
- **Zakład Przyrodoleczniczy**,
- **Pijalnia Wód Mineralnych**

Wysowa-Zdrój

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** krenoterapia, kąpiele i inhalacje z wykorzystaniem wód mineralnych (szczawy alkaliczne). Zabiegi: balneoterapii, hydroterapii, termoterapii, światłolecznictwa, kinezyterapii, elektroterapii, ultrasonoterapii, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, masaże.

Miejscowość w Beskidzie Niskim. To jedyne uzdrowisko w Polsce, które prowadzi Uzdrowski Ośrodek Dializy Pozaustrojowej, działa on w Ośrodku Uzdrowskim w Beskid.

► W okolicy:

- Park Zdrojowy,
- jezioro w Klimkówce,
- cerkiew pw. św. Michała Archanioła z 1779 roku,
- drewniany kościół pw. NMP,
- park wodny,
- lodowisko,
- stadnina Koni Huculskich w Gładyszewie,
- trasy spacerowe, rowerowe, konne,
- szlak architektury drewnianej,
- ścieżka przyrodnicza,
- koncerty, dancingi,
- prelekcje, wykłady.
- **Uzdrowisko Wysowa S.A.**,
38-316 Wysowa-Zdrój 149,
tel. 18 353 20 54, 18 353 20 96,
www.uzdrowisko-wysowa.pl
- **Ośrodek Uzdrowski w Beskid**,
tel. 534 643 746
- **Ośrodek Uzdrowski w Białym**,
tel. 882 070 103
- **Rozlewania Wód Mineralnych**,
– stąd pochodzi Wysowianka

INNE OBIEKTY:

- Centrum Rekreacyjno-Lecznicze Glinik, tel. 18 353 20 24,
www.sanatoriumglinik.pl
- Instytut Zdrowia Człowieka Uzdrowsko Wysowa nad Parkiem,
tel. 18 353 23 36 do 38,
www.izc.pl/wysowa

Żegiestów-Zdrój

► **Województwo:** małopolskie
► **Zabiegi:** wody mineralne wykorzystuje się do inhalacji, krenoterapii, hydroterapii, balneoterapii (kąpiele mineralne, borowinowe, solankowe). W ofercie zabiegi fizykoterapii, kinezyterapii. Miejscowość w Beskidzie Sądeckim, nad rzeką Poprad. Pierwszy zakład zdrojowy wybudowano już w 1847 roku.

► W okolicy:

- Cerkiew św. Dymitra, amfiteatr Zapopradzie, ogród sensoryczny w Muszynie,
- trasy spacerowe i rowerowe, nordic walking,
- ogniska, dancingi,
- spływy rzeką Poprad.

• **Sanatorium Uzdrowskie Wiktor Cechini Medical&SPA**
Łopata Polska 24,
33-370 Żegiestów-Zdrój,
tel. 18 471 72 68, 18 471 72 51,
www.wiktor.cechini.pl. ●

**„RĘKĄ DANTEGO”.
PO PIEKLE
BEZ PRZEWODNIKA**
S. 4-5

**„LOL: KTO SIĘ ŚMIEJE OSTATNI”.
MY, POLACY, LUBIMY SIĘ ŚMIAĆ**
S. 6

wyborcza.pl

wyborcza

TV

31
LIPCA
06
SIERPNIA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+



ZAPROSZONA

Kopciuszek i dobra wróżka

S. 2-3



Fran roztacza nad Rią opiekuncze skrzydła. Radzi jej, żeby zaczęła trochę żyć. Pożycza jej nawet swoje ubrania i biżuterię

FOT: SIMON HIGWAY/URBAN MYTH FILMS (BRISTOL) LTD / MILLENNIUM IP, INC / CANAL+

KOPCIUSZEK i dobra wróżka

Jeśli coś brzmi zbyt pięknie, żeby było prawdziwe, to należy się od tego trzymać z daleka. Jak na przykład od Amber Gold.

Ria Powell (Gabrielle Creevy), bohaterka serialu „Zaproszona”, nie inwestuje niemądrze pieniędzy, bo ich nie ma. Nie ma ich do tego stopnia, że próbuje kraść jedzenie w sklepach. Podczas jednej z takich prób uważnie obserwuje ją stojąca w kolejce do kasy Fran Sharp (Eve Myles), zamożna właścicielka firmy zajmującej się aranżacją wnętrz.

Uciekaj póki możesz

Fran zauważyła, że Ria przypięła na sklepowej tablicy ogłoszeń kartkę z informacją, że szuka pracy jako sprzątaczką. Poprzednią straciła, gdy jej chlebodawczyni dowiedziała się, że zatrudniona u sąsiadki Polka jest tańsza, a Ria nie chciała się zgodzić na taką samą stawkę. Jest więc zdesperowana, zwłaszcza że jej chłopak Lee (Siôn Daniel Young), z którym jest od liceum, od dawna

pozostaje bez pracy, ale nie szuka zatrudnienia, tylko całymi dniami gra.

Gdy więc Fran proponuje jej sprząatanie swojej rezydencji przez cztery dni w tygodniu za dwukrotnie wyższą stawkę, niż kiedykolwiek zarabiała, dziewczyna się zgadza.

Fran jej imponuje – starsza, ale perfekcyjnie zadbana, w kalifornijskim stylu. Mieszka w wielkim domu, jeździ wygodnym samochodem (Ria tłucze się starym cinquecento) i swobodnie posługuje się pałeczkami podczas jedzenia sushi, a przy okazji udziela dziewczynie życiowych rad.

Ma męża, który ciągle jest w rozjazdach, i kochanka, z którym Ria ją nakrywa, a nawet filmuje, choć sama nie wie, dlaczego. Kochanek zaś ma żonę i trójkę dzieci, a także ojca, który coraz bardziej pograża się w demencji. Mężczyzna pracuje u Fran jako ogrodnik i złota rączka.

I to właśnie Derek (Clive Russell) szepcze Rii dramatycznym tonem, żeby „uciekała stąd jak najdalej, póki jeszcze może”. Dziewczyna początkowo się przestrasza, ale potem składa to na karb choroby Dereka.

Tajemnice podmiejskiej rezydencji

Pracuje się jej u Fran coraz lepiej. Ta dobrze płaci, i to z góry, a do tego roztacza nad Rią opiekuncze skrzydła. Radzi jej, żeby zostawiła nieudacznika Lee i zaczęła trochę żyć. Namawia ją do zainstalowania aplikacji randkowej, a później do przyjęcia propozycji spotkania od przystojniaka, z którym się sparowała. Pożycza jej nawet swoje ubrania i biżuterię. Randka zmienia się jednak w koszmar. A to dopiero początek tej historii.

Nie będę ukrywać: oglądając „Zaproszoną”, trzeba niekiedy wykaazać się dobrą wolą

i przymknąć oko na zbiegi okoliczności oraz nieprawdopodobieństwa. Z odcinka na odcinek, a są tylko cztery, jest to jednak o tyle łatwiejsze, że serial wciąga niczym gotycka powieść, która niczym opuszczony zamek przyciąga niewinną nową służącą.

Motywow rodem z gotyckich powieści jest tu zresztą sporo: pułapka, śmierć, szaleństwo, kłatwa. Zarówno dom, jak i jego właścicielka skrywają niejedną tajemnicę. Między innymi za drzwiami, których Rii nie wolno otwierać. Czy je otworzy? Odpowiedź podpowiadają również gotyckie powieści.

Ale Ria, choć młoda, nie jest niewinnym dziewczętkiem. Życie dało jej w kość, ale jej nie złamało. Z sytuacji, w którą się wpłatała, również spróbuje znaleźć wyjście, a my nie mamy wyboru – musimy jej kibicować. Zwłaszcza że grająca ją Gabrielle Creevy potrafi sprawić, że bohaterka wydaje się za dziurna i prawdziwa. Robi głupoty, popełnia błędy, ale wyciąga z nich wnioski i chce od życia czegoś więcej.

„Zaproszona” zaprasza do Walii

Dodatkową zaletą „Zaproszonej” jest to, że serial rozgrywa się w Walii i został obsadzony niemal wyłącznie walijskimi aktorami. Niestety nie grają oni w ojczystym języku, choć na przykład Siôn Daniel Young mówi po walijsku od urodzenia, a angielskiego nauczył się dopiero w szkole.

Można jednak wędrować po ulicach Cardiff, mijając monumentalne Wales Millennium Centre z umieszczonym na fasadzie wierszem czy Principality Stadium, który może pomieścić prawie 74 tys. widzów i na którym rozgrywane są mecze rugby (mieści o jedną trzecią więcej kibiców niż Stadion Narodowy, choć Walię zamieszkuje niewiele ponad 3 mln osób).

Można też podziwiać malownicze, smagane wiatrem wybrzeże i wąskie drogi, na których łatwo się zagubić. Brałam ochoty, by tam wrócić.

MAJA STANISZEWSKA

„ZAPROSZONA”

thriller psychologiczny, Wielka Brytania 2026, wyk. Eve Myles, Gabrielle Creevy, Siôn Daniel Young, Clive Russell, Emun Elliott, Julian Lewis Jones, Catherine Ayers

4 odc., BBC First i BBC Player (dostępny m.in. w Canal+).

Seriał jest częścią letniego pasma BBC „Zabójczo dobre lato”, w ramach którego codziennie o godz. 21 oglądać można seriale kryminalne, policyjne i sensacyjne.

Hokejowy romans

Do obejrzenia „Off Campus” zmusił mnie Instagram. Nie żałuję.

Choć ten serial miał premierę w maju, wciąż wylewa się ze wspomnianej platformy społecznościowej, jak zimną wylewała się „Gorąca rywalizacja”. Produkcje mają zresztą ze sobą coś wspólnego. Obie opowiadają o hokeistach i w obu nie brakuje scen seksu.

Serial pełen niespodzianek

„Off Campus” to idealna wakacyjna rozrywka, pełna pięknych młodych ludzi i ich perypetii, ale przy tym niepozabawiona poważnych tonów i nieunikająca trudnych tematów.

Oto ona, Hannah Wells (Ella Bright), studentka kompozycji dorabiająca do czesnego sprzątaniem na kampusie swojego uniwersytetu, natyka się w szatni na wychodzącego spod prysznicy kapitana uniwersyteckiej drużyny hokejowej, Garretta Grahama (Belmont Cameli). Nagiego i przystojnego kapitana, oczywiście.

Hannah wie, że nie powinna się gapić, ale cóż może poradzić biedne dziewczę w konfrontacji z takim widokiem. W końcu się jednak zawstydzą, co wywołuje rozbowienie Garreta.

I na tym historia by się skończyła, gdyby nie to, że Hannah jest bardzo dobra z filozofii, którą Garret oblał, a potrzebuje zaliczenia, żeby móc grać. Hannah z kolei chciałaby zaliczyć... To znaczy związać się z niejakim Justinem, który jej nie zauważa.

Garret proponuje więc umowę: Hannah zostanie jego korepetytorką, w zamian za co on zostanie jej udawanym chłopakiem i wywoła zazdrość Justina.



Ten serial, choć kliszowy, nie przestaje zaskakiwać

FOT. LIANE HENTSCHER / PRIME AMAZON CONTENT SERVICES LLC

Przyjacielska przysługa?

Plan się udaje w stu procentach. Garret jest w stanie powiedzieć kilka spójnych zdań o Kierkegaardzie, Justin i Hannah zaczynają współpracę nad piosenką. Tyle że Garret się zakochuje.

Banal? Nie do końca.

Bo w następnym kroku Hannah prosi Garreta, żeby „dał jej orgazm”, ponieważ po traumatycznych wydarzeniach z czasów liceum potrafi dojść tylko sama. A chce, żeby seks z Justinem się udał. Ufa Garretowi, uważa go za przyjaciela. I Garret jako dobry przyjaciel się zgadza. Oczywiście zostają parą.

Banal? Znowu nie do końca.

Oboje nauczyli się ukrywać rozmaite rzeczy o sobie. Oboje uczą się, powoli i czasem bardzo boleśnie, szczerości. Oboje są w tym serialu równie ważni, co nie jest wcale takie oczywiste. Podobnie jak ważna jest i przyjaźń jego z kumplami z drużyny, z którymi mieszka, i jej z sąsiadką z akademika, Allie (Mika Abdalla).

Wiecej Haalandów i Bellinghamów

„Off Campus” zaskakuja co organicznie – bez sensacji, za to dość realistycznie

– przedstawia wątki przemocy seksualnej czy przemocy domowej. To nie jest coś, czego spodziewałam się po ekranizacji powieści z gatunku „smut”, czyli romansów z dużą liczbą szczegółowo opisanych scen erotycznych.

I choć czasem zastanawiałam się, czy aktorom nie zakroplono czegoś do oczu, tak pięknie im błyszczą, historia Garreta i Hannah mnie wciągnęła. Tak, dialogi są czasem drętwe, ale czasem pojawia się też wymiana w stylu: „Nie mogę jasno myśleć, za dużo penisów wokół! No w sumie to jesteś w męskiej szatni...” i macha się na to ręką.

Do tego Garret i jego kumple są nie tylko dobrymi sportowcami ale i dobrymi chłopakami. Niczym zdobywcy serc publiczności zakończonego mundialu, Erling Haaland i Jude Bellingham. Oby takich więcej.

MAJA STANISZEWSKA

OFF CAMPUS

serial dramatyczny, USA 2026, wyk. Ella Bright, Belmont Cameli, Mika Abdalla, Antonio Cipriano, Jalen Thomas Brooks, Stephen Kalyn

1 sezon, Prime Video

„Ręką Dantego” ma w sobie
coś osobiście magnetycznego.
Duża w tym zasługa warstwy
wizualnej



Pieczęć bez przewodnika

*Za ten film Dante zesłałby twórców
do piekła. Jak zamienić belkot
w intelektualne złoto?*

Film Juliana Schnabla jest ekranizacją książki Nicka Toschesa. W tej autofikcyjnej opowieści do pisarza zgłasza się nowojorska mafia – ma on pomóc zweryfikować autentyczność rękopisu „Boskiej komedii”. Nick nie potrafi oprzeć się pokusie obcowania z dziełem, które od lat go fascynuje. To punkt wyjścia dla historii o sztuce, obsesji i cenie, jaką płaci się za próbę dotknięcia czegoś większego niż on sam.

Opowieść prowadzona jest na dwóch płaszczyznach czasowych. Pierwszy wątek, osadzony w 2001 roku, przypomina mieszkankę „Kodu da Vinci” i szorstkiego kina gangsterskiego. W drugim przenosimy się do Florencji sprzed siedmiu wieków. Dante i jemu współcześni wyglądają, jakby zeszedli prosto z płócien z jednej z wizji Lecha Majewskiego.

Bez zwyczajnego dialogu

Właściwie nie ma tu jednego zwyczajnego dialogu. Wszystko musi prowadzić do wielkich pytań: o sztukę, Boga albo naturę człowieka. Schnabel, który napisał scenariusz wspólnie z Louise Kugelberg, nie potrafi odpuścić żadnego pomysłu ani skrócić monologu. Można odnieść wrażenie, że bardziej niż o rozmowę chodzi tu o to, by każde zdanie brzmiało mądrze. Tylko jak zamienić belkot w intelektualne złoto?

Reżyser wydaje się przy tym zapałszy w „Chłopców z ferajny”. U Martina Scorsese – który zresztą pojawia się na ekranie i w roli mentora Dantego przypomina profesora Dumbledore’a – takie anegdoty zawsze pracują na film.

W tej chwili bardzo ambitnej, ale wyraźnie nieokreślonej konstrukcji Schnabel potyka się o porzucone tropy, nadmiar materiału (w tle ataki na World Trade Center) i brak konsekwencji. We współczesnym wątku Włosi mówią po włosku. Nawet Jason Momoa, obsadzony przez twórców najwyraźniej w stanie pomroczności w roli przerysowanej karykatury mafijnego macho. Tymczasem siedemset lat wcześniej we Florencji króluje już angielski, żeby hollywoodzcy aktorzy mieli łatwiej. Wyjątek stanowi Dante, który chwilami cytuje własne wersy w oryginale.

Magia obrazu, magia Isaaca

Mimo tych wad „Ręką Dantego” ma w sobie coś osobiście magnetycznego. Duża w tym zasługa warstwy wizualnej. Schnabel jest przecież malarzem. Współczesność fotografuje w czerni i bieli, średniowiecze zanurza w kolorach. Symbolika wydaje się aż nazbyt oczywista – odbarwiony, materialistyczny świat kontra duchowa głębia przeszłości – ale wizualnie ten zabieg działa. Film wygląda znakomicie.

Nie mniej ważny okazuje się Oscar Isaac w podwójnej roli Nicka i Dantego. To jeden z tych aktorów, którzy właściwie nigdy nie schodzą poniżej pewnego poziomu. Potrafi zaskakująco dobrze odnaleźć się w tym kuriozalnym miszmaszu i utrzymać uwagę widza samą swoją obecnością.

Gerard Butler zaskakuje jako bezwzględny bandzior Louie, specjalizujący się w zacieraniu śladów. W drugim wątku wciela się w papieża. Trudno o bardziej dosłowną paralelę między mafią a Kościołem – organizacjami zbudowanymi na chciwości, przemocy i władzy.

„Ręką Dantego” opowiada o ludziach owdolniętych czymś większym niż oni sami, gotowych poświęcić wszystko. Próbuje postawić pytanie nie tylko o to, ile kosztuje stworzenie wielkiego dzieła, ale także o to, czy w ogóle można opowiedzieć o tym, co boskie, używając ludzkiego języka.

Dante miał przewodnika, a my?

Schnabel nie potrafi utrzymać właściwego rytmu, dialogi często ocierają się o pretensjonalność, a kolejne metafory zostają dopisane grubą kreską. Film jest przeszarżowany, pełen absurdów, a przy tym trudno uwierzyć, że to autoironia. O dziwo przez pierwszą godzinę jeszcze się broni, nawet jeśli częściej budzi konsternację niż zachwyt.

Wszystko zmienia się wraz z pojawieniem się na ekranie Gal Gadot. „Ręką Dantego” skręca wtedy bardziej w stronę melodramatu. Do katalogu obsesji dochodzi miłość obezwładniająca niczym najgorsza choroba. Nie wiem, czy to kwestia samej aktorki, źle napisanej postaci, czy obu tych rzeczy naraz. To, co wcześniej wydawało się osobliwe – a momentami intrygujące – staje się już wyłącznie nieznośne i nużące.

„Ręką Dantego” pełna jest fascynujących uliczek, które niestety w większości okazują się ślepyimi zaułkami. Schnabel zaprasza widza do własnego labiryntu, ale zapomina zostawić nić Ariadny. Dante wie, że podróż przez piekło wymaga przewodnika. Reżyser najwyraźniej uznał, że widzowie poradzą sobie sami. Może słusznie – zawsze mogą zakończyć seans jedynym kliknięciem.

PIOTR GUSZKOWSKI

REKĄ DANTEGO

Dramat, kryminał, Chile, Włochy, Wielka Brytania, USA 2025, tw. Julian Schnabel. wyk. Oscar Isaac, Gal Gadot, Gerard Butler, John Malkovich, Franco Nero, Paolo Bonacelli, Al Pacino, Jason Momoa, Martin Scorsese

Netflix

Rekordowy sukces Netfliksa

Serwis nadal dobrze radzi sobie finansowo, ale musi mierzyć się z nowym problemem.

Netflix opublikował wyniki za drugi kwartał 2026 roku, które okazały się rekordowe pod kątem zysków. Przychody giganta streamingu wyniosły aż 12,56 miliardów dolarów. To wzrost o 13 procent rok do roku. Chociaż kwota jest zawrotna analitycy oczekiwali nieco więcej – 12,59 mld dol.

Skąd taki wzrost? Przypisuje się go większą liczbą osób wykupujących subskrypcję, wyższymi cenami za usługi i większymi przychodami z reklam. To najprawdopodobniej nie koniec wzrostów. Jak podaje PAP Biznes, Netflix deklaruje, że w trzecim kwartale spodziewa się o 12 proc. wyższych wyników.

Platforma nie podała dokładnej liczby swoich klientów, jednak zaznaczyła, że przez pierwszą połowę roku widzowie oglądali treści z biblioteki Netfliksa o 2 procent dłużej niż w tym samym okresie w 2025 roku. Na portalu Wirtualne Media czytamy, że firmie udało się osiągnąć dwucyfrowe wzrosty we wszystkich głównych rejonach działalności.

Hity Netfliksa

Zysków Netfliksa by nie było, gdyby nie treści, po które wracają na platformę użytkownicy. W minionym



„W cudzej skórze” to nowy hit Netfliksa

FOT: SKYDANCE ANIMATION/NETFLIX

kwartale najpopularniejszym serwisem było „Ja wszelką cenę” z 97 milionami odtworzeń. Świetnie radził sobie także tytuł „Daj mi lekcję” – 55 milionów odtworzeń.

Największym hitem wśród produkcji filmowych Netfliksa okazała się animacja „W cudzej skórze”. Produkcję odtworzono 137 milionów razy, co daje jej drugi wynik wśród animowanych tytułów pełnometrażowych na platformie. Dobrze oglądał się też thriller „Alfa” – 111 milionów odtworzeń, komedia romantyczna „Wiadomości dla Isabel” – 71 milionów odtworzeń, dokument „Wypadek: Sprawa Mackenzie Shirilli” – 67 milionów odtworzeń i wyczekiwany „Biurowy romans” z Jennifer Lopez i Brettem Goldsteinem.

Netflix za darmo?

Niedawno informowaliśmy, że Netflix po siedmiu latach przywrócił do Polski moż-

liwość skorzystania z darmowego okresu próbnego, podczas którego nowi klienci mogą sprawdzić, czy oferta platformy jest dla nich odpowiednia. Subskrybenci serwisu martwią się, że powrót tej usługi może oznaczać kolejne podwyżki. W marcu 2026 roku platforma podniosła ceny drugi raz w ciągu dwóch lat amerykańskim użytkownikom.

Netflix poza oczywistymi sukcesami, napotyka ostatnio także problemy. Analiza treści na platformie wykazała, że widzowie tracą zainteresowanie produkcjami z biblioteki giganta streamingu po jednym sezonie. Mowa tutaj także o globalnych hitach, które odniosły duży sukces. Adaptacja „One Piece” straciła ponad jedną trzecią oglądających, drugi sezon „Awantury” obejrzało o 70 proc. mniej osób, a kontynuacja „Nocnego agenta” włączyła tylko połowa pierwotnej widowni.

JOANNA CHOJNACKA

„WYBORCZA TV” redaguje zespół działu Kultura; Projekt makiety „Wyborczej TV”: Donata Jezierska i Tomasz Lebioda; Grafiki: Joanna Patyk; Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, e-mail: kultura@wyborcza.pl, Licencje na treści: licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; Okładka: fot. HBO; Serwis telewizyjny przygotowuje media.press.tv. Za zmiany w programie wprowadzone przez stację po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

Od 10 lipca dostępne są na Prime Video nowe odcinki czwartego już polskiego sezonu programu „LOL: Kto Się Śmieje Ostatni”. Jego prowadzący, Cezary Pazura, nie ma wątpliwości, że na tle innych edycji – a format działa m.in. w Meksyku, Australii, Niemczech, Włoszech, Francji, Indiach, Hiszpanii, Kanadzie, Brazylii, Holandii, RPA, Irlandii – nasza wersja jest wyjątkowo udana. Na pewno potwierdził mu to w rozmowie z nim niemiecki kierownik planu, na którym powstaje nie tylko polska produkcja.

Niemcy nas uwielbiają

– Trzon ekipy – reżyser, producenci – to Polacy. To my decydujemy, jak ma wyglądać nasz format, ale ekipa techniczna – dźwiękowcy, kamerzyści, główny oświetleniowiec – to są Niemcy. Ale oni nas uwielbiają – opowiada w rozmowie z Gazeta.pl Cezary Pazura. – Nie ma lepszych recenzji, jak ci, którzy obsługują wszystkich, mówią: „Dopiero, jak wy przyjeżdżacie, to są jaja” – podkreśla aktor.

Dlaczego właśnie polskie poczucie humoru jest zdaniem aktora tak wyjątkowe?

– Jesteśmy bardzo wymagający, jeśli chodzi o żart i o humor. (...) My Polacy lubimy się śmiać, umiemy się śmiać, wiemy z czego się śmiać i potrafimy docenić tego, kto nas rozbawia, bo wiemy jak trudno jest zrobić dobry żart – tłumaczy Cezary Pazura. Podkreśla też:

– Widziałem „LOL'e” z innych krajów i tam czasami te hamulce puszczały. I to nie wygląda smacznie. A my, mimo totalnej zabawy, jednak mamy smak. Za to kocham polskich artystów i polską publiczność, że śmiesz nas to, co naprawdę jest śmieszne, a nie żałosne, żenujące czy niesmaczne. Mamy smak. Powinniśmy się z tego cieszyć.

Nie jest łatwo zachować powagę

„LOL: Kto Się Śmieje Ostatni” to format, który wymaga od uczestników ogromnej dyscypliny. Choć zasady wydają się proste: przez sześć godzin 10 uczestnikom jednocześnie nie wolno się śmiać, ale trzeba rozbawiać innych. Każdy, nawet najmniejszy grymas twarzy, śledzą ukryte w całym studiu kamery. Ten, kto dotrwa do końca, wygrywa 100 tysięcy złotych, które przekazuje na wybrany przez siebie cel charytatywny.

Nie jest łatwo zachować powagę, zwłaszcza kiedy rozbawiać próbują cię takie osoby, jak te z najnowszego polskiego sezonu. Widzowie zobaczą, jak o zachowanie kamiennej twarzy walczą: Vanessa Aleksander, Klaudia Halejcio, Michał Sikorski, Ewa Kasprzyk, Tomasz Kot, Katarzyna

My, Polacy, lubimy się śmiać

„Dopiero, jak przyjeżdżacie, to są jaja”. Polska ekipa „LOL'a” bije inne na głowę.



Przetrwanie sześciu godzin bez śmiechu naprawdę nie jest łatwym zadaniem

Bujakiewicz, Tomasz Karolak, Jano, Kacper Ruciński i Mariusz Kałamaga.

Jakby tego było mało, w programie pojawiają się też goście specjali. W tym sezonie uczestników dodatkowo rozbawiają: Urszula Dudziak, Elżbieta Jaworowicz, Michał Miłowicz, Aleksandra Szwed, Igor Kwiatkowski oraz zwycięzca poprzedniej edycji „LOL-a” Rafał Rutkowski. Słowo od redakcji: to naprawdę bardzo udany sezon programu!

Przetrwanie sześciu godzin bez śmiechu, kiedy wszyscy wychodzą ze skóry, żeby rozbawić pozostałych, naprawdę nie jest łatwym zadaniem. Jak przekonuje Cezary Pazura, ten program to wręcz „bardzo złożony, trudny eksperyment i niestety nie ma tam nikogo zdrowego”.

Przeciw ludzkim odruchom

Trudno jest wytrzymać choćby dlatego, że sama idea programu przeczy naturalnym ludzkim odruchom. – To jest straszne uczucie, kiedy aktor komediowy stroszy pióra, robi swoje najlepsze numery życiówki i nikt

się nie śmieje. To jest straszne. Można oszaleć – opowiada Cezary Pazura.

– Balem się, jak zaczynaliśmy to robić, że dla niektórych artystów to może być jednorazówka, że oni po prostu nigdy nie wrócą do zawodu – dodaje. – Myślę, że Ciechoćnek to minimum, żeby dojść do siebie – mówi ze śmiechem Cezary Pazura.

Na szczęście żaden z uczestników nie doznał do tej pory trwałego uszczerbku na zdrowiu i poczuciu humoru. Finałowe trzy odcinki trafią do serwisu Prime Video w piątek, 17 lipca. Dopiero wtedy przekonamy się, kto tym razem zaśmiał się ostatni.

JUSTYNA BRYCZKOWSKA

LOL: KTO SIĘ ŚMIEJE OSTATNI

Program komediowy, Polska 2023, prowadzący Cezary Pazura, uczestnicy m.in.: Ewa Kasprzyk, Tomasz Kot, Katarzyna Bujakiewicz, Tomasz Karolak

4 sezony, Prime Video

PIĄTEK 31.07

FUN-SPORT

• IGRZYSKA WSPÓLNOTY NARODÓW
W GLASGOW

Lekkoatletyka – 5. dzień

20:00 | EUROSPORT 1

GOLF

• LADIES EUROPEAN TOUR
– AIG WOMEN'S OPEN

14:00 | POLSAT SPORT EXTRA 3

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
2. dzień

21:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA DANII
UCI ProSeries – 3. etap

15:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA

Wisła Płock – Widzew Łódź

17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

Motor Lublin – Jagiellonia

Białystok

20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

TENIS

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN
BY TELCEL OPPO

1. półfinał

04:30 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – MUBADALA CITI DC
OPEN

1. ćwierćfinał

17:00 | POLSAT SPORT 1

2. ćwierćfinał

19:00 | POLSAT SPORT 1

20:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1

SUPER HD

3. ćwierćfinał

21:00 | POLSAT SPORT 1

22:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1

SUPER HD

4. ćwierćfinał

23:00 | POLSAT SPORT 1

00:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1

SUPER HD

02:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1

SUPER HD

• WTA 500 – MUBADALA CITI DC
OPEN

Ćwierćfinał

18:00 | 20:00 | 22:00 | 00:30

| CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 1.08

GOLF

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
3. dzień

19:15 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE KOBIET
UCI Women's World Tour

– 1. etap

15:45 | EUROSPORT 1

MMA

• GAME CHANGER MMA

Gala 6 w Rabce-Zdroju – walka
w wadze półśredniej: Michał

Guzik – Aslambek Arsamikov

19:00 | POLSAT SPORT FIGHT

• UFC FIGHT NIGHT

Gala 283 w Belgradzie – walka
w wadze lekkiej: Mateusz

Rębecki – Kyle Prepolec

17:00 | POLSAT SPORT 1

Gala 283 w Belgradzie – walki:
Aleksandar Rakić – Marcin Tybura,

Jan Błachowicz – Navajo Stirling,

Uroš Medić – Daniel Rodriguez

19:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA

Piast Gliwice – Wisła Kraków

14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD

Wiczyzna Kraków – Lech

Poznań

17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

Korona Kielce – Górnik Zabrze

20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKĄ

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Półfinał

08:45 | POLSAT SPORT 1

12:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

17:00 | POLSAT SPORT 2

19:00 | POLSAT SPORT 2

21:00 | POLSAT SPORT 2

23:00 | POLSAT SPORT 1,

POLSAT SPORT 2

01:00 | POLSAT SPORT 1

03:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN
BY TELCEL OPPO

2. półfinał

06:30 | POLSAT SPORT 2

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN
BY TELCEL OPPO

Finał

05:00 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – MUBADALA CITI DC
OPEN

1. półfinał

00:30 | POLSAT SPORT 2

2. półfinał

02:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – MUBADALA CITI DC
OPEN

Półfinał

20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

22:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 2.08

GOLF

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
4. dzień

19:00 | EUROSPORT 2



WIOŚLARSTWO. 1-2 sierpnia odbędą się Mistrzostwa Europy w Varese. Transmisja z zawodów w TVP Sport. Na zdjęciu: Polscy wioślarze podczas Igrzysk Olimpijskich w Paryżu
- FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA

Legia Warszawa – KGHM

Zagłębie Lubin

14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD

2. kolejka: Śląsk Wrocław

– Raków Częstochowa

17:25 | TVP SPORT

Śląsk Wrocław – Raków

17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+

SPORT 3 HD

GKS Katowice – Radomiak

20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKĄ

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Mecz o 3. miejsce

08:45 | POLSAT SPORT 1

Finał

12:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

17:00 | POLSAT SPORT 2

19:00 | POLSAT SPORT 2

21:00 | POLSAT SPORT 1

23:00 | POLSAT SPORT 1

01:00 | POLSAT SPORT 1

03:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – MUBADALA
CITI DC OPEN

Finał

23:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – MUBADALA
CITI DC OPEN

Finał

20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

WIOŚLARSTWO

• MISTRZOSTWA EUROPY W VARESE
2. dzień

11:00 | TVP SPORT

PONIEDZIAŁEK 3.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE

1. etap: Gdynia – Koszalin

10:05 | 10:45 | 12:00 | 15:20 |

TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA

Cracovia – Pogoń Szczecin

18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 |

01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE
NATIONALE PRESENTED BY ROGERS

17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

18:30 | CANAL+ SPORT2 HD

20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 4.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE

UCI World Tour – 2. etap

12:00 | EUROSPORT 1

Międzyzdroje – Szczecin

12:40 | TVP SPORT

2. etap: Międzyzdroje

– Szczecin

13:15 | TVP SPORT

15:20 | TVP 1

POKER

• WORLD SERIES OF POKER
W LAS VEGAS

Finał – 2. dzień

03:00 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

17:00 | 19:00 | 21:00 |

23:00 | 01:00 | 03:00 |

| POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE
NATIONALE PRESENTED BY ROGERS

17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

18:30 | CANAL+ SPORT2 HD

20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 5.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE

3. etap – start: Gorzów

Wielkopolski – Zielona Góra

11:40 | TVP SPORT

UCI World Tour – 3. etap

12:00 | EUROSPORT 1

3. etap: Gorzów Wielkopolski

– Zielona Góra

12:15 | TVP SPORT

15:20 | TVP 1

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI

AC Milan – Inter Mediolan

13:00 | POLSAT SPORT 1

POKER

• WORLD SERIES OF POKER
W LAS VEGAS

Finał – 3. dzień

04:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 |

01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE
NATIONALE PRESENTED BY ROGERS

17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

18:30 | CANAL+ SPORT2 HD

20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 6.08

GOLF

• PGA TOUR – WYNDHAM
CHAMPIONSHIP

1. dzień

21:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE

4. etap: Żagań – Karpacz

11:50 | TVP SPORT

UCI World Tour – 4. etap

12:00 | EUROSPORT 1

4. etap: Żagań – Karpacz

12:25 | TVP SPORT

15:20 | TVP 1

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA DO LAT 20
W EUGENE

2. dzień

03:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKĄ PLAŻOWA

• LETNIE GRAND PRIX PGE

Turniej kobiet

10:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN
PRESENTED BY ROGERS

18:30 | POLSAT SPORT 1

20:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE
NATIONALE PRESENTED BY ROGERS

17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

18:30 | CANAL+ SPORT2 HD

20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

Od A do Z

AŻ DO PIEKŁA ★★★

film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster

20:10 | ale kino+ hd

Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

BOUNTY ★★★

film przyg., Wlk. Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984, reż. Roger Donaldson, wyk. Mel Gibson, Anthony Hopkins, Laurence Olivier

20:00 | tvp kultura

Słynny bunt na okręcie „Bounty” z innego punktu widzenia: kapitan Bligh (Anthony Hopkins) jest uparty, ale nie szalony, zaś porucznik Christian (Mel Gibson) pozostaje romantycznym dyletantem.

CIĘCIE ★★

thriller, Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis, wyk. Orlando Bloom, Caitriona Balfe, John Turturro

23:40 | canal+ premium

Orlando Bloom jako bokser, który wraca z emerytury, by wystąpić w ostatniej walce. Aby plan się powiódł, musi zrzucić wagę według szczególnie restrykcyjnego programu pod okiem wyjąjącego trenera.

DRZAZGI ★★★

komediogramat, Polska/Holandia/Niemcy 2008, reż. Maciej Pieprzycza, wyk. Marcin Hycnar, Antoni Pawlicki, Karolina Piechota

22:35 | tvp kultura

Nagrodzone w Gdyni za debiut spojrzenie na współczesny Śląsk i jego młodych mieszkańców – gotowych na wielką przemianę. Plus młode grono wykonawców z także nagrodzoną Karoliną Piechotą. Inspirujące.

HOLLAND ★★

thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill

22:15 | hbo

Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciół, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszającą prawdę.

Bez wyjścia



FOT. ANOTHER WORLD ENTERTAINMENT

THRILLER

KOREA PŁD. 2025, REŻ. PARK CHAN-WOOK, WYK. LEE BYUNG-HUN, YE-JIN SON, HEE-SOON PARK, LEE SUNG-MIN

INCEPCJA ★★★★★

film sens., USA/Wlk. Brytania 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio, Ellen Page, Joseph Gordon-Levitt

21:55 | cinemax

Christopher Nolan igra z podświadomością: Leonardo DiCaprio jako ścigany przez wszystkich złodziej snów, który ma szansę na rehabilitację, jeśli zaszczerpi pewną ideę w cudzym umyśle. Intrygujące.

MAVERICK ★★

western, USA 1994, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Jodie Foster, James Garner

22:20 | tvn 7

Mel Gibson jako wytrawny szuler, który w karcianym turnieju o fortunę musi pokonać równie przebiegłą Jodie Foster: zabawna ekstrawagancja na motywach popularnego przed laty serialu.

MOJE CÓRKI KROWY ★★★★★

komediogramat, Polska 2015, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Gabriela Muskala, Marian Dziędziel

22:25 | tvp 1

Obsypana nagrodami brawurowa opowieść o dwóch siostrach – paniach w średnim wieku, jednak o odmiennych charakterach – stojących wobec życiowego wyzwania, jakim jest choroba i nadchodząca śmierć rodziców.

NIE MA RÓŻY BEZ OGNIĄ ★★★

komedia, Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski

20:00 | stopklatka

Z teki Stanisława Barei: problem mieszkaniowy na progu gierkowskiej dekady sukcesu. Plus Jacek Fedorowicz i Jerzy Dobrowolski.

ROMEO MUSI UMRZEĆ ★★

film sens., USA 2000, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Aaliyah, Isaiah Washington

23:25 | tvn

Reżyserski debiut polskiego operatora, Andrzeja Bartkowiaka: syn marnotrawny szefa chińskiej mafii wraca na łono rodziny, by załagodzić konflikt interesów między triadą i mafią Czarnych. No i lubu-du!

SKRZYDLATE ŚWINIE ★★★★★

film obycz., Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź

22:15 | kino polska

Nie tylko o kibicach: gdy ukocha na drużynę spada z ligi, stojący dotąd na straży honorowego kodeksu kibic – wobec wyzwania wieku dojrzałego – zgadza się organizować doping drużynie odwiecznego rywala.

TROJA ★★★

film przyg., USA/Wlk. Brytania/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Eric Bana, Orlando Bloom

20:00 | tvn

„Iliada” czytana w Hollywood ze współczesnej perspektywy: bez szacunku dla mitów i prawdy historycznej, za to z respektem dla zastępu gwiazd z Bradem Pittem w spódniczce na czele.

UMYSŁ PRZESTĘPCY ★★★

dramat krym., USA/Wlk. Brytania/Bulgaria 2016, reż. Aniel Vromen, wyk. Kevin Costner, Gary Oldman, Tommy Lee Jones

21:35 | tv puls

Pamięć i umiejętności zmarłego agenta CIA na tropie niebezpiecznego hakera dążącego do kontroli nad światem zostają przeszczepione brutalnemu przestępcy z celi śmierci. Na ekranie Kevin Costner.

ŻONA NA NIBY ★★★

komedia, USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Jennifer Aniston, Nicole Kidman

20:00 | cinemax

Adam Sandler o obyczajach satyrycznie i jakby półserio: chirurg plastyczny namawia swą lojalną asystentkę, by udawała jego niemal byłą żonę, by w ten sposób uwiarygodnić się przed inną panią.

KONRAD J. ZARĘBSKI

20:00 | hbo

★★★★★

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info
08:05 Pogoda Info
08:15 Kolumbowie (4/5)
09:15 Ranczo VIII (5/13)
10:10 Komisarz Alex XXII (13)
11:05 Ojciec Mateusz XVII (6)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (785)
13:00 Plaża i jej mieszkańcy
14:00 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5733)
18:05 Reportrzy (581)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 Ojciec Mateusz 33 (5)
– serial kryminalny
21:25 Drelch (3/7) – serial krym. Polska 2025
22:25 Moje córki krowy
**** – komediodramat
Polska 2015, reż. Kinga Dębska (100 min)
00:05 Nocny patrol (Crown
*** – film akcji
USA 2019 (115 min)
02:00 Plac Zbawiciela
***** – dramat obycz. Polska 2006, reż. Joanna Kos–Krauze, Krzysztof Krauze (115 min)

MEZZO

10:30 Martin Donner, Claudio Monteverdi: Poppea // Poppea – balet Niemcy 2017
11:45 Jordi Savall, le Concert des Nations – muzyka klas.
13:00 Intermezzo
13:30 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia – opera B 2026
16:30 Intermezzo
17:20 Portico Quartet – Jazz à Junas – koncert Francja 2022
18:35 Avishai Cohen Quintet – jazz in Marciac – koncert
20:30 Glass: Another Look at Harmony – Les Métaboles, Léo Warynski – muzyka klasyczna
21:25 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro – muzyka klasyczna
22:25 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott, Emmanuel Pahud: Ibert, Mahler – muzyka klasyczna

TVP2 **D3**

06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (439) – dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7631) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7631) – mag. Polska 2026
11:25 Tour de Pologne – kroniki
11:30 Operacja zdrowie (81)
12:00 Rodzinka.pl III (7/26)
12:35 Koło fortuny (2056)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1027)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2057)
16:35 Familiada (3091)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1028)
19:30 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia



20:05 Rodzinka.pl XVIII (4)
– serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska
20:40 Lato z Radiem i Telewizją Polską
– koncert Polska 2026
22:45 To jest grane (99)
23:25 RE-MIND. Chcę to powiedzieć – koncert
00:30 Muzyka na dobry wieczór (1)
01:35 Jesień w Nowym Jorku
*** (Autumn in the City)
– kom. romant. USA/Kan. 2022 (100 min)

PULS 2

09:20 Straszne historie Maszy (25/26) – serial anim.
09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing (41,42/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (27,28/52)
12:00 Psi patrol (11/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (5/26)
15:00 Miraculous II (13,12/26)
16:00 Finaes i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (23) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (19,20) – serial kryminalny
23:00 Noc rekinów 3D – horror USA 2011

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2002)
08:30 Malanowski i Partnerzy VII – serial fabularno-dok.
09:30 Trudne sprawy XXVI (56,57/60) – serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XVI (21,22) – serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 33 (15,16) – serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5951) – mag. reporterów Polska 2026, program prowadzi Michał Beblo, Michał Stela
16:40 Gliniarze XIX (3,4) – serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń” (731)



19:55 Miss Supranational 2026 (1, 2, 3) – show
22:55 Szybko i wściekle (Fast & Furious 4) ***
– film sens. USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez, Jordana Brewster (135 min)
01:10 21 Jump Street – komedia sensacyjna USA 2012, reż. Phil Lord, Christopher Miller, wyk. Jonah Hill, Channing Tatum (145 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X – serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci X (46,47/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (25,26) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (50,51) – serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XVI (12,13,14/40) – serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (44/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (532) – reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (45/65) – serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (178,156) – kabaret i satyra
22:05 Déjà vu – thriller USA/Wlk. Bryt. 2006, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington
00:40 STOP Drogówka (330) – mag. policyjny Polska 2024

TVN **D3**

05:10 Nauka jazdy (26)
05:40 Uwaga! (8054) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (27/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Opole – Caverna Cafe XXIV (13) – reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje (35) – mag. Polska 2019
11:25 Babski biznes (1/8) – serial dok. Polska 2025
12:35 Ukryta prawda (44,45,52/60) – serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (33/60) – serial fabularno-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (4/53) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (36/50) – serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8055) – mag.



20:00 Troja (Troy) – film *** przygotowany USA/Wlk. Brytania/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Eric Bana (205 min)
23:25 Romeo musi umrzeć (Romeo Must Die) **
– film sens. USA 2000, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Aaliyah (145 min)
01:50 13 minut (13 Minutes) **
– film sens. USA/Kanada 2021, reż. Lindsay Gossling (120 min)

METRO **D3**

07:35 Tajemnice miłości
08:30 Szpital (9,10/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (47/60) – telenowela dokumentalna Polska 2018
13:30 Brzydula (65,66)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (32) – serial obycz.
15:45 The Floor (19)
17:00 Fani czterech kółek XVIII (10/20) – serial dok.
18:00 Magda M. (8/15)
19:00 Kartoteka IV (13/13) – serial fab.-dok. Polska 2013
20:05 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski – komedia USA 1987, reż. Jim Drake
22:00 Niezapomniany – thriller psychologiczny USA 2017
00:05 Zbrodnia z pierwszych stron gazet III (1/15)

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami III (21,22/24) – serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (7,11/13)
10:00 Maria z przedmieścia – telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III – serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (8)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy II (9) – serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (35,36) – serial obycz. Polska 2025

20:00 Śmiertelna eskorta (Wanted Man Marcado Para Morrer) ***
– film sens. USA 2024, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Christina Villa (95 min)
21:35 Umysł przestępcy (Criminal) ***
– dramat krym. USA/Wlk. Brytania/Bulgaria 2016, reż. Ariel Vromen (145 min)
00:00 Przetrwać do świtu (Survive the Night) **
– thriller USA 2020, reż. Matt Eskandari (95 min)

TVN7 **D3**

05:25 Ten moment (10/20)
05:55 Szkoła (40,41,42/63) – serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (1,12,13) – serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (7) – serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (1,2/68) – serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (33/60) – telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (21/60) – serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 After – dramat obycz. **
USA 2019, reż. Jenny Gage, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Selma Blair, Inanna Sarkis (140 min)
22:20 Maverick – western **
USA 1994, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson (155 min)
00:55 Step Up 4 Revolution (Step Up Revolution) ***
– film muzyczny USA 2012, reż. Scott Speer, wyk. Kathryn McCormick (125 min)

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (202) – mag. kulinarny

09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: Śmierć w winnicy II (10/13) – serial krym. Aus. 2013

10:55 Górski lekarz XIII (6/7) – serial obyczajowy

12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II (11/13) – serial krym. Aus. 2013

14:00 Zajazd. Będzie się działo (10,11) – serial fabularno-dok. PL 2025

16:00 Katastrofy w przestworzach XI (12,6,3/13) – serial dok.

19:00 Aukcja w ciemno II (24,25/24) – serial dok.

20:00 Nie ma róży bez ognia *** – komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski (120 min)

22:00 Kult (The Wicker Man) *** – thriller USA/Niemcy/Kanada/Meksyk 2006, reż. Neil LaBute, wyk. Nicolas Cage (120 min)

00:00 Mgła (The Fog) * – horror USA/Kan. 2005, reż. Rupert Wainwright, wyk. Tom Welling, Maggie Grace (145 min)

KINO POLSKA

07:30 Podróże kapitana Klipera – serial anim.

07:40 Bolek i Lolek (3,3/13)

08:00 Papierowe małżeństwo – komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzecieńska, Gary Kemp

09:50 To nie ze mną II (11) – serial kom. Polska 2023

10:30 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki – film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski

12:05 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana – film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski

13:45 Ziemia obiecana – dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak

17:20 Czterej pancerni i pies (5,6/8) – serial woj. Polska 66

20:00 Kołeg – kołeg – komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn

22:15 Skrzydlate świnię – film obyczajowy Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński

00:35 Zgorszenie publiczne – komedia romant. Polska 2009, reż. Maciej Prykowski

ALE KINO+

09:25 Mother Dear – film krótkom. PL 21 (35 min)

10:00 Vigil II (3,4/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2023, wyk. Suranne Jones, Rose Leslie

12:30 Vera X (3/4) – serial krym. Wlk. Bryt. 2020, wyk. Brenda Blethyn

14:25 Opadające liście **** (Kuolleet lehdet) – komediodramat Fin./Niemcy 2023, reż. Aki Kaurismäki (105 min)

16:10 Nasze córki (Voor de meisjes) – dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem, wyk. Fedja van Huêt, Noortje Herlaar, Thekla Reuten (125 min)

18:15 Vera X (4/4) – serial krym. Wlk. Brytania 2020

20:10 Aż do piekła (Hell or High Water) – film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges (125 min)

22:15 Brygada (7,8/8) – serial sens. Francja 2023

00:30 Niebezpieczna miłość **** (Dis-moi juste que tu m'aimes) – thriller Francja/Belgia 2024, reż. Anne Le Ny (125 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XIV (7,8/12)

10:25 Świat według Kiepskich – serial komediowy

13:40 Inna kobieta – komedia romantyczna USA 2014

15:50 Dywizjon 303: Historia prawdziwa – dramat wojenny Polska/Wlk. Brytania 2018

17:55 Spider-Man: Bez drogi do domu – film s.f. USA 2021

21:00 Siedmiu wspaniałych – western USA/Australia 2016, reż. Antoine Fuqua

23:45 Znaki – film s.f. USA 2002, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mel Gibson

KINO TV

08:10 Zagadki kryminalne panny Fisher II (5/13)

09:25 Panna Scarlet i komisarz II (6/6) – serial krym.

10:20 Panna Marple V (4/4)

12:20 Hudson i Rex IV (10,11/16)

14:35 Poirot VII (1/2) – serial krym. Wlk. Brytania 2000

16:40 Strażnik Teksasu II (17,18/24) – serial sens.

18:55 Poirot III (7/11)

20:00 Następnym (Next) – film sensacyjny USA 2007

22:00 Nienawistna ósemka – film krym. USA 2015

01:45 Burza – film akcji USA 2015, reż. David Hackl

TVP KULTURA

09:50 Powrót Sherlocka Holmesa (10/13)

10:55 Dzisiejsze czasy **** (Modern Times) – komedia USA 36, reż. Charles Chaplin (100 min)

12:35 Jules Verne i jego podróż dookoła świata – film dok.

13:40 Benefis Kory w Teatrze STU (37)

14:25 Maanam i goście

15:00 Papusza – film biograficzny Polska 2013, reż. Krzysztof Krauze, Joanna Kos-Krauze (140 min)

17:20 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (1,2/9) – serial młodzieżowy Polska 1966

18:20 Video Killed the Radio Star – serial dok.

18:55 Rawhide (20/22) – western USA 1959

20:00 Bounty (The Bounty) *** – film przyg. Wlk. Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984 (135 min)

22:15 TVP Kultura na TAURON Nowe Horyzonty (4)

22:35 Drzazgi – komediodramat Polska/Holandia/Niemcy 2008 (120 min)

00:35 Wstęp do filmu (594)

WARNER TV

07:50 Teraz albo nigdy! II (11)

08:50 Bajer z Bel-Air VI

09:45 Prawo Agaty IV (4)

10:40 Pełniejsza chata II

11:50 Teraz albo nigdy! II

13:45 Bajer z Bel-Air VI

15:35 Pełniejsza chata II (4,5,6,7/13) – serial kom.

17:55 Facet z ogłoszenia – komedia romant. USA 2005

20:00 Bez smyczy – komedia romantyczna USA 2011

22:05 Uznany za niewinnego – film sens. USA 1990

00:40 Odwet – film sens. USA/Niemcy 2003, reż. F. Gary Gray

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVII – serial dok.

10:20 Pingwiny z Madaga skaru II (9/39) – serial anim.

10:50 Ilu miałaś facetów? – komedia romant. USA 2011

13:00 Czarodziejki (1,2/22)

14:55 Naga broń 33 1/3 – komedia USA 1994

16:30 Transformers: Wiek zagłady – film s.f. USA/Chiny 2014, reż. Michael Bay

20:00 Transformers: Ostatni Rycerz – film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay

23:10 Ciche miejsce – horror USA 2018, reż. John Krasinski

HBO

08:05 Karate Kid: Legendy *** – komedia USA/Kanada 2025, reż. Jonathan Entwistle (95 min)

09:40 Dzikie łowy **** – komediodramat Nowa Zelandia 2016, reż. Taika Waititi (100 min)

11:20 Na planie (31) – mag.

11:50 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta – komedia romant. USA 2005, reż. Andy Tennant (115 min)

13:45 Agentka – komedia kryminalna USA 2015, reż. Paul Feig (120 min)

15:45 Na arenie – thriller Francja 2024, reż. Camille Pertion (95 min)

17:20 Mroczny Rycerz powstaje – film sens. Wlk. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (160 min)

20:00 Bez wyjścia – thriller Korea Płd. 2025, reż. Park Chan-wook, wyk. Lee Byung-hun (135 min)

22:15 Holland – thriller USA 25, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman (105 min)

00:00 Sprzedawcy *** – komedia USA 2006, reż. Kevin Smith (95 min)

CINEMAX

12:15 Pierwsza krowa – western USA 2019

14:15 Steve Jobs – film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle

16:20 Francuski minister – kom. F/USA/Senegal 2013

18:15 Rubieże – dramat obycz. USA 2025, reż. Elena Oxman

20:00 Żona na niby – komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler

21:55 Incepcja – film sens. USA/Wlk. Brytania 2010

00:20 Zulu – dramat kryminalny Francja/RPA 2013

ROMANCE TV

10:25 Hotel Barcelona – film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023

14:15 Inga Lindström: Śladami miłości – romans Niemcy 2006

16:05 Wielki powrót – komedia Niemcy 2011, reż. T. Wigand

18:00 Ucieczka przez Piekelną Dolinę – dramat krym. Austria/Niemcy 2019

20:00 Rejs ku szczęściu: Podróż poślubna do Piemontu – serial obycz. Niemcy 2018

21:55 Miłość na Arubie – romans USA 2021

23:55 Ucieczka przez Piekelną Dolinę – dramat krym. Austria/Niemcy 2019

CANAL+ PREMIUM

09:35 Królowa chmur *** – komedia Polska 2003 (80 min)

10:55 Holiday – komedia romant. USA 2006, reż. Nancy Meyers (135 min)

13:10 Łąpu-Capu (181)

13:15 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (9/9) – serial obycz. Francja 2022

13:50 Maria Callas

15:35 Asekuracja – film krótkom. PL 2023 (30 min)

16:05 Ultimatum Bourne'a **** – film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)

18:00 Łąpu-Capu (182)

18:05 Jason Bourne – film sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min)

20:05 Ekspedycja XD – komedia Polska 26, reż. Maciej Bochniak (55 min)

21:00 The Walking Dead: Dead City III (1/8)

21:50 Wyścig śmierci (Death Race) – film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2008 (110 min)

23:40 Cięcie – thriller Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi – serial dok.

09:50 Prawo Agaty V (3)

10:55 Lekarze (10) – serial obycz.

11:55 Zapukaj do moich drzwi

13:55 Prawo Agaty V (2)

14:55 Detektywi – serial dok.

16:00 Na Wspólnej (19,20)

17:05 Superbohaterowie (8)

17:40 Bumblebee – film s.f. USA/Chiny 2018

20:00 Liga sprawiedliwości – film fantasy USA 2017

22:30 Pan i pani Smith – komedia sens. USA 2005

01:00 Furia – dramat wojenny USA/Chiny/Wlk. Brytania 2014

AMC

09:25 Zagadki Sfinksa – film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008

11:20 Supernova, cz. 1 – film s.f. USA/RPA 2005

13:15 Supernova, cz. 2 – film s.f. RPA/USA 2005

15:05 Noe: wybrany przez Boga – film przyg. USA 2014

17:55 Uliczny wojownik – film sens. Japonia/USA 1994

20:05 Ślepa furia – film sensacyjny USA 1988

22:00 Pod presją – thriller USA/Kanada 1997

23:55 28 dni później – horror Wlk. Brytania/Hiszpania/USA 2002, reż. Danny Boyle

AXN

08:25 Ostry dyżur II (10/22)
09:25 Castle IV (11,12/23)
11:20 MacGyver IV (9,10/13)
13:15 Dowody zbrodni II
15:15 Agenci NCIS: Hawaje II
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (9,10/25)
19:10 Castle IV (13,14/23)
21:05 Saga „Zmierzczy”: Przed światem, cz. 1 – film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
23:25 Sniper: Koniec zabójcy – film sensacyjny USA 2020, reż. Kaare Andrews
01:15 Castle IV (13/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (6/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatrącenie w miłości
13:05 Marlow: klub zbrodni II (6/6) – serial kryminalny
14:10 Agenci NCIS XVII (9/20)
15:05 Panna Marple III (1/4)
17:05 Poirot XIII (2/5) – serial krym. Wlk. Brytania 2013
19:00 Agenci NCIS XVII (10/20)
19:55 Poirot: Przegrany gość V
21:00 Marlow: klub zbrodni
22:00 Morderstwo w małym mieście (3/8) – serial krym.
22:55 Robin Hood

TVN STYLE

06:50 Będzie pięknie (8/8) – serial dok. Polska 2025
07:45 Dzień dobry wakacje (35) – mag. Polska 2026
11:25 Ugotowani (11, 12) – reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 9) – reality show
15:35 Pary młode ponad miarę – serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 15, 5) – reality show
20:50 Jestem z Polski VI (9,33/9) – serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (2/12)
09:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (1) – magazyn
10:15 Ciężarówka przez Indie (5/12) – serial dok.
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (5, 6)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5035)
18:15 Naprawy nie do naprawy (1, 2, 7, 8, 6) – magazyn
22:00 Raport Turbo (5035)
22:15 Wojny samochodowe (9, 10) – program rozrywkowy
00:10 Niebezpieczne dzielnice

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (2/6)
09:40 Ojciec Brown II (6/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a V (5/8) – serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (5,6/10)
14:55 Ojciec Brown IX (4/10)
16:00 Lewis VII (2/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXV (2/4) – serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Zaproszona (2)
22:15 Tajemnice Brokenwood XII (5/6) – serial krym.

FX

08:00 Kości XI (21/22)
09:00 SkyMed (4/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (22,23/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (17,1/17)
13:45 Agenci NCIS: Sydney III (3,4/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (24,1/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:30 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (2,3/23) – serial krym. USA/Kanada 09
22:00 Szklana pułapka II – film akcji USA 1990, reż. R. Harlin
00:30 Z Archiwum X III (13/24)

HGTV

08:05 Poszukiwacze domów: Australia – serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży VII – serial dok.
10:00 Letnia chata na lata III
11:50 Usterka XI (7)
13:00 Moje miasto, mój dom IX
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród IX
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) – reality show
20:10 Będzie pięknie (4/8) – serial dok. Polska 2025
21:15 Zgłoś remont (8)
22:10 House Hunters
00:25 Usterka XI (3,5)

BBC LIFESTYLE

08:25 Mistrzowie szycia (4)
09:30 Koreańska uczta Eda i Ryu (2, 3) – mag. kulinarny
11:30 Wymarzone domy (19)
12:30 Psijaciele w potrzebie
13:30 Mistrzowie ceramiki (4)
14:35 Wielkie nowozelandzkie wypieki (9) – show
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (20)
18:50 Psijaciele w potrzebie
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) – show
21:00 Kulisy looksmagingu – film dok. Wlk. Brytania 2024
22:00 Sekrety kobiecego orgazmu – film dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VIII (13/16)
08:55 Przyjaciele – serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywku XI (5,6,7,8,9,10/24) – serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół VIII (14,15,16,1/16) – serial kom.
16:30 Przyjaciele II – serial komediowy USA 1995
19:30 Teoria wielkiego podrywku XI – serial kom.
22:00 The Office PL III (11,12/12) – serial kom.
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (1/13)
09:10 Rodzinka.pl V (16/26)
09:45 Klan – telenowela
10:15 Ranczo X (1,2)
12:00 Komisarz Alex IV (2/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (7,8,9) – serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (3/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X (4)
19:30 Ojciec Mateusz 31 (10)
20:30 Komisarz Alex XXV (4) – serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo X – serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 31 (11)
00:15 Czarna śmierć (7/7)
01:15 Oficerowie (9/14)

CANAL+ KUCHNIA

13:00 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (1/7)
13:25 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (10)
13:55 Podróż przez smaki Chin
14:55 U sąsiadów w kuchni
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (7)
16:35 Jamie Oliver (15, 16, 4)
18:30 Maximum Foodie V (8)
18:55 Jak mięso (8)
19:25 Gotuj taniej z Jamiem
21:10 Anthony Bourdain VI
22:50 Nie bój ryby! – magazyn

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty XXII
13:05 Cuda z drewna (1/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (8) – lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę – serial dok.
15:55 Przekopmy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (24)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia – serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (9) – lifestyle
21:55 Wielkie projekty
23:05 Domy na krańcu świata

PLANETE+

14:45 Średniowieczne serce Czech (9,10) – serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże kolejną XI (4) – serial dok.
16:55 Świat z góry VII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:45 Oceń tego sprzedawcę. Terror pięciu gwiazdek
19:45 O wolny Tybet. Głosy wygnanych – film dok.
20:50 Jak US Army cenzuruje Hollywood – film dok.
22:00 „Wojna światów”. Jak powstało science-fiction
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska II (10/10)
11:00 Przetrawać nad Jukonem VI (2/9) – serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instykt przetrwania: Brazylia – serial dok.
13:30 Strażacy
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
17:00 Przemysłnicy: na lotnisku (6) – serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instykt przetrwania VIII (5,6/18) – serial dok.
21:00 Zawodowcy (2)
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (2)

TVP HISTORIA

09:40 Plaże Europy (5/6)
10:45 Tajemnice kultowych seriali (6) – mag. filmowy
11:45 Po złoto – film dok.
13:00 Tutanchamon: życie, śmierć i dziedzictwo (2/3)
14:00 Królowie (70)
14:35 Cztery pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:15 Tajemnica Enigmy (6)
19:00 Wszystkie kolory świata
20:05 Sierpniowe niebo. 63 dni chwały – dramat woj. PL 2013
21:30 Historia w postaciach zapisana – serial dok.
23:45 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (3/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (14/15) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (2/20)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (19)
18:10 Największe tajemnice świata VII (2) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Wojownicy wszech czasów (4) – serial dok. USA 2026
22:00 Starożytni kosmici XVII (7/17) – serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Pogodowe anomalie
15:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (10/10) – serial dok.
16:00 Złapać przemytnika IX
17:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (9/9) – serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (8/8) – serial dok.
19:00 Tajemnica bomby atomowej Hitlera – film dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) – serial dok.
21:00 II wojna światowa: historia przed trybunałem
23:00 Pojedynek czołgów

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera (10/10) – serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (1) – serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (7/13)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podłaskie IV
20:00 Największe wynalazki starożytności (10/10)
21:00 Koloseum (2/8)
22:00 Czołg: Broń XX wieku
00:00 Europejska mafia samochodowa – film dok.

BBC EARTH

09:00 Wielkie koty 24/7 (2/6)
10:05 Życie na pustkowiu VII
11:05 Mumia Tutanchamona: tajemnice ujawnione
12:06 Malownicze trasy kolejowe IV (10) – serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (1/6)
14:20 W okowach mrozu IV
16:20 Sekretne życie ogrodu
17:30 Wielkie koty 24/7 II (1/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V – serial dok.
19:45 Wietnamskie przygody Billa Bailey'a (2/6) – serial dok.
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Największe postaci zimnej wojny – serial dok.
11:05 Przywódcy III Rzeszy
12:15 Starożytna apokalipsa
16:45 II wojna światowa: cena imperium (5/13) – serial dok.
17:50 Największe postaci zimnej wojny (3) – serial dok.
18:55 Kryminologia starożytności – serial dokumentalny
20:00 Ramzes: władca Egiptu
21:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera – serial dokumentalny
21:55 Piraci z Morza Śródziemnego – film dokumentalny
23:10 Przywódcy III Rzeszy
00:15 Starożytna apokalipsa

Od A do Z

300 ★★★★★

dramat historyczny, USA/
Kanada/Bulgaria 2006,
reż. Zack Snyder, wyk. Gerard
Butler, Lena Headey, Rodrigo
Santoro

22:50 | tvn 7

Według komiksu Franka Millera: Spartanie bronią Termopil przed perską nawałą. Graficznie konsekwentne, tym bardziej efektowne, ale szukanie odniesień do wojny w Iraku – chybione.

CIEMNIEJSZA STRONA

GREYA ★★

melodramat, USA 2017,
reż. James Foley, wyk. Dakota
Johnson, Jamie Dornan,
Kim Basinger

23:55 | polsat

Druga część ekranizacji trylogii E.L. James: Christian zabiega o powrót Anastasii, co dla niej oznacza gorzką, a czasem gwałtowną konfrontację z mroczną przeszłością partnera.

EL MARIACHI ★★★★★

film sens., Meksyk/USA 1992,
reż. Robert Rodriguez,
wyk. Carlos Gallardo, Consuelo
Gómez, Jaime De Hoyos

20:00 | cinemax

Błyskotliwy i niezwykle tani (rekord w „Księdze rekordów Guinnessa”) debiut Roberta Rodrigueza: pierwowzór „Desperado”. Konieczne.

HELIKOPTER

W OGNIU ★★★★★

dramat wojenny, USA/
Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley
Scott, wyk. Josh Hartnett, Eric
Bana, Ewan McGregor

23:20 | cinemax

Amerykańska interwencja w Somalii w 1993 r.: próba zaprowadzenia porządku wywołuje starcie marines z uzbrojonym tłumem na ulicach Mogadyszua. Dwa Oscary i nominacja za zdjęcia Sławomira Idziaka.

LUCY ★★★★★

film s.f., Francja/Niemcy/
Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc
Besson, wyk. Scarlett
Johansson, Morgan Freeman,
Min-sik Choi

22:00 | polsat

Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

Christy



FOT. EDDY CHEN / BLACK BEAR PICTURES

FILM BIOGRAFICZNY

USA 2025, REŻ. DAVID MICHÔD, WYK. SYDNEY SWEENEY, BEN FOSTER, MERRITT WEVER, KATY M. O'BRIAN, ETHAN EMBRY

MIASTO 44 ★★★★★

film wojenny, Polska 2014,
reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech
Blach, Józef Pawłowski, Zofia
Wichlacz

22:10 | tvp 1

Powstanie Warszawskie oczami dzisiejszej młodzieży: miejscami porywająca, aczkolwiek budząca kontrowersje pokolenia rodziców wizja Jana Komasy, ukazująca heroizm walczącego o wolność miasta.

MRUGNIJ

DWA RAZY ★★★★★

thriller, USA/Meksyk 2024,
reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi
Ackie, Channing Tatum, Alia
Shawkat

23:30 | hbo

Aktorka Zoë Kravitz debiutuje za kamerą: Kelnerka wpada w oko miliarderowi i potentatowi elektronicznemu, który zaprasza ją na imprezę na prywatną wyspę. Czy kierują nim czyste intencje?

PIANISTA ★★★★★

dramat wojenny, Francja/
Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/
USA 2001, reż. Roman Polański,
wyk. Adrien Brody, Thomas
Kretschmann, Frank Finlay

20:00 | kino polska

Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i węgował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POCAŁUNEK

ŚMIERCI ★★★★★

dramat krym., USA 1995,
reż. Barbet Schroeder,
wyk. David Caruso, Samuel
L. Jackson, Nicolas Cage

20:00 | stopklatka

Sam wobec zła: w wyniku pechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępcy psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

SHERLOCK HOLMES:

GRA CIENI ★★★★★

film krym., USA/Niemcy 2011,
reż. Guy Ritchie, wyk. Robert
Downey Jr., Jude Law, Rachel
McAdams

20:00 | tvn 7

Guy Ritchie idzie za ciosem: Sherlock Holmes i jego wierny druh doktor Watson na tropie złowieszczonego profesora Moriarty'ego dążącego do wywołania światowego konfliktu. Brawurowa zabawa konwencjami.

SMAK ZEMSTY.

PEPPERMINT ★★

thriller, USA/Hongkong/Chiny
2018, reż. Pierre Morel,
wyk. Jennifer Garner, John
Gallagher Jr., John Ortiz

20:00 | tv puls

Kobieta, której mąż i dziecko zginęli w krwawym zamachu, po ucieczce z zakładu psychiatrycznego wciela w życie drobiazgowo opracowany plan zemsty: jakby kobieta wersja „Życzenia śmierci”.

21:00 | canal+ premium

★★★★

Sydney Sweeney w zaskakującej roli Christy Martin, mistrzyni zawodowego boks z przełomu wieków, walcząca o wyniki sportowe, ale i zmagająca się z przemocą domową i nie do końca określą seksualnością.

SOJUSZNICY ★★★★★

film sens., USA 2023,
reż. Ilya Naishuller,
wyk. John Cena, Idris Elba,
Jack Quaid

21:40 | hbo

Zaufani ochroniarze prezydenta USA i premiera Wielkiej Brytanii na tropie terrorystów, którzy planują eliminację światowych przywódców i przejęcie władzy. Ale nie pod okiem dwóch jednoosobowych armii.

TAK SIĘ POZNALIŚMY ★★

komedia romantyczna,
USA 2023, reż. Peter Hutchings,
wyk. Lucy Hale, Nat Wolff,
Britne Oldford

20:00 | hbo

Para tzw. młodych dorosłych spotyka się na weselu, zaczyna wzajemnie wspominać dawne i obecne związki, co staje się stałym tematem kolejnych spotkań. Kiedy wreszcie zrozumieją, że są sobie pisani?

W DESZCZOWY DZIEŃ

W NOWYM JORKU ★★★★★

komedia romantyczna, USA
2019, reż. Woody Allen,
wyk. Timothée Chalamet,
Elle Fanning, Selena Gomez

20:00 | tvp kultura

Woody Allen powraca do Nowego Jorku, by opowiedzieć o dwójce młodych, mających spędzić tam romantyczny weekend, ale deszczowa pogoda i mnóstwo innych okoliczności dają im cenną życiową lekcję.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3 I**

05:20 Warszawskie dzieci '44
06:20 Balans bieli (134)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1176)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo VIII (6/13)
09:55 Komisarz Alex XXIII (1)
10:55 Ojciec Mateusz XVII (7)
11:55 Umrzeć za Warszawę – film dok. F/Polska 2013
13:00 Teksasńczyk (The Texican) – western USA/Hiszpania 1966 (100 min)
14:40 Okrasa łamie przepisy
15:20 Rozmowy na medal (3)
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 Warszawiacy śpiewają (nie)zakazane piosenki – koncert
22:10 Miasto 44 – film
**** wojenny Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach, Józef Pawłowski (135 min)
00:25 Pożegnanie z Marią
*** – dramat wojenny Polska 1993, reż. Filip Zylber (100 min)
02:05 Moje córki krowy
**** – komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska (100 min)

MEZEO

13:00 Ballaké Sissoko & Piers Faccini – Jazz à Porquerolles
14:00 Yom & Théo i Valentin Ceccaldi: Jazz à Porquerolles
15:00 Elektroniczne wibracje
15:50 Jacob Collier – Jazz-open Stuttgart – koncert
17:10 Intermezzo
17:25 Jean-Yves Thibaudet, San Francisco Symphony Orchestra, Esa-Pekka Salonen: Skriabin, Prometeusz
18:10 Nielsen: Symfonia nr 3 – Duńska Nar. Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi
19:20 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
20:30 Jean-Philippe Rameau: Les Fêtes d'Hébé – opera F 2024, reż. François Roussillon
23:05 Filharmonicy Berliński, Gustavo Dudamel: Waldhühne 2025 – muzyka klasyczna

TVP2 **D3 I**

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7632) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7632) – mag. Polska 2026
11:10 Tour de Pologne – kroniki
11:15 Górna półka smaku (6)
11:50 Zmiennicy (9)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3092) – teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (2058)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (3) – show
16:20 Na dobre i na złe
17:15 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:10 Va banque (1029)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy (9)
19:10 Słowo na niedzielę (1174) – program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVIII (5)



20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską – koncert Polska 2026
22:10 Gabi Drzewiecka zaprasza (8) – talk-show
23:10 Medicus (The Physician) – film przyg. Niemcy 2013, reż. Philipp Stölzl, wyk. Stellan Skarsgård, Tom Payne, Emma Rigby (160 min)
01:50 Mroczne wody (Dark Waters) – dramat USA 2019, reż. Todd Haynes, wyk. Mark Ruffalo, Tim Robbins (135 min)

PULS 2

08:10 Rysiek Lwie Serce – film anim. Wlk. Brytania/Hiszpania/Holandia/USA 2013
10:00 Pszczołka Maja. Mały wielki skarb – film anim. Niemcy/Australia 2020
11:30 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (1, 2, 3)
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (3)
14:45 Blond ambicja – komedia romantyczna USA 2007
16:45 Książę i ja – komedia romant. USA/Czechy 2004
19:00 Kurozając i zagadka Chomika Ciemności – film anim. USA/Belgia/F 2022
20:55 Facet (nie)potrzebny od zaraz – komedia romant. Polska 2014, reż. Weronika Migoń
22:45 Brick Mansions. Najlepszy z najlepszych – film sens. USA/Hiszpania/F/Kan. 2014

POLSAT **D3 I**

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2012) – mag. informacyjny
08:30 Halo tu Polsat (3059) – magazyn Polska 2026
11:30 Nasz nowy dom (363) – reality show Polska 2026
12:50 Garfield II (Garfield: A Tale of Two Kitties) – komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Tim Hill, wyk. Breckin Meyer, Bill Murray (115 min)
14:45 Sezon na misia II (Open Season 2) – film animowany USA/Kanada 2005 (100 min)
16:25 Speed – niebezpieczna szybkość (Speed) – film sens. USA 1994, reż. Jan de Bont, wyk. Keanu Reeves (145 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (462) – pr. publicystyczny



19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesław (167) – kabaret i satyra
22:00 Lucy – film s.f. Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson (115 min)
23:55 Ciemniejsza strona
*** Grey's Anatomy (Fifty Shades Darker) – melodramat USA 2017, reż. James Foley (160 min)
02:35 Koszmarna noc (Trauma Center) – film sens. USA 2019 (140 min)

TV4

07:00 Galileo – pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (338) – mag. Polska 2026
09:30 Galileo
12:35 Z dala od zgłębku – melodramat USA/Wielka Brytania 2015, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Carey Mulligan, Matthias Schoenaerts
15:00 Policjantki i policjanci XXIV (31,32,33,34,35/65) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węglowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (33,34,35,36) – serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Żelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczyńska, Maria Wiecezorek, Rafał Cieluch
00:00 Gwiazdy kabaretu
02:05 STOP Drogówka (357) – mag. policyjny Polska 2025

TVN **D3 I**

05:40 Uwaga! (8055) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (28/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Myślībórz – „Domowe obiady u rudej” 31 (8) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (36) – mag. Polska 2026
11:30 Na Wspólnej – serial obyczajowy Polska 2026
13:30 Młode gliny (37/50)
14:35 W krzywym zwierciadle (National Lampoon's Vacation) – komedia USA 1983, reż. Harold Ramis (130 min)
16:45 Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier) – komedia muzyczna Francja/Belgia 2014, reż. Eric Lartigau, wyk. Louane Emera (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8056) – mag. reporterów Polska 2026



20:00 Kwiat pustyni
*** (Desert Flower) – film biograficzny Austria/Francja/Niemcy/Wlk. Bryt. 2009, reż. Sherry Hormann (155 min)
22:35 Plan na miłość
*** (What's Love Got to Do With It?) – komedia Wlk. Brytania/Francja/Indie/USA 22 (140 min)
00:55 Doktor Sen (Doctor Sleep) – horror USA/Kanada 2019, reż. Mike Flanagan, wyk. Ewan McGregor (190 min)

METRO **D3 I**

07:05 Gorączka złota XI (15/21) – serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski V
10:00 Złomowisko PL VI – serial dok. Polska 2018
13:00 Gwiazdy lumpeksów II (10/10) – serial dok. PL 2025
14:05 Makłowicz w drodze (1)
14:35 Farma Clarksona (1/8)
15:50 Jestem z Polski (3,4/9) – serial dok. Polska 2018
17:50 Kryminalni IV (12,13) – serial krym. Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Król życia – komedia Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalena Popławska, Bartłomiej Topa
22:05 Mroczny Rycerz powstaje – film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012
01:15 Szpital (2/68)

TV PULS **D3 I**

06:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (4,5,6/13) – serial sensacyjny Niemcy 2017
09:00 Taki jest świat (31)
09:25 Boso przez świat: Jedzenie dżungli (75) – cykl reportaży Polska 2009
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XI (32,33,34,35,36) – serial obycz. Polska 2022, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiowski, Michał Chorośinski, Jerzy Górski, Agata Szafrńska. Kacper, były prawnik i alkoholik, po roku nieobecności wraca do domu. Córka zauważa, że ojciec zdalnie się zachowuje i postanawia go śledzić.

20:00 Smak zemsty.
*** Peppermint (Peppermint) – thriller USA/Hongkong/Chiny 2018, reż. Pierre Morel, wyk. Jennifer Garner, John Gallagher Jr. (125 min)
22:05 Tomb Raider – film
*** przyg. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug, wyk. Alicia Vikander (155 min)
00:40 Nieuchwytni (Tra-cers) – film sens. USA 2015, reż. Daniel Benmayer (105 min)

TVN7 **D3 I**

05:10 Szkoła (43/63)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:05 New Looney Tunes III (11) – serial anim. USA 2019
07:50 Psi Patrol: Film – film anim. Kanada/USA 2021
09:35 Złoty remont (9)
10:40 Bitwa o gości (5)
11:45 Ukryta prawda (4,5,6/60) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
14:40 Szpital św. Anny (7,8/50) – serial obycz.
16:40 Detektywi (7/56)
17:45 Gremliny rozrabiają (Gremlins) – film s.f. USA 1984, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Hoyt Axton (135 min)
20:00 Sherlock Holmes: Gra
**** cieni – film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Mark Strong (170 min)
22:50 300 – dramat historyczny USA/Kanada/Bułgaria 2006, reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler (135 min)
01:05 Tango i Cash – film
**** sens. USA 1989, reż. Andrew Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone (130 min)

STOPKLATKA

- 08:00** **Komisarz Rex IV** (3) – serial sensacyjny Austria/Niemcy 1998
- 10:00** **Hudson i Rex II** (15/16/19) – serial krym.
- 12:00** **Robin z Sherwood** (5/6) – serial fantasy
- 13:25** **Sierżant Bilko (Sgt. Bilko)** – komedia USA 1996 (120 min)
- 15:25** **SexiPistols (Bandidas)** – western Francja/Meksyk/USA 2006, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg (95 min)
- 17:00** **Złap mnie, jeśli potrafisz (Catch Me If You Can)** – film biograficzny USA/Kan. 2002 (180 min)
- 20:00** **Pocałunek śmierci (Kiss of Death)** – dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
- 22:05** **Uprawdzone III (Taken 3)** – film sensacyjny USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton (125 min)
- 00:10:13 godzin: Tajna misja w Benghazi (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi)** – film sensacyjny USA/Malta/Maroko 2016 (185 min)

KINO POLSKA

- 07:40** **Polska Kronika Filmowa 10A/69** – film dok. Polska 1969
- 07:50** **Polska Kronika Filmowa 12B/73** – reportaż Polska 1973
- 08:15** **Przygody Myski** – serial dla dzieci Polska 1976
- 08:35** **Bolek i Lolek** (5,6/13)
- 08:55** **Reksio** – serial anim.
- 09:05** **Chłopi: Boryna (1)** – film obyczajowy Polska 1973
- 11:00** **Chłopi: Jagna (2)** – film obyczajowy Polska 1973
- 12:55** **Agent nr 1** – dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Karol Strasburger, Monika Solubianka, Stojczo Mazgółow
- 15:05** **1920. Bitwa Warszawska** – dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyk, Natasza Urbańska
- 17:45** **Anna German** – serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Szymon Sękowski
- 20:00** **Pianista** – dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody
- 23:05** **Niepokonani** – dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saud. 2010
- 02:00** **Obcy musi fruwać** – komediodramat PL/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski

ALE KINO+

- 09:05** **Bruce Lee, wejście smoka** – film dok.
- 10:20** **Arktyka (Arctic)** – film przyż. Islandia/USA 18, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen (120 min)
- 12:20** **Miedzy światami (Rabbit Hole)** – dramat obycz. USA 2010, wyk. Nicole Kidman (115 min)
- 14:15** **Niezwykłe miejsce na śmierć (4/4)**
- 16:10** **Zbrodnia na wybrzeżu, cz. II (1/2)** – serial krym. Niemcy 2023, wyk. Hendrik Dyrin, Pia-Micaela Barucki
- 18:05** **Stan wyjątkowy (Výjimečný stav)** – komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk (125 min)
- 20:10** **Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z)** – film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld (120 min)
- 22:10** **Gończy temat (Bombshell)** – film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach (135 min)
- 00:25** **Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool)** – thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman (105 min)

POLSAT FILM

- 10:35** **Kung Fu Panda** – film animowany USA 2008
- 12:30** **Ania z Zielonego Wzgórza: dalsze losy** – dramat obyczajowy Kanada 2000
- 14:10** **Gęsia skórka** – czarna komedia USA/Australia 2015
- 16:25** **Super Mario Bros.** Film – film anim. USA/Japonia 2023
- 18:25** **Szybcy i wściekli V** – film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin
- 21:00** **Predators** – film s.f. USA 2010, reż. Nimród Antal
- 23:10** **Kryzys** – thriller Kanada/Belgia/USA/Niemcy 2021

KINO TV

- 08:00** **Strażnik Teksasu II** (3,4/24) – serial sensacyjny
- 10:00** **Potop Redivivus** – film historyczny Polska 1974/2014
- 13:50** **Następny (Next)** – film sensacyjny USA 2007
- 15:50** **Pierwsza liga** – komedia USA 1989, reż. David S. Ward
- 18:00** **Grobowiec smoka** – film przyż. Wlk. Bryt./Chiny 2013
- 20:00** **Stan zagrożenia** – film sens. USA/Meksyk 1994
- 22:50** **Efekt motyla** – thriller USA/Kanada 2004
- 01:30** **Kontakt bezpośredni** – film sensacyjny USA/Niemcy/Bulgaria 2009

TVP KULTURA

- 09:25** **Dzieci i ryby** – film krótkom. PL 22 (15 min)
- 09:40** **Fair Play** – film anim. Polska 1971 (20 min)
- 10:00** **Dzień czwarty** – film wojenny Polska 1984 (90 min)
- 11:30** **Kosmos 1999** (18/24)
- 12:35** **Podróż z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem** (5)
- 13:35** **Hrabina Cosel** (1,2,3)
- 16:20** **Noce i dnie** (10)
- 17:30** **Festiwal Góry Literatury – Czy świat jest za dużo?**
- 18:15** **Dzisiejsze czasy (Modern Times)** – komedia USA 36, reż. Charles Chaplin (105 min)
- 20:00** **W deszczowy dzień w Nowym Jorku (A Rainy Day in New York)** – komedia romant. USA 1929 (105 min)
- 21:45** **To jest mój sen** – koncert Polska 2025
- 22:50** **Bounty (The Bounty)** – film przyż. Wielka Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984 (140 min)
- 01:10** **Festiwal Góry Literatury – Czy świat jest za dużo?** – reportaż Polska 2026

WARNER TV

- 12:15** **Kopciuszek: Roztańczona historia** – komedia muzyczna USA/Kanada 2008
- 14:05** **Superman IV** – film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
- 15:50** **Raport Pelikana** – thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
- 18:45** **Akademia policyjna II** – Pierwsze zadanie – komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
- 20:25** **Akademia policyjna III** – Ponowne szkolenie – komedia USA/Kanada 1986, reż. Jerry Paris, wyk. Steve Guttenberg
- 22:00** **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII** (6,7,8/22)

PARAMOUNT

- 07:35** **Opowieść jednorożca** – film przyż. USA 2023
- 09:30** **Przyjaciel gangstera** – komedia krym. F/Włochy 2003, reż. Francis Veber
- 11:30** **Rodzina od zaraz** – komedia USA 2018
- 14:00** **Książę w Nowym Jorku** – komedia USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy
- 16:45** **Transformers: Ostatni Rycerz** – film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
- 20:00** **Bumblebee** – film s.f. USA/Chiny 2018
- 22:30** **Memento** – thriller USA 2000, reż. Christopher Nolan

HBO

- 08:55** **Nasz dom** – film biograficzny Hiszpania 2024, reż. Álex Montoya (80 min)
- 10:15** **Across the Universe** – musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
- 12:25** **Duża ryba** – film przyż. USA 2003, reż. Tim Burton (125 min)
- 14:30** **Anakonda** – horror USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (95 min)
- 16:05** **Le Mans '66** – film biograficzny USA 2019, reż. James Mangold (150 min)
- 18:35** **Piraci, którzy nie robią** – film animowany USA 2008 (85 min)
- 20:00** **Tak się poznaliśmy** – komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings, wyk. Lucy Hale (100 min)
- 21:40** **Sojusznicy** – film sens. USA 2023, reż. Ilya Naishuller (110 min)
- 23:30** **Mrużnij dwa razy** – thriller USA/Meksyk 2024, reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi Ackie, Chan-ning Tatum (100 min)
- 01:10** **Amrum** – dramat wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (95 min)

CINEMAX

- 15:00** **Po prostu razem** – melodramat Francja 2007
- 16:40** **Ricky Bobby: Demon prędkości** – komedia USA 2006, reż. Adam McKay
- 18:25** **Miedzy nami bliźniętami** – komediodramat USA 2014
- 20:00** **El Mariachi** – film sens. Meksyk/USA 92, reż. Robert Rodríguez, wyk. Carlos Gallardo
- 21:20** **Tożsamość Bourne'a** – thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
- 23:20** **Helikopter w ogniu** – dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott

ROMANCE TV

- 08:05** **Górski lekarz** (5,5,6,6/8)
- 11:55** **Cud w Kapsztadzie** – dramat obycz. Niemcy 2022
- 14:05** **Rejs ku szczęściu**
- 16:00** **Dwie kobiety w wszelkie bóle** (1) – serial obycz.
- 17:55** **Dziewczyna na rowerze** – komedia romantyczna Niemcy/Francja/USA 2013
- 20:00** **Zabójcze tropiki** (1,2/8) – serial krym. Francja 2021, wyk. Sonia Rolland, Béatrice de La Boulaye, Julien Bérarim
- 22:15** **Kryminał z Bolzano** – serial krym. Niemcy 2015
- 00:05** **Mama się zwalnia** – komedia Niemcy 2021

CANAL+ PREMIUM

- 08:35** **Wolna krowa** – film krótkom. PL 23 (30 min)
- 09:05** **Riefenstahl** – film dok.
- 11:00** **Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl**
- 13:10** **Lapu-Capu** (183)
- 13:25** **Krucjata Bourne'a** – thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
- 15:10** **Morderstwo w ambasadzie** – film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
- 16:35** **Pod gwiazdystym niebem** – komedia romant. USA 2025, reż. Michelle Danner (100 min)
- 18:15** **Wicked** – musical USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu (165 min)
- 21:00** **Christy** – film biograf. USA 2025, reż. David Michod, wyk. Sydney Sweeney (130 min)
- 23:10** **Dziedzictwo Bourne'a** – film sens. USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner, Rachel Weisz (130 min)
- 01:20** **Powrót do Silent Hill** – horror Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/USA/Serbia 2026 (105 min)

TVN FABUŁA

- 09:30** **Uwolnić orkę II** – film przyż. USA/F/Luksemburg 1995, reż. Dwight H. Little
- 11:40** **Miss Agent** – komedia sensacyjna USA 2000
- 13:55** **Miss Agent II: Uzbrojona i urocza** – komedia sensacyjna USA 2005, reż. John Pasquin
- 16:30** **Hrabia Monte Christo** – film przyż. F/Belgia 2024
- 20:00** **Harry Potter i kamień filozoficzny** – film fantasy Wlk. Brytania/USA 2001
- 23:20** **Ostatnie tchnienie** – thriller Niemcy/Malta/B/Wlk. Brytania/Francja 2023

AMC

- 08:45** **Koniec świata** (2/2)
- 10:40** **Para doskonała** – film obycz. USA/Kanada 2022
- 12:25** **Jeniec: Jak daleko nogi poniosą** – dramat woj. Niemcy 2001, reż. Hardy Martins
- 15:00** **Karate Kid** – film familijny USA 84, wyk. Ralph Macchio
- 17:45** **Pogromcy duchów II** – komedia sens. USA 1989
- 20:00** **Przekręt** – komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 2000, reż. Guy Ritchie
- 22:05** **9 1/2 tygodnia** – film erotyczny USA 1986
- 00:35** **Policja** – film krym. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2002

AXN

08:10 FBI: International IV (15/22) - serial akcji USA 2025
09:10 FBI: Most Wanted IV
10:10 MacGyver IV
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII - serial krym.
20:00 Saga »Zmierzh«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon
22:25 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
00:45 Maska Zorro - film przyg. USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell

EPIC DRAMA

08:15 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
11:20 Agenci NCIS XVII (6,7,8,9,10/20) - serial krym.
15:50 Panna Marple IV (4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2009
17:55 Pilot IV (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
20:05 Detektyw Murdoch XIX - serial kryminalny Kanada/Wlk. Brytania 2025
21:00 Komisarz Maigret (2/2) - serial krym. Wlk. Bryt. 2016
22:50 Hiszpańska księżniczka: Bitwa o Henryka (4/8) - serial hist. USA/Wlk. Brytania 2019
00:05 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski VI (6,7,9/9) - serial dok.
14:30 Kobieta na krańcu świata XVI: Peru - taniec ponad podziałami (5/8)
15:35 Projekt City (4/6)
16:05 Bitwa o gości (8)
17:05 Złoty remont (1) - reality show Polska 2026
18:05 Ugotowani (12)
19:05 Kuchenne rewolucje (12, 8) - reality show
21:05 Kate. Narodziny księżnej (3) - serial dok.
22:10 Ślub od pierwszego wejrzenia (7, 8) - real tv

TVN TURBO

08:10 Usterka XVI
08:40 Samochód marzeń (8)
09:35 Ciężarówka przez Stany II - serial dok.
12:30 Wojny samochodowe (2, 3, 4) - program rozrywkowy
15:30 Zawodowi handlarze
17:00 Mobilni mechanicy (2, 4)
18:30 Usterka XVI (19,20)
19:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6) - magazyn
20:15 Z drugiej ręki (1)
21:00 Naprawy nie do naprawy
21:45 Moto kombi (8)
22:25 Zawodowi handlarze (11)
23:10 Wojny samochodowe
00:10 Duda kontra Szafranski

BBC FIRST

08:30 McDonald i Dodds III
10:25 Morderstwa w Mid-somer (2,2/4) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown IX (3,4,5/10) - serial krym.
15:35 My Life is Murder V (3,4)
17:35 Z pamiętnika położnej X (3/7) - serial obyczajowy
18:45 Śmierć z dala od palm
19:55 Śmierć pod palmami IV (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Francja 2015
21:00 Annika (6/6)
22:05 Milczący świadek XXIII (3,4/10) - serial krym.

FX

08:15 Agenci NCIS: Sydney III (1,2) - serial kryminalny
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (16,17/24) - serial krym.
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12,13/17)
14:40 Z Archiwum XII (9,10,11/24) - serial s.f.
17:30 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
20:15 W pogoni za zemstą - film sensacyjny USA 2010, reż. George Tillman Jr.
22:20 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
00:55 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

08:00 Poszukiwacze domów
09:05 Nowa Maja w ogrodzie
10:35 Uratuj swój ogród (18)
11:35 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
12:40 Pogromcy chaosu (1)
13:45 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
15:35 Polowanie na ogród IX
17:15 House Hunters (6, 1, 2)
18:55 Będzie pięknie (4/8)
19:55 Weekendowa metamorfoza (4, 1) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę IV
23:40 Usterka XI (10,4,6) - serial dok. Polska 2019

BBC LIFESTYLE

08:55 Mistrzowie ceramiki (2) - teleturniej muzyczny
10:00 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1, 2) - show
12:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1,2/4)
14:45 Najlepsze hotele Indii
15:50 Zapraszamy do stołu: wielka porcja (6) - reality show
17:40 Psijacie w potrzebie
18:40 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1, 2) - mag.
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
22:00 Psijacie w potrzebie
23:00 Wstydliwe choroby: online III (1,2) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan IV (9/13) - serial kom. USA 2020
08:30 Teoria wielkiego podrywu X - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu X (21,22/24)
13:30 Przyjaciele - serial kom. USA 1994
17:00 9JKL (15,16/16)
18:00 Przyjaciele (8,9/24)
19:00 Duchy (9,11/18)
20:00 Dwa zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
22:10 The Office PL IV (1/12)
22:55 Comedy Club (13, 1)

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo IX (12)
12:05 Rodzinka.pl XVIII
13:40 Ojciec Mateusz 31 (3)
15:30 Komisarz Alex XXV (4) - serial krym. Polska 2025
16:30 Ranczo IX (13) - serial komediowy Polska 2015
17:30 Czerdziestolatek (7)
18:40 U Pana Boga w ogrodku (12) - serial kom. Polska 2008
19:40 Ojciec Mateusz 31 (4,5,6) - serial krym. Polska 2024, wyk. Artur Żmijewski
22:25 Ranczo X (1,2)
00:20 Komisarz Alex XXV (4,5) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

13:35 Jamie Oliver (23, 24)
14:30 U sąsiadów w kuchni
15:40 ABC gotowania (5)
16:05 m jak mięso (1, 2)
16:55 Jamie Oliver (3)
17:50 Ekoporady z Julią Oleś II
17:55 Jakubak rozgryza Polskę
18:50 Jedz, podróżuj, smakuj
19:50 Podróże piekarsza z Hebrydów (3) - mag. kulinarny
20:45 Kulisy wielkiej kuchni
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji - Nowa Zelandia (3)
22:35 Kuchenny recykling (6)
23:35 Wszystkie smaki fermentacji II (1) - serial dok.

CANAL+ DOMO

09:30 Mam zamek III (4)
09:55 Daleko od miasta XIII (2)
10:25 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (5/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (5)
14:10 Wielkie projekty XI
15:20 Gardeners' World (17)
16:30 Mam zamek III (4,5)
17:30 Kupione i co dalej? (2)
18:00 Daleko od miasta XIII (6)
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
21:00 Wielkie projekty XII
22:10 W mieście czy na wsi
23:00 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

13:35 Krok przed katastrofą
14:40 Natura. Proces ciągłej zmiany - film dok. A 2023
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (1/6) - serial dok.
16:55 Wielki smog londyński
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry IX (8,9/10)
19:45 Robert De Niro - film dok.
20:50 Henry Ford. XX-wieczny zyciorys - film dok.
22:00 Komenski. Edukacja tworzy człowieka - film dok.
23:10 Eddy Merckx, zwany „Kanibalem” - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Niemiec
13:00 Złomowisko PL IV (4,5)
15:00 Nic do ukrycia II (2)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (1) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówka przez Afrykę - serial dok. Polska 20
18:00 Ed Stafford: inicjacja
19:00 Teorie spiskowe pod lupą (3) - serial dok. USA 2026
20:00 W oku cyklonu: łowcy burz (6/6) - serial dok.
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (2)
22:00 Złoto drwali II

TVP HISTORIA

11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
14:00 Ex libris - mag.
14:30 Godzina W - dramat wojenny Polska 1979
15:55 Powstanie warszawskie. Pragnienie wolności - film dok.
16:35 Człowiek, który rozpoczął powstanie - film dok.
17:25 Blisko, coraz bliżej (8)
18:50 Powstanie zwykłych ludzi
19:55 Pomiędzy - 1944-1945
21:25 Kurier - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski
23:25 Sierpniowe niebo. 63 dni chwały - dramat woj. PL 2013

HISTORY

09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Wojownicy wszech czasów (4) - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice zaginionych miast (2) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (4/18) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (5,6)
17:10 Starożytne armie
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Imperium rzymskie: powstanie i upadek - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (7,8/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:55 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (10,6,3,3,4,4)
16:00 Premiera: Car S.O.S. VII - serial dok. Wlk. Bryt. 2026
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (2/3)
18:00 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (2/6) - serial dok.
19:00 Spacer bez końca: Chiny (1,2/4) - serial dok.
20:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
21:00 Starożytne konstrukcje
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (4)
09:00 Pociągami po Europie
10:00 Świat z góry. Podróże pociągami (3) - serial dok.
11:00 Bitwy morskie - historia okrętów wojennych
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody (6, 7) - mag. przyrodniczy
17:00 Największe statki świata (5/8) - serial dok. USA 2019
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły III - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić II
20:00 Tajemnice zamków (5/8)
21:00 Niezwykłe konstrukcje II
22:00 Niewyjaśnione zagadki

BBC EARTH

08:50 Wielkie koty 24/7 (5/6)
10:00 Sekretne życie ogrodu
11:05 Wietnamskie przygody Billa Bailey'a (2/6) - serial dok.
12:10 W okowach mrozu III
17:15 Potęgą ssaków: kulisy
17:30 Wietnamskie przygody Billa Bailey'a (2/6) - serial dok.
18:40 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Wyspy Atlantyku (2)
21:55 Naturalnie odmienione życie - serial dokumentalny
22:55 Sekretne życie ogrodu (1/5) - serial dokumentalny
00:00 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

08:15 Największe postaci zimnej wojny (3) - serial dokumentalny Australia 2025
10:25 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
13:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
17:55 Konkwestatorzy: powstanie i upadek (4,5,6/6) - serial dokumentalny
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (1,2/4) - serial dok. Niemcy 2025
22:55 Informator z Oświęcimia - film dok. Francja 2021
00:05 II wojna światowa: cena imperium (1,2/13) - serial dok.

Od A do Z

BATTLESHIP:**BITWA O ZIEMIĘ ★★**

film przyg., USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg, wyk. Taylor Kitsch, Liam Neeson, Alexander Skarsgård

19:30 | canal+ premium

Scenariusz wysnuty z gry planszowej (zabrakło innych pomysłów): połączone siły morskie Ziemi muszą stawić czoło atakowi obcych z kosmosu. Pod każdym względem nic odkrywczego.

BEZ PRZEDAWNIEŃ ★★

thriller, USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel

20:00 | stopklatka

W duchu „Ludzi honoru”: Protagonista bije się w cudze piersi za swoje grzechy kosztem drobnych pionków. Ale trafia kosa na kamień, bo pionek jest mężem ustosunkowanej pani mecenas. Solidne.

CHALLENGERS ★★

komedia, USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Zendaya, Josh O'Connor, Mike Faist

20:00 | cinemax

Od zawsze dwaj tenisiści rywalizują z koleżanką z akademii tenisowej – niegdyś mistrzynią kortu, dziś utalentowaną trenerkę, która dawniej była kochanką jednego, by ostatecznie poślubić drugiego.

CI, KTÓRZY ŻYCZA MI ŚMIERCI ★★

film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal

23:35 | tvn 7

Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lesie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

DOM GLASSÓW ★★

thriller, USA 2001, reż. Daniel Sackheim, wyk. Leelee Sobieski, Diane Lane, Stellan Skarsgård

22:40 | ale kino+ hd

Osierocona nastolatka (Leelee Sobieski) odkrywa, że opiekująca się nią i jej bratem rodzina zastępcza wcale nie jest tak bezinteresowna, jakby się wydawało. Czyżby rutyna.

Wściekle psy



FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT KRYM.

USA 1992, reż. Quentin Tarantino, wyk. Harvey Keitel, Tim Roth, Michael Madsen

DZIEWCZYNA, KTÓRA UCIEKŁA: HISTORIA KARY ROBINSON ★★

thriller, USA 2023, reż. Simone Stokk, wyk. Katie Douglas, Cara Buono, Kristian Bruun

20:20 | warner tv

Na faktach: przed laty dzielna piętnastolatka została uprowadzona przez seryjnego mordercę, ale wykorzystała okazję, by uciec swemu oprawcy i doprowadzić do jego schwytania mimo bezczynności policji.

EX MACHINA ★★

film s.f., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Alex Garland, wyk. Alicia Vikander, Domhnall Gleeson, Oscar Isaac

22:10 | cinemax

Oscar za efekty i nominacja za scenariusz dla opowieści o informatyku, któremu przychodzi sprawdzić doskonałość sztucznej inteligencji zainstalowanej w androidzie o wyglądzie atrakcyjnej kobiety.

NO HEJ! ★★

komedia, USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon, Logan Lerman, Geraldine Viswanathan

21:35 | hbo

Pierwszy romantyczny wypad zakochanej – jak się zdaje – pary przybiera dość nieoczekiwany obrót a rosnące nieporozumienia, w tym niefortunną interwencją przyjaciół, prowadzić mogą do fiaszki związku.

PRZEŁĘCZ OCALONYCH ★★

film wojenny, USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington

20:00 | tvp kultura

Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

SILENT TWINS ★★

film biograficzny, Polska/Wlk. Brytania/USA 2022, reż. Agnieszka Smoczyńska, wyk. Letitia Wright, Tamara Lawrence, Nadine Marshall

22:45 | tvp kultura

Złote Lwy 2022: osnuta na faktach historia pary czarnoskórych bliźniaczek z Walii, które jako dzieci przestały porozumiewać się z otoczeniem, nie przestając komunikować się między sobą własnym językiem.

SZEREGOWIEC RYAN ★★

film wojenny, USA 1998, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks, Tom Sizemore, Edward Burns

20:00 | tvn 7

Steven Spielberg o lądowaniu aliantów w Normandii: tak naprawdę liczy się tylko brawurowa sekwencja desantu sfilmowana przez Janusza Kamińskiego (Oscar!) w stylu kronik filmowych z epoki. Klasyka.

23:15 | canal+ premium

★★★★★

Quentin Tarantino debiutuje brawurowo: psychodrama między sześciu gangsterami po nieudanym skoku na bank. Kamień milowy w rozwoju kina sensacyjnego: szok, przemoc i dojrzałe aktorstwo.

SZPIEG ★★

thriller, Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson, wyk. Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong

20:10 | ale kino+ hd

Czytając Johna Le Carré: emerytowany agent brytyjskiego wywiadu wraca do służby, by odszukać wśród kierownictwa sekcji radzieckiego szpiega, który doprowadził do spektakularnej klęski Brytyjczyków.

ŚWIATŁO MIĘDZY OCEANAMI ★★

melodramat, Wlk. Brytania/Nowa Zelandia/USA/Indie/Australia/Kanada 2016, reż. Derek Cianfrance, wyk. Michael Fassbender, Alicia Vikander, Rachel Weisz

21:20 | tvp 1

Michael Fassbender jako latarnik, któremu wraz z żoną do szczęścia brakuje tylko dziecka. Kiedy udaje się uratować niemowlę z dryfującej łodzi, radości nie ma granic. Do czasu.

UCIEKAJ! ★★

thriller, USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Allison Williams, Bradley Whitford

23:10 | hbo

"Zgadnij, kto przyjdzie na obiad" na miarę XXI wieku. Biała dziewczyna zabiera swego czarnoskórego narzeczonego na weekend do rodziców, a chłopak odkrywa posępną – rasistowską – tajemnicę domu.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1092)
08:35 Stawka większa niż życie (17) – serial wojenny
10:55 Ojciec Mateusz XVII (8)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (19)
13:10 Planeta Ziemia III III
14:15 Studio Letniego GP
14:40 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
15:45 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
16:35 Studio Letniego GP
17:00 Teleexpress
17:35 Żona dla Polaka (9)
18:40 Jaka to melodia? (5744)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:25 Gra z Cieniem (5/13) – serial krym. Polska 24, wyk. Natalia Rybicka
21:20 Światło między oceanami (The Light Between Oceans) – melodramat Wlk. Bryt./Nowa Zelandia/USA/Indie/Australia/Kanada 2016 (140 min)
23:40 Dewajtis (2/7) – serial kostiumowy Polska 23
00:40 Miasto 44 – film woj. Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach (135 min)

MEZZO

11:05 Biréli Lagrène, Martin Taylor, Ulf Wakenius – Jazz à Vienne 2025 – koncert
12:05 Intermezzo
12:45 Strauss: Symfonia alpejska – muzyka klasyczna
13:40 Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – Symfonia nr 1
14:50 Suita dla ciępięcego świata: Tanja Tetzlaff – muzyka klasyczna Szwajcaria 2023
16:00 Intermezzo
16:20 Richard Wagner: Die Walküre – opera Szwajc. 2024
20:30 Klaus Mäkelä, Królewska Orkiestra Concertgebouw: Sibelius, Mozart – muzyka klas.
21:55 Nielsen: Symfonia nr 5 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – muzyka klasyczna
23:15 Król walca – film dok.

TVP2 **D3**

05:20 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7633) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Tour de Pologne – kroniki (13) – mag. kulturalny
11:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską – koncert
14:00 Familiada (3093)
14:35 Koło fortuny (2059) – teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) – show
16:15 Tak to leciało! (70)
17:15 Maxima. Droga na tron (6/6) – serial biograficzny Holandia 2024, wyk. Delfina Chaves, Martijn Lakemeier
18:15 Rodzinka.pl XVII (4) – serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (8)



20:20 Postaw na milion (386) – teleturniej
21:20 Mazurska Noc Kabaretowa (1, 2) – kabaret i satyra Polska 2026
23:25 Harry Wild (1, 2/8) – serial krym. Wlk. Brytania/Niemcy 2022
01:30 Król (4/8) – serial krym. Polska 2020, wyk. Michał Żurawski
02:45 Medicus (The Physician) – film przyg. Niemcy 2013, reż. Philipp Stölzl, wyk. Stellan Skarsgård (170 min)

PULS 2

08:45 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (4, 5)
10:05 Mania wielkości – komedia Francja/Hispania/Włochy/Niemcy 1971
12:30 Żandarm z Saint-Tropez – komedia Francja/Włochy 1964, reż. Jean Girault
14:35 The Ash Lad: In the Hall of the Mountain King – film przyg. Norwegia/Czechy/Irlandia 2017, reż. Mikkel Braenne Sandemose
16:40 W poszukiwaniu Złotego Zamku – film fantasy Norwegia 2019, reż. Mikkel Braenne Sandemose
18:45 Prawdziwa narzeczoną – film fantasy Niemcy 2020
20:00 Zabójca – horror Aus. 2007, reż. Greg McLean
21:55 Dzielnica strachu X
03:00 Lombard – serial obyczaj.

POLSAT **D3**

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2023) – mag. informacyjny
08:30 Halo tu Polsat (3065) – magazyn Polska 2026
11:25 Zakochany Madagaskar – film anim. USA 2013 (25 min)
11:50 Hop – film animowany USA 2011, reż. Tim Hill
13:55 Fatszywa dwunastka II (Cheaper by the Dozen 2) – komedia USA/Kanada 2005, reż. Adam Shankman, wyk. Steve Martin (125 min)
16:00 Zaginiony świat: Jurassic Park (The Lost World: Jurassic Park) – film sens. USA 1997, reż. Steven Spielberg, wyk. Jeff Goldblum, Julianne Moore, Arliss Howard (170 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (802)



19:55 Miss Polski 2026 (1, 2, 3) – program rozrywkowy Polska 2026
23:00 Mayday (1, 2/4) – miniseriał Polska 2020, wyk. Piotr Adamczyk
01:00 Erin Brockovich – film biograficzny USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart, Marg Helgenberger (175 min)
03:55 Świat według Kiepskich XIII (2/13) – serial komediowy

TV4

07:00 The Americas (6,7/10)
08:55 Galileo
10:55 Bez hamulców – film sensacyjny USA 2012
12:50 Wielki błękit – dramat obyczaj. Francja/Włochy/USA 1988, reż. Luc Besson, wyk. Jean-Marc Barr, Jean Reno
16:25 Déjà vu – thriller USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Jim Caviezel
18:55 Uroczysko IV (31,32/52) – serial krym. Polska 2025, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (33,34,35,36) – serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:00 STOP Drogowka (358) – mag. policyjny Polska 2025
01:00 Tokio nocą. Sekretna Japonia – film dokumentalny

TVN **D3**

05:40 Uwaga! (8056) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (29/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 (9) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:30 Co za tydzień (1254)
12:20 Ugotowani (9)
13:30 Lemony Snicket – Seria niefortunnych zdarzeń (A Series of Unfortunate Events) – komedia Niemcy/USA 2004 (140 min)
15:50 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach (Police Academy 5: Assignment: Miami Beach) – komedia USA 1988, reż. Alan Myerson (125 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Mysłibórz – „Domowe obiady u rudej” 31 (8) – reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda



19:45 Transformers: Ostatni Rycerz (Transformers: The Last Knight) – film s.f. USA/Chiny/Kanada 17, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg (195 min)
23:00 Kod dostępu (Swordfish) – film sens. USA 01, reż. Dominic Sena, wyk. John Travolta, Hugh Jackman (130 min)
01:10 Tata – komediodramat Polska/Ukraina 2022, reż. Anna Maliszewska (140 min)

METRO **D3**

07:05 Gorączka złota XI (17/21) – serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski V (15,1/15)
10:00 The Floor (2, 5)
11:25 Gremliny rozrabiają – film s.f. USA 1984, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan
13:30 Diagnosta II (13,1) – serial obyczaj. Polska 2018, wyk. Maja Ostaszewska
15:35 Kryminalni (7,10,11) – serial krym. Polska 2004
18:55 Milionerzy (629, 630)
20:00 Yellowstone II (3,4/10) – serial obyczaj. USA 2019, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes
22:05 Wytańczyć marzenia – dramat obyczaj. USA 2006, reż. Liz Friedlander, wyk. Antonio Banderas, Rob Brown
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (3/15)
01:20 Szpital (3/68)

TV PULS **D3**

07:30 Don Matteo: Boski detektyw XV – serial krym. Tom Hanks, Mare Winningham
09:50 Skurczy II (5, 6)
11:40 Turner i Hooch – komedia sensacyjna USA 1989, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Tom Hanks, Mare Winningham
13:45 Agentka specjalnej trojki (Raid dingue) – kom. sensacyjna Francja/B 2016 (130 min)
15:55 Za jakie grzechy, dobry Boże? (Qu'est-ce qu'on a fait au Bon Dieu?) – komedia Francja 2014 (120 min)
17:55 I znówu zgłoszyliśmy, dobry Boże! (Qu'est-ce qu'on a encore fait au Bon Dieu?) – komediodramat Francja 2019 (125 min)

20:00 Ocean ognia (Hunter Killer) – thriller USA/Chiny/Wlk. Brytania 2018, reż. Donovan Marsh, wyk. Gerard Butler (140 min)
22:20 Hellboy (Hellboy: Rise of the Blood Queen) – film sens. Francja/USA/Wlk. Brytania/Bulgaria/Kanada/Portugalia 2019 (150 min)
00:50 Skazany na piekło (In Hell) – thriller USA 2003, reż. Ringo Lam (120 min)

TVN7 **D3**

05:10 Szkota (44/63) – serial fabularno-dok. Polska 2020
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III (13/52) – serial anim.
07:45 Kapitan Majtas: Pierwszy wielki film – film anim. USA/Kanada/Francja/Wlk. Brytania/Indie 2017
09:35 Ukryta prawda (7,8,9, 10,11/60) – serial fab.-dok.
14:35 Szpital św. Anny (9,10/50) – serial obyczaj.
16:35 Detektyw II (8/56) – serial fab.-dok. Polska 2023
17:40 Jack pogrzmca olbrzymów (Jack the Giant Slayer) – film fantasy USA 2013 (140 min)

20:00 Szeregowiec Ryan (Saving Private Ryan) – film woj. USA 1998, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks, Tom Sizemore (215 min)
23:35 Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead) – film sens. USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan (130 min)
01:45 Rezolucja 819 (Résolution 819) – dramat obyczaj. Francja/Włochy/PL 2008 (120 min)

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex V (6/13) – serial sensacyjnyjny
09:55 Hudson i Rex II (18,17,19/19) – serial krym.
12:55 Robin z Sherwood (6/6) – serial fantasy
14:00 Smoking (The Tuxedo) – komedia sensacyjna USA 2002, reż. Kevin Donovan (125 min)
16:05 Kosmiczne jaja (Spaceballs) – komedia USA 1987, reż. Mel Brooks (115 min)
18:00 Brunet wieczorową porą – komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski (120 min)
20:00 Bez przedawnienia (High Crimes) – thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd (145 min)
22:25 Najlepsi z najlepszych IV: Bez ostrzeżenia (Best of the Best 4: Without Warning) – thriller USA 1998, reż. Phillip Rhee (100 min)
00:05 Anna German. Tajemnica białego anioła – serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 15/82 – reportaż Polska 1982
07:55 Polska Kronika Filmowa 20/82 – reportaż Polska 1982
08:15 Przygody Myski – serial dla dzieci Polska 1976
08:35 Bolek i Lolek (7,8/13)
08:55 Reksio – serial anim.
09:10 W pustyni i w puszczy – film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
11:45 C.K. dezertjerzy, cz. 1 – film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
13:40 C.K. dezertjerzy, cz. 2 – film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
15:05 Stara baśń. Kiedy stońce było Bogiem – film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
17:35 Bitwa pod Wiedniem – dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
20:00 Anna German – serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Szymon Sękowski
22:15 Wygrany – dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Wojciech Pszoniak
00:45 Bo w mnie jest seks – film biograficzny Polska 2021

ALE KINO+

08:05 Alfa (Alpha.) – film sens. Hol./Szwajcaria 2024, reż. Jan-Willem Van Ewijk (130 min)
10:15 Tim Burton: Potwór w kinie – film dok.
11:30 Pęknięte lustro (The Mirror Crack'd) – komedia kryminalna Wlk. Brytania 1980, reż. Guy Hamilton (130 min)
13:40 Tunel (Tunnelen) – film katas. Norwegia 2019, reż. Pål Øie (130 min)
15:50 Zbrodnia na wybrzeżu, cz. II (2/2) – serial krym. Niemcy 2023
17:45 Michael Clayton – dramat krym. USA 07, reż. Tony Gilroy, wyk. George Clooney (145 min)
20:10 Szpieg (Tinker Tailor Soldier Spy) – thriller Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson (150 min)
22:40 Dom Glassów (The Glass House) – thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim (130 min)
00:50 Sala samobójców. Hejter – thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza (160 min)

POLSAT FILM

08:00 Sąsiedzi – serial anim.
08:25 Była sobie Ziemia
10:00 Super Mario Bros. Film – film anim. USA/Japonia 2023
11:55 Kevin sam w domu – komedia sens. USA 1990
14:20 Spider-Man: Bez drogi do domu – film s.f. USA 2021
17:20 Hobbit: niezwykła podróż – film fantasy USA/Nowa Zelandia 2012, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman
21:00 Znaki – film s.f. USA 2002, reż. M. Night Shyamalan
23:10 Wojna żeńsko-męska – komedia Polska 2011

KINO TV

09:40 Pan Wołodyjowski – film historyczny Polska 1968
12:50 Wciąż ją kocham – melodramat USA 2010
15:00 Bitwa o Anglię – film wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Hiszpania 1969
17:45 RoboCop – film s.f. USA 2014, reż. José Padilha
20:00 Rob Roy – film przyg. Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones
22:55 Walkiria – dramat wojenny USA/Niemcy 2008
01:30 Operacja Delta Force II: Na ratunek – film sensacyjnyjny USA 1990, reż. Aaron Norris

TVP KULTURA

09:40 Podróż księcia (Le voyage du prince) – film anim. F./Luksemburg 2019 (80 min)
11:00 Podróż z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem (5)
12:05 Kosmos 1999 (19/24)
13:05 Opole – koncertowe wspomnienia (16)
13:20 KFPP Opole - '92 (7)
14:30 Frankie i Johnny (Frankie and Johnny) – musical USA 1966, reż. Frederick de Cordova, wyk. Elvis Presley (95 min)
16:05 Noc i dzień (11)
17:15 Studia Kultura (693)
18:10 Irena Santor. Magiczny jeden krok
19:15 Piosenki Władysława Szpilmana – koncert
20:00 Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge) – film wojenny USA/Australia 16, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield (145 min)
22:25 TVP Kultura na TAURON Nowe Horyzonty – magazyn
22:45 Silent Twins (The Silent Twins) – film biograf. PL/Wlk. Brytania/USA 2022 (125 min)
00:50 Kulturalni (29) – mag.

WARNER TV

12:25 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie – komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
14:10 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie – komedia USA/Kanada 1986
15:45 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie – film sens. Hong-kong 1996, reż. Stanley Tong
17:25 Raport Pelikana – thriller USA 1993
20:20 Dziewczyna, która uciekała: Historia Kary Robinson – thriller USA 2023
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (9,10,11/22)

PARAMOUNT

09:50 Ilu miałaś facetów? – komedia romant. USA 2011
12:05 Naga broń – komedia USA 1988, reż. David Zucker
14:00 Naga broń 2 1/2 – komedia USA 1991
15:50 Naga broń 3 1/3 – komedia USA 1994
17:30 Bumblebee – film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Uprowadzona – thriller USA/F 2008, reż. Pierre Morel
22:00 Człowiek w ogniu – thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004
00:55 Ciche miejsce – horror USA 2018, reż. John Krasinski

HBO

09:50 Piraci, którzy nie nie robią – film anim. USA 2008, reż. Mike Nawrocki (85 min)
11:15 Birdman – dramat USA 2014, reż. Alejandro González Iñárritu (115 min)
13:10 Lista – komedia USA 2023, reż. Melissa Miller Costanzo (95 min)
14:45 Teściowie 3 – komedia Polska 2025, reż. Jakub Michalczuk (90 min)
16:15 Spider-Man Uniwersum – film anim. USA 2018 (115 min)
18:10 Wieżien labiryntu – film s.f. Wlk. Bryt./USA 2014, reż. Wes Ball, wyk. Dylan O'Brien (110 min)
20:00 Oni cię zabiją – horror USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la (95 min)
21:35 No hej! – komedia USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon (95 min)
23:10 Uciekaj! – thriller USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele (100 min)
00:50 La Grazia – dramat obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)

CINEMAX

10:15 Megalomani – komedia Grecja 2025
12:00 Tożsamość Bourne'a – thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
13:55 Witamy na Hawajach – komedia romant. USA 2015
15:40 Motyl i skafander – film biograficzny Francja/USA 2007
17:30 Tenet – film akcji USA/Wlk. Brytania 2020
20:00 Challenge – kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
22:10 Ex Machina – film s.f. Wlk. Brytania/USA 2015
00:00 Fargo IV (3,4/11)

ROMANCE TV

08:10 Górski lekarz (7,7,8,8/8)
12:05 Toni – akuszer: Szczęście innych – kom. Niemcy 2024
14:00 Zabójcze tropiki (7,8/8) – serial krym. Francja 2019
16:15 Tajemnica Karaibów – film przyg. Niemcy 2004
18:05 Lato na Long Island – film obycz. Niemcy 2009
20:00 Lato na Mazurach – film obycz. Niemcy 15, reż. Karola Meeder, wyk. Christina Große
21:55 Lato na Istrii – romans Niemcy/Chorwacja 2021, reż. Tomasz Emil Rudzik
23:50 Lena Lorenz: Za kratami (4/4) – serial obyczajowy

CANAL+ PREMIUM

08:00 Zwierzaki na ratunek – komedia Kanada/USA/RPA 2024 (85 min)
09:25 Zmienność kształtów 2 – film fantasy Niemcy 2026 (100 min)
11:05 Kopnięci w czasie – komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
12:45 Hollywood Buzz (9)
13:10 Jason Bourne – film sens. USA/Chiny/Hiszp./Japonia/Isr./Niemcy/Włochy 2016 (120 min)
15:10 Dalej jazda! 2 – kom. Polska 2026, reż. Mariusz Kuczewski, wyk. Marian Opania (105 min)
16:55 PKO BP Ekstraklasa
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Śląsk – Raków (na żywo)
19:30 Battleship: Bitwa o Ziemię – film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
21:40 The Wasp – thriller psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)
23:15 Wściekłe psy – dramat krym. USA 1992, reż. Quentin Tarantino (95 min)
00:50 Klucz do kosmosu – horror USA/Niemcy 05, reż. Iain Softley (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Prawo Agaty VI (7,8)
09:45 Step Up: Taniec zmysłów – film muz. USA 2006
11:55 Kochaj i tańcz – komedia romantyczna Polska 2008
14:35 Nigdy w życiu! – komedia romantyczna Polska 2004
16:50 Harry Potter i kamień filozoficzny – film fantasy Wlk. Brytania/USA 2001
20:00 Harry Potter i komnata tajemnic – film przyg. Wlk. Bryt./USA 2002, reż. Chris Columbus, wyk. Daniel Radcliffe
23:30 Blade – wieczny łowca – horror USA 1998

AMC

07:55 Kupiec wenecki – dramat obycz. USA/Włochy/Luks./Wielka Brytania 2004
10:45 Uciekająca panna młoda – komedia USA 1999
13:10 Ip Man 4 – film przyg. Hongkong/Chiny 2019
15:20 Aleksander – dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
18:55 Transformers – film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
22:00 Lwie serce – film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich
00:10 Lake Placid III – horror Bułgaria/USA 2010

AXN

08:00 Walker: Strażnik Teksasu II (5,6/20) - serial krym.
10:00 MacGyver IV (6,7,8, 9,10/13) - serial akcji USA 2020
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII - serial krym.
20:00 Maska Zorro - film przygł. USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell, wyk. Antonio Banderas, José María de Tavira
23:00 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008
00:45 Resident Evil: Ostatni rozdział - horror Niemcy/Kan. 2016, reż. Paul W.S. Anderson

EPIC DRAMA

08:35 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:55 Poirot III (9,10,11,1/11)
15:15 Dalglish II (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
17:15 Inspektor George Gently VII (4/4) - serial krym.
19:10 Projekt Błękitna Księga
20:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (4/4)
21:00 Morderstwo w małym mieście (4/8) - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni
23:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher: Świetnie przyprawione morderstwo, część 2. (4/4) - serial krym.

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (1)
12:35 Babski biznes II (1/8)
13:35 Jestem z Polski XVI
16:35 Bitwa o gości (1)
17:35 Do zobaczenia II (2/11)
18:10 Ugotowani (1)
19:10 Kuchenne rewolucje (1, 6) - reality show Polska 16
21:06 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2026
22:10 William i Harry. Słabnąca więź (1/3) - serial dok.
23:15 EuroPOLKI studentki (6)
00:20 Kobieta na krańcu świata XVI: Rwanda - matka bez granic - cykl reportaży

TVN TURBO

08:20 Duda kontra Szafranicki
09:05 Raport końcowy (829)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (6, 5)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze
15:15 Uwaga! Oszust: Schemat z ogłoszenia (1,2/16)
16:15 Moto Fachury (7) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
17:00 Moto kombat (9) - mag. motoryzacyjny Polska 2025
17:45 Raport końcowy (829)
18:10 Ciężarówka przez Stany
21:10 Wojny samochodowe
22:10 Z drugiej ręki (6)

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm
09:50 Sanditon (7,8/8)
11:50 Duchy II (7,1,2)
13:50 Morderstwa w Mid-somer (3,3/4) - serial krym.
15:55 Tajemnice Broken-wood XII (5/6) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej X (4/7) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Tajemnice Broken-wood XII (6/6) - serial krym.
22:55 Annika (6/6)
00:00 Blackshore (5,6/6)

FX

08:40 Agenci NCIS: Sydney III
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami II - serial krym.
13:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (14,15/17)
15:05 Z Archiwum X III (12,13/24) - serial s.f.
16:55 The Hunting Party II
17:50 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002
19:30 Anakondy: Polowanie na Krwawą Orchideę - horror USA/Australia 2004
21:35 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
00:20 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995

HGV

08:05 Uratuj swój ogród (18)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (31, 32, 21, 22) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród VII
12:45 Letnia chata na lata III
14:41 Będzie pięknie (4/8)
15:40 Złoty remont (8)
16:40 Weekendowe metamorfoza (3, 3) - reality show
18:35 Kolekcjonerski obłęd wart miliony - serial dok.
19:40 House Hunters (3, 4, 5) - reality show Polska 2020
21:25 Pogromcy chaosu (1)
22:20 Dorota inspiruje (2)
23:20 Zamek w spadku (1, 2)

BBC LIFESTYLE

08:35 Tajemnice słynnych hoteli (4) - serial dok.
09:30 Psijacie w potrzebie
10:30 Wymarzone domy
13:35 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
15:50 Tajemnice królewskich ogrodów (1/4) - serial dok.
16:00 Dzień ślubu Willa i Kate
17:50 Wielkie brytyjskie wypieki: gwiazdy (1)
18:55 Najlepsze hotele Indii
19:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1, 2) - show
22:45 Kardashianowie: rodzi na miliard (1,2/2)
00:45 Wstydlive choroby

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (1/22)
08:30 Teoria wielkiego podrywu X - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu XI (9,10/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele (13,14/24)
14:30 Duchy (9,11/18)
15:20 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
17:50 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
20:00 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000
22:05 The Office PL IV (2,3/12)
23:05 Comedy Club (2, 3)

TVP SERIALE

08:40 Czwterdziestolatek (8)
09:55 U Pana Boga w ogródku (12) - serial kom. Polska 2008
11:50 Cztorej pancerni i pies (6,7) - serial wojenny
13:50 Ojciec Mateusz 31 (4,5)
15:40 Komisarz Alex XXV (5)
16:35 Ranczo X - serial kom.
17:35 Cztorej pancerni i pies (8,1) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Janusz Gajos
19:45 Ojciec Mateusz 31 (6,7,8) - serial krym. Polska 2024, wyk. Artur Żmijewski
22:35 Ranczo X (4/13) - serial komediowy Polska 2016
00:25 Rodzinka.pl XVIII (2,3)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 Kulisy wielkiej kuchni
15:40 Jamie Oliver (4)
16:34 Ekoporady z Julią Oleś
16:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
16:50 Moje smaki wsi (1/6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XVI
18:25 Podróż piekacza z Hebrydów (4) - mag. kulinarny
19:20 Nie bój rybki! (1) - mag.
19:45 Dzień dobry, obiad (3, 4)
20:35 m jak mięso (1, 2)
21:30 Wszystkie smaki fermentacji II (2) - serial dok.
22:05 Podróż przez smaki Chin

CANAL+ DOMO

08:45 Patent na zieleń (4,5)
09:45 Przekopimy Ci ogródek
10:15 Gardeners' World (23)
11:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (2) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty XII
15:15 Luksusowa ucieczka
16:15 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
17:15 Bitwa o wnętrza (5)
18:10 Mam zamek III (3)
18:35 Daleko od miasta XIV
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Domy na krańcu świata
22:00 Najbliższy dom na naszej ulicy (3) - reality show

PLANETE+

14:40 Świat według termitów - film dok. Czechy 2017
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (2/6) - serial dok.
16:55 Udowodnić teorię względności - film dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry IX (10/10)
19:10 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (1) - serial dok.
19:45 Venus i Serena. Tenisowa rewolucja - film dok.
20:50 Bestie ze Złego - film dokumentalny Polska 2022
22:35 Superheroes - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (1) - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówka przez Afrykę - serial dok.
14:00 Gorączka złota (7/11)
15:00 Złoto drwali II (3)
16:00 Zawodowcy (2)
17:00 Nic do ukrycia II (2)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
19:00 Celnicy na straży Niemiec (5) - real tv
20:00 Akta ekspedycji II
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (7/11)
22:00 W oku cyklonu: łowcy burz (6/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

13:25 Wędrowki szlakami granicznymi (1) - serial dok.
14:20 Kurier - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski
16:20 Puszczyk mszarny. Duch poleskich bagien
16:35 Tutanchamon (2/3)
17:30 Blisko, coraz bliżej (9/9)
19:00 Powstanie Warszawskie w dokumentach - film dok.
20:05 II wojna światowa w kolorze (5/10) - serial dok.
21:05 Kanał - dramat woj. PL 1956, reż. Andrzej Wajda
22:50 Godzina W - dramat wojenny Polska 1979

HISTORY

09:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (13)
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
14:00 Piątka z historii (2)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (8)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (2) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (4/17)
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Premiera: Starożytne konstrukcje (4) - serial dok.
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)
18:00 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (3/6) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa (3/5) - serial dok.
20:00 CIA: tajemnice i szpiechy (5/8) - serial dok.
21:00 Premiera: Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem (3/3)
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (2,3,6,5/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (6)
09:00 Działkowcy - serial dok.
11:00 Z klimatem i z pasją (11)
11:30 Wojny magazynowe VII (28,29,1,3,2/29) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Przypadki poszukiwaczy złota (1/12) - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podróż Gienka i Jastrzębia (1,2) - serial dok.
22:00 Świat według Kim Dzong Una - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (7)
00:00 Największe śledztwa CBSP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie V (23)

BBC EARTH

10:00 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
11:00 Sekretne życie ogrodu
12:05 David Attenborough i cuda natury III (1/6)
12:40 W okowach mrozu III
13:40 Wietnamskie przygody Billa Bailey (2/6) - serial dok.
14:45 Wyspy Atlantyku (2)
16:45 Życie na pustkowiu II
18:40 Potęgą ssaków (1,2)
20:50 Sekretne życie ogrodu
21:55 Naturalne odmienienie życia - serial dokumentalny
22:55 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (3/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (6/6)
09:00 Piraci z Morza Śródziemnego - film dokumentalny
10:10 Starożytność: zdrady (6)
13:25 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
15:30 II wojna światowa: cena imperium (1,2,3,4,5/13)
21:00 Tajemnica Włóchni Przeznaczenia - film dok. Francja 2019, reż. François Barré, wyk. Vincent Grass
22:10 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
00:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★

komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbowione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

BABYGIRL ★★★

thriller, USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman, Harris Dickinson, Antonio Banderas
21:40 | hbo
Nagrodzona w Wenecji Nicole Kidman jako szefowa wielkiej firmy, która daje się wciągnąć w romans ze znacznie młodszym stażystą. Z czasem chłopak ucieka się do manipulacji i szantażu.

DIRTY DANCING ★★★

film muzyczny, USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze, Jennifer Grey, Jenny Orbach
20:55 | canal+ premium
Obyczajowe przebudzenie na wakacjach 1963 roku: amerykańska nastolatka decyduje się na „zakazany” taniec ze starszym od siebie partnerem. Jest Patrick Swayze i Oscar za piosenkę. Bardzo zmysłowe.

DREAMS ★★

dramat obycz., Meksyk/USA 2025, reż. Michel Franco, wyk. Jessica Chastain, Isaac Hernández, Rupert Friend
22:35 | canal+ premium
Jessica Chastain jako nowojorska celebrytka, która ryzykuje swoją pozycję społeczną i towarzyską wstawiając się w niebezpieczny romans z meksykańskim choreografem, który miał być przygodą na jedną noc.

EPIDEMIA ★★

film sens., USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman, Rene Russo, Morgan Freeman
23:15 | tvn 7
Rutynowe kino katastroficzne nabrało blasku, gdy premiera zbiegła się z atakiem wirusa Ebola w Afryce. Bonus: niedyśniejszy antybohater Dustin Hoffman jako niemal superman.

Pisklę



FOT. ANOTHER WORLD ENTERTAINMENT

HORROR, FINLANDIA/SZWECJA/NORWEGIA/BELGIA 2022,

REŻ. HANNA BERGHOLM. WYK. SIIRI SOLALINNA, SOPHIA HEIKILÄ, JANI VOLANEN, REINO NORDIN, SAIJA LENTONEN

FIGHTER ★★★★★

film biograficzny, USA 2010, reż. David O. Russell, wyk. Mark Wahlberg, Christian Bale, Amy Adams
21:40 | tvp 1
Wokół bokserkiej legendy: tylko zerwanie związków z toksyczną matką i balansującym na granicy prawa bratem może zagwarantować sukces młodemu bokserowi. Na faktach plus dwa Oscary dla odtwórców ról toksycznych krewnych.

KONTRAKT

NA ZABIJANIE ★★

dramat krym., USA/Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Jamie Anderson
20:00 | stopklatka
Samotny ojciec zabiera sprawiającego problemy syna na szkołę przetrwania, gdzie przypadkowo jest świadkiem zamachu na konwój FBI z groźnym przestępcą, i postanawia wziąć sprawiedliwość w swoje ręce.

LOKATORKA ★★

dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otiowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
22:30 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

MIASTECZKO CUT

BANK ★★★

thriller, USA 2014, reż. Matt Shakman, wyk. Liam Hemsworth, Teresa Palmer, Billy Bob Thornton
22:20 | ale kino+ hd
W nastroju „ Fargo ” braci Coen: marzący o wyniesieniu się z miasteczka chłopak przypadkiem rejestruje napad na samochód listonosza. Ale szeryf nie wierzy, że chłopak znalazł się tam przypadkiem.

MÓJ PRZYJACIEL SZPIEG

– WIECZNE MIASTO ★★

komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Kristen Schaal
20:50 | tvn
Dziewczyna wybiera się na wybieżkę do Włoch, więc prosi swego wujka, agenta CIA, o opiekę nad grupą. I słusznie, bowiem terroryści szykują zamach na Watykan, a przy okazji na szefa CIA, ojca jej kolegi.

NA RAUSZU ★★★★★

komediodramat, Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen, Thomas Bo Larsen, Magnus Millang
23:30 | hbo
Niebezpieczny eksperyment: czterech nauczycieli testują wpływ codziennego spożywania alkoholu na swoje zachowanie w życiu prywatnym i zawodowym. Są konsekwencje i mnóstwo nagród z Oscarem łącznie.

22:10 | tvp kultura



Dwunastoletnia gimnastyczka nie potrafi zaspokoić ambicji swojej matki. Kiedy znajduje w lesie porzucone ptasie jajo, roztacza nad nim opiekę. Wkrótce wykluwa się z niego przerażające stworzenie.

RODZINNE REWOLUCJE ★★★

komedia romantyczna, USA 2014, reż. Frank Coraci, wyk. Adam Sandler, Drew Barrymore, Kevin Nealon
19:40 | warner tv
Po nieudanej randce w ciemno para samotnych rodziców przyrzeka sobie nigdy nie spotkać się ponownie. Tymczasem już wkrótce ich rodziny czekają wspólne wakacje. Na ekranie Drew Barrymore i Adam Sandler.

TERYTORIUM WROGA ★★★★★

dramat wojenny, Francja 2011, reż. Stéphane Rybojad, wyk. Diane Kruger, Djimon Hounsou, Benoît Magimel
20:00 | tv puls
Kiedy francuska dziennikarka opisująca sytuację społeczną w Afganistanie zostaje uprowadzona przez fanatycznych talibów, rząd w Paryżu wysyła grupę sześciu komandosów, by ją uwolnili.

ZŁOTO PUSTYNI ★★★★★

dramat wojenny, USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube
22:00 | warner tv
Między „Złotem dla zuchwałych” i „Paragrafem 22”: awanturnicza wyprawa po irackie złoto w ramach operacji „Pustynna burza” nabiera nieoczekiwanie innego sensu – podobnie jak sama wojna dla widzów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3 II**

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (4/43)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Kolumbowie (5/5)
09:15 Ranczo VIII (7/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (2)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (9)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta Ziemia III III
14:00 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5736)
18:05 Reporterzy (582)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 07 zgłoś się (3) – serial krym. Polska 1978
21:40 Fighter (The Fighter) **** – film biograficzny USA 2010 (120 min)
23:40 Tour de Pologne – kroniki
23:50 Wanda. Ostatnia z oddziału – film dok.
00:55 Światło między oceanami (The Light Between Oceans) **** – melodramat Wlk. Brytania/Nowa Zel./USA/Indie/Australia/Kanada 2016 (160 min)

MEZZO

10:55 Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – Nielsen: Symfonia nr 1
12:05 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff
13:30 Richard Wagner: Das Rheingold – opera Szwajc. 2024
16:10 Intermezzo
17:00 Pierre Boulez, Staatskapelle Berlin: Mahler, II Symfonia – muzyka klasyczna
18:25 Filharmonicy Berlińscy, Pierre Boulez: Ravel, Mozart, Bartók, Debussy – muz. klas.
20:30 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
21:20 London Symphony Orchestra, Harry Christophers: Haydn, Stworzenie świata
23:10 Sleeping Beauty – balet Szwajcaria 2022
01:15 Życie, które kocham: Menahem Pressler

TVP2 **D3 II**

05:35 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (46) – program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7634) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7634) – mag. Polska 2026
11:30 Okrasa famie przepisy (251) – mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy (9)
12:35 Koło fortuny (2059)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1029)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koto fortuny (2060)
16:35 Familiada (3094)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1030)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia



20:05 Omnibus – szybcy i mądzy (31) – teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (335) – teleturniej
21:50 Na sygnale – serial obycz. Polska 2026
22:55 Matlock (1,2/19) – serial krym. USA 2024, wyk. Kathy Bates, Skye P. Marshall
00:40 Karol, władca Hiszpanii (15/17) – serial kostiumowy
01:40 Nasz dom w górach (22) – serial obycz.

PULS 2

08:30 Seriale animowane II
08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:20 Straszne historie Maszy
09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing (43,44/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (43,30/52)
12:00 Psi patrol (12/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (6/26)
15:00 Miraculous II (12,22/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (24) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydlive choroby V

POLSAT **D3 II**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2034) – mag. informacyjny
09:15 Malanowski i Partnerzy VII – serial fabularno-dok.
10:20 Trudne sprawy XXVI (58/60) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
11:20 Gliniarze XVI (23,24) – serial fab.-dok. Polska 2024
13:25 Dlaczego ja? 33 (17,18) – serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (803)
15:55 Milionerzy (1)
16:00 Teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (5,6) – serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń”



20:00 Świat w płomieniach (White House Down) ** – thriller USA 2013, reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx (170 min)
22:50 Pierwszy śnieg (The Snowman) ** – dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017, reż. Tomas Alfredson (150 min)
01:20 Siła rażenia (Attack Force) * – film sens. USA/Wlk. Brytania/Rum. 2006 (130 min)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VIII (20/24) – serial sens. USA 2001
07:55 Bogaty dom – biedny dom X (12) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (48,49/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
11:55 Dlaczego ja? 33 (52,53)
13:55 Trudne sprawy XVI
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (45/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (533) – reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (46/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (21,22) – serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmieście III (37) – serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (37)
23:05 Purpurowe rzeki – thriller Francja 2000

TVN **D3 II**

05:15 Recepta na stary dom IV (2) – serial dok.
05:40 Uwaga! (7731) – mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (30/60)
06:50 Kuchenne rewolucje
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (35) – mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Myślóbórz – „Domowe obiady u rudej” 31 (8) – reality show
12:35 Ukryta prawda (46,47,53/60) – serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (34/60) – serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (5/53) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (38/50)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8057) – mag.



20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto (My Spy: The Eternal City) ** – komedia sensacyjna USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista (140 min)
23:10 Transformers: Ostatni Rycerz (Transformers: The Last Knight) – film s.f. USA/Chiny/Kan. 2017, reż. Michael Bay (195 min)
02:25 Co za tydzień (1254)

METRO **D3 II**

07:35 Tajemnice miłości – serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (11,12/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (48/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (67,68)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (33) – serial obycz.
15:50 Magda M. (9)
16:55 Idź na całość (1)
18:00 Złomowisko PL VI
19:00 Kartoteka V (1,2/30) – serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V – serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (18/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (7/15)
01:20 Szpital (4/68)
02:20 Szkoła (55/72)

TV PULS **D3 II**

06:00 Policjanci z Miami III (22,23/24) – serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (11,13/13) – serial sens. Niemcy 2018
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III – serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (9)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy II (10) – serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (36,37) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Terytorium wroga (Forces spéciales) *** – dramat woj. Francja 2011, reż. Stéphane Rybojad, wyk. Diane Kruger (135 min)
22:15 Śmiertelna eskorta (Wanted Man: Mercado Para Morrer) ** – film sensacyjny USA 2024 (105 min)
00:00 6 kul (6 Bullets) *** – film sensacyjny USA 2012, reż. Ernie Barbarash (135 min)
02:15 Dzielnica strachu X

TVN7 **D3 II**

05:20 Ten moment (11/20) – serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (45,46,47/63) – serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (2,14,15) – serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (8) – serial kryminalny Polska 2005
15:00 Szpital (3,4/68) – serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (34/60) – telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (22/60) – serial fabularno-dok.

20:00 Niezapomniany (Unforgettable) *** – thriller psychologiczny USA 17, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson (135 min)
22:15 Bez kompleksów (5) – reality show
23:15 Epidemia (Outbreak) *** – film sensacyjny USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman (160 min)
01:55 After – dramat obycz. *** USA 2019, reż. Jenny Gage (125 min)

STOPKLATKA

- 08:40 Robert Makłowicz** (205) – mag. kulinarny
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (11/13) – serial kryminalny
- 10:55 Górski lekarz XIII** (7,2/7) – serial obycz. Niemcy/Austria 2020
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (12/13) – serial krym. Australia 13
- 14:00 Zajazd. Będzie się działo** (11,12) – serial fabularno-dok.
- 16:00 Katastrofy w przestworzach XI** (13,6,4/13) – serial dok. Kanada 2012
- 19:00 Aukcja w ciemno II** (25,26/24) – serial dok.
- 20:00 Kontrakt na zabijanie (The Contract)** – dramat krym. USA/ Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Alice Krige (120 min)
- 22:00 Ekstradycja** (1,2) – serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat
- 00:30 Prawo ojca** – dramat kryminalny Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż (135 min)

KINO POLSKA

- 07:35 Podróże kapitana Klipera** – serial anim.
- 07:45 Bolek i Lolek** (5,6/13)
- 08:05 Rekisio** – serial anim.
- 08:20 Diabeł** – film krótkometrażowy Polska 2022
- 08:45 Siedem życzeń** (1/7)
- 09:45 Podróż za jeden uśmiech** – film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędrzyka, wyk. Henryk Gołębiewski
- 11:40 Pan Wołodyjowski** – film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Mieczysław Pawlikowski, Hanka Bielicka
- 15:00 Ranking Naj Polskiego Kina** – serial dok. Polska 2024
- 15:45 Komedie małżeńskie** – komedia Polska 1993, reż. Roman Zaluski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
- 17:55 Czterej pancerni i pies** (6,7) – serial wojenny
- 20:00 7 uczu** – komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
- 22:30 Lokatorka** – dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Orlowski, wyk. Irena Melcer
- 00:55 Game Over** – dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand

ALE KINO+

- 08:50 The Office PL** (1,2/12) – serial komediowy
- 10:00 Vigil II** (5,6/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2023
- 12:35 Vera X** (4/4) – serial krym. Wlk. Brytania 2020
- 14:30 Pies przed sądem** (Le procès du chien) – komedia Szwajcaria/ Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (105 min)
- 16:15 Nora Roberts – Niebo** – thriller USA 2006, reż. Mike Robe, wyk. Ashley Williams (120 min)
- 18:15 Vera XI** (1/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
- 20:10 Feralna noc (The Bag Man)** – thriller USA/ Bahama 2014, reż. David Grovic, wyk. Rebecca Da Costa, Robert De Niro, John Cusack, Crispin Glover, Dominic Purcell, Sticky Fingaz (130 min)
- 22:20 Miasteczko Cut Bank** (Cut Bank) – thriller USA 2014, reż. Matt Shakman (120 min)
- 00:20 Czerwone niebo** (Roter Himmel) – komediodramat Niemcy 2023, reż. Christian Petzold (125 min)

POLSAT FILM

- 08:25 Przyjaciółki XIV** (9,10/12) – serial obycz.
- 10:25 Świat według Kiepskich** – serial kom. Polska 2005
- 14:25 Kevin sam w domu** – komedia sens. USA 1990
- 16:35 Szybcy i wściekli V** – film sens. USA/Brazylia/ Japonia 2011, reż. Justin Lin
- 19:20 Lot 93 z Newark** – film sens. Kanada/USA 2006
- 21:00 Kryzys** – thriller Kan./ Belgia/USA/Niemcy 2021
- 23:30 Tropiciele** – film przygodowy USA/Kanada 2007
- 01:45 Gliniarze XII** (2/60)

KINO TV

- 08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (6/13)
- 09:10 Panna Scarlet i komisarz III** (1/6) – serial krym.
- 10:15 Panna Marple VI** (1/3)
- 12:15 Hudson i Rex IV**
- 14:15 Poirot VII** (2/2)
- 16:40 Strażnik Teksasu II**
- 18:55 Poirot III** (8/11) – serial krym. Wlk. Brytania 1991
- 20:00 G.I. Jane** – film sens. USA/Wlk. Brytania 1997
- 22:45 Honor zabójcy** – film sens. Kanada/Wlk. Brytania/ USA 1995, reż. Russell Mulcahy
- 00:45 Nieuchwytny cel** – film sensacyjny USA 1993

TVP KULTURA

- 08:30 Jak działa jamniczek** – film animowany Polska 1971 (30 min)
- 09:00 Niewiarygodne przegody Marka Piegusa** (1,2/9) – serial młodzieżowy Polska 1966
- 10:05 W deszczowy dzień** (W Nowym Jorku (A Rainy Day in New York)) – komedia romant. USA 2019 (105 min)
- 11:50 Głos Carusa** – narodziny nagrań muzycznych – film dok.
- 13:05 Kosmos 1999** (18/24)
- 14:10 Hrabina Cosel** (1,2,3)
- 17:00 Niewiarygodne przegody Marka Piegusa**
- 18:15 Dźwięk Nowego Jorku: Luis Perdomo i Mimi Jones** (10)
- 18:55 Rawhide** (21/22) – western USA 1959
- 20:00 Basen (La piscine)** – dramat krym. Włochy/ Francja 1969, reż. Jacques Deray (135 min)
- 22:15 Piskle (Pahanhautoja)** – horror Finlandia/ Szwecja/Norwegia/ Belgia 2022, reż. Hanna Bergholm (100 min)
- 23:55 Muzyka w zabytkach**
- 00:55 Kulturalni** (29) – mag.

WARNER TV

- 09:35 Prawo Agaty IV** (5)
- 10:35 Pełniejsza chata II**
- 11:50 Teraz albo nigdy! II** (13,1)
- 13:45 Bajaj z Bel-Air VI** (15,16,17,18/24) – serial kom.
- 15:40 Pełniejsza chata II** (6,7,8,9/13) – serial kom.
- 18:05 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie** – film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
- 19:40 Rodzinne rewolucje** – komedia romant. USA 2014
- 22:00 Złoto pustyni** – dramat wojenny USA/Australia 1999
- 00:10 Zakłęci w czasie** – dramat obycz. USA 2009

PARAMOUNT

- 07:30 Czarodziejki** (1,2/22)
- 09:25 Policjnia grupa pościgowa XVII** – serial dok.
- 10:30 Pingwiny z Madagaskaru**
- 11:00 Naga broń** – komedia USA 1988, reż. David Zucker
- 13:00 Czarodziejki** (3,4/22)
- 15:00 Transformers**
- 18:05 Gang Wiewióra** – film animowany USA/Kanada/ Korea Południowa 2014
- 20:00 Wybuchiwa para** – komedia sens. USA 2010
- 22:25 Uprowadzona** – thriller USA/Francja 2008
- 00:05 Cloverfield Lane 10** – thriller USA 2016

HBO

- 08:50 Więzień labiryntu** – film s.f. Wlk. Brytania/ USA 2014 (110 min)
- 10:40 W skrócie** – komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min)
- 12:25 Milion minut** – komedia Niemcy 2024, reż. Christopher Doll, wyk. Tom Schilling (125 min)
- 14:30 Zmierch** – film fan-tasy USA/Wlk. Brytania 2008 (120 min)
- 16:30 Makbet** – dramat wojenny Wlk. Brytania/ Francja 2015 (110 min)
- 18:20 Wielka mała koza** – film anim. USA 2026, reż. Tyree Dillihay, Adam Rosette (100 min)
- 20:00 Ród somów III** (7/8) – serial przyg. USA 2026
- 21:00 Miniaturowa żona** (7/10) – serial kom.
- 21:40 Babygirl** – thriller USA/ Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman (110 min)
- 23:30 Na rauszu** – komediodramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
- 01:25 The Killer's Game** – komedia sensacyjna USA 2024 (100 min)

CINEMAX

- 09:50 Challengers** – kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
- 12:00 Wzgórza Gaby** – film krótkom. Kanada 2023
- 12:25 Piękna i bestia** – film fantasy Francja/Niemcy/Hiszp. 2014, reż. Christophe Gans
- 14:15 Hulk** – film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
- 16:35 Szczęśliwy dzień** – komediodramat Nor. 2023
- 18:25 Wrześnie dzieci** – film sens. Szwajcaria 2024
- 20:00 Gang Amazonek** – dramat krym. Francja/Belgia 2025
- 22:05 Portland Tower** (1,2,3/3)

ROMANCE TV

- 08:40 Gniazdowanie** – komedia Niemcy 2021
- 10:25 Diagnosta Betty** (3,4/29)
- 12:20 Käthe i ja: Śpiąca Królowa** (1/10) – serial obycz.
- 14:15 Dr Nice** (5/6)
- 16:10 Pokój ze stajnią: Ucieczka** – kom. Niemcy 2022
- 18:00 Górski lekarz**
- 20:00 Wiza do miłości** – komedia USA 2024
- 21:50 Bella Casa** – komedia romantyczna Niemcy 2014
- 23:45 Górski lekarz** – serial obycz. Niemcy/Austria 2020
- 01:40 Wiza do miłości** – kom. USA 2024, reż. Brian Brough

CANAL+ PREMIUM

- 09:00 Łapu-Capu** (183)
- 09:15 Naturalna dzikość serca** – film dok.
- 10:40 W kogo ja się wrodiłem** – film obycz. Polska 2001, reż. Ryszard Bugajski (60 min)
- 11:40 Zmierch** – film fan-tasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
- 13:40 Złred** – dramat obycz. Polska 2025, reż. Fadi Chakour (85 min)
- 15:05 Ekstremalne opady: niszczycielski żywioł**
- 15:55 Holiday** – komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
- 18:10 Łapu-Capu** (184)
- 18:15 Listy do Julii** – komedia romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
- 20:00 Spirala kłamstw** (3/4) – serial kryminalny
- 20:55 Dirty Dancing** – film muzyczny USA 1987, reż. Emile Ardolino (100 min)
- 22:35 Dreams** – dramat obycz. Meksyk/USA 2025, reż. Michel Franco (95 min)
- 00:10 Ex Machina** – film s.f. Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Alex Garland (105 min)

TVN FABUŁA

- 10:55 Lekarze** (11)
- 11:55 Zapukaj do moich drzwi**
- 13:55 Prawo Agaty V** (3)
- 14:55 Detektywi** – serial dok.
- 16:05 Na Wspólnej** (21,22)
- 17:10 Top 100: filmy wszech czasów** (3) – mag. filmowy
- 17:50 Step Up: Taniec zmysłów** – film muz. USA 2006
- 20:00 Assassin's Creed** – film przyg. USA/Francja/Wlk. Brytania/Hongkong/Tajwan/ Malta/Hiszpania/Kanada 2016
- 22:35 Trzy tysiące lat tęsknoty** – dramat obycz. USA/Aus. 2022, reż. George Miller

AMC

- 10:50 Supernova**, cz. 1 – film s.f. USA/RPA 2005
- 12:45 Supernova**, cz. 2 – film s.f. RPA/USA 2005
- 14:30 Karate Kid** – film familijny USA 1984, reż. John G. Avildsen, Harald Zwart
- 17:10 Błękitna laguna: Przebudzenie** – film przyg. USA 2012
- 19:00 Siedem lat w Tybecie** – film biograficzny USA/ Wielka Brytania 1998
- 22:00 Domino śmierci** – film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel
- 23:55 Resident Evil: Wtajacie w Raccoon City** – horror USA/Kanada/Niemcy 2021

AXN

08:00 Ostry dyżur II (12/22)
09:00 Castle IV (13,14/23)
11:00 MacGyver IV (11,12/13)
12:55 Dowody zbrodni II
15:00 Agenci NCIS: Hawaje II (12,13/25) - serial krym.
17:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (11,12/25)
19:10 Castle IV (15,16/23)
21:05 FBI: International IV (16/22) - serial akcji USA 2025
22:10 FBI: Most Wanted IV
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (11,12/25)
00:50 Castle IV (15/23)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe III (7) - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Sprawy pana Booka
14:10 Agenci NCIS XVII (10/20)
15:10 Panna Marple III (2/4)
17:05 Poirot: Zbrodnia na festynie XIII (3/5) - serial krym.
19:00 Agenci NCIS XVII (11/20)
19:55 Poirot V (3/8)
21:00 Robin Hood - serial przygodowy USA/Serbia 2025
22:10 Sprawy pana Booka
23:15 Poirot V (3/8)
00:25 Agenci NCIS XVII (11/20)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (1, 2) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 24
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Jestem z Polski VII (1,2/15) - serial dok. PL 2021
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:20 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.
01:20 Dorota was urządzi III (12/13) - serial dok. PL 2015

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - magazyn
10:15 Ciężarówka przez Indie
11:15 101 napraw (6, 7)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (7, 8)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5036)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6)
19:45 Uwaga! Oszust: Ściana z ogłoszenia (1/16)
20:15 Naprawy nie do naprawy
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5036)

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (3/6)
09:40 My Life is Murder V (4)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a V (7/8) - serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (7,8/10)
15:00 Ojciec Brown IX (5/10)
16:00 Lewis VII (3/6)
17:00 My Life is Murder (1/10)
18:00 Morderstwa w Mid-somer XXV (3/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 My Life is Murder V
22:00 Afera podsłuchowa
00:10 Harry Wild IV (7/7)

FX

08:00 Kości XII (1/12)
09:00 SkyMed (5/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (24,1/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (2,3/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (5,6/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (2,3/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (4,5/23)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X III (14/24)
23:50 Punisher - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

HGTV

08:05 Moje miasto, mój dom
10:00 Widok, na który cię stać (5, 6) - reality show USA 2025
11:00 Usterka XI (11,12)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (1, 2, 3, 4) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę IV (4,1/4) - serial dok.
16:25 Polowanie na ogród - serial dok. Polska 2018
18:05 Będzie pięknie (4/8)
19:00 Weekendowa metamorfoza (8) - reality show
20:00 Zgłoś remont (8)
20:55 Dorota was urządzi
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (4) - mag. kulinarny
10:00 Winnie Australii i Gary Barlow (1) - serial dok.
11:00 Mistrzowie szycia (7, 8)
13:10 Mistrzowie ceramiki (5)
14:15 Wielkie nowo-zelandzkie wypieki (10) - show Nowa Zelandia 2022
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (21)
18:50 Mistrzowie szycia (5)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy Wlk. Brytanii 2024
21:10 Najlepsze hotele Indii
22:15 House of Kardashian

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (1/24)
08:55 Przyjaciele II (1,2,3,4,5,6/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywku XI - serial komediowy
14:30 Dwóch i pół IX (2,3,4,5/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II
19:30 Duchy (10,12/18)
20:30 Teoria wielkiego podrywku XI (17,18,19/24)
22:00 The Office PL IV (4,5/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park IV (12,13/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (2/13)
09:05 Rodzinka.pl V (17/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X (2)
11:55 Komisarz Alex IV (3/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (8,9,10) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (4/13)
16:25 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:35 Ranczo X (4/13)
19:30 Ojciec Mateusz 31 (11,9) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo X - serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 31 (12)
00:20 Prokurator (1/10) - serial krym. Polska 2015

CANAL+ KUCHNIA

12:40 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (2,3/7)
13:50 Podróż przez smaki Chin
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (8)
16:35 Jamie Oliver (17, 18)
17:35 Po prostu Jamie (1)
18:30 Maximum Foodie V (9)
19:00 m jak mięso (1, 2)
19:50 Zgrillowani (1)
20:15 Jamie Oliver (20, 21)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Nie bój ryby! (8)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (22)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty XXII (6)
13:05 Cuda z drewna (2/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (9) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:50 Meblokreacje (5, 6)
16:50 Gardeners' World (25)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:05 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (10) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
00:10 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

14:45 Zdraycy/Patrioci (1)
15:50 Niezwykłe podróże kolejki XI (5) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII (14,1/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (11/7)
18:15 Polska z góry X (5)
18:40 Premiera: Polska z góry X - serial dok.
19:10 Mam zamek II (7)
19:45 Byblos. Wielki port Fenicjan - film dok. Francja 24
20:50 Zapomniane królowe epoki żelaza - film dok.
22:00 Triady. Chińska mafia podbija świat (1/3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (3/8)
11:00 Przetrwaj nad Jukonem
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II (1/7)
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Celnicy na straży Niemiec (5) - real tv
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (7/18) - serial dok.
20:00 Ultimate Shark Dive
21:00 Nic do ukręcia II (3)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (12/14) - serial dok.

TVP HISTORIA

09:40 Człowiek, który rozpoczął powstanie - film dok.
10:35 W sercu Ameryki (1)
11:25 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
12:25 Pomiędzy - 1944-1945
13:50 Królowie (71)
14:25 Cztery pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
18:05 Tajemnica Enigmy (7)
19:00 Tajemnice początków Polski (5/8) - serial dok.
20:00 Oficerowie (9/14)
21:00 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa
22:00 Putin i Zachód: kolejny rozdział (2/3) - serial dok.

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11)
11:15 Starożytni kosmici XVI
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (15/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (14)
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów
18:10 Największe tajemnice świata VI (10/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
22:00 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Mekong (3/6)
12:00 Maszyny wagi ciężkiej IV
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (3/10) - serial dok.
16:00 Pompeje (1/3)
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II (5/10)
22:00 Ostatni lot - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (1) - serial dok.
15:00 Poszukiwacze historii XX (3,4) - serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (9/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (1/13)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie IV (50)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

08:55 Wielkie koty 24/7 (3/6)
10:00 Życie na pustkowiu VII
11:00 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V (5/10) - serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (2/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:20 Wietnamskie przygody Billa Bailey'a (2/6) - serial dok.
17:30 Wielkie koty 24/7 II (2/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
19:45 Największe zagadki nauki
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Wietnamskie przygody Billa Bailey'a (2/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:10 Przywódca III Rzeszy (4/4) - serial dokumentalny
12:20 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (1,2,3/3)
15:20 Sekretne życie rzymskich cesarzy - film dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
17:45 Największe postaci zimnej wojny - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (1) - serial dok.
20:00 Ramzes: władca Egiptu
21:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Maria Stuart: listy pisane nożem - film dok.

Od A do Z

ALITA: BATTLE ANGEL ★★★★★

film sens., USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar, Christoph Waltz, Jennifer Connelly

19:55 | **polsat**

Robert Rodriguez przejmując pomysł Jamesa Camerona, by z rozmachem sfilmować kultową japońską mangę: poddany naprawie bojowy cyborg o wyglądzie kobiety wyrusza na poszukiwanie utraconej tożsamości.

ANNABELLE WRACA DO DOMU ★★

horror, USA 2019, reż. Gary Dauberman, wyk. Madison Iseman, Vera Farmiga, McKenna Grace

22:15 | **tvn 7**

Wyprzedaż w sklepiku z horrorami: para demonologów z „Obecności” ponownie zmagają się z duchem kobiety opętanej przez szatana, ukrywającym się w zabytkowej lalce. Te same strachy, te same chwytły.

BATMAN ★★★★★

film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano

20:50 | **tvn**

Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydlivy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przepiękność w Gotham.

BEZ SMYCZY ★★

komedie romantyczna, USA 2011, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly, wyk. Jason Sudeikis, Owen Wilson, Jenna Fischer

22:10 | **warner tv**

Bracia Farrelly z gorzką ironią o współczesnych Amerykanach: czy dwaj słomiani wdowcy potrafią skorzystać z paru dni wolności użyczonych im przez żony? Z Owenem Wilsonem pod ręką.

C'MON C'MON ★★★★★

dramat obycz., USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix, Gaby Hoffmann, Woody Norman

21:25 | **tvk kultura**

Joaquin Phoenix jako dziennikarz radiowy pracujący z dziećmi wobec nieoczekiwanej sytuacji, kiedy musi się zająć małym siostrzeńcem przez 24 godziny na dobę, co okazuje się wzbogacającym doświadczeniem.

W trójkącie



FOT. MATERIAŁY PRASOWE

KOMEDIA, SZWECJA/NIEMCY/FRANCJA/WLK. BRYTANIA 2022,
REŻ. RUBEN ÖSTLUND, WYK. HARRIS DICKINSON, CHARLBI DEAN KRIEK, DOLLY DE LEON

CHARLIE ★★★★★

melodramat, USA 2012, reż. Stephen Chbosky, wyk. Logan Lerman, Emma Watson, Ezra Miller

22:10 | **cinemax**

Problemy wieku dojrzewania oczami Stephena Chbosky'ego, który sfilmował własną powieść: nastolatek z przedmieść Pittsburga przekracza kręgi szkolnego wtajemniczenia. Plus Emma Watson po raz pierwszy nie jako Hermiona.

CI, KTÓRZY ŻYCZĄ MI ŚMIERCI ★★

film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal

20:00 | **tvn 7**

Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lesie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

G20 ★★

film sens., USA 2025, reż. Patricia Riggan, wyk. Viola Davis, Anthony Anderson, Ramon Rodriguez

21:50 | **hbo**

Hotel w Kapsztadzie, gdzie odbywa się szczyt G20, zostaje przejęty przez terrorystów, powiązanych z rynkiem kryptowalut, ale dzięki wojskowemu doświadczeniu pani prezydent USA udaje się ich powstrzymać.

HEROSI WOJNY ★★

film sens., USA 2024, reż. John Swab, wyk. Eden Brolin, Andy Garcia, Melissa Leo

23:15 | **canal+ premium**

Weteran sił specjalnych wraca na pole walki, by wraz ze swoją ekipą wyruszyć na poszukiwanie uprowadzonej siostrzenicy - dziennikarki, która wpadła na trop tajnej misji skorumpowanych polityków.

PLAN**UCIECZKI ★★**

film sens., USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel

23:00 | **ale kino+ hd**

Specjalista od zabezpieczeń więziennych trafia za kraty w placówce, której system ochrony sam zaprojektował. Aby uciec i oczyścić się z fałszywych zarzutów, potrzebuje współnika: Stallone i Schwarzenegger.

POCALUNEK**ŚMIERCI ★★**

dramat krym., USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso, Samuel L. Jackson, Nicolas Cage

22:30 | **stopklatka**

Sam wobec zła: w wyniku przechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępca psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

20:10 | ale kino+ hd

★★★★★

Złota Palma z Cannes: gdy rejs bogaczy i celebrytów kończy się katastrofą u wybrzeży rzekomo bezludnej wyspy, ludzie, którym przyszło przejąć rząd dusz, nie są zainteresowani ratowaniem pozostałych.

POZIOM**MISTRZA ★★**

film sens., USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan, wyk. Frank Grillo, Mel Gibson, Naomi Watts

20:00 | **tv puls**

„Dzień świstaka” w wersji sensacyjnej przygody: uwięziony w pętli czasu w dniu swego zabójstwa, agent specjalny tak steruje swoim zachowaniem, by rozwiązać zagadkę swej śmierci i uporządkować swoje życie.

SŁODKO-GORZKI ★★

dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohn, Rafał Olbrychski, Anita Werner

20:00 | **kino polska**

Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

ZAGINIONY**W AKCJI II ★★**

film sens., USA 1985, reż. Lance Hool, wyk. Chuck Norris, Soon-Tek Oh, Cosie Costa

21:35 | **tvk 1**

Chuck Norris jako amerykański oficer, który uwalnia się z wietnamskiej niewoli. Dla wytrzymałych fanów Chucka i jego kolegi Rambo.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Kościół bliska (729)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Chłopi (1/13)
09:15 Ranczo VIII (8/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (3)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (10)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (758)
12:55 Włochy – ostatnie dzieki zakątki (1/6) – serial dok.
14:00 Splatane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5737)
18:05 Reporterzy (583)
18:25 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 07 zgłoś się (4) – serial krym. Polska 1978, wyk. Bronisław Cieślak, Zdzisław Kozień
21:35 Zaginiony w akcji II (Missing in Action 2: The Beginning) – film sens. USA 1985, reż. Lance Hool (100 min)
23:15 Tour de Pologne – kroniki
23:25 Dzieci w niewoli lajków – film dok.
00:35 Fighter (The Fighter) – film biograficzny USA 2010 (125 min)

MEZEO

08:25 Intermezzo
09:15 Richard Wagner: Die Walküre – opera Szwajc. 2024
13:30 Filharmonicy Berliński, Gustavo Dudamel: Waldbühne 2025 – muzyka klasyczna
15:05 Nielsen: Symfonia nr 4 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – muzyka klasyczna
16:25 Intermezzo
16:55 Les Violons du Roy pod batutą Jonathana Cohena: Haendel, Pergolesi, Vivaldi
18:20 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
20:30 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie – balet Włochy 2017
21:50 Prix de Lausanne: Gala 2026 – balet Szwajcaria 2026
23:40 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia – opera B 2026

TVP2 **D3**

05:35 M jak miłość
06:25 Wnuczka Anisy. Śladami starowień – reportaż
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7635) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7635) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III (8,9/26) – serial kom. Polska 2012
12:35 Koło fortuny (2060)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1030)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2061)
16:35 Familiada (3095)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1031)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026



20:05 Omnibus – szybcy i mądzy (32) – teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (336) – teleturniej
21:50 Na sygnale – serial obycz. Polska 2026
22:55 Ku'damm 59 II (3/6) – serial obycz. wyk. Claudia Michelsen, Sonja Gerhardt
23:50 Pitbull (12/12) – serial sens. PL 2007, wyk. Marcin Dorociński
00:50 Karol, władca Hiszpanii (16/17)

PULS 2

08:30 Wielkie przygody małego rekina II (3) – serial anim.
08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (45,46/78)
10:00 Język i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (31/52)
12:00 Psi patrol (13/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (7/26)
15:00 Miraculous II (22,23/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (1)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści (1)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (25) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Bez wyjścia – thriller USA 2022, reż. Damien Power

POLSAT **D3**

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2047)
09:15 Malanowski i Partnerzy VII – serial fabularno-dok.
10:20 Trudne sprawy XXVI (59/60) – serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (25,26) – serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
13:25 Dlaczego ja? 33 (19,20) – serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (804)
15:55 Milionerzy (2) – teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (7) – serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń” (804)
19:30 Sport – Polska 2026



19:55 Alita: Battle Angel – film sens. USA/jap./Kan. 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar, Christoph Waltz (165 min)
22:40 Dziedzictwo Bourne'a (The Bourne Legacy) – film sens. USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner (160 min)
01:20 Split – horror USA/Japonia 2016, reż. M. Night Shyamalan, wyk. James McAvoy (160 min)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VIII (22/24) – serial sens. USA 2001
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (1) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (29,30) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (54,55)
13:55 Trudne sprawy XVI (19,20) – serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (54) – reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (23,24) – serial krym. Polska 2026
21:00 Sprawiedliwi. Trójiasto III (38) – serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (38)
23:05 Klucz do wieczności – thriller USA 2015
01:30 Love Island IV

TVN **D3**

05:15 Nauka jazdy (3)
05:40 Uwaga! (8057) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (31/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Szczecin – „Cafe Elegancko” XXV (2) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (18)
11:25 Kuchenne rewolucje: Bartoszyce – Gościnna/Piwem Podlane XXIV (1)
12:35 Ukryta prawda
15:45 Detektywi III (35/60) – serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (6/53) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (39/50) – serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8058) – mag.



20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 Batman (The Batman) – film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano, Jeffrey Wright, Colin Farrell (215 min)
00:25 Kuba Wojewódzki (7)
01:45 Kod dostępu (Swordfish) – film sens. USA 2001, reż. Dominic Sena, wyk. John Travolta, Hugh Jackman, Halle Berry (120 min)

METRO **D3**

07:35 Tajemnice miłości – serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (13,14/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (49/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (69/70)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (34) – serial obycz.
15:50 Magda M. (10)
16:55 Idź na całość (2)
18:00 Złomowisko PL VI – serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (3,4/30) – serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V – serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (19/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (4/15)
01:20 Szpital (5/68)

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami III (23,24/24) – serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (13,12/13)
10:00 Maria z przedmieścia – telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem – telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy II (10)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy II (11) – serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (37,38) – serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Poziom mistrza (Boss Level) – film sensacyjny USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan, wyk. Frank Grillo (120 min)
22:00 Angielska robota (The Bank Job) – film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Australia 2008, reż. Roger Donaldson (135 min)
00:15 Babylon A.D. – film s.f. Wlk. Bryt./Francja/USA 08, reż. Mathieu Kassovitz (130 min)

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment (12/20) – serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (48,49,50/63) – serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (3,16/17) – serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (9) – serial kryminalny Polska 2005
15:00 Szpital (5,6/68) – serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (35/60) – telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (23/60) – serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czeakańska
20:00 Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead) – film sens. USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan (135 min)
22:15 Annabelle wraca do domu (Annabelle Comes Home) – horror USA 2019, reż. Gary Dauberman (135 min)
00:30 300 – dramat historyczny USA/Kanada/Bulgaria 2006, reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler (145 min)

STOPKLATKA

- 08:45 Robert Makłowicz** (12/9) – mag. kulinarny
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (12/13) – serial krym. Aus. 2013
- 10:55 Górski lekarz XIV** (2/8) – serial obyczajowy
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (13/13) – serial kryminalny
- 14:00 Zajazd. Będzie się działo** (12,13) – serial fabularno-dok.
- 16:00 Katastrofy w przestworzach XII** (1,3,5/13) – serial dok. Kanada 2012
- 19:00 Aukcja w ciemno II** (26,1/24) – serial dok. USA 2013
- 20:00 Efekt motyla (The Butterfly Effect)** – thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Ashton Kutcher (150 min)
- 22:30 Pocałunek śmierci (Kiss of Death)** – dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
- 00:35 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee)** – film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes (120 min)

KINO POLSKA

- 07:35 Podróż kapitana Klipera** – serial anim.
- 07:45 Bolek i Lolek** (7,8/13)
- 08:10 Rekisio II** – serial anim.
- 08:30 Książę** – film krótkometrażowy Polska 2021
- 08:45 Siedem życzeń:** Spojrzenie faraona (2/7) – serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz
- 09:50 Skradziona kolekcja** – komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
- 11:40 Ranking Naj Polskiego Kina** – serial dok. Polska 2024
- 12:30 Papierowe małżeństwo** – komedia romant. Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Gary Kemp
- 14:25 Ziemia obiecana** – dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
- 17:55 Cztery pancerni i pies** (7,8) – serial wojenny
- 20:00 Słodko-gorzki** – dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski
- 21:55 Konsul** – komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
- 00:00 Mój dług** – dramat krym. Polska 2021, reż. Denis Delić, Bogusław Job, wyk. Bartosz Sak

ALE KINO+

- 08:50 The Office PL** (3,4/12) – serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak
- 10:00 Grantchester X** (1,2/8)
- 12:05 Vera XI** (1/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
- 14:00 Sny o miłości (Drømmer)** – komediodramat Norwegia 2024, reż. Dag Johan Haugerud, wyk. Ella Øverbye, Selome Emnetu (135 min)
- 16:15 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue)** – western USA/Włochy/Hiszpania 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti, wyk. Charles Bronson (120 min)
- 18:15 Vera XI** (2/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
- 20:10 W trójkącie (Triangle of Sadness)** – komedia Szwecja/Niemcy/F/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson (170 min)
- 23:00 Plan ucieczki (Escape Plan)** – film sens. USA 2013, reż. Mikael Häfström (140 min)
- 01:20 Sharon Stone. Instykt przetrwania** – film dok. Francja/USA/Hiszpania 2024

POLSAT FILM

- 08:30 Przyjaciółki XIV**
- 10:25 Świat według Kiepskich**
- 13:15 Kung Fu Panda** – film animowany USA 2008
- 15:00 Hobbit: niezwykła podróż** – film fantasy USA/Nowa Zel. 2012, reż. Peter Jackson
- 18:45 Policja zastępcza** – komedia sens. USA 2010
- 21:00 Wojna żeńsko-męska** – komedia Polska 2011, reż. Łukasz Palkowski
- 23:30** Tylko nie ty – komedia romant. USA/Australia 2023
- 01:40 Fala zbrodni VII** – serial sensacyjny Polska 2007

KINO TV

- 09:15 Panna Scarlet i komisarz III** (2/6) – serial krym.
- 10:20 Panna Marple VI** (2/3)
- 12:15 Hudson i Rex IV**
- 14:15 Poirot: Zło czai się pod stołcem** – serial krym.
- 16:40 Strażnik Teksasu II**
- 18:55 Poirot: Kradzież królewskiego rubinu III** (9/11) – serial krym. Wlk. Brytania 1991
- 20:00 3:10 do Yumy** – western USA 2007, reż. James Mangold
- 22:35 Ucieczka gangstera** – film sens. USA/Japonia 1994
- 00:55 Nim diabeł dowie się, że nie żyjesz** – dramat krym. USA 2007, reż. Sidney Lumet

TVP KULTURA

- 08:30 Sztuka jako koniec-ność. 4. Biennale Matter of Art, Praga 2026** – reportaż
- 09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa**
- 10:15 Frankie i Johnny (Frankie and Johnny)** – musical USA 1966, reż. F. de Cordova (95 min)
- 11:50 Pan Olbrychski**
- 12:55 Dzikie Zachód (Calamity Jane)** – film animowany Francja/Dania 2020 (95 min)
- 14:30 Kosmos 1999** (19/24)
- 15:35 Dzień czwarty** – film wojenny Polska 1984 (90 min)
- 17:05 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa**
- 18:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki**
- 18:55 Rawhide** (22)
- 20:00 Kobra – Osiem kobiet** – spektakl teatralny Polska 1970
- 21:25 C'mon C'mon** – dramat obycz. USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix (120 min)
- 23:25 Kod Hanekego**
- 00:35 Basen (La piscine)** – dramat krym. Włochy/Francja 1969 (135 min)

WARNER TV

- 07:30 Teraz albo nigdy! II** (13)
- 08:30 Bajer z Bel-Air VI**
- 09:30 Prawo Agaty IV** (6)
- 10:30 Pełniejsza chata II**
- 11:35 Teraz albo nigdy! III** (1,2)
- 13:35 Bajer z Bel-Air VI**
- 15:35 Pełniejsza chata II** (8,9,10,11/13) – serial kom.
- 17:55 Willy Wonka i fabryka czekolady** – film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
- 20:00 Zabójcza broń** – komedia sensacyjna USA 1987
- 22:10 Bez smyczy** – komedia romantyczna USA 2011, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly

PARAMOUNT

- 07:30 Czarodziejki** (3,4/22)
- 09:25 Policyjna grupa pościgowa XVII** (15) – serial dok.
- 10:30 Pingwiny z Madagaskaru II** (18/39) – serial anim.
- 11:00 Nağa broń 2** 1/2 – komedia USA 1991
- 13:00 Czarodziejki** (5,6/22) – serial fantasy USA 1998
- 15:00 Transformers: Zemsta Upadłych** – film s.f. USA 2009
- 18:05 Gang wiewióra 2** – film animowany Kanada 2017
- 20:00 Mission: Impossible** – film sens. USA 1996
- 22:25 Kick bokser** – film sens. USA 1989, reż. Mark Disalle

HBO

- 09:25 Hobbit: niezwykła podróż** – film fantasy USA/Nowa Zel. 2012, reż. Peter Jackson (165 min)
- 12:10 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem** (18)
- 12:55 Księga życia** – film anim. USA/Meksyk/Kanada 2014, reż. Jorge R. Gutiérrez (95 min)
- 14:30 Eddie zwany Orlem** – film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min)
- 16:15 Blizę** – melodramat USA/Wlk. Bryt. 2004, reż. Mike Nichols (105 min)
- 18:00 Alita: Battle Angel** – film sens. USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez (120 min)
- 20:00 The Pitt II** (3/15) – serial obycz. USA 2026
- 20:45 Ta inna siostra Bennet** (7/10) – serial obycz.
- 21:15 Życie, Larry i pogoń za nieszczęściem** (6)
- 21:50 Głan** – film sensacyjny USA 2025 (105 min)
- 23:35 Mroczny fajter** – film sens. USA 2023 (115 min)
- 01:30 W dzikim galopie** – dramat obycz. USA 2024 (120 min)

CINEMAX

- 11:30 Gang Amazonek** – dramat krym. Francja/Belgia 2025
- 13:40 Marzyciel** – dramat obycz. Francja/Belgia 2023
- 15:15 Twarzą w twarz** – thriller Hiszpania/Belgia 2025
- 16:50 Jak być normalną** – dramat obycz. Austria 2025
- 18:30 Fremont** – dramat obyczajowy USA 2023
- 20:00 Challengers** – komedia USA 2024
- 22:10 Charlie** – melodramat USA 12, reż. Stephen Chbosky
- 23:50 Krokodyl i ty** – thriller Indonezja/F/Singapur/Niemcy 24

ROMANCE TV

- 08:35 Górski lekarz**
- 10:25 Przyjaźń to coś więcej** (1) – serial obycz. Niemcy 2022
- 14:15 Bella Familia** – komedia romantyczna Niemcy 2013
- 16:05 Szkoła jazdy** – komedia romantyczna Niemcy 2012, reż. Thomas Nennstiel
- 18:00 Górski lekarz** (1,1/7)
- 20:00 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie** – romans Austria/Niemcy 2004
- 21:50 Käthe i ja: W cieniu ojca** (5/10) – serial obyczajowy
- 23:45 Górski lekarz** (1,1/7) – serial obycz. Niemcy/Austria 2020, wyk. Hans Sigl

CANAL+ PREMIUM

- 08:40 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne** – film dok.
- 10:00 Lapu-Capu** (184)
- 10:05 Ida** – dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013, reż. Paweł Pawlikowski (80 min)
- 11:25 Saga »Zmierzch«** – Księżyc w nowiu – melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
- 13:35 Chopin, Chopin!** – dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
- 15:45 Czy AI zabija internet?**
- 16:40 Kawałek po kawałku** – film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (100 min)
- 18:20 Lapu-Capu** (185)
- 18:25 Thelma** – komedia USA/Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
- 20:00 Cudowne życie** – komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
- 21:40 Co ukrzyżował Elon Musk?**
- 23:15 Herosi wojny** – film sens. USA 2024, reż. John Swab (105 min)
- 01:00 Rytuał** – horror USA/Indie 2025, reż. David Midell (95 min)

TVN FABUŁA

- 07:45 Detektywi** – serial dok.
- 09:50 Prawo Agaty V** (5)
- 10:55 Lekarze** (12)
- 11:55 Zapukaj do moich drzwi**
- 13:55 Prawo Agaty V** (4)
- 14:55 Detektywi** – serial dok.
- 16:05 Na Wspólnej** (23,24)
- 17:10 Motywy filmowe** (3)
- 17:30 Kochaj i tańcz** – komedia romantyczna Polska 2008
- 20:00 Szukając sprawiedliwości** – film sens. USA 1991
- 22:10 Bękarty** – komedia USA 2017, reż. Lawrence Sher
- 00:25 Blade** – wieczny łowca – horror USA 1998

AMC

- 09:15 Jakoś leci** – komedia romantyczna USA 1997
- 11:30 Powiedz „tak”** – komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman
- 13:40 Koniec świata** (1,2/2) – miniserial USA/Kanada/Niemcy 2005
- 17:20 Jeniec: Jak daleko nogi poniosą** – dramat wojenny Niemcy 2001
- 20:00 Sekretne okno** – thriller USA 2004, reż. David Koepp
- 22:00 Zabójcza głębia** – thriller USA/RPA 2003
- 23:55 W odwiec za śmierć** – thriller USA 2010

AXN

08:05 Ostry dyżur II (14/22)
- serial obycz. USA 1996
09:10 Castle IV (15,16/23)
11:10 MacGyver IV (13,1/13)
13:10 Dowody zbrodni II
(18,19/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje II
(14,15/25) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas V (13,14/25)
19:10 Castle IV (17,18/23)
21:05 Rekrut V (2/22)
22:05 Rekrut: Feds (2/22)
23:00 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas V (13,14/25)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia
duże i małe IV - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:10 Agenci NCIS XVII (11/20)
15:10 Panna Marple III (3/4)
17:00 Poirot XIII (4/5) - serial
krym. Wlk. Brytania 2013
19:00 Agenci NCIS XVII (12/20)
- serial krym. USA 2020
19:55 Poirot V (4/8)
21:00 Hiszpańska księżniczka
(5/8) - serial historyczny
22:10 Domina (5/8) - serial
obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2021

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (3, 4)
- reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (12,
11) - reality show Polska 2024
15:35 I nie opuszczę Cię aż
do ślubu (4, 5) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (1)
- program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje
(10, 3, 8) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII
(3,4/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego
wejścia: Australia IX
00:40 Mroczne sekrety mał-
żeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia (4/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup
i zrób (3) - mag. motoryzacyjny
10:15 Ciężarówką przez Indie
11:15 101 napraw (8, 9)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Moto kombait (9) - mag.
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5037)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Moto kombait (9) - mag.
19:45 Duda kontra Szafrński
20:30 Prawko na świecie.
Jazda bez zasad (7) - mag.
21:15 Z drugiej ręki (6)
22:00 Raport Turbo (5037)

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (4/6)
09:40 Ojciec Brown II (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV
(6/8) - serial kryminalny
11:45 Zagadki doktora
Blake'a V (8/8) - serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (9,10/10)
15:00 Ojciec Brown IX (6/10)
16:00 Lewis VII (4/6)
17:00 My Life is Murder (2/10)
18:00 Morderstwa
w Midlands XXV (4/4)
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Afera podsłuchowa

FX

08:00 Kości XII (3/12)
09:00 SkyMed (6/9)
10:00 CSI: Kryminalne
zagadki Miami III (2,3/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki
Nowego Jorku VI (4,5/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (7,8/24)
15:35 CSI: Kryminalne
zagadki Miami III (4,5/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki
Nowego Jorku VI (6,7/23)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X III (15/24)
23:50 Adrenalina II. Pod napię-
ciem - film sens. USA 2009

HGTV

09:00 Remontujemy
dom na plaży X - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów
11:05 Usterka XI (13,14)
12:35 Podwórkowa reaktywa-
cja (5, 6, 7, 8) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę
15:30 Pogromcy chaosu (1)
16:30 Polowanie na ogród
18:10 Weekendowa meta-
morfоза (1) - reality show
19:05 Zgłoś remont (8)
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota we władzy
22:30 House Hunters (12, 1,
2, 3) - reality show Polska 20

BBC LIFESTYLE

08:00 Mistrzowie szycia (5)
09:10 Winnice Australii i Gary
Barlow (3) - serial dok.
11:05 Mistrzowie szycia (9, 10)
13:15 Mistrzowie ceramiki (6)
14:25 Wielkie brytyjskie wy-
pieki (1) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu
(17, 18, 19, 20) - mag. kulinarny
17:50 Wymarzone domy (22)
18:45 Mistrzowie szycia (6)
19:50 Wielkie brytyjskie
wypieki (2) - pr. rozrywkowy
21:10 Majorka: śródziemno-
morskie smaki (3, 4) - mag.
22:00 Tajlandia: mroczne obli-
cze raju - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (5/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego
podrywu XI - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IX
(6,7,8,9/24) - serial kom. USA
16:30 Przyjaciele II (13,14,15,
16,17,18/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego
podrywu XI (23,24,1,2,3,4/24)
- serial komedii wyg. USA 2018,
wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL IV (6,7/12)
- serial kom. Polska 2024
23:05 Comedy Club (6, 7)

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (3/13)
09:10 Rodzinka.pl V (18/26)
09:45 Klan - telefonowa
10:15 Ranczo X (4)
11:55 Komisarz Alex IV (4/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31
(9,10,11) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (5)
16:30 Na sygnale
17:40 Ranczo X
19:35 Ojciec Mateusz 31
(12,10) - serial krym.
21:30 Ranczo X - serial kom.
Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 31 (13)
00:20 Prokurator (2/10)
01:20 Dom pod Dwoma Orłami

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki
Chin II (7) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10
minut z Julią Oleś (1)
16:10 Kulinarne szlaki:
Południowa Afryka (9)
16:40 Jamie Oliver (1/4)
17:35 Po prostu Jamie (2)
18:30 Maximum Foodie V (10)
18:55 m jak mięso (3, 4)
19:50 Zgrillowani (2)
20:15 Mistrzowie przekąsek
w akcji - Nowa Zelandia (3)
21:10 Świat szefów kuchni II
00:25 Co je Borowicz na Śląsku?

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (23)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (3/12)
14:05 Wakacyjne domy
na wynajem (10) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy
wioskę - serial dok.
15:55 Kupione i co dalej? (7, 8)
16:50 Gardeners' World (26)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na
wynajem (11) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
22:55 W mieście czy na wsi

PLANETE+

12:35 360° - świat bez gra-
nic XXV - serial dokumentalny
13:40 Ocalić raj II (1)
14:45 Zdraycy/Patrioci (2/5)
15:50 Niezwykłe podróże
koleją XI - serial dok.
16:55 Świat z góry (1,2/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:35 Wielki smog londyński
19:40 Udowodnić teorię
względności - film dok.
20:50 T-Rex. Historia ewolucji
- film dok. Japonia/USA 2016
22:00 Triady. Chińska mafia
podbija świat (2/3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (1/8)
11:00 Przetwierać nad
Jukonem VI (4/9) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instykt przetrwa-
nia: Brazylia II - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIV (14/16)
17:00 Przemysłnicy: na lotni-
sku (5) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instykt przetrwa-
nia VII (1/17) - serial dok.
20:00 Alien Sharks America
21:00 Rolnicy w akcji (5)
22:00 W oku cyklonu III

TVP HISTORIA

11:55 Wędrówki szlakami gra-
nicznymi (1) - serial dok.
12:50 Putin i Zachód (2/3)
13:40 Królowie (72)
14:15 Cztery pancerni i pies
15:30 Sensacje XX wieku
17:55 Tajemnica Enigmy (8)
19:00 Nie będąc - jestem.
Krzysztof Kamil Baczyński
20:00 Oficerowie (10/14)
- serial krym. Polska 2006
20:50 Starożytny Egipt
- kroniki imperium (5/8)
21:55 Nieznana wojna na
Północy (5/6) - serial dok.
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Starożytni kosmici XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione
tajemnice świata IV (4/11)
14:50 Największe tajemnice
świata V (3/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Tajne kryjówki
dyktatorów (5/6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice
świata VII (4) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Tom Hanks: II wojna
światowa (3,4/20) - serial dok.
23:00 II wojna światowa
w kolorze (7/10) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła prze-
trwania: Mekong (4/6)
12:00 Katastrofa w przestwo-
rach XII (10,1,2,4/11)
16:00 Pompeje: podróż w cza-
sie z Tomem Hiddlestonem
17:00 Premiera: Sekrety
starożytnej medycyny (2)
18:00 Wielkie konstrukcje III
Rzeszy: wojna z Ameryką (6, 2)
20:00 Katastrofa w przestwo-
rach XXIV (1/10) - serial dok.
21:00 Starożytne konstrukcje
(2) - serial dok. Kanada 2025
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny
światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Łowcy nazistów (10/13)
15:00 Truckersi przez
Australię VIII (2/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
(2,3/12) - serial dok. USA 2017
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Największe bitwy
drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

09:55 Życie na pustkowiu VII
11:00 Wędrówki z dinozaurami
12:00 Malownicze trasy
kolejowe V - serial dok.
13:00 Wielkie koty 24/7 II (3/6)
14:15 W okowach mrozu V
16:20 Pociągami przez
Imperium Rzymskie (1)
17:30 Wielkie koty 24/7 II (3/6)
18:45 Malownicze trasy
kolejowe V - serial dok.
19:45 Sekretne życie ogrodu
20:55 W okowach mrozu V
(7/10) - serial dok. USA 2018
22:55 Sekrety długo-
wieczności (3/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 Tajne bazy nazistów
11:55 Maria Stuart: listy pisa-
ne sztyfem - film dok.
13:00 Kleopatra: tajemnica
władczyni - serial dok.
15:20 Czarni faraonowie
16:35 II wojna światowa: cena
imperium (7/13) - serial dok.
17:40 Największe postaci
zimnej wojny II - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu
królów (2) - serial dok.
19:55 Wojny faraonów (1/4)
21:05 Najgroźniejsi ludzie
Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Anna Boleyn i Elżbieta I:
królowe-więźniarki - film dok.

Od A do Z

BEOWULF – DROGA**DO SPRAWIEDLIWOŚCI ★★★**

film fantasy, Kanada/Islandia/
Wlk. Brytania/USA/Australia
2005, reż. Sturla Gunnarsson,
wyk. Gerard Butler, Stellan
Skarsgård, Sarah Polley

22:20 | tv puls

Sięgając do korzeni literatury angielskiej, choć w stylu skandynawskiej sagi: opowieść o dzielnym rycerzu, poddanym króla Duńczyków, który w imieniu władcy staje do pojedynku z groźnym trollem. Imponujące.

BOGOWIE EGIPTU ★★

film fantasy, USA/Australia/
Chiny/Hongkong 2016,
reż. Alex Proyas, David Midell,
wyk. Brenton Thwaites, Nikolaj
Coster-Waldau, Gerard Butler

20:00 | tv puls

To co zwykle w kostiumie starożytnego Egiptu: bezlitosny bóg Seth przejmując władzę nad Egiptem, wprowadzając powszechny chaos, a młody złodziej prosi boga Horusa o pomoc w starciu z siłami Zła.

C'MON C'MON ★★★★★

dramat obycz., USA 2021,
reż. Mike Mills, wyk. Joaquin
Phoenix, Gaby Hoffmann,
Woody Norman

23:45 | tvp kultura

Joaquin Phoenix jako dziennikarz radiowy pracujący z dziećmi wobec nieoczekiwanej sytuacji, kiedy musi się zająć małym siostrzeńcem przez 24 godziny na dobę, co okazuje się wzbogacającym doświadczeniem.

DOBRE ZABIJANIE ★★★

dramat krym., USA 2014,
reż. Andrew Niccol, wyk. Ethan
Hawke, Bruce Greenwood,
Zoë Kravitz

20:00 | stopklatka

Doświadczony pilot zostaje przekwalifikowany na operatora dronów atakujących cele w Afganistanie. Kiedy ilość misji wzrasta, pada pytanie o celowość działań.

DUŻE DZIECI ★★

komedie, USA 2010, reż. Dennis
Dugan, wyk. Adam Sandler,
Kevin James, Chris Rock

19:55 | polsat

Trzydzieści lat po sukcesie w szkolnej lidze dawni koszykarze spotykają się wraz z rodzinami na pogrzebie swego trenera. Wspólny weekend staje się okazją do sprawdzenia, czy coś ich jeszcze łączy?

Pożyteczny duch



FOT. MATERIAŁY PRASOWE

KOMEDIA, TAJLANDIA/SINGAPUR/NIEMCY/FRANCJA 2025,

REŻ. RATCHAPOOM BOONBUNCHACHOKE, WYK. DAVIKA HOORNE, WISARUT HIMMARAT, APASIRI CHANTRASMI

GRUBY I CHUDSZY II:**RODZINA KLUMPÓW ★★**

komedie, USA 2000, reż. Peter
Segal, wyk. Eddie Murphy,
Janet Jackson, Larry Miller

22:05 | polsat

Zawsze to samo: zmultiplikowany Eddie Murphy (osiem postaci w różnym wieku i płci!) stawia czoło codziennym problemom współczesnych Amerykanów. Z dawną swadą, ale bez tamtej świeżości.

HISTORIA GABBY PETITO ★★

film krym., USA 2022,
reż. Thora Birch, wyk. Skyler
Samuels, Evan Hall, Thora
Birch

20:15 | warner tv

Wokół głośnego w 2021 roku morderstwa podróżniczki i blogerki dokonanego przez jej partnera w trakcie wyprawy kamperem: rekonstrukcja zdarzeń i przebieg śledztwa aż do szokującego rozwiązania zagadki.

JEZIORO SŁONE ★★

dramat obycz., Polska/Szwecja
2022, reż. Katarzyna Rosłaniec,
wyk. Katarzyna Butowtt,
Krzysztof Stelmaszyk,
Dorota Kolak

23:50 | kino polska

Zaskakująca aktorską perfekcją Katarzyna Butowtt jako kobieta 60-latk, która decyduje się na romans, mający być ucieczką od rutyny małżeństwa z 40-letnim stażem, a w istocie pozwala odnaleźć siebie.

MAGIC MIKE:**OSTATNI TANIEC ★★**

komedie, USA 2022, reż. Steven
Soderbergh, wyk. Channing
Tatum, Salma Hayek, Jemelia
George

20:00 | tvn 7

Czas sukcesów przeminął i tancerz erotyczny ląduje za barem na Florydzie. Ale pojawia się atrakcyjna (i zamożna) pani, która namawia go do powrotu do zawodu – ale na swoich warunkach. Warto spróbować?

OBECNOŚĆ IV: OSTATNIE**NAMASZCZENIE ★★**

horror, USA/Wlk. Brytania/
Kanada 2025, reż. Michael
Chaves, wyk. Patrick Wilson,
Vera Farmiga, Mia Tomlinson

22:40 | hbo

Po raz ostatni(?): para badaczy zjawisk paranormalnych spieszy z pomocą nowym lokatorom domostwa, które okazuje się niezamkniętym w wyniku przerwania tajemniczego rytuału portalem złych mocy.

OPERACJA MINCEMEAT ★★

dramat wojenny, Wlk. Brytania/
USA 2021, reż. John Madden,
wyk. Colin Firth, Matthew
Macfadyen, Kelly MacDonald

21:55 | tvp 1

65 lat po „Człowieku, którego nie było” kino wraca do akcji brytyjskiego kontrwywiadu, któremu udało się przekonać hitlerowców, że alianci w 1943 roku będą lądować na Bałkanach, a nie na Sycylii.

21:25 | cinemax

★★★★

Bajka z kluczem: po śmierci duch młodej kobiety znajduje schronienie w odkurzaczu. Ma szczególne zadanie: identyfikować i odsyłać w zaświaty duchy osób, które poświęciły się dla dobra innych.

PARSZYWA**DWUNASTKA ★★★★★**

film wojenny, USA/Wlk. Brytania
1967, reż. Robert Aldrich,
wyk. Lee Marvin, Ernest
Borgnine, Charles Bronson

22:00 | warner tv

Kanoniczny wręcz klasyk gatunku: kilkanaście gwiazd jako oddział komandosów wbrew woli rzucony na hitlerowskie tyły w misji nie do wykonania. To się ogląda!

SUPERMARKET ★★

thriller, Polska 2012,
reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj
Roznerski, Marian Dziędziel,
Wojciech Zieliński

22:05 | kino polska

Supermarket jako... Polska: podejrzany o próbę drobnej kradzieży klient zostaje zatrzymany przez ochronę i poddany upokarzającej procedurze przez jej szefa z mętną przeszłością. Mocne i aktorsko doskonałe.

**U PANA BOGA
W OGRÓDKU ★★**

komedie, Polska 2007,
reż. Jacek Bromski,
wyk. Krzysztof Dzierma,
Andrzej Beja-Zaborski,
Emilian Kamiński

20:50 | tvn

Spojrzenie na współczesną polską prowincję i zachodzące tam zmiany przez pryzmat białostockiej wsi, gdzie zostaje ulokowany skruszony gangster korzystający z programu ochrony świadków.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3 II**

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Chłopi (2/13)
09:15 Ranczo VIII (9/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (4)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (11)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (757)
12:55 Włochy – ostatnie dzie-
kie zakątki (2) – serial dok.
14:00 Spłątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5738)
18:05 Reportrzy (584)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 07 zgłoś się (5) – serial
krym. Polska 1978,
wyk. Bronisław Cieślak
21:55 Operacja Minceat
*** **(Operation Mince-
meat)** – dramat wojen-
ny Wlk. Brytanii/
USA 2021 (140 min)
00:15 Kanał – dramat woj.
Polska 56, reż. Andrzej
Wajda, wyk. Tadeusz
Janczar (100 min)
01:55 Zaginiony w akcji II
** – film sens. USA 1985,
reż. Lance Hool, wyk.
Chuck Norris (100 min)

MEZEO

09:50 Jewgienij Kisin w sali
Wiedeńskiego Towarzystwa
Muzycznego: Bach, Mozart,
Debussy, Rachmaninow
11:30 Francesco Tristano:
Frescobaldi, Berio, Fran-
ceschini, Bach – muzyka klas.
12:55 Intermezzo
13:15 Richter, enigma
15:45 Somnests Musicaux
de Gstaad 2022: L'Ensemble
Matheus wykonuje utwory
Vivaldiego, Bacha, Telemanna
17:05 „Bettoffenheit”, balet
w choreografii Crystal Pite
– balet Wlk. Brytanii 2017
18:50 Filharmonicy Berlińscy,
Kirill Pietrienko, Jonas
Kaufmann: Waldbühne 2026
20:30 Ludwig van Beethoven:
Fidelio – opera Holandia 2024
23:00 Ballaké Sissoko & Piers
Faccini – Jazz à Porquerolles

TVP2 **D3 II**

05:30 M jak miłość
06:20 Pozyteczni.pl (378)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7636) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7636) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III
12:35 Koło fortuny (2061)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1031)
14:35 Na sygnale – serial
obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac
tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2062)
– teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3096)
17:20 Panna młoda – serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1032)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia



**20:05 Omnibus – szybcy
i mądrzy** (33) – tele-
turniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion
(337) – teleturniej
21:50 Na sygnale
22:55 Ku'damm 59 II (4/6)
– serial obyczajowy
Niemcy 2018
23:50 Pitbull (1/14) – serial
sens. PL 2008, wyk.
Marcin Dorociński
**00:50 Karol, władca Hi-
szpanii** – serial kostiu-
mowy Hiszpania 2016
01:50 Nasz dom w górach

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (47,48/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (34)
12:00 Psi patrol (14/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy (1)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony:
Przyjaźń to magia (8/26)
15:00 Miraculous II
16:00 Fineas i Ferb II
17:00 Smerfy – serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (26) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Facet (nie)potrzebny
od zaraz – komedia roman-
tyczna Polska 2014

POLSAT **D3 II**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2060)
09:15 Malanowski
i Partnerzy VII (60) – serial
fabularno-dokumentalny
10:20 Trudne sprawy XXVI
(60/60) – serial fab.-dok. PL
2024, wyk. Piotr Dobosz
11:20 Gliniarze XVI (27,28)
– serial fabularno-dok. Polska
2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:25 Dlaczego ja? 33 (21,22)
– serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (805)
15:55 Milionerzy (3)
16:35 Gliniarze XIX (9,10)
– serial fabularno-dok. Polska
2025, wyk. Arkadiusz Krygier,
Tomasz Skrzypniak, Ewelina
Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (805)



**19:55 Duże dzieci (Grown
Ups)** – komedia USA
2010, reż. Dennis
Dugan, wyk. Adam
Sandler (130 min)
**22:05 Gruby i chudy II:
Rodzina Klumpów**
(Natty Professor II:
The Klumps) – ko-
media USA 2000, reż.
Peter Segal (150 min)
00:35 Alita: Battle Angel
**** – film sens. USA/Jap./
Kanada 2019, reż. Ro-
bert Rodriguez, wyk.
Rosa Salazar (155 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny
dom XI (2) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjan-
ci X (52,53/65) – serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(31,32) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (56,57)
13:55 Trudne sprawy XVI
(21,22,23/40) – serial fab.-dok.
16:25 Policjantki i policjan-
ci XXIV (47/65) – serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da
więcej (535) – reality show
19:00 Policjantki i policjan-
ci XXIV (48/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (25,26)
– serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trój-
miasto III (39) – serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wy-
dział kryminalny XX (39)
23:00 Borys – film sens. PL
2022, reż. Jakub Świderski

TVN **D3 II**

05:40 Uwaga! (8058) – mag.
reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (32/60)
06:50 Kuchenne rewolucje
XXV (3) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
(40) – mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (37)
– mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje:
Kudowa-Zdrój – Szmara-
dowa/Ghvino i Śpiew XXIV (2)
12:35 Ukryta prawda
– serial fabularno-dok.
15:45 Detektywi III (36/60)
16:50 Szpital św. Anny III
(7/53) – serial obycz. Polska
2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (40/50)
– serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8059) – mag.



20:15 Na Wspólnej – serial
obycz. Polska 2026
**20:50 U Pana Boga w ogród-
ku** – komedia Polska
2007, reż. Jacek Brom-
ski, wyk. Krzysztof
Dzierma, Andrzej Beja-
-Zaborski (150 min)
23:20 Troja (Troy) – film
przryg. USA/Wlk. Bry-
tania/Malta 2004, reż.
Wolfgang Petersen,
wyk. Brad Pitt, Eric
Bana (200 min)
02:40 Detektywi III (35/60)
– serial fabularno-dok.

METRO **D3 II**

07:35 Tajemnice miłości (46)
– serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (15,16/68)
10:30 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji
(50/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (71,72)
14:40 Kiedy ktoś kocha
bardziej (35) – serial obycz.
15:50 Magda M. (11/15)
16:55 Idź na całość (3)
18:00 Złomowisko PL VI
– serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (5,6/30)
– serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni V – serial
kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas XI (20/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet III (8/15)
01:20 Szpital (6/68)

TV PULS **D3 II**

06:00 Policjanci z Miami III
(24,1/24) – serial krym. USA
1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział
specjalny XXIII (12,9/13)
10:00 Zaklinaczka duchów III
(18/18) – serial fantasy
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem
– telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III
– serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (11)
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy II (12) – serial
obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (38,39)

**20:00 Bogowie Egiptu (Gods
of Egypt)** – film fan-
tasy USA/Australia/
Chiny/Hongkong 2016,
reż. Alex Proyas, David
Midell (140 min)
**22:20 Beowulf – Droga
do sprawiedliwości**
(Beowulf & Grendel)
– film fantasy Kanada/
Islandia/Wlk. Bry-
tania/USA/Australia
2005 (120 min)
00:20 Rewolwer (Revolver)
** – thriller Francja/Wlk.
Bryt. 2005 (125 min)

TVN7 **D3 II**

05:20 Ten moment (13/20)
– serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (51,52,53/63)
– serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda
(4,18,19) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (10)
– serial krym. Polska 2005,
wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (7,8/68) – serial
fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji
(36/60) – telenowela doku-
mentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (24/60)
**20:00 Magic Mike: Ostatni
taniec (Magic Mike's
Last Dance)** – komedia
USA 2022, reż. Steven
Soderbergh, wyk.
Channing Tatum, Sal-
ma Hayek (150 min)
22:30 Szeregowiec Ryan
**** **(Saving Private Ryan)**
– film wojenny USA
1998 (200 min)
**01:50 W krzywym zwier-
ciadle (National
Lampoon's Vacation)**
– kom. USA 1983, reż.
Harold Ramis (125 min)

STOPKLATKA

- 08:45 Robert Makłowicz** (219) – mag. kulinarzy
- 09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (13/13) – serial krym. Aus. 2013
- 10:55 Górski lekarz XIV** (3) – serial obyczajowy
- 12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III** (1/8)
- 14:00 Zajazd. Będzie się działo** (13,14)
- 16:00 Katastrofy w przestworzach XII** (2,9,6/13) – serial dok.
- 19:00 Aukcja w ciemno III** (1,2/26) – serial dok.
- 20:00 Dobre zabijanie** ******* (**Good Kill**) – dramat krym. USA 2014, reż. Andrew Niccol, wyk. Ethan Hawke, Bruce Greenwood, Zoë Kravitz, Jake Abel (125 min)
- 22:05 Bez przedawnienia** ****** (**High Crimes**) – thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel (135 min)
- 00:20 Hitmen – żywi lub martwi** (**Hitmen**) – film sens. Wlk. Brytania 2023, reż. Savvas D. Michael, wyk. Eric Roberts, Jenny Miller (155 min)

KINO POLSKA

- 07:30 Podróże kapitana Klipera** – serial anim.
- 07:40 Bolek i Lolek** (9,10/13) – serial anim. Polska 1963
- 08:00 Reksio** – serial anim.
- 08:30 Syn szczęścia** – film krótkom. Polska 2024
- 08:50 Siedem życzeń** (3)
- 09:55 Potop Redivivus** – film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
- 13:50 Noce i dnie** (1) – dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
- 15:50 Noce i dnie** (2) – dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Emir Buczaczy
- 17:50 Czterej pancerni i pies** (8) – serial wojenny Polska 66
- 18:50 Stawka większa niż życie: Wiem, kim jesteś** (1/18) – serial wojenny Polska 1967
- 20:00 Prawo ojca** – dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Małgorzata Foremniak, Szymon Bobrowski
- 22:05 Supermarket** – thriller Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski
- 23:50 Jezioro Słone** – dramat obycz. Polska/Szwecja 2022, reż. Katarzyna Rosłaniec, wyk. Katarzyna Rutowtt

ALE KINO+

- 08:50 The Office PL** (5,6/12) – serial komediowy
- 10:00 Grantchester X** (3,4/8)
- 12:05 Vera XI** (2/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2021
- 14:00 Tuesday Club (Food and Romance)** – komedia S 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson (120 min)
- 16:00 W 80 dni dookoła świata** (**Around the World in 80 Days**) – film przyg. USA/ Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004 (135 min)
- 18:15 Vera XI** (3/6) – serial krym. Wlk. Bryt. 2022, wyk. Brenda Blethyn
- 20:10 Oxen II** (5,6/6) – serial krym. Dania 2025, wyk. Jacob Lohmann, Josephine Park
- 22:15 Largo Winch 3: Cena pieniędzy** (**Largo Winch: Le prix de l'argent**) – film sensacyjny F/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Depasse, wyk. Tomer Sisley, James Franco, Clotilde Hesme (130 min)
- 00:25 Pokonani** (1,2/8) – serial krym. Niemcy/Francja/Kanada 2020

POLSAT FILM

- 08:30 Przyjaciółki XV** (1,2/12)
- 10:25 Świat według Kiepskich**
- 14:00 Szybcy i wściekli V** – film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin
- 16:45 Lot 93 z Newark** – film sens. Kanada/USA 2006, reż. Peter Markle
- 18:40 S.W.A.T. Jednostka specjalna** – film sens. USA 2003, reż. Clark Johnson
- 21:00 Tropiciele** – film przyg. USA/Kanada 2007, reż. Marcus Nispel, wyk. Karl Urban
- 23:20 Ambulans** – film sensacyjny USA/Japonia 2022

KINO TV

- 08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II** (8/13)
- 09:15 Panna Scarlet i komisarz III** (3/6) – serial krym.
- 10:15 Panna Marple VI** (3/3)
- 12:15 Hudson i Rex IV**
- 14:15 Poirot VIII** (2/2) – serial krym. Wlk. Brytania 2001
- 16:45 Strażnik Teksasu II** – serial sens. USA 1994
- 18:50 Poirot: Morderstwo na Balu Zwycięstwa III** (10/11) – serial krym. Wlk. Bryt. 1991
- 20:00 Amerykański Ninja** – film sens. USA/Filipiny 1986
- 22:00 Najlepsi z najlepszych** – film sens. USA 1989

TVP KULTURA

- 08:30 Rzecznik Polska** (5)
- 09:00 Nowiarygodne przegody Marka Piegusa**
- 10:15 Brzezina** – dramat ******** psych. Polska 1970, reż. Andrzej Wajda (105 min)
- 12:00 Tajemnice kulturowych seriali** (6) – magazyn
- 13:00 Kulturalni** (29) – mag.
- 14:00 Noce i dnie** (10)
- 15:15 Zakochany anioł** ****** – komedia romantyczna Polska 2005 (110 min)
- 17:05 Nowiarygodne przegody Marka Piegusa**
- 18:10 Muzeum polskiej piosenki** (52)
- 18:30 Informacje kulturalne**
- 18:55 Rawhide II** (1) – western USA 1959
- 20:00 Powrót Sherlocka Holmesa** (11/13) – serial krym. Wlk. Brytania 1988
- 21:10 Polowanie na cmy** ******* – dramat obycz. Polska 2022, reż. Michał Rogalski (125 min)
- 23:15 Informacje kulturalne**
- 23:45 C'mon C'mon** – dramat ******** obycz. USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix (125 min)
- 01:50 Enter Enea Festival 2025 – BLU/BRY** – koncert Polska 2025

WARNER TV

- 08:20 Bajer z Bel-Air VI**
- 09:20 Prawo Agaty IV** (7)
- 10:20 Pełniejsza chata II**
- 11:35 Teraz albo nigdy!** III (2,3)
- 13:35 Bajer z Bel-Air VI** (19,20,21,22/24) – serial kom.
- 15:30 Pełniejsza chata II** (10,11,12,13/13) – serial kom.
- 18:00 Dziewczyna na pożeganie** – komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
- 20:15 Historia Gabby Petito** – film kryminalny USA 2022
- 22:00 Parszywa dwunastka** – film woj. USA/Wlk. Brytania 1967, reż. Robert Aldrich

PARAMOUNT

- 09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII** – serial dok.
- 10:30 Pingwiny z Madagaskaru II** (19/39) – serial anim.
- 11:00 Naga broń 33 1/3** – komedia USA 1994
- 13:00 Czarodziejki** (7,8/22) – serial fantasy
- 14:55 Transformers III** – film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
- 18:05 Jumper** – film s.f. USA/Kanada 2008
- 20:00 Moje wielkie greckie wesele** – komedia romantyczna na USA/Kanada 2002
- 22:05 John Rambo** – film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008

HBO

- 09:45 Pingwiny z Madagaskaru** – film anim. USA 2014, reż. Eric Darnell, Simon J. Smith (90 min)
- 11:15 Hutnik szkła** – dramat ******** obycz. Pakistan/USA 2023, reż. Usman Riaz, wyk. Art Malik (95 min)
- 12:50 Dzielnia banda** ******* i tajemnica zaginionego wujka – film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
- 14:10 W stronę słońca** ******* – film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007 (105 min)
- 15:55 Śmierć komedianta** ******* – dramat obycz. Arg./Belgia 2025 (110 min)
- 17:45 Bez wyjścia** – thriller ******** Korea Płd. 2025, reż. Park Chan-wook (135 min)
- 20:00 Oni cię zabiją** – horror ******* USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la (95 min)
- 21:35 Ród smoka III** (7/8) – serial przyg. USA 2026
- 22:40 Obecność IV: Ostatnie namaszczenie** – horror USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025 (130 min)
- 00:50 Człowiek w ogniu** ******* – thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004 (145 min)

CINEMAX

- 13:35 Przez skały i chmury** – dramat obycz. Peru/Chile 24
- 15:00 Lepiej później niż wcale** – komediodramat USA 2023
- 16:35 Mój stryj Jens** – komediodramat Norwegia 2025
- 18:15 Nomadland** – dramat obyczajowy USA 2020
- 20:00 Kłamca, kłamca** – komedia USA 1997
- 21:25 Pożyteczny duch** – komedia Tajlandia/Singapur/Niemcy/Francja 2025
- 23:35 Co ci jest, dziewczyno** – dramat obycz. Słowenia/Wł./Chorwacja/Serbia 2025

ROMANCE TV

- 12:20 Toni** – akuszer: Niemowlę w koszyku – komedia Niemcy 2024, reż. Sibylle Tafel
- 14:15 Rosamunde Pilcher: Kiedy cię odnajdę** – romans Niemcy 2023, reż. Marc Prill
- 16:10 Rosamunde Pilcher: Złamane serce** – film obycz. Niemcy/Austria 2010
- 18:00 Górski lekarz** (2,2/7)
- 20:00 Malibu** – Kemping dla początkujących – film obyczajowy Niemcy 2022
- 21:55 Następny zjazd „Szczęście”**: Powrót Jurija – kom. romant. Niemcy 2021
- 23:50 Górski lekarz** (2,2/7)

CANAL+ PREMIUM

- 08:30 Yintah** – film dok. Kanada 2024
- 10:35 Moje pieczone kurczaki** – film obycz. ******* Polska 2002 (65 min)
- 11:40 Saga »Zmierzc«** – ******* **Zaćmienie** – film fan-tasy USA 2010 (120 min)
- 13:40 Łąpu-Capu** (185)
- 13:45 Wszyscy Święci** ****** – dramat obycz. Polska 2002 (80 min)
- 15:05 Dahomej** – film dok.
- 16:15 Czarna woda** – film krótkom. PL 23 (20 min)
- 16:35 Kiedy nadchodzi jesień** – dramat obycz. ******* Francja 2024 (100 min)
- 18:15 Łąpu-Capu** (186)
- 18:20 Dalej jazda! 2** – komedia ******* dia PL 2026 (100 min)
- 20:00 Kontyngent** (6/6) – serial wojenny Szwecja/Francja 2025
- 20:50 Christy** – film biograficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)
- 23:00 The Walking Dead: Dead City III** (1/8)
- 23:50 Dźwięk śmierci** ******* – horror Kanada/Irlandia 2025 (100 min)
- 01:30 Utrata równowagi** ******* – dramat obycz. Polska 2024 (95 min)

TVN FABAŁA

- 07:45 Detektywi** – serial dok.
- 09:50 Prawo Agaty V** (6)
- 10:55 Lekarze** (13)
- 11:55 Zapukaj do moich drzwi**
- 13:55 Prawo Agaty V** (5)
- 14:55 Detektywi** – serial dok.
- 16:05 Na Wspólnej** (25,26)
- 17:10 Filmowe duety** (1)
- 17:40 Alfabet filmowy** (7)
- 17:50 Nigdy w życiu!** – komedia romantyczna Polska 2004
- 20:00 Dwoje do poprawki** – komedia romantyczna USA 2012, reż. David Frankel
- 22:15 Tylko dla odważnych** – film sens. USA 2017

AMC

- 09:40 Papillon**. Motylek – dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
- 12:50 Archaniol** (1, 2, 3) – dramat krym. Wlk. Brytania 2005
- 15:30 Uciekająca panna młoda** – komedia USA 1999
- 17:55 Policyjna opowieść** – film sens. Hongkong 1985
- 20:00 Tragedia na Przełęczy Diatłowa** – horror Rosja/Finlandia/Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Renny Harlin
- 21:55 W mgnieniu oka** – film s.f. Wlk. Brytania 1992
- 23:50 Liberator** – film sens. USA/Francja 1992

AXN

08:25 Ostry dyżur II (16/22)
09:25 Castle IV (17/18/23)
11:25 MacGyver V (2,3/15)
13:15 Dowody zbrodni II (20,21/23) – serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje II (16,17/25) – serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (15,16/25)
19:05 Castle IV (19,20/23)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (7,8/20) – serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (15,16/25)
00:50 Castle IV (19/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII (1/22) – serial krym.
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (2/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (12/20)
15:10 Panna Marple III (4/4)
17:10 Poirot: Kurytna XIII (5/5)
19:00 Agenci NCIS XVII (13/20)
19:55 Poirot V (5/8)
21:00 Sherlock i córka (1) – serial kryminalny
22:00 Robin Hood
23:05 Poirot V (5/8)
00:15 Agenci NCIS XVII (13/20)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (5, 6) – reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 1) – reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 1) – reality show
17:05 W czym do ślubu? (2) – program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (11, 4, 9) – reality show
20:50 Jestem z Polski VII (10,11/15) – serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI – serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia (5/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) – magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie (8/12) – serial dok.
11:15 101 napraw (10, 1)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (1, 2)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5038)
18:15 Z drugiej ręki (6, 5)
19:45 Moto Fachury (7)
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (5038)
22:15 Jeździć, obserwować

BBC FIRST

08:45 Lewis VII (5/6)
09:45 Ojciec Brown II (8/10)
10:45 Śmierć pod palmami IV
11:50 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III (1,2/15)
15:00 Ojciec Brown IX (7/10)
16:00 Lewis VII (5/6)
17:00 My Life is Murder (3/10)
18:00 Morderstwa w Mid-somer XIV (1/8) – serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV (8/8) – serial kryminalny
21:00 McDonald i Dodds IV
22:55 Blackshore (5,6/6)
01:10 Sherlock III (1/3)

FX

08:00 Kości XII (5/12)
09:00 SkyMed (7/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (4,5/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (6,7/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (6,7/24)
17:25 Z Archiwum X III (15,16/24) – serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III (7) – serial kryminalny
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (8,9/23)
22:00 Matlock (18/19)
22:55 Z Archiwum X III

HGTV

10:00 Poszukiwacze domów: Australia – serial dok.
11:05 Usterka XI (15,16)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (9, 10, 11, 12) – mag. poradnikowy USA 2007
14:25 Mieszkanie na miarę
15:25 Będzie pięknie (4/8)
16:30 Polowanie na ogród II
18:10 Złoty remont (8)
19:05 Weekendowa metamorfoza (2) – reality show
20:05 Dorota inspiruje (4)
21:00 Dorota wasz urządzi
22:30 House Hunters – poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (6)
09:30 Winnice Australii i Gary Barlow (4) – serial dok.
11:30 Wymarzone domy
13:30 Mistrzowie ceramiki (7)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (2) – program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (23)
18:50 Mistrzowie szycia (7)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (3) – program rozrywkowy
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI (2) – serial dok.
22:00 Zapraszam do stołu (10)
23:00 Wstydliwe choroby: online III (8/8) – serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (9/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI – serial kom. USA 2018
14:30 Dwóch i pół IX
16:30 Przyjaciele II – serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (5,6,7,8,9,10/24) – serial kom. USA 2018
22:00 The Office PL IV (8,9)
23:05 Comedy Club (8, 9)
00:05 Miasteczko South Park IV (17,4/17) – serial anim.
01:00 Pracoholicy VI (5/10) – serial kom. USA 2016

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (4/13)
09:05 Rodzinka.pl V (19/26)
09:45 Klan – telenowela
10:15 Ranczo X (4/13)
11:55 Komisarz Alex IV (5)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (10,11,12) – serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (6/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X – serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 31 (13,11) – serial krym. Polska 24
21:30 Ranczo X – serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 32 (1)
00:20 Prokurator (3/10)
01:20 Erynie (10) – serial krym.

CANAL+ KUCHNIA

14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (2)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (10)
16:40 Jamie Oliver (2/4)
17:35 Po prostu Jamie (3)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (1)
18:55 m jak mięso (5, 6)
19:50 Zgrillowani (3) – mag.
20:15 Jamie Oliver (21, 22)
21:15 Anthony Bourdain X (1,2,3/8) – serial dok. USA 2017
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (1) – pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (4/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (11) – lifestyle
15:00 Pomocny! Kupiliśmy wioskę – serial dok.
15:55 Mam zamek III (4,5)
16:50 Gardeners' World (27)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia – serial dok.
20:05 Daleko od miasta XV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (12) – lifestyle
21:55 Tomasz Pałowski. Remont u ciebie (3) – mag.
22:25 Przekopaliśmy Ci ogródek

PLANETE+

13:40 Ocalić raj II (2)
14:45 Zdrój/Patrioci (3/5) – serial dok. USA 2021
15:50 Niezwykłe podróże kolejki XI (7/8) – serial dok.
16:55 Świat z góry (2,3/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Od 0 do 9. Wielka historia liczb – serial dok. F 2025
19:45 Kwiecień 1974. Portugalia mówi „dosyć!”
20:50 Rzym, renesans, trzej geniusze – film dok.
22:00 Triady. Chińska mafia podbija świat (3/3) – serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Przetwać nad Jukonem VI (5/9) – serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instykt przetrwania: Brazylia II (3)
14:30 Strażacy – serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Bimbrownicy XIV (15/16)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (4) – serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instykt przetrwania VII (3/17) – serial dok.
20:00 K-Pop Shark Heroes
21:00 Złomowisko PL IV
22:00 Nagi instykt przetrwania: Mistrzostwa świata

TVP HISTORIA

10:45 W sercu Ameryki (3)
11:45 Wszystkie kolory świata
12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (5/8)
14:00 Królowie (73)
14:35 Cztery pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:20 Kolumbowie (1/5)
19:25 Port Wojenny Gdynia 1923-1939 – film dok.
20:05 Oficerowie (11/14)
21:00 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
22:00 Rzeź Woli. Akt oskarżenia – film dok. Polska 2017
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (2/8)
11:15 Wojny magazynowe XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV (10/10) – serial dok. USA 2024
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (6/6) – serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (5) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 David Duchovny
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (3) – serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Gula – system śmierci
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (1/10) – serial dok.
16:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (3)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (9/11) – serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię (1) – serial dok.
22:00 Inżynieria po katastrofie (5/6) – serial dok.

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (3) – serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX – serial dok. Polska 2023
14:00 Łowcy nazistów (11/13)
15:00 Truckersi przez Australię VII (3/13) – serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V (2,3)
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera II (1,5/6) – serial dok.

BBC EARTH

10:05 Życie na pustkowiu VII
11:05 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V – serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (4/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:20 Człowiek: historia ewolucji (4/5) – film dok.
17:35 Wielkie koty 24/7 II (4/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V (8/10) – serial dok.
19:45 Pociągami przez Imperium Rzymskie (2/6)
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Człowiek: historia ewolucji (5/5) – serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:55 Kleopatra: tajemnicza władczyni – serial dok.
15:20 Grobowce egipskich kapłanek – film dok.
16:30 II wojna światowa: cena imperium (8/13) – serial dok.
17:35 Największe postacie zminnej wojny II – serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (3) – serial dok.
19:50 Wojny faraonów (2/4) – serial dok. Niemcy 2025
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera – serial dokumentalny
22:05 Próby zamachów na królową Wiktorię – film dok.
Wlk. Brytania 2026

Od A do Z

**BALLERINA. Z UNIWERSUM
JOHNA WICKA ★★★**

film sens., USA/Węgry 2025,
reż. Len Wiseman,
wyk. Ana de Armas, Anjelica
Huston, Gabriel Byrne

20:00 | **canal+ premium**

Ana de Armas jako córka pary płatnych zabójców, należących do różnych syndykatów. Dziewczyna idzie śladami zamordowanych rodziców i ze wsparciem Johna Wicka podejmuje próbę zemsty na ich mordercach.

DZIEWCZYNA**MOICH KOSZMARÓW ★★★**

komedie romantyczna, USA/
Meksyk 2007, reż. Bobby
Farrelly, Peter Farrelly,
wyk. Ben Stiller, Malin
Åkerman, Michelle Monaghan

22:00 | **tvn**

Bracia Farrelly usiłują poprawić Neila Simona: nowożeńiec w trakcie podróży poślubnej odkrywa, że kobietą jego życia nie jest bynajmniej świeżo poślubiona żona. Dla odpornych na brak smaku.

JAK DOGRYŻĆ MAFII ★★★

komedie sensacyjna, USA 2017,
reż. Mark Cullen, wyk. Bruce
Willis, John Goodman, Jason
Momoa

22:00 | **tv puls**

Zamiast tradycyjnie zbawiać świat, Bruce Willis walczy o porwanego przez mafie psa, mając przeciwko sobie połowę półświatka Los Angeles i okolic. Szkoda Bruce'a, bo to bzdurka bez znaczenia.

KONTAKT ★★★

film s.f., USA 1997, reż. Robert
Zemeckis, wyk. Jodie Foster,
Matthew McConaughey,
James Woods

22:00 | **warner tv**

Jodie Foster szuka w kosmosie śladów życia i inteligencji. Solidne s.f. dla myślących, wbrew kinu efektów specjalnych, choć ich nie pozbawione.

LOKATORKA ★★★

dramat krym., Polska 2021,
reż. Michał Orlowski, wyk. Inena
Melcer, Sławomira Łozińska,
Barbara Jonak

20:00 | **kino polska**

Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej Iosem Jolanty Brzeskiej.

Policzalne



FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZAJOWY

AUSTRALIA 2024, REŻ. MARCELLE LUNAM. WYK. TERESA PALMER, JOE DEMPSIE, EAMON FARREN, ADRIENNE PICKERING

NIEUKOŃCZONY**FILM ★★★**

dramat obycz., Singapur/
Niemcy/USA 2024, reż. Ye
Lou, wyk. Hao Qin, Xiaorui
Mao, Xi Qi

22:10 | **ale kino+ hd**

W 2019 roku ekipa filmowa wraca do Wuhan, gdy dokończyć po 10 latach przerwy gejowski melodramat. Gdy wreszcie krystalizuje się koncepcja i można zacząć zdjęcia na nowo, zaczyna się covid i lockdown.

NO HEJ! ★★★

komedie, USA 2025, reż. Sophie
Brooks, wyk. Molly Gordon,
Logan Lerman, Geraldine
Viswanathan

22:50 | **hbo**

Pierwszy romantyczny wypad zakochanej – jak się zdaje – pary przybiera dość nieoczekiwany obrót a rosnące nieporozumienia, w tym niefortenna interwencja przyjaciół, prowadzić mogą do fiaszki związku.

OCZY**SMOKA ★★★**

film sens., USA 2012, reż. John
Hyams, wyk. Jean-Claude Van
Damme, Cung Le, Luis Da Silva Jr.

22:55 | **stopklatka**

Jean-Claude van Damme się nie poddaje – tym razem jako mentor młodzieńca, który siłą własnych pięści zaprowadzi porządek w złej dzielnicy. Plus Wietnamczyk Cung Le jako potencjalny następca.

POWIDOKI ★★★

film biograficzny, Polska 2016,
reż. Andrzej Wajda,
wyk. Bogusław Linda, Bronisława
Zamachowska, Zofia Wichłacz

20:05 | **tvp kultura**

Andrzej Wajda żegna się z widzami opowieścią o tragicznym schyłku życia wybitnego malarza i nauczyciela akademickiego Władysława Strzemińskiego w oknach stalinizmu. Wyraził Bogusław Linda.

SMAK ZEMSTY.**PEPPERMINT ★★**

thriller, USA/Hongkong/Chiny
2018, reż. Pierre Morel,
wyk. Jennifer Garner, John
Gallagher Jr., John Ortiz

23:55 | **tv puls**

Kobieta, której mąż i dziecko zginęły w krwawym zamachu, po ucieczce z zakładu psychiatrycznego wciela w życie drobiazgowo opracowany plan zemsty: jakby kobieca wersja „Życzenia śmierci”.

SPALĘ WAS**WSZYSTKICH ★★★**

horror, Hiszpania 2021,
reż. David Hebrero,
wyk. Macarena Gómez,
Rodolfo Sancho, Ana Milán

22:00 | **canal+ premium**

Matka zaszczutego na śmierć chłopca myśli o samobójstwie, gdy zjawia się dziewczynka – czyżby postać z legendy o ocaleniu wioski przed apokalipsą? Teraz jednak jest zwiastunem zemsty zrozpaczonej matki.

20:00 | **hbo**

Matematyczka z Melbourne cierpi na arytmomanię, dopiero policzenie wszystkiego wokół zapewnia jej poczucie normalności. Tymczasem w jej świecie zjawia się mężczyzna, który nie przykłada wagi do liczb.

TEST NA TEŚCIÓW ★★

komedie, Francja 2024,
reż. Julien Hervé,
wyk. Christian Clavier, Marianne
Denicourt, Didier Boudon

20:00 | **tv puls**

Miłość niemożliwa po francusku: córka rodziny o arystokratycznych korzeniach zamierza poślubić sprzedawcę samochodów, co budzi gwałtowny sprzeciw rodziców. Jak ich przekonać? Z pomocą spieszy genetyka.

ZJAWA ★★★

film przyg., USA/Tajwan/
Hongkong 2015, reż. Alejandro
González Iñárritu,
wyk. Leonardo DiCaprio,
Tom Hardy, Domhnall Gleeson

21:40 | **cinemax**

Oscar dla Leonardo DiCaprio oraz nagrody Akademii (rok po roku) dla Alejandro Innarritu i Emmanuela Lubezkiego za opowieść o pozostawionym zimą w dziczy człowieku, który wbrew okolicznościom przetrwał.

**ZŁAP MNIE,
JEŚLI POTRAFISZ ★★★**

film biograficzny, USA/Kanada
2002, reż. Steven Spielberg,
Jeff Tomsic, wyk. Leonardo
DiCaprio, Tom Hanks

20:00 | **stopklatka**

Na faktach: opowieść o hochsztaplerze, który podając się za kilkanaście osób różnych zawodów, puścił w obieg fałszywe czeki na 2 mln dolarów. Plus Steven Spielberg brawurowo podrabiający kino lat 60.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (3/13)
09:15 Ranczo VIII (10/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (5)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (12)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 To się optaca (232)
13:00 Włochy – ostatnie dzie-
kie zakątki (3) – serial dok.
14:00 Spłątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Kolarstwo: Tour de
Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (5739)
18:05 Reporterzy (585)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda



20:30 Ojciec Mateusz 34
(11) – serial kryminalny
Polska 2026, wyk. Piotr
Polk, Kinga Preis
21:25 Sprawa dla reportera
22:20 Tour de Pologne
– kroniki
22:30 Anita – film dok.
23:35 Morderstwa na Côte
Bleue (Meurtres sur
la Côte bleue) – film
krym. F 2024 (105 min)
01:20 Kanał – dramat woj.
Polska 56, reż. Andrzej
Wajda, wyk. Tadeusz
Janczar (125 min)

MEZZO

11:15 Krystóf Baráti wykonuje
utwory Bartóka na skrzypce
i orkiestrę – muzyka klasyczna
12:45 Intermezzo
13:15 Mitten Wir Im Leben
Sind – Anne Teresa De
Keersmaecker – taniec B 2022
15:05 Maria João Pires
i Renaud Capuçon w Gstaad:
Mozart, Beethoven
16:15 Kazushi Ono, Orkiestra
narodowa z Lille: Wagner,
Strauss, Szostakowicz
17:30 Intermezzo
17:50 Giuseppe Verdi: Bal
maskowy – opera Hiszp. 2024
20:30 Międzynarodowy
Festiwal Jazzowy w Montrealu:
Marquis Hill – koncert
21:35 Jazz w Vienne: Marcel
Khalife i Bachar Mar-Khalife
22:35 Charles Lloyd Skys
Quartet Ljubljana 2024

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (82)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7637) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
(7637) – mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III
(12,13/26) – serial kom.
12:35 Koło fortuny (2062)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1032)
14:35 Na sygnale – serial
obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pafac
tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2063)
16:35 Familiada (3097)
17:20 Panna młoda – serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1033)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia



20:05 Omnibus – szybcy
i mądrzy (34) – tele-
turniej Polska 2026
20:55 Kocham Cię, Polsko!
(9) – quiz Polska 2026
22:25 Czas honoru. Po-
wstanie (3,4) – serial
wojenny Polska 2014,
wyk. Antoni Pawlicki,
Jakub Wesołowski
00:15 Pitbull (2/14) – serial
sens. Polska 2008
01:15 Wszystko będzie do-
brze – dramat obycz.
PL 2007, reż. Tomasz
Wiszniewski (105 min)

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (49,50/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (35,36/52)
12:00 Psi patrol (15/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony:
Przyjaźń to magia (9/26)
15:00 Miraculous II (20,18/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (7/27)
18:00 Pingwiny
z Madagaskaru (21,22/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (27) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Blond ambicja – kome-
dia romantyczna USA 2007

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2074)
– mag. informacyjny
09:15 Malanowski
i Partnerzy VII (61,1) – serial
fab.-dok., wyk. Bronisław
Cieślak, Marta Leleniewska
10:20 Trudne sprawy XX
(1/40) – serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (29,30)
– serial fabularno-dok. Polska
2024, wyk. Arkadiusz Krygier,
Tomasz Skrzyński
13:25 Dlaczego ja? 33 (23,24)
– serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia (806)
15:55 Milionierzy (4)
16:35 Gliniarze XIX (11,12)
– serial fab.-dok. Polska 2025
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (806)
– program publicystyczny



19:55 Andrea Bocelli. Wielki
jubileusz 30-lecia
występów – koncert
Wlk. Brytania/Włochy
2024, występują Jon
Bastide, Veronica
Berti, Amos Bocelli
22:20 Jerry Maguire – dra-
mat obycz. USA 1996,
reż. Cameron Crowe,
wyk. Tom Cruise, Cuba
Gooding Jr. (180 min)
01:20 Cztery Gwiazdki
(Four Christmases)
– komedia USA/Niem-
cy 2008 (110 min)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (2/3)
08:00 Bogaty dom – biedny
dom XI (3) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII
(33,34) – serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (58,59)
13:55 Trudne sprawy XVI
(24,25,26/40) – serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto
da więcej (536) – reality show
19:00 Policjantki i policjan-
ci XXIV (49/65) – serial obycz.
20:00 Uroczysko V (27,28)
21:00 Sprawiedliwi.
Trójmiasto III (40) – serial krym.
22:00 Sprawiedliwi –
wydział kryminalny XX
23:00 Krwawa rozgrywka
– film akcji Chiny/Hongkong/
USA 2017, reż. Leo Zhang
01:20 Love Island IV

TVN **D3**

05:40 Uwaga! (8059) – mag.
reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (33/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Restauracja „Cudnie”, Puławy
XXV (4) – reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
(41) – mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (38)
– mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje:
Racibórz – Imperia XXIV (3)
12:35 Ukryta prawda
(52,53,56/60) – serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (37/60)
16:50 Szpital św. Anny III
(8/53) – serial obycz. Polska
2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (41/50)
– serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8060) – mag.



20:15 Na Wspólnej – serial
obycz. Polska 2026
20:50 Kuchenne rewolucje:
Tomaszów Mazowie-
cki – Toscania 31 (9)
22:00 Dziewczyna moich
koszmarów (The
Heartbreak Kid) – ko-
media romant. USA/
Meksyk 2007 (135 min)
00:15 Dzień, w którym
przypadnie tata (Un
jour mon père vien-
dra) – komedia Francja
2012, reż. Martin
Valente (130 min)

METRO **D3**

07:35 Tajemnice miłości
– serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (17,18/68)
10:30 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji
(51/60) – telenowela dok.
13:30 Brzydula (73,74)
14:40 Kiedy ktoś kocha
bardziej (36) – serial obycz.
15:50 Magda M. (12)
16:55 Idź na całość (4)
18:00 Złomowisko PL VI
– serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (7,8/30)
– serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V – serial
kryminalny Polska 2006
23:15 Kuba Wojewódzki (11)
00:25 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet III (6/15) – serial
dokumentalny USA 2018
01:20 Szpital (7/68)

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami IV
(1,2/22) – serial krym. USA
1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział
specjalny XXIII (9,10/13)
10:00 Zaklinaczka duchów IV
(1/23) – serial fantasy
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem
– telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III
– serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (12)
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw XI – serial obycz.
17:00 Kurierzy II (13) – serial
obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XVIII (39,40)

20:00 Test na teściów
(Cocorico) – komedia
Francja 2024, reż. Ju-
lien Hervé, wyk. Chri-
stian Clavier, Marianne
Denicourt (120 min)
22:00 Jak dogryźć mafii
(Once Upon a Time
in Venice) – komedia
sens. USA 2017, reż.
Mark Cullen (115 min)
23:55 Smak zemsty. Pep-
permint (Peppermint)
– thriller USA/Hong-
kong/Chiny 2018, reż.
Pierre Morel (125 min)

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment (14/20)
– serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (54,55,56/63)
– serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda
(5,20,21) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (11/13)
15:00 Szpital (9,10/68)
– serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji
(37/60) – telenowela doku-
mentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (25/60)
– serial fab.-dok. Polska 2023,
wyk. Agnieszka Czeakańska
20:00 Nieoczekiwana zmia-
na miejsc (Trading
Places) – komedia USA
1983, reż. John Landis,
wyk. Eddie Murphy,
Dan Aykroyd (155 min)
22:35 Sherlock Holmes:
Gra cieni (Sherlock
Holmes) – film krym.
USA/Niemcy 2011, reż.
Guy Ritchie (150 min)
01:05 Romeo musi umrzeć
(Romeo Must Die)
– film sensacyjny USA
2000, reż. Andrzej
Bartkowiak (145 min)

STOPKLATKA

08:55 Robert Makłowicz (154) – mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1/8) – serial kryminalny
10:55 Górski lekarz XIV (3,4/8) – serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (2/8) – serial kryminalny
14:00 Zajazd. Będzie się działo (14,15)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (3,10,7/13) – serial dok. Kanada 2012
19:00 Aukcja w ciemno III (2,3/26) – serial dok.
20:00 Złap mnie, jeśli potrafiysz (Catch Me If You Can) – film biograf. USA/Kanada 02, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hanks (175 min)
22:55 Oczy smoka (Dragon Eyes) – film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme (115 min)
00:50 Mgła (The Fog) – horror USA/Kanada 2005, reż. Rupert Wainwright, wyk. Tom Welling, Maggie Grace (130 min)

KINO POLSKA

07:40 Bolek i Lolek (12/13)
07:50 Miś Kudłatek (2,1) – serial anim. Polska 1971
08:15 Rekisio – serial anim.
08:30 Szumy i fonie – film krótkom. Polska 2024
08:50 Siedem życzeń (4)
10:00 Diabeł – film krótkometrażowy Polska 2022
10:25 Widzisz? – film krótkometrażowy Polska 2025
10:50 Agent nr 1 – dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:10 Bitwa pod Wiedniem – dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli
15:45 C.K. dezerterzy, cz. 1 – film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
17:40 Stawka większa niż życie (1,3/18) – serial wojenny
20:00 Lokatorka – dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Orlowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
22:30 Pianista – dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański
01:45 Wygrany – dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos

ALE KINO+

08:50 The Office PL (7,8/12)
10:00 Grantchester X (5,6/8)
12:05 Vera XI (3/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2022
14:00 Jak zostać belfrem (Un métier sérieux) – komediodramat F 2023, reż. Thomas Lilti, wyk. Vincent Lacoste, François Cluzet (130 min)
16:10 W sieci wojny (Fog of War) – thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack (125 min)
18:15 Vera XI (4/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Tajne przez poufne (Burn After Reading) – komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania/Francja 2008, reż. Ethan Coen, Joel Coen, wyk. George Clooney, Brad Pitt (120 min)
22:10 Nieukończony film (An Unfinished Film) – dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024, reż. Ye Lou, wyk. Hao Qin, Xiaorui Mao (130 min)
00:20 How to Have Sex – dramat obycz. Wlk. Bryt./Grecja/F/Belgia 2023, reż. Molly Manning Walker (115 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VII (8/8)
08:30 Przyjaciółki XV (3,4/12)
10:30 Świat według Kiepskich
14:30 Super Mario Bros. Film – film anim. USA/Japonia 2023
16:15 Policja zastępcza – komedia sens. USA 2010
18:35 Z dala od zgietku – melodramat USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. Thomas Vinterberg
21:00 Tylko nie ty – komedia romant. USA/Australia 2023
23:05 Prometeusz – film s.f. USA/Wlk. Brytania 2012
01:40 Ślad: To się nazywa pech – serial kryminalny

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (9/13)
09:10 Panna Scarlet i komisarz III (4/6) – serial krym.
10:15 Panna Marple (1/4)
12:15 Hudson i Rex IV
14:30 Poirot IX (1/4) – serial krym. Wlk. Brytania 2003
16:40 Strażnik Teksasu II
18:55 Poirot III (11/11)
20:00 Lot Feniksa – film sens. USA 2004, reż. John Moore
22:25 Stan zagrożenia – film sens. USA/Meksyk 1994
01:10 Przycichną z ciemności – horror USA/Kolumbia/Hiszpania/Arabia Saud. 2014

TVP KULTURA

08:30 Informacje kulturalne
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
10:10 Zakochany anioł – komedia romantyczna Polska 2005 (110 min)
12:00 Reżyserzy II (5/10)
13:00 Pióro i rewolwer – film dok. Polska 2022
13:45 Noce i dnie (11)
14:55 Papusza – film biograficzny Polska 2013, reż. Krzysztof Krauze, Joanna Kos-Krauze (110 min)
17:15 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
17:40 Rodzina Leśniewskich
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
18:55 Rawhide II (2) – western USA 1959
20:00 Wstęp do filmu (489)
20:05 Powidoki – film biograficzny Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (110 min)
21:55 Sting. A free man
23:05 Polowanie na cmy – dramat obyczajowy Polska 2022 (130 min)
01:15 Handlarz cudów (Miracle Seller) – film psychologiczny Polska/Szwecja/Francja 2009 (110 min)

WARNER TV

08:05 Bajer z Bel-Air VI
09:05 Prawo Agaty IV (8)
10:05 Pełniejsza chata I
11:20 Teraz albo nigdy! III (3,4)
13:20 Bajer z Bel-Air VI (21,22,23,24/24) – serial kom.
15:20 Pełniejsza chata II (12,13,1,2/13) – serial kom.
17:45 Pokerowy bief – komediodramat USA/Niemcy/Aus. 2007, reż. Curtis Hanson
20:15 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski – komedia USA 1987, reż. Jim Drake
22:00 Kontakt – film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII – serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Gang Wiewióra – film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
13:00 Czarodziejki (9,10/22)
15:00 Transformers: Wiek zagłady – film s.f. USA/Chiny 2014, reż. Michael Bay
18:25 Gnijąca panna młoda – film animowany Wielka Brytania/USA 2005
20:00 Miasto aniołów – dramat obycz. USA/Niemcy 1998
22:30 Mission: Impossible – film sens. USA 1996

HBO

09:05 Angry Birds Film – film animowany Finlandia/USA/Wlk. Brytania/Australia/Kanada/Słowacja 2016 (95 min)
10:40 La Grazia – dramat obycz. Wł. 2025, reż. Paolo Sorrentino (130 min)
12:50 Na planie (31) – mag.
13:20 I.S.S. – film s.f. USA 2023 (95 min)
14:55 O psie, który wrócił do domu – film przyg. USA/Chiny 2019, reż. Charles Martin Smith (95 min)
16:30 Longing – komediodramat USA/Kan./Izr. 2024, reż. Savi Gabizon, wyk. Diane Kruger (110 min)
18:20 Wasza Wysokość – komedia USA 11, wyk. Danny McBride (100 min)
20:00 Policjalne – dramat obycz. Australia 24, reż. Marcelle Lunam, wyk. Teresa Palmer (90 min)
21:30 Między nogami a reklamami: Historia Robin Byrd – film dok.
22:50 No hej! – komedia USA 2025, reż. Sophie Brooks (95 min)
00:25 Panna młoda! – horror USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal (125 min)

CINEMAX

14:05 Moje ulubione ciasto – komedia Iran/Francja/Szwecja/Niemcy 2024
15:40 Francuski minister – komedia F/USA/Senegal 2013, reż. Bertrand Tavernier
17:30 Wszystko wyjaśnione – dramat obyczajowy Węgry/Słowacja 2023
20:00 Fargo IV (5,6/11) – serial kryminalny USA 2020
21:40 Zjawa – film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015
00:15 Obsługiwałem angielskiego króla – komedia Czechy/Słowacja 2006

ROMANCE TV

12:25 Bella vita – komedia romantyczna Niemcy 2010
14:20 Tajne komando „Rodzina” – komedia Niemcy 2022, reż. Christina Schiewe
16:05 Wiosenny szepot: Wiosenne dzieci – dramat obycz. Niemcy 2013
18:00 Górski lekarz (3,3/7) – serial obycz. Niemcy 2020
20:00 Inga Lindström: Uciekające konie w Sudermanii – film obycz. Niemcy/S 2022
21:55 Zawsze wiosna: Zawsze Wiosna – film obycz. Niemcy 2011, reż. Michael Karen
23:50 Górski lekarz (3,3/7)

CANAL+ PREMIUM

08:25 Hollywoodgate
10:00 Miss mokręgo podkoszulka – komedia Polska 2002 (55 min)
10:55 Saga „Zmierzc”: Przed świtem, cz. 1 – film przygodowy USA 2011 (115 min)
12:50 Premierowa jazda
13:05 MTV Unplugged
14:25 Girl Climber. Wspinaczka – film dok.
15:50 Hollywood Buzz (10)
16:15 Ułniam w Nowym Jorku – komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
18:00 Łap-u-Capu (187)
18:05 Ultimatum Bourne’a – film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Ballerina. Z uniwersum Johna Wicka – film sens. USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas (120 min)
22:00 Spalę was wszystkich – horror Hiszp. 2021, reż. David Hebrero, wyk. Macarena Gómez (115 min)
23:55 Piła VI – horror USA/Kanada/Aus. 2009, reż. Kevin Greutert (90 min)
01:25 Zabójcza orka – horror Australia 2026 (90 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty V (7)
10:55 Lekarze II (1)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (6)
14:55 Detektywi – serial dok.
16:05 Na Wspólnej (27,28)
17:10 Seriale: Rozmowy (4)
17:45 Seriale Top 5 (24)
17:55 Mała Stopa – film animowany USA 2018
20:00 300 – dramat historyczny USA/Kanada/Bulgaria 2006, reż. Zack Snyder
22:35 300: Początek imperium – dramat hist. USA 2013

AMC

08:45 Błękitna laguna: Przebudzenie – film przyg. USA 2012, reż. Mikael Salomon
10:40 Koniec świata (1,2/2) – miniserial, wyk. Gina Gershon
14:25 Transformers – film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
17:25 Dom Latających Szytletów – film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
20:00 Sekcja 8 – film sens. USA/Niemcy 2003, reż. John McTiernan, wyk. John Travolta
22:00 Wolf Creek II – horror Australia 2013
00:15 Ślepa furia – film sens. USA 1988, reż. Phillip Noyce

AXN

08:25 Ostry dyżur II (18/22)
09:25 Castle IV (19,20/23)
11:25 MacGyver V (4,5/15)
13:20 Dowody zbrodni II
15:25 Agenci NCIS: Hawaje II (18,19/22) – serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (17,18/25)
19:15 Castle IV (21,22/23)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje II (16,17/25) – serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (17,18/25)
00:50 Castle IV (21/23) – serial kryminalny USA 2012

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV – serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (13/20)
15:10 Panna Marple IV (1/4)
17:05 Daigliesh (1/6)
19:00 Agenci NCIS XVII (14/20) – serial krym. USA 2020
19:55 Poirot V (6/8) – serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (6/20)
22:55 Poirot V (6/8)
00:00 Agenci NCIS XVII

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (7, 8) – reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (4, 3) – reality show
15:35 Pary młode ponad miarę – serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (12, 5, 10) – reality show
20:50 Jestem z Polski VII (12,17/15) – serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX – serial dok.
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI – serial dok.
01:15 Dorota wa urzędzi IV (2/12) – serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (6/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (5) – mag.
10:15 Ciężarówka przez Indie (9/12) – serial dok.
11:15 101 napraw (2, 3)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (3, 4)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5039)
18:15 Wojny samochodowe (11, 8) – program rozrywkowy
20:15 Moto kombat (9)
21:00 Uwaga! Oszust: Schemat z ogłoszenia (1,2/16)
22:00 Raport Turbo (5039)

BBC FIRST

08:45 Lewis VII (6/6)
09:45 Ojciec Brown II (9/10)
10:45 Śmierć pod palmami IV
11:50 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III (3,4/15)
15:00 Ojciec Brown IX (8/10)
16:00 Lewis VII (6/6)
17:00 My Life is Murder (4/10)
18:00 Morderstwa w Mid-somer XIV (2/8) – serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny – serial sens.
23:25 Zaproszona (2) – miniseria Wlk. Brytania 2025

FX

08:00 Kości XII (7/12)
09:00 SkyMed (8/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (6,7/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (8,9/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (8,9/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (10,11/23)
22:00 Zakłamanie. Wesołych k.wa Świąt – dramat USA 2022
23:05 Z Archiwum X III (17/24) – serial s.f. USA/Kanada 1996

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży VII – serial dok.
10:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (1, 2)
11:05 Usterka XI (17,18)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (1, 2, 3, 4) – magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę II
16:25 Polowanie na ogród II
18:10 Weekendowa metamorfoza (3) – reality show
19:05 Pogromcy chaosu (1)
20:05 Dorota wa urzędzi
21:35 Będzie pięknie (4/8)
22:35 House Hunters – poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

08:55 Winnice Australii i Gary Barlow – serial dok.
10:00 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1, 2)
11:05 Wymarzone domy
13:05 Mistrzowie ceramiki (8)
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (3) – pr. rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (24)
18:50 Mistrzowie szycia (8)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (4) – pr. rozrywkowy
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Superchirurgi: szansa na życie II (1) – serial dok.
23:00 Wstydlive choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (13/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (5,6,7,8,9,10/24)
14:30 Dwóch i pół IX (14,15,16,17/24) – serial kom.
16:30 Przyjaciele III (1,2,3,4,5,6/25) – serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII – serial kom.
22:00 The Office PL IV (10,11)
23:05 Comedy Club (10, 1) – program rozrywkowy
00:05 Miasteczko South Park V (1,2/14) – serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (5)
09:10 Rodzinka.pl V (20/26)
09:45 Klan – telenowela
10:15 Ranczo X – serial kom.
11:55 Komisarz Alex IV (6/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31
15:35 Komisarz Alex IV (7/13) – serial krym. Polska 2013
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X – serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32 (1)
20:30 Komisarz Alex XXV (5) – serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo X – serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 32 (2)
00:20 Prokurator

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Sekrety świata przypraw
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (1) – mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (3/4)
17:35 Po prostu Jamie (4)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (2)
18:55 m jak mięso (7, 8)
19:50 Zgrillowani (4)
20:15 m jak mięso (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (2) – pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (5/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (12) – lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę – serial dok.
15:55 Daleko od miasta XV
16:50 Gardeners' World (28)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty (5)
20:05 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (13) – lifestyle
21:55 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (3)
22:45 Gardeners' World (23)

PLANETE+

11:25 Superskały (4/5)
12:35 360° – świat bez granic XXV – serial dok.
13:40 Ocalić raj II (3)
14:45 Zdrajcy/Patrioci (4/5)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (1/8) – serial dok.
16:55 Świat z góry (3,4/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Od 0 do 9. Wielka historia liczb – serial dok.
19:45 Normanowie na Sycylii
20:50 Żydowski nazista (1)
22:00 Skradzione dzieci NRD (3) – serial dok. Niemcy 2022

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (7/8)
11:00 Przetrwaj nad Jukonem VI (6/9) – serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instykt przetrwania: Brazylia II (4)
14:30 Strażacy (7) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Łowcy opali VIII (1/20)
17:00 Przemysłnicy (7)
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instykt przetrwania VII (4/17) – serial dok.
20:00 Jurassic Sharks
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (8/11)
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

09:45 Lena na Bałkanach (3)
10:20 Wszystkie kolory świata
11:25 Ex libris – mag.
11:50 Podziemie Włochy
12:50 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
14:00 Królowie (74)
14:35 Czwerej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:10 Kolumbowie (2/5)
19:15 Ex libris – magazyn
19:45 Flesz historii (773)
20:10 Oficerowie (12/14)
21:05 Zapomniana granica Europy – film dok.
22:05 Matka wołyńskich sierot

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (9)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (2/20) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (1) – serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (11/20) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Łowca historycznych skarbów (1) – serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Inżynierijne tragedie
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (6/10)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V – serial dok.
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (4)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1,2/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (10/11) – serial dok.
21:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy III (2) – serial dok.
22:00 Premiera: Katastrofy pod lupą II – serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (4) – serial dok.
14:00 Poszukiwacze historii rii XX (9,10) – serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (13/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (4/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V (4)
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii V
23:00 U-32. Niemiecki okręt podwodny – film dok.

BBC EARTH

10:00 Życie na pustkowiu VII
11:05 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V (8/10) – serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (5/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:25 Największe zagadki nauki (4/6) – serial dok.
17:30 Wielkie koty 24/7 II (5/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V – serial dok.
19:45 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (4/4)
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Cała prawda o zastrzykach na odchudzanie

POLSAT VIASAT HISTORY

12:25 Próby zamachów na królową Wiktorię – film dok.
14:20 Maria Stuart: listy pisane szyfrem – film dok.
15:30 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki
16:30 II wojna światowa: cena imperium (9/13) – serial dok.
17:35 Największe postaci zimnej wojny II – serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (4) – serial dok.
19:50 Wojny faraonów
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera – serial dokumentalny
22:05 Tajemnice królowej Wiktorii – film dokumentalny

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część "panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypelni niektóre pola oznaczone kolorem, czyli te należące do szzyfrokrzyżówki. W niej każde liczbę odpowiada inna litera. "Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-21).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratrek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 24 lipca: ZIELONA SZKOŁA

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”



APLIKACJA WYBORCZEJ



zagrała Olenkę w „Potopie”	dużo go po burzy	14		zbrojna zgraja	21	mienie panny miodowej	5	1	8		leci i świeci	
...	wiązka pszenicy			odnieśli obrażenia			złóć półwysp z Jaltą					
... kapuś- cński		16	3	20	6	lilcha powieść						
przech- wanie się	tam sporządza się akty prawne	12	14	7	20	zależność lennika od seniora	16	7	20	miasto koło Łodzi		
		14	12	20			z Pam- peluną okres rozwoju	8	8	20	zębate w trybach	
ssaki z kołkami	speed- way	5	stolica Danii		5	4	12	2	20	trójkąt z mate- riatu	16	
		4	współ- brzmienie dwóch ków		20	7	15	20	16	topola czarna	1	
Natalia, śpiewa „W biegu”					1	20		20		miasto w Jeme- nie		
z Tomem w kreskówkach				historyk rzymski	Jean-... Bel- mondo	5	20	11	13	... Gretzky, grał w NHL	wyści- gowy system plac	1
ciemkie w brzuchu		13	15			12	kraso- mówca wewna	16		port nad Ruhrą	4	16
		15	16	20	wśród jabłoni							
zimnowy płaszcz damski	elita	16	14	19	17		zwolen- nicy jakiejś idei	18	3	12	20	
		4	12	18	wśród drzew	17		14	12		7	
konie lub góry	wyrabia rondle	1	14	7	13	20	8		4	9	5	20

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Rozwiązanie krzyżówki

5	14	5	14	10	11	6	12	15	14	21	18
16	4	20	12	16							

Rozrywka w „Wyborczej”
Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący Maciej Nowakowski

wyborcza.pl

Medykom pensje rosną, innym nie

Nie dla każdego podwyżka

Pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat ich pensje się nie zmieniły. Dyrektorzy innych placówek przyznają, że podobny problem dotyczy szpitali w całej Polsce.

Agata Sawczenko

– Nie walczymy przeciwko komukolwiek. Walczymy o równe i sprawiedliwe traktowanie wszystkich pracowników szpitala – mówi Emilia Pinczuk, przewodnicząca Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia przy szpitalu w Bielsku Podlaskim. – Problem dotyczy pracowników administracji, którzy już drugi rok z rzędu zostali pominięci przy podwyżkach. Jesteśmy jedyną grupą zawodową, która ich nie otrzymała.

Pracownicy administracji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat nie otrzymują podwyżek wynagrodzeń. Twierdzą, że choć odpowiadają za finanse, statystyki medyczne, rozliczenia i pozyskiwanie funduszy, są pomijani przy podziale środków przeznaczanych na wzrost plac.

Pracownicy administracji z bielskiego szpitala (jest ich 38) przypominają: w ubiegłym roku dyrekcja deklarowała, że jeśli Narodowy Fundusz Zdrowia zapewni odpowiednie środki finansowe, także oni będą mogli liczyć na wzrost wynagrodzeń.

– Szpital to nie tylko lekarze i pielęgniarki. Szpital tworzy również administracja. Każdy wykonuje swoją pracę i dokłada swoją cegiełkę do funkcjonowania placówki – przekonuje Pinczuk. Dzień administracji udało się szpitalowi na przykład zdobyć fundusze unijne z KPO.

Księgowa zarabia mniej niż salowa

Jednym z głównych argumentów administracji są dysproporcje placowe pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi.

– Nie umniejszamy żadnej pracy, bo każda jest potrzebna. Ale dochodzi do sytuacji, w której osoby wykonujące bardzo odpowiedzialne obowiązki administracyjne, zarabiają mniej od pracowników objętych ustawowymi podwyżkami – twierdzi Pinczuk.

Wskazuje przykład księgowych. – Mamy księgowe z 23-letnim stażem pracy, które zarabiają mniej niż salowe. Jedna z księgowych otrzymuje około 5180 zł brutto. Tymczasem wynagrodzenie salowej objętej ustawowymi regulacjami jest wyższe i od lipca ponownie wzrasta. Nie chodzi o deprecjonowanie czyjejkolwiek pracy, ale o proporcje i odpowiedzialność związaną z wykonywanymi obowiązkami – zaznacza.

Szpital nie ma pieniędzy

Przedstawiciele administracji przyznają, że prowadzili rozmowy z dyrekcją. Oczekiwali podwy-



• Emilia Pinczuk i Roman Żero chcą, by pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim dostali podwyżki. Oprócz nich pod pismem do dyrekcji podpisało się jeszcze 36 osób

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

żek na poziomie kilku procent wynagrodzenia zasadniczego.

– Słyszeliśmy, że szpital nie ma środków. Z naszej perspektywy trudno to zrozumieć, skoro inne grupy zawodowe otrzymują podwyżki. Koszt objęcia nimi 38 pracowników administracji nie byłby dla budżetu placówki znaczący – twierdzi Emilia Pinczuk.

Według wycieńczeń związkowców podwyżka na poziomie 8 proc. oznaczałaby dodatkowy wydatek około 30 tys. zł miesięcznie.

– Ludzie są sfrustrowani. Pojawiają się głosy o odejściach z pracy. Trudno oczekiwać, że ktoś będzie chciał ponosić dużą odpowiedzialność, szczególnie w działach księgowości i plac, za wynagrodzenie niewspółmierne do zakresu obowiązków – ocenia przewodnicząca związku.

Pokazuje pismo, pod którym podpisali się wszyscy pracownicy administracji szpitala. Napisali w nim o wszystkich bolączkach i oczekiwaniach względem wynagrodzeń. Adresatem jest dyrektor. Podobne pismo – popierające starania pracowników administracji – do dyrektora wysłała również przewodnicząca Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych – Zakładowej Organizacji Związkowej przy SPZOZ w Bielsku Podlaskim.

Związkowcy wprost poparli postulaty administracji. Najdalej idące działania podjął Eugeniusz Muszyc, przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podlaskiego. Muszyc skierował do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku wniosek o przeprowadzenie kontroli, dotyczącej przestrzegania przepisów o równym traktowaniu w zatrudnieniu.

Forum Związków Zawodowych zwróciło się do inspekcji między innymi o: • zbadanie sposobu podziału środków przeznaczonych na podwyżki, • ustalenie kryteriów przyznawania wzrostów wynagrodzeń, • ocenę, czy wobec pracowników administracyjnych zachowywana była zasada równego traktowania, • podjęcie działań przewidzianych prawem w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Maciej Starzyk, rzecznik Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku, potwierdza, że takie pismo wpłynęło i inspektorat zajmie się tą sprawą. – Sprawa szpitala jest nam znana – mówi. Zapowiada kontrolę w bielskiej placówce.

To dyrektor decyduje, ile zarabia administracja

Piotr Selwesiuk jest dyrektorem Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim od 19 sierpnia 2024 r. W czerwcu złożył wypowiedzenie umowy, ale obowiązki dyrektora pełni jeszcze do końca sierpnia.

– Szpital nie ma jeszcze propozycji nowego kontraktu z NFZ. Na jakiej podstawie mam dać pracownikom podwyżki, skoro nie wiem, ile pieniędzy będzie miał szpital? – odpowiada, gdy pytamy, jak zareaguje na prośby pracowników. Przyznaje, że w ubiegłym roku podwyżki dał tylko tym pracownikom administracji, którzy znaleźli się poniżej ustawowego minimum. – Ale w 2024 roku szpital nie wykonał kontraktu. To skutkowało tym, że w 2025 roku zabrano nam ponad 4 mln zł – tłumaczy.

W tym roku sytuacja finansowa też nie jest dobra. – Mamy niezapłacone prawie 8 mln zł nadwykonań – dodaje dyrektor Selwesiuk. – Rozumiem, że każdy chciałby więcej zarabiać. Tyłko z czego te podwyżki mam dać?

Zapowiada: – Gdy dostanę oficjalne pismo z NFZ o finansowaniu, to usiądziemy z pracownikami i będziemy rozmawiać o podwyżkach. O tym, czy mamy co podzielić, a jeśli tak, to w jakiej wysokości i na jakie grupy.

Sytuacja w Bielsku Podlaskim nie jest wyjątkiem. Podobne problemy mają inne szpitale. Ministerstwo Zdrowia podkreśla, że administracja szpitali nie została objęta ustawowymi gwarancjami placowymi, bo podobne stowiska występują także poza ochroną zdrowia.

Podwyżki są, ale symboliczne

Jak podkreśla Bogdan Kalicki, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Białymstoku, problem wynagrodzeń pracowników administracji i zaplecza technicznego dotyczy także dużych placówek medycznych. – Sukcesywnie podnosimy wynagrodzenia pracowników administracji, ale w niższym procencie niż wynika to z ustawowych wskaźników dotyczących pracowników działalności podstawowej. W tym roku pozostali pracownicy dostali podwyżki w wysokości 3,6 proc., czyli odpowiadające wskaźnikowi inflacji. Jest to waloryzacja wynagrodzeń, tak żeby przynajmniej nie pogarszały się warunki finansowe. Na więcej nas po prostu w obecnej sytuacji nie stać – mówi dyrektor.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespołowym w Białymstoku w administracji i zapleczu technicznym zatrudnione są 122 osoby. Jak wylicza Kalicki, wynagrodzenia brutto w tej grupie wahają się od około 5,3 tys. zł do 17-18 tys. zł miesięcznie, przy czym najwyższe pensje dotyczą stanowisk kierowniczych. Dyrektor zaznacza, że obecnie w tej grupie nie ma pracowników zarabiających ustawowe minimum wynagrodzenia.

O podwyżkach dla pracowników administracji mówi także prof. Jan Kochanowicz – dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Jak podkreśla, w tym roku pracownicy administracji i techniczni otrzymali średnio 7-procentowe podwyżki plac.

– Jeśli chodzi o inne szpitale, z naszych informacji wynika, że najczęściej są to podwyżki na poziomie około 3 proc. – mówi dyrektor.

W USK na stanowiskach administracyjnych i technicznych pracuje w sumie 348 osób. Ich zarobki wahają się od 4806 do ponad 14 tys. zł brutto.

Zdaniem prof. Kochanowicza, wynagrodzenia pracowników administracji są ściśle związane z kondycją finansową szpitali. Przyznaje, że dyrektorzy chętnie przeznaczyliby większe środki na podwyżki, jednak ich możliwości często ograniczają problemy z finansowaniem świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

– Gdybym miał taką możliwość, starałbym się tych pracowników jeszcze bardziej docenić. Trzeba jednak pamiętać, że szpital nie funkcjonowałby bez administracji i zaplecza technicznego. To nie tylko sekretarki, ale również księgowość, kadry, informatycy, działy zamówień publicznych, organizacyjne czy pracownicy odpowiedzialni za utrzymanie infrastruktury i sprzętu – podkreśla dyrektor USK. •

Kalisz przedłuża projekt darmowej komunikacji miejskiej

Milion pasażerów więcej

Mieszkańcy Kalisza od ponad trzech lat jeżdżą za darmo miejskimi autobusami. I chcą jeździć nadal.

Janusz Jaros

Bezpłatna komunikacja miejska to sztandarowy projekt obecnego prezydenta miasta Krystiana Kinastowskiego. Obiecywał jej wprowadzenie w pierwszej wygranej kampanii w 2019 roku. W swojej pierwszej kadencji wprowadził jednak tylko bezpłatne przejazdy dla dzieci, studentów i seniorów. Obietnicę zrealizował dopiero w drugiej kadencji.

Dla wszystkich mieszkańców bezpłatne przejazdy zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku. Najpierw przez dwa lata (2023-2024). Później została przedłużona o kolejne dwa – do końca 2026 roku. 22 lipca tego roku weszła w życie uchwała rady miasta, która przedłużyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów dla posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca do 31 grudnia 2028 roku. Kartę może otrzymać każda osoba zameldowana w mieście na stałe lub płacąca podatki w Kaliszu.

Karolina Skrzypczyńska, kaliska radna i doradczyni prezesa Kaliskich Linii Autobusowych (KLA) twierdzi, że dzięki darmowej komunikacji przybyło ponad milion pasażerów.

– Przed wprowadzeniem darmowej komunikacji mieliśmy 5,4 mln pasażerów rocznie. Teraz jest 6,5 mln. To sukces, bo mamy o 1,1 mln pasażerów więcej – cieszy się radna Skrzypczyńska.

Dr Leszek Szczupak, kierownika katedry logistyki i transportu Uniwersytetu Kaliskiego, badający potoki pasażerów KLA, zwraca uwagę, że przybyło przejazdów na krótkim odcinku: od jednego do trzech przystanków. – Dawniej takich przejazdów było niewiele. Młodzi woleli przejść taki dystans na nogach – zauważa.

Jaki koszt ponosi za miasto na utrzymanie darmowej komunikacji? – To około 5 mln zł rocznie rekompensaty, jaką miasto przekazuje Kaliskim Liniom Autobusowym. Przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji mieliśmy około 8-9 mln zł przychodów z biletów. Teraz z biletów mamy około 2-3 mln zł rocznie – odpowiada radna Skrzypczyńska.

SAMOCHODÓW UBYWA

W jakim stopniu bezpłatna komunikacja wpłynęła na zmniejszenie liczby pojazdów na uli-



• **Nowe autobusy elektryczne na ulicach Kalisza. Dzięki darmowej komunikacji przybyło w tym mieście milion pasażerów** FOT. JANUSZ JAROS

cach? Władze miasta nie podają tych danych. Jednak liczba zarejestrowanych pojazdów spadła o ponad 11 tys. W zeszłym roku było ich blisko 69 tys. a w 2022 roku, czyli przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji – 80 tys.

KORKI NADAL SĄ

Kalisz przez wiele lat był w ścisłej czołówce polskich miast pod względem liczby pojazdów. W 2016 roku w Kaliszu było zarejestrowanych 150 tys. samochodów. Przy ówczesnej liczbie 100 tys. mieszkańców dawało to 1500 aut na tysiąc mieszkańców. Tę górkę miasto ma już za sobą. W 2019 roku liczba samochodów spadła do 720 na tysiąc mieszkańców. Jednak w kolejnych latach znów systematycznie rosła: w 2020 roku było 775 aut na tysiąc mieszkańców, w 2021 roku – 793, w 2022 roku – 815, w 2023 roku – 845, w 2024 – 883.

Spadek nastąpił w 2025 roku, czyli dopiero dwa lata po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji.

Wbrew tym optymistycznym danym, w opinii mieszkańców na ulicach jest wciąż za dużo samochodów. Widać to po kłopotach kierowców z zaparkowaniem aut. Pomimo poszerzania stref płatnego parkowania (w 2023 roku) i wzrostu cen za parkowanie (w 2022 roku o sto procent – z 2 do 4 zł za godzinę) nadal trudno znaleźć wolne miejsce w centrum miasta.

Z drugiej strony miasto wciąż nie ma obwodnicy, więc przez ulice przetacza się ruch tranzytowy.

Dlatego mieszkańcy cieszą się z bezpłatnej komunikacji, ale martwi ich także, że miasto jest wciąż zakorkowane. – Jakoś nie widzę większych zmian w liczbie samochodów na ulicach po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji – mówi Maria Zabłocka z Kalisza.

– Żeby zmniejszyć liczbę aut w mieście, trzeba poszerzać strefę płatnego parkowania i jeszcze podnieść opłaty za parkowanie, ale oni tego nie robią na rok przed wyborami – uważa Kaliszanie Artur Mielczarek. Przypomina, że urzędujący ostatnią, drugą kadencję prezydent miasta Krystian Kinastowski planuje wystartować do senatu z poparciem PiS i Konfederacji.

Władze miasta przyznają, że samochodów na ulicach wciąż jest za dużo, ale – jak podkreśla prezydent Kinastowski – bezpłatna komunikacja zachęca do rezygnacji z dojazdów własnym samochodem, a dzięki zakupom nowego, elektrycznego taboru miejskie autobusy nie emitują spalin.

Radna Karolina Skrzypczyńska: – Każdy widzi jak Kalisz jest zakorkowany i jak ciężko jest z miejscami parkingowymi. Darmowa komunikacja miejska wpisuje się w cały plan zmiany komunikacji. Zaczęliśmy od zmiany rozkładu jazdy, który od 19 lat był nieruszony. Oczywiście on nie jest doskonały. Cały czas zmieniamy go na bieżąco. Dokładamy kursy. Robimy badania tak zwanych potoków, żeby wykluczyć kursy najmniej opłacalne i dodać te, gdzie rzeczywiście jest zapotrzebowanie. Pomagają nam w tym zliczarki, które mamy w nowych autobusach.

Skrzypczyńska ujawnia, że miasto chce kupić kolejne pięć autobusów elektrycznych.

KONIEC Z KASOWANIEM PRZEJAZDÓW

Prezesa KLA, Elżbieta Binder przyznaje, że z bezpłatnej komunikacji korzystają głównie dzieci i seniorzy. – Dla rodziców, którzy mają kilkoro dzieci bezpłatna komunikacja to spora korzyść finansowa – wskazuje.

I dodaje, że darmowa komunikacja to tylko dodatkowa zachęta, ale nie główne narzędzie walki z nadmierną liczbą aut w mieście. Do tej walki potrzebne są ograniczenia w ruchu samochodowym, jakie wprowadzają inne, dużo większe miasta. Zdaniem urzędników, aby do komunikacji jeszcze bardziej zachęcić mieszkańców, do rozkładu trzeba wprowadzać korekty kursów i nowe trasy. Miejski przewoźnik wymienia też tabor.

Teraz chcą ułatwić także korzystanie z darmowej komunikacji, rezygnując z konieczności rejestrowania bezpłatnych przejazdów w kasownikach.

Rada miasta zniosła od 22 lipca obowiązek rejestracji przejazdów podczas wejścia do autobusu. – W razie kontroli należy jedynie okazać się ważną Kaliską Kartą Mieszkańca w dowolnej wersji [plastikowej karty lub aplikacji w telefonie] – informuje urząd miasta.

Dotychczas pasażerowie korzystający z darmowej komunikacji musieli skasować przejazd przy użyciu Karty Mieszkańca. Skarżyli się jednak, że kasowniki w niektórych autobusach tego nie odnotowywały.

Radną Skrzypczyńską cieszy wycofanie obowiązku kasowania darmowych przejazdów. Potwierdza problem z działaniem kasowników przy odbijaniu darmowego przejazdu kartą miejską.

Elżbieta Binder chwali rezygnację z konieczności rejestracji bezpłatnych przejazdów. – To dla nas duże ułatwienie – mówi.

ZA DARMO ELEKTRYCZNYMI AUTOBUSAMI

Problemy z systemem kasowania przejazdu w autobusach tłumaczy kłopotami z rejestratorami. W autobusach były trzy różne systemy w zależności z wieku pojazdu. W najstarszych, pierwszej generacji system szwankował. Niewiele lepiej było z tymi z drugiej generacji. Teraz – po zakupie kolejnych nowych autobusów elektrycznych – większości rejestratorów ma najnowszy system trzeciej generacji. Tych pierwszej generacji już nie ma, a z systemem drugiej generacji pozostały tylko cztery autobusy.

KLA mają teraz 70 autobusów, w tym 19 elektrycznych, kupionych niedawno w ramach większego projektu. Miasto wyposażyło miejskiego przewoźnika w nowe autobusy elektryczne Solaris Urbino 12 electric i farmę fotowoltaiczną. Na ten projekt za ponad 72 mln zł miasto pozyskało 50 mln bezzwrotnej dotacji z Krajowego Planu Odbudowy, a kolejne 8 mln to preferencyjna pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445784



Mikołajki 2026r.07.31

Znak: PPGN.6840.19.2024

Burmistrz Miasta Mikołajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikołajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikołajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/2 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/17.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445785

**BURMISTRZ
MIASTA
BARTOSZYCE**

informuje, że na tablicy ogłoszeń Wydziału Gospodarowania Mieniem i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Bartoszyce (II piętro) oraz na stronach www.bip.bartoszyce.pl i www.bartoszyce.pl wywieszony został wykaz nieruchomości obejmujący lokal mieszkalny położony w budynku przy ul. Generała Bema 51/3 Bartoszycach, przeznaczony do zbycia w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego najemcy.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Rzeszów/34445757

**PREZIDENT MIASTA RZESZOWA**

ogłasza, że Zarządzeniem własnym nr 453/2026 z dnia 8 lipca 2026 r. został wywieszony na tablicy ogłoszeń w Rzeszowskim Ośrodku Sportu i Rekreacji, ul. ks. Jątowego 23a oraz zamieszczony na stronie internetowej ROSIR (www.rosir.pl) i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa (bip.erzeszow.pl) do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykaz powierzchni użytkowych przeznaczonych do wydzierżawienia na okres kolejnych 3 lat w drodze bezprzetargowej

OGŁOSZENIE PŁATNE

Bydgoszcz-Toruń/34445791

**INFORMACJA**

Na podstawie art.35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i Geodezji uprzejmie informuje, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Brodnicy wywieszone zostały na okres od 31 lipca 2026 r. do 21 sierpnia 2026 r. wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Wykazy zamieszczone zostały również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Brodnicy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wykazy dotyczą nieruchomości położonych przy ul. Aleja Józefa Piłsudskiego – Targowej, ul. Długiej i ul.67 Pułku Piechoty w Brodnicy.



Kawa
Jacobs
Krönung
różne rodzaje
1 kg = 12,98 €
opak. 500 g

-35%
6.49



Lody Ferrero,
Raffaello lub
Kinder
różne rodzaje
1 l = 13,59/15,70 €
cena za opak.

-23%
2.99



Monster
napój energet.
różne rodzaje
1 l = 1,78 €
opak. 500 ml

-40%
0.89
+0,25 €
kaucja

Oferta obowiązuje od 03 do 08.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.



Persil
do prania
płyn, proszek,
kapsułki
1 pranie = 0,22 €
cena za opak.

-10%
15.99



Papa
Joe's
sosy grillowe
keczup, majonez
1 l = 3,18 €
opak. 500 ml

-46%
1.59



Kawa
Lavazza
różne rodzaje
opak. 1kg

-25%
14.99



Żelki
Katjes
różne rodzaje
1 kg = 2,97 €
opak. 300 g

-40%
0.89



Batoniki
Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/
18,65 €
cena za opak.

-25%
1.79

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34441300



OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 28 lipca 2026 r.

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 331) zwanej dalej specustawą drogową oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) zwanej dalej kpa,

zawiadamiam,

że dnia 28 lipca 2026 r. została wydana decyzja nr 19/2026, znak: WI.V.7820.15.2026.AS o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 551 polegająca na budowie ronda na skrzyżowaniu DW 551 (ul. Chełmińska i ul. 3 Maja) z drogą powiatową nr 2013C (ul. Chełmińskie Przedmieście) w Chełmży” usytuowanej na działkach ewidencyjnych o numerach:

- Oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej:
- przed nawiasem podano numer działki ulegającej podziałowi,
 - w nawiasach podano numery działek po podziale,
 - w nawiasach pogrubioną czcionką zaznaczono numery działek niezbędnych dla realizacji inwestycji.

Powiat toruński, jednostka ewidencyjna 041501_1 Chełmża,

- Numerы działek objętych inwestycją:**
Obręb 0009: 30 (30/2, 30/1), 31 (31/2, 31/1), 25/2 (25/4, 25/3), 26 (26/2, 26/1), 27/4 (27/6, 27/5), 178 (178/3, 178/1, 178/2).
Obręb 0002: 32/1 (32/4, 32/3).
Obręb 0001: 31/2 (31/4, 31/3).
- Numerы działek, dla których ustanawia się ograniczone korzystanie z nieruchomości dla realizacji inwestycji:**
Obręb 0009: 21/2, 27/4 (27/6), 30 (30/2), 31 (31/2).
Obręb 0002: 31, 33/1, 35/1, 36/1.
Obręb 0001: 30.
- Działki przewidziane na realizację inwestycji, dla których uzyskano oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:**
Obręb 0009: 21/1, 25/1, 27/3.
Obręb 0002: 32/2, 33/2, 35/2, 59, 60.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony postępowania zakończonych wydaniem w/w decyzji mogą zapoznać się z jej treścią w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 3 (budynek B), pokój 113a na XI piętrze (tel. 52 349 77 38) w dniach pracy Urzędu, w godz. 9.00-14.00 wyłącznie po uzgodnieniu terminu. Od decyzji służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia stron o jej wydaniu. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z art. 11f ust. 3 specustawy drogowej, w związku z art. 49 kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czterech dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenie w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ponadto jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania niniejsza decyzja podlega wykonaniu przed terminem do wniesienia odwołania.

Znak sprawy: WI.V.7820.15.2026.AS

Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Agnieszka Waszak
Kierownik

Oddziału Budownictwa Specjalnego w Wydziale Infrastruktury
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Bydgoszcz-Toruń/34445764

BURMISTRZ ZALEWA OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) i Uchwały Nr XVII/217/25 Rady Miejskiej w Zalewie z dnia 24 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo oraz art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będą udostępnione w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju nr 10.1 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się w dniu 12.08.2026r. o godz. 16.00 za pomocą środków porozumiewania się na odległość, przy wykorzystaniu aplikacji Microsoft Teams zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje i wytyczne do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem: (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Burmistrza Zalewa.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. „Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego” zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urzad@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, pok. Nr 10.1) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel. 897588377 wew. 27) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres: e-mail: urzad@zalewo.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Burmistrza Zalewa.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem: (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Ankiety należy złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urzad@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Burmistrz Zalewa
/– Piotr Pietrasik

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

- Administratorem Państwa danych osobowych jest Urząd Miejski w Zalewie, z siedzibą przy ul. Częstochowskiej 8, 14-230 Zalewo (tel. 89 758 83 77, adres e-mail: ido@zalewo.pl).
- Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, email: ido@zalewo.pl lub adres do korespondencji: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo.
- Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej <https://bip.zalewo.pl/> w zakładce „Ochrona Danych Osobowych” oraz w siedzibie Administratora.

Olsztyn/34445698

Powiat Przysuski

Jak były wójt zrobił przekop p

Znany lokalny działacz, nie pytając o zgodę, połączył staw przy budowanym przez siebie domu z pobliską rzeką. Wody Polskie wszczynają kontrolę.

Małgorzata Rusek

Niech pani jedzie do wsi Brzeski w gminie Klwów i zobaczy, co były wójt Klwowa tam wyprawia. Kazał przekopać kanał od domu do Drzewiczki, opowiadał, że z tarasu domu będzie mógł kajakiem dopłynąć do Nowego Miasta. Cała linia brzegowa Drzewiczki jest dosłownie zmasakrowana, widać po śladach, że jeździli tam koparki i wywrotki i wycinano drzewa. Ja czy pani na to pozwolenia byśmy nie dostali, ale nic problematycznego dla pana Papisa” – maila takiej treści dostałam w połowie marca tego roku.

Do wiadomości dołączone były zdjęcia dokumentujące spustoszenie, które zrobiono na terenie pomiędzy gminną drogą w Brzeskach a rzeką Drzewiczką: łąki nad rzecznicze praktycznie zaorano do gołej ziemi, przez środek przekopano szeroki kanał. Mail przyszedł kilka dni po publikacji, w której opisałam działalność biznesową Piotra Papisa.



• W środku zdjęcia widać przekop do Drzewiczki i ślady po poważnych robotach ziemnych FOT. MARCIN KUCEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

WÓJT KLWOWA, RADNY WOJEWÓDZKI I INTERES NA WESELACH

Papis został wójtem Klwowa po raz pierwszy w 2006 roku – miał wtedy 33 lata – i nieprzerwanie rządził gminą do ostatnich wyborów samorządowych w 2024 roku. Od zawsze w barwach Polskiego Stronnictwa Ludowego. W 2024 roku wystartował z powodzeniem w wyborach do Sejmiku Mazowsza.

W połowie lutego zrzekł się mandatu radnego. Decyzja ta zbiegła się w czasie z prawomocnym wyrokiem skazującym za podanie nieprawdy w oświadczeniach majątkowych. Według sądu Papis zaniżył metraż i wartość należącego do niego budynku przy ul. Opoczyńskiej 45 we Klwowie.

To tam, jak pisałam, mieści się Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ), zajmujący się w dni robocze rehabilitacją osób niepełnosprawnych, na którego utworzenie i funkcjonowanie stowarzyszenie „Wspólne Marzenia” pozyskało w ostatnich latach ponad 10 milionów złotych ze środków PFRON. Były wójt Klwowa pobiera od stowarzyszenia, w którego władzach zasiada jego żona i były podwładny i urzędnik z Urzędu Gminy w Klwowie, stały czynsz dzierżawny w wysokości 150 tysięcy złotych rocznie.

Na tej samej ogrodzonej posesji funkcjonuje ogromny prywatny kompleks weselno-hotelowy pod nazwą Zajazd Lwowski. Rozdział obu podmiotów jest nieklarowny, a infrastruktura kuchenna oraz sale bankietowe wybudowane lub doposażone za publiczne pieniądze służą w weekendy do organizacji wesel. Zajazdem Lwowym zarządza prywatna spółka należąca do rodziny byłego wójty, jego żona Anna jest tam dyrektorem. Jednocześnie pełni funkcję

dyrektorki publicznie dotowanego ZAZ-u. Taki układ biznesowo-personalny powodował, że o lokalnych dotacjach dla Stowarzyszenia decydowały komisje, w których zasiadali urzędnicy gminy, do 2024 roku podwładni Piotra Papisa.

Kontrole Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej wykazały nieprawidłowości, w tym zacieranie granic wizualnych między podmiotami oraz okresowe braki w wyposażeniu zakupionym z dotacji, takim jak piec konwekcyjne czy pralnice. Całość procedury dopełnia fakt, że zyski wypracowane przez ZAZ, także z organizacji wesel – wynoszące w 2024 roku aż 1,3 miliona złotych – są inwestowane w rozbudowę obiektu, co trwale podnosi wartość prywatnego majątku Piotra Papisa.

NOWE WŁOŚCI BYŁEGO WÓJTA

Jak się okazuje, Piotr Papis jest też właścicielem przynajmniej kilku działek we wsi Brzeski, tych, na których najwyżej wykonano przekop pomiędzy stawem obok budowanego domu a rzeką Drzewiczką. Działki leżą na terenie Obszaru Krajobrazu Chronionego Dolina Pilicy i Drzewiczki. Drzewiczka to prawobrzeżny dopływ Pilicy i – jak można przeczytać na stronie Nadleśnictwa Dobieszyn – posiada wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

„Brzegi doliny porastają lasy głównie na siedliskach borowych, poprzecinane łąkami zalewowymi z trzcinowiskami, bagnami i szuwarami. Zróżnicowanie ekosystemów wpływa na bogactwo przyrodnicze, na tych terenach występują wiele rzadkich i chronionych gatunków fauny i flory. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki jest ważnym szlakiem ekologicznym o randze krajowej, zwłaszcza dla wielu rzadkich gatunków ptaków, w związku

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji. Inwestycją w Brzeskach zaskoczono są też Wody Polskie

z powyższym, ale również ze względu na zróżnicowane bogactwo siedlisk oraz fauny i flory tereny te zostały włączone do sieci Natura 2000.”

Posiadanie działki w obrębie Obszaru Krajobrazu Chronionego wiąże się z licznymi ograniczeniami wynikającymi z przepisów prawa. Nie wolno tam m.in. wykonywać prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, likwidować i niszczyć naturalnych zbiorników wodnych i starorzeczy, likwidować zadrzewień nadwodnych, zmieniać stosunków wodnych, jeżeli ma to służyć celom innym niż ochrona przyrody. Wynika z tego, że na poszerzenie istniejącego cieku wodnego i budowę kanału od rzeki do stawu a także na budowę stawu właściciel działki powinien uzyskać zgodę Wód Polskich. Mówi o tym artykuł 389. Prawa Wodnego.

Jak ma się to do powstałego szerokiego kanału pomiędzy sztucznie utworzonym stawem

na działce Piotra Papisa a rzeką Drzewiczką? Wybudowanie kanału lub znaczne poszerzenie dawnego koryta dopływu Drzewiczki kwalifikują się jako wykonanie lub przebudowa urządzenia wodnego oraz działania ingerujące w środowisko w strefie chronionej. Właściciel powinien też zgłosić działania mogące zmienić warunki wodne i wodno-geologiczne do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Wymóg taki nakłada artykuł 118. ustawy o ochronie przyrody.

A porównując mapy satelitarne terenu sprzed i po rozpoczęciu inwestycji możemy zauważyć duże zmiany spowodowane przez prace ziemne – skutek inwestycji Papisa. Skalę inwestycji pokazują też zdjęcia świeżo wykonanego przekopu i stojącej koparki, nadesłane przez czytelnika.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji.

Inwestycją w Brzeskach zaskoczono są też Wody Polskie.

„Po weryfikacji bazy i raportów spraw, oraz po kontakcie z Nadzorem Wodnym w Białymostku, ustalono, że nie zostały wydane żadne pozwolenia wodnoprawne ani nie przyjęto zgłoszeń wodnoprawnych związanych z opisanymi działaniami na wskazanych działkach – odpisuje na nasze pytania Filip Szatanik rzecznik prasowy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Wszystko wskazuje na to, że przekopy zostały wykonane nielegalnie – ocenia rzeczniczek Wód Polskich. I dodaje, że została wszczęta kontrola legalności prac na działkach w Brzeskach.

Na działkach należących do Piotra Papisa (ma ich tam co najmniej siedem) do niedawna był jeden zbiornik wodny. Ostatnio, oprócz

rzez teren chroniony

przekopu do Drzewiczki, powstały tam jeszcze dwa stawy. Jeden z nich tuż za plotem działki należącej do pani Anny z Warszawy.

– Mam tę działkę od wielu lat, przyjeżdżam tam w wolnych chwilach, żeby odpocząć od dużego miasta. Brzeski to moje rodzinne strony. Zawsze tu było cicho i spokojnie – mówi pani Anna. Do czasu, gdy pewnego dnia przyjechała na działkę i odkryła, że tuż za plotem jej posesji powstał jeden ze stawów, a od tyłu działki – kanał biegnący do Drzewiczki. Nikt jej o inwestycjach nie zawiadamiał.

– Aż się złapałam za głowę: wszystko było rozkopane, drzewa powycinane, pracowały koparki, nawieziono mnóstwo piachu – relacjonuje. Nie ukrywa, że jest w konflikcie z Piotrem Papisem, ostatnie spotkanie skończyło się awanturą, po której pani Anna zawiadomiła prokuraturę o kierowaniu pod jej adresem gróźb karalnych.

GMINA NIE DAJE ZGODY NA PRĄD

– Pan Papis wykupił wszystkie działki dookoła mnie, moja została jak taka wyspa. Stara się wszelkimi siłami mnie wykurzyć, żeby już mieć całość – twierdzi moja rozmówczyni. Trzy lata temu rozpoczęła starania o doprowadzenie prądu do jej działki, na której stoi przyczepa campingowa pod wiatą. Złożyła wniosek do PGE, wkrótce podpisała umowę i dostała warunki przyłącza. Firma, która miała przyłączyć wykonać, dała jej po jakimś czasie znać, że nie może zacząć prac, bo są problemy ze zgodami sąsiadów i gminy. Wkrótce po tej informacji PGE odstąpiło od umowy.

PGE poinformowało ją, że gmina Klwów odmówiła wydania zgody na umieszczenie w pasie drogi gminnej przyłącza kablowego i urządzeń teletechnicznych. Gmina argumentowała, że nowa nawierzchnia drogi jest objęta gwarancją wykonawcy (ta skończyła się w październiku ubiegłego roku), a po drugie, że jej działka jest położona poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę jednorodzinną i zagrodową w miej-

scowym planie zagospodarowania przestrzennego. Decyzja o odmowie została zaskarżona do SKO, to ją uchyliło i przekazało sprawę do gminy do ponownego rozpoznania.

Gmina ponownie odmówiła jednak zgody na wykonanie przyłącza. Tym razem argumentowano, że działka pani Anny leży na terenie zalewowym przeznaczonym pod budowę zbiornika retencyjnego. I rzeczywiście, w planach gminy pojawia się projekt budowy zbiornika retencyjnego w dolinie Drzewiczki.

– Tyle że są to jakieś dalekosiężne plany, nikt jeszcze, oprócz rzucenia pomysłu, nie zrobił nawet pierwszego kroku w tej sprawie. Po drugie: skoro moja działka jest na terenach zalewowych i przeznaczonych pod zbiornik, to działki pana Papisa tym bardziej. Tymczasem on ma przyłączyć energetyczne i buduje całoroczny dom. Od jego działki do mojej jest zaledwie 70 metrów. Tylko że pan Papis wciąż ma wpływy w gminie, a ja nie – mówi nasza czytelniczka.

Przypomina, że Piotr Papis był wójtem Klwowa przez 18 lat. W urzędzie gminy wciąż pracują jego dawni podwładni. Co więcej, okazuje się, że on sam też tam pracuje. Gdy składał mandat radnego wojewódzkiego, musiał złożyć ostatnie oświadczenie majątkowe. Dokument ma datę 24 marca tego roku, opisuje stan na 18 lutego 2026 roku. Można tam przeczytać, że Piotr Papis był w ubiegłym roku kierownikiem referatu

zarządzania zasobami ludzkimi i rozwoju gminy w Urzędzie Gminy Klwów. Obecnie jest zatrudniony w urzędzie w Klwowie jako konsultant, choć w mediach występuje jako zastępca wójta.

INWESTYCJE W OŚWIADCZENIACH MAJĄTKOWYCH

Lektura najnowszego oświadczenia majątkowego Piotra Papisa jest ciekawa pod jeszcze jednym względem. Wśród wymienianych nieruchomości, obok domu, gospodarstwa rolnego (w skład którego wchodzi obora, stodoła i dwa garaże), budynku Zakładu Aktywności Zawodowej pojawia się tam wpis: „Remont gospodarstwa rolnego o wartości 160 tysięcy złotych (budowa ogrodzenia 70 tysięcy złotych, panele fotowoltaiczne – 40 tysięcy złotych, utwardzenie placu – 80 tysięcy złotych).”

Zaglądam do księgi wieczystej jednej z działek w Brzeskach należącej do Piotra Papisa. W treści dokumentu można wyczytać, że Papis, jako jedyny właściciel, nabył prawo własności już w 2019 roku. Na działce jest hipoteka z tytułu kredytu w wysokości prawie pół miliona. Bank zabezpieczył się też na sześciu innych działkach należących do Piotra Papisa i położonych obok siebie we wsi Brzeski.

O odniesienie się do zarzutu wykonania przekopu w obszarze chronionego krajobrazu oraz utrudnianie wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny poprosiłam Piotra Papis. Pytałam, na jakiej podstawie prawnej wykonano kanał do Drzewiczki i kto finansował te prace.

W nadesłanej mailiem odpowiedzi były wójt Klwowa stwierdził, że cała sprawa jest wynikiem eskalacji prywatnego, złośliwego konfliktu sąsiedzkiego z panią Anną, który miał się zacząć od tego, że półtora roku temu nie zgodził się na bezpłatne poprowadzenie przyłącza energetycznego do jej domu letniskowego przez jego prywatne działki. Według niego zawiadomienie mediów to próba odwetu i wywarcia bezprawnego nacisku medialnego i urzędowego.

Mimo dużych pozostałości po robotach ziemnych widocznych na mapach satelitarnych i przysłanych nam zdjęciach Piotr Papis zapewnia, że nie ingerował w środowisko naturalne, a jedynie oczyścił istniejący strumyk.

„Prowadzony charakter prac to oczyszczenie i doprowadzenie do kultury i bezpiecznego użytkowania łąk które uprawiamy. Na żadnej z moich działek nie powstało żadne nowe urządzenie wodne! W miejscu tym od pokoleń przebiega naturalna „odnoga” – „rów” rzeki oraz naturalne zagłębienie. W związku z powyższym, iż działki wchodzące w skład mojego gospodarstwa rodzinnego, jak również dzierżawione na terenie miejscowości Brzeski znajdują się na terenach rolnych i wykorzystywane są zgodnie z przeznaczeniem, nie było ingerencji i potrzeby informowania RDOŚ oraz Wód Polskich.”

Papis nie odnosi się do faktu, że działki, o których pisze znajdują się w obszarze krajobrazu chronionego, gdzie obowiązują restrykcyjne kryteria ograniczające inwestowanie, ani do tego, że, jak wynika to z map satelitarnych, na jego działkach powstały w ciągu ostatnich lat dwa duże zbiorniki wodne i budowany jest dom mieszkalny z dużym tarasem. Stał też drewniany domek na wysokiej konstrukcji drewnianej (informacji o budowanym domu nie ma w najnowszym oświadczeniu majątkowym Piotra Papis, w którym pisze o pracach remontowych na terenie gospodarstwa rolnego).

Pytania dotyczące inwestycji i przekopu do Drzewiczki we wsi Brzeski wysłałam także do Urzędu Gminy w Klwowie. Pytałam o podstawy wydania decyzji odmownej dla wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny i jak ta odmowa ma się do sytuacji, gdy prąd doprowadzono do działki Piotra Papis. Pytałam także o to, na jakim etapie jest realizacja zbiornika retencyjnego i czy gmina ma wiedzę o wykonanym przekopie do Drzewiczki. Chciałam też wiedzieć, czy Piotr Papis występował w ostatnich latach o pozwolenia na budowę na działkach w Brzeskach, a jeśli tak, to czego te wnioski dotyczyły i czy urząd pozwolenia wydał. Urząd Gminy nie odpowiedział. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445785

OGŁOSZENIE PŁATNE

Lubuskie/34445579

OGŁOSZENIE PŁATNE

Szczecin/34445545



Mikotajki 2026r.07.31
Znak: PPGN.6840.18.2024

Burmistrz Miasta Mikotajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikotajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikotajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/3 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/19.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach oraz na stronie internetowej **www.bip.mikotajki.pl i www.mikotajki.eu.**

**REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW**

OBWIESZCZENIE

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 lipca 2026 r., znak: WPN.6320.6.4.2026

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.), **podaję do publicznej wiadomości o ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego:**

- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie (PLH020074) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2554),**
- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pienśka Dolina Nysy Łużyckiej (PLH020086) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2747 i Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2026 r. poz. 1353),**
- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 3387).**

Z treścią ww. dokumentów można zapoznać się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu> oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51 – 162 Wrocław.



REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 19 ust. 1a, art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670) oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz.794) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zawiadamia o:

- I. sporządzeniu projektów oraz rozpoczęciu konsultacji społecznych dla następujących dokumentów:
 1. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Goleniowska PLH320013,
 2. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zalew Kamieński i Dziwna PLB320011 (z wyłączeniem obszaru morskich wód wewnętrznych);
- II. przystąpieniu do sporządzenia projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planów ochrony dla niżej wymienionych rezerwatów przyrody oraz możliwości składania uwag i wniosków:
 1. kuniewo – w gminie Wolin, powiat kamieński,
 2. Markowe Błota – w gminie Barlinek, powiat myśliborski.

Z projektami ww. zarządzeń oraz ich uzasadnieniami można się zapoznać w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. Juliusza Stowackiego 2, 71-434 Szczecin, w godzinach 8.00 – 14.00, a także na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie:

- <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/obwieszczenia-i-zawiadomienia>,
- <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/plany-zadan-ochronnych>.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski w ciągu 21 dni od dnia publicznego wywieszenia niniejszego obwieszczenia, w formie pisemnej, ustnej do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 z późn. zm.): listownie na adres lub w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. J. Stowackiego 2, 71-434 Szczecin; e-mail: sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl; e-PUAP: /rdos-szczecin/SkrytkaESP; e-Doręczenia: AE:PL-50042-45472-DDTIF-21. Rozpatrzenie wszystkich uwag i wniosków zawarte zostanie w treści uzasadnień do zatwierdzonych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Sylvia Jurzyk – Nordlów

Jak się odwołać od wyników matury i nie zwariować

Męczarnie maturzystów

System odwołań jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać.

Tomasz Kurs

Kilka dni temu pisaliśmy w „Wyborczej”, że coraz więcej maturzystów, odczuwających niedosyt po publikacji wyników swoich matur, stara się zwerfikować przyznaną im punktację za egzamin.

Decydują się na to, gdy uważają, że zostali ocenienie niesprawiedliwie albo po prostu błędnie. Wtedy proszą o wgląd do swojej pracy i oceny wystawionej przez egzaminatora. A potem – jeśli są podstawy – starają się zmienić niekorzystny dla siebie wynik. Jest na to procedura odwoławcza.

5,5 tys. odwołań od wyników matur

Jest się o co starać. Jak pisaliśmy w „Wyborczej”, rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca.

Odwołania co roku w lipcu emocjonują maturzystów i ich rodziców. Dał temu wyraz nasz czytelnik – pan Piotr – który po artykule „Wyborczej” na temat odwołań od wyników egzaminu maturalnego, napisał do nas list.

Dużą część swojego listu poświęca pracy Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych. To one w regionach przygotowują egzaminy zewnętrzne, w tym maturę. „System [odwołań] jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać. A to systemowa dyskryminacja biedniejszej młodzieży, co jest już niedopuszczalne w państwie prawa” – przekonuje.

Szybko wyjaśnia, na czym ta dyskryminacja polega. Aby złożyć wniosek o ponowne przeliczenie punktów na egzaminie, trzeba najpierw złożyć wniosek o możliwość przejrzenia swojej pracy. Wniosek składa się co prawda online, ale pracę można przejrzeć tylko osobiście w siedzibie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Jego zdaniem, wystarczyłoby, żeby pracownicy OKE wysyłali mejlowo zeskanowaną pracę do przejrzenia. Zwraca też uwagę, że po przejrzeniu i sфотографowaniu swojej pracy, maturzysta ma tylko dwa dni robocze na napisanie odwołania, podczas gdy czas na odwołanie się od decyzji administracyjnej w każdej innej instytucji to 14 dni. Tak długie oczekiwanie sprawia, że ewentualna korekta punktacji pracy maturalnej przychodzi kilka dni po terminie składania przez kandydatów aplikacji na studia.

Im OKE dalej, tym trudniej do niej się dostać

Nasz czytelnik sprawdził przy okazji lokalizację poszczególnych OKE i porównał sytuację maturzystów, którzy zdecydowali się na sprawdzenie swojego testu. Tak to opisał: • OKE Warszawa obejmuje jedynie województwo mazowieckie, dojazd do stolicy jest prosty i wygodny z każdego zakątka regionu, zarówno pociągiem, jak i autobusami; • OKE Jaworzno obejmuje jedynie województwo śląskie – niby odległości na terenie jednego województwa nie są duże, ale komunikacyjnie dojazd do Jaworzna nie dla wszystkich jest idealny; • OKE Gdańsk – duże miasto, dobrze skomunikowane z resztą podległego terenu, który obejmuje dwa województwa – pomorskie i kujawsko-pomorskie; • OKE Wrocław – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – dolnośląskie i opolskie; • OKE Łódź – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – łódzkie i świętokrzyskie; • OKE Kraków – niby duże miasto, do którego łatwo dojechać, ale z usług tej OKE korzystają uczniowie z bardzo odległych terenów trzech województw – małopolskiego, podkarpackiego i lubelskiego. Z najdalszego krańca Lubelszczyzny (np. z Białej Podlaskiej) do Krako-



FOT. CEZARY ASZKIEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca

wa jest aż 450 km i 4,5-5 godzin jazdy samochodem; • OKE Poznań – też duże, dobrze skomunikowane miasto, ale obejmuje trzy województwa – wielkopolskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Dojazd ze Świnoujścia to już 350 km i 3,5-4 godziny jazdy; • OKE Łomża – dwa województwa: podlaskie i warmińsko-mazurskie. Z Braniewa to 250-290 km, a dojazd zajmuje 3,5-4 godziny samochodem, pociągiem – 5,5 godziny.

– I jak tu mówić o dostępności OKE dla maturzystów? A i tak w samej OKE w Łomży bywało, że swoje prace przeglądało nawet kilkaset maturzystów dziennie – tak słyszałem od pracowników komisji. Każdy z nich traci na to łącznie z dojazdem cały dzień. Czy komuś z OKE sprawia to przyjemność? – pyta retorycznie pan Piotr. – To wszystko, razem wzięte, już na starcie wyklucza masę dzieciaków.

MEN o planach udostępnienia arkuszy online

– W perspektywie kolejnych lat szkolnych rozważane są możliwości szerszego zapewnienia zdającym wglądu w trybie zdalnym do sprawdzonych i ocenionych prac egzaminacyjnych – informuje nas Ewelina Gorczyca, rzeczniczka prasowa MEN. Ale to „szersze zapewnienie wglądu”, o którym mówi, niekoniecznie musi oznaczać powszechny zdalny dostęp do sprawdzonych już testów. Rzeczniczka ma mocny argument. Jest nim czas.

Po jednej tylko majowej sesji maturalnej trzeba by zeskanować ok. 50 mln stron prac maturzystów.

– Taka skala materiału wymagałaby średnio około dwóch tygodni całodobowej pracy w każdej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych, co obecnie jest niewykonalne – przyznaje Ewelina Gorczyca. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Szczecin/34445509



Wojewoda
Zachodniopomorski

Znak: AP-4.7820.353.2026.KD(9)

Szczecin, 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 t.j.) i art. 72 ust. 6 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026r., poz. 670 t.j.) zawiadamia się, że na wniosek z z 18.05.2026r. (uzupełniony 08.06.2026r.) Pana Marcina Jurewicza występującego w imieniu Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Wojewoda Zachodniopomorski 28.07.2026r. wydał decyzję nr 13/2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa obwodnicy Warzynic i Przecławia w ciągu DK13 – etap II – wydłużenie pasów włączenia na autostradzie A6 w węźle „Szczecin Zachód”.

Działki objęte inwestycją przeznaczone w całości lub w części pod pas drogowy:

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0009 Moczyły
dz. nr: 258/9, 258/15;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr: 89/1, 424/10, 424/11;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr: 158/3, 145, 146.

Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla obowiązku budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych:

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr 184;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr 424/9.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 10 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 t.j.) zawiadamia się, że z zebranymi materiałami dotyczącymi tego postępowania można zapoznać się w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Zapoznanie się przez strony postępowania z zebranymi dokumentami dotyczącymi prowadzonego postępowania może nastąpić w formie podania na piśmie, jak również za pośrednictwem platformy eDoręczenia. Zgodnie z art. 63 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

W przypadku gdy realizacja prawa czynnego udziału stron w postępowaniu za pośrednictwem ww. środków nie będzie możliwa, zapoznanie się z zebranymi dokumentami dotyczącymi postępowania może nastąpić na miejscu, tj. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (ul. Waty Chrobrego 4) od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 12.00 po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym daty wizyty. Dane do kontaktu: (91) 43-03-419 lub (91) 43-03-470.

Wskazuje się 15.08.2026 r. jako rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia odwołania od decyzji. Odwołanie od decyzji Wojewody wnosi się w terminie 14 dni od 15.08.2026 r. do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, Waty Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.

Zgodnie z art. 11g ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Zgodnie z art. 49 § 2 Kpa wskazuje się 31.07.2026 r. jako dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Białystok/34445739

WPN.6320.7.2026.EW

Białystok, dnia 31 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

Na podstawie § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2024, poz. 99), art. 28 ust. 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z realizacją projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24, pn. Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringu, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,

zawiadamiam

o zamiarze oraz o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pisy PLH200013.

Informacje o postępie prac, materiałach zgromadzonych w postępowaniu oraz możliwości zapoznania się z nimi uzyskać można w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok (w godzinach 8.00 do 15.00) oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku <https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/opracowanie-planow-zadan-ochronnych>. Uwagi i wnioski do dokumentacji sprawy będzie można składać w formie pisemnej lub ustnej do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym w terminie 21 dni od opublikowania niniejszego obwieszczenia, w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok lub drogą elektroniczną na adres: biuro@bialystok.rdos.gov.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Podanie do publicznej wiadomości następuje poprzez:

- udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń właściwych miejscowo urzędów gmin oraz starostw powiatowych;
- ogłoszenie w prasie.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik



Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko



Rzeczpospolita
Polska



Dofinansowane przez
Unię Europejską

OGŁOSZENIE PŁATNE

Lublin/34445618



DYREKTOR ODDZIAŁU REGIONALNEGO AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO W LUBLINIE

informuje,

że zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami /t.j. Dz.U. 2026 r. poz. 399/ w związku z art. 54 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego /t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 817 z późn. zm./ w siedzibie OReg. AMW Lublin, został wywieszony wykaz przeznaczonych do najmu w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niewyodrębnionego lokalu użytkowego nr 2 o powierzchni użytkowej 94,20 m2 położonego w budynku pawilonu handlowo-usługowego przy ul. Dwernickiego 92 w Hrubieszowie wraz z przynależnym gruntem o powierzchni 0,0065 ha, stanowiącego część nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów nr ewid. 1507/123, obręb Stawęcín, o powierzchni 0,0999 ha, dla której urządzona jest księga wieczysta nr ZA1H/00065018/3.

Wykaz został wywieszony na multimedialnej tablicy ogłoszeniowej w siedzibie Oddziału oraz pełna jego treść dostępna jest na stronie www.amw.com.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości oraz pełną treść wykazu uzyskać można w siedzibie OReg. AMW Lublin, ul. Łęczyńska 1, e-mail: turowska@amw.com.pl, lublin@amw.com.pl, (81) 474 61 37, (81) 474 61 11

Oddział Regionalny w Lublinie
20-309 Lublin • ul. Łęczyńska 1
tel.: (+48 81) 474 61 00 • fax: (+48 81) 474 61 23
e-mail: marketing.lublin@amw.com.pl
www.amw.com.pl

Zdrowie

Chirurg dziecięcy: Marzę o świecie bez e-hulajnóg

16-letnia Paulina cudem przeżyła, gdy uderzyła głową o asfalt, jadąc hulajnogą. – Urazów jest tak dużo, że zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – przyznaje dr Tomasz Grzechnik ze szpitala w Gorzowie.

Maja Sałwacka

Mąż był w pracy, ja u lekarza. Zadzwonili znajomi, że Paulinka miała wypadek. Leci jej krew z uszu i wysłali po nią śmigłowiec pogotowia ratunkowego. Nie pamiętam nawet drogi do domu, do miejsca wypadku – opowiada pani Aurelia, mama 16-letniej Pauliny. Dziewczynka w połowie czerwca z ciężkimi obrażeniami została przewieziona do Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie. Lekarze operowali ją kilka godzin, potem kilka dni leżała na oddziale intensywnej terapii. Po kilku tygodniach spędzonych w szpitalu, czeka ją jeszcze długa rehabilitacja. I odtworzenie fragmentu czaszki.

TO MIAŁA BYĆ KRÓTKA PRZEJAZDZKA, NIKT NIE MÓWIŁ O DŁUGIM LECZENIU

W piątek 12 czerwca Paulina decyduje się na krótką przejażdżkę elektryczną hulajnogą w rodzinnej Przytocznej, wsi pod Międzyrzeczem. Nie zakłada kasku, jedzie asfaltem, ale nie rozpędza się. Jedzie około 11-12 km na godzinę. Nie wie, kiedy traci panowanie nad pojazdem i wypuszcza kierownicę. Nie pamięta chwili upadku. Czuje tylko, że hulajnoga leci w jedną stronę, a ona w drugą. Uderza głową o drogę. Wypadek widzą sąsiedzi, wzywają pomoc. Cuci dziewczynę, ale ona ciągle odpływa i traci przytomność. Odzyskuje ją dopiero po kilku dniach. Życie ratuje jej szybka operacja.

Paulina po ponad tygodniu od wypadku samodzielnie je, mówi. I decyduje się publicznie ostrzec inne dzieci, choć nie czuje się dobrze w zgolonych do zera włosach, siniakach na buzi.

• **Blok operacyjny Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie** FOT. WŁA-DYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL



– Wstydzę się tego jak wyglądam, ale niech to będzie przestrogą dla innych. Dlatego proszę, żebyście ubierali kaski, bo ratują życie – apeluje w programie regionalnej TVP. Nie wie, kiedy wróci do szkoły, zobaczy kolegów. Świadectwo z wyróżnieniem przyniosą jej do szpitala nauczyciele z liceum w Międzychodzie.

– Jesteśmy pod opieką specjalistów, leczenie jest kosztowne, organizujemy zbiórkę – mówi mama Pauliny.

GDYBY BYŁ KASK, NIE BYŁOBY TAK POWAŻNYCH OBRAŻEŃ

– Walkujemy ten temat od lat: trzeba zakładać kaski. Wystarczy moment, który może warunkować długie, specjalistyczne leczenie. I to jest właśnie przypadek Paulinki – mówi dr Tomasz Grzechnik, chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie. Lekarz wie, że, gdyby dziewczynka miała założony tego dnia kask, nie doszłoby do tak dużych obrażeń. – To był bardzo ciężki uraz czaszkowo-mózgowy z krwawieniem do czaszki i masywnym krwiakiem mózgu. Pacjentka przeszła ciężką operację – tłumaczy. Do tego uszkodzone zostały błony bębenkowe, dziewczynka mogła stracić słuch, dlatego jest pod stałą opieką specjalistów.

– Jako chirurdzy dziecięcy zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – mówi dr Grzechnik. Niewiele zmieniły nowe przepisy. Choć z począt-

Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem

DR TOMASZ GRZECHNIK

chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie

kiem czerwca dzieci muszą jeździć obowiązkowo w kasku, liczba wypadków z ich udziałem wcale nie spada. – Nadal pacjenci są przywożeni z ciężkimi obrażeniami – mówi dr Grzechnik.

SETKI DZIECI RANNYCH PO WYPADKACH NA E-HULAJNODZE

Dokładna liczba dzieci doznających urazów na hulajnogach nie jest znana. Nie wszystkie przypadki są zliczane, zazwyczaj tylko te, do

których musi przyjechać pogotowie lub policja. Według danych Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego tylko w trakcie jednego letniego miesiąca odnotowuje się ponad 400 wypadków z udziałem dzieci na e-hulajnogach, które wymagają pilnej interwencji pogotowia. Natomiast według policyjnych statystyk od stycznia do połowy sierpnia 2025 roku w całej Polsce doszło do blisko 800 wypadków (obrażenia poszkodowanego powyżej siedmiu dni) z udziałem hulajnóg elektrycznych. To niemal dwukrotny wzrost rok do roku. Wśród poszkodowanych większość stanowiły dzieci i młodzież. Tyle że winni tej sytuacji są dorośli.

– Nie przywiązują wagi do bezpieczeństwa. Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem – mówi dr Grzechnik, który na oddziale leczy bardzo poważne obrażenia u dzieci – złamania czaszki, krwaki podtwardówkowe.

– W najlepszym przypadku jazda bez kasku kończy się na wstrząśnieniu mózgu, ale to też w dalszej przyszłości może dawać fatalne skutki. Przeraża to, że urazów doznają małe dzieci, u których mózg się dopiero kształtuje. Konsekwencje urazów mózgu mogą dać o sobie znać w odległej przyszłości – mówi dr Grzechnik. Tłumaczy, że dzieci, które miały urazy śródczaszkowe – złamania czaszki, stłuczenia, szczególnie okolicy skroniowej czy wstrząśnienia mózgu – mogą mieć w przyszłości epizody padaczki. Powikłania występują w kilkuprocentowej grupie dzieci. – Choroba może się pojawić po wielu latach od wypadku. Takie osoby wymagają później długoletniej opieki lekarskiej.

Gdyby dziecko miało kask, tych konsekwencji by nie było. Do tego dochodzi problem ze słabszą koncentracją, problemy z pamięcią i nauką. Potwierdziły to badania prowadzone w USA.

Od 3 czerwca ministerstwo spraw wewnętrznych wprowadziło obowiązek noszenia kasku ochronnego przez osoby poniżej 16. roku życia poruszające się rowerem, hulajnogą elektryczną oraz innymi urządzeniami transportu osobistego, takimi jak elektryczne deskorolki czy monocykle. Niedopełnienie obowiązku może skutkować mandatem 100 zł dla rodzica lub opiekuna w wysokości 100 zł. ●

OGŁOSZENIE

Kraj/34443970

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?
Niepokoisz się, że ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?
Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.
Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,
ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76



Wielospecjalistyczny
Szpital Wojewódzki
w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.



**CENTRUM
ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Kultura

Filharmonia będzie jak nowa, ale zachowa akustykę



• Prezes firmy Unibep Andrzej Sterczyński (z lewej) i dyrektor Filharmonii Pomorskiej Maciej Puto podpisują umowę na wykonanie prac. FOT. ANDRZEJ TYCZYNO / WYBORCZA.PL



• Wizualizacja odmienionej Filharmonii Pomorskiej. Po lewej nowy budynek administracyjny. WIZ. KOZIEN ARCHITEKCI

Podziemna sala kameralna będzie perełką rozbudowanej Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy. Pierwszego koncertu w niej wysłuchamy za trzy lata.

Andrzej Tyczyno

Gmach Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy stoi tuż obok parku Kochanowskiego od 1958 roku. Został wzniesiony z inicjatywy Andrzeja Szwalbego, wizjonera, organizatora wielu przedsięwzięć kulturalnych. Kiedy w 2007 roku na placu przed siedzibą filharmoników stanął pomnik honorowego obywatela miasta, nikt nie przypuszczał, że z czasem u jego stóp znajdzie się nowa sala kameralna.

TAK ZMIENI SIĘ FILHARMONIA POMORSKA

Tę wizję poznaliśmy w maju 2020 roku, gdy zostały ogłoszone wyniki konkursu architektonicznego na remont, przebudowę i rozbudowę bydgoskiej filharmonii. Wygrała go krakowska spółka Koziński Architekci.

Wspomniana sala pomieści 350 melomanów, a na scenie znajdzie się miejsce dla minimum 30 muzyków oraz tyluż samo chórzystek i chórzystów. Dzięki świetlikom, dotrą tam promienie słoneczne.

Obok powstaną garderoby, zaplecze techniczne i sala prób. Projekt zakłada także podziemne foyer, restaurację i przestrzeń wystawienniczą. Całość będzie połączona z obecnym zabytkowym budynkiem, który przejdzie gruntowny remont: między innymi wymienione zostaną instalacje, a wystrój wnętrz ma być zgodny z pierwotną koncepcją, którą w czasie budowy znacznie zubożono.

– Pojawi się także profesjonalne zaplecze do rejestracji koncertów oraz transmisji telewizyjnych i internetowych, system sterowania światłem i dźwiękiem oraz bardzo potrzebna klimatyzacja estrady i widowni – zapowiadają pracownicy Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, który sprawuje pieczę nad bydgoską instytucją kultury. Jego spółka celowa Kujawsko-Pomorskie Inwestycje Regionalne będzie wnikliwie nadzorowała prowadzone prace.

– Oczywiście zadbałszy, by nie ucierpiała unikalna akustyka. Specjalistyczne badania prowadzili najlepsi z najlepszych. To jedna z najbardziej cenionych takich sal w Europie – podkreśla marszałek Piotr Calbecki, który podczas podpisania umowy z wykonawcą 27 lipca z czułością wypowiadał się o inwestycji w Bydgoszczy: – Rozpoczyna się następny etap w historii tej świątyni muzyki. Kontynuujemy dzieło Andrzeja Szwalbego, niezwykle go człowieka.

Wróćmy do szczegółów przedsięwzięcia. Podziemne będą także miejsca parkingowe. Właśnie ich niedostatek, obok ciasnoty obecnej siedziby i jej pogarszającego się stanu technicznego, legł u podstaw remontu i modernizacji. W ramach zadania powstanie jeszcze nowy budynek administracyjny. Znajdzie się po południowej stronie obecnego, na tyłach kamienic przy ulicy Kollataja. On także będzie głęboko posadowiony. Pomiędzy tymi gmachami na nowo zostanie zaaranżowana zieleni, pod topór pójda rosnące tam teraz topole.

„W NASZYCH SERCACH BIJE RYTM MUZYKI”

Za wszystkie te prace odpowiadać będzie doświadczona firma Unibep z Bielska Podlaskiego. Ta sama, która postawiła w Bydgoszczy wychwalany pod niebiosa kampus Akademii Muzycznej. Wygrała przetarg, życząc sobie niespełna 380 mln zł. W pokonanym polu została równie renomowana warszawska Budimex.

– Łada dzień przejdziemy plac budowy. W pierwszej kolejności, pod okiem konserwatora zabytków, zadamy o zabezpieczenie obecnej tkanki. Do symbolicznego wbięcia pierwszej łopaty dojdzie najpewniej we wrześniu – szacuje prezes podlaskiej spółki Andrzej Sterczyński.

Na uporanie się z zadaniem Unibep ma 36 miesięcy od dnia podpisania umowy, czyli licznik właśnie ruszył. Sterczyński nie ukrywa, że przedsięwzięcie jest niełatwe. – Scho- dzimy trzy kondygnacje w dół, a około 600 me-

Duże pieniądze

380

MILIONÓW ZŁOTYCH

• **pochłonie metamorfoza bydgoskiej filharmonii**

trów stąd mamy Brdę. Sytuacja z ciekami wodnymi jest nieprzewidywalna. Do tego mówimy zarazem o budowie i rozbudowie. Koordynacja prac będzie fundamentem sukcesu – mówi. I dodaje, że niebagatelne będzie doświadczenie zdobyte między innymi na budowie nowej siedziby bydgoskiej Akademii: – Ten obiekt jest zwiercieniem naszej pasji do budowania. Staliśmy się filharmonikami. W naszych sercach bije rytm muzyki.

Dyrektor Filharmonii Pomorskiej Maciej Puto nie kryje radości, że to właśnie firma z Podlasia wygrała przetarg. – Z zazdrością patrzę na kampus Akademii Muzycznej – chwali jej dzieło. Jednocześnie nie kryje dumy z tego, jaką metamorfozę przejdzie zarządzana przez niego instytucja. – To wspaniały projekt spełniający oczekiwania muzyków i melomanów – podkreśla. – Ale wcześniej przed nami trzy sezony artystyczne na walizkach.

Filharmonia nie zamierza jednak ograniczać działalności. Skorzysta z opuszczonych budynków Akademii Muzycznej, na potrzeby koncertów zaadaptuje też Bydgoskie Centrum Targowo-Wystawiennicze w Mysłęcinku.

Samorząd województwa na zaplanowane prace zabezpieczył ponad 323 mln zł. – Pamiętamy, że już wydał około 20 milionów, choćby na zorganizowanie konkursu architektonicznego – przypomina Puto.

Z górą 49 mln zł udało się pozyskać z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) na lata 2021-27. ●

Bydgoszcz-Toruń/34445261

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę **www.kujawsko-pomorskie.pl**
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego



Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Z życia regionu

Dbamy o nasze szpitale

Siedem prowadzonych przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego szpitali to konsekwentnie modernizowane, znakomicie wyposażone i dobrze zarządzane placówki, w których wysoko wykwalifikowany personel ratuje zdrowie i życie powierzonych sobie pacjentów dochowując najwyższych standardów profesjonalnych i etycznych. Naszą dumą w dziedzinie medycyny są szczególnie regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy i bydgoski Wojewódzki Szpital Dziecięcy (obie lecznice od lat zajmują czołowe miejsca w poważnych krajowych rankingach placówek służby zdrowia) oraz Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu.



– Inwestujemy w nasze lecznice, by utrzymać wysoki poziom diagnostyki i leczenia. Szpitale, zwłaszcza te najważniejsze, muszą być stale modernizowane, co oznacza zakupy sprzętu i aparatury medycznej najnowszej generacji, a także rozbudowę szpitalnych kompleksów – podkreśla marszałek województwa Piotr Całbecki.

Centrum Onkologii (22 tys. hospitalizacji rocznie, 250 tys. porad specjalistycznych w szpitalnych poradniach) jest obecnie najważniejszym w kraju ośrodkiem chirurgii robotycznej. Trzy najnowszej generacji systemy robotyczne placówki pracują pełną parą – w ubiegłym roku przeprowadzono tu z ich pomocą blisko 1 200 operacji, w pierwszym półroczu 2026 już 655. Z systemów robotycznych korzystają w CO chirurdzy onkolodzy, urolodzy, torakochirurdzy i ginekolodzy. Ośrodek wyznacza krajowe standardy w tej dziedzinie. Zespół Zakładu Neuroonkologii i Radiochirurgii CO pod kierownictwem prof. Macieja Harata prowadzi eksperymentalne badania kliniczne dotyczące leczenia wznowy glejaka wielopostaciowego, jednego z najczęstszych nowotworów ośrodkowego układu nerwowego. To największy obecnie w kraju niekomercyjny projekt badawczych w dziedzinie onkologii i w dziedzinie medycyny w ogóle – zarówno pod względem finansowym (grant rządowej Agencji Badań Medycznych to 74 mln złotych), jak i pod względem założonych działań klinicznych. CO jest też pierwszym w kraju ośrodkiem kompleksowej diagnostyki i leczenia raka płuca zgodnych ze standardami europejskimi.

Placówka po raz kolejny przystępuje do rozbudowy i modernizacji. Wartość inwestycji to blisko pół miliarda złotych.

Wojewódzki Szpital Dziecięcy (220 łóżek szpitalnych, 600 zatrudnionych medyków, 15 tys. hospitalizowanych w ciągu roku) może się poszczycić unikatowymi zabiegami chirurgicznymi, otolaryngologicznymi i neurochirurgicznymi. Aktualnie lecznica prowadzi budowę supernowoczesnego Ośrodka Diagnostyki Narządowej, z dwiema pracowniami rezonansowymi i pracownią cytometrii oraz gabinetami endoskopii i USG. Ta inwestycja ma ogromne znaczenie, ponieważ poprawi dostępność zaawansowanych badań diagnostycznych – rezonansu magnetycznego, badań endoskopowych przewodu pokarmowego i badania ultrasonograficznego – i pozwoli na skrócenie ścieżki diagnostycznej szczególnie pacjentom ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Elementem przedsięwzięcia jest też budowa dwupoziomowego parkingu na blisko 100 miejsc.

Wojewódzki Szpital Zespolony to sztandarowy przykład tego, jak wielka inwestycja infrastrukturalna – mądrze



Kompleks Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy, fot. Tomasz Czachorowski dla UMWKP

zaplanowana, inteligentnie sfinansowana i dobrze przeprowadzona – może wpłynąć na standardy leczenia. Po tym jak kilka lat temu powstał od podstaw nowy kompleks placówki, najnowszym uruchamianym właśnie projektem jest budowa zespołu poradni specjalistycznych połączona z zakupem sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz terapii w trybie jednodniowym. Zakładany całkowity koszt inwestycji to 111 mln złotych.

Najnowsza inwestycja w dziedzinie aparatury to najnowszej generacji tomograf komputerowy działający w parametrach umożliwiających precyzyjną diagnostykę dynamicznie pracującego serca i naczyń wieńcowych oraz szczegółową ocenę zmian w świetle tętnic wieńcowych.

Także w tej naszej placówce chirurdzy, urolodzy i ginekolodzy operują za pomocą robota. Ubiegły rok podsumowali liczbą 250 takich zabiegów.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku – poza tym, że prowadzi szeroko zakrojoną rozbudowę kompleksu lecznicy i intensywnie przygotowuje kolejne planowane inwestycje – zakończył właśnie największą w historii placówki modernizację medyczną. Finansowane ze środków Krajowego Planu Odbudowy zakupy nowoczesnej aparatury medycznej, w tym m.in. robota chirurgicznego i specjalistycznego robota do operacji neurochirurgicznych, kosztowały 50 mln złotych, lista zakupowa obejmowała ćwierć tysiąca pozycji. Zespół chirurgów włocławskiej lecznicy ma już na koncie ponad dwadzieścia operacji z użyciem standardowego robota i pierwszy zabieg operacyjny z użyciem specjalistycznego robota neurochirurgicznego, który jest zaawansowanym technologicznie system do precyzyjnych operacji w obrębie mózgu i kręgosłupa (robot operacyjny plus system neurona-

wigacji i mobilne urządzenie do obrazowania śródoperacyjnego). Marszałkowski WSS jest czwartą w kraju, szesnastą w Europie i pierwszą w Kujawsko-Pomorskiem lecznicą, która będzie wykorzystywać taką maszynę.

W **Wojewódzkim Szpitalu Zdrowia Psychicznego w Świeciu** zakończyła się właśnie warta ponad 35 mln złotych rozbudowa, dzięki której XIX-wieczny kompleks zyskał nowoczesne centrum terapii opartej na sztuce i kontakcie z naturą. Nowa przestrzeń terapeutyczna została zaprojektowana z myślą o wielowymiarowym wsparciu pacjentów – znalazły się tu pracownie arteterapii, warsztaty ogrodnicze, oranżerie i ogród zimowy.

Metamorfozę przeszedł również oddział dziecięcy. Teraz mali pacjenci mają tu do dyspozycji sale muzyczne, relaksacyjne i nowoczesne zaplecze szkolne. Wszystko w ciepłym, przytulnym wystroju, który – co w tego typu terapii bardzo ważne – ma jak najmniej przypominać typową lecznicę.

Świecki szpital, we współpracy z wiodącymi medycznymi ośrodkami naukowymi, rozwija innowacyjne metody terapii i uczestniczy w międzynarodowych badaniach w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy, które niedawno zainstalowało nowo kupioną wysokiej klasy aparaturę w szpitalnym zakładzie patomorfologii, finiszuje obecnie z ambitnie zaplanowaną informatyzacją placówki i intensywnie przygotowuje się do zakupów sprzętu i aparatury dla segmentu onkologicznego. W styczniu lecznica uruchomiła pierwszy w naszym województwie wysokospecjalistyczny ośrodek leczenia spastyczności, którego misją są kompleksowa diagnostyka i leczenie tego rodzaju zaburzeń.

Szpital słusznie chwali się jedną z lepszych w kraju pracowni patomorfologii, badaniami czynnościowymi układu oddechowego, oddziałami niewydolności oddechowej, onkologii i rehabilitacji pulmonologicznej. Zgodnie z założeniami krajowego systemu opieki pulmonologicznej lecznica stanie się regionalnym hubem diagnostyki i leczenia gruźlicy.

Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny w Bydgoszczy jesienią 2025 zakończył modernizację pawilonu z przeznaczeniem dla szpitalnej apteki i administracji lecznicy. W powiększonej kondygnacji podziemnej ulokowano pomieszczenia socjalne i magazyny, szpitalna apteka została zlokalizowana na parterze, na poziomie +1 znajduje się m.in. sala wykładowa, poziom +2 to piętro administracji.

Tegoroczne inwestycje to zakupy wyposażenia dla tego obiektu.



Centrum terapii opartej na sztuce i kontakcie z naturą w Wojewódzkim Szpitalu Zdrowia Psychicznego w Świeciu, fot. Tomasz Czachorowski dla UMWKP



Wizualizacja przyszłego kompleksu poradni specjalistycznych Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Toruniu, źródło KPIM

Więcej na www.kujawsko-pomorskie.pl

Zabytki

Kościół, który wygląda jak sto

Gąsawa leży w sercu Pałuk, na Pojezierzu Wielkopolskim, w otoczeniu urokliwych jezior i pagórków. Trudno uwierzyć, że wieki temu właśnie tu miała miejsce krwawa jatka. Zdumiewające, jak cenny skarb kryje tutejszy niepozorny kościół, który z zewnątrz przypomina drewnianą stodołę.

Agata Szczygielska-Jakubowska

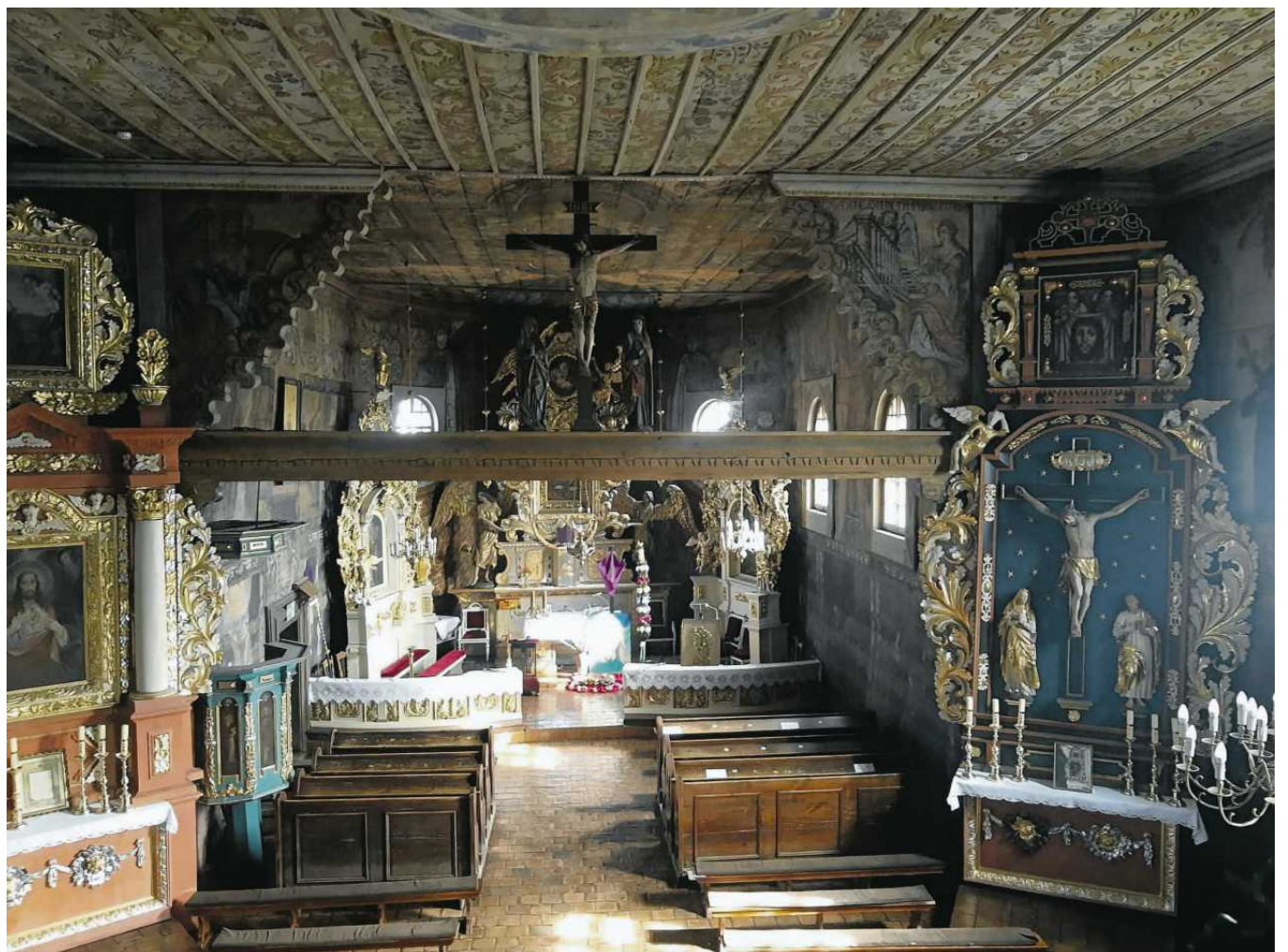
Gąsawa położona jest w powiecie żnińskim, mniej więcej w połowie drogi między Bydgoszczą a Poznaniem. Jadąc drogą ekspresową S5 najlepiej wybrać zjazd Węzeł Biskupin, który znajduje się na południe od Żnina, we wsi Bożejewice – wjedziemy wówczas bezpośrednio na drogę lokalną prowadzącą przez Wenecję i Biskupin wprost do Gąsawy.

Pierwsza wzmianka o Gąsawie pojawia się w wydanej przez papieża Innocentego II w 1136 r. słynnej Złotej Bulli, znoszącej zwierzchność arcybiskupstwa magdeburgskiego nad polskim Kościołem. W dokumencie wymieniana jest jako jedna ze wsi pozostających w jurysdykcji arcybiskupa gnieźnieńskiego. Niespełna dziesięć lat później miejscowość wchodzi w skład dominium kanoników regularnych w Trzemesznie, dzięki czemu szybko się rozwija i zyskuje na znaczeniu.

KRWAWA ŁĄZNIA PIASTOWICZÓW

Późną jesienią 1227 r. Gąsawa stała się areną jednej z najkrwawszych zbrodni politycznych w dziejach Polski. Przypomnijmy, od 1138 do 1320 r. trwa okres rozbięcia dzielnicowego, który rozpoczął się po śmierci Bolesława III Krzywoustego. Książę z dynastii Piastów w swoim testamentie podzielił kraj między synów, aby uniknąć walk o władzę. Ambitny projekt się nie udał, spadkobiercy wkrótce rzucili się sobie do gardeł. Narastały konflikty graniczne, a każdy z królów chciał za wszelką cenę podporządkować sobie pozostałych.

Czasy, w których doszło do gąsawskiej zbrodni były wyjątkowo niespokojne. Podzielonymi ziemiami dawnego królestwa polskiego władały wówczas różne linie Piastów, wywodzące się od potomków Bolesława Krzywoustego. Formalnie nadal funkcjonowała ustanowiona przez niego zasada pryncypatu, oddająca władzę zwierzchnią nad całym krajem i pozostałymi książętami najstarszemu żyjącemu członkowi dynastii (seniorowi), co pozwalało na funkcjonowanie szczytkowej władzy centralnej, jednak wśród Piastowiczów toczyła się brutalna rywalizacja, obfitująca w konflikty, zmiany sojuszy, bunty, a nawet zbrojne interwencje ościennych władców,



• Wnętrze kościoła św. Mikołaja w Gąsawie FOT. AGATA SZCZYGIELSKA-JAKUBOWSKA

które dodatkowo komplikowały niestabilną sytuację w kraju.

Jesienią 1227 r. dzielnice piastowskie w istocie są już niezależnymi państwami, niejednokrotnie toczącymi między sobą wojny. Formalnie jednak zwierzchnictwo nad nimi piastuje książę krakowski i sandomierski Leszek Biały, syn Kazimierza Sprawiedliwego.

Książę jest postacią nietuzinkową. Wprawdzie niczym specjalnym nie odznaczył się w dziejach Polski, ale jak pisze o nim Paweł Jasienica w „Polsce Piastów”, w dobie krucjat, kiedy ziemie pogan uznawano za niczyje, a chrześcijański władca był bezdyskusyjnie zobowiązany do szerzenia wiary mieczem, Leszek nie chciał nawracać Prusów siłą. Doradzał zakładanie w ich kraju ośrodków handlowych, co miało ułatwić przenikanie religii katolickiej drogą pokojową. Uważał, że spory zamiast mieczem lepiej rozstrzygać za pomocą dyplomacji.

Pod koniec listopada 1227 r. książę organizuje w Gąsawie zjazd dynastyczny, mający na celu wypracowanie porozumienia

i uzgodnienie wspólnej polityki. Zamierza też pogodzić walczących ze sobą Władysława Laskonogiego i jego bratanka, Władysława Odonica, a przy okazji rozwiązać sprawę krnąbrnego sojusznika Odonica, Świętopełka, którego zresztą sam wcześniej mianował namiestnikiem Pomorza Gdańskiego.

Do Gąsawy zjeżdżają wielmoże świeccy i dostojnicy kościelni, oprawa wydarzenia jest bardzo uroczysta. Wprawdzie zadziwiający kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, o którym opowiemy później, jeszcze nie został zbudowany, jednak historycy przypuszczają, że w tym miejscu mogła stać już nawet w XI w. poprzednia świątynia.

Wśród uczestników zjazdu brakuje Świętopełka i Odonica. Nie wiadomo, czy któryś z nich był zleceniodawcą wydarzeń, które rozegrały się wczesnym porankiem 23 lub 24 listopada. Historycy nie są zgodni, oskarżani bywają również Władysław Laskonogi i Henryk Brodaty.

Opis tamtych wydarzeń przytaczam za Marcinem Salańskim, który zamieścił go na portalu histmag.org: „Ranek 24 listopada Anno Domini 1227. Książęta piastowskie, zaproszeni przez księcia krakowskiego Leszka Białego na zjazd w Gąsawie, spędzają czas w łaźni. Poranny spokój przerywa atak zbrojnych Świętopełka pomorskiego. W chaosie jaki wywołał ten zdradziecki napad książęta ratują się jak mogą. Henryk Brodaty zostaje uratowany tylko dzięki poświęceniu swego rycerza Peregryna z Wiesenburga. Leszek Biały z kolei wymyka się napastnikom i dopada konia, by nago rozpocząć ucieczkę w kierunku wsi Marcinkowo (Marcinkowo Górne – red.). Tam wrogowie niestety go dopadają i Le-

szek Biały, książę krakowski i ostatni piastowski senior, ginie przebity włócznią”.

Celem napastników od początku nie było porwanie książąt, lecz ich zamordowanie. Zbrodnia wołająca o pomstę do nieba ostatecznie zakończyła obowiązywanie zasady pryncypatu, upadek zwierzchności centralnej i pogłębienie konfliktów między Piastowiczami. Okres ten zakończyła dopiero koronacja Władysława Łokietka na króla Polski, która odbyła się 20 stycznia 1320 r. w katedrze na Wawelu.

MODRZEWIOWA PERŁA PAŁUK

Nie wiadomo, gdzie dokładnie mieściła się łaźnia, z której uciekał nagi książę. Nie wiadomo, jak wyglądała pierwsza świątynia przy gąsawskim rynku. Pierwsze potwierdzone źródło dane na jej temat pochodzi z 1357 r. i wspominają ówczesnego plebana gąsawskiego Mikołaja, a informacja na temat patrona świątyni św. Mikołaja pojawia się 170 lat później, w „Liber Beneficiorum” (Księdze Beneficjów) abp. Jana Łaskiego.

Gąsawa wówczas od blisko 140 lat posiada już prawa miejskie, nadane w 1388 r. przez króla Władysława Jagiełłę. Dodajmy, że traci je w roku 1934, a odzyskuje po 90 latach, 1 stycznia 2024 r.

Oficjalną lokację Gąsawa zawdzięcza opatowi klasztoru kanoników regularnych w Trzemesznie, przez kolejne wieki funkcjonuje jako prywatne miasto duchowne. Na przełomie XVI i XVII w. miejscowość przeżywa okres prawdziwego rozkwitu – działa w niej nie tylko szkoła parafialna

Piękne polichromie pokryto grubą warstwą tynku maskującą wszelkie nierówności i wybrzuszenia ścian. Zapomniane, przetrwały w ukryciu dwie wojny światowe, kolejne remonty i zmiany ustroju, w sumie blisko 150 lat

doła

ne Kolegium Lubrańskie, przeniesione do Gąsawy z Poznania w 1600 r. Właśnie wtedy pojawia się inicjatywa zbudowania nowego kościoła, który do dziś możemy podziwiać przy gąsawskim rynku.

Wzniesiony został w połowie XVII w. z drewna modrzewiowego. Przetrwał potop szwedzki, pożar miasta, rozbiory i sekularyzację klasztoru w Trzemesznie. W XVIII w. jego wnętrze ozdobiono wspaniałymi barokowymi malowidłami, uznawanymi obecnie za światowy ewenement.

Malowidła można było podziwiać do XIX w. W 1830 r. stan techniczny świątyni był tak zły, że ówczesny proboszcz, ks. Wojciech Szredziński, wnioskował o rozbiórkę i postawienie murewanego kościoła. Ratunek przyszedł ze strony władz pruskich, które na rozbiórkę się nie zgodziły. Kolejny proboszcz, ks. Teofil Kegel, rozpoczął zatem remont mający uratować niszczący budynek. Piękne polichromie pokryto grubą warstwą tynku maskującą wszelkie nierówności i wyrzucenia ścian. Zapomniane, przetrwały w ukryciu dwie wojny światowe, kolejne remonty i zmiany ustroju, w sumie blisko 150 lat.

Historia odkrycia polichromii brzmi jak scenariusz filmu. Pod koniec XX w., w 1998 r., proboszcz parafii, ks. Ryszard Kwiatkowski, zarządził prace restauracyjne przy więźbie dachowej. Zaledwie kilka dni przed końcem robót, przez czysty przypadek, spod tynku wyłoniła się twarz św. Augustyna. Dokumenty przechowywane w archiwum gnieźnieńskim potwierdziły sensację: kościół był niegdyś bogato zdobiony! Konserwator zabytków podjął decyzję o skuciu tynków. Spod szarej warstwy zaczęły wyłaniać się kolejne warstwy dzieł z różnych okresów (od połowy XVII w. po 1817 r.).

Jako pierwszy światło dzienne ujrzał św. Augustyn, twórca reguły zakonnej, na której swój statut oparł dobrodzieje Kościoła – kanonicy regularni z Trzemeszna. Później spod warstw tynku powoli wyłaniały się inne malowidła – m.in. Ostatnia Wieczerza, patron kościoła św. Mikołaj oraz wspaniały Sąd Ostateczny z fragmencem ukazującym potępionych prowadzonych przez diabły do paszczy Lewiatana. Część polichromii została wykonana metodą iluzjonistyczną, która powoduje, że zamieszczony na dwuwymiarowej powierzchni obraz sprawia wrażenie trójwymiarowego. Mimo prowadzonych badań, autor tych iluzjonistycznych arcydzieł pozostaje nieznany.

TURYSTYCZNY PORADNIK

Kościół św. Mikołaja w Gąsawie i pomnik w Marcinkowie Górnym leżą na Szlaku Piastowskim, tuż obok Biskupina i trasy Żnińskiej Kolei Powiatowej, warto zatem połączyć te atrakcje.

Turyści pragnący zwiedzać te kościoły w mniejszych miejscowościach często spotykają zamknięte drzwi świątyni, a oficjalne strony parafii zwykle nie podają godzin otwarcia dla turystów. Warto przed takimi odwiedzinami, dzień wcześniej, wykonać telefon do proboszcza i uprzejmie zapytać o możliwość zajrzenia do środka. Można też pojawić się w Gąsawie na około 15–20 minut przed nabożeństwem lub zostać chwilę po jego zakończeniu. To idealny moment, by w ciszy podziwiać efektowne malowidła.

Porządek mszy w kościele św. Mikołaja w Gąsawie: niedziele – 7.15, 9.30, 11.00, 18.00 (czas letni), 16.00 (czas zimowy), dni powszednie – 17.00.

Pamiętajmy, że fotografowanie dozwolone jest wyłącznie bez użycia lampy błyskowej, ze względu na ochronę polichromii. ●

Zdrowie

Robot da Vinci operuje dzieci

W szpitalu im. Jurasza w Bydgoszczy w lipcu wykonane zostały pierwsze zabiegi chirurgiczne z wykorzystaniem systemu da Vinci u dzieci. Obie operacje przebiegły zgodnie z planem i zakończyły się sukcesem.

Agata Szczyglińska-Jakubowska

Uruchomienie programu w Bydgoszczy oznacza, że nowoczesna chirurgia robotyczna staje się dostępna również dla dzieci z województwa kujawsko-pomorskiego i północnej Polski, bez konieczności kierowania ich do odległych ośrodków referencyjnych – mówi Kacper Kroczek, chirurg dziecięcy z zespołu operacyjnego.

Da Vinci w „Juraszu”

10 lipca 2026 r. w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza wykonano pierwszy zabieg chirurgii robotycznej u dziecka z wykorzystaniem systemu da Vinci. Kilka dni później zoperowany został drugi mały pacjent, a przebieg zabiegu oraz wyniki pooperacyjne w obu przypadkach potwierdziły bezpieczeństwo i skuteczność tej nowoczesnej metody leczenia.

Przypomnijmy, robot chirurgiczny da Vinci X to zaawansowany system chirurgiczny, który umożliwia precyzyjne i minimalnie inwazyjne operacje. W skład systemu wchodzi konsola chirurgiczna, z której chirurg kontroluje specjalne narzędzia chirurgiczne umieszczone w ciele pacjenta poprzez niewielkie nacięcia. Konsola chirurgiczna przekazuje obraz z wnętrza ciała do chirurga, który może wykonywać manipulacje chirurgiczne z wyjątkową precyzją. System wykorzystuje zaawansowaną technologię, w tym trójwymiarową wizualizację – umożliwia to chirurgowi dokładne widzenie obszaru operacyjnego. Narzędzia chirurgiczne są sterowane przez system komputerowy, co zapewnia płynność ruchów i precyzję, przyczyniając się do osiągania lepszych wyników operacyjnych.

Zabiegi operacyjne, przeprowadzane z wykorzystaniem systemu da Vinci, dzięki precyzyjnym cięciom zmniejszają ryzyko nadmiernego krwawienia podczas operacji, ograniczają ryzyko powikłań pooperacyjnych i znacznie skracają okres rekonwalescencji.

W szpitalu im. Jurasza od kilku lat rozwijane jest Centrum Robotyki, wykonujące zaawansowane operacje urologiczne oraz zabiegi z zakresu chirurgii wątroby i trzustki. Od lipca 2026 dokonano rozszerzenia programu o chirurgię dziecięcą.

– Jeszcze kilka lat temu robot chirurgiczny w sali operacyjnej dziecięcej wydawał się odległą wizją – mówi Kacper Kroczek. – W Polsce jedynie pojedyncze ośrodki decydowały się na wdrażanie tej technologii u najmłodszych pacjentów, a pierwsze doświadczenia zdobywano głównie w chirurgii urologicznej i rekonstrukcyjnej. Dziś chirurgia robotyczna dziecięca przestaje być eksperymentem – staje się kolejnym etapem rozwoju nowoczesnej chirurgii małoinwazyjnej.

Lekarz podkreśla, że rozwijany w bydgoskim szpitalu program ma na celu stworzenie nowoczesnego, wielodyscyplinarnego modelu leczenia dzieci, opartego na najwyższych standardach bezpieczeństwa i jakości. – Potencjał chirurgii



● **Operacja wykonana z użyciem robota da Vinci u dziecka w szpitalu im. Jurasza**

FOT. MAT. SZPITAL UNIWERSYTECKI NR 1 IM. DR. A. JURASZA

robotycznej w pediatrii jest bardzo szeroki i obejmuje nie tylko chirurgię ogólną oraz urologię dziecięcą, ale również torakochirurgię dziecięcą – dodaje chirurg. – Dzięki doskonałej wizualizacji pola operacyjnego, precyzji ruchów narzędzi oraz możliwości pracy w trudno dostępnych przestrzeniach anatomicznych, technologia robotyczna otwiera nowe perspektywy leczenia małoinwazyjnego najmłodszych pacjentów.

Robotyczna operacja chirurgiczna u dzieci do duże wyzwanie

Dlaczego trudniej przeprowadzić operację z wykorzystaniem systemu da Vinci u dzieci niż u dorosłych?

Jak wynika z doświadczeń największych światowych centrów, wdrożenie chirurgii robotycznej u dzieci wymaga znacznie więcej niż opanowania obsługi konsoli operatora. Jest to proces obejmujący standaryzację procedur, przygotowanie anestezjologów dziecięcych, pielęgniarek operacyjnych, oraz całego zaplecza organizacyjnego. Warto przypomnieć, że w przypadku chirurgii dziecięcej pole operacyjne jest mniejsze, a ramiona robota mają stały rozmiar, zabieg wymaga więc specjalistycznych umiejętności, dużej precyzji i doświadczenia.

Największe doświadczenie w przeprowadzaniu operacji robotycznych u małych pacjentów w Polsce zdobyły Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie oraz Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie. To właśnie tam rozwijano techniki robotyczne wykorzystywane m.in. w rekonstrukcjach układu moczowego i wybranych operacjach przewodu pokarmowego.

Bydgoscy lekarze długo przygotowywali się do wdrożenia operowania dzie-

ci tą metodą. Jednym z najważniejszych etapów przygotowań chirurgów z zespołu, do którego należą dr hab.n.med. Przemysław Gałązka, prof. UMK oraz lek. Kacper Kroczek, były wizyty szkoleniowe w Uniwersyteckim Centrum Robotyki Pediatricznej Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie.

Podczas programu typu Case Observation bydgoski zespół uczestniczył w obserwacji rzeczywistych operacji wykonywanych z wykorzystaniem robota da Vinci. Była to możliwość poznania nie tylko techniki operacyjnej, ale również organizacji pracy całego zespołu, przygotowania sali operacyjnej, komunikacji pomiędzy operatorami oraz postępowania okołoperacyjnego. Dodatkowo chirurdzy dziecięcy ze Szpitala Uniwersyteckiego im. dra Jurasza przeszli szkolenie w IRCAD w Strasburgu. Potwierdzeniem uzyskanych umiejętności było uzyskanie certyfikacji chirurgów w ośrodku szkoleniowym w Barcelonie.

Pierwsi pacjenci operowani w Bydgoszczy

Jednym z pierwszych pacjentów poddanych zabiegowi z wykorzystaniem systemu da Vinci był 14-latek z torbielą zlokalizowaną w trudno dostępnym miejscu układu pokarmowego. – Operowaliśmy zmianę torbielowatą, która przylegała do przelyku i była zlokalizowana między oskrzelami, między łukiem aorty, czyli w bardzo trudno dostępnym miejscu, a dzięki powiększeniu, dzięki precyzji robota, można było bezpiecznie ją usunąć bez naruszania sąsiednich struktur – wyjaśniał prof. UMK Przemysław Gałązka ze szpitala im. Jurasza w rozmowie z TVP3 Bydgoszcz.

Chłopiec po zabiegu czuje się dobrze. – W kolejnych miesiącach planowane jest stopniowe rozszerzanie zakresu wykonywanych procedur wraz z dalszym zdobywaniem doświadczenia przez zespół. Taka strategia jest zgodna z modelem stosowanym przez czołowe ośrodki chirurgii robotycznej na świecie – rozwój programu odbywa się etapami, przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa – dodaje dr Kroczek.

Na razie Narodowy Fundusz Zdrowia nie finansuje operacji robotycznych u dzieci. Trwają rozmowy, by włączyć te procedury do koszyka świadczeń. ●

W przypadku chirurgii dziecięcej pole operacyjne jest mniejsze, a ramiona robota mają stały rozmiar, zabieg wymaga więc specjalistycznych umiejętności, dużej precyzji i doświadczenia

AB-I.7820.4.1.2026.AS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.), w związku z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.), informuję, że Wojewoda Podlaski wydał na wniosek Prezydenta Miasta Suwałk – właściwego zarządcy drogi, działającego przez pełnomocnika Pana Wojciecha Grzybowskiego, decyzję Nr 14/2026 z dnia 24.07.2026 r. znak: AB-I.7820.4.1.2026.AS, zmieniającą ostateczną decyzję **Wojewody Podlaskiego Nr 12/2010 z dnia 23.11.2010 r. znak: WI-I.AS.70453/8-5/2010**, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie odcinka ulicy Pułaskiego w Suwałkach wraz z budową średniego ronda i towarzyszącej infrastruktury technicznej w ciągu drogi krajowej nr 8, od km 767+300 do km 767+807, w zakresie odstąpienia od:**

- wzmocnienia i poszerzenia istniejącej nawierzchni jezdni wraz z wykonaniem pasa dzielącego na odcinku od km 767+326,5 (strona prawa) i od km 767+370,5 (strona lewa) do projektowanego ronda
- wzmocnienia istniejącej nawierzchni jezdni od ronda do km 767+807,
- budowy zatoki autobusowej za projektowanym rondem,
- budowy chodnika i ścieżki rowerowej po prawej stronie ulicy oraz dookoła ronda,
- budowy chodnika i ścieżki rowerowej w km 767+300,
- budowy kanalizacji kablowej wraz z budową niekolizyjnych odcinków kabli telefonicznych i kabla światłowodowego (na odcinku 76-77-78-79),
- budowy kanalizacji teletechnicznej z uwagi na istniejącą kanalizację kablową w pasie ulicy Pułaskiego,
- budowy ogrodzenia sztywnego panelowego,

oraz **wprowadzenia nowych rozwiązań** rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8) **polegających na:**

- rozbiórce istniejących nawierzchni, rowów i przepustów kolidujących z nowym układem drogowym,
- wycince drzew i krzewów, kolidujących z nowym układem drogowym,
- rozbudowie ul. Pułaskiego (drogi wojewódzkiej nr 662) zmieniającej rozwiązania drogowe na odcinku od km 767+430 do km 767+841 obejmujące m.in.:
- budowę skrzyżowania zwykłego z drogą gminną nr 1 odc. 1 (budowa drogi gminnej wg odrębnej procedury administracyjnej) w km ok. 767+438 strona lewa w miejscu wcześniej projektowanego zjazdu w km 767+444 strona lewa,
- zmianę geometrii projektowanego ronda pięciowłotowego o wydłużonej wyspie ronda wzdłuż osi drogi wojewódzkiej nr 662 wraz z budową nowej konstrukcji jezdni na wlotach i wylotach od km ok. 767+596 do km ok. 767+736, w miejscu wcześniej zaprojektowanego średniego ronda pięciowłotowego z wyspą środkową średnicy 30,0 m, zapewniającego obsługę komunikacyjną inwestycji nie drogowej poprzez podłączenie drogi gminnej nr 1 do ronda, rezygnując z wlotu ronda od strony działki 20895/1 (obecny nr działki 20895/3) jednocześnie podłączając ulicę Szwajcaria bezpośrednio do ronda,
- budowę drogi dla pieszych i rowerów wzdłuż ul. Pułaskiego od km ok. 767+447 do km ok. 767+841 strona lewa, od km ok. 767+471,5 do km ok. 767+748 strona prawa, dookoła projektowanego ronda wraz z wyprowadzeniem w kierunku drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz ulicy Czarnoziem,
- przebudowę i budowę chodników w rejonie przejść dla pieszych, projektowanego ronda, w kierunku: ulicy Szwajcaria, drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz drogi gminnej nr 2 (stary przebieg ul. Czarnoziem),
- przebudowę zjazdów,
- budowie studni chtonnej w km ok. 767+730,5 strona lewa,
- budowie sieci kanalizacji deszczowej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- budowie sieci kanalizacji sanitarnej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- budowie sieci wodociągowej wraz z budową odejścia hydrantowego z węzłami hydrantowymi w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- rozbiórce i budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego w dostosowaniu do nowych rozwiązań rozbudowy ul. Pułaskiego,
- rozbiórce i budowie wraz z zabezpieczeniem kabli doziemnych infrastruktury telekomunikacyjnej w ramach usunięcia kolizji z nowym układem drogowym,
- rozbiórce i budowie doziemnej kablowej linii energetycznej nN i SN w ramach usunięcia kolizji z przyjętymi rozwiązaniami projektowymi,
- regulacji wysokościowej armatury na istniejących sieciach infrastruktury technicznej.

zgodnie z zamiennym projektem budowlanym.

Przedmiotowa zmiana decyzji obejmuje działki:

a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8), o nr:

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

gmina Miasto Suwałki

obręb 0001 Miasto Suwałki: 20900, 20898/9, 20898/7, 20897/11, 20897/7, 25785, 20897/4, 20896/1, 20895/5, 20895/3, 20902/1, 20916/1, 23933, 21246/2,

obręb 0004 Miasto Suwałki: 25231/1, 25231/3, 25236/1, 22593/1, 22594/1, 23911/1, 25246/1, 25246/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Wobec powyższego w/w decyzja:

- uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych objętych przedmiotową zmianą,
- uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.

Z decyzją tą strony mogą zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8⁰⁰-14⁰⁰, w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym stronom prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż strona, która chciałaby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z dokumentacją proszona jest o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparaturę fotograficzną, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 483) oraz przestania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33), części dokumentacji (**w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Należy wyjaśnić, iż od ww. decyzji służy odwołanie za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego do Ministra Finansów i Gospodarki w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji Inwestorowi, a dla pozostałych stron postępowania po upływie 14 dni od publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenia zamieszczone na tablicach ogłoszeń w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku, Urzędzie Miejskim w Suwałkach oraz w Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r. (zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 lutego 2017 r. o sygn. akt II OPS 2/16).

Białystok/34445763



Grunwald, dn. 31.07.2026 r.

WÓJT GMINY GRUNWALD

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XX/172/2025 Rady Gminy Grunwald z dnia 30 października 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald oraz na podstawie art. 39 ust. 1 art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju 2 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się dnia **12 sierpnia 2026 r. o godz. 15.30.**

Ww. spotkanie odbędzie się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przy wykorzystaniu aplikacji Google Meet, zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje, wytyczne i link do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Wójty Gminy Grunwald.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. „*Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego*” zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**.

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adresy poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald, pok.2) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel 89 621-73-03, 89 642-69-24) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Wójta Gminy Grunwald.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Ankiety można wypełnić na stronie internetowej lub złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald), za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

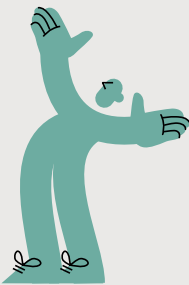
W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Grunwald, z siedzibą w Gierzwaldzie 33, 14-107 Grunwald (nr tel. (89) 642 69 00, adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl).
2. Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych, za pośrednictwem poczty elektronicznej inspektor@cbi24.pl
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej <https://grunwald.biuletyn.net/> w stopce „Prawo” w „Polityka prywatności” oraz w siedzibie Administratora.

Wójt Gminy Grunwald
Jan Kacprzyk

Olsztyn/34445684

Słownko **Nowość**
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki



Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Szukaj w

APLIKACJI
WYBORCZEJ

Pobierz z
Google Play

Pobierz w
App Store



**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY**

**O I ROKOWANIACH
NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ**

**ZABUDOWANEJ
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ
położonej przy ul. Adama
Mickiewicza 7 w Chełmży,**

stanowiącej własność Gminy Miasta
Chełmża.

**Oznaczenie księgi wieczystej budynku,
nr ewidencyjny działki, powierzchnia:**
KW nr TO17/00158598/0, dz. nr 70 obręb
0005 o pow. 0.0537 ha. Powierzchnia
użytkowa budynku wynosi 368,46 m².

**Przeznaczenie nieruchomości
w miejscowym planie
zagospodarowania przestrzennego:**

Zgodnie z uchwałą Nr XXX/250/06 Rady
Miejskiej Chełmży, z dnia 13 czerwca 2006 r.
dla terenu położonego pomiędzy ul.
Dworcowa, północną granicą administra-
cyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem
i brzegiem Jeziora Chełmińskiego
(Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 113, poz.
1676) teren pełni funkcję: B.13.MW,U
– teren zabudowy mieszkaniowej wieloro-
dzinnej oraz teren zabudowy usługowej.

**CENA WYWOŁAWCZA: 400.000,00 zł
WYSOKOŚĆ ZALICZKI: 40.000,00 zł**

**ROKOWANIA ZOSTANĄ
PRZEPROWADZONE W DNIU:
3 września 2026 r. o godzinie 9⁰⁰,**
w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży
przy ulicy gen. J. Hallera 2,
Sala Mieszkańska (pokój nr 8).
**ZALICZKĘ NALEŻY WPŁACIĆ
DO DNIA 31 sierpnia 2026 r.**
ZGŁOSZENIE należy złożyć w Urzędzie
Miasta Chełmży, pokój nr 2 w zakleionej
koperce z dopiskiem” ROKOWANIA
NIEOGRANICZONE NA SPRZEDAŻ
ZABUDOWANEJ NIERUCHOMOŚCI
GRUNTOWEJ POŁOŻONEJ PRZY UL.
ADAMA MICKIEWICZA 7 W CHEŁMŻY”

**INFORMACJA O MIEJSCU
WYWIESZENIA I PUBLIKACJI
OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH:**

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta
Chełmży, Zakładu Gospodarki
Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży
(www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl),
Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej
sp. z o. o. (www.zgmsspzoo.vot.pl).

**Szczegółowe informacje dotyczące
rokowań** można uzyskać w Wydziale
Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Cheł-
mży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża,
pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem:
(56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34445761



DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

**Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne**

**Ogłoszenia
sądowe i rekrutacyjne**

**Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia**

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55



Komunikaty.pl



nekrologi.wyborcza.pl

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący Maciej Nowakowski

wyborcza.pl

Medykom pensje rosną, innym nie

Nie dla każdego podwyżka

Pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat ich pensje się nie zmieniły. Dyrektorzy innych placówek przyznają, że podobny problem dotyczy szpitali w całej Polsce.

Agata Sawczenko

– Nie walczymy przeciwko komukolwiek. Walczymy o równe i sprawiedliwe traktowanie wszystkich pracowników szpitala – mówi Emilia Pinczuk, przewodnicząca Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia przy szpitalu w Bielsku Podlaskim. – Problem dotyczy pracowników administracji, którzy już drugi rok z rzędu zostali pominięci przy podwyżkach. Jesteśmy jedyną grupą zawodową, która ich nie otrzymała.

Pracownicy administracji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat nie otrzymują podwyżek wynagrodzeń. Twierdzą, że choć odpowiadają za finanse, statystyki medyczne, rozliczenia i pozyskiwanie funduszy, są pomijani przy podziale środków przeznaczanych na wzrost plac.

Pracownicy administracji z bielskiego szpitala (jest ich 38) przypominają: w ubiegłym roku dyrekcja deklarowała, że jeśli Narodowy Fundusz Zdrowia zapewni odpowiednie środki finansowe, także oni będą mogli liczyć na wzrost wynagrodzeń.

– Szpital to nie tylko lekarze i pielęgniarki. Szpital tworzy również administracja. Każdy wykonuje swoją pracę i dokłada swoją cegiełkę do funkcjonowania placówki – przekonuje Pinczuk. Dzień administracji udało się szpitalowi na przykład zdobyć fundusze unijne z KPO.

Księgowa zarabia mniej niż salowa

Jednym z głównych argumentów administracji są dysproporcje placowe pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi.

– Nie umniejszamy żadnej pracy, bo każda jest potrzebna. Ale dochodzi do sytuacji, w której osoby wykonujące bardzo odpowiedzialne obowiązki administracyjne, zarabiają mniej od pracowników objętych ustawowymi podwyżkami – twierdzi Pinczuk.

Wskazuje przykład księgowych. – Mamy księgowe z 23-letnim stażem pracy, które zarabiają mniej niż salowe. Jedna z księgowych otrzymuje około 5180 zł brutto. Tymczasem wynagrodzenie salowej objętej ustawowymi regulacjami jest wyższe i od lipca ponownie wzrasta. Nie chodzi o deprecjonowanie czyjejkolwiek pracy, ale o proporcje i odpowiedzialność związaną z wykonywanymi obowiązkami – zaznacza.

Szpital nie ma pieniędzy

Przedstawiciele administracji przyznają, że prowadzili rozmowy z dyrekcją. Oczekiwali podwy-



• Emilia Pinczuk i Roman Żero chcą, by pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim dostali podwyżki. Oprócz nich pod pismem do dyrekcji podpisało się jeszcze 36 osób

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

żek na poziomie kilku procent wynagrodzenia zasadniczego.

– Słyszeliśmy, że szpital nie ma środków. Z naszej perspektywy trudno to zrozumieć, skoro inne grupy zawodowe otrzymują podwyżki. Koszt objęcia nimi 38 pracowników administracji nie byłby dla budżetu placówki znaczący – twierdzi Emilia Pinczuk.

Według wycieńczeń związkowców podwyżka na poziomie 8 proc. oznaczałaby dodatkowy wydatek około 30 tys. zł miesięcznie.

– Ludzie są sfrustrowani. Pojawiają się głosy o odejściach z pracy. Trudno oczekiwać, że ktoś będzie chciał ponosić dużą odpowiedzialność, szczególnie w działach księgowości i plac, za wynagrodzenie niewspółmierne do zakresu obowiązków – ocenia przewodnicząca związku.

Pokazuje pismo, pod którym podpisali się wszyscy pracownicy administracji szpitala. Napisali w nim o wszystkich bolączkach i oczekiwaniach względem wynagrodzeń. Adresatem jest dyrektor. Podobne pismo – popierające starania pracowników administracji – do dyrektora wysłała również przewodnicząca Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych – Zakładowej Organizacji Związkowej przy SPZOZ w Bielsku Podlaskim.

Związkowcy wprost poparli postulaty administracji. Najdalej idące działania podjął Eugeniusz Muszyc, przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podlaskiego. Muszyc skierował do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku wniosek o przeprowadzenie kontroli, dotyczącej przestrzegania przepisów o równym traktowaniu w zatrudnieniu.

Forum Związków Zawodowych zwróciło się do inspekcji między innymi o: • zbadanie sposobu podziału środków przeznaczonych na podwyżki, • ustalenie kryteriów przyznawania wzrostów wynagrodzeń, • ocenę, czy wobec pracowników administracyjnych zachowywana była zasada równego traktowania, • podjęcie działań przewidzianych prawem w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Maciej Starzyk, rzecznik Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku, potwierdza, że takie pismo wpłynęło i inspektorat zajmie się tą sprawą. – Sprawa szpitala jest nam znana – mówi. Zapowiada kontrolę w bielskiej placówce.

To dyrektor decyduje, ile zarabia administracja

Piotr Selwesiuk jest dyrektorem Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim od 19 sierpnia 2024 r. W czerwcu złożył wypowiedzenie umowy, ale obowiązki dyrektora pełni jeszcze do końca sierpnia.

– Szpital nie ma jeszcze propozycji nowego kontraktu z NFZ. Na jakiej podstawie mam dać pracownikom podwyżki, skoro nie wiem, ile pieniędzy będzie miał szpital? – odpowiada, gdy pytamy, jak zareaguje na prośby pracowników. Przysznaje, że w ubiegłym roku podwyżki dał tylko tym pracownikom administracji, którzy znaleźli się poniżej ustawowego minimum. – Ale w 2024 roku szpital nie wykonał kontraktu. To skutkowało tym, że w 2025 roku zabrano nam ponad 4 mln zł – tłumaczy.

W tym roku sytuacja finansowa też nie jest dobra. – Mamy niezapłacone prawie 8 mln zł nadwykonań – dodaje dyrektor Selwesiuk. – Rozumiem, że każdy chciałby więcej zarabiać. Tyłko z czego te podwyżki mam dać?

Zapowiada: – Gdy dostanę oficjalne pismo z NFZ o finansowaniu, to usiądziemy z pracownikami i będziemy rozmawiać o podwyżkach. O tym, czy mamy co podzielić, a jeśli tak, to w jakiej wysokości i na jakie grupy.

Sytuacja w Bielsku Podlaskim nie jest wyjątkiem. Podobne problemy mają inne szpitale. Ministerstwo Zdrowia podkreśla, że administracja szpitali nie została objęta ustawowymi gwarancjami placowymi, bo podobne stowiska występują także poza ochroną zdrowia.

Podwyżki są, ale symboliczne

Jak podkreśla Bogdan Kalicki, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Białymstoku, problem wynagrodzeń pracowników administracji i zaplecza technicznego dotyczy także dużych placówek medycznych. – Sukcesywnie podnosimy wynagrodzenia pracowników administracji, ale w niższym procencie niż wynika to z ustawowych wskaźników dotyczących pracowników działalności podstawowej. W tym roku pozostali pracownicy dostali podwyżki w wysokości 3,6 proc., czyli odpowiadające wskaźnikowi inflacji. Jest to waloryzacja wynagrodzeń, tak żeby przynajmniej nie pogarszały się warunki finansowe. Na więcej nas po prostu w obecnej sytuacji nie stać – mówi dyrektor.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespołowym w Białymstoku w administracji i zapleczu technicznym zatrudnione są 122 osoby. Jak wylicza Kalicki, wynagrodzenia brutto w tej grupie wahają się od około 5,3 tys. zł do 17-18 tys. zł miesięcznie, przy czym najwyższe pensje dotyczą stanowisk kierowniczych. Dyrektor zaznacza, że obecnie w tej grupie nie ma pracowników zarabiających ustawowe minimum wynagrodzenia.

O podwyżkach dla pracowników administracji mówi także prof. Jan Kochanowicz – dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Jak podkreśla, w tym roku pracownicy administracji i techniczni otrzymali średnio 7-procentowe podwyżki plac.

– Jeśli chodzi o inne szpitale, z naszych informacji wynika, że najczęściej są to podwyżki na poziomie około 3 proc. – mówi dyrektor.

W USK na stanowiskach administracyjnych i technicznych pracuje w sumie 348 osób. Ich zarobki wahają się od 4806 do ponad 14 tys. zł brutto.

Zdaniem prof. Kochanowicza, wynagrodzenia pracowników administracji są ściśle związane z kondycją finansową szpitali. Przyznaje, że dyrektorzy chętnie przeznaczyliby większe środki na podwyżki, jednak ich możliwości często ograniczają problemy z finansowaniem świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

– Gdybym miał taką możliwość, starałbym się tych pracowników jeszcze bardziej docenić. Trzeba jednak pamiętać, że szpital nie funkcjonowałby bez administracji i zaplecza technicznego. To nie tylko sekretarki, ale również księgowość, kadry, informatycy, działy zamówień publicznych, organizacyjne czy pracownicy odpowiedzialni za utrzymanie infrastruktury i sprzętu – podkreśla dyrektor USK. •

Kalisz przedłuża projekt darmowej komunikacji miejskiej

Milion pasażerów więcej

Mieszkańcy Kalisza od ponad trzech lat jeżdżą za darmo miejskimi autobusami. I chcą jeździć nadal.

Janusz Jaros

Bezpłatna komunikacja miejska to sztandarowy projekt obecnego prezydenta miasta Krystiana Kinastowskiego. Obiecywał jej wprowadzenie w pierwszej wygranej kampanii w 2019 roku. W swojej pierwszej kadencji wprowadził jednak tylko bezpłatne przejazdy dla dzieci, studentów i seniorów. Obietnicę zrealizował dopiero w drugiej kadencji.

Dla wszystkich mieszkańców bezpłatne przejazdy zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku. Najpierw przez dwa lata (2023-2024). Później została przedłużona o kolejne dwa – do końca 2026 roku. 22 lipca tego roku weszła w życie uchwała rady miasta, która przedłużyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów dla posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca do 31 grudnia 2028 roku. Kartę może otrzymać każda osoba zameldowana w mieście na stałe lub płacąca podatki w Kaliszu.

Karolina Skrzypczyńska, kaliska radna i doradczyni prezesa Kaliskich Linii Autobusowych (KLA) twierdzi, że dzięki darmowej komunikacji przybyło ponad milion pasażerów.

– Przed wprowadzeniem darmowej komunikacji mieliśmy 5,4 mln pasażerów rocznie. Teraz jest 6,5 mln. To sukces, bo mamy o 1,1 mln pasażerów więcej – cieszy się radna Skrzypczyńska.

Dr Leszek Szczupak, kierownika katedry logistyki i transportu Uniwersytetu Kaliskiego, badający potoki pasażerów KLA, zwraca uwagę, że przybyło przejazdów na krótkim odcinku: od jednego do trzech przystanków. – Dawniej takich przejazdów było niewiele. Młodzi woleli przejść taki dystans na nogach – zauważa.

Jaki koszt ponosi za miasto na utrzymanie darmowej komunikacji? – To około 5 mln zł rocznie rekompensaty, jaką miasto przekazuje Kaliskim Liniom Autobusowym. Przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji mieliśmy około 8-9 mln zł przychodów z biletów. Teraz z biletów mamy około 2-3 mln zł rocznie – odpowiada radna Skrzypczyńska.

SAMOCHODÓW UBYWA

W jakim stopniu bezpłatna komunikacja wpłynęła na zmniejszenie liczby pojazdów na uli-



• Nowe autobusy elektryczne na ulicach Kalisza. Dzięki darmowej komunikacji przybyło w tym mieście milion pasażerów FOT. JANUSZ JAROS

cach? Władze miasta nie podają tych danych. Jednak liczba zarejestrowanych pojazdów spadła o ponad 11 tys. W zeszłym roku było ich blisko 69 tys. a w 2022 roku, czyli przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji – 80 tys.

KORKI NADAL SĄ

Kalisz przez wiele lat był w ścisłej czołówce polskich miast pod względem liczby pojazdów. W 2016 roku w Kaliszu było zarejestrowanych 150 tys. samochodów. Przy ówczesnej liczbie 100 tys. mieszkańców dawało to 1500 aut na tysiąc mieszkańców. Tę górkę miasto ma już za sobą. W 2019 roku liczba samochodów spadła do 720 na tysiąc mieszkańców. Jednak w kolejnych latach znów systematycznie rosła: w 2020 roku było 775 aut na tysiąc mieszkańców, w 2021 roku – 793, w 2022 roku – 815, w 2023 roku – 845, w 2024 – 883.

Spadek nastąpił w 2025 roku, czyli dopiero dwa lata po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji.

Wbrew tym optymistycznym danym, w opinii mieszkańców na ulicach jest wciąż za dużo samochodów. Widać to po kłopotach kierowców z zaparkowaniem aut. Pomimo poszerzania stref płatnego parkowania (w 2023 roku) i wzrostu cen za parkowanie (w 2022 roku o sto procent – z 2 do 4 zł za godzinę) nadal trudno znaleźć wolne miejsce w centrum miasta.

Z drugiej strony miasto wciąż nie ma obwodnicy, więc przez ulice przetacza się ruch tranzytowy.

Dlatego mieszkańcy cieszą się z bezpłatnej komunikacji, ale martwi ich także, że miasto jest wciąż zakorkowane. – Jakoś nie widzę większych zmian w liczbie samochodów na ulicach po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji – mówi Maria Zabłocka z Kalisza.

– Żeby zmniejszyć liczbę aut w mieście, trzeba poszerzać strefę płatnego parkowania i jeszcze podnieść opłaty za parkowanie, ale oni tego nie robią na rok przed wyborami – uważa Kaliszanie Artur Mielczarek. Przypomina, że urzędujący ostatnią, drugą kadencję prezydent miasta Krystian Kinastowski planuje wystartować do senatu z poparciem PiS i Konfederacji.

Władze miasta przyznają, że samochodów na ulicach wciąż jest za dużo, ale – jak podkreśla prezydent Kinastowski – bezpłatna komunikacja zachęca do rezygnacji z dojazdów własnym samochodem, a dzięki zakupom nowego, elektrycznego taboru miejskie autobusy nie emitują spalin.

Radna Karolina Skrzypczyńska: – Każdy widzi jak Kalisz jest zakorkowany i jak ciężko jest z miejscami parkingowymi. Darmowa komunikacja miejska wpisuje się w cały plan zmiany komunikacji. Zaczęliśmy od zmiany rozkładu jazdy, który od 19 lat był nieruszony. Oczywiście on nie jest doskonały. Cały czas zmieniamy go na bieżąco. Dokładamy kursy. Robimy badania tak zwanych potoków, żeby wykluczyć kursy najmniej opłacalne i dodać te, gdzie rzeczywiście jest zapotrzebowanie. Pomagają nam w tym zliczarki, które mamy w nowych autobusach.

Skrzypczyńska ujawnia, że miasto chce kupić kolejne pięć autobusów elektrycznych.

KONIEC Z KASOWANIEM PRZEJAZDÓW

Prezesa KLA, Elżbieta Binder przyznaje, że z bezpłatnej komunikacji korzystają głównie dzieci i seniorzy. – Dla rodziców, którzy mają kilkoro dzieci bezpłatna komunikacja to spora korzyść finansowa – wskazuje.

I dodaje, że darmowa komunikacja to tylko dodatkowa zachęta, ale nie główne narzędzie walki z nadmierną liczbą aut w mieście. Do tej walki potrzebne są ograniczenia w ruchu samochodowym, jakie wprowadzają inne, dużo większe miasta. Zdaniem urzędników, aby do komunikacji jeszcze bardziej zachęcić mieszkańców, do rozkładu trzeba wprowadzać korekty kursów i nowe trasy. Miejski przewoźnik wymienia też tabor.

Teraz chcą ułatwić także korzystanie z darmowej komunikacji, rezygnując z konieczności rejestrowania bezpłatnych przejazdów w kasownikach.

Rada miasta zniosła od 22 lipca obowiązek rejestracji przejazdów podczas wejścia do autobusu. – W razie kontroli należy jedynie okazać się ważną Kaliską Kartą Mieszkańca w dowolnej wersji [plastikowej karty lub aplikacji w telefonie] – informuje urząd miasta.

Dotychczas pasażerowie korzystający z darmowej komunikacji musieli skasować przejazd przy użyciu Karty Mieszkańca. Skarżyli się jednak, że kasowniki w niektórych autobusach tego nie odnotowywały.

Radną Skrzypczyńską cieszy wycofanie obowiązku kasowania darmowych przejazdów. Potwierdza problem z działaniem kasowników przy odbijaniu darmowego przejazdu kartą miejską.

Elżbieta Binder chwali rezygnację z konieczności rejestracji bezpłatnych przejazdów. – To dla nas duże ułatwienie – mówi.

ZA DARMO ELEKTRYCZNYMI AUTOBUSAMI

Problemy z systemem kasowania przejazdu w autobusach tłumaczy kłopotami z rejestratorami. W autobusach były trzy różne systemy w zależności od wieku pojazdu. W najstarszych, pierwszej generacji system szwankował. Niewiele lepiej było z tymi z drugiej generacji. Teraz – po zakupie kolejnych nowych autobusów elektrycznych – większości rejestratorów ma najnowszy system trzeciej generacji. Tych pierwszej generacji już nie ma, a z systemem drugiej generacji pozostały tylko cztery autobusy.

KLA mają teraz 70 autobusów, w tym 19 elektrycznych, kupionych niedawno w ramach większego projektu. Miasto wyposażyło miejskiego przewoźnika w nowe autobusy elektryczne Solaris Urbino 12 electric i farmę fotowoltaiczną. Na ten projekt za ponad 72 mln zł miasto pozyskało 50 mln bezzwrotnej dotacji z Krajowego Planu Odbudowy, a kolejne 8 mln to preferencyjna pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445784



Mikotajki 2026r.07.31

Znak: PPGN.6840.19.2024

Burmistrz Miasta Mikotajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikotajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikotajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/2 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/17.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach oraz na stronie internetowej www.bip.mikotajki.pl i www.mikotajki.eu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445785



**BURMISTRZ
MIASTA
BARTOSZYCE**

informuje, że na tablicy ogłoszeń Wydziału Gospodarowania Mieniem i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Bartoszyce (II piętro) oraz na stronach www.bip.bartoszyce.pl i www.bartoszyce.pl wywieszony został wykaz nieruchomości obejmujący lokal mieszkalny położony w budynku przy ul. Generała Bema 51/3 Bartoszycach, przeznaczony do zbycia w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego najemcy.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Rzeszów/34445757



PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza, że Zarządzeniem własnym nr 453/2026 z dnia 8 lipca 2026 r. został wywieszony na tablicy ogłoszeń w Rzeszowskim Ośrodku Sportu i Rekreacji, ul. ks. Jątowego 23a oraz zamieszczony na stronie internetowej ROSIR (www.rosir.pl) i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa (bip.erzeszow.pl) do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykaz powierzchni użytkowych przeznaczonych do wydzierżawienia na okres kolejnych 3 lat w drodze bezprzetargowej

OGŁOSZENIE PŁATNE

Bydgoszcz-Toruń/34445791



INFORMACJA

Na podstawie art.35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i Geodezji uprzejmie informuje, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Brodnicy wywieszono zostały na okres od 31 lipca 2026 r. do 21 sierpnia 2026 r. wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Wykazy zamieszczone zostały również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Brodnicy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wykazy dotyczą nieruchomości położonych przy ul. Aleja Józefa Piłsudskiego – Targowej, ul. Długiej i ul.67 Pułku Piechoty w Brodnicy.



Kawa
Jacobs
Krönung
różne rodzaje
1 kg = 12,98 €
opak. 500 g

-35%
6.49



Lody Ferrero,
Raffaello lub
Kinder
różne rodzaje
1 l = 13,59/15,70 €
cena za opak.

-23%
2.99



Monster
napój energet.
różne rodzaje
1 l = 1,78 €
opak. 500 ml

-40%
0.89

+0,25 €
kaucja



Persil
do prania
płyn, proszek,
kapsułki
1 pranie = 0,22 €
cena za opak.

-10%
15.99



Papa
Joe's
sosy grillowe
keczup, majonez
1 l = 3,18 €
opak. 500 ml

-46%
1.59



Kawa
Lavazza
różne rodzaje
opak. 1kg

-25%
14.99



Żelki
Katjes
różne rodzaje
1 kg = 2,97 €
opak. 300 g

-40%
0.89



Batoniki
Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/
18,65 €
cena za opak.

-25%
1.79

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34441300



OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 28 lipca 2026 r.

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 331) zwanej dalej specustawą drogową oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) zwanej dalej kpa,

zawiadamiam,

że dnia 28 lipca 2026 r. została wydana decyzja nr 19/2026, znak: WI.V.7820.15.2026.AS o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 551 polegająca na budowie ronda na skrzyżowaniu DW 551 (ul. Chełmińska i ul. 3 Maja) z drogą powiatową nr 2013C (ul. Chełmińskie Przedmieście) w Chełmży” usytuowanej na działkach ewidencyjnych o numerach:

- Oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej:
- przed nawiasem podano numer działki ulegającej podziałowi,
 - w nawiasach podano numery działek po podziale,
 - w nawiasach pogrubioną czcionką zaznaczono numery działek niezbędnych dla realizacji inwestycji.

Powiat toruński, jednostka ewidencyjna 041501_1 Chełmża,

- Numerы działek objętych inwestycją:
Obręb 0009: 30 (30/2, 30/1), 31 (31/2, 31/1), 25/2 (25/4, 25/3), 26 (26/2, 26/1), 27/4 (27/6, 27/5), 178 (178/3, 178/1, 178/2).
Obręb 0002: 32/1 (32/4, 32/3).
Obręb 0001: 31/2 (31/4, 31/3).
- Numerы działek, dla których ustanawia się ograniczone korzystanie z nieruchomości dla realizacji inwestycji:
Obręb 0009: 21/2, 27/4 (27/6), 30 (30/2), 31 (31/2).
Obręb 0002: 31, 33/1, 35/1, 36/1.
Obręb 0001: 30.
- Działki przewidziane na realizację inwestycji, dla których uzyskano oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:
Obręb 0009: 21/1, 25/1, 27/3.
Obręb 0002: 32/2, 33/2, 35/2, 59, 60.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony postępowania zakończonych wydaniem w/w decyzji mogą zapoznać się z jej treścią w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 3 (budynek B), pokój 113a na XI piętrze (tel. 52 349 77 38) w dniach pracy Urzędu, w godz. 9.00-14.00 wyłącznie po uzgodnieniu terminu. Od decyzji służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia stron o jej wydaniu. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z art. 11f ust. 3 specustawy drogowej, w związku z art. 49 kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czterech dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenie w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ponadto jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania niniejsza decyzja podlega wykonaniu przed terminem do wniesienia odwołania.

Znak sprawy: WI.V.7820.15.2026.AS

Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Agnieszka Waszak
Kierownik

Oddziału Budownictwa Specjalnego w Wydziale Infrastruktury
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Bydgoszcz-Toruń/34445764

BURMISTRZ ZALEWA OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) i Uchwały Nr XVII/217/25 Rady Miejskiej w Zalewie z dnia 24 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo oraz art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będą udostępnione w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju nr 10.1 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się w dniu 12.08.2026r. o godz. 16.00 za pomocą środków porozumiewania się na odległość, przy wykorzystaniu aplikacji Microsoft Teams zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje i wytyczne do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem: (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Burmistrza Zalewa.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. „Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego” zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urząd@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, pok. Nr 10.1) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel. 897588377 wew. 27) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres: e-mail: urząd@zalewo.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Burmistrza Zalewa.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem: (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Ankiety należy złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urząd@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Burmistrz Zalewa
/z/ Piotr Pietrasik

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

- Administratorem Państwa danych osobowych jest Urząd Miejski w Zalewie, z siedzibą przy ul. Częstochowskiej 8, 14-230 Zalewo (tel. 89 758 83 77, adres e-mail: ido@zalewo.pl).
- Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, email: ido@zalewo.pl lub adres do korespondencji: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo.
- Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej <https://bip.zalewo.pl/> w zakładce „Ochrona Danych Osobowych” oraz w siedzibie Administratora.

Olsztyn/34445698

Powiat Przysuski

Jak były wójt zrobił przekop p

Znany lokalny działacz, nie pytając o zgodę, połączył staw przy budowanym przez siebie domu z pobliską rzeką. Wody Polskie wszczynają kontrolę.

Małgorzata Rusek

Niech pani jedzie do wsi Brzeski w gminie Klwów i zobaczy, co były wójt Klwowa tam wyprawia. Kazał przekopać kanał od domu do Drzewiczki, opowiadał, że z tarasu domu będzie mógł kajakiem dopłynąć do Nowego Miasta. Cała linia brzegowa Drzewiczki jest dosłownie zmasakrowana, widać po śladach, że jeździli tam koparki i wywrotki i wycinano drzewa. Ja czy pani na to pozwolenia byśmy nie dostali, ale nic problematycznego dla pana Papisa” – maila takiej treści dostałam w połowie marca tego roku.

Do wiadomości dołączone były zdjęcia dokumentujące spustoszenie, które zrobiono na terenie pomiędzy gminną drogą w Brzeskach a rzeką Drzewiczką: łąki nad rzeczne praktycznie zaorano do gołej ziemi, przez środek przekopano szeroki kanał. Mail przyszedł kilka dni po publikacji, w której opisałam działalność biznesową Piotra Papisa.



• W środku zdjęcia widać przekop do Drzewiczki i ślady po poważnych robotach ziemnych FOT. MARCIN KUCEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

WÓJT KLWOWA, RADNY WOJEWÓDZKI I INTERES NA WESELACH

Papis został wójtem Klwowa po raz pierwszy w 2006 roku – miał wtedy 33 lata – i nieprzerwanie rządził gminą do ostatnich wyborów samorządowych w 2024 roku. Od zawsze w barwach Polskiego Stronnictwa Ludowego. W 2024 roku wystartował z powodzeniem w wyborach do Sejmiku Mazowsza.

W połowie lutego zrzekł się mandatu radnego. Decyzja ta zbiegła się w czasie z prawomocnym wyrokiem skazującym za podanie nieprawdy w oświadczeniach majątkowych. Według sądu Papis zaniżył metraż i wartość należącego do niego budynku przy ul. Opoczyńskiej 45 we Klwowie.

To tam, jak pisałam, mieści się Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ), zajmujący się w dni robocze rehabilitacją osób niepełnosprawnych, na którego utworzenie i funkcjonowanie stowarzyszenie „Wspólne Marzenia” pozyskało w ostatnich latach ponad 10 milionów złotych ze środków PFRON. Były wójt Klwowa pobiera od stowarzyszenia, w którego władzach zasiada jego żona i były podwładny i urzędnik z Urzędu Gminy w Klwowie, stały czynsz dzierżawny w wysokości 150 tysięcy złotych rocznie.

Na tej samej ogrodzonej posesji funkcjonuje ogromny prywatny kompleks weselno-hotelowy pod nazwą Zajazd Lwowski. Rozdział obu podmiotów jest nieklarowny, a infrastruktura kuchenna oraz sale bankietowe wybudowane lub doposażone za publiczne pieniądze służą w weekendy do organizacji wesel. Zajazdem Lwowским zarządza prywatna spółka należąca do rodziny byłego wójty, jego żona Anna jest tam dyrektorem. Jednocześnie pełni funkcję

dyrektorki publicznie dotowanego ZAZ-u. Taki układ biznesowo-personalny powodował, że o lokalnych dotacjach dla Stowarzyszenia decydowały komisje, w których zasiadali urzędnicy gminy, do 2024 roku podwładni Piotra Papisa.

Kontrole Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej wykazały nieprawidłowości, w tym zacieranie granic wizualnych między podmiotami oraz okresowe braki w wyposażeniu zakupionym z dotacji, takim jak piec konwekcyjne czy pralnice. Całość procedury dopełnia fakt, że zyski wypracowane przez ZAZ, także z organizacji wesel – wynoszące w 2024 roku aż 1,3 miliona złotych – są inwestowane w rozbudowę obiektu, co trwale podnosi wartość prywatnego majątku Piotra Papisa.

NOWE WŁOŚCI BYŁEGO WÓJTA

Jak się okazuje, Piotr Papis jest też właścicielem przynajmniej kilku działek we wsi Brzeski, tych, na których najwyżej wykonano przekop pomiędzy stawem obok budowanego domu a rzeką Drzewiczką. Działki leżą na terenie Obszaru Krajobrazu Chronionego Dolina Pilicy i Drzewiczki. Drzewiczka to prawobrzeżny dopływ Pilicy i – jak można przeczytać na stronie Nadleśnictwa Dobieszyn – posiada wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

„Brzegi doliny porastają lasy głównie na siedliskach borowych, poprzecinane łąkami zalewowymi z trzcinowiskami, bagnami i szuwarami. Zróżnicowanie ekosystemów wpływa na bogactwo przyrodnicze, na tych terenach występują wiele rzadkich i chronionych gatunków fauny i flory. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki jest ważnym szlakiem ekologicznym o randze krajowej, zwłaszcza dla wielu rzadkich gatunków ptaków, w związku

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji. Inwestycją w Brzeskach zaskoczono są też Wody Polskie

z powyższym, ale również ze względu na zróżnicowane bogactwo siedlisk oraz fauny i flory tereny te zostały włączone do sieci Natura 2000.”

Posiadanie działki w obrębie Obszaru Krajobrazu Chronionego wiąże się z licznymi ograniczeniami wynikającymi z przepisów prawa. Nie wolno tam m.in. wykonywać prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, likwidować i niszczyć naturalnych zbiorników wodnych i starorzeczy, likwidować zadrzewień nadwodnych, zmieniać stosunków wodnych, jeżeli ma to służyć celom innym niż ochrona przyrody. Wynika z tego, że na poszerzenie istniejącego cieku wodnego i budowę kanału od rzeki do stawu a także na budowę stawu właściciel działki powinien uzyskać zgodę Wód Polskich. Mówi o tym artykuł 389. Prawa Wodnego.

Jak ma się to do powstałego szerokiego kanału pomiędzy sztucznie utworzonym stawem

na działce Piotra Papisa a rzeką Drzewiczką? Wybudowanie kanału lub znaczne poszerzenie dawnego koryta dopływu Drzewiczki kwalifikują się jako wykonanie lub przebudowa urządzenia wodnego oraz działania ingerujące w środowisko w strefie chronionej. Właściciel powinien też zgłosić działania mogące zmienić warunki wodne i wodno-geologiczne do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Wymóg taki nakłada artykuł 118. ustawy o ochronie przyrody.

A porównując mapy satelitarne terenu sprzed i po rozpoczęciu inwestycji możemy zauważyć duże zmiany spowodowane przez prace ziemne – skutek inwestycji Papisa. Skalę inwestycji pokazują też zdjęcia świeżo wykonanego przekopu i stojącej koparki, nadesłane przez czytelnika.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji.

Inwestycją w Brzeskach zaskoczono są też Wody Polskie.

„Po weryfikacji bazy i raportów spraw, oraz po kontakcie z Nadzorem Wodnym w Białymostku, ustalono, że nie zostały wydane żadne pozwolenia wodnoprawne ani nie przyjęto zgłoszeń wodnoprawnych związanych z opisanymi działaniami na wskazanych działkach – odpisuje na nasze pytania Filip Szatanik rzeczniczek prasowy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Wszystko wskazuje na to, że przekopy zostały wykonane nielegalnie – ocenia rzeczniczek Wód Polskich. I dodaje, że została wszczęta kontrola legalności prac na działkach w Brzeskach.

Na działkach należących do Piotra Papisa (ma ich tam co najmniej siedem) do niedawna był jeden zbiornik wodny. Ostatnio, oprócz

rzez teren chroniony

przekopu do Drzewiczki, powstały tam jeszcze dwa stawy. Jeden z nich tuż za plotem działki należącej do pani Anny z Warszawy.

– Mam tę działkę od wielu lat, przyjeżdżam tam w wolnych chwilach, żeby odpocząć od dużego miasta. Brzeski to moje rodzinne strony. Zawsze tu było cicho i spokojnie – mówi pani Anna. Do czasu, gdy pewnego dnia przyjechała na działkę i odkryła, że tuż za plotem jej posesji powstał jeden ze stawów, a od tyłu działki – kanał biegnący do Drzewiczki. Nikt jej o inwestycjach nie zawiadamiał.

– Aż się złapałam za głowę: wszystko było rozkopane, drzewa powycinane, pracowały koparki, nawieziono mnóstwo piachu – relacjonuje. Nie ukrywa, że jest w konflikcie z Piotrem Papisem, ostatnie spotkanie skończyło się awanturą, po której pani Anna zawiadomiła prokuraturę o kierowaniu pod jej adresem gróźb karalnych.

GMINA NIE DAJE ZGODY NA PRĄD

– Pan Papis wykupił wszystkie działki dookoła mnie, moja została jak taka wyspa. Stara się wszelkimi siłami mnie wykurzyć, żeby już mieć calość – twierdzi moja rozmówczyni. Trzy lata temu rozpoczęła starania o doprowadzenie prądu do jej działki, na której stoi przyczepa campingowa pod wiatą. Złożyła wniosek do PGE, wkrótce podpisała umowę i dostała warunki przyłącza. Firma, która miała przyłączyć wykonać, dała jej po jakimś czasie znać, że nie może zacząć prac, bo są problemy ze zgodami sąsiadów i gminy. Wkrótce po tej informacji PGE odstąpiło od umowy.

PGE poinformowało ją, że gmina Klwów odmówiła wydania zgody na umieszczenie w pasie drogi gminnej przyłącza kablowego i urządzeń teletechnicznych. Gmina argumentowała, że nowa nawierzchnia drogi jest objęta gwarancją wykonawcy (ta skończyła się w październiku ubiegłego roku), a po drugie, że jej działka jest położona poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę jednorodzinną i zagrodową w miej-

scowym planie zagospodarowania przestrzennego. Decyzja o odmowie została zaskarżona do SKO, to ją uchyliło i przekazało sprawę do gminy do ponownego rozpoznania.

Gmina ponownie odmówiła jednak zgody na wykonanie przyłącza. Tym razem argumentowano, że działka pani Anny leży na terenie zalewowym przeznaczonym pod budowę zbiornika retencyjnego. I rzeczywiście, w planach gminy pojawia się projekt budowy zbiornika retencyjnego w dolinie Drzewiczki.

– Tyle że są to jakieś dalekosiężne plany, nikt jeszcze, oprócz rzucenia pomysłu, nie zrobił nawet pierwszego kroku w tej sprawie. Po drugie: skoro moja działka jest na terenach zalewowych i przeznaczonych pod zbiornik, to działki pana Papisa tym bardziej. Tymczasem on ma przyłączyć energetyczne i buduje całoroczny dom. Od jego działki do mojej jest zaledwie 70 metrów. Tylko że pan Papis wciąż ma wpływy w gminie, a ja nie – mówi nasza czytelniczka.

Przypomina, że Piotr Papis był wójtem Klwowa przez 18 lat. W urzędzie gminy wciąż pracują jego dawni podwładni. Co więcej, okazuje się, że on sam też tam pracuje. Gdy składał mandat radnego wojewódzkiego, musiał złożyć ostatnie oświadczenie majątkowe. Dokument ma datę 24 marca tego roku, opisuje stan na 18 lutego 2026 roku. Można tam przeczytać, że Piotr Papis był w ubiegłym roku kierownikiem referatu

zarządzania zasobami ludzkimi i rozwoju gminy w Urzędzie Gminy Klwów. Obecnie jest zatrudniony w urzędzie w Klwowie jako konsultant, choć w mediach występuje jako zastępca wójta.

INWESTYCJE W OŚWIADCZENIACH MAJĄTKOWYCH

Lektura najnowszego oświadczenia majątkowego Piotra Papisa jest ciekawa pod jeszcze jednym względem. Wśród wymienianych nieruchomości, obok domu, gospodarstwa rolnego (w skład którego wchodzi obora, stodoła i dwa garaże), budynku Zakładu Aktywności Zawodowej pojawia się tam wpis: „Remont gospodarstwa rolnego o wartości 160 tysięcy złotych (budowa ogrodzenia 70 tysięcy złotych, panele fotowoltaiczne – 40 tysięcy złotych, utwardzenie placu – 80 tysięcy złotych).”

Zaglądam do księgi wieczystej jednej z działek w Brzeskach należącej do Piotra Papisa. W treści dokumentu można wyczytać, że Papis, jako jedyny właściciel, nabył prawo własności już w 2019 roku. Na działce jest hipoteka z tytułu kredytu w wysokości prawie pół miliona. Bank zabezpieczył się też na sześciu innych działkach należących do Piotra Papisa i położonych obok siebie we wsi Brzeski.

O odniesienie się do zarzutu wykonania przekopu w obszarze chronionego krajobrazu oraz utrudnianie wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny poprosiłam Piotra Papisa. Pytałam, na jakiej podstawie prawnej wykonano kanał do Drzewiczki i kto finansował te prace.

W nadesłanej mailiem odpowiedzi były wójt Klwowa stwierdził, że cała sprawa jest wynikiem eskalacji prywatnego, złośliwego konfliktu sąsiedzkiego z panią Anną, który miał się zacząć od tego, że półtora roku temu nie zgodził się na bezpłatne poprowadzenie przyłącza energetycznego do jej domu letniskowego przez jego prywatne działki. Według niego zawiadomienie mediów to próba odwetu i wywarcia bezprawnego nacisku medialnego i urzędowego.

Mimo dużych pozostałości po robotach ziemnych widocznych na mapach satelitarnych i przysłanych nam zdjęciach Piotr Papis zapewnia, że nie ingerował w środowisko naturalne, a jedynie oczyścił istniejący strumyk.

„Prowadzony charakter prac to oczyszczenie i doprowadzenie do kultury i bezpiecznego użytkowania łąk które uprawiamy. Na żadnej z moich działek nie powstało żadne nowe urządzenie wodne! W miejscu tym od pokoleń przebiega naturalna „odnoga” – „rów” rzeki oraz naturalne zagłębienie. W związku z powyższym, iż działki wchodzące w skład mojego gospodarstwa rodzinnego, jak również dzierżawione na terenie miejscowości Brzeski znajdują się na terenach rolnych i wykorzystywane są zgodnie z przeznaczeniem, nie było ingerencji i potrzeby informowania RDOŚ oraz Wód Polskich.”

Papis nie odnosi się do faktu, że działki, o których pisze znajdują się w obszarze krajobrazu chronionego, gdzie obowiązują restrykcyjne kryteria ograniczające inwestowanie, ani do tego, że, jak wynika to z map satelitarnych, na jego działkach powstały w ciągu ostatnich lat dwa duże zbiorniki wodne i budowany jest dom mieszkalny z dużym tarasem. Stał też drewniany domek na wysokiej konstrukcji drewnianej (informacji o budowanym domu nie ma w najnowszym oświadczeniu majątkowym Piotra Papisa, w którym pisze o pracach remontowych na terenie gospodarstwa rolnego).

Pytania dotyczące inwestycji i przekopu do Drzewiczki we wsi Brzeski wysłałam także do Urzędu Gminy w Klwowie. Pytałam o podstawy wydania decyzji odmownej dla wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny i jak ta odmowa ma się do sytuacji, gdy prąd doprowadzono do działki Piotra Papisa. Pytałam także o to, na jakim etapie jest realizacja zbiornika retencyjnego i czy gmina ma wiedzę o wykonanym przekopie do Drzewiczki. Chciałam też wiedzieć, czy Piotr Papis występował w ostatnich latach o pozwolenia na budowę na działkach w Brzeskach, a jeśli tak, to czego te wnioski dotyczyły i czy urząd pozwolenia wydał. Urząd Gminy nie odpowiedział. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Olsztyn/34445785

OGŁOSZENIE PŁATNE

Lubuskie/34445579

OGŁOSZENIE PŁATNE

Szczecin/34445545



Mikotajki 2026r.07.31
Znak: PPGN.6840.18.2024

Burmistrz Miasta Mikotajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikotajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikotajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/3 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/19.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikotajkach oraz na stronie internetowej **www.bip.mikotajki.pl i www.mikotajki.eu.**

**REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW**

OBWIESZCZENIE

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 lipca 2026 r., znak: WPN.6320.6.4.2026

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.), **podaję do publicznej wiadomości o ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego:**

- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie (PLH020074) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2554),**
- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej (PLH020086) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2747 i Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2026 r. poz. 1353),**
- **zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 3387).**

Z treścią ww. dokumentów można zapoznać się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu> oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51 – 162 Wrocław.



REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 19 ust. 1a, art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670) oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz.794) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zawiadamia o:

- I. sporządzeniu projektów oraz rozpoczęciu konsultacji społecznych dla następujących dokumentów:
 1. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Goleniowska PLH320013,
 2. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zalew Kamieński i Dziwna PLB320011 (z wyłączeniem obszaru morskich wód wewnętrznych);
- II. przystąpieniu do sporządzenia projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planów ochrony dla niżej wymienionych rezerwatów przyrody oraz możliwości składania uwag i wniosków:
 1. kuniewo – w gminie Wolin, powiat kamieński,
 2. Markowe Błota – w gminie Barlinek, powiat myśliborski.

Z projektami ww. zarządzeń oraz ich uzasadnieniami można się zapoznać w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. Juliusza Stowackiego 2, 71-434 Szczecin, w godzinach 8.00 – 14.00, a także na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie:

- <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/obwieszczenia-i-zawiadomienia>,
- <https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/plany-zadan-ochronnych>.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski w ciągu 21 dni od dnia publicznego wywieszenia niniejszego obwieszczenia, w formie pisemnej, ustnej do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 z późn. zm.); listownie na adres lub w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. J. Stowackiego 2, 71-434 Szczecin; e-mail: sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl; e-PUAP: /rdos-szczecin/SkrytkaESP; e-Doręczenia: AE:PL-50042-45472-DDTIF-21. Rozpatrzenie wszystkich uwag i wniosków zawarte zostanie w treści uzasadnień do zatwierdzonych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Sylvia Jurzyk – Nordlów

Jak się odwołać od wyników matury i nie zwariować

Męczarnie maturzystów

System odwołań jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać.

Tomasz Kurs

Kilka dni temu pisaliśmy w „Wyborczej”, że coraz więcej maturzystów, odczuwających niedosyt po publikacji wyników swoich matur, stara się zwerfikować przyznaną im punktację za egzamin.

Decydują się na to, gdy uważają, że zostali ocenienie niesprawiedliwie albo po prostu błędnie. Wtedy proszą o wgląd do swojej pracy i oceny wystawionej przez egzaminatora. A potem – jeśli są podstawy – starają się zmienić niekorzystny dla siebie wynik. Jest na to procedura odwoławcza.

5,5 tys. odwołań od wyników matur

Jest się o co starać. Jak pisaliśmy w „Wyborczej”, rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca.

Odwołania co roku w lipcu emocjonują maturzystów i ich rodziców. Dał temu wyraz nasz czytelnik – pan Piotr – który po artykule „Wyborczej” na temat odwołań od wyników egzaminu maturalnego, napisał do nas list.

Dużą część swojego listu poświęca pracy Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych. To one w regionach przygotowują egzaminy zewnętrzne, w tym maturę. „System [odwołań] jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać. A to systemowa dyskryminacja biedniejszej młodzieży, co jest już niedopuszczalne w państwie prawa” – przekonuje.

Szybko wyjaśnia, na czym ta dyskryminacja polega. Aby złożyć wniosek o ponowne przeliczenie punktów na egzaminie, trzeba najpierw złożyć wniosek o możliwość przejrzenia swojej pracy. Wniosek składa się co prawda online, ale pracę można przejrzeć tylko osobiście w siedzibie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Jego zdaniem, wystarczyłoby, żeby pracownicy OKE wysyłali mejlowo zeskanowaną pracę do przejrzenia. Zwraca też uwagę, że po przejrzeniu i sфотографowaniu swojej pracy, maturzysta ma tylko dwa dni robocze na napisanie odwołania, podczas gdy czas na odwołanie się od decyzji administracyjnej w każdej innej instytucji to 14 dni. Tak długie oczekiwanie sprawia, że ewentualna korekta punktacji pracy maturalnej przychodzi kilka dni po terminie składania przez kandydatów aplikacji do studia.

Im OKE dalej, tym trudniej do niej się dostać

Nasz czytelnik sprawdził przy okazji lokalizację poszczególnych OKE i porównał sytuację maturzystów, którzy zdecydowali się na sprawdzenie swojego testu. Tak to opisał: • OKE Warszawa obejmuje jedynie województwo mazowieckie, dojazd do stolicy jest prosty i wygodny z każdego zakątka regionu, zarówno pociągiem, jak i autobusami; • OKE Jaworzno obejmuje jedynie województwo śląskie – niby odległości na terenie jednego województwa nie są duże, ale komunikacyjnie dojazd do Jaworzna nie dla wszystkich jest idealny; • OKE Gdańsk – duże miasto, dobrze skomunikowane z resztą podległego terenu, który obejmuje dwa województwa – pomorskie i kujawsko-pomorskie; • OKE Wrocław – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – dolnośląskie i opolskie; • OKE Łódź – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – łódzkie i świętokrzyskie; • OKE Kraków – niby duże miasto, do którego łatwo dojechać, ale z usług tej OKE korzystają uczniowie z bardzo odległych terenów trzech województw – małopolskiego, podkarpackiego i lubelskiego. Z najdalszego krańca Lubelszczyzny (np. z Białej Podlaskiej) do Krako-



FOT. CEZARY ASZKIEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca

wa jest aż 450 km i 4,5-5 godzin jazdy samochodem; • OKE Poznań – też duże, dobrze skomunikowane miasto, ale obejmuje trzy województwa – wielkopolskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Dojazd ze Świnoujścia to już 350 km i 3,5-4 godziny jazdy; • OKE Łomża – dwa województwa: podlaskie i warmińsko-mazurskie. Z Braniewa to 250-290 km, a dojazd zajmuje 3,5-4 godziny samochodem, pociągiem – 5,5 godziny.

– I jak tu mówić o dostępności OKE dla maturzystów? A i tak w samej OKE w Łomży bywało, że swoje prace przeglądało nawet kilkaset maturzystów dziennie – tak słyszałem od pracowników komisji. Każdy z nich traci na to łącznie z dojazdem cały dzień. Czy komuś z OKE sprawia to przyjemność? – pyta retorycznie pan Piotr. – To wszystko, razem wzięte, już na starcie wyklucza masę dzieciaków.

MEN o planach udostępnienia arkuszy online

– W perspektywie kolejnych lat szkolnych rozważane są możliwości szerszego zapewnienia zdającym wglądu w trybie zdalnym do sprawdzonych i ocenionych prac egzaminacyjnych – informuje nas Ewelina Gorczyca, rzeczniczka prasowa MEN. Ale to „szersze zapewnienie wglądu”, o którym mówi, niekoniecznie musi oznaczać powszechny zdalny dostęp do sprawdzonych już testów. Rzeczniczka ma mocny argument. Jest nim czas.

Po jednej tylko majowej sesji maturalnej trzeba by zeskanować ok. 50 mln stron prac maturzystów.

– Taka skala materiału wymagałaby średnio około dwóch tygodni całodobowej pracy w każdej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych, co obecnie jest niewykonalne – przyznaje Ewelina Gorczyca. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Szczecin/34445509



Wojewoda
Zachodniopomorski

Znak: AP-4.7820.353.2026.KD(9)

Szczecin, 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 t.j.) i art. 72 ust. 6 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026r., poz. 670 t.j.) zawiadamia się, że na wniosek z z 18.05.2026r. (uzupełniony 08.06.2026r.) Pana Marcina Jurewicza występującego w imieniu Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Wojewoda Zachodniopomorski 28.07.2026r. wydał decyzję nr 13/2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa obwodnicy Warzynic i Przecławia w ciągu DK13 – etap II – wydłużenie pasów włączenia na autostradzie A6 w węźle „Szczecin Zachód”.

Działki objęte inwestycją przeznaczone w całości lub w części pod pas drogowy:

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0009 Moczyły
dz. nr: 258/9, 258/15;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr: 89/1, 424/10, 424/11;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr: 158/3, 145, 146.

Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla obowiązku budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych:

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr 184;

Powiat: Police, Gmina: Kotbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr 424/9.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 10 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 t.j.) zawiadamia się, że z zebranymi materiałami dotyczącymi tego postępowania można zapoznać się w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Zapoznanie się przez strony postępowania z zebranymi dokumentami dotyczącymi prowadzonego postępowania może nastąpić w formie podania na piśmie, jak również za pośrednictwem platformy eDoręczenia. Zgodnie z art. 63 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

W przypadku gdy realizacja prawa czynnego udziału stron w postępowaniu za pośrednictwem ww. środków nie będzie możliwa, zapoznanie się z zebranymi dokumentami dotyczącymi postępowania może nastąpić na miejscu, tj. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (ul. Waty Chrobrego 4) od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 12.00 [po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym daty wizyty](#). Dane do kontaktu: (91) 43-03-419 lub (91) 43-03-470.

Wskazuje się 15.08.2026 r. jako rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia odwołania od decyzji. Odwołanie od decyzji Wojewody wnosi się w terminie 14 dni od 15.08.2026 r. do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, Waty Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.

Zgodnie z art. 11g ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Zgodnie z art. 49 § 2 Kpa wskazuje się 31.07.2026 r. jako dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Białystok/34445739

WPN.6320.7.2026.EW

Białystok, dnia 31 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

Na podstawie § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. 2024, poz. 99), art. 28 ust. 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z realizacją projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24, pn. Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringu, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,

zawiadamiam

o zamiarze oraz o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pisy PLH200013.

Informacje o postępie prac, materiałach zgromadzonych w postępowaniu oraz możliwości zapoznania się z nimi uzyskać można w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok (w godzinach 8.00 do 15.00) oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku <https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/opracowanie-planow-zadan-ochronnych>. Uwagi i wnioski do dokumentacji sprawy będzie można składać w formie pisemnej lub ustnej do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym w terminie 21 dni od opublikowania niniejszego obwieszczenia, w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok lub drogą elektroniczną na adres: biuro@bialystok.rdos.gov.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Podanie do publicznej wiadomości następuje poprzez:

- udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń właściwych miejscowo urzędów gmin oraz starostw powiatowych;
- ogłoszenie w prasie.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik



Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko



Rzeczpospolita
Polska



Dofinansowane przez
Unię Europejską

OGŁOSZENIE PŁATNE

Lublin/34445618



DYREKTOR ODDZIAŁU REGIONALNEGO AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO W LUBLINIE

informuje,

że zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami /t.j. Dz.U. 2026 r. poz. 399/ w związku z art. 54 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego /t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 817 z późn. zm./ w siedzibie OReg. AMW Lublin, został wywieszony wykaz przeznaczonych do najmu w trybie przetargu ustnego nieograniczonego **niewyodrębnionego lokalu użytkowego nr 2 o powierzchni użytkowej 94,20 m2 położonego w budynku pawilonu handlowo-usługowego przy ul. Dwernickiego 92 w Hrubieszowie wraz z przynależnym gruntem o powierzchni 0,0065 ha, stanowiącego część nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów nr ewid. 1507/123, obręb Stawęcín, o powierzchni 0,0999 ha, dla której urządzona jest księga wieczysta nr ZA1H/00065018/3.**

Wykaz został wywieszony na multimedialnej tablicy ogłoszeniowej w siedzibie Oddziału oraz pełna jego treść dostępna jest na stronie www.amw.com.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości oraz pełną treść wykazu uzyskać można w siedzibie OReg. AMW Lublin, ul. Łęczyńska 1, e-mail: turowska@amw.com.pl, lublin@amw.com.pl, (81) 474 61 37, (81) 474 61 11

Oddział Regionalny w Lublinie
20-309 Lublin • ul. Łęczyńska 1
tel.: (+48 81) 474 61 00 • fax: (+48 81) 474 61 23
e-mail: marketing.lublin@amw.com.pl
www.amw.com.pl

Zdrowie

Chirurg dziecięcy: Marzę o świecie bez e-hulajnóg

16-letnia Paulina cudem przeżyła, gdy uderzyła głową o asfalt, jadąc hulajnogą. – Urazów jest tak dużo, że zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – przyznaje dr Tomasz Grzechnik ze szpitala w Gorzowie.

Maja Sałwacka

Mąż był w pracy, ja u lekarza. Zadzwonili znajomi, że Paulinka miała wypadek. Leci jej krew z uszu i wysłali po nią śmigłowiec pogotowia ratunkowego. Nie pamiętam nawet drogi do domu, do miejsca wypadku – opowiada pani Aurelia, mama 16-letniej Pauliny. Dziewczynka w połowie czerwca z ciężkimi obrażeniami została przewieziona do Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie. Lekarze operowali ją kilka godzin, potem kilka dni leżała na oddziale intensywnej terapii. Po kilku tygodniach spędzonych w szpitalu, czeka ją jeszcze długa rehabilitacja. I odtworzenie fragmentu czaszki.

TO MIAŁA BYĆ KRÓTKA PRZEJAZDZKA, NIKT NIE MÓWIŁ O DŁUGIM LECZENIU

W piątek 12 czerwca Paulina decyduje się na krótką przejażdżkę elektryczną hulajnogą w rodzinnej Przytocznej, wsi pod Międzyrzeczem. Nie zakłada kasku, jedzie asfaltem, ale nie rozpędza się. Jedzie około 11-12 km na godzinę. Nie wie, kiedy traci panowanie nad pojazdem i wypuszcza kierownicę. Nie pamięta chwili upadku. Czuje tylko, że hulajnoga leci w jedną stronę, a ona w drugą. Uderza głową o drogę. Wypadek widzą sąsiedzi, wzywają pomoc. Cucą dziewczynę, ale ona ciągle odpływa i traci przytomność. Odzyskuje ją dopiero po kilku dniach. Życie ratuje jej szybka operacja.

Paulina po ponad tygodniu od wypadku samodzielnie je, mówi. I decyduje się publicznie ostrzec inne dzieci, choć nie czuje się dobrze w zgolonych do zera włosach, siniakach na buzi.

• **Blok operacyjny Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie** FOT. WŁA-DYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL



– Wstydzę się tego jak wyglądam, ale niech to będzie przestrożą dla innych. Dlatego proszę, żebyście ubierali kaski, bo ratują życie – apeluje w programie regionalnej TVP. Nie wie, kiedy wróci do szkoły, zobaczy kolegów. Świadectwo z wyróżnieniem przyniosą jej do szpitala nauczyciele z liceum w Międzychodzie.

– Jesteśmy pod opieką specjalistów, leczenie jest kosztowne, organizujemy zbiórkę – mówi mama Pauliny.

GDYBY BYŁ KASK, NIE BYŁOBY TAK POWAŻNYCH OBRAŻEŃ

– Walkujemy ten temat od lat: trzeba zakładać kaski. Wystarczy moment, który może warunkować długie, specjalistyczne leczenie. I to jest właśnie przypadek Paulinki – mówi dr Tomasz Grzechnik, chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie. Lekarz wie, że, gdyby dziewczynka miała założony tego dnia kask, nie doszłoby do tak dużych obrażeń. – To był bardzo ciężki uraz czaszkowo-mózgowy z krwawieniem do czaszki i masywnym krwiakiem mózgu. Pacjentka przeszła ciężką operację – tłumaczy. Do tego uszkodzone zostały błony bębenkowe, dziewczynka mogła stracić słuch, dlatego jest pod stałą opieką specjalistów.

– Jako chirurdzy dziecięcy zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – mówi dr Grzechnik. Niewiele zmieniły nowe przepisy. Choć z począt-

Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem

DR TOMASZ GRZECHNIK

chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie

kiem czerwca dzieci muszą jeździć obowiązkowo w kasku, liczba wypadków z ich udziałem wcale nie spada. – Nadal pacjenci są przywożeni z ciężkimi obrażeniami – mówi dr Grzechnik.

SETKI DZIECI RANNYCH PO WYPADKACH NA E-HULAJNODZE

Dokładna liczba dzieci doznających urazów na hulajnogach nie jest znana. Nie wszystkie przypadki są zliczane, zazwyczaj tylko te, do

których musi przyjechać pogotowie lub policja. Według danych Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego tylko w trakcie jednego letniego miesiąca odnotowuje się ponad 400 wypadków z udziałem dzieci na e-hulajnogach, które wymagają pilnej interwencji pogotowia. Natomiast według policyjnych statystyk od stycznia do połowy sierpnia 2025 roku w całej Polsce doszło do blisko 800 wypadków (obrażenia poszkodowanego powyżej siedmiu dni) z udziałem hulajnóg elektrycznych. To niemal dwukrotny wzrost rok do roku. Wśród poszkodowanych większość stanowiły dzieci i młodzież. Tyle że winni tej sytuacji są dorośli.

– Nie przywiązują wagi do bezpieczeństwa. Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem – mówi dr Grzechnik, który na oddziale leczy bardzo poważne obrażenia u dzieci – złamania czaszki, krwiaki podtwardówkowe.

– W najlepszym przypadku jazda bez kasku kończy się na wstrząśnieniu mózgu, ale to też w dalszej przyszłości może dawać fatalne skutki. Przeraża to, że urazów doznają małe dzieci, u których mózg się dopiero kształtuje. Konsekwencje urazów mózgu mogą dać o sobie znać w odległej przyszłości – mówi dr Grzechnik. Tłumaczy, że dzieci, które miały urazy śródczaszkowe – złamania czaszki, stłuczenia, szczególnie okolicy skroniowej czy wstrząśnienia mózgu – mogą mieć w przyszłości epizody padaczki. Powikłania występują w kilkuprocentowej grupie dzieci. – Choroba może się pojawić po wielu latach od wypadku. Takie osoby wymagają później długoletniej opieki lekarskiej.

Gdyby dziecko miało kask, tych konsekwencji by nie było. Do tego dochodzi problem ze słabszą koncentracją, problemy z pamięcią i nauką. Potwierdziły to badania prowadzone w USA.

Od 3 czerwca ministerstwo spraw wewnętrznych wprowadziło obowiązek noszenia kasku ochronnego przez osoby poniżej 16. roku życia poruszające się rowerem, hulajnogą elektryczną oraz innymi urządzeniami transportu osobistego, takimi jak elektryczne deskorolki czy monocykle. Niedopełnienie obowiązku może skutkować mandatem 100 zł dla rodzica lub opiekuna w wysokości 100 zł. ●

OGŁOSZENIE

Kraj/34443970

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?
Niepokoisz się, że ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?
Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.
Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,
ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76



Wielospecjalistyczny
Szpital Wojewódzki
w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.



**CENTRUM
ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

AB-I.7820.4.1.2026.AS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.), w związku z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.), informuję, że Wojewoda Podlaski wydał na wniosek Prezydenta Miasta Suwałk – właściwego zarządcy drogi, działającego przez pełnomocnika Pana Wojciecha Grzybowskiego, decyzję Nr 14/2026 z dnia 24.07.2026 r. znak: AB-I.7820.4.1.2026.AS, zmieniającą ostateczną decyzję **Wojewody Podlaskiego Nr 12/2010 z dnia 23.11.2010 r. znak: WI-I.AS.70453/8-5/2010**, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie odcinka ulicy Pułaskiego w Suwałkach wraz z budową średniego ronda i towarzyszącej infrastruktury technicznej w ciągu drogi krajowej nr 8, od km 767+300 do km 767+807, w zakresie odstąpienia od:**

- wzmocnienia i poszerzenia istniejącej nawierzchni jezdni wraz z wykonaniem pasa dzielącego na odcinku od km 767+326,5 (strona prawa) i od km 767+370,5 (strona lewa) do projektowanego ronda
 - wzmocnienia istniejącej nawierzchni jezdni od ronda do km 767+807,
 - budowy zatoki autobusowej za projektowanym rondem,
 - budowy chodnika i ścieżki rowerowej po prawej stronie ulicy oraz dookoła ronda,
 - budowy chodnika i ścieżki rowerowej w km 767+300,
 - budowy kanalizacji kablowej wraz z budową niekolidujących odcinków kabli telefonicznych i kabla światłowodowego (na odcinku 76-77-78-79),
 - budowy kanalizacji teletechnicznej z uwagi na istniejącą kanalizację kablową w pasie ulicy Pułaskiego,
 - budowy ogrodzenia sztywnego panelowego,
- oraz **wprowadzenia nowych rozwiązań** rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8) **polegających na:**
- rozbiórce istniejących nawierzchni, rowów i przepustów kolidujących z nowym układem drogowym,
 - wycince drzew i krzewów, kolidujących z nowym układem drogowym,
 - rozbudowie ul. Pułaskiego (drogi wojewódzkiej nr 662) zmieniającej rozwiązania drogowe na odcinku od km 767+430 do km 767+841 obejmujące m.in.:
 - budowę skrzyżowania zwykłego z drogą gminną nr 1 odc. 1 (budowa drogi gminnej wg odrębnej procedury administracyjnej) w km ok. 767+438 strona lewa w miejscu wcześniej projektowanego zjazdu w km 767+444 strona lewa,
 - zmianę geometrii projektowanego ronda pięciowłotowego o wydłużonej wyspie ronda wzdłuż osi drogi wojewódzkiej nr 662 wraz z budową nowej konstrukcji jezdni na wlotach i wylotach od km ok. 767+596 do km ok. 767+736, w miejscu wcześniej zaprojektowanego średniego ronda pięciowłotowego z wyspą środkową średnicy 30,0 m, zapewniającego obsługę komunikacyjną inwestycji nie drogowej poprzez podłączenie drogi gminnej nr 1 do ronda, rezygnując z wlotu ronda od strony działki 20895/1 (obecny nr działki 20895/3) jednocześnie podłączając ulicę Szwajcaria bezpośrednio do ronda,
 - budowę drogi dla pieszych i rowerów wzdłuż ul. Pułaskiego od km ok. 767+447 do km ok. 767+841 strona lewa, od km ok. 767+471,5 do km ok. 767+748 strona prawa, dookoła projektowanego ronda wraz z wyprowadzeniem w kierunku drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz ulicy Czarnoziem,
 - przebudowę i budowę chodników w rejonie przejść dla pieszych, projektowanego ronda, w kierunku: ulicy Szwajcaria, drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz drogi gminnej nr 2 (stary przebieg ul. Czarnoziem),
 - przebudowę zjazdów,
 - budowie studni chtonnej w km ok. 767+730,5 strona lewa,
 - budowie sieci kanalizacji deszczowej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
 - budowie sieci kanalizacji sanitarnej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
 - budowie sieci wodociągowej wraz z budową odejścia hydrantowego z węzłami hydrantowymi w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
 - rozbiórce i budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego w dostosowaniu do nowych rozwiązań rozbudowy ul. Pułaskiego,
 - rozbiórce i budowie wraz z zabezpieczeniem kabli doziemnych infrastruktury telekomunikacyjnej w ramach usunięcia kolizji z nowym układem drogowym,
 - rozbiórce i budowie doziemnej kablowej linii energetycznej nN i SN w ramach usunięcia kolizji z przyjętymi rozwiązaniami projektowymi,
 - regulacji wysokościowej armatury na istniejących sieciach infrastruktury technicznej.

zgodnie z zamiennym projektem budowlanym.

Przedmiotowa zmiana decyzji obejmuje działki:

a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8), o nr:

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

gmina Miasto Suwałki

obręb 0001 Miasto Suwałki: 20900, 20898/9, 20898/7, 20897/11, 20897/7, 25785, 20897/4, 20896/1, 20895/5, 20895/3, 20902/1, 20916/1, 23933, 21246/2,

obręb 0004 Miasto Suwałki: 25231/1, 25231/3, 25236/1, 22593/1, 22594/1, 23911/1, 25246/1, 25246/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Wobec powyższego w/w decyzja:

- uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych objętych przedmiotową zmianą,
- uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.

Z decyzją tą strony mogą zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8⁰⁰-14⁰⁰, w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym stronom prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż strona, która chciałaby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z dokumentacją proszona jest o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparaturę fotograficzną, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 483) oraz przestania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33), części dokumentacji (**w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Należy wyjaśnić, iż od ww. decyzji służy odwołanie za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego do Ministra Finansów i Gospodarki w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji Inwestorowi, a dla pozostałych stron postępowania po upływie 14 dni od publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenia zamieszczone na tablicach ogłoszeń w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku, Urzędzie Miejskim w Suwałkach oraz w Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r. (zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 lutego 2017 r. o sygn. akt II OPS 2/16).

Białystok/34445763



Grunwald, dn. 31.07.2026 r.

WÓJT GMINY GRUNWALD**OGŁOSZENIE**

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XX/172/2025 Rady Gminy Grunwald z dnia 30 października 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald oraz na podstawie art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju 2 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się dnia **12 sierpnia 2026 r. o godz. 15.30.**

Ww. spotkanie odbędzie się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przy wykorzystaniu aplikacji Google Meet, zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje, wytyczne i link do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Wójta Gminy Grunwald.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. „*Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego*” zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązani jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald, pok.2) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel. 89 621-73-03, 89 642-69-24) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Wójta Gminy Grunwald.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: www.gminagrunwald.biuletyn.net/

Ankiety można wypełnić na stronie internetowej lub złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwald 33, 14-107 Gierzwald), za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Grunwald, z siedzibą w Gierzwaldzie 33, 14-107 Grunwald (nr tel. (89) 642 69 00, adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl).
2. Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych, za pośrednictwem poczty elektronicznej inspektor@cbi24.pl
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej <https://grunwald.biuletyn.net/> w stopce „Prawo” w „Polityka prywatności” oraz w siedzibie Administratora.

Wójt Gminy Grunwald
Jan Kacprzyk

Olsztyn/34445684

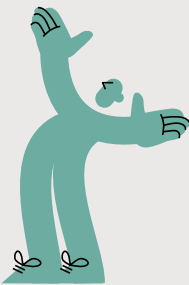
Słownko

Literówka

Quizy

Sudoku

Krzyżówki

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Szukaj w

APLIKACJI
WYBORCZEJPobierz z
Google PlayPobierz w
App Store

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY**

**O I ROKOWANIACH
NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ**

**ZABUDOWANEJ
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ
położonej przy ul. Adama
Mickiewicza 7 w Chełmży,**

stanowiącej własność Gminy Miasta
Chełmża.

**Oznaczenie księgi wieczystej budynku,
nr ewidencyjny działki, powierzchnia:**
KW nr TO17/00158598/0, dz. nr 70 obręb
0005 o pow. 0.0537 ha. Powierzchnia
użytkowa budynku wynosi 368,46 m².

**Przeznaczenie nieruchomości
w miejscowym planie
zagospodarowania przestrzennego:**

Zgodnie z uchwałą Nr XXX/250/06 Rady
Miejskiej Chełmży, z dnia 13 czerwca 2006 r.
dla terenu położonego pomiędzy ul.
Dworcową, północną granicą administra-
cyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem
i brzegiem Jeziora Chełmińskiego
(Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 113, poz.
1676) teren pełni funkcję: B.13.MW,U
– teren zabudowy mieszkaniowej wieloro-
dzinnej oraz teren zabudowy usługowej.

**CENA WYWOŁAWCZA: 400.000,00 zł
WYSOKOŚĆ ZALICZKI: 40.000,00 zł**

**ROKOWANIA ZOSTANĄ
PRZEPROWADZONE W DNIU:
3 września 2026 r. o godzinie 9⁰⁰,**
w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży
przy ulicy gen. J. Hallera 2,
Sala Mieszkańska (pokój nr 8).
**ZALICZKĘ NALEŻY WPŁACIĆ
DO DNIA 31 sierpnia 2026 r.**
ZGŁOSZENIE należy złożyć w Urzędzie
Miasta Chełmży, pokój nr 2 w zakleionej
koperce z dopiskiem” ROKOWANIA
NIEOGRANICZONE NA SPRZEDAŻ
ZABUDOWANEJ NIERUCHOMOŚCI
GRUNTOWEJ POŁOŻONEJ PRZY UL.
ADAMA MICKIEWICZA 7 W CHEŁMŻY”

**INFORMACJA O MIEJSCU
WYWIESZENIA I PUBLIKACJI
OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH:**
Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta
Chełmży, Zakładu Gospodarki
Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży
(www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl),
Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej
sp. z o. o. (www.zgmspzoow.vot.pl).

**Szczegółowe informacje dotyczące
rokowań** można uzyskać w Wydziale
Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Cheł-
mży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża,
pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem:
(56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34445761

GAZETA
wyborcza**DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

**Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne**

**Ogłoszenia
sądowe i rekrutacyjne**

**Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia**

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

**Komunikaty.pl****nekrologi.wyborcza.pl**